

The Greek New Testament

Vol. 3

DR. TREGELLES'S GREEK TESTAMENT.

PART III.

ACTS AND CATHOLIC EPISTLES.

INTRODUCTORY NOTICE.

AFTER a delay of some years, it is with feelings of reverent thankfulness to Almighty God, that I issue a further portion of the Greek New Testament. Most of those Subscribers, who at their own desire receive this work in portions, are aware what has hindered the appearance or even the printing of this Third Part for so long a time. To others it may suffice to say that after the Second Part was completed, but before it was issued, I was so visited with illness that it appeared very unlikely that I should ever be able to complete or even to continue the work. The delay has not been desired by me; and it has only been the necessity of the case which has caused this interval.

As *this* part of my Greek Testament may be employed, perhaps, by those who have not the Introductory Notice to the two first Gospels *at hand*, I give here not only the account of any *new* materials, but also a general list of the MSS., etc., cited, and an explanation of the marks and abbreviations used in the text, margin, and notes.

MARKS AND ABBREVIATIONS.

I. IN THE TEXT.

* indicates an *addition* to the *common text*.

† indicates an *omission* of something found in it.

‡ indicates a reading adopted varying from it.

" marks the *close* of a reading commenced by * or ‡.

Words between brackets in the text are such as I judge to be of very doubtful authority.

Citations from the Old Test. are denoted by a different Greek type.

The numbered sections in the Greek text are those of the Vatican MS. (found also in Ξ of St. Luke), being probably the most ancient notation of the kind.

§ indicates where some MS. or version begins after a defect; a similar reference in the margin shews *what* document it may be.

¶ shews where a MS. or version is defective.

Where the divisions of the verses vary in different editions, the original arrangement of Stephens, 1551, has been followed.

II. IN THE LEFT-HAND MARGIN.

At each opening of the book is given a conspectus of all the authorities employed in that particular portion: the notation of the MSS. according to the list given, appearing on the first page, and the versions on the other.

When a document breaks off in any part of the opening, it is enclosed in a parenthesis; thus (C) or (Theb.): when it is defective at the beginning of the two pages, but commences in some part of the opening, it is enclosed in brackets; thus [D], [Goth.].

‡ after the notation of a MS. is sometimes employed to indicate that it is much mutilated in that part.

§ with the notation of a MS. or version, as §Z, or §Theb., indicates that the document in question begins after a hiatus at the place in the text where the same mark occurs.

¶ with the notation of a MS. or version, as ¶D, or ¶*b*, indicates that such a document breaks off where such a mark is placed in the text.

A reading given in the margin without any mark, is an *alternative reading;* that is, one as to which the authorities

are divided between what stands in the text and what is thus placed in the margin. These alternative readings may, in some cases, require a more detailed consideration; some additional ones may need to be specified, and more definite conclusions may at times be given.

Words in brackets in the margin imply that they are somewhat doubtful.

A reading bracketed in the text and marked "*om.*" in the margin is exceedingly doubtful.

A possible or not improbable addition is given in brackets in the margin.

The Ammonian sections, Eusebian canons, and ancient chapters, not being any peculiarities of this edition, do not here require any special explanation.

III. In the Notes.

The reading discussed is first stated: the authorities which support any reading *follow* it, when the balance of evidence is given in detail.

*, †, ‡ are used as denoting the same readings to which they would apply in the text.

ϛ indicates the common Greek text.

Elz. the Elzevir edition of 1624.

St. or *St.* 3. the edition of Robert Stephens of 1550: this edition and the Elzevir are specified when they differ. *Occasionally* a reference is made to Stephen's 4th edition, 1551.

"Contra" is used as introducing the statement of evidence opposed to some variation which had been mentioned.

"vv," the versions in general, or *all* that have not been cited for some special reading.

Latt. The Latin copies in general.

A reference inclosed in a parenthesis implies that it *nearly* accords with the reading to which it is appended; the variation, when needful, being specified.

(Latt.) indicates that nearly all the Latin copies, all in fact not cited for some other reading, so read.

"rel." (reliqui), is used exhaustively; that is, as including all the MSS. and versions not cited for something different.

s after the notation of a MS. (as B*s*) implies that the fact of such a reading does not rest on express testimony, but that it is gathered *e silentio collatorum.*

"ut vid." (ut videtur) implies that such is apparently the reading of the authority; though, for some reason, absolute certainty cannot be obtained.

When authorities are inclosed within brackets, it implies that for some reason they cannot be quoted on either side. So, too, "n.l." (non liquet).

An authority, if defective (where it might be expected to be quoted), is marked "h." or "hiat."

Occasionally the abbreviation of the name of some collator is given, as shewing that the citation rests on his authority.

So, too, abbreviations after versions indicate particular editors, or else refer to MSS. which have been collated.

After the notation of a MSS.,* denotes *a primâ manu* (thus C*), and then a numeral shews what the reading is of the same MS. when corrected: thus C^1 would imply that the correction was made by the *original* writer; C^2 by a corrector; C^3 by a third hand or second corrector; C** would signify simply that the reading (especially an erasure) was an alteration.

The balance of evidence is given so far as it appeared to be necessary: at times, *all* the documents are cited *in detail;* at times, the whole *on one side* are given, with a sufficient indication *what* may be placed in the opposite scale. In doing this, such versions are cited on each side, respectively, as may be at all regarded *in pari materiâ.* At times, some subordinate authorities are specified without being included in a general "rel." for special reasons, such as their having been incorrectly quoted for something different.

In all cases of variation, all the Patristic authorities within the specified limits (that is, as far as Eusebius inclusive) have been given, so far as they are known to me; so that these only appear at times as *against* a variation. A few things of this kind will have to be mentioned separately.

LIST OF AUTHORITIES.

These are all the ancient Greek MSS. that are known and accessible; a few excellent later copies; all the versions up to the seventh century; all the Patristic citations to Eusebius inclusive. In the following list I give, in general, hardly more than the *names* of the documents; more was stated in the first Introductory Notice; while for particulars I must again refer to the account which I gave in Horne's "Introduction," vol. iv. The *additions* which I have annexed to the re-issue of that vol. (also published *separately* by Messrs. Longman and Co.) contain some notices which I consider important.

(i.) MSS.

(*a.*) *The Uncial MSS. of the most ancient class*; *that is, those prior to the seventh century.*

A. Codex Alexandrinus.

B. Codex Vaticanus. Besides the collations of Bentley, Birch, and Bartolocci, and the corrections noted by Rulotta, our knowledge of this MS. has been greatly increased by the appearance of Cardinal Mai's editions: the larger of which (with the date of 1857) was issued in 1858, the smaller (and more correct) in 1859. For a fuller account, I must refer to my *additions* to Horne, vol. iv. pp. 760—763. Addenda from Mai's editions, as bearing both on the notes and the text of St. Matthew and St. Mark, must be given at a future time. In several important passages the true reading of this MS. has been ascertained by Dean Alford from personal examination, and some places have been verified by the Rev. E. C. Cure.

ℵ Codex Sinaiticus. This important MS. was discovered by Prof. Tischendorf, in the monastery of St. Catherine, at Mount Sinai, and soon after this it became the property of the Emperor of Russia. It was placed for some time in the hands of the discoverer at Leipsic, for the purpose of publication; and while there, in the latter part of June, 1862, I had the opportunity of examining the MS., and of making a collation of the Catholic Epistles, by the kind permission of Dr. Tischendorf. In the early part of 1863, his large fac simile edition of the MS. reached this country: this contains the whole of what is now found in the MS.; that is portions of the Old Testament, the whole of the New, and also the Epistle of Barnabas, and part of the book of Hermas. (Besides these portions, there also exists the part of the Old Testament which Tischendorf previously discovered, the Codex Friderico-Augustanus at Leipsic, of which he had published in 1846 a lithographed fac simile). In the spring of 1863, Dr. Tischendorf published the New Testament portion of the MS., line for line and page for page, in common types, and in 1865 there appeared his "Novum

Testamentum Graecè ex Sinaitico Codice," &c. At the end of the New Testament volume in the re-issue of Stier and Theile's Polyglott Bible (1863) a collation of this MS. is given, made in part by Volbeding and in part by Gerhardts. A collation is also subjoined to the Greek Testament, edited by the Rev. E. H. Hansell, B.D. (Oxford, 1864), containing the text of most of the very ancient MSS. But in the Rev. F. H. SCRIVENER's "Full Collation of the Codex Sinaiticus" (Cambridge, 1864) will be found, not only the most exact view of the readings of the MS., but also a very valuable description of it in a Critical Introduction. In some places Mr. Scrivener notices where my collation differs from Tischendorf's edition. I regret that in one place I had copied my own rough note wrongly. In 1 John iii. 21, I had copied *καταγινωσκω* from the MS., but in transcribing, I mistook *-ω* at the end for *-ιν*. I regret much that by this oversight Mr. Scrivener was misled.

C. Codex Ephraemi.

D. Codex Bezae or Cantabrigiensis. Since the issue of the Second Part of my Greek Testament this MS. has been edited with great care by Mr. Scrivener. This MS. now contains no portion of the Catholic Epistles, except the concluding verses of John iii. in the Latin version.

E. Codex Laudianus of the Acts in Latin and Greek, at Oxford. Probably of the 6th century. From the general agreement of this MS., in remarkable readings with those cited by Bede, it has been reasonably inferred that it was in his possession. I have extracted the readings as found in Bede's works, and inserted them for purposes of comparison; where his citations somewhat differ, it must be remembered that they have passed through the hands of copyists.

II. Fragmenta Palimpsesta Tischendorfiana (now at St. Petersburg.) In the Acts they contain a few small portions.

(*b.*) *Later Uncials of special importance.*

P. The only MS. to be specified under this head is a Palimpsest which Tischendorf met with in the possession of the Russian Archimandrite Porfiri, who allowed him to take it to Leipsic to decipher. It contains the Acts, Epistles, and Apocalypse; it appears to belong to the ninth century. (See Herzog, Real-Encyclopädie, vol. xix., p. 192.) A few readings have been inserted which were kindly sent me by Prof. Tischendorf himself, who promises to publish the entire text.

(*c.*) *Certain important MSS. in Cursive Letters.*

13. Codex Colbertinus 2844. (33 of the Gospels).

31. Codex Leicestrensis. (69 of the Gospels).

61. Codex Tischendorfii Actorum. 20,003 in the British Museum. Collated by Mr. Scrivener as well as myself. (See the collations subjoined to his edition of Codex Augiensis). The unknown MS. "Hal." formerly designated 61, having been identified by Scrivener with 111 of the Acts, the reference 61 as thus unappropriated is conveniently applied to this valuable MS.

(*d.*) *The Later Uncials containing the Acts and Catholic Epistles (or either).*

H. Codex Mutinensis of the Acts: part which is defective at the end has been supplied by an ancient hand in uncial letters.

K. Of the Catholic Epistles, at Moscow.

L. Codex Passionei (also formerly called G of the Acts, &c., J of St. Paul's Epistles.)

F[a]. A few fragments of the Acts.

(ii.) ANCIENT VERSIONS.

Latin.

Vulg. The Vulgate of Jerome. *Am.* A reading of the Codex Amiatinus (the authority generally followed).

Vulg. *Cl.* The *Clementine* text. Other abbreviations refer to particular copies.

The old Latin. *d.* is the Latin text of D; *e.* the Latin text of E. *s.* fragments of the Acts and Catholic Epistles. *m.* in the Acts and Catholic Epistles (the same as in the Gospels), the Speculum of Augustine. *ff.* in St. James, Cod. Corbeiensis. There is no known copy of the old Latin of the other Catholic Epistles.

Syriac.

Syr.Pst. The Peshito Syriac: this does not contain 2 Pet., 2 and 3 John, and Jude.

Syr.Hcl. The Harclean Syriac.

Syr.Bdl. The Bodleian Syriac, a version of the four Epistles not contained in the Peshito.

Memph. The Memphitic.

Theb. The Thebaic.

Arm. The Armenian.

Æth. The Æthiopic.

(iii.) EARLY CITATIONS.

These are all given by the abbreviated names of the writers, and such a reference to their works as will be, by means of the list given in the Introductory Notice to Part I., intelligible to those accustomed to Patristic citations.

The Reader is requested to observe that in any places in which he may not accept my results as to the text adopted, he is furnished with all the accessible ANCIENT EVIDENCE against my conclusions as well as for them.

Having been thus enabled to issue a Third Part of my Greek Testament, I hope that the remainder will follow without any interval of great length. The collation of the Codex Sinaiticus in the Gospels, and of the Codex Vaticanus in St. Matthew and St. Mark from the published edition, will, together with other materials not at first available, form an important supplement to the various readings. I hope to be able to print these Addenda in such a form and

arrangement that they may be conveniently used and compared with the various readings subjoined to the text. The sheets containing such supplementary collations will therefore be sewn separately, and they will be attached to the volume, when bound, in such a way that the pages of each may lie open together; in this manner all inconvenience of turning from one part to another of the same volume will be obviated.

There is nothing farther that requires explanation at present. May He who, by the inspiration of the Holy Ghost, gave forth that Scripture which is able to make wise unto salvation through faith which is in Christ Jesus, bless this endeavour to exhibit the text of the New Testament in the very words in which it has been transmitted on the evidence of ancient authority.

S. P. T.

Plymouth, *Sept. 19th*, 1865.

J. WERTHEIMER AND CO., TYPP.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ.

ABℵ[C]DE
13.31.61. Α'

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

[a] Lu. 1: 1.

§ C

[b] Matt. 28: 17. Mar. 16: 12, 14. Lu. 24: 31, 36. Jo. 20: 19, 26. 21: 4.

[c] Lu. 24: 49.

1 1 Τὸν μὲν [a]πρῶτον λόγον ἐποιησάμην περὶ
πάντων ὦ Θεόφιλε, ὧν ἤρξατο †Ἰησοῦς ποιεῖν τε
καὶ διδάσκειν 2 ἄχρι ἧς ἡμέρας ἐντειλάμενος τοῖς ἀπο-
στόλοις διὰ §πνεύματος ἁγίου, οὓς ἐξελέξατο, ἀνε-
λήμφθη. 3 οἷς καὶ παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ
παθεῖν αὐτὸν ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις, δι' ἡμερῶν ‡τεσ-
σεράκοντα" ὀπτανόμενος αὐτοῖς, καὶ λέγων τὰ περὶ
τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. 4 καὶ συναλιζόμενος [c]παρ-
ήγγειλεν αὐτοῖς ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι,
ἀλλὰ περιμένειν τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρός, ἣν
ἠκούσατέ μου· 5 ὅτι ‡Ἰωάνης" μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι,
ὑμεῖς δὲ ‡ἐν πνεύματι βαπτισθήσεσθε ἁγίῳ," οὐ μετὰ
πολλὰς ταύτας ἡμέρας. 6 οἱ μὲν οὖν συνελθόντες

1 Primum quidem sermonem feci de omnibus, o Theophile, quae coepit Iesus facere et docere, 2 usque in diem qua praecipiens apostolis per spiritum sanctum quos elegit adsumtus est: 3 quibus et praebuit se ipsum vivum post passionem suam in multis argumentis, per dies quadraginta apparens eis et loquens de regno dei: 4 et convescens praecepit eis ab Hierosolymis ne discederent, sed expectarent promissionem patris, quam audistis per os meum, 5 quia Iohannes quidem baptizavit aqua, vos autem baptizabimini spiritu sancto non post multos hos dies. 6 Igitur qui conve-

Inscriptio.

ΠΡΑΞΕΙΣ ℵ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ B *Bch.Mai* D.

Πραξεις των αποστολων 31. 61. B *Btly.*

Λουκα ευαγγελιστου πραξεις των ἁγιων αποστολων 13.

Deest in AE. (hiat C.)

1. Ιησους] † praem. ὁ ϛ. AℵE. 13. 31. 61. *Orig.* iv. 6ᵇ. | om. BD. (C n.l.)

2. εξελεξατο] add. *και εκελευσε κηρυσσειν το ευαγγελιον* D. (*Lux.*) Syr.Hcl.mg. "et praecepit praedicare evangelium" *Aug.* c. Epist. Manichaei." ix. 10 (Ed. Bass. x. 188). Act. c. Fel. Manich. I. iv. (x. 568) "mandans eis praedicare Evangelium." c. Donatist. xi. 27 (xii. 449). "qua praecipiens apostolis per Spiritum sanctum praedicare Evangelium quos et eligit" *Lux.* | add. praedicare Evangelium, Theb.

— *ανελημφθη*] ante *εντειλαμενος* D. Syrr. Pst.&Hcl.mg. Theb.

3. *οἱς*] ὁ Ι̅ς̅ C.

3. *δι'*] om. D*.

— *ἡμερων*] post *τεσσερακοντα* D* (vid. *Tert.* Apol.21.) | ante *Orig.* i. 434ᵈ. *Eus.* Ecl. Pr. 163. *Eus.* ad Mar. suppl. (Mai 296, 7.)

— *τεσσερακοντα* AB*ℵCD. 61. | ‡*τεσσαρ.* ϛ B²E. 13. 31.

— *οπτανομενος* *Orig.* i. 434.ᵈ. *Eus.* D.E. 400ᵈ. Ecl. Pr. 163. ad Mar. suppl. (Mai 296, 8) | *-μενοις* D*. | (*οπταννομενος* E.)

— *τα* *Orig.* i. *Eus.* D.E. Ecl. Pr. ad Mar. *bis.* | *τας* D*.

4. *συναλιζομενος* ABℵCE. 13. 61. *Eus.* D.E. (Gaisford) 400ᵈ. *Eus.* Ecl. Pr. 104. 163. | *συναυλιζομενος* 31. *Eus.* D.E. edd. 400ᵈ. ad Mar. suppl. (Mai 296, 8) | *συναλισκομενος* D*. | *συναλισγομενος* D² (et salem-sumens cum eis, Syr.Hcl. ‖ add. *μετ' αυτων* D. *Lux.* Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | add. *αυτοις* *Eus.* Ecl. Pr. 104. | om. rel. *Eus.* D.E. Ecl. Pr. 163.

4. *παρηγγ. ante αυτοις* BℵD. 13. 31. 61. Vulg. Syrr Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. *Eus.* Ecl. Pr. | *post* ACE. (*παρηγγελλεν* E *Gr.*)

— *ηκουσατε*] *ηκουσα* D*. ‖ add. *φησιν δια του στοματος* D*. Vulg. *Cl. Lux.* Æth. (om. *φησιν* *Am. Fuld.*)

5. ab init. dixit Theb.

— *Ιωανης* BD.

— *εν πνευμ. βαπτισθησεσθε ἁγιῳ* B*ℵ* 61. | *εν πν. ἁγιῳ βαπτισθ.* D. *Hil.* 964ᵈ. | ‡*βαπτισθ. εν πνευμ. ἁγιῳ* ϛ. Aℵ^cCE. 13. 31. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. *Orig.* i. 731ᶜ. *Orig.Int.* iii. 961ᵉ. (vid. cap. xi. 16.) ‖ add. *και ὁ μελλετε λαμβανειν* D* *Tol. Hil.* | om. *Orig.* et *Int.*

— *ἡμερας*] add. *ἑως της πεντηκοστης* D*. Theb. *Aug.* (ter.)

6. *συνελθοντες*] *ελθοντες* ℵ* (corr.ᶜ.)

4. audistis (inquit) *Cl.* | 5. baptizamini *Am.*

ABℵCDE. 13.31.61.

‡ ἠρώτων″ αὐτὸν λέγοντες, Κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ
τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραήλ;
7 εἶπεν † πρὸς αὐτούς, Οὐχ ὑμῶν ἐστὶν γνῶναι χρόνους
ἢ καιροὺς οὓς ὁ πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ, 8 ἀλλὰ
λήμψεσθε δύναμιν ἐπελθόντος τοῦ ἁγίου πνεύματος
ἐφ᾽ ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθέ ‡ μου″ μάρτυρες ἔν τε Ἱερουσα-
λὴμ καὶ [ἐν] πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ καὶ ἕως
d ||Mar. 16:19. ||Lu. 24:51. ἐσχάτου τῆς γῆς. 9 d καὶ ταῦτα εἰπὼν βλεπόντων
αὐτῶν ἐπήρθη, καὶ νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν
ὀφθαλμῶν αὐτῶν. 10 καὶ ὡς ἀτενίζοντες ἦσαν εἰς τὸν
οὐρανὸν πορευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο
παρειστήκεισαν αὐτοῖς ἐν ‡ ἐσθήσεσι λευκαῖς″, 11 οἳ
καὶ ‡ εἶπαν″, Ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί ἑστήκατε ‡ βλέ-
ποντες″ εἰς τὸν οὐρανόν; οὗτος ὁ Ἰησοῦς ὁ ἀναλημ-
φθεὶς ἀφ᾽ ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οὕτως ἐλεύσεται ὃν
τρόπον ἐθεάσασθε αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν.
12 τότε ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ ὄρους τοῦ
καλουμένου Ἐλαιῶνος, ὅ ἐστιν ἐγγὺς Ἱερουσαλήμ,
B′ σαββάτου ἔχον ὁδόν. 13 καὶ ὅτε εἰσῆλθον, ‡ εἰς τὸ
ὑπερῷον ἀνέβησαν,″ οὗ ἦσαν καταμένοντες, ὅ τε Πέ-
τρος καὶ ‡ Ἰωάνης καὶ Ἰάκωβος″ καὶ Ἀνδρέας, Φιλιπ-

nerunt interrogabant eum dicentes, Domine, si in tempore hoc restitues regnum Israhel?
7 Dixit autem eis, Non est vestrum nosse tempora vel momenta quae pater posuit in sua potestate,
8 sed accipietis virtutem supervenientis spiritus sancti in vos, et eritis mihi testes in Hierusalem et in omni Iudaea et Samaria et usque ad ultimum terrae.
9 Et cum haec dixisset, videntibus illis elevatus est, et nubes suscepit eum ab oculis eorum.
10 Cumque intuerentur in caelum euntem illum, ecce duo viri adstiterunt iuxta illos in vestibus albis,
11 qui et dixerunt, Viri Galilaei, quid statis aspicientes in caelum? hic Iesus qui adsumtus est a vobis in caelum, sic veniet quemadmodum vidistis eum euntem in caelum.
12 Tunc reversi sunt Hierosolymam a monte qui vocatur Oliveti, qui est iuxta Hierusalem sabbati habens iter.
13 Et cum introissent in cenaculum, ascenderunt ubi manebant Petrus et Iohannes, Iacobus et Andreas, Philippus et Thomas, Bartholomeus et Matheus, Iacobus Alfei, Simon Zelotes et Iudas

6. ηρωτων ABℵ(C*). (ηρωτουν C*.) | ‡επηρωτων ς (C³)DE. (13). 31. 61. (επηρωτουν C³. -τον 13.)
— αποκαθισταveις | αποκατασταveις D || add. εις D*.
— τῳ ult.] του D*.
7. ειπεν B(*Rl.Mai) Syr.Pst. Theb.Arm. Zoh. | ειπεν † δε″ ς Aℵ 13. 31. 61. Vulg. Syr.Hcl. Memph. | ειπεν ουν B Btly. Bch. (Rl.²Mai) | ὁ δε ειπεν C. Arm. MSS. Orig. Int. iii. 874ᶠ. | και ειπεν D. Æth. | ὁ δε αποκριθεις ειπεν E. (Æth.)
— προς αυτους] αυτοις E. Vulg.
8. μου AB Bch. Mai ℵCD. Orig. iv. 88ᵉ. |‡μοι ς E. 13. 31. 61. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. (utr.q. Æth. "mihi testes mei") Orig. iii. 465ᵈ. Orig. Int. iv. 468ᶜ.
— πασῃ] praem. εν Bℵ C³E. rel. Vulg. Syrr Pst.&Hcl. (Memph.? Theb.?) Arm. Orig. iv.|om. AC*D. 61. Orig. iii.
9. sic in D καυτα ειποντος αυτου νεφελη ὑπεβαλεν αυτον και απηρθη απο [των add.²] οφθαλμων αυτων D. Theb.
— ειπων] ειποντων ℵ* (corr. ᶜ.)
— ειπων, βλεποντων] ειποντων 31.
— βλεποντων] post αυτων B. | Contra, AℵCE. rel. Orig. Int. iii. 869ᶜ. Eus. D.E. 289ᵃ. Ecl.Pr. 149. in Ps. 62ᵇ.
10. εσθησεσι λευκαις ABℵC*. 61. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Eus. D.E. 289ᵃ. | ‡εσθητι λευκῃ ς. C³DE. 13. 31. Syr.Hcl. Æth. Orig. Int. iii. 869ᶜ.
11. ειπαν ABℵC*D. 61. | ‡ειπον ς C³E. rel. Eus. D.E. 289ᵃ.
— βλεποντες Bℵ*EGr. 13. 61. Eus. D.E. | ‡εμβλεποντες ς. AℵᶜCD. 31.
— οὗτος] οὕτως BBtly. (non sic Alford.)
— ὁ Ιης. ὁ αναλ. αφ᾽ ὑμ. εις τ. ουρανον οὕτως Orig. Int. iii. 869ᶜ. | Eus. D.E. |om. 13. 31*. Theb. | om. εις τ. ουρ. D. Æth. (31 man. rec.)
— εθεασασθε] εθεασεσθε D.
12. ὑπεστρεψαν] add. οἱ αποστολοι C³. 31.
— Ἱερουσαλημ 1⁰. Eus. D.E. 289ᵃ|Ἱεροσολυμα E. Vulg.
— σαβ. εχ. ὁδον] quasi septuaginta stadia, Syr.Pst. viam septem stadiorum Theb. | spatium cursus viri quod est iter primi sabbati, Æth.
13. εισηλθον] -θεν DGr.
— εις το ὑπερωον ante ανεβησαν ABC. 61. Vulg. Arm. Usc. Æth. (vid. Orig. i. 759ᶜ.) | ‡post ς. ℵᶜDE. 13. 31. Tol. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Zoh. (om. ανεβησαν ℵ*.)
13. Ιωαν. και Ιακ. ABℵC(D). 61. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Usc. Æth. (om. και D)| ‡Ιακ. και Ιωαν. ς. E. 13. 31. Syr.Hcl. Arm. Zoh.
— και Ανδρεας] ante Ιακ. κ. Ιωαν. E.
— και Μαθθαιος ante και Βαρθολομαιος Syr.Pst.
— Μαθθαιος BℵD. Theb. | ‡ Ματθαιος ς. ACE rel.
— Αλφαιου] praem. ὁ του D. Syr.Hcl.*
— και Σιμων] om. και D. Am.
— ὁ ζηλ.] om. ὁ ℵ*. (add.ᶜ)
— Ιουδας Ιακωβου] Judas filius Jacobi Syr.Pst. Æth. | Ιουδας ὁ του Ιακ. Syr. Hcl.*
14. ησαν] add. ὁμοθυμαδον ℵ (habet bis.*)
— ὁμοθυμαδον (post προσκαρτερουντες)] om. ℵᶜ.
— προσευχῃ] † add. και τῃ δεησει ς. C³. 13. (31. om. τῃ) (praem. ut vid. Orig. i. 759ᶜ.) (vid. Phil. iv. 6.)|om. ABℵC*

6. convenerunt Cl. | 13. et Simon Cl.

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

πος καὶ Θωμᾶς, Βαρθολομαῖος καὶ ‡ Μαθθαῖος", Ἰάκω-
βος Ἀλφαίου καὶ Σίμων ὁ Ζηλωτής, καὶ Ἰούδας
Ἰακώβου. 14 οὗτοι πάντες ἦσαν προσκαρτεροῦντες
ὁμοθυμαδὸν τῇ προσευχῇ † σὺν γυναιξὶν καὶ ‡ Μα-
ριὰμ" τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ [σὺν] τοῖς ἀδελφοῖς
αὐτοῦ.

2 15 Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς Πέτρος
ἐν μέσῳ τῶν ‡ ἀδελφῶν" εἶπεν· (ἦν τε ὄχλος ὀνομάτων
ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡς ἑκατὸν εἴκοσιν·) 16 Ἄνδρες ἀδελφοί,
ἔδει πληρωθῆναι τὴν γραφὴν † ἣν προεῖπεν τὸ
πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ στόματος ‡ Δαυεὶδ" περὶ Ἰούδα
τοῦ γενομένου ὁδηγοῦ τοῖς συλλαβοῦσιν † Ἰησοῦν·
17 ὅτι κατηριθμημένος ἦν ‡ ἐν" ἡμῖν, καὶ ἔλαχεν τὸν
κλῆρον τῆς διακονίας ταύτης. 18 οὗτος μὲν οὖν
ἐκτήσατο χωρίον ἐκ † μισθοῦ τῆς ἀδικίας, καὶ πρηνὴς
γενόμενος ἐλάκησεν μέσος, καὶ ἐξεχύθη πάντα τὰ
σπλάγχνα αὐτοῦ, 19 καὶ γνωστὸν ἐγένετο πᾶσιν τοῖς
κατοικοῦσιν Ἰερουσαλήμ, ὥστε κληθῆναι τὸ χωρίον
ἐκεῖνο τῇ [ἰδίᾳ] διαλέκτῳ αὐτῶν ‡ Ἀχελδαμάχ" τοῦτ'
ἔστιν χωρίον αἵματος. 20 γέγραπται γὰρ ἐν βίβλῳ
[e] Ps. 69 (68) : 25. Ψαλμῶν, Γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτοῦ ἔρημος, καὶ μὴ

Iacobi: 14 hi omnes erant perseverantes unanimiter in oratione cum mulieribus et Maria matre Iesu et fratribus eius.

15 In diebus illis exsurgens Petrus in medio fratrum dixit: erat autem turba hominum simul fere centum viginti: 16 Viri fratres, oportet impleri scripturam quam praedixit spiritus sanctus per os David de Iuda, qui fuit dux eorum qui comprehenderunt Iesum, 17 quia connumeratus erat in nobis et sortitus est sortem ministerii huius. 18 Et hic quidem possedit agrum de mercede iniquitatis, et suspensus crepuit medius, et diffusa sunt omnia viscera eius: 19 et notum factum est omnibus habitantibus Hierusalem, ita ut appellaretur ager ille lingua eorum Acheldemach, hoc est ager sanguinis. 20 Scriptum est enim in libro psalmorum, Fiat habitatio eius deserta, et

DE. 61. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. *Cypr.* 203. 206.

14. *γυναιξιν*] praem. *ταις* D*. ‖ add. *και τεκνοις* D.

— Μαριαμ BE. 61. Theb. | ‡ Μαριᾳ ϛ. ANCD. rel.

— *του*] om. B.

— *συν τοις* BC^{3}E. rel. Syrr. Pst.&Hcl. | om. *συν* ANC*D. Vulg. (Memph. Theb.?) Arm. Æth. *Cypr. bis.*

15. *και εν* ABNC. 13. 31. 61. *Fuld. Demid.* | *εν δε* DE. Syr. Hcl. mg. Theb. "in" Vulg. *Cl. Am.*

— *ταυταις*] *αυταις* 31.

— Πετρος] praem. *ὁ* D.

— *εμμεσῳ* ACE. 13.

— *αδελφων* ABNC*. 13. Vulg. Memph. Theb. Arm. Æth. | ‡ *μαθητων* ϛ. C^3 DE. 31. 61. Syrr. Pst.&Hcl. *Conc. Carth. Cypr.* 118. (Routh iii. 104.)

— *τε* ABNE*Gr.* 13. 31. 61. | *δε* CD^2 Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Arm. *Conc. Carth.* | *γαρ* D*. [Theb. Æth.]

— *οχλος*] praem. *ὁ* D.

— *ονοματων*] *ανδρων* E. hominum Vulg. *Conc. Carth.*

— *ὡς* BDE. rel. | *ὡσει* ANC.

— ·PK· D.

16. *εδει* ABNCD*man. ant.* E. rel. *Iren.* 193. *Orig.* iv. 457$^{a.b.}$ *Eus.* D.E. 474^d. | *δει* D*. Vulg. Memph. Arm. MS. *Iren.* 193. (cdd.)

— *γραφην*] †add. *ταυτην* ϛ. C^{3}DE. 13. 31. Syrr. Pst.&Hcl. *Iren.* 193. | om. ABNC* 61. Vulg. Memph. Theb. Arm. Æth. *Orig.* iv. 457$^{a.b.}$ *Eus.* D.E.

— *περὶουδα* 61.

— Ιησουν] † praem. *τον* ϛ. C^{3}DE. rel. | om. ABNC*. *Eus.* D.E.

17. *κατηριθμηνος* C.

— *ην*] om. N* (add.^{c})

— *εν ἡμιν* ABNCDE. 13. 61. Vulg. Memph. Theb. *Iren.* 193. *Eus.* D.E. 474^d. | ‡*συν ἡμιν* ϛ. 31. Syrr. Pst.& Hcl. Arm. Æth.

— *και Eus.* D.E. | *ὁς* D**Gr.*

18. *μισθου*] † praem. *του* ϛ. 13s. | om. ABNCDE. 31. 61. *Eus.* D.E. 474^d.

— *αδικιας*] add. *αυτου* D. Syr. Hcl.* Theb. Æth. *Eus.* D.E.

— *πρηνης*] *πρινης* ANC (corr. N.)

— *παντα Eus.* D.E. | om. A.

— *σπλαχνα* CE*.

19. *και*] *ὁ και* N*D*Gr.* (corr. N^c.) | Contra, *Eus* D.E. 475^a.

19. *ιδιᾳ* AB^{2}CE. rel. *Eus.* D.E. | om. B*ND. ?vv. Arm.

— *αυτων*] ante *διαλεκτῳ* E. | post *Eus.* D.E.

— Αχελδαμαχ A(B)N. 61. *Eus.* D.E. (Ακελ. B*.) | Ακελδαιμαχ D. Aceldemach *d.* | Ακελδαμακ E. Aceldamas *e.* | Ακυλδαμαχ Theb. ed. | Ακελδαμαχ Theb. MS. | Ακελδαμα Memph. *Wilkins.* Ακαλδαμαγ Memph. *Boetticher.* | ‡Ακελδαμα ϛ. C. 13. 31. Syr. Hcl. mg. *Graecè.* Syrr. Pst.&Hcl. Arm. Hacheldama Vulg. *Cl.* Acheldema *Am.* Hakeladam Æth. Haceldemach *Tol.*

20. *γενηθητω ἡ Eus.* D.E. 475^a. in Ps. 698^c. | *γενηθητων* D*.

— *αυτου Iren.* 193. *Eus.* D.E. in Ps. 698^c. *Hil.* 2^a. | *αυτων* 31*(corr.^{1}) 61. Vulg. *Cl.* (Syr. Hcl. mg. e Psalmo) Æth. *Rom.* (vid. Psal. LXX.)

— *ερημος Iren.* 193. *Eus.* D.E. in Ps. | *ηρημωμενη* 61. vid. LXX. (et in tabernaculo eorum non sit qui habitet, Syr. Hcl. mg.)

17. qui *Am.** *Cl.* | 19. Haceldama *Cl.* | 20. Fiat commoratio eorum *Cl.*

ABℵCDE[II.] 13.31.61.
f Ps. 109 (108): 8.

ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ, καί, f Τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ
‡ λαβέτω″ ἕτερος. 21 δεῖ οὖν τῶν συνελθόντων ἡμῖν
ἀνδρῶν ἐν παντὶ χρόνῳ † ᾧ εἰσῆλθεν καὶ ἐξῆλθεν ἐφ'
ἡμᾶς ὁ κύριος Ἰησοῦς, 22 ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ βαπτί-
σματος ‡ Ἰωάνου″ ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ἀνελήμφθη ἀφ'
ἡμῶν, μάρτυρα τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ ‡ σὺν ἡμῖν γε-
νέσθαι″ ἕνα τούτων. 23 Καὶ ἔστησαν δύο, Ἰωσὴφ
τὸν καλούμενον ‡ Βαρσαββᾶν,″ ὃς ἐπεκλήθη Ἰοῦστος,
καὶ ‡ Μαθθίαν.″ 24 καὶ προσευξάμενοι ‡ εἶπαν,″ Σὺ
κύριε καρδιογνῶστα πάντων, ἀνάδειξον ‡ ὃν ἐξελέξω
ἐκ τούτων τῶν δύο ἕνα″ 25 λαβεῖν τὸν ‡ τόπον″ τῆς
διακονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς, ‡ ἀφ'″ ἧς παρέβη Ἰού-
δας πορευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον. 26 Καὶ ἔδωκαν
κλήρους ‡ αὐτοῖς″, καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ ‡ Μαθθίαν″,
καὶ συγκατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἕνδεκα ἀποστόλων.

non sit qui inhabitet in ea; et, Episcopatum eius accipiat alter. 21 Oportet ergo ex his viris qui nobiscum congregati sunt in omni tempore quo intravit et exivit inter nos dominus Iesus, 22 incipiens a baptismate Iohannis usque in diem qua adsumtus est a nobis, testem resurrectionis eius nobiscum fieri unum ex istis. 23 Et statuerunt duos, Ioseph qui vocatur Barsabba, qui cognominatus est Iustus, et Mathiam. 24 Et orantes dixerunt, Tu domine, qui corda nosti omnium, ostende quem elegeris ex his duobus unum, 25 accipere locum ministerii huius et apostolatus, de quo praevaricatus est Iudas ut abiret in locum suum. 26 Et dederunt sortes eis, et cecidit sors super Mathiam, et adnumeratus est cum undecim apostolis.

Γ' II.

3 1 Καὶ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς
πεντηκοστῆς ἦσαν ‡ πάντες″ ‡ ὁμοῦ″ ἐπὶ τὸ αὐτό. 2 καὶ
ἐγένετο ἄφνω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος ὥσπερ φερομένης
πνοῆς βιαίας, καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον οὗ ἦσαν
καθήμενοι· 3 καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι

1 Et cum complerentur dies pentecosten, erant omnes pariter in eodem loco. 2 Et factus est repente de caelo sonus tamquam advenientis spiritus vehementis, et replevit totam domum ubi erant sedentes, 3 et apparuerunt illis dispertitae

---

20. *εστω Eus.* D.E. in Ps. | *ῃ* D*.
— *λαβετω* ABℵCD 61. Arm. *Eus.* D.E. | ‡*λαβοι* ς. E. 13. 31. *Eus.* in Ps. 698 (? e Psalmo) vid. Psal. LXX.
21. *ἡμιν* | *ἡμων* C (h. 13.)
— *παντι*] add. *τῳ* D.
— *ᾧ*] *ὡς* D*. ‖ †praem. *εν* ς. ℵᶜC². *ut vid.* E rel. | om. ABℵ*C*D. 61. Vulg.
— *κυριος*] add. *ἡμων* 13.
— *Ιησους*] add. *χριστος* D. Syr. Hcl.
22. *ἑως* BCDE. 13. 31. | *αχρι* Aℵ. 61.
— *συν ἡμιν ante γενεσθαι* ABℵCD. 31. 61. Vulg. Arm. | ‡*post* ς. E. 13. Syrr. Pst.&Hcl. Æth. [Memph. Theb.]
23. *και* 1°] add. *τουτων λεχθεντων* E. *Cod. ap. Bed.*
— *εστησαν*] -*σεν* D*.
— *Βαρσαββαν* AB*Bch.Mai* ℵE. 61. *Am. Fuld.* Memph. Theb. | ‡ *Βαρσαβαν* ς.C. 31. (h. 13.) Vulg. *Cl.* Syrr.Pst.&Hcl. | *Βαρναβαν* D. *Tol.* Æth.
— *Μαθθιαν* B**Rl. Mai* D. Theb. | ‡*Ματθιαν* ς. AB²ℵCE rel. (h. 13.) Memph. Matathiam Arm.
24. *ειπαν* ABℵCD. 61. | ‡*ειπον* ς. E. 13*s*. 31*s*.

24. *συ*] om. D (*σοι* C.)
— *ὁν εξελεξω* post *αναδειξον* ABℵCDE. 13. 31. 61. Vulg. *m.* Syrr.(Pst.)&Hcl. Memph. (Arm.) *Eus.* (ap. Wtst.) | ‡ post *ἑνα* ς. (Theb. Æth.)
—, 25. *ἑνα λαβειν*] *αναλαβειν* D*.
25. *τοπον* ABC*D. Vulg. Memph. Theb. | ‡ *κληρον* ς. ℵC³E. 13. 31. 61. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. ut vid. vid. *Eus.*H.E. iii. 39. (137.) ‖ add. *τον* D. (om. ante.)
— *αφ'* ABℵCD. 61. | ‡ *εξ* ς. E. rel. (de Vulg.)
— *τοπον τον ιδιον* BℵDE. rel. | *ιδιον τοπον* C. | *τοπον τον δικαιον* A.
26. *αυτοις* ABℵCD². 13. 61. Vulg. Memph. Theb. Æth. | ‡ *αυτων* ς. D*E. 31. Syr.Hcl. Arm. | om. Syr.Pst.
— *ὁ Eus.*D.E. 475ᵃ. | om. D* (*ὁ κληρος* 31.)
— *Μαθθιαν* vid. ver. 23. | ‡ *Ματθιαν* ς. (et hic 13).
— *συγκατεψηφισθη* ABℵᶜCE. rel. *Eus.* D.E. 475ᵇ. | *συψηφισθη* D*. | *συνεψηφισφη* D. corr.¹ | *κατεψηφισθη* ℵ*.
— *ἑνδεκα Orig. Int.* ii. 450ᵉ. | *ιβ'* D. *δωδεκα Eus.* D.E.

1. *και εν τῳ*] *και εγενετο εν ταις ἡμεραις εκειναις του* D.
— *την ἡμεραν*] *τας ἡμερας* Vulg. *d.e.* Syr. Pst. Arm. Æth.
— *της*] *τη* C* (corr.²)
— *ησαν*] *οντων αυτων* D.
— *παντες* ABℵᶜC. 61. | *παντων* D. | om. ℵ*E. | ‡*άπαντες* ς. 13*s*. 31. ‖ add. *οἱ αποστολοι* 31.
— *ὁμου* ABℵC*. 61. | ‡*ὁμοθυμαδον* ς. C³E. rel. | om. D. Memph. Theb.
2. *και*] add. *ειδου* D. | Contra, *Cypr.* 327.
— *εκ του*] *απο του* E. | *εξ Orig.* i. 759ᶜ.
— *πνοης*] post *βιαιας* D. *Eus.* c. Mcl. 151 c. | ante *Orig.* i. 759ᶜ.
— *ὁλον*] *παντα* D*Gr.*
— *καθημενοι* ABℵE. 13. 31. 61. | *καθεζομενοι* CD.
3. *γλωσσαι ὡσει*] *γλωσσει* ℵ*. (corr.ᶜ)
— *και εκαθισεν* B(ℵ)61. *d.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. (-*σαν* ℵ* corr.ᶜ) | *και εκαθ. τε* D*. | ‡ *εκαθ. τε* ς. AC³D²E*Gr.* 13.

---

21. sunt congregati *Cl.* | 23. vocabatur *Cl.* | Barsabas *Cl.*
1. pentecostes *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

γλῶσσαι ὡσεὶ πυρός, ‡ καὶ ἐκάθισεν″ ἐφ᾽ ἕνα ἕκαστον
αὐτῶν, 4 καὶ ἐπλήσθησαν ‡ πάντες″ πνεύματος ἁγίου,
καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέραις γλώσσαις καθὼς τὸ
πνεῦμα ἐδίδου ‡ ἀποφθέγγεσθαι αὐτοῖς.″ 5 ἦσαν δὲ ἐν
Ἱερουσαλὴμ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαβεῖς
ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν· 6 γενομένης
δὲ τῆς φωνῆς ταύτης συνῆλθεν τὸ πλῆθος § καὶ συνε-
§ II. χύθη, ὅτι ἤκουον εἷς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ λα-
λούντων αὐτῶν. 7 ἐξίσταντο δὲ [πάντες] καὶ ἐθαύ-
μαζον λέγοντες†, ‡ Οὐχὶ″ ἰδοὺ πάντες οὗτοί εἰσιν οἱ
λαλοῦντες Γαλιλαῖοι; 8 καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν
ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ ἡμῶν ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν,
9 Πάρθοι καὶ Μῆδοι καὶ Ἐλαμῖται, καὶ οἱ κατοικοῦν-
τες τὴν Μεσοποταμίαν, Ἰουδαίαν τε καὶ Καππαδο-
κίαν, Πόντον καὶ τὴν Ἀσίαν, 10 Φρυγίαν τε καὶ
Παμφυλίαν, Αἴγυπτον καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης τῆς κατὰ
Κυρήνην, καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες Ῥωμαῖοι, 11 Ἰουδαῖοί
τε καὶ προσήλυτοι, Κρῆτες καὶ Ἄραβες, ἀκούομεν
λαλούντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις γλώσσαις τὰ μεγα-
λεῖα τοῦ θεοῦ; 12 Ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ ‡ διηπο-
ροῦντο″ ἄλλος πρὸς ἄλλον λέγοντες, Τί † ‡ θέλει″

linguae tamquam ignis, seditque supra singulos eorum, 4 et repleti sunt omnes spiritu sancto, et coeperunt loqui variis linguis prout spiritus sanctus dabat eloqui illis.
5 Erant autem in Hierusalem habitantes Iudaei, viri religiosi ex omni natione quae sub caelo est: 6 facta autem hac voce convenit multitudo et mente confusa est, quoniam audiebat unusquisque lingua sua illos loquentes. 7 Stupebant autem omnes et mirabantur dicentes, Nonne ecce omnes isti qui loquuntur Galilaei sunt? 8 et quomodo nos audivimus unusquisque lingua nostra in qua nati sumus,
9 Parthi et Medi et Elamitae, et qui habitant Mesopotamiam [et] Iudeam et Cappadociam, Pontum et Asiam, 10 Frygiam et Pamphyliam, Aegyptum et partes Lybiae quae est circa Cyrenen, et advenae Romani,
11 Iudaei quoque et proselyti, Cretes et Arabes, audivimus loquentes eos nostris linguis magnalia dei? 12 Stupebant autem omnes et mirabantur ad invicem dicentes, Quidnam

31. Vulg. *Eus.* H.E. x. 4. (479). *Cypr.* 327. | εκαθ᾽ ἐε C*. *e.* | (εκαθισαν ℵ*D.)
3. ἑκαστον αυτων] ἑκαστον αυτον 61.
4. παντες ABℵDE. 61. | ‡ ἁπαντες ς. C. 13. 31.
— ηρξαντο] -ξατο D*.
— πνευμα] add. το ἁγιον E. Vulg. Æth.
— αποφθεγγεσθαι *ante* αυτοις ABℵC*D. 61. Vulg. Theb. Arm. | ‡*post* ς. C^{3}E. 13. 31. Syrr.Pst.&Hcl. (Memph.) [Æth.]
5. ησαν δε εν Ἱερ. *Hil.* 30^d. | εν Ἱερ. ησαν D. ‖εν] εις Aℵ* (corr.^{c})
— εν Ἱερ.] post κατοικουντες C. | Contra, *Hil.*
— Ιουδαιοι] om. ℵ. | ante κατοικ. E.
— ἀνδρες] ante Ιουδαιοι C*. (corr.^{3}) | post *Hil.* | post ευλαβεις D.
6. γενομενης] γεναμ. 31.
— ὁτι] και D*Gr.*
— ηκουον ADEII(*ut vid.*) 13*s.* 31*s.* Memph. Arm. | ηκουεν C. 61. (Vulg.) Syrr.Pst.&Hcl. Theb. | ηκουσεν Bℵ.
— εἱς ABCD. rel. | om. ℵE.
— τῃ ἰδιᾳ διαλεκτῳ λαλουντων ABℵCEII rel. Syr.Hcl.txt. rel. | λαλουντας ταις γλωσσαις D. Syrr.Pst.(&Hcl mg.)
7. παντες 1^0 Aℵ^{c}CEII. 13. 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. | ἁπαντες ℵ*. | om. BD. 31. Æth.
— λεγοντες] om. 13. ‖†add. προς αλληλους ς. C^{3}DEII. 13. 31. Vulg.cdd. Syrr. Pst.&Hcl. Arm. | om. ABℵC*. 61. Vulg. Memph. Theb. Æth.
— ουχι B. | ουχ ℵDE. 61. | ‡ουκ ς. AC. (? ουκι C) rel. (II n.l.)
— παντες ult. B*. E. 13. 31. 61. | ἁπαντες AB^{2}ℵCDII. | om. Syr.Pst.
— εισιν] post οἱ λαλουντες C*(corr.^{3}) | ante οὑτοι 61.
8. ακουομεν] post ἑκαστος E.
— τῃ ἰδιᾳ διαλεκτῳ] την διαλεκτον D*Gr.* Vulg. *Cl.*
— διαλεκτῳ] *post* ἡμων E.
— εγεννηθημεν BℵC*D. 31. E.(*manu recentiori*). Syrr.Pst.&Hcl.txt. | εγενηθ. AC^{3}E*. 13. 61. Syr.Hcl.mg. (II n.l.)
9. Ελαμιται ℵ^{c}EII rel. (om. και Ελαμιται ℵ*.) | Ελαμειται AD. | Αιλαμειται B.*d.* Vulg. *Cl.* | Εμαλειται C*. | Ελαμηται C^3.
— και 3^0] om. D*Gr.*
9. Ιουδαιαν] praem. "et" *Am. Fuld.* "Syria" *Hier.* in Es. xi. 10 (ed. Vallarsi iv. 163^a) "Armeniam" *Tert.* adv. Jud. 7. Aug. c. Epist. Man. ix. 10. (ed. Bass. x. 189.)
— τε Syr.Hcl. | om. D*. Vulg. *Cl. Fuld.* Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. (et Judaeam *Am. Tol.*)
— Καμπαδοκιαν A. Καπαδοκιαν 31* (corr.^{1}) Παππαδοκιαν C.
10. τε 1^0] om. D. Vulg. Memph. Theb. Arm.
— Αιγυπτον] add. τε D*Gr.*
— Λιβυης] Λιβουης D*. Λυβυης 13.
— Κυρινην 61. Κηρηνην 31*.
11. Κρητες και Αραβες] Κρητης και Αραβοι D*.
12. διηπορουντο ABℵ. | ‡διηπορουν ς. CDEII. rel. ‖add. αλληλοις 13.
— αλλον] add. επι τω γεγονοτι και D. (Syr.Hcl.mg.)
— τι] †add. αν ς. E. 13.31. | om. ABℵ CDII (*ut vid.*) 61.
— θελει (A)BCD. 61. | θελει post τουτο A. | ‡θελοι ς. ℵE. 13. 31. (II n.l.)

7. omnes ecce *Am.* | 8. linguam nostram *Cl.* | 9. *om.* et *Cl. Am.*^{2} | 10 eos loquentes *Cl.*

ABℵCDE(II.) 13.31.61.

τοῦτο εἶναι; 13 ἕτεροι δὲ ‡ διαχλευάζοντες″ ἔλεγον
ὅτι γλεύκους μεμεστωμένοι εἰσίν.
14 Σταθεὶς δὲ * ὁ″ Πέτρος σὺν τοῖς ἕνδεκα ἐπῆρεν
τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ ἀπεφθέγξατο αὐτοῖς, ″Ἄνδρες
Ἰουδαῖοι καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ ‡ πάντες,″
τοῦτο ὑμῖν γνωστὸν ἔστω, καὶ ἐνωτίσασθε τὰ ῥήματά
μου. 15 οὐ γὰρ ὡς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε οὗτοι μεθύου-
σιν, (ἔστιν γὰρ ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας), 16 ἀλλὰ
τοῦτό ἐστιν τὸ εἰρημένον διὰ τοῦ προφήτου Ἰωήλ,
g Ioel 2:28, seq. 17 g Καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ
¶ II. θεός, ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν¶
σάρκα, καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ
θυγατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις
ὄψονται, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ‡ ἐνυπνίοις″ ἐνυ-
πνιασθήσονται. 18 καί γε ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ
ἐπὶ τὰς δούλας μου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ
ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου, καὶ προφητεύσουσιν. 19 καὶ
δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆς
γῆς κάτω, αἷμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ. 20 ὁ
ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος, καὶ ἡ σελήνη εἰς
αἷμα, πρὶν † ἐλθεῖν † ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ
h Rom. 10:13. ἐπιφανῆ. 21 h καὶ ἔσται, πᾶς ὃς ‡ ἐὰν″ ἐπικαλέσηται

vult hoc esse? 13 Alii autem
inridentes dicebant quia musto
pleni sunt isti.
14 Stans autem Petrus cum
undecim levavit vocem suam
et locutus est eis, Viri Iudaei
et qui habitatis Hierusalem
universi, hoc vobis notum sit,
et auribus percipite verba mea.
15 Non enim sicut vos aestima-
tis hi ebrii sunt, cum sit hora
diei tertia, 16 sed hoc est quod
dictum est per prophetam
Iohel, 17 Et erit in novissimis
diebus, dicit dominus, effun-
dam de spiritu meo super om-
nem carnem, et prophetabunt
filii vestri et filiae vestrae, et
iuvenes vestri visiones videbunt,
et seniores vestri somnia som-
niabunt: 18 et quidem super
servos meos et super ancellas
meas in diebus illis effundam
de spiritu meo, et propheta-
bunt. 19 Et dabo prodigia in
caelo sursum et signa in terra
deorsum, sanguinem et ignem
et vaporem fumi. 20 Sol con-
vertetur in tenebras et luna in
sanguinem ante quam veniat
dies domini magnus et mani-
festus. 21 Et erit, omnis
quicumque invocaverit nomen

---

13. *διαχλευαζοντες* AB*Bch.Blc.Mai*ℵC D²II². 13. 61. | ‡*χλευαζοντες* ς. EII*. 31. (*διεχλευαζον λεγοντες* D*.)
— *γλευκους*] add. *οὗτοι* D.
14. *σταθεις*] praem. *τοτε* D**Gr.* Syr.Pst.
— *ὁ Πετρ.* ABℵDII. 61. | *om. *ὁ* ς. CE. rel.
— *ἑνδεκα*] *δεκα* D*. ‖add. *αποστολοις* D. Syr. Pst.
— *επηρεν*] add. *πρωτος* D*. *d.*
— *αυτου*] add. *προτερον* E.
— *απεφθεγξατο*] *ειπεν* D. Syrr.Pst.& Hcl. ‖add. *λεγων* C. Arm.
— *αυτοις*] om. D.
— *παντες* ABℵC(D)II*. 61. (ante *οἱ κατ. Ἱερ.* D.) | ‡ *ἁπαντες* ς. EII². rel.
— *ὑμιν*] *ἡμειν* D*.
— *και* 3⁰] om. D.
— *ενωτισασθε*] *-σατε* D*. *-σαθε* D².
15. *μεθυουσιν*] *μεθυωσιν* C.
— *εστιν γαρ … ἡμερας*] *ουσης ὡρας της ἡμερας γ′* D*. Vulg. *Iren.* 193.
16. *Ιωηλ* ABℵCEII. 13. 31. 61. vv. | om. D. *Iren. Hil.* 962ᵇ.
17. *καὶ* 1⁰ Vulg. Syr.Hcl. Arm. Æth. | om. D. Syr.Pst. Memph. Theb. *Iren.* 193. *Hil.* 962ᵇ.
— *εν ταις εσχαταις ἡμεραις* AℵDEII. rel. *Iren.* 193. *Hil.* | *μετα ταυτα* B. Theb. (vid. LXX.) | praem. eadem C. Arm. | "post hos dies" Æth.
— *ὁ θεος* ABℵCII. rel. Syrr.Pst. &Hcl.(*sic*) Memph. Theb. Arm. | *κυριος* DE. Vulg. *Iren.* 193. *Hil.*
— *πασαν σαρκα*] *πασας σαρκας* D**Gr.*
— *ὑμων* 1⁰] *αυτων* D. *Hil.*
— *αἱ*] om. C*(?)D.
— *ὑμων* 2⁰] *αυτων* D. *Hil.* | om. C.
— *ὑμων* 3⁰] om. D.
— *ὑμων* 4⁰. ABℵC² rel. | om. C* *ut vid.* DE.
— *ενυπνιοις* ABℵCD². 13. 61. (om. D* *Gr.*) | ‡ *ενυπνια* ς. E. 31. Vulg. (vid. LXX.)
18. *γε*] *εγω* D*.
— *επι τους δουλους μου και*] om. 13.
— *τας δουλας μου και τους δουλους hoc ord.* ℵ.
— *εν ταις ἡμεραις εκειναις*] om. D.
18. *εκχεως* A.
— *και προφητευσουσιν*] om. D. (vid. LXX.)
19. *ανω*] om. A. 31. Syr.Pst. Theb. (vid. LXX.)
— *αἱμα και … καπνου*] om. D.
20. *μεταστραφησεται*] *μεταστρεφεται* D*.
— *πριν*] † add. *η* ς. B*Mai* 31. | om. AℵCDE. 13. 61.
— *ἡμεραν*] † praem. *την* ς. Aℵᶜ CE. rel. (vid. LXX.) | om. Bℵ*D.
— *και επιφανη*] om. ℵD.
21. om. ver. ℵ* (add.ᵃ.)
— *εαν* B*Btly.Mai* E. | ‡ *αν* ς. Aℵᵃ CD. rel. (vid. LXX.)
— *κυριου*] praem. *του* D*.
22. *Ναζοραιον* ℵ*D*.
— *αποδεδειγμενον ante απο του θεου* BℵCD². 31. 61. Vulg. Theb. Arm. Æth. *Iren.* 193. | ante *εις ἡμ. απο τ. θ.* *Eus.* Ecl. Pr. 78. | ‡ post ς. A(D*)E.

12. *om.* hoc *Am.*

Vulg. Syrr.P.H. Memph. Theb. Arm. Æth.

τὸ ὄνομα κυρίου, σωθήσεται. 22 ἄνδρες Ἰσραηλῖται,
ἀκούσατε τοὺς λόγους τούτους· Ἰησοῦν τὸν Ναζω-
ραῖον, ἄνδρα ‡ ἀποδεδειγμένον ἀπὸ τοῦ θεοῦ″ εἰς
ὑμᾶς δυνάμεσιν καὶ τέρασιν καὶ σημείοις οἷς ἐποίη-
σεν δι᾽ αὐτοῦ ὁ θεὸς ἐν μέσῳ ὑμῶν, καθὼς † αὐτοὶ
οἴδατε, 23 τοῦτον τῇ ὡρισμένῃ βουλῇ καὶ προγνώσει
τοῦ θεοῦ ἔκδοτον † διὰ ‡ χειρὸς″ ἀνόμων προσπήξαντες
24. τὰς ὠδ. τοῦ ᾅδου. ‡ ἀνείλατε,″ 24 ὃν ὁ θεὸς ἀνέστησεν λύσας τὰς ὠδῖνας
τοῦ θανάτου, καθότι οὐκ ἦν δυνατὸν κρατεῖσθαι
αὐτὸν ὑπ᾽ αὐτοῦ. 25 ‡ Δαυεὶδ″ γὰρ λέγει εἰς αὐτόν,
i Ps. 16(15):8.seq. i ‡ Προορώμην″ τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός, ὅτι
ἐκ δεξιῶν μού ἐστιν, ἵνα μὴ σαλευθῶ· 26 διὰ τοῦτο
‡ ηὐφράνθη″ ‡ μου ἡ καρδία″ καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ γλῶσ-
σά μου, ἔτι δὲ καὶ ἡ σάρξ μου κατασκηνώσει ἐπ᾽
ἐλπίδι. 27 ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχήν μου εἰς
‡ ᾅδην″, οὐδὲ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν.
28 ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς, πληρώσεις με εὐφροσύ-
νης μετὰ τοῦ προσώπου σου. 29 ἄνδρες ἀδελφοί, ἐξὸν
εἰπεῖν μετὰ παῤῥησίας πρὸς ὑμᾶς περὶ τοῦ πατριάρ-
χου ‡ Δαυείδ,″ ὅτι καὶ ἐτελεύτησεν καὶ ἐτάφη, καὶ τὸ
μνῆμα αὐτοῦ ἔστιν ἐν ἡμῖν ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης.
j Ps. 132 (131):11. 30 προφήτης οὖν ὑπάρχων, καὶ εἰδὼς ὅτι j ὅρκῳ

domini salvus erit. 22 Viri
Israhelitae, audite verba haec.
Iesum Nazarenum, virum ad-
probatum a deo in vobis vir-
tutibus et prodigiis et signis,
quae fecit per illum deus in
medio vestri, sicut vos scitis,
23 hunc definito consilio et
praescientia dei traditum per
manus iniquorum adfigentes
interemistis: 24 quem deus sus-
citavit solutis doloribus in-
ferni, iuxta quod inpossibile
erat teneri illum ab eo. 25 Da-
vid enim dicit in eum, Provi-
debam dominum coram me
semper, quoniam a dextris est
mihi, ne commovear: 26 prop-
ter hoc delectatum est cor
meum et exultavit lingua mea,
insuper et caro mea requiescet
in spe, 27 quoniam non dereliu-
ques animam meam in inferno,
nec dabis sanctum tuum vi-
dere corruptionem. 28 Notas
mihi fecisti vias vitae, replebis
me iucunditate cum facie tua.
29 Viri fratres, liceat audenter
dicere ad vos de patriarcha
David, quoniam et defunctus
est et sepultus est, et sepul-
chrum eius est apud nos usque
in hodiernum diem. 30 Pro-
pheta igitur cum esset et sciret

(13.) Syrr.Pst.&Hcl. Memph. *Tert.* car. Chr. 15. de Pud. 21. (*δεδοκιμασμενον* D*. *αποδεδειχμενον* 13.)
22. *ὑμας* *Iren.*193. *Tert.* | *ἡμας* D*. *Eus.* Ecl. Pr.
— *δυναμεσι*] *-μει* 13.
— *οἱς* *Eus.* Ecl. Pr. | *ὁσα* D*.
— *δι᾽ αυτου*] post *ὁ θεος* E. Vulg. *Cl.* Memph. Theb. Æth. (ctra, *Am. Fuld. Iren.* 193. *Eus.* Ecl. Pr.)
— *ὁ θεος* *Eus.* Ecl. Pr. | om. *ὁ* C *sic.*
— *εμμεσῳ* ACE. 13.
— *καθως*] † add. *και* ς. C³ 13s. Vulg. *Cl.* Syr.Hcl. | om. ABℵC*DE. 31. 61. *Am. Fuld.* Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. *Iren.* 193. *Eus.* Ecl. Pr.
— *αυτοι* *Iren.* 193. *Eus.* Ecl. Pr. | *ὑμεις παντες* E.
23. *εκδοτον*] † add. *λαβοντες* ς. ℵᶜC³DE. 13. 31. *Cod. ap. Bed.* Syr.Hcl. (? Æth.) *Eus.* Ecl. Pr. 78. | om. ABℵ*C*. 61. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. *Iren.* 193. (? *ενδοτον* 31* *Scr.*)
— *χειρος* ABℵC*D. 13. 61. Syr.Hcl. Æth. *Eus.* Ecl. Pr. | ‡ *χειρων* ς. C³E. 31. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Zoh. *Iren.* 193.
23. *ανειλατε* ABℵCDE. 13. 61. *Eus.* Ecl. Pr. | ‡ *-λετε* ς. 31.
24. *λυσας*] add. *δι᾽ αυτου* E. *Cod. ap. Bed.* | om. *Polyc.* ad Phil. 1. *Iren.*193. *Eus.* Ecl. Pr. 78.
— *θανατου* ABℵCE*Gr.* *Cod. ap. Bed.* rel. Syr.Hcl. Theb. Arm. Æth. *Eus.* Ecl. Pr. | *ᾁδου* D. Vulg. *e.* Syr.Pst. Memph. *Polycarpus* ad Phil. 1. *Iren.* 193.
25. *γαρ*] praem. *μεν* E. | om. *Iren.* 193. *Eus.* Ecl. Pr. 78.
— *αυτον* *Iren.* | *αυτην* A. (om. *εις αυτον* *Eus.* Ecl. Pr.)
— *προορωμην* AB**Rl.Mai* ℵCDE. | ‡ *προωρωμην* ς. B² rel. *Eus.* Ecl. Pr.
— *κυριον*] add. *μου* ℵD. (Syr.Pst. *pro more*) | om. ABCE. rel. vv. *Iren.* 193. *Eus.* Ecl. Pr.
26. *ηυφρανθη* ABℵCDE. 31. 61. *Clem.* 765 (? e Psal.) | ‡ *ευφραν.* ς. 13s.
— *μου ante ἡ καρδια* Bℵ*. *Clem.* | ‡ post ς. Aℵᶜ CDE. rel. *Iren.* 193. vid. Psal. LXX. (gloria mea Syr.Pst. ? e Psalm.)
26. *επ᾽* ABE. rel. *Clem.* | *εφ᾽* ℵCD.
27. *ᾁδην* ABℵCD. 61. *Clem.* 765 (? e Psal.) | ‡ *ᾁδου* ς. E. 13. 61. *Orig.* ii. 622ᵃ (494ᵉ est e Psal.) vid. LXX.
28. *εγνωρισας* *Clem.* | *γνωρισας* D* *Gr.*
— *ευφροσυνης* *Clem.* | *-νην* A* *ut vid.* 31.
29. *εξων* 13. 61.
— *παρησιας* C.
— *μνημα* *Eus.* Ecl. Pr. 78. in Ps. 52ᶜ. | *μνημιον* D.
— *εν ἡμιν* *Eus.* Ecl. Pr. in Ps. | *παρ᾽ ἡμιν* D.
30. *ειδως* *Iren.* 193. *Eus.* Ecl. Pr. 78. in Ps. 52ᶜ. | *ειδων* D**Gr.*

22. Deus per illum *Cl.* | sicut et *Cl.* | 23. *om.* et *Am.* | affligentes *Cl.* | 25. in conspectu meo semper *Cl.* | 26. laetatum est *Cl.* | requiescit *Am.* | 28. et replebis *Cl.* | 29. *om.* "et" *post quoniam Cl.* | *om.* "est" *post sepultus Cl.*

ABℵCDE. 13. 31. 61.

ὤμοσεν αὐτῷ ὁ θεὸς ἐκ καρποῦ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ
† καθίσαι ἐπὶ ‡ τὸν θρόνον″ αὐτοῦ, 31 προϊδὼν ἐλάλη-
σεν περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ χριστοῦ, ὅτι ‡ οὔτε″
‡ ἐγκατελείφθη″ † εἰς ᾅδου, ‡ οὔτε″ ἡ σὰρξ αὐτοῦ
εἶδεν διαφθοράν. 32 τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ἀνέστησεν ὁ
θεός, οὗ πάντες ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες. 33 τῇ δεξιᾷ
οὖν τοῦ θεοῦ ὑψωθεὶς τήν τε ἐπαγγελίαν ‡ τοῦ
πνεύματος τοῦ ἁγίου″ λαβὼν παρὰ τοῦ πατρὸς
33. *[και]″ βλέπετε. ἐξέχεεν τοῦτο ὃ † ὑμεῖς βλέπετε καὶ ἀκούετε. 34 οὐ
γὰρ ‡ Δαυεὶδ″ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς, λέγει δὲ
k Ps. 110 (109):1. αὐτός, k Εἶπεν † κύριος τῷ κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν
μου, 35 ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν
σου. 36 ἀσφαλῶς οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ὅτι
36. ἐποίησεν ὁ θεός. καὶ κύριον ‡ αὐτὸν καὶ χριστὸν″ ὁ θεὸς ἐποίησεν, τοῦτον
τὸν Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε.
√ 37 Ἀκούσαντες δὲ κατενύγησαν ‡ τὴν καρδίαν,″
εἶπόν τε πρὸς τὸν Πέτρον καὶ τοὺς λοιποὺς ἀποστό-
λους, Τί ‡ ποιήσωμεν,″ ἄνδρες ἀδελφοί; 38 Πέτρος δὲ

quia iureiurando iurasset illi deus de fructu ventris eius sedere super sedem eius, 31 providens locutus est de resurrectione Christi, quia neque derelictus est in inferno neque caro eius vidit corruptionem. 32 Hunc Iesum resuscitavit deus, cuius omnes nos testes sumus. 33 Dextera igitur dei exaltatus et promissione spiritus sancti accepta a patre effudit hunc quem vos videtis et auditis. 34 Non enim David ascendit in caelos: dicit autem ipse, Dicit dominus domino meo, Sede a dextris meis, 35 donec ponam inimicos tuos scabillum pedum tuorum. 36 Certissime ergo sciat omnis domus Israhel quia et dominum eum et Christum deus fecit, hunc Iesum quem vos crucifixistis.

37 His autem auditis conpuncti sunt corde et dixerunt ad Petrum et ad reliquos apostolos, Quid faciemus, viri fratres? 38 Petrus vero ad illos, Paenitentiam, inquit,

30. *ωμοσεν Eus.* Ecl. Pr. in Ps. | *ωμασεν* D*.
— *οσφυος*] *καρδιας* D*. de praecordia *d.* | ventris *Iren. Am.* Syr.Pst. Æth.
— *οσφυος αυτου*] † add. *το κατα σαρκα αναστησειν τον χριστον* ς. (D*.) (13.) 31. Syr.Hcl. *Eus.* in Ps. (om. *το* D. *αναστησαι* D. 13.) | add. *αναστησαι τον χριστον* E. *Cod. ap. Bed.* | om. ABℵCD². 61. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. *Iren.* 193. *Eus.* Ecl. Pr. 79.
— *καθισαι*] praem. *και* DGr. E.
— *τον θρονον* ABℵCD. 61. *Eus.* Ecl. Pr. in Ps. | ‡ *του θρονου* ς. E. rel.
31. *προιδ. ελαλ. περι της Iren. Eus.* Ecl. Pr. 79. in Ps. 52c. | om. D*. (add. corrector antiquus) (*προειδως* D².)
— *της Eus.* Ecl. Pr. in Ps. | om. B. *Btly.* (ctra *Mai.*)
— *ουτε* 1° ABℵCD. 61. Vulg. *e. Iren.* 193. *Eus.* Ecl. Pr. in Ps. | ‡ *ου* ς. 31 | *ουκ* E. 13. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb.
— *εγκατελειφθη* ABℵC²DE. 13. 61. *Eus.* Ecl. Pr. in Ps. (*εγκατεληµφθη* C*.) | ‡ *κατελειφθη* ς. 31. ‖ † add. *ἡ ψυχη αυτου* ς. C³E. 13. 31. *Cod. ap. Bed.* Syr.Hcl. Arm. | om. ABℵC*D. 61. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Æth. *Iren.* 193. *Eus.* Ecl. Pr. in Ps.
— *ᾁδου* ACDE. 13. 31. | *ᾁδην* Bℵ. 61. *Eus.* Ecl. Pr. in Ps.
31. *ουτε* 2° AℵCD. 13. 61. *Eus.* Ecl. Pr. in Ps. | ‡ *ουδε* ς. B*Mai* E. 31. Syrr. Pst.&Hcl. (neque Vulg.)
32. *τουτον*] add. *ουν* D*E.
— *τον Eus.* in Ps. om. *Iren.* 193. *Eus.* in Ps. 52c. | om. D*.
— *εσμεν*] post *μαρτυρες* D. Vulg. | ante *Iren. Eus.* in Ps. | ante *ἡμεις* ℵ.
33. *την τε*] *και την* D.
— *του πνευματος του ἁγιου* ABℵCE. 13. 61. Vulg. | ‡ *του ἁγιου πνευματος* ς. D. 31. *Iren.* 193.
— *εξεχεεν*] add. *ὑμειν* D*. | om. *Iren.*
— *τουτο*] om. D*. ‖ add. *το δωρον* E. *Cod. ap. Bed.* Syr.Hcl.*txt. Iren.* 193. | Contra, Syr.Hcl.mg.
— *ὑμεις*] om. D*. ‖ † praem. *νυν* ς. C³E. 13. 31. (Syr.Hcl.) | add. *Iren.* 193. | om. ABℵC*D. 61. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth.
— *βλεπετε*] praem. *και* BD. Arm. *Zoh.* | om. AℵCE. 13. 31. 61. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Æth. *Iren.* 193.
34. *λεγει δε Iren.* 193. | *ειρηκεν γαρ* D.
— *ειπεν Iren.* | *λεγει* D. *Am.*
— *κυριος*] † praem. *ὁ* ς. AB²ℵcCE. rel. | om. B**Bl.Mai* ℵ*D.
35. *αν*] om. D*.
36. *οικος*] praem. *ὁ* CD. | om. ABℵE. rel.
— *και κυριον St.* 3. ABℵCDE. 13. 31. 61. Vulg. Syr.Hcl. Arm. *Zoh. Iren.* 193. *Tert.* adv. Prax. 28. | om. *και Elz.* Syr.Pst. Memph. Theb. Æth.
36. *αυτον ante και χριστον* ABℵCD² Vulg. Arm. *Iren.* 193. (om. D*.) | ‡ *post* ς. E. 13*ut vid.* 61. | post *ὁ θεος* 31. | ante Deus *Tert.* adv. Prax. [Syrr.Pst.&Hcl. Æth.]
— *ὁ θεος ante εποιησεν* ACDE. *Am. Fuld.* Theb. Arm. *Iren.* 193. | *post* Bℵ. 61. Vulg.*Cl.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Æth. *Tert.* (n. l. 13. vid. 31. supra.)
— *τον*] om. D*.
— *ὃν*] om. 13.
37. *ακουσαντες δε*] *τοτε παντες οἱ συνελθοντες και ακουσαντες* D. Syr.Hcl.mg.
— *δε*] *ουν* EGr.
— *κατηνυγησαν* E. 61.
— *την καρδιαν* ABℵC. 61. | ‡ *τῃ καρδιᾳ* ς. DE. rel. Vulg.
— *ειπον τε* ABC. 13. 31. vv. | *ειπον δε* 61. | *και ειπον* E. | *και τινες εξ αυτων ειπαν* D*. | *ειποντες* ℵD²Gr. Memph.
— *λοιπους*] om. D.
— *τι* add. *ουν* D. *Iren.* 193.
— *ποιησωμεν* AB*Mai*ℵCE. 61. | ‡ *ποιησομεν* ς. D. rel. Vulg. *Iren.* 193.

30. fructu lumbi *Cl.* | 34. caelum *Cl.* | dixit *bis Cl.* | 36. sciat ergo *Cl.* | fecit deus *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

¹ Es. 57:19. Eph. 2:17.

43. πολλά δὲ. — ἐγίν. διὰ τ. ἀποστ.

† πρὸς αὐτούς, Μετανοήσατε καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος
ὑμῶν ‡ ἐν″ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ εἰς ἄφεσιν
* τῶν″ ἁμαρτιῶν * ὑμῶν,″ καὶ λήμψεσθε τὴν δωρεὰν
τοῦ ἁγίου πνεύματος· 39 ὑμῖν γάρ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία
καὶ τοῖς τέκνοις ὑμῶν καὶ ¹ πᾶσιν τοῖς εἰς μακράν,
ὅσους ἂν προσκαλέσηται κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν. 40 ἑτέ-
ροις τε λόγοις πλείοσιν ‡ διεμαρτύρατο″ καὶ παρεκάλει
* αὐτοὺς″ λέγων, Σώθητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς σκολιᾶς
ταύτης. 41 οἱ μὲν οὖν † ἀποδεξάμενοι τὸν λόγον αὐτοῦ
ἐβαπτίσθησαν, καὶ προσετέθησαν * ἐν″ τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ ψυχαὶ ὡσεὶ τρισχίλιαι· 42 ἦσαν δὲ προσκαρτε-
ροῦντες τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων καὶ τῇ κοινωνίᾳ † τῇ
κλάσει τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς προσευχαῖς. 43 ‡ ἐγίνετο″
δὲ πάσῃ ψυχῇ φόβος, πολλά τε τέρατα καὶ σημεῖα
διὰ τῶν ἀποστόλων ἐγίνετο. 44 πάντες δὲ οἱ πιστεύον-
τες ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ εἶχον ἅπαντα κοινά, 45 καὶ
τὰ κτήματα καὶ τὰς ὑπάρξεις ἐπίπρασκον καὶ διε-
μέριζον αὐτὰ πᾶσιν καθότι ἄν τις χρείαν εἶχεν·

agite, et baptizetur unusquis-
que vestrum in nomine do-
mini Iesu Christi in remis-
sionem peccatorum vestro-
rum, et accipietis donum
sancti spiritus: 39 vobis enim
est repromissio et filiis
vestris et omnibus qui longe
sunt, quoscumque advocaverit
dominus deus noster. 40 Aliis
etiam verbis plurimis testifica-
tus est, et exhortabatur eos
dicens, Salvamini a generatione
ista prava. 41 Qui ergo rece-
perunt sermonem eius, bap-
tizati sunt, et adpositae sunt
in illa die animae circiter tria
milia: 42 erant autem persever-
antes in doctrina apostolorum
et communicatione fractionis
panis et orationibus. 43 Fiebat
autem omni animae timor;
multa quoque prodigia et signa
per apostolos fiebant in Hieru-
salem, et metus erat magnus
in universis. 44 Omnes etiam
qui credebant erant pariter et
habebant omnia communia,
45 possessiones et substantias
vendebant, et dividebant illa
omnibus prout cuique opus

37. fin.] add. *υποδειξατε ἡμιν* DE. *Cod. ap. Bed. Tol.* Syr.Hcl.mg. *Aug.*
38. *δε*] † add. *εφη* ϛ. E. 31 (Syr.Pst.) Memph. Theb. Arm. Æth. (h. 13.) | om. (A)B(ℵ)(CD. 61.) (Vulg.) *Iren.* 193. *Cypr.* 134. *Lucif.* 20. | *φησιν* post *μετανοησατε* AℵC. 61. Vulg. | *φησιν* post *αυτους* D.
— *εν τῳ* BCD. | ‡ *επι τῳ* ϛ. AℵE. rel.
— *ονοματι*] add. *του κυριου* DE. *Am.* Syr.Pst. MSS. et edd. (om. *χριστου*) Syr.Hcl. Theb. Arm. *Iren.* 193. *Cypr.* 134. *Lucif.* 20. (om. *εν ονομ. Ιησ.χρ.* Syr.Pst. Widmanstadt).
— *των ἁμαρτιων ὑμων* ABℵ(C). 61. Vulg. Memph. Theb. (Æth.) | (*ἡμων* CB*Bch.*[ctra, *Btly.Mai*]) | * om. *των* et *ὑμων* ϛ. DE. rel. Syrr.Pst.& Hcl. Arm. *Iren.* 193. *Cypr. Lucif. Aug.*
39. *ὑμιν Cypr.* 134. *Lucif.* 20. | *ἡμειν* D.
— *ὑμων Cypr.* 134. *Lucif.* | *ἡμων* D.
— *ὁσους* BℵDE. rel. Vulg. Syrr.Pst.& Hcl. | *οὑς* AC. (Memph. Theb.)
40. *τε Lucif.* 20. | *δε* D*Gr.*
— *διεμαρτυρατο* ABℵCDE. 61. Vulg. | ‡ *-ρετο* ϛ. 13. 31. Syrr.Pst.&Hcl. *Lucif.* 20.
— *παρεκ. αυτους* ABℵCD. 61. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. *Lucif.* | * om. *αυτους* ϛ. E. 13. 31. Syr.Hcl.
40. *της σκολ. ταυτης*] *ταυτης της σκολ.* D. Vulg. *Lucif.* (*σκολιας*] *κολιας* C* (corr.³)
41. *οἱ μεν ουν*] † add. *ασμενως* ϛ. E. 13. 31. *Cod. ap. Bed.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. | om. ABℵCD. 61. Vulg. Memph. Theb. Æth. *Clem.* 371.
— *αποδεξαμενοι Clem.* | *πιστευσαντες* D. | add. id. Syr.Hcl.mg.
— *εν* ante *τῃ ἡμ.* ABℵC(D.) 61. Vulg. | * om. *εν* ϛ. E. 13. 31.
— *εκεινῃ* ante *τῃ ἡμ.* D. *Am.*
— *ὡσει*] *ὡς* ℵ* (corr.ᶜ)
— *τρισχιλιοι* 31.
42. *ησαν δε*] *και ησαν* D. Syr.Pst.
— *τῃ διδ.*] praem. *εν* A. Vulg.
— *αποστολων*] add. *εν Ἱερουσαλημ* D.
— *τῃ κλ.*] † praem. *και* ϛ. ℵᶜD²E. rel. Syr.Hcl. Arm. | om. ABℵ*CD*. 61. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Æth.
43. *εγινετο* 1°. AB*Mai*ℵCD. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. | ‡ *εγενετο* ϛ. E. 13. 31. 61.
— *τε* ACD²E. 13. Vulg. | om. D**Gr.* | 31. | *δε* Bℵ. 61. Memph. (quoque Vulg. *γαρ* Theb.)
— *σημεια*] add. *ου μικρα* E.
43. *δια*] add. *των χειρων* E. Syr.Hcl. ? Æth.
— *εγιν.* 2°.] ante *δια τ. αποστ.* AC. Syr. Pst. Memph. Æth. | post BℵDE. 13. 31. 61. (Vulg.) Syr.Hcl. Arm. (*εγινοντο* E.)
— fin.] add. *εν Ἱερουσαλημ* AℵCE. 13. *Am.* Syr.Pst. Memph. (ante *εγινετο* Vulg. *Cl.*) | add. postea *φοβος τε ην μεγας επι παντας* AℵC. (vid. v. 5.) Vulg. Memph. | *non habent* BD. 31. 61. Syr.Hcl. Theb. Arm. Æth.
44. ab init.] praem. *και* AℵC. 61. | om. BDE. rel. vv. *Orig.* iii. 673ᵃ.
— *δε Orig.* iii. 673ᵃ. | *τε* D. Vulg.
— *πιστευοντες*] *-σαντες* Bℵ. Arm. Æth. *Orig.* iii.
— *ησαν* et mox *και* AℵCDE. rel. | om. B. *Orig.* iii.
— *ἁπαντα Orig.* iii. | *παντα* D.
45. *τα κτηματα και τας ὑπαρ.* | *ὁσοι κτηματα ειχον η ὑπαρ.* D. Syr Pst. | (om. *τα* 61.)
— *διεμεριζον*] *εμεριζον* A.
— *αυτα*] add. *καθ' ἡμεραν* D. (vid. ver. 46 et vi. 1.)
— *καθοτι*] *καθως* 13. | *τοις* D**Gr.* (*καθοτι αν τ. χ. ειχ.* om. 31*.)

38. *om.* domini *Cl.* | Spiritus sancti *Cl.* | 41. die illa *Cl.* | 43. in Ier. fiebant *Cl.* | 44. omnes c[illegible]

ABℵCDE. 13. 31. 61.

46 καθ' ἡμέραν τε προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ
ἱερῷ, κλῶντές τε κατ' οἶκον ἄρτον μετελάμβανον τροφῆς
ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἀφελότητι καρδίας, 47 αἰνοῦντες τὸν
θεὸν καὶ ἔχοντες χάριν πρὸς ὅλον τὸν λαόν. ὁ δὲ
κύριος προσετίθει τοὺς σωζομένους καθ' ἡμέραν ‡ ἐπὶ
τὸ αὐτό.

erat: 46 cotidie quoque perdurantes unanimiter in templo et frangentes circa domus panem, sumebant cibum cum exultatione et simplicitate cordis, 47 conlaudantes deum et habentes gratiam ad omnem plebem. Dominus autem augebat qui salvi fierent cotidie in id ipsum.

III. Δ'

4 1 Πέτρος δὲ" καὶ ‡ Ἰωάνης" ἀνέβαινον εἰς τὸ
ἱερὸν ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν ‡ ἐνάτην."
2 καί τις ἀνὴρ χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ
ὑπάρχων ἐβαστάζετο, ὃν ἐτίθουν καθ' ἡμέραν πρὸς
τὴν θύραν τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομένην ὡραίαν, τοῦ
αἰτεῖν ἐλεημοσύνην παρὰ τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὸ
ἱερόν. 3 ὃς ἰδὼν Πέτρον καὶ ‡ Ἰωάνην" μέλλοντας
εἰσιέναι εἰς τὸ ἱερὸν ἠρώτα ἐλεημοσύνην λαβεῖν.
4 ἀτενίσας δὲ Πέτρος εἰς αὐτὸν σὺν τῷ ‡ Ἰωάνῃ"
εἶπεν, Βλέψον εἰς ἡμᾶς. 5 ὁ δὲ ἐπεῖχεν αὐτοῖς προσδο-
κῶν τι παρ' αὐτῶν λαβεῖν. 6 εἶπεν δὲ Πέτρος, Ἀργύ-
ριον καὶ χρυσίον οὐχ ὑπάρχει μοι· ὃ δὲ ἔχω, τοῦτό

1 Petrus autem et Iohannes ascendebant in templum ad horam orationis nonam. 2 Et quidam vir qui erat claudus ex utero matris suae baiulabatur; quem ponebant cotidie ad portam templi quae dicitur speciosa, ut peteret elemosynam ab introeuntibus in templum. 3 Is cum vidisset Petrum et Iohannem incipientes introire in templo, rogabat ut elemosynam acciperet. 4 Intuens autem in eum Petrus cum Iohanne dixit, Respice in nos. 5 At ille intendebat in eos, sperans se aliquid accepturum ab eis. 6 Petrus autem dixit, Argentum et aurum non est mihi: quod autem habeo,

---

46. *καθ' ἡμεραν*] om. D*. (add.²) | add. *παντες* D. (*καθ' ἡμεραν παντες τε* D².)
— *προσκαρτερουντες*] *προσεκαρτερουν* D.
— *ὁμοθυμαδον*] om. D. | post *εν τῳ ἱερῳ* C. Syr.Pst.
— *κλωντες τε κατ' οικον*] *και κατ' οικους αν επι το αυτο κλωντες τε* D. (om. *αν* D².)
— *κλωντες τε*] om. *τε* 61.
— *αφελοτητι*] *αφελωτι* 13.
47. *λαον* *Orig.* iii. 673ᵇ. | *κοσμον* D.
— *τους σωζομενους καθ' ἡμεραν*] *καθ' ἡμεραν τοις σωζομενοις* 13. (Arm.) (Æth.)
—, iii. 1. *επι το αυτο.Πετρος δε* ABℵC.61. Vulg. Memph. Theb. Arm. Æth | *επι το αυτο εν τῃ εκκλησιᾳ. Εν δε ταις ἡμεραις ταυταις Πετρος* D. | ‡ *τῃ εκκλησιᾳ.* iii. 1. *Επι το αυτο δε Πετρος* ς. E. 13. (31.) *Cod.ap. Bed.* Syrr. Pst.&Hcl. (om. *δε* 31. post *Πετρος* 31² *Scr.*) "Petrus autem" seq. *Lucif.* 199.
1. *Ιωανης* BD. | ‡ *Ιωαννης* ς. Aℵ. rel.
— *αναιβεννον* A. | *ανεβεννον* C.

1. *ἱερον*] add. *το δειλεινον* D. | om. *Lucif.* 199.
— *ενατην* ABℵC(D)E. 31. | ‡ *εννατην* ς. 13. 61. (*ενατῃ τῃ προσευχης* D* *Gr.* *την ενατην της προσευχης* D². | Contra, *Lucif.*)
2. *και*] add. *ιδου* D*. Syr.Pst. | om. *Lucif.* 199.
— *ὑπαρχων*] om. D. Memph. ut vid. *Lucif.*
— *προς*] *επι* 61.
— *θυραν*] *πυλην* E. | januam *Lucif.*
— *παρα των εισπορ.*] *παρ' αυτων εισπορ. αυτων* D*. (ctra, *Lucif.*)
3. *ὁς ιδων* (*Lucif.* 199.) | *ουτος ατενισας τοις οφθαλμοις αυτου και ιδων* D.
— *ὁς ιδ. Π. κ. Ι. μελ. εισι. εις το ἱερον*] om. 61. | *ιδον τε τον Πετρ. κ. Ιω.* 61 mg.²
— *εισιεναι*] *ειναι* D* *Gr.*
— *ηρωτα*] add. *αυτους* D. Syr.Pst. Memph. Theb. Æth. | om. Vulg. Syr. Hcl. Arm. *Lucif.* | (*ερωτα* C.)
— *λαβειν* ABℵCE. 13. 61. | om. D. 31. Syr.Hcl. *Lucif.* ‖ add. *παρ' αυτων* E. (Memph.)
4. *ατενισας δε*] *εμβλεψας δε ὁ* D.

4. *εις*] *προς* ℵ.
— *συν τῳ Ιωανῃ*] *συν Ιωανην και* D*. (ctra, *Lucif.* 199.)
— *βλεψον*] *ατενεισον* D.
5. *επειχεν* *Lucif.* 199. | *ατενεισας* D.
— *τι παρ' αυτων λαβειν* ABℵ(C) rel. Syr.Hcl. Arm. (*αυτου* C.) | *τι λαβειν παρ' αυτων* D. Vulg. (*Lucif.*) | *λαβειν τι παρ' αυτων* E. Memph. Theb. accipere ab iis aliquid. Syr.Pst. [Æth.]
6. *ειπεν δε Πετρος* Bℵ(D)E. 13. 31. 61. Syrr.(Pst.)&Hcl. Arm. Æth. *Cypr.* 323. *Lucif.* 199. (*ὁ Πετρ.* D) | *Πετρος δε ειπεν* AC. Vulg. Memph. Theb.
— *ουκ* ℵC.
— *Ναζωραιου* ℵ*CD. (-*ρεου* C.) *Iren.* 74. *Cypr.* 323. | om. *Orig. Int.* ii. Hil. 287ᵉ.
— *εγειρε και* AE. 31. 61. Vulg. Syrr. (Pst.)&Hcl. Memph. Arm. Æth. (vid. Lu. v. 23. etc.) | ‡ *εγειραι και* ς. C. 13. *Iren.* 194. *Orig. Int.* ii. 105ᵇ. iv.

46. domos *Cl.*
3. templum *Cl.*

Vulg. Syr. P.H. Memph. Theb. Arm. Æth.
6. om. ἔγειρε καί.

σοι δίδωμι. ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ
Ναζωραίου [‡ ἔγειρε″ καὶ] περιπάτει. 7 καὶ πιάσας
αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἤγειρεν * αὐτόν.″ παραχρῆμα
δὲ ἐστερεώθησαν ‡ αἱ βάσεις αὐτοῦ″ καὶ τὰ σφυρά,
8 καὶ ἐξαλλόμενος ἔστη καὶ περιεπάτει, καὶ εἰσῆλθεν
σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερὸν περιπατῶν καὶ ἀλλόμενος καὶ
αἰνῶν τὸν θεόν. 9 καὶ εἶδεν ‡ πᾶς ὁ λαὸς αὐτὸν″
περιπατοῦντα καὶ αἰνοῦντα τὸν θεόν, 10 (ἐπεγίνωσκον
‡ δὲ″ αὐτὸν ὅτι οὗτος ἦν ὁ πρὸς τὴν ἐλεημοσύνην
καθήμενος ἐπὶ τῇ ὡραίᾳ πύλῃ τοῦ ἱεροῦ), καὶ ἐπλή-
σθησαν θάμβους καὶ ἐκστάσεως ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι
αὐτῷ. 11 κρατοῦντος δὲ ‡ αὐτοῦ″ τὸν Πέτρον καὶ
* τὸν″ ‡ Ἰωάνην″ συνέδραμεν ‡ πᾶς ὁ λαὸς πρὸς αὐτοὺς″
ἐπὶ τῇ στοᾷ τῇ καλουμένῃ ‡ Σολομῶνος″ ἔκθαμβοι.
12 ἰδὼν δὲ * ὁ″ Πέτρος ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν λαόν,
Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, τί θαυμάζετε ἐπὶ τούτῳ, ἢ ἡμῖν
τί ἀτενίζετε ὡς ἰδίᾳ δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ πεποιη-
κόσιν τοῦ περιπατεῖν αὐτόν; 13 ὁ θεὸς Ἀβραὰμ
καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ὁ θεὸς τῶν πατέρων

hoc tibi do. In nomine Iesu
Christi Nazareni surge et
ambula. 7 Et adprehensa ei
manu dextera adlevavit eum,
et protinus consolidatae sunt
bases eius et plantae, 8 et
exiliens stetit, et ambulabat,
et intravit cum illis in templum
ambulans et exiliens et laudans
deum. 9 Et vidit omnis popu-
lus eum ambulantem et lau-
dantem deum: 10 (cognoscebant
autem illum, quoniam ipse erat
qui ad elemosynam sedebat ad
speciosam portam templi), et
impleti sunt stupore et extasi
in eo quod contigerat illi.
11 Cum tenerent autem Pe-
trum et Iohannen, concurrit
omnis populus ad eos ad por-
ticum qui appellatur Salomo-
nis stupentes. 12 Videns au-
tem Petrus respondit ad po-
pulum, Viri Israhelitae, quid
ammiramini in hoc, aut nos
quid intuemini, quasi nostra
virtute aut pietate fecerimus
hunc ambulare? 13 Deus Abra-
ham et deus Isaac et deus
Jacob, deus patrum nostrorum,

679[d]. *Eus.* D.E. 119[a]. *Hil.* 287 *e.Cypr.* 323. *Hil.* 287. *Lucif.* 199. | om. BℵD. Theb.
7. ηγειρεν αυτον ABℵC. 61. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Arm. Æth. *Cypr.* 323. *Lucif.* 199. | * om. αυτον ς. DE. 13. 31.
— παραχρημα] praem. και D. Syr.Pst.
— δε] εσταθη και D. om. *Lucif.* 199.
— αἱ βασεις ante αυτον ABℵC. 61. Vulg. *Lucif.* | ‡ post. ς. DE. 13. 31. (om. αυτου *Iren.* 194.)
— σφυδρα Aℵ* (ante στα pro τα ℵ.) | φυδρα C*. (corr. C².)
8. περιεπατει] add. χαιρων E. | add. χαιρομενος D. | om. *Iren.* 194. *Lucif.* 199.
— περιπατων ante εις το ἱερον 13. | post *Iren.* 194. *Lucif.* 199.
— περιπατων και ἀλλομενος *Iren.* 194. *Lucif.* 199. | om. D.
— και αινων BℵCE. 13. 31. 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. *Iren.* 194. | om. και AD. *Lucif.* 199.
9. αυτον post πας ὁ λαος ABℵCD. 61. Vulg. *Lucif.* 199. | ‡ ante ς. E. 13. 31.

9. θεον *Lucif.* | κυριον C.
10. δε ABℵC. 61. Vulg. *e.* Memph. | ‡ τε ς. DE*Gr.* 13. 31. Arm. *Lucif.* 199. om. Syr.Pst. Theb.
— αυτον] om. ℵ*. (add.¹)
— οὗτος BDE. 13. 31. Syr.Hcl. Memph. Theb. | αυτος AℵC. 61. Vulg. Syr. Pst. *Lucif.*
— καθημενος] καθεζομενος D.
— την ωραιαν πυλην ℵ* (corr.[c] sed non πυλην.)
— θαμβου C.
— εκτασεως D. (om. και εκστ. Arm.)
— συμβεβηκοτι] γεγενημενῳ D.
11. κρατ. δε....πας ὁ λαος προς αυτους] εκπορευομενου δε του Πετρου και Ιωανου συνεξεπορευετο κρατων αυτους· οἱ δε θαμβηθεντες εστησαν D.
— δε] τε A.
— αυτου ABℵCE. 61. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. (Æth.) | ‡ του ιαθεντος χωλου ς. 13. 31. | [D.supra.]
— τον Ιωαν. ABℵ. 31. 61. | * om. τον ς. C(D)E. 13.
— πας ὁ λαος ante προς αυτους ABℵC. 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. Æth. | ‡ post ς. E. 13. 31. Memph.
— επι] εν D.

11. τῃ ult.] η D*.
— Σολομωνος B*Btly.e sil.*DE. | ‡ Σολομωντος ς. B*Verc.*(A)ℵC. 13. 31. 61. (Σαλ. A.)
12. ιδων δε ὁ Πετρ. απεκρ. πρ. τ. λαον] αποκριθεις δε ὁ Πετρος ειπεν προς αυτους D.
— ὁ Πετρ. ABℵCD. 13. 61. | * om. ὁ ς. E. 31.
— Ισραηλειται AB*Mai* ℵ. (Ιστρα. B*E. Ισδρα. ℵ.)
— τουτο 13. 31**Scr.* 61 *Scr.*
— η] ει ℵ.
— ὡς] add. ἡμων τῃ D.
— ευσεβ. πεποιηκοσιν *Iren.* 194. | ευσεβ. τουτο πεποιηκοτων D.
— του] τουτο D*. | om. 61.
— αυτον] τουτον E.
13. και Ισ. και Ιακ. BE. 13. 31. 61. Syrr. Pst.&Hcl. Theb. | και θεος Ισ. και θεος Ιακ. A(ℵC)D. Vulg. Memph. Arm. Æth. *Iren.* 194. vid. Matt. xxii. 32. Mar. xii. 26. (ὁ θεος ℵC. *bis.*) Ισακ D.

6. tibi dabo *Am.* | 7. manu ejus *Cl.* | 8. dominum *Am.* | 10. quod ipse *Cl.* | 11. cucurrit *Cl.* | 12. miramini *Cl.* | aut potestate *Cl.* | 13. et 1° *om. Am.*

ABℵCDE. 13. 31. 61.

ἡμῶν, ἐδόξασεν τὸν παῖδα αὐτοῦ Ἰησοῦν, ὃν
ὑμεῖς *μὲν″ παρεδώκατε καὶ ἠρνήσασθε [αὐτὸν]
κατὰ πρόσωπον Πιλάτου, κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν·
14 ὑμεῖς δὲ τὸν ἅγιον καὶ δίκαιον ἠρνήσασθε, καὶ
ᾐτήσασθε ἄνδρα φονέα χαρισθῆναι ὑμῖν, 15 τὸν δὲ
ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς ἀπεκτείνατε· ὃν ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ
νεκρῶν, οὗ ἡμεῖς μάρτυρές ἐσμεν. 16 καὶ ἐπὶ τῇ πίστει
τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ τοῦτον, ὃν θεωρεῖτε καὶ οἴδατε,
ἐστερέωσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἡ πίστις ἡ δι' αὐτοῦ
ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ὁλοκληρίαν ταύτην ἀπέναντι πάν-
των ὑμῶν. 17 καὶ νῦν, ἀδελφοί, οἶδα ὅτι κατὰ
ἄγνοιαν ἐπράξατε, ὥσπερ καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν· 18 ὁ
δὲ θεὸς ἃ προκατήγγειλεν διὰ στόματος πάντων τῶν
προφητῶν ‡παθεῖν τὸν χριστὸν αὐτοῦ″ ἐπλήρωσεν
οὕτως. 19 μετανοήσατε οὖν καὶ ἐπιστρέψατε εἰς τὸ
ἐξαλειφθῆναι ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας, 20 ὅπως ἂν ἔλθωσιν
καιροὶ ἀναψύξεως ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου, καὶ
ἀποστείλῃ τὸν ‡προκεχειρισμένον″ ὑμῖν ‡χριστὸν

20. Ἰησοῦν χριστόν.

glorificavit filium suum Iesum,
quem vos quidem tradidistis
et negastis ante faciem Pilati,
iudicante illo dimitti. 14 vos
autem sanctum et iustum ne-
gastis, et petistis virum homi-
cidam donari vobis, 15 aucto-
rem vero vitae interfecistis;
quem deus suscitavit a mortuis,
cuius nos testes sumus. 16 Et
in fide nominis eius hunc
quem vos videtis et nostis
confirmavit nomen eius, et
fides quae per eum est dedit
integram sanitatem istam in
conspectu omnium vestrum.
17 Et nunc, fratres, scio quia
per ignorantiam fecistis, sicut
et principes vestri: 18 deus
autem quae praenuntiavit per
os omnium prophetarum pati
Christum suum, implevit sic.
19 Paenitemini igitur et conver-
timini, ut deleantur vestra
peccata; 20 ut cum venerint
tempora refrigerii a conspectu
domini, et miserit eum qui
praedicatus est vobis, Iesum
Christum, 21 quem oportet

---

13. *παιδα*] *πατερα sic.* ℵ*.
— Ιησουν] ? Ιησου 61 *Scr.* || add. *Χριστον* D. | om. *Iren.* 194.
— *ὑμεις Iren.* 194. | *ἡμεις* D.
— *μεν* ABℵCE. 61. Vulg. Syr.Hcl. *Iren.* 194. | *om. ϛ. D. 13. 31.
— *παρεδωκατε*] add. *εις κρισιν* D. Syr. Hcl.mg. *Iren.* 194. | add. *εις κριτηριον* E.
— *ηρνησασθε*] *απηρν.* D.
— *αυτον* DE. 13. 31. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. | om. ABℵC. 61. Vulg. Memph. Arm. Æth. *Iren.* 194.
— Πιλατου] add. *του* D*.
— *κριναντος*] *-νοντος* C. 13.
— *απολυειν*] *απολλυειν* ℵ. || add. *αυτον* D. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. *Iren.* 194. | add. postea *θελοντος* D*. *Iren.* 194.
14. *ηρνησασθε*] *εβαρυνατε* D. *Iren.* 194.
— *ητησασθε*] *ητησατε* D. | praem. *μαλλον* E. Syr.Hcl.mg. om. *Iren.* 194.
— *φονεα*] *φονεια* D*. || add. *ζην και* E. | om. *Iren.* 194.
15. *ἡμεις*] *ὑμεις* D*.
— *ὁ θεος Iren.* 194. | om. 13.
16. *επι* AℵᶜCDE. rel. Vulg. *Iren.* 194. | om. Bℵ*. 61. Arm.
— *τουτον ...... ονομα αυτου Iren.* 194. | om. 31. | om. *το ονομα αυτου* Syr. Pst.
16. *ὁν*] om. D*.
— *οιδατε*] add. *ὁτι* D*.
— *ἡ* 2°] om. A* (add.[1])
17. *αδελφοι*] praem. *ανδρες* DE. | om. *Iren.* 194.
— *οιδα Iren.* 194. | *επισταμεθα* D. Arm. MSS.
— *ὁτι*] add. *ὑμεις μεν* D. | om. *Iren.* 194.
— *επραξατε*] add. *πονηρον* D. Syr.Hcl. mg. *Iren.* 194. (*το πον.* D[2].)
18. *ὁ δε θεος*] *ὁ θεος δε* 13.
— *ἁ* Syr.Hcl. *Iren.* 194. | *ὁ* D*Gr.* Syr. Pst. sicut Arm.
— *παθειν τον χριστον*] om. A. | ante *αυτου* BℵCDE. 61. Vulg. Syr.Hcl. Arm. *Iren.* 194. | ‡ post ϛ. 13. 31. Memph. Æth. [Syr.Pst. Theb.]
— *οὑτως*] *οὑτος* 31. | om. *Iren.* 194.
19. *επιτρεψατε* C.
— *εις* ACDE. rel. | *προς* Bℵ.
— *ὑμων* post *τας ἁμαρτ.* D. Vulg. *Cl. m. Iren.* 194. *Tert.* de Res. Car. 23.
20. *ελθωσιν*] *επελθ.* D*Gr.*
— *αναψυξεως*] add. *ὑμιν* E. (Syr.Pst.& Hcl.) (Memph.) (*Iren.* 194) (*Tert.*)
— *του*] om. E. 31.
— *προκεχειρισμενον* ABℵCDE. 13. 31. 61. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. (Æth.) *Iren.* 194. *Tert.* de Res. Car. 23. | ‡ *προκεκηρυγμενον* ϛ. Vulg. Memph. (vid. *Orig.* iii. 143ᶜ.)
20. *ὑμιν*] *υἱόν sic* 31.
— *Χριστον* ante *Ιησουν* Bℵ D*Gr.*E. Syr. Hcl. Theb. | ‡post ϛ. AC. 61. rel. Vulg. Syr.Pst. Memph. Æth. *Iren.* 194. (vid. *Orig.* iii.) | om. *Ιησουν Tert.*
21. *χρονων*] *-νον* D*. 31.
— *στοματος*] † add. *παντων* ϛ. E. 13 (*sic*). 31. Syr.Hcl. | om. ABℵCD. 61. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. *Iren.* 194. *Orig.* iii. 221ᵈ. 798ᵃ. *Tert.* de Res. Car. 23.
— *των ἁγ.* ABℵCDE. 13. 31. 61. *Orig.* iii. *bis.* | *om. *των* ϛ.
— *απ' αιωνος αυτου προφητων* ABℵC (E.) 61. (Theb.) (praem. *των* B[2]ℵᶜE.) | *εξ αιωνος προφ. αυτ. Orig.* iii. 798ᵃ. | ‡ *αυτου προφητων απ' αιωνος* ϛ. 31. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Æth. | *αυτου των* (om.[2]) *προφητων* D. | *αυτου των απ' αιωνος προφητων* 13. Vulg. (*Orig.* iii. 221ᵈ. om. *των*) | om. *απ' αιωνος* D. Arm. *Iren.* 194.

---

16. vidistis *Cl.* | 18. sic implevit *Cl.* | 19. peccata vestra *Cl.*

Vulg. Syr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth. Ἰησοῦν,″ 21 ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι χρόνων
ἀποκαταστάσεως πάντων ὧν ἐλάλησεν ὁ θεὸς διὰ
στόματος † * τῶν″ ἁγίων‡ ἀπ' αἰῶνος αὐτοῦ προφητῶν.″
¹ Deut. 18:15, seq. 22 ‡ Μωυσῆς ″ μὲν † † εἶπεν ὅτι ¹ προφήτην ὑμῖν
ἀναστήσει κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν
ὑμῶν ὡς ἐμέ· αὐτοῦ ἀκούσεσθε κατὰ πάντα ὅσα
ἂν λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς. 23 ἔσται δέ, πᾶσα ψυχὴ
ἥτις ἂν μὴ ἀκούσῃ τοῦ προφήτου ἐκείνου ‡ ἐξολε-
θρευθήσεται″ ἐκ τοῦ λαοῦ. 24 καὶ πάντες δὲ οἱ προφῆται
ἀπὸ Σαμουὴλ καὶ τῶν καθεξῆς ὅσοι ἐλάλησαν, καὶ
‡ κατήγγειλαν″ τὰς ἡμέρας ταύτας. 25 ὑμεῖς ἐστε * οἱ″
υἱοὶ τῶν προφητῶν, καὶ τῆς διαθήκης ἧς διέθετο ὁ
25. ὁ θεὸς διέθετο. — πατέρας ἡμῶν. θεὸς πρὸς τοὺς πατέρας ‡ ὑμῶν,″ λέγων πρὸς Ἀβραάμ,
ᵐ Gen. 22:18 (12:3.) ᵐ Καὶ * ἐν″ τῷ σπέρματί σου ἐνευλογηθήσονται πᾶσαι
26. ἀναστ. ὁ θεὸς. αἱ πατριαὶ τῆς γῆς. 26 ὑμῖν πρῶτον ὁ θεὸς ἀναστήσας
τὸν παῖδα αὐτοῦ † ἀπέστειλεν αὐτὸν εὐλογοῦντα
ὑμᾶς, ἐν τῷ ἀποστρέφειν ἕκαστον ἀπὸ τῶν πονη-
ριῶν ὑμῶν.

caelum quidem suscipere usque in tempora restitutionis omnium quae locutus est deus per os sanctorum suorum a saeculo prophetarum.
22 Moses quidem dixit, quia prophetam vobis suscitabit dominus deus vester de fratribus vestris tamquam me: ipsum audietis iuxta omnia quaecumque locutus fuerit vobis.
23 Erit autem, omnis anima quae non audierit prophetam illum exterminabitur de plebe.
24 Et omnes prophetae a Samuhel et deinceps qui locuti sunt, et adnuntiaverunt dies istos.
25 Vos estis filii prophetarum et testamenti quod disposuit deus ad patres nostros, dicens ad Abraham, Et in semine tuo benedicentur omnes familiae terrae.
26 Vobis primum deus suscitans filium suum misit eum benedicentem vobis, ut convertat se unusquisque a nequitia sua.

---

22. Μωυσης ABCD. 13. 61. *Iren.* 194. | ‡ Μωσης ς. ℵE. 31.
— μεν] † add. γαρ ς. 31. Syr.Pst. | om. ABℵCDE. 13. 61. *Cod. ap. Bed.* Vulg. Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. *Iren.* 194.
— ειπεν] † praem. προς τους πατερας ς. 31 (προ). Syr.Hcl. Theb. *Iren.* 194. | add. eadem DE. 13. *Cod. ap. Bed.* Arm. Æth. ‖ et postea add. ἡμων D. 13. Theb. Arm. ed. *Iren.* ὑμων E. *Cod. ap. Bed.* ‖ non habent ABℵC. 61. Vulg. Syr.Pst. Memph.
— αναστηση 61.
— ὁ θεος ὑμων Aℵ^cD. 31. 61. *Cod. Bed.* Vulg. Arm. *Iren.* 194. *Orig.* iv. 117^c. (Deut.) 268^d. | ὁ θ. ἡμων ℵ*CE. 13. Syr.Hcl. Theb. *frag.* Æth. *Orig.* iv. 108^e. (? Deut.) (om. Syr.Pst.) | om. ὑμ. s. ἡμ. B. Memph. Theb. *Woide txt.*
— αδ. ὑμων *Iren.* 194. *Orig.* iv. 108^e. 117^c. 268^d. | αδ. ἡμων D.
— εμε *Orig.* iv. *ter.* | εμου D*.
— λαλησῃ] -σει C. 13. 61.
23. αν BDE. *Orig.* iv. 109^a (? Deut.) 117^c. *Eus.* D.E. 28^d. | εαν AℵC. 31. 61. (h. 13.)
23. εξολεθρ. ABCD. | ‡ εξολοθρ. ς. B² ℵE. 13. 31. 61. *Orig.* iv. *bis.* *Eus.* D.E.
24. δε Syr.Hcl. | om. D. Syr.Pst. Arm. *Iren.* 194.
— κατεξης D.
— ὁσοι ABC* *ut vid.* E. rel. | ὁ D*. | οἱ ℵD*Gr.*²C².
— ελαλησαν *Iren.* 194. | -σεν D*. | επροφητευσαν C². Arm. ed.
— κατηγγειλαν ABℵC* *ut vid.* DE. 31. 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | ‡ προκατηγγ. ς. C². 13*s.* Memph.
— ταυτας] αὐτάς 31.
25. οἱ υἱοι ABℵCE. 61. Memph. Theb. | * om. οἱ ς. D. rel. ‖ add. οἱ C.
— ἡς] ἡν D*.
— διεθετο ante ὁ θεος AℵCE. 13. 31. 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. | post BD. Memph. Theb. *Iren.* 194.
— ὑμων AB*Mai*ℵ^cE. 61. Theb. *Woide* Arm. MSS. | ‡ ἡμων ς. ℵ*CD. 13. 31*sic.* Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb.*frag.* Arm. ed. Æth. *Iren.* 194.
— εν τῳ σπ. ABℵCDE.*Gr.* 13. 31. 61. *Iren.* 194. | * om. εν ς.
25. ενευλογηθησονται BℵDE. rel. | ευλογησονται A*. | ενευλογηθησονται A². | επευλογηθησονται C.
26. ὑμιν] add. ὁ *sic* 13.
— ὁ θεος ante αναστησας ADE. 13. 31. 61. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. *Iren.* 194. | post BℵC. Syr.Pst.
— παιδα αυτου] † add. Ιησουν ς. A. 13. 31. | om. BℵCDE. 61. *Cod. ap. Bed.* Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. *Iren.* 194.
— απεστειλεν] εξαπεστειλεν D.
— αυτον] om. D. *Iren.* 194.
— ευλογουντα] -τας D*Gr.*
— ἑκαστον] -τος D*. | add. ὑμων 13. Memph. (Arm.) | Contra, *Iren.* 194.
— απο *Iren.* 194. | εκ D.
— πονηριων] -ρων D*.
— ὑμων AℵC³DE. 31. 61. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. | αυτων C*. 13. Vulg. Memph. Theb. *Iren.* 194. | om. B.

---

21. quidem caelum *Cl.* | 22. dixit quoniam *Cl.* | suscitavit *Am.* (susc. vobis *Cl.*) | *om.* dominus *Am.* | 24. om. et *ante* adnunt. *Cl.*

ABℵ(C)DE. IV. 13. 31. (61.)

1 Λαλούντων δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαόν, ἐπέστη-
σαν αὐτοῖς οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ
οἱ Σαδδουκαῖοι, 2 διαπονούμενοι διὰ τὸ διδάσκειν
αὐτοὺς τὸν λαὸν καὶ καταγγέλλειν ἐν τῷ Ἰησοῦ τὴν
ἀνάστασιν τὴν ἐκ νεκρῶν· 3 καὶ ἐπέβαλον αὐτοῖς τὰς
¶C χεῖρας καὶ ἔθεντο εἰς τήρησιν εἰς τὴν¶ αὔριον· ἦν γὰρ
ἑσπέρα ἤδη. 4 πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων τὸν λόγον
ἐπίστευσαν· καὶ ἐγενήθη [ὁ] ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν
[‡ ὡς″] χιλιάδες πέντε. 5 ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔριον
συναχθῆναι αὐτῶν τοὺς ἄρχοντας καὶ * τοὺς″ πρεσ-
βυτέρους καὶ * τοὺς″ γραμματεῖς ‡ ἐν″ Ἱερουσαλήμ,
6 καὶ ‡ ″Αννας ὁ ἀρχιερεὺς καὶ Καϊάφας καὶ Ἰωάννης
καὶ Ἀλέξανδρος″ καὶ ὅσοι ἦσαν ἐκ γένους ἀρχιερατικοῦ,
7 καὶ στήσαντες αὐτοὺς ἐν τῷ μέσῳ ἐπυνθάνοντο,
Ἐν ποίᾳ δυνάμει ἢ ἐν ποίῳ ὀνόματι ἐποιήσατε
τοῦτο ὑμεῖς; 8 τότε Πέτρος πλησθεὶς πνεύματος
¶ 61. ἁγίου εἶπεν πρὸς αὐτούς, ″Αρχοντες¶ τοῦ λαοῦ καὶ
πρεσβύτεροι †, 9 εἰ ἡμεῖς σήμερον ἀνακρινόμεθα ἐπὶ
εὐεργεσίᾳ ἀνθρώπου ἀσθενοῦς, ἐν τίνι οὗτος σέσω-
σται, 10 γνωστὸν ἔστω πᾶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ
Ἰσραὴλ ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ

1 Loquentibus autem illis ad populum supervenerunt sacerdotes et magistratus templi et Sadducaei, 2 dolentes quod docerent populum et adnuntiarent in Iesu resurrectionem ex mortuis, 3 et iniecerunt in eis manus, et posuerunt eos in custodiam in crastinum: erat enim iam vespera. 4 Multi autem eorum qui audierunt verbum crediderunt, et factus est numerus virorum quinque milia. 5 Factum est autem in crastinum ut congregarentur principes eorum et seniores et scribae in Hierusalem, 6 et Annas princeps sacerdotum et Caiphas et Iohannes et Alexander et quotquot erant de genere sacerdotali, 7 et statuentes eos in medio interrogabant, In qua virtute aut in quo nomine fecistis hoc vos? 8 Tunc Petrus repletus spiritu sancto dixit ad eos, Principes populi et seniores, 9 si nos hodie diiudicamur in benefacto hominis infirmi, in quo iste salvus factus est, 10 notum sit omnibus vobis et omni plebi Israhel quia in nomine Iesu Christi

---

1. *προς τον λαον*] om. 13. || add. *τα ῥηματα ταυτα* D. Syrr.(Pst.)&Hcl.mg. | add. *ταυτα τα ῥηματα* E. *Lucif.* 199. || non habent ABℵC. rel. Vulg. rel.

— *αυτοις*] om. D. Vulg. *Lucif.* | post *οἱ ἱερεις* 13.

— *ἱερεις* AℵDE. 13. 31. 61. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. *Lucif.* | *αρχιερεις* BC. Arm. Æth.

— *και ὁ στρ. τ. ἱερ. Lucif.* | om. D.

2. ab init. *και* C* ut vid. D* *infra.* | Contra, *Lucif.* 199.

— *διαπονουμενοι*] *και απονουμενοι* D*. | *καταπονουμενοι* D².

— *λαον*] *λογον* 13.

— *καταγγ. εν τῳ Ιησου την αναστασιν* *Lucif.* 199. | *αναγγ. τον Ιησουν εν τη αναστασει* D.

— *την εκ* ABℵCE*Gr.* 13. 61. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. | *των* D. 31. *e.* Theb. Arm. Æth. *Lucif.*

3. *επεβαλον Lucif.* | *επειβαλοντες* D*Gr.* (*επεβαλλον* 31.)

— *και εθεντο*] om. *και* D². || add. *αυτους* ACE. 13. (31.) Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. (*αυτοις* 31.) | om. BℵD. 61. *Lucif.*

3. *αυριον*] *επαυριον* D. | *αιωνιον* 31. (*γαυριον* ℵ*.)

4. *τον λογον*] om. A.

— *και εγενηθη ὁ αριθμος των* | *και αριθμος τε εγενηθη* D. (om. *τε* D².) || *ὁ* AE. 13*s.* 31. 61. Memph. | om. BℵD supra.

— *ὡς* B*Btly.Alf.*D. (‡ *ὡσει* ς. E. 13*s.* 31 [B*Mai.*]) Syrr.Pst.&Hcl. (? Theb.) Arm. | om. Aℵ. 61. Vulg. Memph. Theb. ? Æth. *Hil.* 682 *a.*

5. *αυριον*] add. *ἡμεραν* D*.

— *συναχθηναι αυτων τους αρχοντας και τους πρεσβυτερους κ. τους γραμματεις*] *συνηχθησαν οἱ αρχοντες και οἱ πρεσβυτεροι κ. γραμ.* D. Memph. (ctra, Theb.)

— *τους πρεσβυτερους και τους γραμ.* ABℵ. 61. (Memph.) Theb. Arm. | * om. *τους bis* ς. E. 13. 31.

— *εν Ἱερ.* ABDE. 13. 61 *Scr.* | ‡ *εις Ἱερ.* ς. ℵ. 31. | om. Syr.Pst.

6. *Αννας ὁ αρχιερευς και Καιαφας κ. Ιωαννης και Αλεξανδρος* ABℵ(D.) 61. Vulg. Memph. Theb. Æth. (*Καιφας και Ιωναθας* D.) | ‡ *Ανναν τον αρχιερεα και Καιαφαν και Ιωαννην και Αλεξανδρον* ς. E. 13. 31.

7. *τῳ μεσῳ* ABℵ. 61. | om. *τῳ* DE. 13. 31.

— *τουτο*] ante *εποιησατε* ℵE. | post ABD. rel. (*ποιειτε* ℵ*. corr.¹)

8. *πρεσβυτεροι*] † add. *του Ισραηλ* ς. DE. *Cod. Bed.* 13. 31. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. (*Iren.* 194.) *Cypr.* 292. | om. ABℵ. Vulg. Memph. Theb. Æth. || add. *ακουσατε* E. *Cod. Bed.* Vulg. *Cl.* Syr.Pst. Cypr. (om. *Iren.* 194.)

9. *ανακρινομεθα*] add. *αφ' ὑμων* DE. Syrr.Pst.&Hcl. Æth.Platt.(Tf.) *Iren.* 194. *Cypr.* 292.

— *επι*] *επ'* D. 31.

— *σεσωσται*] *σεσωται* Aℵ.

10. *παντι*] *παν* ℵ*. (corr.ᶜ)

— *ονοματι*] add. *του κυριου* E. (Vulg. *Cl.*) | om. *Am. Iren.* 194. *Cypr.* 292.

— Ναζορ. ℵ*. (corr.ᶜ)

---

3. in eos *Cl.* | 8. repletus Spir. sanc. Petrus *Cl.* | fin. *add.* audite *Cl.* | 10. nomine domini nostri Jesu Christi *Cl.* (om. Christi *Am.*)

Vulg. Syrr. P H. Memph. Theb. Arm. Æth.

[n] Psa. 118 (117). 22.

Ναζωραίου, ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, ὃν ὁ θεὸς ἤγειρεν
ἐκ νεκρῶν, ἐν τούτῳ οὗτος παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν
ὑγιής. 11 [n] οὗτός ἐστιν ὁ λίθος ὁ ἐξουθενηθεὶς ὑφ' ὑμῶν
τῶν ‡ οἰκοδόμων,″ ὁ γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας.
12 καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία· ‡ οὐδὲ″
γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ δεδομένον
ἐν ἀνθρώποις, ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς. 13 θεωροῦντες
δὲ τὴν τοῦ Πέτρου παῤῥησίαν καὶ ‡ Ἰωάνου,″ καὶ
καταλαβόμενοι ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμματοί εἰσιν καὶ
ἰδιῶται, ἐθαύμαζον, (ἐπεγίνωσκόν τε αὐτοὺς ὅτι σὺν
τῷ Ἰησοῦ ἦσαν), 14 τόν ‡ τε″ ἄνθρωπον βλέποντες
σὺν αὐτοῖς ἑστῶτα τὸν τεθεραπευμένον, οὐδὲν εἶχον
ἀντειπεῖν. 15 κελεύσαντες δὲ αὐτοὺς ἔξω τοῦ συνε-
δρίου ἀπελθεῖν, ‡συνέβαλλον″ πρὸς ἀλλήλους 16 λέγον-
τες, Τί ‡ ποιήσωμεν″ τοῖς ἀνθρώποις τούτοις; ὅτι μὲν
γὰρ γνωστὸν σημεῖον γέγονεν δι' αὐτῶν, πᾶσιν τοῖς
κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ φανερόν, καὶ οὐ δυνάμεθα
‡ ἀρνεῖσθαι·″ 17 ἀλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον διανεμηθῇ
εἰς τὸν λαόν, † ἀπειλησώμεθα αὐτοῖς μηκέτι λαλεῖν
ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ ἀνθρώπων. 18 καὶ
καλέσαντες αὐτοὺς παρήγγειλαν † τὸ καθόλου μὴ

Nazareni, quem vos crucifixis-
tis, quem deus suscitavit a
mortuis, in hoc iste adstat
coram vobis sanus. 11 Hic
est lapis qui reprobatus est a
vobis aedificantibus, qui factus
est in caput anguli. 12 Et non
est in aliquo alio salus: nec
enim nomen est aliud sub
caelo datum hominibus in quo
oporteat nos salvos fieri. 13 Vi-
dentes autem Petri constan-
tiam et Johannis, conperto
quod homines essent sine
litteris et idiotae, admiraban-
tur (et cognoscebant eos quo-
niam cum Iesu fuissent),
14 hominemque videntes stan-
tem cum eis qui curatus fu-
erat, nihil poterant contradi-
cere. 15 Iusserunt autem eos
foras extra concilium secedere,
et conferebant ad invicem
16 dicentes, Quid faciemus
hominibus istis? quoniam qui-
dem notum signum factum est
per eos, omnibus habitantibus
Hierusalem manifestum est, et
non possumus negare: 17 sed
ne amplius divulgetur in popu-
lum, comminemur eis ne ultra
loquantur in nomine hoc ulli
hominum. 18 Et vocantes eos
denuntiaverunt ne omnino

---

10. *υμων*] add. *σημερον* E. *Cod. Bed.* | om. *Iren.* 194.
— *υγιης*] add. *και εν αλλῳ ουδενι* E. *Cod. Bed.* Syr.Hcl.mg. | om. *Iren.* 194. (vid. ver. 12.)
11. *υμων* *Iren.* 194. *Orig.* iv. 25[d]. | *ἡμων* D.
— *οικοδομων*] ABℵD. *Orig.* iv. 25[d]. | ‡ *οικοδομουντων* ς. E. 13. 31. *Cypr.* 292. (vid. LXX., Matt. xxi. 42.)
12. *ἡ σωτηρια*] om. D. (*και ουκ .... σωτηρια*] om. *Iren.* 194. *Cypr.* 292.)
— *ουδε* ABℵ. 13. Syr.Hcl. Memph. Theb. | ‡ *ουτε* ς. E. 31. *Iren.* "nec." Vulg. | *ου* D. Syr.Pst. Cypr.
— *ον. εστιν ἑτερον* B. *Am.* (*Cypr.*) | *ον. ἑτ. εστ.* AE. 13. 31. *Tol. Fuld. Demid.* Syr.Hcl. | *εστ. ἑτ. ον.* D*Gr.* Syr.Pst. Æth. *Iren.* 194. *Orig. Int.* iv. 483[b]. | *ἑτ. ον. εστ.* ℵ. Vulg. *Cl.*
— *ὑπο τον ουρ.* *Iren.* 194. | om. 31.
— *το*] *ὁ* D*.
— *εν ανθρ.*] om. *εν* D. *Iren.* 194.
— *ἡμας* AℵDE. rel. Vulg. Syr.Hcl. Arm. *Iren.* 194. | *ὑμας* B.*Bch.Mai.* | om. Syr.Pst. Memph. Theb. Æth.
13. *θεωρ. δε*] add. *οἱ Ιουδαιοι* 31. | om. *Orig.* iii. 458[a].
— *και ιδιωται* *Orig.* iii. 458[a]. *Lucif.* 199. | om. D.
— *τε* *Orig.* iii. *Lucif.* | *δε* D. *e.* Memph. (? Theb.)
14. *τον τε* ABℵD²E. 13. Vulg. Syrr. (Pst.)&Hcl. Theb Æth. *Lucif.* 199. | ‡ *τον δε* ς. 31. Memph. Arm. | *τον* D*.
— *βλεποντες*] *θεωρουντες* 13.
— *αυτοις*] *αυτων* D*.
— *ειχον*] add. *ποιησαι η* D.
15. *κελευσαντος* ℵ*.
— *δε* *Lucif.* 199. | om. D*Gr.* Syr.Pst.
— *απελθειν*] *απαχθηναι* D*Gr.* *Lucif.*
— *συνεβαλλον* AB*Mai*ℵE. 13. 31. Vulg. Syr.Pst. Memph. *Lucif.* 200. | ‡ *συνεβαλον* ς. D. Syr.Hcl. Theb. Arm. Æth.
16. *ποιησωμεν* AB*Mai*ℵE*Gr.* 13. 31. | ‡ *ποιησομεν* ς. D*Gr.* Vulg. *e.* *Lucif.* 200.
— *γεγονεν*] *γεγονεναι* D*.
— *φανερον*] *φανεροτερον εστιν* D*Gr.* (manifestum est. *Lucif.* 200.)
16. *αρνεισθαι* ABℵD. | ‡ *αρνησασθαι* ς. E. 13. 31.
17. *αλλ'* *Lucif.* 200. | om. D*Gr.*
— *ἱνα*] add. *δε* A².
— *πλειον* *Lucif.* | *πλεον τι* D.
— *εις τον λαον*] add. *τα ῥηματα ταυτα* E. Syr.Hcl.*mg.* *Lucif.* 200. (sic, sed om. *εις τον λαον*, Syr.Pst. Theb.)
— *απειλησωμεθα*] † praem. *απειλῃ.* ς. E. 13. 31. Syr.Hcl. | om. ABℵD. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. *Lucif.* (*επιλησομεθα* D*. *απιλησομεθα* D².) ‖ add. *ουν* D. | om. *Lucif.*
— *μηκετι* *Lucif.* | *μη* A.
— *ανθρωπων* *Lucif.* | -*πω* 13.
18. *και καλεσαντες*] *συνκατατιθεμενων δε αυτων τῃ γνωμῃ φωνησαντες* D. Syr.Hcl.*mg.* (*Lucif.* 200.)
— *παρηγγειλαν*] † add. *αυτοις* ς. 31. Syr.Pst. Memph. Theb. Æth. *Lucif.* | om. ABℵD*Gr*E. 13. Vulg. Syr.Hcl. Arm.
— *το* Aℵ[c]DE. rel. | om. Bℵ*. (*παρηγγιλαν το* ℵ[c].)
— *καθολου*] *κατα το* D.

---

12. alio aliquo *Cl.* | aliud nomen est *Cl.* | 13. fuerant *Cl.* | 14. hominem quoque *Cl.*

ABℵDE. 13. 31.

φθέγγεσθαι μηδὲ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ.
19 ὁ δὲ Πέτρος καὶ ‡ Ἰωάνης″ ἀποκριθέντες ‡ εἶπαν
πρὸς αὐτούς,″ Εἰ δίκαιόν ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ
ὑμῶν ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ θεοῦ, κρίνατε. 20 οὐ
δυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς ἃ ‡ εἴδαμεν″ καὶ ἠκούσαμεν μὴ
λαλεῖν. 21 οἱ δὲ προσαπειλησάμενοι ἀπέλυσαν
αὐτούς, μηδὲν εὑρίσκοντες τὸ πῶς κολάσωνται
αὐτούς, διὰ τὸν λαόν, ὅτι πάντες ἐδόξαζον τὸν θεὸν
ἐπὶ τῷ γεγονότι. 22 ἐτῶν γὰρ ἦν πλειόνων ‡ τεσ-
σεράκοντα″ ὁ ἄνθρωπος ἐφ᾽ ὃν ‡ γεγόνει″ τὸ σημεῖον
τοῦτο τῆς ἰάσεως.
23 Ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους, καὶ
ἀπήγγειλαν ὅσα πρὸς αὐτοὺς οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
πρεσβύτεροι ‡ εἶπαν.″ 24 οἱ δὲ ἀκούσαντες, ὁμοθυμα-
δὸν ἦραν φωνὴν πρὸς τὸν θεὸν καὶ ‡ εἶπαν,″ Δέσποτα,
σὺ † ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν
θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, 25 ὁ * τοῦ πατρὸς
ἡμῶν″ διὰ * πνεύματος ἁγίου″ στόματος ‡ Δαυεὶδ″
° Psa. 2:1 seq. † παιδός σου εἰπών, ° Ἵνα τί ἐφρύαξαν ἔθνη καὶ λαοὶ
ἐμελέτησαν κενά; 26 παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς

loquerentur neque docerent
in nomine Iesu. 19 Petrus
vero et Iohannes respon-
dentes dixerunt ad eos, Si
iustum est in conspectu
dei vos potius audire quam
deum, iudicate: 20 non enim
possumus quae vidimus et
audivimus non loqui. 21 At
illi comminantes dimiserunt
eos, non invenientes quomodo
punirent eos, propter populum,
quia omnes clarificabant id
quod factum fuerat in eo quod
acciderat: 22 annorum enim
erat amplius quadraginta homo
in quo factum fuerat signum
istud sanitatis.

23 Dimissi autem venerunt
ad suos et adnuntiaverunt eis
quanta ad eos principes sacer-
dotum et seniores dixissent.
24 Qui cum audissent, unani-
miter levaverunt vocem ad
deum et dixerunt, Domine, tu
qui fecisti caelum et terram
et mare et omnia quae in eis
sunt, 25 qui spiritu sancto per
os patris nostri David pueri
tui dixisti, Quare fremuerunt
gentes et populi meditati sunt
inania? 26 adsteterunt reges

18. *του Ιησου*] om. *του* B**Rl.Mai.* (add.[1] *Alf.*)
19. *ὁ δε Πετρ. και Ιωαν. αποκριθεντες* | *αποκρειθεις δε Πετρος και Ιωανης* D.
— *Ιωαν.*] praem. *ὁ* A.
— *ειπ.* ante *προς αυτους* ABℵDE. 13. Vulg. Syrr.Pst.&Hel. Memph. Theb. Arm. Æth. | ‡ post ϛ. 31. (om. *πρ. αυτ.* *Lucif.*) ‖ *ειπαν* B. | ‡ *ειπον* ϛ. rel.
— *δικαιον εστιν* *Lucif.* | *τουτο ὑμιν δικαιον φαινεται* E.
— *ακουειν*] post *μαλλον* E. | Contra, *Lucif.*
20. *δυναμεθα*] *δυνομεθα* B*Mai.*
— *ἡμεις*] *ὑμεις* 13.
— *ειδαμεν* A(B*)ℵD. | *ειδαμεν* B*Bch.* | *οιδαμεν* B*. *Verc.* (corr.[1] *Alf.*) | *ειδαμεν* B*. *Rulotta* *Alf.* (*οιδομεν*[2]) | ‡ *ειδομεν* ϛ. B[2]*Mai.* E. 13. 31.
— *μη*] om. D*. | Contra, *Lucif.* 200.
21. *μηδεν*] *μη* D. *Lucif.* Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb.
— *ευρισκοντες*] add. *αιτιαν* D. Syr.Pst. Memph. | Contra, *Lucif.*
— *το πως*] *ὁπως* D*. | om. *το* E.
— *κολασωνται*] *-σονται* 31.* | *-σωσιν* B *Mai.*

21. *δια τον λαον* (*Lucif.*) | *φοβουμενοι τον λαον* E.
— *ὁτι παντες*] *παντες γαρ* E. *Cod. Bed.* *Lucif.*
22. *πλειονων τεσσ.*] post *ὁ ανθρ.* E. | Contra, *Iren.* 194. *Lucif.* 200.
— *τεσσερακοντα* ABℵ. | ‡ *τεσσαρ.* ϛ. E. rel. | *μ̄* D. ‖ add. *ην* D*. *Iren.* 194.
— *γεγονει* BD. | ‡ *εγεγονει* ϛ. A E. rel.
— *τουτο*] om. D. *Iren.* *Lucif.*
23. *απολυθεντες δε* *Lucif.* 200. | *εκεινοι δε απολυθεντες* E.
— *ὁσα* post *προς αυτους* 13.
— *οἱ αρχιερ. κ. οἱ πρεσβ.* *Lucif.* | *οἱ πρεσβ. κ. οἱ αρχιερ.* E.
— *ειπαν* BℵD. | ‡ *ειπον* ϛ. AE. 13. 31.
24. *ακουσαντες*] add. *και επιγνοντες την του θεου ενεργειαν* D. | om. *Lucif.* 200.
— *ὁμοθυμαδον*] post *ηραν φωνην* 31. | om. Arm.
— *φωνην* *Iren.* 195. *Lucif.* | *την φωνην αυτων* E. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æth.
— *ειπαν* ABℵD. | ‡ *ειπον* ϛ. E. rel.

24. *συ* *Iren.* 195. *Lucif.* 211. *Hil.* (add. es) 29[e]. | *κυριε* 13. ‖ † add. *ὁ θεος* ϛ. DE. 13. 31. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. Æth. *Iren.* 195. *Lucif.* | om. ABℵ. Vulg. Memph. *Hil.* 29[e].
25. *ὁ * του πατρος ἡμων″ δια * πνευματος ἁγιου″ στοματος Δ.* † *παιδος σου ειπων* ABℵE. (13 *του π.*) | ‡ *ὁ δια στοματος Δ.* † *του″ παιδος σου ειπων* ϛ. (31. om. *του.*) | qui per os Davidis patris nostri servi tui per spiritum sanctum dixisti Syr.Hcl. (Arm. MSS.) | *ὁς δια πν. ἁγιου δια τ. στομ. λαλησας Δαυειδ παιδος σου* D. (Syr.Pst.) (Memph.) | qui per spiritum sanctum et os patris nostri David pueri tui dixisti *Lucif.* | qui spiritu sancto per os patris nostri David servi tui dixisti. Vulg. (Theb.) (Æth.) | qui per os patris nostri David servi tui locutus es et dixisti per spiritum sanctum. Arm. ed. | qui per spiritum sanctum ore David patris nostri pueri tui dixisti.

20. possumus] add. nos *Am.*[2] | 24. tu es *Cl.* | 24. *om.* et *ante* mare *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph Theb. Arm. Æth.

γῆς, καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ
τοῦ κυρίου, καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ. 27 Συνή-
χθησαν γὰρ ἐπ' ἀληθείας * ἐν τῇ πόλει ταύτῃ" ἐπὶ
τὸν ἅγιον παῖδά σου, Ἰησοῦν, ὃν ἔχρισας, Ἡρώδης
τε καὶ Πόντιος Πιλᾶτος, σὺν ἔθνεσιν καὶ λαοῖς
Ἰσραήλ, 28 ποιῆσαι ὅσα ἡ χείρ σου καὶ ἡ βουλὴ
[σου] προώρισεν γενέσθαι. 29 καὶ τὰ νῦν, κύριε,
ἔπιδε ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς αὐτῶν, καὶ δὸς τοῖς δούλοις
σου μετὰ παῤῥησίας πάσης λαλεῖν τὸν λόγον σου,
30 ἐν τῷ τὴν χεῖρα † ἐκτείνειν σε εἰς ἴασιν καὶ σημεῖα
καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου
παιδός σου Ἰησοῦ. 31 καὶ δεηθέντων αὐτῶν ἐσαλεύθη
ὁ τόπος ἐν ᾧ ἦσαν συνηγμένοι, καὶ ἐπλήσθησαν
ἅπαντες ‡ τοῦ ἁγίου πνεύματος," καὶ ἐλάλουν τὸν λόγον
τοῦ θεοῦ μετὰ παῤῥησίας.

E'

5 32 Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν † καρδία
καὶ † ψυχὴ μία· καὶ οὐδὲ εἷς τι τῶν ὑπαρχόντων
32. πάντα. αὐτῷ ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα
κοινά. 33 καὶ ‡ δυνάμει μεγάλῃ" ἀπεδίδουν τὸ μαρτύριον
οἱ ἀπόστολοι τῆς ἀναστάσεως τοῦ κυρίου Ἰησοῦ,

terrae et principes convenerunt in unum adversus dominum et adversus Christum eius.
27 Convenerunt enim vere in civitate ista adversus sanctum puerum tuum Iesum, quem unxisti, Herodes et Pontius Pilatus cum gentibus et populis Israhel,
28 facere quae manus tua et consilium decreverunt fieri.
29 Et nunc, domine, respice in minas eorum, et da servis tuis cum omni fiducia loqui verbum tuum,
30 in eo quod manum tuam extendas ad sanitates, et signa et prodigia fieri per nomen sancti filii tui Iesu.
31 Et cum orassent, motus est locus in quo erant congregati, et repleti sunt omnes sancto spiritu, et loquebantur verbum dei cum fiducia.

32 Multitudinis autem credentium erat cor et anima una, nec quisquam eorum quae possidebat aliquid suum esse dicebat, sed erant illis omnia communia.
33 Et virtute magna reddebant apostoli testimonium resurrectionis Iesu

Iren. 195. | qui per os patris nostri David sancti pueri tui dixisti. *Hil.* 29e.

25. εφρυξαν D.

27. εν τῃ πολει ταυτῃ (post αληθειας) (A)BℵDE. 13. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. *Iren.* 195. *Eus.* Ecl. Pr. 69. *Tert.* adv. Prax. 28. de Bapt. 7. *Lucif.* 200. *Hil.* 30a. 1093d. (πολει σου A.) | * om. ϛ. 31.

— παιδα] post σου D. *Hil.* 30a. 1093d. | Contra, *Iren.* 195. *Eus.* Ecl. Pr. *Tert.* *Lucif.*

— λαοις *Eus.* Ecl. Pr. *Lucif.* 200. | λαος E. *Hil.* 29.

28. βουλη σου A²ℵDE*Gr.* rel. *Iren.* 195. *Hil.* 30a. | om. σου A*B. *Am.* txt. *e**. Arm. *Lucif.* 200. *Hil.* 30e.

29. επιδε Bℵ. 13. 31. | εφιδε (A)D(E) (επειδε 13. εφειδε AE.)

— απειλας *Hil.* *Lucif.* | ἁγιας D**Gr.* viam Memph. *Wilkins.*

— πασης] ante παρρησιας D*Gr.*E. Vulg. *Hil.* *Lucif.*

30. χειρα] † add. σου ϛ. ℵD*Gr.* E. rel. Vulg. Syrr.Pst &Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | om. AB. *Lucif.* 200.

30. εκτεινειν σε Bℵ*31. | σε εκτ. A. | om. σε ℵ *e corr.*DE. 13. (Memph. Theb. *ut vid.*) *Lucif.*

— γινεσθαι] γενεσθαι D*.

— ονοματος] add. σου και 13. | Contra, *Lucif.*

31. ἁπαντες] παντες ℵ* (corr.c)

— του ἁγιου πνευμ. ABℵD. *Am.* *Iren.* (Graecè) 195. | ‡ πνευμ. ἁγιου ϛ. E. 13. 31. Vulg. *Cl.* *Iren.*Lat.195. *Lucif.* 201.

— παρρησιας] add. παντι τῳ θελοντι πιστευειν DE. *Cod. Bed.* *Iren.* (et Gr.) 195. | Contra, *Lucif.* 201.

32. καρδια] † praem. ἡ ϛ. D²E. rel. Memph. Theb. *Orig.* i. 750e. iii. 616c. | om. ABℵD*. Arm. *Orig.* ii. 34c. iii. 673b.

— ψυχη] † praem. ἡ ϛ. E. *Orig.* i. iii. 616c. | om. AB*Mai*ℵD. Memph. Theb. Arm. *Orig.* ii. iii. 673b.

— μια] add. και ουκ ην διακρισις εν αυτοις ουδεμια D. | και ουκ ην χωρισμος εν αυτοις τις E. *Cod. Bed.* nec fuit inter illos discrimen ullum. *Cypr.* 246. 305. | non habent *m.* *Orig.* *Orig. Int.* ii. 370b.

32. και (ante ουδε εἱς)] om. E.

— ουδε εἱς] ουδεις D. (ουδ' εἱς *Elz.* 1624.)

— τι] om. D.

— αυτῳ] αυτου D. | αυτων 31.

— αλλα D.

— ἁπαντα AℵE. 13. 31. (vid. ii. 44.) | παντα BD. *Marcl.* (ap. Eus.) 38c.

33. δυναμει ante μεγαλῃ ABℵD. Vulg *Iren.* 195. | ‡ post ϛ. E. 13. 31.

— απεδιδουν] -δου 31.

— το μαρτυριον] post οἱ αποστολοι AE. 13. Vulg. | Contra, *Iren.*

— της αναστασεως] post αποστολοι AℵDE. 13. (Vulg.) vv. *Iren.* | om. 31. | post του κυριου Ιησου B.

— του κυριου Ιησου B. 13. 31. Syr.Hcl. Theb. *Iren.* | Iesu Christi. Syr.Pst. | sic, et add. χριστου DE. Arm. (Æth.) | Ιησου χριστου του κυριου Aℵ. | Iesu Christi Domini. *Am.* (add. nostri *Cl.*) | Christi Iesu Domini. Memph.

27. enim *in mg.* *Am.* | 28. consilium] *add* tuum *Cl.* *Am.mg.* | 30. *om.* ad *Am.* | 31. spiritu sancto *Cl.* | 32. cor unum *Cl.* | 32. possidebant.... dicebant *Am.*

ABℵDE. 13. 31. F^a

§ F^a

¶ F^a

§ χάρις τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας αὐτούς. 34 οὐδὲ
γὰρ ἐνδεής τις ‡ ἦν ″ ἐν αὐτοῖς·¶ ὅσοι γὰρ
κτήτορες χωρίων ἢ οἰκιῶν ὑπῆρχον, πωλοῦντες
ἔφερον τὰς τιμὰς τῶν πιπρασκομένων 35 καὶ ἐτίθουν
παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων, ‡ διεδίδετο″ δὲ
ἑκάστῳ καθότι ἄν τις χρείαν εἶχεν.
36 ‡ Ἰωσὴφ″ δὲ ὁ ἐπικληθεὶς Βαρνάβας ‡ ἀπὸ″ τῶν
ἀποστόλων, ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον, υἱὸς παρα-
κλήσεως, Λευΐτης, Κύπριος τῷ γένει, 37 ὑπάρχοντος
αὐτῷ ἀγροῦ, πωλήσας ἤνεγκεν τὸ χρῆμα καὶ ἔθηκεν
παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων.

V.

1. ὀνόματι Ἀνανίας.

1 Ἀνὴρ δέ τις Ἀνανίας ὀνόματι σὺν ‡ Σαπ-
φείρᾳ″ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ ἐπώλησεν κτῆμα, 2 καὶ
ἐνοσφίσατο ἀπὸ τῆς τιμῆς, ‡ συνειδυίης″ καὶ τῆς
γυναικός†, καὶ ἐνέγκας μέρος τι παρὰ τοὺς πόδας τῶν
ἀποστόλων ἔθηκεν. 3 εἶπεν δὲ * ὁ″ Πέτρος, Ἀνανία,
διὰ τί ἐπλήρωσεν ὁ σατανᾶς τὴν καρδίαν σου, ψεύ-
σασθαί σε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ νοσφίσασθαι
ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου; 4 οὐχὶ μένον σοὶ ἔμενεν
καὶ πραθὲν ἐν τῇ σῇ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχεν; τί ὅτι ἔθου

Christi domini, et gratia magna erat in omnibus illis. 34 Neque enim quisquam egens erat inter illos: quotquot enim possessores agrorum aut domorum erant, vendentes afferebant pretia eorum quae vendebant 35 et ponebant ante pedes apostolorum; dividebatur autem singulis prout cuique opus erat.
36 Ioseph autem qui cognominatus est Barnabas ab apostolis, quod est interpretatum filius consolationis, levites, Cyprius genere, 37 cum haberet agrum, vendidit illum et attulit pretium et posuit ante pedes apostolorum.

1 Vir autem quidam nomine Annanias cum Saphira uxore sua vendidit agrum, 2 et fraudavit de pretio agri, conscia uxore sua, et afferens partem quandam ad pedes apostolorum posuit. 3 Dixit autem Petrus, Annania, cur temtavit satanas cor tuum, mentire te spiritui sancto et fraudares de pretio agri? 4 Nonne manens tibi manebat et venundatum in tua erat potestate? Quare

---

33. μεγαλη] post ην 13. | om. F^a.
34. τις ην A(B)ℵF^a. (ην τις B.) | ‡ τις ὑπηρχεν ς. DE. rel.
— κτητορες] add. ησαν D. d. Arm.
— ὑπηρχον ABℵ^{c}D*E. rel. *Eus.* H.E. ii. 17 (67.) | om. D^2. *d.* ℵ*. Arm.
— εφερον τας *Eus.* H.E. | και φεροντες D*.
— πιπρασκομενων *Eus.* H.E. | πιπρασκοντων D*.
35. διεδιδετο AB**Rl.Mai*ℵDE. | ‡ -δοτο ς. B^2. rel.
— δε] add. ενι D.
— καθοτι αν] καθο 31. | καθο αν *Eus.* H.E. iii. 17 (67.)
36. Ιωσηφ ABℵDE. Vulg. Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. | ‡ Ιωσης ς. 13. 31. Syr.Hcl. Theb.
— απο ABℵE. 31. ("ex" Memph. Æth.) | ‡ ὑπο ς. D. 13*s*.
— μεθερμηνευομενον] ἑρμηνευομενον B.
— Λευιτης] post Κυπριος D.
37. αυτῳ] -του 31.
— αγρου] χωριον D*. | χωριου D^2.
— παρα ABD. rel. *Orig.* iii. 673^b. | προς ℵE.

1. ανηρ δε τις] εν αυτῳ δε τῳ καιρῳ ανηρ τις E.
— Ανανιας ante ονοματι BℵE. 13. Arm. | post AD. 31. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æth.
— Σαπφειρᾳ B. (*Orig.* iii. 673^b.) | ‡ Σαπφειρῃ ς A.31. | Σαφφυρᾳ D*. (-ιρα D^2.) | Σαφφιρῃ E. | Σαμφιρι (i.e. -ρῃ) 13. | Σαμφιρῃ ℵ^c. Παμφιρῃ ℵ*. (-ρᾳ BD. -ρῃ AℵE. 13. 31. | Σαπφιρα Memph. Σαππιρα Theb. Sappira *e*.
— επωληθεν E.
2. και] om. ℵ*. (add.^{1})
— απο *Orig.* iii. 673^b. | εκ D.
— συνειδυιης AB(ℵ)E. (συνιδυης ℵ.) | ‡ -υιας ς. D. 13. 31.
— γυναικος] † add. αυτου ς. E. 31. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æth. | om. ABℵD*Gr.* 13. Arm.
— εθηκεν] εθετο D.
3. δε] add. προς αυτον E. (Vulg. cod. ap. Matt.) Syrr.Pst.&Hcl.* Memph. Theb. Æth.
— ὁ Πετρος ABℵE. 13. 31. | *om. ὁ ς. D.
— Ανανια] προς Ανανιαν D. Vulg. cod. ap. Lachmann.

3. επληρωσεν vv. *Orig.* iii. 673^d. | επηρωσεν ℵ*. (corr.^{c}) | tentavit Vulg. "In alia translatione juxta Graecum exemplar ita legitur, Anania, quare implevit Satanas cor tuum?" Beda in Expos.
— σε ante το πν.] ἐς *sic* 31.
— πν. το ἁγιον] ἁγιον πν. D*Gr.*
— νοσφισασθαι] add. σε D. 31.
4. μενον] μεσον D*. (εμενον ℵ* (corr.^{1}))
— εμενεν] εμεινε 13.
— σῃ] om. D.
— το πραγμα *Lucif.* 126. | ποιησαι πονηρον D. Theb. | ποι. το πον. D^2.
— εψευσω] εψευσου D*.
— τῳ θεῳ] om. τῳ 13.
5. ακουων δε (*Orig.* iii. 673^c.) *Lucif.* 126. | ακουσας δε D*Gr.* | και ευθεως ακουων E.
— ὁ Αναν. ABℵE. 31*Scr.* | * om. ὁ ς. D. 13*s*. *Orig.* iii.

33. domini nostri *Cl.* | 37. vendidit eum *Cl.*
1. Ananias *Cl.* (et sic deinceps.) | 3. mentiri *Cl.* | fraudare *Cl*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

ἐν τῇ καρδίᾳ σου τὸ πρᾶγμα τοῦτο; οὐκ ἐψεύσω
ἀνθρώποις, ἀλλὰ τῷ θεῷ. 5 ἀκούων δὲ * ὁ'' Ἀνανίας
τοὺς λόγους τούτους πεσὼν ἐξέψυξεν. καὶ ἐγένετο
φόβος μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας†. 6 ἀναστάν-
τες δὲ οἱ νεώτεροι συνέστειλαν αὐτὸν καὶ ἐξενέγκαν-
τες ἔθαψαν. 7 ἐγένετο δὲ ὡς ὡρῶν τριῶν διάστημα,
καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα τὸ γεγονὸς εἰσῆλθεν.
8 ἀπεκρίθη δὲ ‡ πρὸς αὐτὴν'' † Πέτρος, Εἰπέ μοι, εἰ
τοσούτου τὸ χωρίον ἀπέδοσθε; ἡ δὲ εἶπεν, Ναὶ
τοσούτου. 9 ὁ δὲ Πέτρος † πρὸς αὐτήν, Τί ὅτι
συνεφωνήθη ὑμῖν πειράσαι τὸ πνεῦμα κυρίου; ἰδοὺ
οἱ πόδες τῶν θαψάντων τὸν ἄνδρα σου ἐπὶ τῇ θύρᾳ,
καὶ ἐξοίσουσίν σε. 10 ἔπεσεν δὲ παραχρῆμα ‡ πρὸς''
τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἐξέψυξεν· εἰσελθόντες δὲ οἱ
νεανίσκοι ‡ εὗραν'' αὐτὴν νεκράν, καὶ ἐξενέγκαντες
ἔθαψαν πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς· 11 καὶ ἐγένετο φόβος
μέγας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς
ἀκούοντας ταῦτα.

6 12 Διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγίνετο
σημεῖα καὶ τέρατα ‡ πολλὰ ἐν τῷ λαῷ'' καὶ ἦσαν

posuisti in corde tuo hanc
rem? Non es mentitus homi-
nibus sed deo. 5 Audiens
autem Annanias haec verba
cecidit et expiravit. Et factus
est timor magnus in omnes qui
audierant: 6 surgentes autem
iuvenes amoverunt eum et
efferentes sepelierunt eum.
7 Factum est autem quasi ho-
rarum trium spatium et uxor
eius nesciens quod factum
fuerat introiit. 8 Respondens
autem ei Petrus, Dic mihi, si
tanti agrum vendidistis? At
illa dixit, Etiam tanti. 9 Pe-
trus autem ad eam, Quid utique
convenit vobis temtare spi-
ritum domini? Ecce pedes
eorum qui sepelierunt virum
tuum ad ostium, et efferent te.
10 Confestim cecidit ante pedes
eius et exspiravit: intrantes
autem iuvenes invenerunt il-
lam mortuam, et extulerunt et
sepelierunt ad virum suum.
11 Et factus est timor magnus
in universa ecclesia et in om-
nes qui audierant haec.

12 Per manus autem apos-
tolorum fiebant signa et pro-
digia multa in plebe: et erant

---

5. *πεσων*] praem. *παραχρημα* D. | Contra, *Orig.* iii.
— *εξεψυξ.* D.*Kipl. Scr.* | *απεψυξ.*D*. *Wtst. Orig.* iii.
— *τους ακουοντας Orig.* iii. 673[d]. | om. 13.
— fin.] † *ταυτα* ϛ. ℵ[c]E. 13. 31. Syr.Hcl. Arm. (Æth.) | om. ABℵ*D. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. *Orig.* iii.
6. *δε*] add. *παραχρημα* E.
7. *ὡς*] *ἑως* ℵ*. (corr.[c])
— *διαστημα*] *διαστεμα* D.
8. *απεκριθη*] *ειπεν* D. Memph. Theb. Æth. | *εφη* post *ὁ Πετρος* E. | *και απεκριθη Orig.* iii. 674[a].
— *δε* AB*Mai* ℵD. 13. 31. Vulg. Syr.Hcl. Memph. (vid. *Orig.* supra) | om. B *Btly.* (Syr Pst.) Theb. Arm. (vid. E. mox.)
— *προς αυτην* ABℵD. 31. *Orig.* iii. *Lucif.* 127. (*προς ἡν ὁ Πετρ. εφη* E.) | ‡ *αυτῃ* ϛ. 13. Vulg. (Syr.Hcl.*)
— *Πετρ.*] † praem. *ὁ* ϛ. DE. rel. *Orig.* iii. | om. ABℵ.
— *ειπε μοι Lucif.* 127. | om. 13. *Orig.* iii. | *επερωτησω. σε* D*Gr.*

8. *ει*] *εις sic* 13.
— *ει τοσουτου το χωριον Orig.* iii. *Lucif.* | *ει αρα το χωρ. τοσουτου* D.
— *ἡ δε* AB*Mai* ℵD[2]E. rel. | om. B *Tf.* | *ἡ δη* D*.
— *ναι*] om. A*. (add.[1]) *Orig.* iii. *Lucif.*
9. *ὁ δε Πετρος*] † add. *ειπεν* ϛ. A. 13. 31. Syrr.(Pst.)&Hcl. Memph. Theb. Arm. | *ειπεν δε Πετρος* E. (Æth.) | om. BℵD. Vulg. (om. et. *ὁ δε Πετρ. Lucif.*)
— *προς*] om. D*.
— *τι*] add. *ουν* ℵ* (corr.[c]) | om. *Orig.* iii. 674[a].
— *συνεφωνηθη Orig.* iii. 674[a]. *-φωνησεν* D.
— *κυριου*] praem. *του* D. | om. *Orig.* iii.
— *επι τ. θυρ.*] praem. *εισταντai* E. | om. *Orig.* iii.
— *τῃ θυρᾳ Orig.* iii. | *ταις θυραις* A.
10. *επεσεν δε* ABℵE. rel. Syr.Hcl. Memph. Arm. [Vulg. Theb.] | *και επεσεν* D. Syr.Pst. Æth. (*Lucif.* 127.)

10. *προς* ABℵD. *Orig.* iii. 674[c]. | ‡ *παρα* ϛ. E. rel. *Lucif.* 127.
— *αυτου* Syr.Hcl.*mg.* *Orig.* iii. | eorum Syr.Pst. | Apostolorum. Syr.Hcl.txt.
— *εὑραν* A(E.) *ηυρ.* E. | ‡ *εὑρον* ϛ. BℵD. rel.
— *εξενεγκαντες*] *συνστειλαντες εξηνεγκαν και* D.
11. *επι*] om. A.
— *τους ακουοντες* D.
12. *δια δε* Vulg. Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. | *δια τε* B. (Syr.Pst.). (Æth.)
— *εγινετο Elz.* ABℵDE. 31 *sic.* Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. | *εγενετο St.*3. 13.
— *πολλα* ante *εν τῳ λαῳ* ABℵDE. 13. 31. Vulg. Syr.Pst. *Lucif.* 201. | ‡ post ϛ. Syr.Hcl. | ante *σημεια* Memph. Theb. | om. Æth.

---

5. super omnes *Cl.* | audierant *Cl.* | 6. *om.* eum 2[o] *Cl.* | 7. uxor ipsius *Cl.* | introivit *Cl.* | 8. dixit autem *Cl.* | mihi, mulier *Cl.* | 11. audierunt *Cl.*

ABℵDE. 13. 31. [H].

ὁμοθυμαδὸν ‡ πάντες″ ἐν τῇ στοᾷ ‡ Σολομῶνος·″
13 τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα κολλᾶσθαι αὐτοῖς,
ἀλλ' ἐμεγάλυνεν αὐτοὺς ὁ λαός, 14 (μᾶλλον δὲ προσ-
ετίθεντο πιστεύοντες τῷ κυρίῳ, πλήθη ἀνδρῶν τε
καὶ γυναικῶν), 15 ὥστε ‡ καὶ εἰς″ τὰς πλατείας
ἐκφέρειν τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τιθέναι ἐπὶ ‡ κλιναρίων″
καὶ ‡ κραβάττων,″ ἵνα ἐρχομένου Πέτρου κἂν ἡ σκιὰ
15. ἐπισκιάσῃ ‡ ἐπισκιάσει″ τινὶ αὐτῶν. 16 συνήρχετο δὲ καὶ τὸ
16. [εἰς] Ἱερουσαλήμ πλῆθος τῶν πέριξ πόλεων † Ἱερουσαλήμ, φέροντες
ἀσθενεῖς καὶ ὀχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων,
οἵτινες ἐθεραπεύοντο ἅπαντες.

ϛʹ ✓ 17 Ἀναστὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν
αὐτῷ, ἡ οὖσα αἵρεσις τῶν Σαδδουκαίων, ἐπλήσθησαν
ζήλου 18 καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας † ἐπὶ τοὺς ἀποστό-
λους, καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει δημοσίᾳ. 19 ἄγγε-
λος δὲ κυρίου διὰ † νυκτὸς ἤνοιξεν τὰς θύρας τῆς
φυλακῆς, ἐξαγαγών τε αὐτοὺς εἶπεν, 20 Πορεύεσθε καὶ
σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα
τῆς ζωῆς ταύτης. 21 ἀκούσαντες δὲ εἰσῆλθον ὑπὸ τὸν
ὄρθρον εἰς τὸ ἱερόν, καὶ ἐδίδασκον. παραγενόμενος δὲ
ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ συνεκάλεσαν τὸ συνέδριον

unanimiter omnes in porticu Salomonis; 13 ceterorum autem nemo audebat se coniungere illis, sed magnificabat eos populus, 14 (magis autem augebatur credentium in domino multitudo virorum ac mulierum), 15 ita ut in plateis eicerent infirmos et ponerent in lectulis et grabattis ut veniente Petro saltim umbra illius obumbraret quemquam eorum, et liberabantur ab infirmitate. 16 Concurrebat autem et multitudo vicinarum civitatum Hierusalem, adferentes egros et vexatos ab spiritibus inmundis: qui curabantur omnes.

17 Exsurgens autem princeps sacerdotum et omnes qui cum illo erant, quae est heresis Sadducaeorum, repleti sunt zelo 18 et iniecerunt manus in apostolos et posuerunt illos in custodia publica. 19 Angelus autem domini per noctem aperiens ianuas carceris et educens eos dixit, 20 Ite et stantes loquimini in templo plebi omnia verba vitae huius. 21 Qui cum audissent, intraverunt diluculo in templum et docebant. Adveniens autem princeps sacerdotum et qui cum eo erant convocaverunt concilium et

---

12. *παντες* ABE. | ‡ *ἁπαντες* ϛ. ℵD. rel. | om. Æth. ‖ add. *εν τῳ ἱερῳ* D. | add. *εν τῳ ναῳ συνηγμενοι* E. | om. *Lucif.*
— *στοᾳ*] add. *τῃ* D.
— *Σολομωνος* BDE. 31. | ‡ -*μωντος* ϛ. Aℵ. 13. (*Σαλομωντος* ℵ. *Σωλομ.* 13.)
13. *των δε λοιπ. ουδεις* *Lucif.* 201. | *και ουδεις των λοιπ.* D.
— *ουδεις*] *ουθεις* B.
14. *πιστευοντες*] praem. *οἱ* A. 13.
— *πληθη*] -*θι* D*.
15. *και εις* ABℵD². 13. (*εις* Arm.) | *και εν ταις πλατιες* E. | ‡ *κατα* ϛ. D*. 31. Vulg. Syrr.Pst.&Hel. Memph. Theb. (*Lucif.* 201.) (om. *ὡστε..εκφερειν* Æth.)
— *τας*] om. D*.
— *ασθενεις*] add. *αυτων* D. | Contra, *Lucif.*
— *τιθεναι*] add. *εμπροσθεν αυτων* E. | Contra, *Lucif.*
— *επι* add. *των* A.
— *κλιναριων* ABℵD. | ‡ *κλινων* ϛ. E. rel.
— *κραβαττων* AB*Maiℵ*D. | ‡ *κραββατων* ϛ. B²*Mai*E. 13. 31.
— *σκια*] add. *αυτου* E. Arm. | Contra, *Lucif.* 201.

15. *επισκιασει* B. 13. 31. | ‡ -*σῃ* ϛ. AℵDE.
— *τινι*] *τινα* 13.
— *αυτων* | *αυτω* ℵ* (corr.ᶜ) ‖ add. *απηλλασσοντο γαρ απο πασης ασθενιας ὡς ειχεν ἑκαστος αυτων* D. | add. *και ῥυσθωσιν απο πασης ασθενιας ἡς ειχον* E. | add. et libererentur ab infirmitate *Am. Lucif.* 201 (add. "sua.") ab infirmitatibus suis. Vulg. *Cl.*
16. *συνηρχετο δε* *Lucif.* 201. | *διο συνηρχετο* E.
— *και* 1° MSS. Vulg. Syr.Hcl. Theb. | om. D*.Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. *Lucif.*
— *το*] om. D.
— *περιξ*] *περι* D*.
— *πολεων*] † add. *εις* ϛ. DE. 13. 31. Arm. | om. ABℵ. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æth. *Lucif.* (?A*. om. Ιλημ? Ιηλ*. Ιηλμ ℵ.)
— *φεροντες*] add. *μεθ' ἑαυτων* E. | Contra, *Lucif.*
— *ασθενεις*] praem. *τους* 31.
— *ὑπο*] *απο* D.

16. *οἱτινες*] *και* D*Gr.* | add. id. Arm. *Lucif.* 202.
— *εθεραπευοντο ἁπαντες*] *ειωντο παντες* D.
17 *αναστας δε* *Lucif.* 202. | *και ταυτα βλεπων αναστας* E. *Cod. Bed.* (om. Syr.Pst.)
— *ζηλου*] -*λους* B**Mai.*
18. *επεβαλον* *Lucif.* 202. | *επεβαλλον* A.
— *χειρας*] † add. *αυτων* ϛ. E. 13. 31. Syr.Hcl. Memph. Theb. | om. ABℵD. Vulg. Syr.Pst. Arm. *Lucif.* [Æth.]
— *εθεντο*] *ηθεντο* D*.
— *εν τηρησει*] *εις τηρησειν* E. *Lucif.*
— fin.] add. *και επορευθη εἱς ἑκαστος εις τα ιδια* D. | om. rel. *Lucif.*
19. *αγγελος δε .... νυκτος.* | *τοτε δια νυκτος αγγελος κυριου* D. Syr.Pst.
— *νυκτος*] † praem. *της* ϛ. ℵᶜE. rel. | om. ABℵ*D.
— *ηνοιξεν* BE. 13. 31. *Lucif.* 202. (*ανεωξαν* D*. *ανεωξεν* D².) | *ανοιξας* Aℵ.
— *εξαγ. τε* AℵD. 13s. 31. | *εξαγ. δε* B. | *και εξαγ.* E. Vulg. *Lucif.*

---

15. plateas *Cl.* | ac grabatis *Cl.* | illorum *Cl.* | ab infirmitatibus suis *Cl.* | 18. eos *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

καὶ πᾶσαν τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ
ἀπέστειλαν εἰς τὸ δεσμωτήριον, ἀχθῆναι αὐτούς.
22 οἱ δὲ † παραγενόμενοι ὑπηρέται ″ οὐχ εὗρον αὐτοὺς
ἐν τῇ φυλακῇ, ἀναστρέψαντες δὲ ἀπήγγειλαν
23 λέγοντες ὅτι Τὸ † δεσμωτήριον εὕρομεν κεκλει-
σμένον ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ, καὶ τοὺς φύλακας † ἑστῶ-
τας ‡ ἐπὶ ″ τῶν θυρῶν, ἀνοίξαντες δὲ ἔσω οὐδένα
εὕρομεν· 24 ὡς δὲ ἤκουσαν τοὺς λόγους τούτους ὅ τε
† στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, διηπόρουν
περὶ αὐτῶν, τί ἂν γένοιτο τοῦτο. 25 παραγενόμενος δέ
τις ἀπήγγειλεν αὐτοῖς † ὅτι Ἰδοὺ οἱ ἄνδρες οὓς ἔθεσθε
ἐν τῇ φυλακῇ, εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ ἑστῶτες καὶ διδάσκον-
τες τὸν λαόν. 26 τότε ἀπελθὼν ὁ στρατηγὸς σὺν
(26. ἦγεν) τοῖς ὑπηρέταις, ἤγαγεν αὐτοὺς οὐ μετὰ βίας, (ἐφο-
βοῦντο γὰρ τὸν λαόν, † μὴ λιθασθῶσιν), 27 ἀγαγόντες
δὲ αὐτοὺς ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ. καὶ ἐπηρώτησεν
(28. [οὐ] παραγγ.) αὐτοὺς ὁ ἀρχιερεὺς 28 λέγων, † Παραγγελίᾳ παρηγ-
γείλαμεν ὑμῖν μὴ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ,
καὶ ἰδοὺ πεπληρώκατε τὴν Ἱερουσαλὴμ τῆς διδαχῆς
(§ H) ὑμῶν, § καὶ βούλεσθε ἐπαγαγεῖν ἐφ᾽ ἡμᾶς τὸ αἷμα
τοῦ ἀνθρώπου τούτου. 29 ἀποκριθεὶς δὲ † Πέτρος

omnes seniores filiorum Israhel, et miserunt in carcerem ut adducerentur. 22 Cum venissent autem ministri et aperto carcere non invenissent illos, reversi nuntiaverunt 23 dicentes, Carcerem quidem invenimus clausum cum omni diligentia et custodes stantes ad ianuas, aperientes autem neminem intus invenimus. 24 Ut audierunt autem hos sermones magistratus templi et principes sacerdotum, ambigebant de illis quidnam fieret. 25 Adveniens autem quidam nuntiavit eis quia ecce viri quos posuistis in carcere sunt in templo stantes et docentes populum. 26 Tunc abiit magistratus cum ministris et adduxit illos sine vi: timebant enim populum, ne lapidarentur: 27 et cum adduxissent illos, statuerunt in concilio, et interrogavit eos princeps sacerdotum 28 dicens, Praecipiendo praecipimus vobis ne doceretis in nomine isto, et ecce repletis Hierusalem doctrina vestra, et vultis inducere super nos sanguinem hominis istius. 29 Respondens autem Petrus et apostoli dixerunt,

---

21. ακουσαντες δε (*Lucif.* 202.) | εξελθοντες δε εκ της φυλακης E. (et egressi sunt tempore diluculi et intraverunt Syr.Pst.)
— εισηλθον] add. οἱ αποστολοι 31.
— εδιδασκον] docuerunt populum hunc sermonem vitae Æth.
— παραγενομενος] -νοι B* *Mai.* -νον *Alf.*
— συνεκαλεσαν *Lucif.* | εγερθεντες το πρωϊ και συνκαλεσαμενοι D.
22. παραγενομενοι ante ὑπηρεται ABℵ. Vulg. (Syr.Pst.) Memph. Æth. *Lucif.* 202. | ‡ post ς. DE. 13. 31. Syr.Hcl. Theb. ‖ add. και ανυξαντες την φυλακην D. Vulg. Syr.Hcl.*
— ουχ εὑρον] ουχ ηὑρον E. (ουκ ευρ. D.)
— εν τῃ φυλακῃ *Lucif.* | εσω D. | om. Vulg. Æth.
— δε ult°.] om. 13. | και D*. (και δε D².)
— απηγγειλαν] απηγγιλον ℵ.
23. ὁτι *Lucif.* 202. | om. E*Gr.* Vulg.
— το] † add. μεν ς. E*Gr.* rel. Vulg. Memph. Theb. *Lucif.* | om. ABℵD. Syr.Hcl. Arm.
— ευρομεν 1°] ευραμεν 13. | ηυραμεν *bis*E.
— κεκλεισμ.] ενκλεισμ. D*.
— ἑστωτας] † praem. εξω ς. | om. ABℵDE. 13. 31. Vulg. Syrr.Pst. &Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. *Lucif.*
23. επι ABℵD. 31. *Am. Fuld. Demid.* Syr. Pst. Theb. *Lucif.* | ‡ προ ς. E. 13*s.* Vulg. *Cl.* Syr.Hcl. Memph. Arm. [Æth.]
24. ὁ τε] † add. ἱερευς και ὁ ς. 13. 31. Syr.Hcl. | οἱ ἱερεις και ὁ E. (Arm.) (principes et pontifex sacerdotum *Lucif.* 202.) | om. ABℵD. Vulg. Syr. Pst. Memph. Theb. Æth.
— αρχιερεις] add. εθαυμαζον και E. *Cod. Bed.* | om. *Lucif.*
— τι] praem. το ℵ*. (om.ᶜ)
— γενοιτο] γενηται D*. | θελοι ειναι E. *Cod. Bed.* | Contra, *Lucif.*
25. αυτοις] † add. λεγων ς. Arm. MSS. (Æth.) *Lucif.* | om. ABℵDE. 13. 31. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. ed.
— οἱ] om. ℵ*. (add.ᶜ)
— ἑστωτες και] om. ℵ*. (add. ἑστωτεςᵃ, et καιᶜ.)
26. στρατηγος] add. εν τῳ ἱερῳ E. | om. *Lucif.* 202.
— ηγαγεν AE. rel. | ηγαγον D*. | ηγεν BℵD².
26. ου *Lucif.* | om. D*.
— εφοβουντο *Lucif.* | φοβουμενοι D*Gr.*
— μη] † praem. ἱνα ς. A. 31*s.* | om. BℵDE. 13.
27. αγαγοντες] απαγαγ. 13.
— αρχιερευς] ἱερευς D*. *d. Lucif.* 202.
28. παραγγελιᾳ] † praem. ου ς. ℵᶜD*Gr.*E 13. 31. *Cod. Bed.* Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. Æth. (nonne *e.*) | om. ABℵ*. *d.* Vulg. Memph. *Lucif.* 202.
— διδασκειν *Lucif.* | λαλειν A.
— και ιδου *Lucif.* | om. και D*.
— πεπληρωκατε BDE. rel. | επληρωσατε Aℵ.
— επαγαγειν] εφαγαγειν D*. | επαναγαγειν 31.
— τουτου] εκεινου D* *Gr. Lucif.*
29. αποκρ. δε.... ειπαν (*Orig.* iv. 195ᵈ.) | ὁ δε Πετρος ειπεν προς αυτους D. (post πειθ.... ανθρωποις*.)
— Πετρος] † praem. ὁ ς. 13*s.* (D *supra.*) | om. ABℵE. 31. H.

---

21. ad carcerem *Cl.* | 22. autem venissent *Cl.* | 23. ante ianuas *Cl.* | 24. autem audierunt *Cl.* | 25. carcerem *Cl.* | 28. praecepimus *Cl.* | replestis *Cl.*

ABℵ[C]DE. 13.31. H. καὶ οἱ ἀπόστολοι ‡ εἶπαν,″ Πειθαρχεῖν δεῖ θεῷ
μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις. 30 ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν
ἤγειρεν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς διεχειρίσασθε κρεμάσαντες
ἐπὶ ξύλου· 31 τοῦτον ὁ θεὸς ἀρχηγὸν καὶ σωτῆρα
ὕψωσεν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, δοῦναι μετάνοιαν τῷ Ἰσραὴλ
32. ἐν αὐτῷ μάρτυρες. καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. 32 καὶ ἡμεῖς ἐσμεν † μάρτυρες
τῶν ῥημάτων τούτων, καὶ τὸ πνεῦμα † τὸ ἅγιον ὃ
ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς πειθαρχοῦσιν αὐτῷ. 33 οἱ δὲ
33. ἐβουλεύοντο. ἀκούσαντες διεπρίοντο, καὶ ‡ ἐβούλοντο″ ἀνελεῖν
αὐτούς. 34 ἀναστὰς δέ τις ἐν τῷ συνεδρίῳ φαρισαῖος
ὀνόματι Γαμαλιήλ, νομοδιδάσκαλος τίμιος παντὶ
τῷ λαῷ, ἐκέλευσεν ἔξω βραχύ † τοὺς ‡ ἀνθρώπους″
§ C. ποιῆσαι, § 35 εἶπέν τε πρὸς αὐτούς, ″Ἄνδρες Ἰσραηλῖ-
ται, προσέχετε ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις τούτοις τί
μέλλετε πράσσειν. 36 πρὸ γὰρ τούτων τῶν ἡμερῶν
ἀνέστη Θευδᾶς λέγων εἶναί τινα ἑαυτόν, ᾧ ‡ προσε-
κλίθη″ ‡ ἀνδρῶν ἀριθμὸς″ ‡ ὡς″ τετρακοσίων· ὃς
ἀνῃρέθη, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ διελύθησαν
καὶ ἐγένοντο εἰς οὐδέν. 37 μετὰ τοῦτον ἀνέστη

Oboedire oportet deo magis
quam hominibus. 30 Deus pa-
trum nostrorum suscitavit
Iesum, quem vos interemistis
suspendentes in ligno: 31 hunc
deus principem et salvatorem
exaltavit dextera sua ad dan-
dam paenitentiam Israhel et
remissionem peccatorum. 32 Et
nos testes sumus horum ver-
borum, et spiritus sanctus
quem dedit deus omnibus
oboedientibus sibi. 33 Haec
cum audissent, dissecabantur
et cogitabant interficere illos.
34 Surgens autem quidam in
concilio Pharisaeus nomine
Gamaliel, legis doctor honora-
bilis universae plebi, iussit
foras ad breve homines fieri,
35 dixitque ad illos, Viri
Israhelitae, adtendite vobis
super hominibus istis, quid
acturi sitis. 36 Ante enim hos
dies extitit Theodas dicens
esse se aliquem, cui consensit
numerus virorum circiter quad-
ringentorum; qui occisus est,
et omnes qui credebant ei dis-
sipati sunt, et redactus est ad
nihilum. 37 Post hunc extitit

---

29. *ειπαν* ABℵE. | ‡ *ειπον* ς. 13*s*. 31*s*. H. [D *supra*.]
— *δει*] *δε* D*. ‖ post *θεῳ* 31. (ctra, *Polycr*.ap.*Eus*.H.E.v.24. *Hipp*. c. Noet. 6.(ii. 11.) *Orig*. i. 761^{c}. *Orig*. *Int*. iv. 655^{a}. 688^{b}. *Eus*. H.E.v.24. (244.) vii. 11(334.) *Eus*. E. Pr. 662^{c}. D.E. 116^{a}.)
— *η*] om. 13.
30. *ὁ*] add. *δε* Aℵ. Memph. *Wilkins*. | om. BDE. 13. 31. vv. *Iren*. 195. *Orig*. iv. 195^{d}.
— *ηγειρεν*] add *τον* B*Bch*.E. | om. AB*Mai*ℵD. rel. *Orig*. iv. ‖ add. postea *παιδα αυτον* E. *Cod*. *Bed*. | om. *Iren*. 195. *Orig*. iv.
— *διεχειρ*. *Orig*. iv. | *εχειρ*. 13.
31. *σωτηρα* *Iren*. 195. | *πατέρα sic* 31.
— *δεξιᾳ*] *δοξῃ* D*. Theb. *Iren*. 195.
— *δουναι*] praem. *του* Bℵ*. (om.^{c}) | om. Aℵ^{c}DE. rel.
— *ἁμαρτιων*] praem. *των* D². ‖ add. *εν αυτῳ* D*. Theb. Æth. Rom. | om. *Iren*. 195.(vid. ver. seq.)
32. *εσμεν μαρτυρες* ℵD* Vulg.*Cl*. *Fuld*. Memph. Theb. | *μαρτυρες εσμεν* A. *Am*. *d*. Syr.Pst. | *εσμεν* † *αυτου*″ *μαρτυρες* ς.D²E. 13*s*. H. Syr.Pst. Arm. | *εν αυτῳ μαρτυρες* B. ("nos in eo testes sumus" *Iren*. 195.) | *εσμεν αυτῳ μάρτυρες* 31.‖ add. *παντων* D*. | om. *Iren*.
32. *πνευμα*] † add. *δε* ς. D²E. 13 *ut vid*. H. Syr.Hcl. | om. ABℵD*. 31. Vulg. Syr.Pst. (Memph.) Theb. Arm. *Iren*. 195. [Æth.]
— *ὃ* AℵD². rel. | *ὃν* D*E. | om. B. Memph. Theb.
33. *ακουσαντες*] add. *ταυτα* E. Syrr.Pst. &Hcl.* Theb. [Æth.] *Lucif*. 202.
— *εβουλοντο* ABE. Memph. Theb. Arm. Æth. | ‡ *-λευοντο* ς. ℵD. 13*s*. 31*s*. H. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. *Lucif*.
— *ανελειν*] praem. *του* 31.
34. *εν τῳ συνεδριῳ*] om. Syr.Pst. | *εκ του συνεδριου* D*Gr*.E. Memph. ‖ add. *αυτων* E.
— *εξω* post *εκελευσεν* AB*Mai*ℵE. 13. 31. H. Vulg. | post *ποιησαι* B*Bch*. Memph. Theb. [Syrr.Pst.&Hcl.] (*τους αποστολους εξω βραχυ ποιησαι* D.)
— *βραχυ*] † add. *τι* ς. 13*s*. 31. (H. *βρ. τι* ante *ποιησαι*) Arm. | om. ABℵDE. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æth.
— *ανθρωπους* ABℵ. Vulg. (*Am*.* *Tf*.) *Fuld*. Memph. Arm. | ‡ *αποστολους* ς. DE. rel. *Am*. *Tol*. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Æth.
35. *τε* Vulg. Syr.Pst. Theb. | *δε* C. 13. *e*. Syr.Hcl. Memph.
— *αυτους*] *τους αρχοντας και τους συνεδριους* D. Theb.
— *ἑαυτοις*] *ἑαυτους* D*. | *αυτοις* 31*Scr*.
— *επι τοις ανθ. τουτοις* Theb. | *απο των ανθρωπων τουτων* E. *Tol*. Memph.
— *πρασσειν*] *πραττειν* ℵ.
36. *τουτων*] post *των ἡμερων* 31.
— *ἑαυτον*] praem. *μεγαν* D. | ante *τινα* *Orig*. i. 372^{b}. | add. *id*. A²E. 13. (*Tol*. Syr.Pst.) ‖ non habent A*BℵC. 31. H. Vulg. rel. *Eus*. H.E. ii. 11. (59.)
— *ᾧ*] add. *και* D
— *προσεκλιθη* ABℵC³. 31. | *προσεκληθη* C²D*EH. (*προσεκληθησαν* C**ut vid*. *προσεκλειθη σαν* D².) | ‡ *προσεκολληθη* ς. 13*s*. consensit Vulg. secuti sunt Syr.Pst. Theb. Æth. accesserunt Arm. inclinaverunt Syr.Hcl. adhaeserunt Memph.

31. princ. et salv. deus *Cl*. | Israeli *Cl*. | 32. sumus testes *Cl*. | 34. homines *Am**. apostolos** (*Tf*.) | 36. hos enim *Cl*. | se esse *Cl*. | redacti ad *Cl*.

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ἀπογραφῆς,
καὶ ἀπέστησεν λαὸν † ὀπίσω αὐτοῦ· κἀκεῖνος ἀπώλετο,
καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ διεσκορπίσθησαν.
38 καὶ τὰ νῦν λέγω ὑμῖν, ἀπόστητε ἀπὸ τῶν ἀνθρώ-
πων τούτων καὶ ‡ ἄφετε″ αὐτούς, (ὅτι ἐὰν ᾖ ἐξ
ἀνθρώπων ἡ βουλὴ αὕτη ἢ τὸ ἔργον τοῦτο, καταλυ-
θήσεται· 39 εἰ δὲ ἐκ θεοῦ ἐστιν, οὐ ‡ δυνήσεσθε″
καταλῦσαι ‡ αὐτούς″), μή ποτε καὶ θεομάχοι εὑρε-
θῆτε. ἐπείσθησαν δὲ αὐτῷ, 40 καὶ προσκαλεσάμενοι
τοὺς ἀποστόλους δείραντες παρήγγειλαν μὴ λαλεῖν
ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἀπέλυσαν †. 41 οἱ
μὲν οὖν ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ
συνεδρίου, ὅτι ‡ κατηξιώθησαν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος †″
ἀτιμασθῆναι· 42 πᾶσάν τε ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ
κατ' οἶκον οὐκ ἐπαύοντο διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζό-
μενοι ‡τὸν χριστὸν Ἰησοῦν.″

Iudas Galilaeus in diebus professionis et avertit populum post se: et ipse periit, et omnes quotquot consenserunt ei dispersi sunt. 38 Et nunc itaque dico vobis, discedite ab hominibus istis et sinite illos: quoniam si est ex hominibus consilium hoc aut opus, dissolvetur; 39 si vero ex deo est, non poteritis dissolvere eos, ne forte et deo repugnare inveniamini. Consenserunt autem illi, 40 et convocantes apostolos caesis denuntiaverunt ne loquerentur in nomine Iesu, et dimiserunt eos. 41 Et illi quidem ibant gaudentes a conspectu concilii, quoniam digni habiti sunt pro nomine Iesu contumeliam pati: 42 omni autem die in templo et circa domos non cessabant docentes et evangelizantes Iesum Christum.

7. VI.

7 1 Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις πληθυνόντων τῶν
μαθητῶν ἐγένετο γογγυσμὸς τῶν Ἑλληνιστῶν πρὸς

1 In diebus autem illis crescente numero discipulorum factum est murmur Grecorum

36. *ανδρων* ante *αριθμος* ABℵCE. 31. *Fuld.* | ‡ post ς. D. 13*s*. H. Vulg. *Cl. Am.*
— *ὡς* ABℵ[c]CDE. | ‡ *ὡσει* ς. ℵ*. 13*s*. 31. H.
— *τετρακοσιων*] -*οι* ℵ*. (corr.[c])
— *ανῃρεθη*] *διελυθη* D*. | *κατελυθη* *Eus.* H.E. ii. 11. (59.) || add. *αυτος δι' αυτου* D*Gr.*
— *διελυθησαν* *Eus.* H.E. | om. D*.
— *ουδεν*] *ουθεν* D.
37. *απεστησεν*] *ανεστησεν* H.
— *λαον*] † add. *ἱκανον* ς. A². 31. H. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | praem. E. 13. *Eus.* H.E. i. 5 *edd.* | add. *πολυ* C*. *πολυν* C²D*Gr.* *Eus.* H.E. i. 5 *edd.* | om. A*Bℵ. *d.* Vulg. *Eus.* H.E. i. 5. (18.) *Burton.*
— *παντες* *Eus.* H.E. | om. D.
— *ὁσοι* *Eus.* H.E. *οἱ* C**ut vid.*
38. *τα*] om. B*E.
— *νυν*] add. *εισιν αδελφοι* D. (om. *εισιν* D².)
— *ὑμιν*] om. ℵ*. (add.[a])
— *αφετε* ABℵC. | ‡ *εασατε* ς. DE. rel.
— *αυτους*] add. *μη μιαναντες τας χειρας* D. | *μη μολυνοντες τας χειρας ὑμων* E. *Cod. Bed.*

38. *αὑτη* *Orig.* i. 372[d]. | om. H. Arm. MSS.
39. *ει*] *εαν* E. *Orig.* i. 372[e].
— *δυνησεσθε* BℵCDE. 13. Vulg. *Am.* Theb. *Orig.* i. 372[e]. | ‡ *δυνασθε* ς. A. 31. H. *Fuld.* Syr.Hcl. Memph. Æth.
— *αυτους* ABℵC²*ut vid.*DE. *Am. Fuld.* Syr.Hcl. Arm. Æth. | ‡ *αυτο* ς. C* ut vid. 13*s*. 31*s*. H. Vulg. *Cl.* Syr.Pst. Memph. Theb. | *την τουτου διδασκαλιαν* *Orig.* i. || add. *ουτε ὑμεις ουτε βασιλεις ουτε τυραννοι· απεχεσθαι ουν απο των ανθρωπων τουτων* D. Syr. Hcl.* neque vos neque principes viri. Abstinete ergo vos ab eis. *Cod. Lat.* (ap. Matth.) | *ουτε ὑμεις ουτε οἱ αρχοντες ὑμων* E. *Cod. Bed.*
— *και*] om. D*. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb.
— *επεισθησαν*] *επεισθεντες* D* *Mill et Wtst.* ("errant Mill Wetst." Scr.)
40. *δειραντες*] add. *αυτους* E. *d.*
— *λαλειν*] add. *αυτους* A. | add. *τινι* E.
— *απελυσαν*] † add. *αυτους* ς. DE. 13. 31. H. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. *Lucif.* 208. | om. ABℵC. Memph. Theb.

41. *ουν*] add. *αποστολοι* D. | om. *Lucif.* 208.
— *κατηξιωθησαν* ante *ὑπερ τ. ονομ.* ABℵC. 31. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. [Æth.] *Orig.* i. 421[b]. (276[c].) | ‡ ante *ατιμασθηναι* ς. DE. 13. H. Syr.Hcl. Arm. *Lucif.*
— *ονοματος*] † add. *αυτου* ς. Æth. *Orig.* i. *bis.* | add. *του κυριου Ιησου* E. Syr.Hcl. | *Ιησου* 13. Vulg. *Cl. Am.* | *του χριστου* 31. *Fuld. Tol. Eus.* in Luc. 165. | om. ABℵCDH. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. *Lucif.*
42. *τε* *Iren.* 195. | *δε* D. Vulg. *e.* Memph. Theb. *Lucif.*
— *και κατ' οικ.*] om. *και* 31.
— *τον χριστον Ιησουν* ABℵ. 31. Vulg. *Cl. Fuld.* Syr.Hcl. *Iren.* 195. | ‡ *Ιησουν τον χριστον* ς. H. *Am.* Memph. Æth. | *τον κυριον Ιησουν* C. 13. | *τον κυριον Ιησουν χριστον* D. *Tol.* Syr.Pst. Theb. Æth. Platt. *Tf.* dominum nostrum J. Chr. *Lucif.* 208. | *Ιησουν χριστον* E. Arm.
1. *ταις ἡμ. ταυτ.*] *ταυτ. ταις ἡμ.* D*Gr.*
— *ταυταις*] *εκειναις* C³.

39. dissolvere illud *Cl.* | 40. ne omnino loqu. *Cl.* | 42. non cessebant in templo et circa domos *Cl.* | Christum Iesum *Cl.*

ABℵCDE. 13. 31. H.

τοὺς Ἑβραίους, ὅτι παρεθεωροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ
καθημερινῇ αἱ χῆραι αὐτῶν. 2 προσκαλεσάμενοι δὲ
οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν ‡ εἶπαν," Οὐκ
ἀρεστόν ἐστιν ἡμᾶς καταλείψαντας τὸν λόγον τοῦ
3. ἐπισκέψ. δὲ. θεοῦ διακονεῖν τραπέζαις. 3 ἐπισκέψασθε οὖν, ἀδελ-
φοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν μαρτυρουμένους ἑπτὰ πλήρεις
πνεύματος † καὶ σοφίας, οὓς καταστήσομεν ἐπὶ τῆς
χρείας ταύτης· 4 ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ
διακονίᾳ τοῦ λόγου προσκαρτερήσομεν. 5 καὶ ἤρεσεν
ὁ λόγος ἐνώπιον παντὸς τοῦ πλήθους, καὶ ἐξελέξαντο
Στέφανον, ἄνδρα πλήρη πίστεως καὶ πνεύματος
ἁγίου, καὶ Φίλιππον, καὶ Πρόχορον καὶ Νικάνορα,
καὶ Τίμωνα καὶ Παρμενᾶν, καὶ Νικόλαον προσήλυτον
Ἀντιοχέα, 6 οὓς ἔστησαν ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων,
καὶ προσευξάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας.
7 καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ηὔξανεν, καὶ ἐπληθύνετο ὁ
ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἐν Ἰερουσαλὴμ σφόδρα, πολύς
τε ὄχλος τῶν ἱερέων ὑπήκουον τῇ πίστει.
H′ 8 Στέφανος δὲ πλήρης ‡ χάριτος" καὶ δυνάμεως

adversus Hebreos, eo quod dispicerentur in ministerio cotidiano viduae eorum. 2 Convocantes autem duodecim multitudinem discipulorum dixerunt, Non est aequum nos derelinquere verbum dei et ministrare mensis. 3 Considerate ergo, fratres, viros ex vobis boni testimonii septem plenos spiritu et sapientia, quos constituamus super hoc opus: 4 nos vero orationi et ministerio verbi instantes erimus. 5 Et placuit sermo coram omni multitudine, et elegerunt Stephanum, virum plenum fide et spiritu sancto, et Philippum et Prochorum et Nicanorem et Timonem et Parmenam et Nicolaum advenam Antiochenum: 6 hos statuerunt ante conspectum apostolorum, et orantes inposuerunt eis manus. 7 Et verbum dei crescebat, et multiplicabatur numerus discipulorum in Hierusalem valde: multa etiam turba sacerdotum obocdiebat fidei.

8 Stephanus autem plenus

---

1. *εν τη*] *επι τη* 13. | om. *τη* D*.
— fin.] add. *εν τη διακονια των Ἑβραιων* D*.
2. *δε*] om. D*Gr.
— *ειπαν* ABC. | ‡ *ειπον* ϛ. ℵDE. rel. ‖ add. *προς αυτους* D. eis *Cypr.* 119.
— *ἡμας* ABℵE. 13. 31. H. Vulg. *Clem.* 202. (post *καταλ.* E. 13. Arm.) | *ἡμιν* CD.
— *καταλειψαντας* *Clem.* (-*τες* C.) | *καταλιποντας* E. 13.
3. *επισκεψασθε*] *επισκεψωμεθα* Bsic*Btly.* in coll.; *Mai.* -*αμεθα* B*Bch.*
— *επισκεψ...εξ ὑμ.*] *τι ουν εστιν αδελφοι; επισκεψασθαι εξ ὑμων αυτων ανδρας* D.
— *ουν* CE. 13. 31. H. Vulg. Syrr.Pst.& Hcl. Memph. | *δε* Bℵ. | *δη* A. | om. Theb. Arm. Æth.
— *αδελφοι*] om. A. 13.
— *πληρεις*] -*ρης* AEH.
— *πληρεις...σοφια*] om. Arm. (exc. MSS recentissimi.)
— *πνευματος*] † add. *ἁγιου* ϛ. AC*E. 13. 31. H. Vulg. *Cl. Demid.* Theb. Arm. rec. Æth. | om. BℵC²*ut vid.*D *Am.* *Fuld.* Syr.Hcl. Memph. | Domini Syr. Pst.
3. *και*] om. ℵ*. (corr.ᶜ)
— *καταστησομεν* *St.* 3. ABℵCDE. 31. | -*σωμεν* *Elz.* 13. H. Vulg. Arm.
— *ταυτης*] *αυτης* D*.
4. *δε*] add. *εσομεθα* D.
— *προσκαρτερησομεν* ABℵC. Vulg. | -*σωμεν* E. 13. 31. H. | *προσκαρτερουντες* D.
5. *λογος*] add. *οὑτος* D.
— *ενωπιον*] *εναντιον* C.
— *εξελεξαντο Στεφ.*] *εξελεξαν τον Στεφ.* ℵ.
— *πληθους*] add. *των μαθητων* D.
— *πληρη* B*Mai*C**. | *πληρης* AℵC*DE. 13. 31. H.
— *πνς και πιστεως ἁγιου* hoc ord. ℵ*. (corr.ᶜ)
— *Προχορον*] *Προχωρον* E. *Προχωρος* Syr.Hcl.mg.*Gr.*
— *Νικανορα* B*ℵ. rel. (*Νικορα* D.) | *Νικανωρα* B²*Rl.Mai*E. 13. | *Νικαρινον* Syr.Hcl.mg.*Gr.*
— *Τιμωνα*] *Τιμονα* C². 13. *Τιμων* Syr. Hcl.mg.*Gr.* | *Διμωρ* Theb.
— *Παρμενα* D**Scr.*
5. *Αντιοχεα*] -*χεαν* C.
6. *οὓς εστησαν*] *οὑτοι εσταθησαν* D*Gr.* Syr.Pst. Theb.
— *και*] *οἱτινες* D*Gr.*
7. *θεου* ABℵC. 13. 31. H. *Am.* Syr.Pst. Memph.*sic.* Theb. Arm. | *κυριου* DE. Vulg. *Cl. Fuld.* Syr.Hcl. *Orig. Int.* ii. 131ᵈ.
— *αριθμου* E.
— *μαθητων*] *μανθανοντων* E.
— *ἱερων*] *Ιουδαιων* ℵ*. (corr.ᶜ) Syr. Pst.
— *ὑπηκουον*] -*ουεν* AE. Vulg. Syrr.Pst. &Hcl. ‖ add. *αν* D**Gr.* ("*αν* potius quam *αν.*" *Scr.*)
— *πιστει*] add. evangelii Syr.Hcl.mg.
8. *χαριτος* ABℵD. 13. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. | ‡ *πιστεως* ϛ. 31. H. Syr.Hcl. | *χαριτος και πιστεως* E. | C n.l.
— *τερ. κ. σημ.*] *σημ. κ. τερ.* E.
— *μεγαλα*] om. Syr.Pst.
— *λαω*] add. *δια του ονοματος* (add. *του* 13.) *κυριου Ιησου χριστου* D. 13. Theb.

3. spiritu sancto *Cl.* | 7. verbum domini *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

9. [καὶ Ἀσίας].

ἐποίει τέρατα καὶ σημεῖα μεγάλα ἐν τῷ λαῷ. 9 ἀνέ-
στησαν δέ τινες τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῆς
λεγομένης Λιβερτίνων καὶ Κυρηναίων καὶ Ἀλεξαν-
δρέων καὶ τῶν ἀπὸ Κιλικίας καὶ Ἀσίας, συνζητοῦντες
τῷ Στεφάνῳ· 10 καὶ οὐκ ἴσχυον ἀντιστῆναι τῇ
σοφίᾳ καὶ τῷ πνεύματι ᾧ ἐλάλει. 11 τότε ὑπέβαλον
ἄνδρας λέγοντας ὅτι Ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λαλοῦντος
ῥήματα βλάσφημα εἰς ‡ Μωυσῆν″ καὶ τὸν θεόν·
12 συνεκίνησάν τε τὸν λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους
καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ ἐπιστάντες συνήρπασαν
αὐτὸν καὶ ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον, 13 ἔστησάν τε
μάρτυρας ψευδεῖς λέγοντας, Ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ
παύεται ‡ λαλῶν ῥήματα †″ κατὰ τοῦ τόπου τοῦ
ἁγίου † καὶ τοῦ νόμου· 14 ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτοῦ
λέγοντος ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος οὗτος καταλύσει
τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθη ἃ παρέδωκεν
ἡμῖν Μωυσῆς. 15 καὶ ἀτενίσαντες εἰς αὐτὸν ‡ πάν-
τες″ οἱ καθεζόμενοι ἐν τῷ συνεδρίῳ, ‡ εἶδαν″ τὸ
πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ πρόσωπον ἀγγέλου.

gratia et fortitudine faciebat prodigia et signa magna in populo.
9 Surrexerunt autem quidam de synagoga quae appellatur Libertinorum et Cyrenensium et Alexandrinorum et eorum qui erant a Cilicia et Asia, disputantes cum Stephano,
10 et non poterant resistere sapientiae et spiritui qui loquebatur.
11 Tunc summiserunt viros qui dicerent se audisse eum dicentem verba blasphemiae in Mosen et deum.
12 Commoverunt itaque plebem et seniores et scribas, et concurrentes rapuerunt eum et adduxerunt in concilium,
13 et statuerunt testes falsos qui dicerent, Homo iste non cessat loqui verba adversus locum sanctum et legem:
14 audivimus enim eum dicentem quoniam Iesus Nazarenus hic destruet locum istum et mutabit traditiones quas tradidit nobis Moses.
15 Et intuentes eum omnes qui sedebant in concilio viderunt faciem eius tamquam faciem angeli.

| εν τῳ ονοματι του κυριου Ιησου χριστου E. | per nomen Domini Syr. Hcl*.
9. ανεστησαν δε] καθ' ὁ ανεστησαν E. | αναστ. δε D*.
— των εκ της] om. των ℵ.
— της λεγομενης BCDE. rel. | των λεγομενων Aℵ. 13.
— Κυρηναιων] Κηρυναιων A. | Κυριναιων H.
— Κηλικιας A.
— και Ασιας BℵCD²E. 13. 31. H. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | om. AD*.
10. και ουκ] οἱτινες ουκ D.
— σοφιᾳ] add. τῃ ουσῃ εν αυτῳ DE. *Cod. Bed.*
— πνευματι] add. τῳ ἁγιῳ DE. *Cod. Bed.*
— ελαλει] add. δια το ελεγχεσθαι αυτους επ' (ὑπ'²) αυτου μετα πασης παρρησιας D. *Am.*² Syr.Hcl.mg. || add. postea μη δυναμενοι ουν (ου*) αντοφθαλμειν τῃ αληθειᾳ D. Syr.Hcl.mg. | διοτι ηλεγχοντο ὑπ' αυτου μετα πασης παρρησιας· επιδη ουκ ηδυναντο αντιλεγιν τῃ αληθειᾳ E. *Cod. Bed.*
11. λεγοντας] -τες AℵD*.
— λαλουντος A²Bℵ^cCDE². rel. (-τας E*.) | om. A*. ut vid. | λεγοντος ℵ*.
— βλασφημα] βλασφημιας ℵ*. (corr.¹) D*Gr.* Vulg. Arm.
— Μωυσην ABℵCD. 13. H. | ‡ Μωσην ς. E*Gr.* 31.
12. συνεκινησαν τε] και ταυτα ειποντες συνεκινησαν τε E.
— τους γραμμ.] om. τους C*. (add.²)
— επισταντες] om. ℵ*. (add.^c)
— ηγαγον] add. αυτον A. Syr.Hcl.† Memph. Theb.
13. εστησαν τε] εστησαν δε 13. H. *e.* Memph. | και εστησαν D. Vulg. Theb.
— ψευδεις] add. κατα αυτου D. (κατ D².) Æth.
— λεγοντας] -τες ℵ.
— ὁ ανθρωπος] post οὑτος C. | om. 13.
— λαλων post παυεται BℵC. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. (Æth.) | ‡ ante κατα του ς. ADE. 31. H. Arm. | post του νομου 13.
— ρηματα] † add. βλασφημα ς. E. (13.) 31. H. Arm. (Æth.) (λαλων ρημ. βλασ. ad fin. ver. habet 13.) | om ABℵCD. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb.
13. ἁγιου] † add. τουτου ς. BC. 13. 31. *Tol.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. | om. AℵDEH. Vulg. Arm. Æth.
14. Ναζωραιος] Ναζορ. D*.
— καταλυσει] -ση H.
— Μωυσης BℵCDE. 13. H. | Μωσης A. 31.
15. και ατενισαντες εις αυτον] και ητενιζον δε αυτῳ D**Gr.* || om. εις ℵ*. (add.^a)
— παντες ABℵCD*E. | ‡ ἁπαντες ς. D². 31. H. | om. 13.
— καθεζομενοι] καθημενοι D.
— συνεδριῳ] add. και D.
— ειδαν A. | ‡ ειδον ς. BℵCD. rel. | ιδων 13.
— ὡσει] ὡς E.
— fin.] add. ἑστωτος εν μεσῳ αυτων D.

---

10. fin. *add.* propter quod redarguerentur ab eo cum omni fiducia *Am.*** | 11. audivisse *Cl.* | et in deum *Cl.* | 13. falsos testes *Cl.* | 14. mutavit *Am.* | 15. *om.* faciem 2o *Am.*

ABℵCDE. 13. 31. H.

VII. 1 Εἶπεν δὲ ὁ ἀρχιερεύς, Εἰ † ταῦτα οὕτως ἔχει;
2 ὁ δὲ ἔφη, "Ανδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε.
ὁ θεὸς τῆς δόξης ὤφθη τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀβραὰμ
ὄντι ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ πρὶν ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν
p Gen. 12:1. ἐν Χαῤῥάν, 3 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν, p "Ἔξελθε ἐκ τῆς
γῆς σου καὶ † τῆς συγγενείας σου, καὶ δεῦρο εἰς
* τὴν" γῆν ἣν ἄν σοι δείξω. 4 τότε ἐξελθὼν ἐκ
γῆς Χαλδαίων κατῴκησεν ἐν Χαῤῥάν· κἀκεῖθεν
μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ μετῴκισεν
αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἣν ὑμεῖς νῦν κα-
τοικεῖτε, 5 καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν ἐν
q Gen. 12:5. αὐτῇ οὐδὲ βῆμα ποδός, q καὶ ἐπηγγείλατο ‡ δοῦναι
αὐτῷ" εἰς κατάσχεσιν αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ
μετ' αὐτόν, οὐκ ὄντος αὐτῷ τέκνου. 6 ἐλάλησεν δὲ
Gen. 15: 13, 14. οὕτως ὁ θεός, ὅτι r ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ πάροικον
ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ, καὶ δουλώσουσιν αὐτὸ καὶ κακώσου-
σιν ἔτη τετρακόσια. 7 καὶ τὸ ἔθνος, ᾧ ‡ ἂν" ‡ δου-
7. δουλεύσωσιν λεύσουσιν," κρινῶ ἐγώ, ‡ ὁ θεὸς εἶπεν", καὶ μετὰ
ταῦτα ἐξελεύσονται καὶ λατρεύσουσίν μοι ἐν τῷ
s Gen. 17:9. τόπῳ τούτῳ. 8 s καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην περιτο-
μῆς· καὶ οὕτως ἐγέννησεν τὸν Ἰσαὰκ καὶ περιέτεμεν

1 Dixit autem princeps sacerdotum si haec ita se habeant.
2 Qui ait, Viri fratres et patres, audite. Deus gloriae apparuit patri nostro Abraham, cum esset in Mesopotamia prius quam moraretur in Charram,
3 et dixit ad illum, Exi de terra tua et de cognatione tua et veni in terram quam tibi monstravero.
4 Tunc exiit de terra Chaldaeorum et habitavit in Charram. Et inde, postquam mortuus est pater eius, transtulit illum in terram istam in qua nunc vos habitatis,
5 et non dedit illi hereditatem in ea nec passum pedis, sed repromisit dare illi eam in possessionem et semini eius post ipsum, cum non haberet filium.
6 Locutus est autem deus quia erit semen eius accola in terra aliena, et servituti eos subicient, et male tractabunt eos annis quadringentis :
7 et gentem cui servierint ego iudicabo, dixit dominus, et post haec exibunt et deservient mihi in loco isto.
8 Et dedit illi testamentum circumcisionis: et sic genuit Isaac et circumcidit

1. αρχιερευς] add. τῳ Στεφανῳ DE. *Cod. Bed. Tol.* | illi Memph. Theb.
— ει] † add. αρα ς. DE. 13. 31. H. Syr. Hcl. (Arm.) | om. ABℵC. Vulg. *d.* Syr.Pst. ut vid. Æth.
— ταυτα] τουτο D.
2. αδελφοι] -φη D*.
— Χαρραν *Orig.* iv. 286[d]. *Tol.* Charram *Am. Fuld.* | Χαραν D*Gr.* Vulg. *Cl.* | Χαρρα E. 31 corr.[1] | Χαρα 31*.
— κατοικισει 31 *Scr.* οικησαι *Orig.* iv. 286[d].
3. εξελθε εκ *Orig.* iv. 286[d]. | εξηλ. απο D*. (de Vulg.)
— της συγγ.] † praem. εκ ς. AℵCE. rel. Syrr.Pst.&Hcl. *Iren.* 197. *Orig.* iv. 286[d]. de Vulg. (vid. LXX.) | om. BD. Theb.
— συγγ. σου] add. και εκ του οικου του πατρος σου E. *Aug.* (vid. LXX.)
— την γην ABℵCDE. | *om. την ς. 13. 31. H.
— ἡν] om. C.
— αν] εαν ℵ*. (corr.[c])
4. τοτε] add. Αβρααμ D. Syr.Pst.
4. εκ της γης 31. (γης add.[1] supr. lin.)
— Χαλδαιων] add. και D*. Vulg.
— κατωκισεν 31.
— εν] εις 31. H. | επι 13.
— Χαρραν] Χαρρα E.
— κακειθεν] κακει ην D*. | και εκειθεν 31.
— το] om. A.
— μετωκισεν] -κησεν D*E. 13. 31. H. || praem. και D*. vid. *Iren.* 197.
— αυτον] add. ὁ θεος E. (Syr.Pst.) | om. *Iren.*
— κατοικειτε] add. και οἱ πατερες ἡμων D(E.) (Syr.Hcl*.) *Aug.* (ὑμων E.) | add. postea οἱ προ ἡμων D. (Syr. Hcl*.) et patres vestri qui ante vos Syr.Hcl*. | om. *Iren.*
5. κληρονομιαν] post εν αυτῃ E. | ante *Iren.* 197. 331.
— και επηγγ. *Fuld.* Memph. | αλλ' επηγγ. D. Vulg. *Cl. Am.* Theb. *Iren.* 197.
— δουναι αυτῳ εις κατασχ. αυτην BCD. 31. H. (Æth.) *Iren.* (om. αυτῳ) | dare illi eam in possessionem Vulg. Arm. | δουναι αυτην εις κατασχ. αυτῳ AℵE. 13. | ‡ αυτῳ δουναι εις κατασχ. αυτην ς.
5. αυτῳ 3°] αυτου C.
6. οὑτως ABCDE. rel. *Tol.* Syr.Hcl. | αυτῳ ℵH. Vulg. *Cl.* Syr.Pst. (Abrahamo Æth. | οὗτος 13. | om. *Am. Fuld.* | ad eum ita Theb.
— θεος] add. προς αυτον D. Syr.Pst. *Iren.* 197. | ad Abraham Æth.
— αυτου Vulg. Syr.Hcl. Arm. | σου Syr.Pst. Memph. Theb. Æth.
— δουλωσουσιν .. κακωσουσιν] κακουσ.. δουλωσ. E.
— αυτο] αυτους D. Vulg. | αὐτῶ 13.
— κακωσ.] add. αυτο C. (13.) (αὐτῶ 13). Syrr.Pst.&Hcl.† Memph. Theb. (Æth.)
7. και το εθν. Memph. *Iren.* 198. | το δε εθν. C. Theb. || add. εκεινο 31.
— αν BD. | ‡ εαν ς. AℵCE. rel.
— δουλευσουσιν ACD*Gr.* *Iren.* | ‡ -σωσιν ς. BℵE. rel. Vulg. (vid. LXX.)

1. habent *Cl.* | 2. Abrahae *Cl.* | "in" *supra Am.* (et Mesopotamiam*.) | Charan *Cl.* | 3. monstravero tibi *Cl.* | 6. autem ei *Cl.* | 7. judicabo ego *Cl.* | servient *Cl.* | 8. octavo *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, καὶ † Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ,
καὶ † Ἰακὼβ τοὺς δώδεκα πατριάρχας. 9 [t] καὶ οἱ
πατριάρχαι ζηλώσαντες τὸν Ἰωσὴφ ἀπέδοντο εἰς
Αἴγυπτον· καὶ ἦν ὁ θεὸς μετ' αὐτοῦ, 10 καὶ ‡ ἐξείλατο″
αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν
αὐτῷ χάριν καὶ σοφίαν ἐναντίον Φαραὼ βασιλέως
Αἰγύπτου, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἡγούμενον ἐπ'
Αἴγυπτον καὶ ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. 11 ἦλθεν δὲ
λιμὸς ἐφ' ὅλην ‡ τὴν Αἴγυπτον″ καὶ Χαναὰν καὶ θλῖψις
μεγάλη, καὶ οὐχ ‡ ηὕρισκον″ χορτάσματα οἱ πατέρες
ἡμῶν. 12 [u] ἀκούσας δὲ Ἰακὼβ ὄντα ‡ σιτία″ ‡ εἰς
Αἴγυπτον″ ἐξαπέστειλεν τοὺς πατέρας ἡμῶν πρῶτον,
13 [v] καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ ‡ ἐγνωρίσθη″ Ἰωσὴφ τοῖς
ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ φανερὸν ἐγένετο τῷ Φαραὼ
τὸ γένος † Ἰωσήφ. 14 [w] ἀποστείλας δὲ Ἰωσὴφ
μετεκαλέσατο ‡ Ἰακὼβ τὸν πατέρα αὐτοῦ″ καὶ
πᾶσαν τὴν συγγένειαν†, ἐν ψυχαῖς ἑβδομήκοντα
πέντε. 15 ‡ καὶ κατέβη″ Ἰακὼβ εἰς Αἴγυπτον, καὶ
ἐτελεύτησεν αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν, 16 [x] καὶ
μετετέθησαν εἰς Συχὲμ καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι
‡ ᾧ″ ὠνήσατο Ἀβραὰμ τιμῆς ἀργυρίου, παρὰ τῶν

[t] Gen. 37:28.
[u] Gen. 42:1.
[v] Gen. 45:3.
13. ἀνεγνωρίσθη
— τὸ γένος αὐτοῦ.
[w] Gen. 46:27.
15. [καὶ] κατέβη
[x] Jos. 24:32.

cum die octava, et Isaac Iacob, et Iacob duodecim patriarchas. 9 Et patriarchae aemulantes Ioseph vendiderunt in Aegyptum: et erat deus cum eo, 10 et eripuit eum ex omnibus tribulationibus eius, et dedit ei gratiam et sapientiam in conspectu Pharaonis regis Aegypti, et constituit eum praepositum super Aegyptum et super omnem domum suam. 11 Venit autem fames in universam Aegyptum et Chanaan et tribulatio magna, et non inveniebant cibos patres nostri. 12 Cum audisset autem Iacob esse frumentum in Aegypto, misit patres nostros primum, 13 et in secundo cognitus est Ioseph a fratribus suis, et manifestatum est Pharaoni genus eius. 14 Mittens autem Ioseph arcessiit Iacob patrem suum et omnem cognationem in animabus septuaginta quinque. 15 Et descendit Iacob in Aegyptum, et defunctus est ipse et patres nostri, 16 et translati sunt in Sychem et positi sunt in sepulchro quod emit Abraham pretio

---

7. ὁ θεος ante ειπεν ABℵC. | ‡ post ꞔ. DE. rel. (Vulg.) Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. (*Iren.*)
— εξελευσονται] add. εκιθεν E. | om. *Iren.*
— λατρευσουσιν *Iren.* | -σωσιν C**ut vid.*E.
8. Ισαακ *bis*] Ισακ *bis* D.
— ογδοῃ] ἑβδομῃ ℵ*. (corr.ᶜ)
— Ισαακ 2°.] † praem. ὁ ꞔ. D. rel. | om. ABℵCE. ‖ add. εγεννησεν E. Syr.Pst. Memph.
— Ιακ.] † praem. ὁ ꞔ. D². rel. | om. AB*Mai*ℵCD*E.
10. εξειλατο ABℵCDE. 13. 31. | ‡ -λετο ꞔ. H. (εξελ. B²*Mai.Alf.*)
— αυτῳ] post χαριν D*Gr.* | om. A.
— εναντιον] εναντι ℵ.
— ὁλον] praem. εφ' AℵCE*Gr.* Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. | om. BD. rel. *e.*
— αυτου] τουτον B**Mai.* (του *Rl.*)
11. ὁλην την Αιγυπτον ABℵC. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. | ‡ ὁλην την γην Αιγυπτου ꞔ. E. 13. 31. H. Syr.Hcl. Arm. Æth. (om. ὁλην) | ὁλης της (add. γης² *Kipling* [sed non habet *Scr.*]) Αιγυπτου D.

11. ηὑρισκον BE. | ‡ εὑρισκ. ꞔ. AℵCD. rel.
12. δε] ουν D.
— σιτια ABℵCDE. | ‡ σιτα ꞔ. 13. 31. H.
— εις Αιγυπτον ABℵCE. | ‡ εν Αιγυπτῳ ꞔ. D. rel. Vulg.
— εξαπεστειλεν] -λαν ℵ*. (corr.ᶜ)
13. εν] επι D.
— εγνωρισθη AB. | ‡ ανεγνωρ. ꞔ. ℵCDE. rel.
— εγενετο] εγενηθη D.
— τῳ Φαρ.] om. τῳ ℵ.
— Ιωσηφ BCD. 13. 31. H. (vv.) | αυτου AℵE. Vulg. Arm. ‖ † praem. του ꞔ. D. 13. 31. H. | om. BC.
14. Ιωσηφ] praem. ὁ 31.
— Ιακωβ ante τον πατερα αυτου ABℵCDE. 31. Vulg. Memph. Theb. Arm. | ‡ post ꞔ. 13. H. Syrr.Pst.& Hcl. | om. Æth.
— συγγενειαν] † add. αυτου ꞔ. DE. 13. Vulg. *Cl.* Syr.Pst. Memph. Theb. Æth. | om. ABℵC. 31. H. *Am. Fuld.* Syr. Hcl. Arm.

14. ψυχαις ἑβδομηκοντα πεντε | ἑβδομ. πεντε ψυχαις 31. H. | ō και ε̄ ψυχ. D. (13. n.l.)
15. και κατεβη AℵCE. Vulg. Syr.Pst. Æth. | ‡ κατεβη δε ꞔ. B. 13. 31. H. Memph. Theb. Arm. | κατεβη D. Syr.Hcl.
— εις Αιγυπτον AℵCDE. rel. | om. B.
— ετελευτησεν αυτος AB*Mai*ℵCD. rel. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. (ετελ. αυτος τε D.) | αυτος ετελευτησεν B*Btly.* | ετελ. εκει αυτος E. Syr.Pst. | ετελ. και αυτος 13.
16. μετετεθησαν] μετηχθησαν D.
— Συχεμ] -χεν D.
— ᾧ ABℵCDE. 31. | ‡ ὁ ꞔ. 13. H.
— Αβρααμ] add. ὁ πατηρ ἡμων E. *Cod. Bed.*

---

10. Aegyptiorum *Am.* | 14. accersivit *Cl.* | cognationem suam *Cl.* | 16. Sichem *Cl.*

ABℵCDE. 13. 31. [61.] H.

§ 61.

y Ex. 1:7.

z Ex. 1:8.

Ex. 2:3, seq.

υἱῶν ‡Ἐμμὼρ″ ‡ἐν″ Συχέμ. 17 καθὼς δὲ ἤγγιζεν § ὁ
χρόνος τῆς ἐπαγγελίας ἧς ‡ὡμολόγησεν″ ὁ θεὸς τῷ
Ἀβραάμ, y ηὔξησεν ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη ἐν Αἰγύπτῳ,
18 ‡ ἄχρι″ οὗ z ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος * ἐπ' Αἴγυπτον,″
ὃς οὐκ ᾔδει τὸν Ἰωσήφ. 19 οὗτος κατασοφισάμενος τὸ
γένος ἡμῶν ἐκάκωσεν τοὺς πατέρας † τοῦ ποιεῖν
‡τὰ βρέφη ἔκθετα″ αὐτῶν, εἰς τὸ μὴ ζωογονεῖσθαι.
20 ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη ‡ Μωυσῆς,″ καὶ ἦν ἀστεῖος
τῷ θεῷ· ὃς ἀνετράφη μῆνας τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ
πατρός †· 21 ‡ ἐκτεθέντος δὲ αὐτοῦ,″ ‡ ἀνείλατο″
αὐτὸν ἡ θυγάτηρ Φαραὼ καὶ ἀνεθρέψατο αὐτὸν
ἑαυτῇ εἰς υἱόν. 22 καὶ ἐπαιδεύθη ‡ Μωυσῆς″ * ἐν″
πάσῃ σοφίᾳ Αἰγυπτίων· ἦν δὲ δυνατὸς ἐν λόγοις καὶ
† ἔργοις *αὐτοῦ″. 23 ὡς δὲ ἐπληροῦτο αὐτῷ ‡ τεσ-
σερακονταετὴς″ χρόνος, ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρδίαν
αὐτοῦ ἐπισκέψασθαι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς
υἱοὺς Ἰσραήλ. 24 καὶ ἰδών τινα ἀδικούμενον ἠμύνατο

argenti a filiis Emmor filii Sychem. 17 Cum adpropinquaret autem tempus repromissionis quam confessus erat deus Abrahae, crevit populus et multiplicatus est in Aegypto, 18 quoad usque surrexit rex alius in Aegypto, qui non sciebat Ioseph. 19 Hic circumveniens genus nostrum adflixit patres, ut exponerent infantes suos, ne vivificarentur. 20 Eodem tempore natus est Moses, et fuit gratus deo. Qui nutritus est tribus mensibus in domo patris sui: 21 exposito autem illo sustulit eum filia Pharaonis et enutrivit eum sibi in filium. 22 Et eruditus est Moses omni sapientia Aegyptiorum, et erat potens in verbis et in operibus suis. 23 Cum autem impleretur ei quadraginta annorum tempus, ascendit in cor eius ut visitaret fratres suos filios Israhel. 24 Et cum vidisset quendam iniuriam patientem,

---

16. Εμμωρ ABℵCDH. Memph. (Theb.) | ‡ Εμμορ ς. E. 13s. 31. (Arm.)
— εν Συχεμ Bℵ*C. Memph. Theb. Arm. | του εν Συχεμ AℵcE. *Tol.* | ‡ του Συχεμ ς. D*Gr.* 13s. 31. H. | om. Syr. Pst. | "filii Sychem" Vulg. Æth. | qui ex Sichem Syr.Hcl. | et Sychem *d.* "In Graeco exemplari scriptum est, a filiis Emor qui fuit in Sychem." *Beda in Exp.*
17. καθως] ὡς A.
— ηγγιζεν AB*Mai.Alf.*ℵC*sic*DE. rel. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. | -σεν B*Bch.* 31 *Scr.*
— χρονος] καιρος A.
— ὡμολογησεν AB(ℵ)C. Vulg. Syr. Hcl.mg. Theb. Arm. Æth. (ομολ. ℵ.) | ‡ ωμοσεν ς. 31. 61. H. Syrr.Pst.& Hcl.txt. Memph. (13. n.l.) | επηγγειλατο DE. *Cod. Bed. Tol.*
18. αχρι B*CD. | ‡ αχρις ς. AB²ℵE. 13s. 31. 61. H.
— επ' Αιγυπτον ABℵC. Vulg. Syrr.Pst. &Hcl.mg. Memph. Theb. Arm. Æth. | *om. ς. DE. 13*e spat.* 31. 61. H. Syr.Hcl.txt.
— ηδει τον] εμνησθη του DE.
19. οὑτος] και D*Gr.* (om. *d.*)
— πατερας] † add. ἡμων ς. ACE. 31. 61. H. Vulg.*Cl.* (*Am.*²) Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. (13 n.l.) | om. BℵD. *Am.***Tf. Fuld.* (Syr.Hcl. *ut vid.*)
19. τα βρεφη ante εκθετα ABℵC. (31.) (61.) | ‡ post ς. DE. 13. H. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. [Æth.] | τα βρ. αυτων ante εκθετα 31. 61. | (τους βρεφους Syr.Hcl.mg. *Gr.*)
— ζωογονεισθαι] add. τα αρρενα E.
20. εγεννηθη] εγενηθη A. 31 *Scr.*
— Μωυσης BℵCD. 13. 61. H. | ‡ Μωσης ς. AE. 31.
— πατρος] † add. αυτου ς. DE. 13s. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | μου ℵ*. (corr.¹) | om. AB*Bch.Mai*ℵ¹C. 31. 61. H.
21. εκτεθεντος δε αυτου ABℵCD. 61. Vulg. | ‡ εκτιθεντα δε αυτον ς. E. 13. 31. H. ‖ add. παρα τον ποταμον D(E εις τ. π.) Syr.Hcl.*
— ανειλατο ABℵCDE. 61. | ‡ -λετο ς. 13s. 31. H*sic.*
— και ανεθρεψατο] ανεθραψατο D*.
— αυτον 3°.] om. D*. Syr.Hcl.†
— ἑαυτῃ] αυτῃ D*.
— εις] om. B.
22. Μωυσης BℵCD. 13. 61. H. *Orig.* i. 478ᵃ. | ‡ Μωσης ς. AE. 31.
— *εν″ πασῃ σοφιᾳ AℵCE. Vulg. *Cod. ap.Gb. Orig.* i. iv. 369ᵇ. (De la Rue.) | πασῃ σοφιᾳ (om. *εν) ς. B*Mai* D**. 13. 31. 61. H. Vulg. *Orig.* iv. MS. *Eus.* in Es. 431ᵈ. | πασης σοφιας B*Bch.* | πασαν την σοφιαν D*. (*Clem.* 413. om. την.)
22. δε ABℵC. 13s. 31s. 61. H. *e.* Memph. Arm. | τε DE*Gr.* Vulg. Syr.Pst. Theb. [Syr.Hcl.]
— λογοις και εργοις | εργ. και λογ. B.*Btly.* (ctra *Mai.Alf.*)
— εργοις] † praem. εν ς. E*Gr.* 13*sic.* 31. Vulg. | om. ABℵCD. 61. H. *e.*
— fin. αυτου ABℵCDE. 61. Vulg. Syr. Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. | *om. ς. 13. 31. H. Syr.Hcl.
23. αυτῳ] post μ̄ ετης D.
— τεσσερακ. AB*ℵC. | ‡ τεσσαρακ. ς. B²E. 13s. 31. 61*sic.*H.
— επι C*sic.* | εις H.
— επισκεψ.] praem. του E.
— τους ult°.] om. B.
24. τινα] τινᾶν 61.
— αδικουμενον] add. εκ του γενος DE. Syrr.Pst.&Hcl.* | add. postea αυτου E. Syrr.Pst.&Hcl.*

16. Hemor *Cl.* | 17. autem appropin. *Cl.* | 18. alius rex *Cl.* | 19. patres nostros *Cl. Am.***(*Tf.*) | 21. nutrivit *Cl.* | 22. est *om. Am.**

Vulg. Syr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

καὶ ἐποίησεν ἐκδίκησιν τῷ καταπονουμένῳ, πατάξας
τὸν Αἰγύπτιον. 25 ἐνόμιζεν δὲ συνιέναι τοὺς ἀδελφοὺς
† ὅτι ὁ θεὸς διὰ χειρὸς αὐτοῦ δίδωσιν ‡ σωτηρίαν
αὐτοῖς″· οἱ δὲ οὐ συνῆκαν. 26 τῇ τε ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ
ὤφθη αὐτοῖς μαχομένοις, καὶ ‡ συνήλλασσεν″ αὐτοὺς
εἰς εἰρήνην εἰπών, Ἄνδρες, ἀδελφοί ἐστε†· ἵνα τί
ἀδικεῖτε ἀλλήλους; 27 ὁ δὲ ἀδικῶν τὸν πλησίον
b Ex. 2:14. ἀπώσατο αὐτὸν εἰπών, [b] Τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα
καὶ δικαστὴν ἐφ' ‡ ἡμῶν″; 28 μὴ ἀνελεῖν με σὺ
θέλεις ὃν τρόπον ἀνεῖλες ‡ ἐχθὲς″ τὸν Αἰγύπτιον;
29 ἔφυγεν δὲ ‡ Μωυσῆς″ ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ, καὶ ἐγέ-
νετο πάροικος ἐν γῇ Μαδιάμ, οὗ ἐγέννησεν υἱοὺς δύο.
c Ex. 3:1. 30 [c] καὶ πληρωθέντων ἐτῶν ‡ τεσσεράκοντα″ ὤφθη αὐτῷ
ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὄρους Σινᾶ ἄγγελος † ἐν φλογὶ
πυρὸς βάτου. 31 ὁ δὲ ‡ Μωυσῆς″ ἰδὼν ἐθαύμασεν τὸ
ὅραμα· προσερχομένου δὲ αὐτοῦ κατανοῆσαι, ἐγένετο
d Ex. 3.6. φωνὴ κυρίου†, 32 [d] Ἐγὼ ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ θεὸς

vindicavit illum, et fecit ultionem ei qui iniuriam sustinebat percusso Aegyptio.
25 Existimabat autem intellegere fratres quoniam deus per manum ipsius daret salutem illis: at illi non intellexerunt.
26 Sequenti vero die apparuit illis litigantibus, et reconciliabat eos in pacem dicens, Viri, fratres estis: ut quid nocetis alterutrum?
27 Qui autem iniuriam faciebat proximo suo, reppulit eum dicens, Quis te constituit principem et iudicem super nos?
28 Numquid interficere me tu vis, quemadmodum interfecisti heri Aegyptium?
29 Fugit autem Moses in verbo isto, et factus est advena in terra Madiam, ubi generavit filios duos.
30 Et expletis annis XL apparuit illi in deserto montis Sina angelus in igne flammae rubi.
31 Moses autem videns admiratus est visum, et accedente illo ut consideraret, facta est vox domini,
32 Ego deus patrum tuorum, deus

---

24. ημυνατο] -νετο D*.
— Αιγυπτιον] add. και εκρυψεν αυτον εν τῳ αμμῳ D. Æth. (vid. LXX. Ex. ii. 12.)
25. ενομιζεν] -ζον D *Gr.* 13.
— αδελφους] † add. αυτου ς. ADE. rel. *Tol.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | om. BℵC. Vulg. ‖ add. filios Israel Syrr.Pst.&Hcl.*mg.*
— διδωσιν] -σει D.
— σωτηριαν ante αυτοις ABℵCD. 31. 61. Vulg. Memph. | ‡ post ς. E. 13. H. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. [Æth.]
— οἱ δε] ου δε ℵ*. corr.[1]
— ου] om. D*.
26. τῃ τε *St.* 3. ABℵCD². 13. 31. 61. H. Syrr.Pst &Hcl. Æth. | τῃ δε *Elz.* E. Vulg. Memph. Theb. Arm. | τοτε D*.
— μαχομενοις] -νος D**Gr.* ‖ add. και ειδεν αυτους αδικουντας D*.
— συνηλλασσεν B*Mai*ℵCD. *e.* Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. (συνηλασσεν B*Btly.* συνηλλασεν B*Bch.*) | συνηλλασεν 61. H. | ‡ συνηλασεν ς. AE*Gr.*
— αυτους] αυτοις C*H.
— ειπων Ανδ. αδ. εστε] praem. και 13. ‖ ειπ. τι ποιειτε ανδ. αδ. D.
— εστε] † add. ὑμεις ς. 13. 31. H. Syr.Hcl. ut vid. Memph. Æth. | om. ABℵCE. 61. Vulg. Theb. Arm. (vid. D. supra.)
26. αδικειτε] add. εις D*.
27. ειπων] ειπας D.
— και] η E.
— ἡμων ABℵC. 13. 31 supra lin.[1]. 61. H. | ‡ ἡμας ς. DE. 31*.
28. συ] om. 61.
— εχθες B**Mai*ℵCD. | ‡ χθες ς. (A)B²*Mai* E. 13. 31. 61. H. vid. LXX. Ex. ii. 14. (post τον Αιγ. A. Memph. Theb.)
29. εφυγεν δε Μω.]..... ? οὕτως και εφυγαδευσεν Μωυσης D. | εφυγαδευσεν δε Μωυσην E.
— Μωυσ. BℵCDE. 13. 61. H. | ‡ Μωσ. ς. A. 31.
— δυω D*.
30. και] add. μετα ταυτα D.
— πληρωθεντων ετων] πλησθεντων αυτῳ ετη D*.
— τεσσερακ. AB*ℵ(C). | ‡ τεσσαρακ. ς. B²E. rel. (σερακοντα C.) (μ̄ D.)
— εν τῃ ερημῳ] om. Btxt.*Tf.* (sed vid. ver. 42.)
— αγγελος] † add. κυριου ς. DE. 13. 31. H. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. (vid. LXX. Ex. iii. 2.) | om. ABℵC. 61. Vulg. Memph. Theb.
— φλογι πυρος BℵD. 13. 31. 61. H. Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | πυρ. φλογος ACE. Vulg. Syr. Pst.
31. Μωυσης BℵCDE. 13. 61. H. | ‡ Μωσης ς. A. 31.
— ιδων] post εθαυμ. 13.
— εθαυμασεν ABC. 13. Vulg. Syrr.Pst. &Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | -ζεν ℵDE. 31. 61. H.
— το ὁραμα] om. A.
— προσερχομενου δε] και προσερχομενου D. Vulg. Syr.Pst.
— αυτου] add. και D*.
— εγενετο φωνη κυριου [προς αυτον] | ὁ κυριος ειπεν αυτῳ λεγων D. Æth.
— κυριου] εκ του ουρανου λεγουσα E. *Cod. Bed.* ‖ add. dicens Arm. | † add. προς αυτον ς. CE. 13. 31. H. *Cod. Bed.* (Vulg. *Cl.*) (Syr.Pst.) Theb. | om. ABℵ. 61. *Am. Fuld.* Syr.Hcl. Memph. Arm. [D.]
32. εγω] add. ειμη E. *Cod. Bed.* Vulg. *Cl.* Arm.
— ὁ θεος 1°] om. ὁ CH* (add. [1].)
— ὁ θεος 2°] om. ὁ C.

---

26. in pace *Cl.* | 27. *om.* suo *Cl.* | 29. Madian *Cl.* | 31. ad eum vox domini, dicens *Cl.* | 32. ego sum *Cl.* | deus 1°] dominus *Am.*

ABℵCDE. 13.31.61.
[e] Ex. 3:5.
[f] Ex. 3:7, 8.
34. στεν. αὐτῶν.
[g] Ex. 3:10.
[h] Ex. 2:14.
36. ἐν γῇ Αἰγύπτῳ.
Deut. 1: seq.

Ἀβραὰμ καὶ † Ἰσαὰκ καὶ † Ἰακώβ. ἔντρομος δὲ
γενόμενος ‡ Μωυσῆς″ οὐκ ἐτόλμα κατανοῆσαι. 33 εἶπεν
δὲ αὐτῷ ὁ κύριος, [e] Λῦσον τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν σου·
ὁ γὰρ τόπος ‡ ἐφ᾽ ᾧ″ ἕστηκας γῆ ἁγία ἐστίν. 34 [f] ἰδὼν
εἶδον τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ
τοῦ στεναγμοῦ ‡ αὐτοῦ″ ἤκουσα· καὶ κατέβην ἐξελέ-
σθαι αὐτούς· [g] καὶ νῦν δεῦρο ‡ ἀποστείλω″ σε εἰς Αἴγυ-
πτον. 35 τοῦτον τὸν Μωυσῆν ὃν ἠρνήσαντο εἰπόντες,
[h] Τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστήν; τοῦτον
ὁ θεὸς * [καὶ]″ ἄρχοντα καὶ λυτρωτὴν ‡ ἀπέσταλκεν″
‡ σὺν″ χειρὶ ἀγγέλου τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ.
36 οὗτος ἐξήγαγεν αὐτοὺς ποιήσας τέρατα καὶ σημεῖα
ἐν ‡ τῇ Αἰγύπτῳ″ καὶ ἐν ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ καὶ ἐν
τῇ ἐρήμῳ ἔτη ‡ τεσσεράκοντα.″ 37 οὗτός ἐστιν ὁ
Μωυσῆς ὁ ‡ εἴπας″ τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, [i] Προφήτην
ὑμῖν ἀναστήσει † ὁ θεὸς † ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ·†.
38 οὗτός ἐστιν ὁ γενόμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ
ἐρήμῳ μετὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦ λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ
ὄρει Σινᾶ καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν, ὃς ἐδέξατο λόγια
ζῶντα δοῦναι ἡμῖν· 39 ᾧ οὐκ ἠθέλησαν ὑπήκοοι

Abraham et deus Isaac et deus Iacob. Tremefactus est Moses, non audebat considerare.
33 Dixit autem illi dominus, Solve calciamentum pedum tuorum: locus enim in quo stas terra sancta est.
34 Videns vidi adflictionem populi mei qui est in Aegypto, et gemitum eorum audivi, et descendi liberare eos: et nunc veni et mittam te in Aegyptum.
35 Hunc Mosen, quem negaverunt dicentes, Quis te constituit principem et iudicem? hunc deus principem et redemtorem misit cum manu angeli qui apparuit illi in rubo.
36 Hic eduxit illos faciens prodigia et signa in terra Aegypti et in rubro mari et in deserto annis XL.
37 Hic est Moses qui dixit filiis Israhel, Prophetam vobis suscitabit deus de fratribus vestris tamquam me, ipsum audietis.
38 Hic est qui fuit in ecclesia in solitudine cum angelo qui loquebatur ei in monte Sina et cum patribus nostris, qui accepit verba vitae dare nobis,
39 cui noluerunt oboedire patres

32. Ισ. et Ιακ.] † praem. ὁ θεος bis ς. (D)E. 13. 31. H. Vulg.*Cl.* et *Am.* Memph. Æth. (om. ὁ *bis* D.) vid. LXX. | om. ABℵC. 61. *Fuld.* Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm.
— Ισαακ] Ισακ CD.
— γενομενος] γενος B* *Rl.* | post Μωυσης ℵ.
— Μωυσης BℵCDE. 61. H. | ‡ Μωσης ς. A. 31. (13. n.l.)
— ετολμα] -μησεν ℵ.
33. ειπεν δε αυτῳ ὁ κυριος] και εγενετο φωνη προς αυτον D. | om. ὁ A. || κυριος] θεος E.
— λυσον] λυσαι D².
— ὑποδημα] add. σου εκ C*. Syrr.Pst.& Hcl. Æth. | add. εκ CE. 13. *Cod. Bed.*
— των ποδων] post σου B.
— εφ᾽ ᾡ ABℵCD². 61. | ‡ εν ᾡ ς. E. 13*s*. 31. H. (vid. LXX.) | οὑ D*. || add. συ C. συν C*.
34. ιδων] και ιδων γαρ D*. | (ειδον] ειδων 13.)
— μου] om. D*.
— αυτου BD. Vulg. Syr.Pst. | ‡ αυτων ς. AℵCE. 13. 31. 61. H. Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. (vid. LXX. Ex. iii. 7.)
34. ηκουσα] ακηκοα D.
— νυνι C².
— αποστειλω ABℵCDE. 61. | ‡ -στελω ς. 13. 31. H. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.
35. Μωυσην BℵCDE. rel. | Μωσην A. 31.
— δικαστην] add. εφ᾽ ἡμων ℵCD. 61. Syr.Hcl.* Memph. Theb. Arm. Æth. | εφ᾽ ἡμας E. 13. (vid. LXX. et ver. 27.) | praem. id. Syr.Pst. | non habent AB. 31. H. Vulg. Syr.Hcl.txt.
— και αρχοντα Bℵ¹DE. 61 *Scr.* Syr.Hcl. | *om. και ς. Aℵ*C. 13. 31. H. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. | Judex et praefectus Æth. | (αρχηγον A.)
— λυτρωτην] δικαστην ℵ. (praem. λυτρωτην ℵ^c.)
— απεσταλκεν ABℵDE. 61. | ‡ απεστειλεν ς. C. 13. 31. H.
— συν ABCDE. 13. 61. Vulg. Syr.Hcl. Theb. | ‡ εν ς. ℵ. 31. H. Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. (συγχειρι 13.)
36. ποιησας] praem. ὁ D*.
— τῃ Αιγυπτῳ BC. 31. *d.* Theb. | γῃ Αιγυπτῳ AℵE. 13. 61*sic.* H. | ‡ γῃ Αιγυπτου ς. D*Gr.* Vulg.^e2 Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Arm. Æth.
36. τεσσερ. AB*ℵC. | ‡ τεσσαρ. ς. B²E. rel. (ετη μ̄ D. 61.)
37. ὁ Μ.] om. ὁ DH.
— Μωυσης BℵCDE. rel. | Μωσης A. 31.
— ειπας ABℵCD. 61. | ‡ ειπων ς. E. 13. 31. H.
— ὁ θεος] † praem. κυριος ς. CE. 13. 31. H. Syr.Pst. Memph. Arm. (vid. LXX.) | om. ABℵD. 61. Vulg. Theb. Æth. | "Dominus" tantum Syr.Hcl. || † add. ὑμων ς. 13. 31. | ἡμων EH. | om. ABℵCD. 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.
— αδελ. ὑμων] om. ὑμων ℵ*. (add.^c)
— ὡς] ὡσει D*.
— fin.] † αυτου ακουσεσθε ς. C(D)E. 13. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. | (ακουεσθε D*.) vid. LXX. | om. ABℵ. 31. 61. H. Theb.
38. του 2°] om. D*.
— αυτῳ] αυτου H.
— ἡμων] ὑμων ℵ.

32. *om.* "et" *post* Abraham *Cl.* | tremefactus autem Moyses *Cl.* | 37. suscit. vobis *Cl.* (suscitavit *Am.*)

Vulg. Syr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth. γενέσθαι οἱ πατέρες ἡμῶν, ‡ ἀλλὰ" ἀπώσαντο καὶ
ἐστράφησαν * ἐν" ταῖς καρδίαις αὐτῶν εἰς Αἴγυπτον,
Ex. 32:1. 40 εἰπόντες τῷ Ἀαρών, [j] Ποίησον ἡμῖν θεοὺς οἳ προ-
πορεύσονται ἡμῶν· ὁ γὰρ ‡ Μωυσῆς" οὗτος, ὃς ἐξήγαγεν
40. τί γέγονεν. ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐκ οἴδαμεν τί ‡ ἐγένετο" αὐτῷ.
41 καὶ ἐμοσχοποίησαν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ
ἀνήγαγον θυσίαν τῷ εἰδώλῳ, καὶ εὐφραίνοντο ἐν τοῖς
ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. 42 ἔστρεψεν δὲ ὁ θεὸς
καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς λατρεύειν τῇ στρατιᾷ τοῦ
οὐρανοῦ, καθὼς γέγραπται ἐν βίβλῳ τῶν προφητῶν,
[k] Am. 5:25, seq. [k] Μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσηνέγκατέ μοι ἔτη
‡ τεσσεράκοντα" ἐν τῇ ἐρήμῳ, οἶκος Ἰσραήλ; 43 καὶ ἀνε-
λάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ Μολὸχ καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ †
‡ Ῥεφάν," τοὺς τύπους οὓς ἐποιήσατε προσκυνεῖν αὐτοῖς·
καὶ μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα Βαβυλῶνος. 44 ἡ σκηνὴ
τοῦ μαρτυρίου ἦν † τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ,
[l] Ex. 25:40. καθὼς διετάξατο ὁ λαλῶν τῷ ‡ Μωυσῇ" [l] ποιῆσαι αὐτὴν
κατὰ τὸν τύπον ὃν ἑωράκει· 45 ἣν καὶ εἰσήγαγον
διαδεξάμενοι οἱ πατέρες ἡμῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐν τῇ κατα-
σχέσει τῶν ἐθνῶν, ὧν ἔξωσεν ὁ θεὸς ἀπὸ προσώπου

nostri, sed reppulerunt et aversi
sunt cordibus suis in Aegyp-
tum, 40 dicentes ad Aaron, Fac
nobis deos qui praecedant nos:
Moses enim hic qui eduxit nos
de terra Aegypti, nescimus
quid factum sit ei. 41 Et vitu-
lum fecerunt in illis diebus et
optulerunt hostiam simulacro,
et laetabantur in operibus ma-
nuum suarum. 42 Convertit
autem deus et tradidit eos
servire militiae caeli, sicut
scriptum est in libro prophet-
arum, Numquid victimas et
hostias optulistis mihi annis
XL in deserto, domus Israhel,
43 et suscepistis tabernaculum
Moloch et sidus dei vestri Rem-
fam, figuras quas fecistis ado-
rare eas? Et transferam vos
trans Babylonem. 44 Taber-
naculum testimonii fuit patri-
bus nostris in deserto, sicut
disposuit loquens ad Mosen,
ut faceret illud secundum for-
mam quam viderat, 45 quod et
induxerunt suscipientes patres
nostri cum Iesu in possessio-
nem gentium quas expulit deus

38. εδεξατο *Iren.* 245. | εξελεξατο B.
— λογια] λογον 31. vid. 1 Pet. i. fin. ("praecepta Dei vivi" *Iren.* 245.)
— ἡμιν] ὑμιν B*Mai*ℵ.
39. ᾧ] ὁτι D*Gr.*
— ἡμων] ὑμων 61. *Iren.* 245.
— αλλα AB*Btly.*ℵCDE. 13. H. | ‡ αλλ' ς. B*Alf.Mai.* 31. 61.
— εστραφησαν] απεστρ. D. 31*sic.* ‖ add. και ℵ*. (corr.¹)
— *εν" ταις καρδιαις ABℵC. (Syr.Pst.) Theb. | ταις καρδιαις ς. DE. 61. Vulg. Arm. | τῃ καρδιᾳ 13. 31. H. Syr.Hel. (Memph.) *Iren.*
— αυτων *Iren.* | om. D.
40. ειποντες] ειπαντες D.
— Μωυσης BℵCDE. 13. 61. H. *Iren.* 245. | ‡ Μωσης ς. A. 31.
— ὁς εξηγαγεν] ὁ εξαγαγων E. (praem. ὁ ανθρωπος ℵ.)
— εγενετο ABℵC. | ‡ γεγονεν ς. DE. 13. 31. 61. H.
41. ανηγαγον] απηγοντο D*.
— ευφραινοντο] ηυφραιν. D. (εφραιν. 61.)
42. εστρ. δε] add. αυτους C. Theb. | om. *Iren.* 245. *Orig.* i. 582ᵉ. iv. 227ᵃ.

42. αυτους *Iren. Orig.* i. iv. | αυτοις 61.
— στρατειᾳ ABD. *Orig.* iv. (non i. 582ᵉ.)
— των] om. D. *Orig.*
— προσηνεγκ. *Orig.* iv. | προσενεγκ. E.
— ετη τεσσερ.] post Ισραηλ A. | Contra, *Iren. Orig.* i.
— τεσσερακ. AB*ℵC. | ‡ τεσσαρ. ς. B² E. rel. μ̄ D. 61.
— εν τῃ ερημω] om. B*mg.¹.*Mai.Rl.*
— fin.] add. λεγει κυριος C. | om. *Iren. Orig.* i.
43. θεου] † add. ὑμων ς. AℵCE. rel. Vulg. Syr.Hel. Memph. Æth. (vid. LXX.) | om. BD. Syr.Pst. Theb. Arm. *Iren.* 245. *Orig.* i. 583ᵃ.
— Ῥεφαν (Aℵᶜ)CE. 13. Syrr.Pst.&Hel. (et mg.*Gr.*) Memph. Theb. Æth. (Ραιφαν Aℵᶜ.) (Ραφαν *Just.* Dial.22. ex Amos.) | Ῥεμφαμ D. Vulg. *Iren.* | ‡ Ῥεμφαν ς. 31. *Orig.* i. | Ῥομφα B. | Ῥομφαν ℵ*. | Ῥεφα H. | Ῥεμφα 61. Arm.
— οὑς] οἱς 13.
— επεκεινα] επι τα μερη D*. Theb. in partem *e.*

43. fin.] add. dicit Dominus Deus omnipotens * nomen ei" Syr.Hel.
44. τοις πατρ.] † praem. εν ς. D*E*Gr.* Vulg. *Cl. Am.*² Arm. | om. ABℵCD². 13. 31. 61. H*Tf. Am*. Fuld. Lux. e.* (εν τοις πατερεσιν D*.)
— ἡμων] ὑμων A. | om. 13. 31.
— εν ante τῃ ερημ. om. *St.* 3. (habet post διαδεξαμενοι ver. 45.)
— διεταξατο] εταξ. ℵ*. (corr.ᶜ)
— ὁ] om. D.
— ὁ λαλων] post τῳ Μω. 31.
— Μωυσῃ BℵCE. 13. 61. H. | Μωυσει D. (-σι*.) | ‡ Μωσῃ ς. A. 31.
— αυτην] αυτη *sic* ℵ.
— τον τυπον] ? τον τοπον D**Gr.*? ("Quod scripserat librarius cerni nequit." Kipling. ? το παρατυπον *Scr.*)
— ἑωρακει ABℵC. rel. | -κεν DEH.
45. μετα Ιησου] μετα Ιησουν D*. cum Iesum *d.*
— εξωσεν] εξεωσεν ℵ*E. 13.

41. diebus illis *Cl.* | 42. victimas aut hostias *Am.* | 43. *om.* "et" *ante* transferam *Am.* | 44. cum *ante* patribus *Cl. Am.*** | disposuit illis deus loquens *Cl.*

ABℵCDE. 13. 31. 61. H.
46. τῷ οἴκῳ Ἰακώβ.
m Psa. 132 (131):5.
n cap. 17:24.
o Esa. 66:1 seq.

τῶν πατέρων ἡμῶν, ἕως τῶν ἡμερῶν ‡Δαυείδ·″ 46 ὃς εὗρεν
χάριν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ ᾐτήσατο εὑρεῖν m σκήνωμα
τῷ θεῷ Ἰακώβ. 47 Σολομῶν δὲ ‡οἰκοδόμησεν″ αὐτῷ
οἶκον. 48 n ἀλλ᾽ οὐχ ὁ ὕψιστος ἐν χειροποιήτοις † κατοι-
κεῖ, καθὼς ὁ προφήτης λέγει, 49 o Ὁ οὐρανός μοι θρόνος,
ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου· ποῖον οἶκον οἰκοδο-
μήσετέ μοι; λέγει κύριος, ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς
μου; 50 οὐχὶ ἡ χείρ μου ἐποίησεν ταῦτα πάντα;
51 Σκληροτράχηλοι καὶ ἀπερίτμητοι † ‡καρδίαις″ καὶ
τοῖς ὠσίν, ὑμεῖς ἀεὶ τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπίπτετε,
ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ ὑμεῖς· 52 τίνα τῶν προφητῶν
οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν; καὶ ἀπέκτειναν τοὺς
προκαταγγείλαντας περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ δικαίου, οὗ
νῦν ὑμεῖς προδόται καὶ φονεῖς ‡ἐγένεσθε·″ 53 οἵτινες
ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς διαταγὰς ἀγγέλων καὶ οὐκ
ἐφυλάξατε. 54 Ἀκούοντες δὲ ταῦτα, διεπρίοντο ταῖς
καρδίαις αὐτῶν, καὶ ἔβρυχον τοὺς ὀδόντας ἐπ᾽ αὐτόν.
55 ὑπάρχων δὲ πλήρης πνεύματος ἁγίου, ἀτενίσας εἰς
τὸν οὐρανὸν εἶδεν δόξαν θεοῦ, καὶ Ἰησοῦν ἑστῶτα ἐκ
δεξιῶν τοῦ θεοῦ, 56 καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ θεωρῶ τοὺς οὐρα-
νοὺς ‡ διηνοιγμένους,″ καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ

a facie patrum nostrorum,
usque in diebus David, 46 qui
invenit gratiam ante deum et
petiit ut inveniret tabernaculum
deo Iacob. 47 Salomon autem
aedificavit illi domum. 48 Sed
non excelsus in manufactis
habitat, sicut propheta dicit,
49 Caelum mihi sedis est, terra
autem scabellum pedum meo-
rum. Quam domum aedifica-
bitis mihi? dicit dominus, aut
quis locus requietionis meae
est? 50 Nonne manus mea fecit
haec omnia?
51 Duri cervice et incircum-
cisi cordibus et auribus, vos
semper spiritui sancto restitis-
tis, sicut patres vestri et vos.
52 Quem prophetarum non sunt
persecuti patres vestri? Et
occiderunt eos qui praenuntia-
bant de adventu iusti, cuius
vos nunc proditores et homi-
cidae fuistis, 53 qui accepistis
legem in dispositionem ange-
lorum et non custodistis.
54 Audientes autem haec disse-
cabantur cordibus suis et stri-
debant dentibus in eum. 55 Cum
autem esset plenus spiritu
sancto, intuens in caelum vidit
gloriam dei et Iesum stantem a
dextris dei, 56 et ait, Ecce video
caelos apertos et filium hominis

---

45. ἡμων] ὑμων D.
— ἡμερων] add. τουτων και 13.
46. εὑρεν] ηὑρεν E.
— ητησατο] om. ℵ*(ad fin. col.) corr.[c]
— εὑρειν] post σκηνωμα D.
— τῳ θεῳ Aℵ[c]CE. 13. 31. 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | τῳ οικῳ Bℵ*DH.
47. Σολομων BDE. 13. 31. 61. H. | Σαλομων ℵ. | Σαλωμων AC *Tf.*
— οικοδομησεν B*D. | ‡ ῳκοδ. ς. AB[2] ℵCE. rel.
— αυτῳ] ἑαυτῳ CH.
48. αλλ᾽ ουχ ὁ ὑψ.] ὁ δε ὑψ. ουκ D.
— χειροποιητοις] † add. ναοις ς. 13. 31. H. Arm. (vid. xvii. 4.) | om. ABℵCDE. 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æth.
— κατοικει] ante εν χειροπ. D.
— καθως] ὡς D. | add. και E*Gr.* (add. *e.* man. rec.)
49. μοι] μου D*. (vid. LXX.) ‖ add. εστιν D. (Vulg.)
— ἡ δε AℵCDE. rel. Vulg. Syr.Hcl. Arm. | και ἡ B. Syr.Pst. Memph. Theb. Æth. (vid. LXX.)

49. οικον] om. H.
— οικοδομησετε] -σατε B.
— κυριος] bis E*.
— τις] ποιος D.
— fin. add. εστιν D. 13.
50. ταυτα ante παντα Bℵ. 13. 61. H. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. *Orig.* ii. 638[e]. | post ACDE. 31. (vid. LXX.)
51. καρδιαις AℵCD. Vulg. Syr.Hc. Æth. (ταις κ. ℵ.) | καρδιας B. (*sic Btly.* in coll.) | † τῃ″ ‡ καρδιᾳ ς. E. 13. 31. 61. H. *m.* Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. *Orig. Int.* ii. 106[e]. iii. 848[b]. *Eus.* c. Mcl. 135[d]. *Lucif.* 208. ‖ add. ὑμων ℵ. Syr.Pst. Theb.
— ὡς] καθως D.
— ὑμων και ὑμεις *Lucif.* 208. | και ὑμων D*. (om. και ὑμεις et D[2]. *Orig. Int.* iii.)
52. εδιωξαν] add. ὡς E*Gr.* | om. *Orig.* i. 22[e]. iii. 133[c]. 464[c]. iv. 268[d].
— οἱ πατερες ὑμων *Orig.* i. iii. *bis* iv. *Orig. Int.* iv. 628[c]. *Eus.* in Es. 361[d]. *Lucif.* 208. | εκεινοι D*. *Orig. Int.* iii.
— τους προκαταγγειλαντας *Orig.* i. iii. iv. | αυτους τους προκαταγγελλοντας D.

52. της *Orig.* i. iii. iv. | om. D*.
— εγενεσθε ABℵCDE. 13. 61. *Orig.* i. 22[b]. | ‡ γεγενησθε ς. 31. H.
53. ελαβετε] -βε 31.
— εφυλαξατε *Eus.* Ecl. Pr. 31. | εφυλαξεσθε A.
54. ακουοντες δε ταυτα] ακουσαντες δε αυτου D. (om. ταυτα ℵ*. corr.[c])
— αυτων] praem. ὑμων 31*.
— και εβρυχον] add. τε D*Gr.*
— οδοντας] add. αυτων E. Syr.Pst. Æth. | Contra, *Lucif.* 209.
55. ὑπαρ. δε] add. Στε— 13. (Στε[φανος] ut vid.) *m.* Memph.
— πληρης] add. πιστεως και ℵ. Syr.Pst.
— Ιησουν] add. τον κυριον D.
— ἑστωτα] post του θεου D.
— του θεου] αυτου C. (13. n.l.)
56. διηνοιγμενους ABℵC. 61. (-νυγ- B*.) | ‡ ανεωγμ. ς. D[2]E. 13. 31. H. | ηνεωγμ. D*.

---

49. sedes *Cl.* | 51. dura *Cl.* (? *Am.**) | incircumcisis *Cl.* | resistiti[s] *Cl.* | ita et *Cl.* | 52. *om.* vos *Am.** | 53. dispositione *Cl.* | 55. intendens in caelum *Cl.* | 56. fil. hom. stantem a dextris *Cl.*

Vulg. Syrr. P.H. Memph. Theb. Arm. Æth.

δεξιῶν ἑστῶτα τοῦ θεοῦ. [57] κράξαντες δὲ φωνῇ μεγά-
λῃ συνέσχον τὰ ὦτα αὐτῶν, καὶ ὥρμησαν ὁμοθυμαδὸν
ἐπ' αὐτόν· [58] καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως ἐλιθο-
βόλουν. καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέθεντο τὰ ἱμάτια αὐτῶν
παρὰ τοὺς πόδας νεανίου καλουμένου Σαύλου, [59] καὶ
ἐλιθοβόλουν τὸν Στέφανον ἐπικαλούμενον καὶ λέγοντα,
Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου. [60] θεὶς δὲ τὰ
p Lu. 23:34. γόνατα, ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ, p Κύριε, μὴ στήσῃς
αὐτοῖς ‡ ταύτην τὴν ἁμαρτίαν." καὶ τοῦτο εἰπὼν
VIII. ἐκοιμήθη. [1] Σαῦλος δὲ ἦν συνευδοκῶν τῇ ἀναιρέσει
θ' αὐτοῦ. ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διωγμὸς μέγας
ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις· πάντες ‡ δὲ"
διεσπάρησαν κατὰ τὰς χώρας τῆς Ἰουδαίας καὶ Σαμα-
ρείας, πλὴν τῶν ἀποστόλων. [2] συνεκόμισαν δὲ τὸν
Στέφανον ἄνδρες εὐλαβεῖς, καὶ ‡ ἐποιήσαν" κοπετὸν
μέγαν ἐπ' αὐτῷ. [3] Σαῦλος δὲ ἐλυμαίνετο τὴν ἐκκλη-
σίαν, κατὰ τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος, σύρων τε
ἄνδρας καὶ γυναῖκας παρεδίδου εἰς φυλακήν.

8 [4] Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες διῆλθον εὐαγγελιζό-
μενοι τὸν λόγον. [5] Φίλιππος δὲ κατελθὼν εἰς πόλιν
τῆς Σαμαρείας ἐκήρυσσεν αὐτοῖς τὸν χριστόν.

a dextris stantem dei. [57] Exclamantes autem voce magna continuerunt aures suas et impetum fecerunt unanimiter in eum, [58] et eicientes eum extra civitatem lapidabant. Et testes deposuerunt vestimenta sua secus pedes adulescentis qui vocabatur Saulus, [59] et lapidabant Stephanum invocantem et dicentem, Domine Iesu, suscipe spiritum meum. [60] Positis autem genibus clamavit voce magna dicens, Domine, ne statuas illis hoc peccatum. Et cum hoc dixisset, obdormivit. Saulus autem erat consentiens neci eius. [1] Facta est autem in illa die persecutio magna in ecclesia quae erat Hierosolymis, et omnes dispersi sunt per regiones Iudaeae et Samariae praeter apostolos. [2] Curaverunt autem Stephanum viri timorati et fecerunt planctum magnum super illum. [3] Saulus vero devastabat ecclesiam, per domos intrans, et trahens viros ac mulieres tradebat in custodiam.

[4] Igitur qui dispersi erant pertransiebant evangelizantes verbum dei. [5] Philippus autem descendens in civitatem Samariae praedicabat illis Christum

56. *εκ δεξιων* ante *ἑστωτα* Bℵ^{c}D. 61. H. *Am. Iren.* edd. et codd. 198 (13. n.l.) | post Aℵ*CE. 31. Vulg. *Cl. m.* Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Arm. vid. ver. 55. (om. ver. Theb. et Æth.Rom. "per scribae incuriam"—Habet Æth. *Platt.*)
57. *φωνην μεγαλῃ sic* 61.
— *συνεσχον*] *-χαν* D.
58. *εκβαλοντες*] *εκβαλλοντες* 31. ‖ add. *αυτον* A. 13. Syrr.Pst.&Hcl.† | om. *Lucif.* 209.
— *ελιθοβολουν*] add. *αυτον* D. Syrr. Pst.&Hcl.* Memph. Theb. Æth. | om. *Lucif.*
— *αυτων* AℵCDE. 13. 61. | *ἑαυτων* B. Vulg. | om. 31. H.
— *νεανιου*] add. *τινος* D. | add. *του* 13.
59. *Ιησου*] om. Theb. ‖ add. *χριστε* C.
60. *δε*] om. D*.
— *φωνῃ μεγαλῃ* ABℵ^{c}C^{2}D^{2}E. rel. | *φωνην μεγαλην* D*. | *φωνην μεγαλη* C*. | om. ℵ*. (add.^{c}) ‖ add. *λεγων* D.
— *κυριε*] add. Jesu Syr.Hcl.mg.
— *στησῃς* ABℵD^{2}E. rel. *Ep. Vienn. et Lugd.* (ap. *Eus.* H.E. v. 2. p. 211.) *Orig.* i. 222^{b}. *Petr. Alex.* Routh. iv. 34. | *στησεις* D*. | *στησας* C.
60. *ταυτην* ante *την ἁμαρτιαν* ABCD. Vulg. *m. Iren. Cypr.* 252. *Petr. Alex.* | ‡ post ϛ. ℵE. 13. 31. 61. H. *Ep. Vienn. et Lugd. Orig.* i.
1. *μεγας*] *μεγαν* A ‖ add. *και θλειψεις* D. | om. *Eus.* in Ps. 280^{d}. (magna afflictio et magna persecutio Theb.)
— *εν*] om. 31.
— *Ἱεροσολυμοις* *Eus.* in Ps. | *ιλημσολυμοις* E*.
— *παντες δε* BCDE. 31. 61. H. Syr.Hcl. Memph. Theb. *Eus.* in Ps. | ‡ *παντες τε* ϛ. A. | *παντες* ℵ*. 13. | *και παντες* ℵ^{c}. Vulg. Syr.Pst. Æth. [Arm.]
— *της*] om. D*.
— fin.] add. *οἱ εμειναν εν Ιερουσαλημ* D*. Theb.
2. *συνεκομισαν δε*] *συνκομισαντες* D* *Gr.* | *συνεκομισαν τε* D^{2}E *Gr. d.*
— *εποιησαν* ABℵCD. 13. 61. | ‡ *εποιησαντο* ϛ. E. 31. H.
— *μεγαν*] *μεγα* H.
— *αυτῳ*] *αυτον* 13. H* *txt.*
3. *Σαυλος δε*] *ὁ δε Σαυλος* D.
— *ελυμαινετο*] *ελυμηνατο* E *Gr.*
— *την εκκλησιαν*] add. dei Syr.Pst.
— *τους οικους*] ecclesias Syr.Hcl.
— *ανδρας*] praem. *τους* ℵ*. (corr.^{c})
— *παρεδιδου*] *παραδιδους* D*.
— *φυλακην*] praem. *σφαγην και* 13.
4. *διασπαρεντες* *Eus.* in Ps. 280^{d}. | *διασπερεντες* C.
— *διηλθον*] *ηλθον* ℵ*. (corr.^{c}) | post *ευαγγελιζομενοι* 13. | ante *Eus.* in Ps.
— *λογον*] add. *του θεου* E. Vulg. *Cl. Am.* Syr.Pst. Æth. | om. rel. *Fuld. Eus.* in Ps.
5. *δε*] *τε* 61*.
— *κατελθων*] *καθελθων* D*. *Wetst.* (*καλελθων* * *Scr.*)
— *πολιν*] praem. *την* ABℵ. 31. | om. CDE. 13. 61. H *sic.*
— *Καισαριας* ℵ*. (corr.^{c})

59. obdormivit in domino *Cl.*
2. super eum *Cl.* | 3. Saulus autem *Cl.*

ABℵCDE. 13. 31. 61. H[L.] ⁶ προσεῖχον ‡ δὲ″ οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ Φι-
λίππου ὁμοθυμαδόν, ἐν τῷ ἀκούειν αὐτοὺς καὶ βλέπειν
τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει· ⁷ ‡ πολλοὶ″ γὰρ τῶν ἐχόντων
πνεύματα ἀκάθαρτα βοῶντα ‡ φωνῇ μεγάλῃ″ ‡ ἐξήρχον-
το,″ πολλοὶ δὲ παραλελυμένοι καὶ χωλοὶ ἐθεραπεύθη-
ι' σαν· ⁸ ‡ ἐγένετο δὲ πολλὴ χαρὰ″ ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ.
⁹ ἀνὴρ δέ τις ὀνόματι Σίμων προϋπῆρχεν ἐν τῇ πόλει
μαγεύων καὶ ‡ ἐξιστάνων″ τὸ ἔθνος τῆς Σαμαρείας,
λέγων εἶναί τινα ἑαυτὸν μέγαν· ¹⁰ ᾧ προσεῖχον πάντες
ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου λέγοντες, Οὗτός ἐστιν ἡ
§ L § δύναμις τοῦ θεοῦ ἡ * καλουμένη″ μεγάλη. ¹¹ προσεῖχον
δὲ αὐτῷ διὰ τὸ ἱκανῷ χρόνῳ ταῖς μαγείαις ἐξεστακέ-
ναι αὐτούς· ¹² ὅτε δὲ ἐπίστευσαν τῷ Φιλίππῳ εὐ-
αγγελιζομένῳ † περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ
ὀνόματος † Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄνδρες τε καὶ
γυναῖκες. ¹³ ὁ δὲ Σίμων καὶ αὐτὸς ἐπίστευσεν, καὶ
βαπτισθεὶς ἦν προσκαρτερῶν τῷ Φιλίππῳ, θεωρῶν τε
σημεῖα καὶ δυνάμεις μεγάλας γινομένας ἐξίστατο.
¹⁴ ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀπόστολοι ὅτι
δέδεκται ἡ Σαμάρεια τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀπέστειλαν
πρὸς αὐτοὺς † Πέτρον καὶ ‡ Ἰωάνην·″ ¹⁵ οἵτινες κατα-
βάντες προσηύξαντο περὶ αὐτῶν ὅπως λάβωσιν πνεῦμα

⁶ Intendebant autem turbae his quae a Philippo dicebantur, unanimiter audientes et videntes signa quae faciebat:
⁷ multi enim eorum qui habebant spiritus inmundos, clamantes voce magna exiebant, multi autem paralytici et claudi curati sunt.
⁸ Factum est ergo magnum gaudium in illa civitate.
⁹ Vir autem quidam nomine Simon, qui ante fuerat in civitate magus, seducens gentem Samariae, dicens esse se aliquem magnum.
¹⁰ cui auscultabant omnes a minimo usque ad maximum dicentes, Hic est virtus dei quae vocatur magna:
¹¹ adtendebant autem eum propter quod multo tempore magicis suis dementasset eos.
¹² Cum ergo credidissent Philippo evangelizanti de regno dei et nomine Iesu Christi, baptizabantur viri ac mulieres.
¹³ Tunc Simon et ipse credidit, et cum baptizatus esset, adherebat Philippo; videns etiam signa et virtutes maximas fieri stupens admirabatur.
¹⁴ Cum autem audissent apostoli qui erant Hierosolymis quia recepit Samaria verbum dei, miserunt ad illos Petrum et Johannem.
¹⁵ Qui cum venissent, oraverunt pro ipsis ut accipe-

6. *προσειχον δε οἱ οχλοι*] *ὡς δε ηκουον παν οἱ οχλοι προσειχον* D*.
— *προσειχον κ.τ.λ.*] et cum audirent sermonem ejus homines qui illic erant Syr.Pst.
— *δε* ABℵCD². 61. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Theb. Æth. | ‡ *τε* ς. E*Gr.* 13*s*. 31. H. Syr.Pst. [Arm.]
— *του*] om. D*.
— *Φιλιππου*] *Παυλου* A*.
— *ὁμοθυμαδον*] ? *ενιξοντο* D* ? ? *και ενιζοντο*? (—*οντο** litterae erasae latent.)
— *αυτους*] *αυτου* ℵ* ut vid.
— *ἁ*] om. A.
7. *πολλοι* ABℵCD²E. 61. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Theb. | ‡ *πολλων* ς. 13*s*. 31. H. Memph. Arm. [Æth.] *απο* (*παρα**? *Scr.*) *πολλοις* D*.
— *φωνη* ante *μεγαλη* ABℵCDE. 13. 31. 61. H. Vulg. | ‡ post ς.
— *εξηρχοντο* ABℵCDE. 13. 61. Arm. | ‡ *εξηρχετο* ς. 31. H.
— *δε*] add. *και* E. 13.
— *και χωλ.*] om. *και* D. 31.
— *εθεραπευθησαν*] *-οντο* D. 13.

8. *εγενετο δε πολλη χαρα* ABℵC. 61. *Am.* Memph. | ‡ *και εγεν. χαρα μεγαλη* ς. E. 13. 31. H. (Vulg. *Cl.*) Syr.Hcl. Arm. Æth. | *χαρα τε μεγαλη εγενετο* D*Gr.* Syr.Pst. [Theb.]
9. *προυπηρχεν*] *προυπαρχων* D*Gr.* (Vulg.)
— *και Iren.* 99. | om. D**Gr.*
— *εξιστανων*] ABℵC. 61. | ‡ *εξιστων* ς. D²E. 13. 31. H. (? *εξειστανεν* D*?) (*εξ*— patet.)
— *το*] om. E.
10. *προσειχον*] *-χαν* ℵ.
— *παντες*] om. 31. H. *Iren.* 99.
— *καλουμενη* ABℵCDE. 13. 61. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Arm. [Æth.] *Iren.* 99. (*Orig.* i. 638ᵃ. iv. 39ᵈ.) | *om. ς. 31. HL. Syr.Pst. Theb.
11. *ἱκανῳ χρονῳ*] *-νον -νον* 13.
— *μαγιαις* ABℵCDE. 13. H.
— *εξεστακεναι* BℵD. 13*s*. 61. L. | *εξιστακεναι* A²CE. 31*Scr.* H. | *εξιστακειναι* A*.
12. *του Φιλιππου ευαγγελιζομενου* ℵ*. (corr.ᶜ)
— *περι*] † praem. *τα* ς. 13*s*. 31. HL. | om. ABℵCDE. 61. Vulg. Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.
12. *θεου*] *κυριου* ℵ*. (corr.ᶜ)
— *Ιησου χριστου*] † praem. *του* ς. | om. ABℵCDE. 31. 61. HL. | *του χριστου* 13*sic*.
— *τε*] om. A. (Memph. Theb.)
13. *ην*] add. *και* D*.
— *τε*] *τα* B.
— *σημεια και δυναμεις μεγαλας* ABℵCD. 13. 31. 61. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. [Æth.] | *δυναμ. και σημεια μεγαλα* E. Syr.Hcl.* | *δυν. κ. σημ.* (om. *μεγαλα*) HL. Syr.Hcl.*txt.*
— *γινομενας* ABℵD. 13. 31. 61. | *γινομενα* EHL. | om. C.
— *εξιστατο* ABℵᶜC²D²E. rel. | *εξισταντο* ℵ*C*D*.
14. *οἱ Eus.* in Ps. 280ᶜ. | om. 31.
— *Ἱεροσολυμοις Eus.* in Ps. | *Ιλημ* D.
— *θεου*] *χριστου* ℵ*. (corr.ᶜ)
— *απεστειλαν Eus.* in Ps. | *εξαπεσ...λαν* 13.

8. gaudium magnum *Cl.* | 9. se esse *Cl.* | 11. magiis *Cl.* | 12. cum vero *Cl.* | dei in nomine *Cl.* | 14. quod recepisset *Cl.* | ad eos *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

ἅγιον. 16 ‡ οὐδέπω″ γὰρ ἦν ἐπ' οὐδενὶ αὐτῶν ἐπιπε-
πτωκός, μόνον δὲ βεβαπτισμένοι ὑπῆρχον εἰς τὸ ὄνομα
τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. 17 τότε ‡ ἐπετίθεσαν″ τὰς χεῖρας ἐπ'
αὐτούς, καὶ ἐλάμβανον πνεῦμα ἅγιον. 18 ‡ ἰδὼν″ δὲ ὁ Σί-
μων ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων
δίδοται τὸ πνεῦμα [τὸ ἅγιον], προσήνεγκεν αὐτοῖς
χρήματα 19 λέγων, Δότε κἀμοὶ τὴν ἐξουσίαν ταύτην,
ἵνα ᾧ ἐὰν ἐπιθῶ τὰς χεῖρας λαμβάνῃ πνεῦμα ἅγιον.
ΙΑ' 20 Πέτρος δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν, Τὸ ἀργύριόν σου σὺν
σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν, ὅτι τὴν δωρεὰν τοῦ θεοῦ ἐνόμι-
σας διὰ χρημάτων κτᾶσθαι. 21 οὐκ ἔστιν σοι μερὶς
οὐδὲ κλῆρος ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ· ἡ γὰρ καρδία σου οὐκ
ἔστιν εὐθεῖα ‡ ἔναντι″ τοῦ θεοῦ. 22 μετανόησον οὖν
ἀπὸ τῆς κακίας σου ταύτης, καὶ δεήθητι τοῦ ‡ κυρίου,″
εἰ ἄρα ἀφεθήσεταί σοι ἡ ἐπίνοια τῆς καρδίας σου.
23 εἰς γὰρ χολὴν πικρίας καὶ σύνδεσμον ἀδικίας ὁρῶ
σε ὄντα. 24 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπεν, Δεήθητε
ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν κύριον, ὅπως μηδὲν ἐπέλθῃ
ἐπ' ἐμὲ ὧν εἰρήκατε.

rent spiritum sanctum: 16 nec-
dum enim in quemquam illorum
venerat, sed baptizati tantum
erant in nomine domini Iesu.
17 Tunc inponebant manus
super illos, et accipiebant spi-
ritum sanctum. 18 Cum vidis-
set autem Simon quia per
inpositionem manus apostolo-
rum daretur spiritus sanctus,
optulit eis pecuniam 19 dicens,
Date et mihi hanc potestatem,
ut cuicumque inposuero manus
accipiat spiritum sanctum.
20 Petrus autem dixit ad eum,
Pecunia tua tecum sit in per-
ditionem, quoniam donum dei
existimasti pecunia possideri.
21 Non est tibi pars neque sors
in sermone hoc: cor enim tuum
non est rectum coram deo.
22 Paenitentiam itaque age ab
hac nequitia tua, et roga deum
si forte remittatur tibi haec co-
gitatio cordis tui: 23 in felle
enim amaritudinis et obliga-
tione iniquitatis video te esse.
24 Respondens autem Simon
dixit, Precamini vos pro me ad
dominum, ut nihil veniat super
me horum quae dixistis.

25 Οἱ μὲν οὖν διαμαρτυράμενοι καὶ λαλήσαντες τὸν
λόγον τοῦ κυρίου ‡ ὑπέστρεφον″ εἰς ‡ Ἱεροσόλυμα,″
πολλάς τε κώμας τῶν Σαμαρειτῶν ‡ εὐηγγελίζοντο.″

25 Et illi quidem testificati et
locuti verbum domini redie-
bant Hierosolyma, et multis
regionibus Samaritanorum

14. *αυτους Eus.* in Ps. | *αυτον* E.
— *Πετρον*] † praem. *τον* ς. 31. HL. | om. ABℵCDE. 13. 61. *Eus.* in Ps.
15. *προσηυξ. Eus.* in Ps. | *προσευξ.* B.
16, 17. om. verr. 13.
— *ουδεπω* ABℵCDE. 61. | ‡ *ουπω* ς. 31. HL.
— *επ'*] *επι* D*. | *εν* E. ("E* *εν*, sed ipse* restituit *επ*" Tf.)
— *ουδενι*] *ουδενα* D*.
— *βεβαπτ.*] *εβαπτ.* ℵ*. (corr.[c])
— *του κυριου Ιησου*] *του χριστου Ιησου* HL. ‖ add. *χριστου* D. Vulg. cod. (*ap. Lchn.*)
17. *επετιθεσαν* AℵD[2] 61. *Eus.* in Ps. 280[c]. | *επετιθοσαν* B. | *επετιθεισαν* C. | ‡ *επετιθουν* ς. D*E. 31. HL. [13.]
18. *ιδων* ABℵCDE. 13. 61. (HL in indice ad summam paginam.) | ‡ *θεασαμενος* ς. 31. HL.
— *το ἁγιον* ACDE. rel. Vulg. Syrr.Pst. &Hcl. Memph. Arm. Æth. | om. Bℵ. Theb.
— *προσηνεγκεν*] *-καν* D*.
19. ab init.] praem. *παρακαλων και* D.
19. *εαν Elz.* ABℵCE. 13. 61. L. | *αν St.* 3. D. 31. H.
— *επιθω*] add. *καγω* D.
— *λαμβανη*] *λαμβανει* E. 13. 31. H.
— *αυτον*] *αυτοις* ℵ*. (corr.[c])
20. *το* et *σου*] om. D*. | Contra, *Iren.* 99. *Tert.* de Fuga. 12. *Cypr.* 327.
— *του*] om. H*.
21. *μερις*] *μερος* E.
— *γαρ Iren.* 99. | om. D*.
— *εναντι* ABℵD. | *εναντιον* C. 13. 61. | ‡ *ενωπιον* ς. E. 31. HL.
22. *κυριου* ABℵCDE. 13. 61. Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. | ‡ *θεου* ς. 31. HL. Vulg. Syr.Pst. *Iren.* 99.
— *αφηθησεται* D*.
— *σοι*] *σου* D*.
23. *εις γαρ χολην πικριας και συνδεσμον*] *ην* (sic et *Scr.*) *γαρ πικριας χολη και συνδεσμω* D*. *Iren.* 99. | *εις γαρ πικριαν χολης και συνδεσμον* D[2].
— *ορω*] *θεωρω* DE.
24. *ὁ*] om. EH.
— *ειπεν*] add. *προς αυτους* D. Æth.
— *Δεηθ.*] praem. *παρακαλω* D. Syr.Hcl.*
— *ὑπερ*] *περι* D*.
24. *κυριον* Vulg.*Cl. Am.* Syr.Hcl.mg. Memph. Theb. Arm. | *θεον* D. 13. 31. *Fuld. Demid.* Syrr.Pst.&Hcl.txt. (*προς τον θεον* ante *ὑπερ εμου* 13.)
— *επ'*] om. CD.
— *εμε*] *μοι* D.‖add. *τουτων των κακων* D.
— *ὡν*] *ὁν* D*. | *ὡς* L.
— *ειρηκατε*] add. *μοι* D. | add. *κακων* E. ‖ add. postea *ὁς πολλα κλαιων ου διελιμπανεν* D*. Syr.Hcl.*mg.*
25. *διαμαρτυραμενοι* ABD. rel. | *διαμαρτυρομενοι* ℵL.
— *κυριου* Vulg. Syr.Hcl. Theb. | *θεου* A. *Demid.* Syr.Pst. Memph. Arm.
— *ὑπεστρεφον* ABℵD. 61. Vulg. | ‡ *ὑπεστρεψαν* ς. CE. 13*s*. 31. HL. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.
— *Ἱεροσολυμα* ABℵCDE. 13. 61. Vulg. | ‡ *Ἱερουσαλημ* ς. 31. HL.
— *τε*] *δε* D. Memph. Theb.
— *ευηγγελιζοντο* ABℵCDE*Gr.* 61. Vulg. Syr.Hcl. Theb. Arm. | ‡ *-σαντο* ς. 13*s*. 31. HL. *e*. Syr.Pst. Memph. Æth.

16. nondum *Cl.* | 20. ad eum dixit *Am.** | 21. sermone isto *Cl.* | 25. Ierosolymam *Cl.*

ABℵC(D)E. IB′ 13. 31. 61. HL. [26] ἄγγελος δὲ κυρίου ἐλάλησεν πρὸς Φίλιππον λέγων,
Ἀνάστηθι καὶ πορεύου κατὰ μεσημβρίαν ἐπὶ τὴν ὁδὸν
q Zeph. 2:4. τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Γάζαν· q αὕτη
ἐστὶν ἔρημος. [27] καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη· καὶ ἰδοὺ
ἀνὴρ Αἰθίοψ εὐνοῦχος δυνάστης Κανδάκης † βασι-
λίσσης Αἰθιόπων, ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς γάζης αὐτῆς,
[ὃς] ἐληλύθει προσκυνήσων εἰς Ἱερουσαλήμ, [28] ἦν
28. ἦν δὲ τε ὑποστρέφων καὶ καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἅρματος αὐτοῦ,
[καὶ] ἀνεγίνωσκεν τὸν προφήτην Ἡσαΐαν. [29] εἶπεν
¶ D. δὲ τὸ πνεῦμα τῷ Φιλίππῳ,¶ Πρόσελθε καὶ κολλή-
θητι τῷ ἅρματι τούτῳ. [30] προσδραμὼν δὲ ὁ Φίλιππος
ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος ‡ Ἡσαΐαν τὸν προφή-
την,″ καὶ εἶπεν, Ἆρά γε γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις; [31] ὁ
δὲ εἶπεν, Πῶς γὰρ ἂν δυναίμην, ἐὰν μή τις ‡ ὁδηγήσει″
με; Παρεκάλεσέν τε τὸν Φίλιππον ἀναβάντα καθίσαι
σὺν αὐτῷ. [32] ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς ἣν ἀνεγίνω-
r Esa. 53:7, seq. σκεν ἦν αὕτη, r Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ ὡς
ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωνος, οὕτως οὐκ
ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ. [33] ἐν τῇ ταπεινώσει † ἡ κρί-
σις αὐτοῦ ἤρθη, τὴν † γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται;
ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ· [34] ἀποκριθεὶς
δὲ ὁ εὐνοῦχος τῷ Φιλίππῳ εἶπεν, Δέομαί σου, περὶ
τίνος ὁ προφήτης λέγει τοῦτο; περὶ ἑαυτοῦ, ἢ περὶ

evangelizabant. [26] Angelus autem domini locutus est ad Philippum dicens, Surge et vade contra meridianum ad viam quae descendit ab Hierusalem in Gazam; haec est deserta. [27] Et surgens abiit: et ecce vir Aethiops eunuchus potens Candacis reginae Aethiopum, qui erat super omnes gazas eius, venerat adorare in Hierusalem, [28] et revertebatur sedens super currum suum legensque prophetam Esaiam. [29] Dixit autem spiritus Philippo, Accede et adiunge te ad currum istum. [30] Adcurrens autem Philippus audivit illum legentem Esaiam prophetam, et dixit, Putasne intellegis quae legis? [31] Qui ait, Et quomodo possum, si non aliquis ostenderit mihi? Rogavitque Philippum ut ascenderet et sederet secum. [32] Locus autem scripturae quem legebat erat hic, Tamquam ovis ad occisionem ductus est, et sicut agnus coram tondente se sine voce, sic non aperuit os suum. [33] In humilitate iudicium eius sublatum est. Generationem illius quis enarrabit? quoniam tolletur a terra vita eius. [34] Respondens autem eunuchus Philippo dixit, Obsecro te, de quo propheta hoc dicit? de se, an de alio

26. *αναστηθι και*] *αναστας* D.
— *πορευου* ABℵE. rel. | *πορευθητι* CD. ‖ add. *και* 13.
— *κατα*] *προς* E.
— *επι*] *εις* H. | om. 61.
— *καταβαιν.*] praem. *καλουμενην* ℵ*. (corr.^c)
— *εστιν* om. 61.
27. *και* ab init.] om. 31.
— *βασιλισσης*] † praem. *της* ς. 13*s*. 31. HL. (*βασιλικης* 31 *Scr.*) | om. ABℵC DE. 61. ‖ add. *τινος* D*.
— *αυτης*] *αυτου* D*.
— *ὁς* 2° Bℵ^cC²D²E. (13.) 31. 61. HL. Syr.Hcl. Arm. (*ὡς* 13.) | om. Aℵ*C* D*. Vulg. Theb. "et" Syr.Pst. Æth. "hic" Memph.
— *προσκυνησων*] *-σαι* E². Vulg. *e*.
— *εις* om. D*. | *εν* D²L.
28. *τε* AℵDE*Gr*. rel. Vulg. (Syr.Pst.) (Arm.) Æth. | *δε* BC. *e*. Syr.Hcl. Memph. Theb.
— *και καθ.*] om. *και* D*. Vulg. Memph.

28. *επι*] *ὑπο* 31.
— *του*] om. C.
— *αυτου*] om. D*.
— *και ανεγ.* Bℵ^cCE. 31. 61. HL. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Æth. | om. *και* ℵ*D. 13. Vulg. Theb. Arm. ‖ *ανεγ. τε* A. Vulg.
— *ανεγινωσκεν*] *αναγινωσκων* D.
— *τον προφ.* ante Ἡσαιαν ABℵDE. 13. 61. HL. *Am. Fuld.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. | post C. 31. Vulg. *Cl.* Syr.Pst. Theb. Æth. *Iren.* 196. (Ισαιαν D.)
30. *δε*] *τε* 61.
— Ἡσαιαν ante *τον προφ.* ABℵC. 13. Vulg. Syr.Pst. Theb. Æth. | ‡ post ς. E. 31. 61. HL. Syr.Hcl. Memph. Arm.
31. *γαρ*] om. E. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth.
— *αν*] om. A.
— *ὁδηγησει* (B*)ℵCE. 13. (*ὁδαγησει* B* *Rul.Mai.*) | ‡ *-σῃ* ς. AB². 31. 61. HL. Vulg.

31. *με*] ante *ὁδηγ.* C.
— *τε*] *δε* E. Memph. Theb.
32. *κειροντος* B. 13*s*. 61. *Orig.* iv. 16^c. (LXX. Vat.) | *-ραντος* AℵCE. 31. HL. (LXX. *Alex.*)
— *οὑτως*] *οὑτος* 13. 31 e corr.¹ HL.
33. *ταπεινωσει*] † add. *αυτου* ς. CE. 13. 31. 61. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | om. ABℵ. Vulg. *Iren.* 260.
— *γενεαν*] † praem. *δε* ς. E. rel. *Tol.* (Syr.Pst.) Memph. Arm. (Æth.) *Iren.* edd. 196. | om. ABℵC. Vulg. Syr.Hcl. Theb. *Iren.* edd. antt.
34. *τουτο*] om. B*. (marg.¹ *Alf.*)
— *ἑαυτου*] *αυτου* H.
— *ἑτερου*] post *τινος* E.
35. *ὁ*] om. EH *sic*. (h. 13.)
— *ευηγγ.*] praem. *και* ℵ*. (corr.^c)
36. *τι*] *το* 31. (Memph. Theb. ut vid.)

28. Isaiam prophetam *Cl.* | 30. eum legentem *Cl.* | 32. quam legebat *Cl.* | 33. generat. ejus *Cl.* | de terra *Cl.* | 34. dicit hoc *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

ἑτέρου τινός; 35 ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος τὸ στόμα
αὐτοῦ, καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς γραφῆς ταύτης εὐηγ-
γελίσατο αὐτῷ τὸν Ἰησοῦν. 36 ὡς δὲ ἐπορεύοντο
κατὰ τὴν ὁδόν, ἦλθον ἐπί τι ὕδωρ, καί φησιν ὁ εὐνοῦ-
χος, Ἰδοὺ ὕδωρ· τί κωλύει με βαπτισθῆναι; 37†. 38 καὶ
ἐκέλευσεν στῆναι τὸ ἅρμα, καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι
εἰς τὸ ὕδωρ, ὅ τε Φίλιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος, καὶ ἐβά-
πτισεν αὐτόν. 39 ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, πνεῦμα
κυρίου ἥρπασεν τὸν Φίλιππον, καὶ οὐκ εἶδεν αὐτὸν
οὐκέτι ὁ εὐνοῦχος· ἐπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ
χαίρων. 40 Φίλιππος δὲ εὑρέθη εἰς ″Ἄζωτον, καὶ διερ-
χόμενος εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις πάσας, ἕως τοῦ ἐλ-
θεῖν αὐτὸν εἰς Καισάρειαν.

aliquo? 35 Aperiens autem
Philippus os suum et incipiens
ab scriptura ista evangelizavit
illi Iesum. 36 Et dum irent
per viam, venerunt ad quan-
dam aquam, et ait eunuchus,
Ecce aqua: quid prohibet me
baptizari? 38 Et iussit stare
currum, et descenderunt uter-
que in aquam, Philippus et
eunuchus, et baptizavit eum.
39 Cum autem ascendissent de
aqua, spiritus domini rapuit
Philippum, et amplius non
vidit eum eunuchus: ibat enim
per viam suam gaudens. 40 Phi-
lippus autem inventus est in
Azoto, et pertransiens evange-
lizabat civitatibus cunctis do-
nec veniret Caesaream.

IX. ιγ

s ‖ cap. 22:6, seq. ‖ cap. 26:10, seq.
2. ὄντας τῆς ὁδοῦ

9. 1 Ὁ δὲ Σαῦλος ἔτι ἐμπνέων ἀπειλῆς καὶ φόνου
εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ κυρίου, προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ,
2 s ᾐτήσατο παρ' αὐτοῦ ἐπιστολὰς εἰς Δαμασκὸν πρὸς
τὰς συναγωγάς, ὅπως ἐάν τινας εὕρῃ τῆς ὁδοῦ ὄντας
ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, δεδεμένους ἀγάγῃ εἰς
Ἱερουσαλήμ. 3 ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι ἐγένετο αὐτὸν
ἐγγίζειν τῇ Δαμασκῷ, ‡ ἐξαίφνης τε″ ‡ αὐτὸν
περιήστραψεν″ φῶς ‡ ἐκ″ τοῦ οὐρανοῦ· 4 καὶ πεσὼν
ἐπὶ τὴν γῆν ἤκουσεν φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ, Σαοὺλ

1 Saulus autem adhuc aspi-
rans minarum et caedis in dis-
cipulos domini accessit ad
principem sacerdotum 2 et
petiit ab eo epistulas ad Da-
mascum ad synagogas, ut si
quos invenisset huius viae,
viros ac mulieres, vinctos per-
duceret in Hierusalem. 3 Et
cum iter faceret, contigit ut
adpropinquaret Damasco, et
subito circumfulsit eum lux de
caelo, 4 et cadens in terram
audivit vocem dicentem sibi,
Saule Saule, quid me perse-

---

37. † ειπε δε ὁ Φιλιππος, Ει πιστευεις εξ † ὁλης της καρδιας εξεστιν. αποκριθεις † δε ειπε, Πιστευω τον υἱον του θεου † ειναι τον Ιησουν χριστον ς. (E.) Vulg. *Cl. Tol.* (*m.*) Syr.Hcl.* (Arm.) "et respondens spado ait, Credo filium Dei esse Christum Jesum" *m.* ὁ εὐνοῦχος πεισθεὶς καὶ παραυτίκα ἀξιῶν βαπτισθῆναι ἔλεγε, Πιστεύω τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ εἶναι Ἰησοῦν χριστόν. *Iren. in Cat.* "Credo filium Dei esse Jesum" *Iren. Int.* 196. "Ecce aqua, quid est quod me impedit baptizari? Tunc dixit Philippus, Si credis ex toto corde tuo licet" *Cypr.* 318.
δε 1°. om. *Am.***] add. αυτῳ E. Arm.
ὁ Φιλιππος] om. Arm.
ει] εαν E.
καρδιας] add. σου E. *Tol.* Arm.
εξεστιν] σωθησει E.
αποκρ. δε] add. ὁ ευνουχος Arm.
τον υἱον του θεου ειναι τον Ιησουν χριστον] εις τον χριστον τον υἱον του θεου E. ὁτι Ιησ. χρ. υἱος του θεου Arm. om. χριστον *Tol. Demid.*
‖ non habent ABℵC. 13*sic*.31. 61. HL. *Am.** *Fuld.* Syrr.Pst.&Hcl.*txt.* Memph. Theb. Æth. om. et 137 et plurimi.
38. αμφοτεραι] post ὑδωρ E. Syr.Hcl. Memph. (h. 13.)
39. ανεβησαν] ανεβη C². (h. 13.)
— εκ] απο E*Gr.*
— πνευμα] αγγελος A*. ‖ add. ἁγιον επεπεσεν επι τον ευνουχον· αγγελος δε A¹. Syr.Hcl.* Arm.
— την ὁδον] post αυτου B. (h. 13.)
40. ευρεθη] ηυρ. E. (h. 13.)
— Αξωτον 31*Scr.*
— ευηγγελιζετο] post τας πολεις πασας A. (λιετο*, corr.¹, *Woide*, non *Cowper.*)
1. ετι] om. ℵ* (add.^c) Theb. | ὁτι B* *Rl.Mai*
— ενπνεων AℵEH.
2. επιστολας] ante παρ' αυτου ℵ. (Syr. Hcl.)
— εαν] αν ℵE.
— ευρῃ] -ρει 13. 61.
— οντας] ante της ὁδου Aℵ. 61. Syrr. (Pst.)&Hcl. (Æth.) | post BCE. | om. 13. Vulg. Memph. Theb.
2. αγαγῃ] -γει 13. HL.
— δεδεγμενους 31*Scr.*
3. εν δε το E. 61. H*Tf.*L. (om. εν δε 61 *Scr.?*)
— εξαιφνης τε ABℵC. 61. | ‡ και εξαιφ. ς. E. 13. 31. HL. (εξεφ. B*ℵCE. 13.)
— αυτον περιηστρ. φως hoc ordine BℵC. 31. 61. | αυτον φως περιηστ. A. | ‡ περιηστ. αυτον φως ς. E. 13. HL. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. (Æth.) | (περιεστραψεν *Elz.* A* ut vid. C³. περιηστ. *St.*3. A²BℵE. 13*s.* 31. 61. H. περιστραψεν C*)
— εκ ABℵC. 61. L. | ‡ απο ς. E. 13*s.* 31. H.
4. Σαουλ bis. *Orig.* iv. 14^c. 328^d. | Σαουλε *bis* E². *Iren.* 203. *Hil.* 37^d.

37. Dixit (autem *Cl.*) Philippus, Si credis ex toto corde, licet: et respondens ait, Credo Dei filium (fil. dei *Cl.*) esse Jesum Christum *Am. mg.* **. *Cl.* | 39. ibat autem *Cl.*
1. spirans *Cl.* | 2. in Damascum *Cl. Am.*³

ABℵCE. 13. 31. 61. HL.

Σαούλ, τί με διώκεις; 5 εἶπεν δέ, Τίς εἶ, κύριε; ὁ
δέ †, Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις·† 6 †*Ἀλλὰ″
ἀνάστηθι καὶ εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ λαληθήσεταί
σοι *ὅ″ τι σε δεῖ ποιεῖν. 7 οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες
αὐτῷ εἱστήκεισαν ‡ἐνεοί,″ ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς,
μηδένα δὲ θεωροῦντες. 8 ἠγέρθη δὲ † Σαῦλος ἀπὸ
τῆς γῆς, ἀνεῳγμένων δὲ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ‡ οὐδὲν″
ἔβλεπεν· χειραγωγοῦντες δὲ αὐτὸν εἰσήγαγον εἰς
Δαμασκόν. 9 καὶ ἦν ἡμέρας τρεῖς μὴ βλέπων, καὶ
οὐκ ἔφαγεν οὐδὲ ἔπιεν. 10 Ἦν δέ τις μαθητὴς ἐν
Δαμασκῷ ὀνόματι Ἀνανίας, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν
‡ἐν ὁράματι ὁ κύριος,″ Ἀνανία. ὁ δὲ εἶπεν, Ἰδοὺ
ἐγώ, κύριε. 11 ὁ δὲ κύριος πρὸς αὐτόν, Ἀναστὰς
πορεύθητι ἐπὶ τὴν ῥύμην τὴν καλουμένην εὐθεῖαν, καὶ
ζήτησον ἐν οἰκίᾳ Ἰούδα Σαῦλον ὀνόματι Ταρσέα·
12. om. ἐν ὁράματι ἰδοὺ γὰρ προσεύχεται, 12 καὶ εἶδεν ‡ ἄνδρα [ἐν
ὁράματι]″ ‡Ἀνανίαν ὀνόματι″ εἰσελθόντα καὶ ἐπι-
θέντα αὐτῷ ‡χεῖρας,″ ὅπως ἀναβλέψῃ. 13 ἀπεκρίθη
δὲ †Ἀνανίας, Κύριε, ‡ἤκουσα″ ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ
ἀνδρὸς τούτου, ὅσα κακὰ ‡τοῖς ἁγίοις σου ἐποίησεν″
ἐν Ἱερουσαλήμ· 14 καὶ ὧδε ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν
ἀρχιερέων δῆσαι πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ

queris? 5 Qui dixit, Quis es,
domine? Et ille, Ego sum
Iesus quem tu persequeris.
6 Sed surge et ingredere civi-
tatem, et dicetur tibi quid te
oportet facere. 7 Viri autem
illi qui comitabantur cum eo
stabant stupefacti, audientes
quidem vocem, neminem autem
videntes. 8 Surrexit autem
Saulus de terra, apertisque
oculis nihil videbat: ad manus
autem illum trahentes intro-
duxerunt Damascum. 9 Et
erat tribus diebus non videns,
et non manducavit neque bibit.
10 Erat autem quidam discipu-
lus Damasci nomine Annanias,
et dixit ad illum in visu domi-
nus, Annania. At ille ait,
Ecce ego, domine. 11 Et domi-
nus ad illum, Surgens vade in
vicum qui vocatur rectus, et
quaere in domo Iudae Saulum
nomine Tharsensem: ecce
enim orat, 12 et vidit virum
Annaniam nomine introeun-
tem et inponentem sibi manus
ut visum recipiat. 13 Respon-
dit autem Annanias, Domine,
audivi a multis de viro hoc,
quanta mala sanctis tuis fece-
rit in Hierusalem, 14 et hic
habet potestatem a principibus
sacerdotum alligandi omnes
qui invocant nomen tuum.

4. *διωκεις*] add. *σκληρον σοι προς κεντρα λακτιζιν* E. *Am.***. Syrr.Pst.&Hcl.* (Syr.Hcl.mg. "non est hoc loco in Graeco; sed ubi enarrat de se Paulus.") (vid. cap. xxvi. 14.) | om. *Iren. Orig.* iv.

5. *τις ει*] add. *συ* C. | om. *Hil.* 37[d].

— *κυριε*] om. Syr.Pst.

— *ὁ δε*] † add. *κυριος ειπεν* ς. 13. 31. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. (vid. xxii. 10. xxvi. 15.) | add. *κυριος προς αυτον* E. | add. *ειπεν* ℵ. 61*et[3]. Memph. Arm. Æth. | om. ABC. 61[2]. Vulg.

— *Ιησους*] add. *ὁ Ναζωραιος* ACE. *Demid.* Syrr.Pst.&Hcl.* Memph. ed. Æth. *Hil.* 37[d]. (vid. xxii. 8.) | om. Bℵ. 13. 31. 61. HL. Vulg. Syr.Hcl.txt. Memph. MS. Theb. Arm. *Orig.* iv. 14[c]. ‖ add. Christus *Iren.* 203.

—, 6. *διωκεις*] † add. *σκληρον σοι προς* † *κεντρα λακτιζειν.* 6. *τρεμων τε και* † *θαμβων ειπε, Κυριε, τι με θελεις* † *ποιησαι; και ὁ κυριος προς αυτον* ς. 31 man. rec. *ex impressis.* ("Codices Graeci, quantum scimus nulli" Griesb.) Vulg. *Cl. Fuld.* Syr.Hcl.* Arm. *Usc.* (sed, in cod. MS. nullo) (Æth.) vid. xxvi. 14. et xxii. 10. | om. ABℵCE. 13. 31*. 61. HL. *Am. Tol.* Syrr.Pst.&Hcl.*txt.* Memph. Theb. Arm. *Zoh.* (et MSS. omnes.)

6. *αλλα* ABℵCE. 13. (31.) 61. HL. *Am. Tol.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. *Zoh.* (*αλλ'* 31.) | *om. ς. Vulg. *Cl.* Æth.

— *εισελθε*] *εισιθι* B.

— *ὁ τι* ABℵC. 61. | *om. *ὁ* ς. E. rel.

— *σε*] post *δει* E*Gr.*

7. *ενεοι* ABℵCE. 13. 31. 61. H. Syr.Hcl. mg. *Graece.* | ‡ *εννεοι* ς. L. | (ante habet *ειστησαν* 61.)

— *μεν*] *δε* 61. (mox om. *δε.*)

— *φωνης*] add. sed non intelligebant Theb.

— *θεωρουντες*] *ορωντες* ℵ*. *θεορουντες* ℵ[c].

8. *Σαυλος*] † praem. *ὁ* ς. 13. 31. HL. (*ὁ Παυλος* 13.) | om. ABℵCE. 61.

— *ανεῳγμενων* B. 13s. 31. HL. | *ηνοιγμενων* A. | *ηνεωγμενων* ℵ[c]CE. 61. | *ηνυγμ.* ℵ*.

— *δε*] *τε* HL.

8. *ουδεν* A*Bℵ. Vulg. *e.* Syrr.Pst.&Hcl. Theb. | ‡ *ουδενα* ς. A[2]CE*Gr.* rel. Memph. ut vid. [Æth.]

9. *ουδε*] *και ουκ* C.

10. *εν ὁραματι* ante *ὁ κυριος* ABℵCE. Vulg. Æth. | ‡ post ς. 13. 31. 61. HL. Syrr.(Pst.)&Hcl. Memph. Theb. Arm.

— *κυριε*] *κυριος* 31*Scr.*

11. *αναστας* AℵCE. rel. | *αναστα* B. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æth.

— *ῥυμην*] add. *της πολεως* 13.

— *Ταρεσα* 31*Scr.* *Ταρσεαν* 61**Scr.*

12. *ανδρα*] ‡ praem. *εν ὁραματι* ς. E. 13. 31. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. | add. BC. *Cod. Bed.* | om. Aℵ. 61. Vulg. Memph. Theb. Æth.

— *Ανανιαν* ante *ονοματι* ABℵCE. 31. 61. Vulg. | ‡ post ς. 13. HL. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Arm. (om. *ονοματι* Theb. Æth.)

4. fin. *add.* durum tibi est contra stimulum calcitrare *Am.*[2] | 5. fin. *add.* durum est tibi contra stimulum calcitrare. 6. Et tremens ac stupens dixit, Domine, quid me vis facere? Et dominus ad eum *Cl.* (om. postea "sed") | 6. ibi dicetur *Cl.* | oporteat *Cl.* | 9. erat ibi *Cl.* | 11. ad illum *Cl.* | Surge et vade *Cl.* | 13. fecerit sanctis tuis *Cl.*

Vulg. Syrr. P.H. Memph. Theb. Arm. Æth.

ὄνομά σου. [15] εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος, Πορεύου,
ὅτι σκεῦος ἐκλογῆς ‡ ἐστίν μοι″ οὗτος, τοῦ βαστάσαι
τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν * τε″ καὶ βασιλέων, υἱῶν
τε Ἰσραήλ. [16] ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω αὐτῷ ὅσα δεῖ αὐτὸν
ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός μου παθεῖν.
[17] Ἀπῆλθεν δὲ Ἀνανίας καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν
οἰκίαν, καὶ ἐπιθεὶς ἐπ᾽ αὐτὸν τὰς χεῖρας εἶπεν, Σαοὺλ
ἀδελφέ, ὁ κύριος ἀπέσταλκέν με, Ἰησοῦς ὁ ὀφθείς
σοι ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἤρχου, ὅπως ἀναβλέψῃς καὶ πλησθῇς
πνεύματος ἁγίου. [18] καὶ εὐθέως ‡ ἀπέπεσαν″ ‡ αὐτοῦ
ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν″ ‡ ὡς″ λεπίδες, ἀνέβλεψέν τε†,
καὶ ἀναστὰς ἐβαπτίσθη, [19] καὶ λαβὼν τροφὴν ἐνί-
σχυσεν. ἐγένετο δὲ † μετὰ τῶν ἐν Δαμασκῷ μαθητῶν
ἡμέρας τινάς· [20] καὶ εὐθέως ἐν ταῖς συναγωγαῖς
ἐκήρυσσεν ‡ τὸν Ἰησοῦν,″ ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ
θεοῦ. [21] ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες καὶ ἔλεγον,
Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ πορθήσας ἐν Ἱερουσαλὴμ τοὺς
ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα τοῦτο; καὶ ὧδε εἰς τοῦτο
ἐληλύθει ἵνα δεδεμένους αὐτοὺς ἀγάγῃ ἐπὶ τοὺς ἀρ-
χιερεῖς. [22] Σαῦλος δὲ μᾶλλον ἐνεδυναμοῦτο, καὶ
συνέχυνεν τοὺς Ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν
Δαμασκῷ, συμβιβάζων ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ χριστός.

19. ἐνισχύθη.

[15] Dixit autem ad eum domi-
nus, Vade, quoniam vas elec-
tionis est mihi iste, ut portet
nomen meum coram gentibus
et regibus et filiis Israhel:
[16] ego enim ostendam illi quan-
ta oporteat eum pro nomine
meo pati. [17] Et abiit Anna-
nias [et] introivit in domum, et
inponens ei manus dixit, Saule
frater, dominus misit me Iesus,
qui apparuit tibi in via qua
veniebas, ut videas et implearis
spiritu sancto. [18] Et confestim
ceciderunt ab oculis eius tam-
quam squamae, et visum rece-
pit, et surgens baptizatus est,
[19] et cum accepisset cibum,
confortatus est. Fuit autem
cum discipulis qui erant Da-
masci per dies aliquos. [20] Et
continuo in synagogis praedi-
cabat Iesum quoniam hic est
filius dei. [21] Stupebant autem
omnes qui audiebant, et dice-
bant, Nonne hic est qui ex-
pugnabat in Hierusalem eos
qui invocant nomen istud? et
huc ad hoc venit ut vinctos
illos duceret ad principes sa-
cerdotum? [22] Saulus autem
multo magis convalescebat et
confundebat Iudaeos qui habi-
tabant Damasci, adfirmans
quoniam hic est Christus.

---

12. *χειρας* A(B)ℵC(E.) 61. Vulg. Memph. (*τας χ.* Bℵ^{c}E.) | ‡ *χειρα* ς. 13s. 31. HL. Syrr. Pst.&Hcl. Theb.
— *αναβλεψῃ*] -*ψει* 13. L.
13. *δε*] add. *αυτῳ* 31. Arm. MSS.
— *Ανανιας*] † praem. *ὁ* ς. | om. ABℵCE. 13. 31. 61. HL. ‖ add. *και ειπεν* E. (Theb.) Æth.
— *ηκουσα* ABℵCE. 61. | ‡ *ακηκοα* ς. 13. 31. HL.
— *εποιησεν* post *τοις ἁγιοις σου* BℵCE. 31. 61 (om. *σου*) Vulg. | post *Ἱερουσαλημ* A. | ‡ ante *τοις ἁγ. σου* ς. 13. HL. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.
15. *εστιν* ante *μοι* ABℵC. 31. 61. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. | ‡ post ς. E. 13. HL. Memph. Theb. Arm. *Iren.* 203. *Orig. Int.* i. 141^b. [Æth.]
— *οὗτος* *Iren. Orig. Int.* i. | om. 13.
— *εθνων*] praem. *των* BC*. | om. AℵC corr. L. rel.
— *τε* (post *εθνων*) ABℵCE. 13. 61. | * om. ς. 31. HL. vv. *Iren.*
— *υἱων τε*] om. *τε* 31.
16. *αυτῳ*] *αυτον* L.
17. *δε*] *τε* A. (Vulg. "et.")
— *επ᾽ αυτον*] post *τας χειρας* C. Memph. (Theb.) Æth.
— *Σαουλ*] *Σαυλε* E.
— *Ιησους*] om. 31. HL. Theb. Æth.
— *ᾗ ηρχου*] om. ℵ*. (add.^{a})
18. *απεπεσαν* ABℵCE. 13. 61. H. | ‡ -*σον* ς. 31. L.
— *αυτου* ante *απο των οφθ.* AB. 31. | ‡ post ς. ℵCE. rel. Vulg.
— *ὡς* ABℵ*. 61. | ‡ *ὡσει* ς. ℵ^{c}CE. rel. | (om. Memph. Æth.)
— *ανεβλ. τε*] *ανεβλ. δε* ℵC^2. Memph. (C* n.l.) ‖ † add. *παραχρημα* ς. C^{2}E. 13. L. Syr. Hcl. Theb. Arm. MS. Æth. | om. ABℵC*. 31. 61. H. Vulg. Syr. Pst. Memph. Arm. ed.
19. *ενισχυσεν* AℵC^{2}E. 13s. 31. 61. HL. | *ενισχυθη* B *Mai Bch.* C*.
— *εγεν. δε*] † add. *ὁ Σαυλος* ς. 31. HL. | om. ABℵCE. 13. 61. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.
— *των*] add. *οντων* 31. HL.
20. *εκηρυσσεν* *Iren.* Graece 177. | *εκηρυξε αυτοις* E.
— *τον Ιησουν* ABℵCE. 13. 61. Vulg. *m.* Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. edd. Æth. *Iren.* Gr. 197. (Dominum Jesum *m.* Theb.) | ‡ *τον χριστον* ς. 31. HL. Arm. MSS.
— *ὁ υἱος του θεου*] Christus filius Dei vivi *m.* | Jesus Christus filius Dei Theb. | *ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ὁ χριστός* *Iren.* 197.
21. *εξισταντο*] -*τος* B* *Mai.*
— *εν*] *εις* Aℵ.
— *ὡδε*] add. *ἤθεν καὶ sic* 13.
— *εληλυθει* ABℵC. | -*θεν* E *Gr.* 31. 61. HL. (-*θη* 13.)
— *αγαγῃ*] -*γει* L.
22. *ενεδωναμουτο*] add. *τῳ* (*εν τῳ* E.) *λογῳ* CE.
— *συνεχυνεν*] AB^2 *Mai.* 31. 61. rel. | *συνεχυννεν* B* *Mai* ℵC. | *συνεχεεν* E. | *εσυνεχυνε* 13.
— *τους* 1°. Aℵ^{c}CE. rel. | om. Bℵ*.
— *συνβιβαζ.*] add. *και λεγων* E.

17. *om.* et 2° *Am.* Tf. | Jesus misit me *Am.* | 19. aliquot *Cl.*

ABℵCE 13. 31. 61. (H)L. [F[a].]
† ‖ 2 Cor. 11:32, seq.
§ F[a].
¶ F[a].

23 † ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι ἱκαναί, συνεβουλεύσαντο
οἱ Ἰουδαῖοι ἀνελεῖν αὐτόν· 24 ἐγνώσθη δὲ τῷ Σαύλῳ
ἡ ἐπιβουλὴ αὐτῶν.§ ‡ παρετήρουντο″ ‡ δὲ καὶ″ τὰς
πύλας ἡμέρας τε καὶ νυκτός, ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσιν·
25 λαβόντες δὲ ‡ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ″ νυκτὸς ‡ διὰ τοῦ
τείχους καθῆκαν″ * αὐτὸν″ χαλάσαντες ἐν σπυρίδι.¶
26 παραγενόμενος δὲ † εἰς Ἱερουσαλὴμ ‡ ἐπείραζεν″ κολ-
λᾶσθαι τοῖς μαθηταῖς· καὶ πάντες ἐφοβοῦντο αὐτόν,
μὴ πιστεύοντες ὅτι ἐστὶν μαθητής. 27 Βαρνάβας δὲ
ἐπιλαβόμενος αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τοὺς ἀποστόλους,
καὶ διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ἐν τῇ ὁδῷ εἶδεν τὸν κύριον,
καὶ ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ πῶς ἐν Δαμασκῷ ἐπαῤ-
ῥησιάσατο ἐν τῷ ὀνόματι † Ἰησοῦ. 28 καὶ ἦν μετ'
αὐτῶν εἰσπορευόμενος καὶ ἐκπορευόμενος ‡ εἰς″ Ἰε-
ρουσαλήμ, † παῤῥησιαζόμενος ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ
κυρίου †, 29 ἐλάλει τε καὶ συνεζήτει πρὸς τοὺς Ἑλλη-
νιστάς· οἱ δὲ ἐπεχείρουν ‡ ἀνελεῖν αὐτόν.″ 30 ἐπιγνόντες
δὲ οἱ ἀδελφοὶ κατήγαγον αὐτὸν εἰς Καισάρειαν καὶ
ἐξαπέστειλαν αὐτὸν εἰς Ταρσόν.

10. 31 ‡ Ἡ μὲν οὖν ἐκκλησία καθ' ὅλης τῆς
Ἰουδαίας καὶ Γαλιλαίας καὶ Σαμαρείας εἶχεν εἰρήνην,
οἰκοδομουμένη καὶ πορευομένη τῷ φόβῳ τοῦ κυρίου,
καὶ τῇ παρακλήσει τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπληθύ-

23 Cum implerentur autem dies
multi, consilium fecerunt Iu-
daei ut eum interficerent:
24 notae autem factae sunt
Saulo insidiae eorum. Cus-
todiebant autem et portas die
ac nocte, ut eum interficerent:
25 accipientes autem discipuli
eius nocte per murum dimise-
runt eum summittentes in
sporta. 26 Cum autem venisset
in Hierusalem, temtabat iun-
gere se discipulis: et omnes
timebant eum, non credentes
quia esset discipulus. 27 Bar-
nabas autem adprehensum il-
lum duxit ad apostolos, et
narravit illis quomodo in via
vidisset dominum, et quia lo-
cutus est ei, et quomodo Da-
masco fiducialiter ageret in
nomine Iesu. 28 Et erat cum
illis intrans et exiens in Hieru-
salem et fiducialiter agens in
nomine domini: 29 loquebatur
quoque et disputabat cum
Grecis; illi autem quaerebant
occidere illum. 30 Quod cum
cognovissent fratres, deduxe-
runt eum Caesaream et dimi-
serunt Tharsum.

31 Ecclesia quidem per totam
Iudaeam et Galilaeam et Sa-
mariam habebat pacem, et
aedificabatur ambulans in ti-
more domini, et consolatione
sancti spiritus replebatur.

---

23. *ἡμεραι*] praem. *αἱ* H.
— *οἱ*] om. 13. 31.
24. Σαυλῳ] Παυλῳ H.
— *παρετηρουντο* ABℵCE. 61. F[a]. *Orig.* ii. 394.[d] | ‡ *-ρουν* ς. 13*s*. 31. HL.
— *δε και* ABℵCE. 61. F[a]. Vulg. *Orig.* ii. | *δε* L*Tf.* (in N.T.) Syr.Hcl. Memph. Theb. | ‡ *τε* ς. H. Syr.Pst. Æth. (*γαρ* Arm.)
— *τε* (post *ἡμερ.*)] om. A. Vulg. *Orig.* ii.
— *ανελωσιν*] ante *αυτον* ℵ[c]. | Contra, *Orig.* ii. ‖ *ὁπως πιασωσιν αυτον ἡμερας και νυκτος* A.
25. *οἱ μαθ. αυτου* AB*Bart.Bch.Mai*ℵC. 61*.F[a].*Am.Tol. Demid.Orig.*ii. 394[d]. (*οἱ μαθ. αυτον* B*Btly.*) | ‡ *αυτον οἱ μαθ.* ς. E. 13. HL. Vulg. *Cl.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. "In Graeco enim non est additum *ejus*, sed tantum modo *discipuli*" *Beda in Exp.* | *οἱ μαθ. αυτον* 31. 61(corr.[1]) | discipuli Æth.
— *καθηκαν* post *δια του τειχος* ABℵCE. 31. 61. F[a]. Vulg. Arm. *Orig.* ii. | ‡ ante ς.(13.) HL. Syrr.(Pst.)&Hcl.(Memph.) Theb.
25. *καθηκαν αυτον* ABℵC. 13. 61. F[a]. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æth. *Orig.* ii. | *om. *αυτον* ς. E. 31. HL.
— *σπυριδι* *Orig.* ii. | *σφυριδι* ℵC.
26. *παραγεν. δε*] † add. *ὁ Σαυλος* ς. 13*sic*. 31. HL. Syr.Hcl. Arm. | *ὁ Παυλος* E. *Cod.Bed.* | om. ABℵC. 61. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Æth.
— *εις Ἱερ.* AB*Btly.Bart.Mai Alf.*ℵC. 61*sic*. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. | *εν Ἱερ.* B*Bch.*E. 13. 31. HL.
— *επειραζεν* ABℵC. 61. Vulg. | ‡ *επειρατο* ς. E. 13. 31. HL.
27. *τους*] *αυτους* 61*.
— *και πως*] om. *και* ℵ*. (add.[a])
— Ιησου BC. 31. | † *του*″ Ιησου ς. ℵE. 13. 61. HL. | *κυριου* A.
28. *και εκπορευομενος*] om. 31. HL. (*εκπορ. και εισπορ.* 61.) | om. *εισπορ. και* Theb.
— *εις Ἱερ.* ABℵCE. 13. 31. 61. L. | ‡ *εν Ἱερ.* ς. H. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth.
28. *παρρησ.*] † praem. *και* ς. E. 31. HL. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. | om. ABℵC. 13. 61. *Fuld.* Arm. Æth. (add. *δε* Theb.)
— *του κυριου* ABℵ*E. 61. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | Ιησου C. Syr.Pst. | *του κυριου* † Ιησου″ ς. ℵ[c]. 13. HL. | *κυριου* Ιησου 31.
29. *συνεζητει*] add. *τε* ℵ*. (corr.[1])
— Ἑλληνιστας BℵCE. 31. 61. HL. Vulg. Syr.Pst. *diserte.* | cum Gentibus et cum Graecis Æth. (Vulg. *Cl.*) | Ἑλληνας A. Syr.Hcl. Memph. ut vid. Arm. | Ελληνσστας *sic* 13.
— *ανελειν* ante *αυτον* ABℵCE. 31. 61. Vulg. | ‡ post ς. 13. HL.
30. *επιγνωντες* 13. 61. HL.
— *εξαπεστειλεν* C.
— *αυτον* 1°.] om. L.

---

23. autem implerentur *Cl.* | fecerunt in unum *Cl.* | 25. eum discipuli nocte *Cl.* | 26. se jungere *Cl.* | 27. in Damasco *Cl.* | egerit *Cl.* | 28. Erat autem *Am.* | 29. quoque Gentibus *Cl.* | occidere eum *Cl.*

Vulg. Syrr. P.H. νετο." [32] Ἐγένετο δὲ Πέτρον διερχόμενον διὰ πάντων
Memph. Theb. κατελθεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους τοὺς κατοικοῦντας
Arm. Æth. ‡Λύδδα." [33] εὗρεν δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπόν τινα ‡ ὀνόματι
ΙΔ' Αἰνέαν," ἐξ ἐτῶν ὀκτὼ κατακείμενον ἐπὶ ‡ κραβάττου"
ὃς ἦν παραλελυμένος. [34] καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Πέτρος,
Αἰνέα, ἰᾶταί σε Ἰησοῦς † χριστός· ἀνάστηθι καὶ
στρῶσον σεαυτῷ. καὶ εὐθέως ἀνέστη· [35] καὶ ‡ εἶδαν"
αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες ‡ Λύδδα" καὶ τὸν Σα-
ρωνᾶ, οἵτινες ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν κύριον.
[36] Ἐν Ἰόππῃ δέ τις ἦν μαθήτρια ὀνόματι Ταβιθά,
ἣ διερμηνευομένη λέγεται Δορκάς· αὕτη ἦν πλήρης
‡ ἔργων ἀγαθῶν" καὶ ἐλεημοσυνῶν ὧν ἐποίει· [37] ἐγέ-
νετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν αὐτὴν
ἀποθανεῖν· λούσαντες δὲ ‡ ἔθηκαν αὐτὴν" ἐν ὑπερῴῳ.
[38] ἐγγὺς δὲ οὔσης ‡ Λύδδας" τῇ Ἰόππῃ οἱ μαθηταὶ
ἀκούσαντες ὅτι Πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ, ἀπέστειλαν δύο
ἄνδρας πρὸς αὐτὸν παρακαλοῦντες, ‡ Μὴ ὀκνήσῃς
διελθεῖν ἕως ἡμῶν." [39] ἀναστὰς δὲ Πέτρος συνῆλθεν
αὐτοῖς· ὃν παραγενόμενον ἀνήγαγον εἰς τὸ ὑπερῷον,
¶ H. καὶ παρέστησαν αὐτῷ πᾶσαι ¶ αἱ χῆραι κλαίουσαι
καὶ ἐπιδεικνύμεναι χιτῶνας καὶ ἱμάτια ὅσα ἐποίει μετ'
αὐτῶν οὖσα ἡ Δορκάς. [40] ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας
ὁ Πέτρος * καὶ" θεὶς τὰ γόνατα προσηύξατο· καὶ

[32] Factum est autem ut Petrus dum pertransiret universos, deveniret ad sanctos qui habitabant Lyddae. [33] Invenit autem ibi hominem quendam nomine Aeneam ab annis octo iacentem in grabatto, qui erat paralyticus. [34] Et ait illi Petrus, Aeneas, sanat te dominus Iesus Christus: surge et sterne tibi. Et continuo surrexit. [35] Et viderunt illum omnes qui habitabant Lyddae et Saronae, qui conversi sunt ad dominum. [36] In Ioppe autem fuit quaedam discipula nomine Tabita, quae interpretata dicitur Dorca: haec erat plena operibus bonis et elemosynis quas faciebat. [37] Factum est autem in diebus illis ut infirmata moreretur: quam cum lavissent, posuerunt eam in cenaculo. [38] Cum autem prope esset Lydda ab Ioppe, discipuli audientes quia Petrus esset in ea, miserunt duos viros ad eum rogantes, Ne pigriteris venire usque ad nos. [39] Exsurgens autem Petrus venit cum illis: et cum advenisset, duxerunt illum in cenaculum, et circumsteterunt illum omnes viduae flentes et ostendentes tunicas et vestes quas faciebat illis Dorca. [40] Eiectis autem omnibus foras Petrus ponens genua oravit, et

30. *Καισαρειαν*] *Ἱεροσολυμα* A. ‖ add. *δια νυκτος* E. Syrr.(Pst.)&Hcl.* Theb.
— *αυτον* 2°. BℵC. rel. | om. AE. Vulg.
31. *ἡ μεν ουν εκκλησια..ειχεν ειρ. οικοδομουμενη και πορευομενη..επληθυνετο* ABℵC. 13. 61. Vulg. Syr.Pst. Memph. ut vid. Theb. Arm. Æth. *Dion. Alex.* (Tf.) | ‡ *αἱ μεν ουν εκκλησιαι..ειχον ειρ. οικοδομουμεναι και πορευομεναι..επληθυνοντο* ϛ. (E.) 31. HL. Syr.Hcl. | (*εκκλ. πασαι ....οικοδομουμενοι και πορευομενοι* E.)
— *του κυριου*] Dei Syr.Pst. | om. *του* A. 13. 61*(mg.¹)
32. *καθελκειν* 13.
—*Λυδδα* ABℵ. Memph. (13. h.) | ‡ *Λυδδαν* ϛ. CE. 61. HL. | *Λυδαν* 31. | *Λυδτα* Theb. ‖ (praem. *εν* ℵ*. corr.¹)
33. *ευρεν*] *ηυρεν* E.
— *ονοματι* ante *Αινεαν* ABℵCE. 31. 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æth. | ‡ post ϛ. HL. Arm. | om. 13.
— *οκτω*] *οκτων* 61.

33. *κραβαττου* A(B²*Mai*)ℵᶜC. 61. | *κραββατου* B(**Mai.*) | *κραβακτου* ℵ*. | ‡ *κραββατῳ* ϛ. 13. | *κραβαττῳ* E. HL. | *κραβατῳ* 31.
34. *σε*] add. *ὁ κυριος* A. Arm. Æth.
— *Ιησους*] om. H.
— *χριστος*] om. Æth. ‖ † praem. *ὁ* ϛ. AB²E. 31. 61. HL. | om. B*ℵC. 13.
— *σεαυτῳ*] *-τον* L.
35. *ειδαν* AB(C.) | *ειδα* C. (? *ειδᾱ*) | ‡ *ειδον* ϛ. ℵE. rel.
— *Λυδδα* ABℵ. 13. | ‡ *Λυδδαν* ϛ. CE. 61. HL. | *Λυδαν* 31* (corr.¹)
— *τον Σ.*] om. *τον* ℵ*. (add.ᶜ)
— *Σαρωνα* *Elz.* BCE. 31. | *Σαρρωνα* A (corr.¹ A* n. l.) ℵ. | *Σαρωναν* *St.* 3. 61. | *Ασσαρωνα* 13. HL.
36. *ην* 1°.] om. B*Btly.* ut vid. sed ctra *Alf.* diserte.
— *μαθητρια*] vidua *m.*
— *Ταβειθα* BC. *-βηθα* 61.
— *ην* 2°. post *πληρης* 31.
— *εργων* ante *αγαθων* BCE. 13. 31. Vulg. *m.* | ‡ post ϛ. Aℵ. 61. HL.

37. *δε*] om. 61.
— *αποθανειν*] add. cum autem esset Petrus Lyddae Syr.Hcl.*
— *αυτην* post *εθηκαν* Aℵ*. 61. Vulg. *m.* | ‡ ante ϛ. ℵᶜCE. 13. 31. HL. | om. B.
— *ὑπερωῳ*] praem. *τῳ* ACE. *Orig.* iii. 256ᵇ. | om. Bℵ. 13. 31. 61. HL.
38. *Λυδδας* B*ℵ*C. 61. (h. 13.) | *Λυδδα* Aℵᶜ. | ‡ *Λυδδης* ϛ. B²E. 31. HL.
— *οἱ*] add. *δε* H*sic.*
— *δυο ανδρας*] om. HL.
— *οκνησης..ἡμων* ABℵC*E. 61*sic.* Vulg. *m.* Memph. Theb. | ‡ *οκνησαι..αυτων* ϛ. C³*ut vid.* 13. 31. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth.
39. *Πετρος*] praem. *ὁ* C. (h. 13.)
40. *εξω* ante *παντας* ABℵE. rel. | post C. 31. Vulg. *m.* Syrr.Pst.&Hcl.
— *και* ante *θεις* ABℵCE. 61. Syr.Pst. Memph. | *om. ϛ. 13. 31. L. Vulg. *m.* Syr.Hcl. Theb. Arm. Æth.

34. Ænea *Cl.* | 35. vid. eum *Cl.* | 36. Dorcas *Cl.* | 38. ad Joppen *Cl.* | 39. ostendentes ei *Cl.* | Dorcas *Cl.*

ABℵC[D]E. 13.31.61. L[F^a.]

ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα εἶπεν, Ταβιθά, ἀνάστηθι.
ἡ δὲ ἤνοιξεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς καὶ ἰδοῦσα τὸν
Πέτρον ἀνεκάθισεν. 41 δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖρα ἀνέστη-
σεν αὐτήν· φωνήσας δὲ τοὺς ἁγίους καὶ τὰς χήρας
παρέστησεν αὐτὴν ζῶσαν. 42 γνωστὸν δὲ ἐγένετο
καθ' ὅλης [τῆς] Ἰόππης, καὶ ‡ ἐπίστευσαν πολλοὶ″
ἐπὶ τὸν κύριον. 43 ἐγένετο δὲ ‡ [αὐτὸν] ἡμέρας
ἱκανὰς μεῖναι″ ἐν Ἰόππῃ παρά τινι Σίμωνι
βυρσεῖ.

conversus ad corpus dixit, Tabita, surge. At illa aperuit oculos suos, et viso Petro resedit. 41 Dans autem illi manum erexit eam, et cum vocasset sanctos et viduas, adsignavit eam vivam. 42 Notum autem factum est per universam Ioppen, et crediderunt multi in domino. 43 Factum est autem ut dies multos moraretur in Ioppe apud quendam Simonem coriarium.

X. ΙΕ'

11. 1 Ἀνὴρ δέ τις † ἐν Καισαρείᾳ ὀνόματι Κορ-
νήλιος, ἑκατοντάρχης ἐκ σπείρης τῆς καλουμένης
Ἰταλικῆς, 2 εὐσεβὴς καὶ φοβούμενος τὸν θεὸν σὺν
παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ποιῶν † ἐλεημοσύνας πολλὰς
[u] || ver. 30. τῷ λαῷ, καὶ δεόμενος τοῦ θεοῦ διὰ παντός· 3 [u] εἶδεν
ἐν ὁράματι φανερῶς, ὡσεὶ * περὶ″ ὥραν ‡ ἐνάτην″ τῆς
ἡμέρας, ἄγγελον τοῦ θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς αὐτὸν καὶ
εἰπόντα αὐτῷ, Κορνήλιε. 4 ὁ δὲ ἀτενίσας αὐτῷ καὶ
ἔμφοβος γενόμενος εἶπεν, Τί ἐστιν, κύριε; εἶπεν δὲ
αὐτῷ, Αἱ προσευχαί σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου
ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον ‡ ἔμπροσθεν″ τοῦ θεοῦ.

1 Vir autem quidam erat in Caesarea nomine Cornelius, centurio cohortis quae dicitur Italica, 2 religiosus et timens deum cum omni domo sua, faciens elemosynas multas plebi et deprecans deum semper: 3 vidit in visu manifeste, quasi hora nona diei, angelum dei introeuntem ad se et dicentem sibi, Corneli. 4 At ille intuens in eum timore correptus dixit, Quid est, domine? Dixit autem illi, Orationes tuae et elemosynae tuae ascenderunt in memoriam in conspectu dei.

---

40. *αναστηθι*] add. in nomine domini nostri Jesu Christi Syr.Hcl.⁎ Theb. (Arm.) | in nomine Jesu Christi *Cypr.* 239.
— *ηνοιξεν*] praem. *παραχρημα* E. (Theb.)
41. *δε* 1°. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. | *τε* A. *m.* Syr.Pst. Æth.
— *φωνησας δε* Memph. | *και φωνησας* 13. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Theb.
42. *της* AℵC³E. 13*s*. 31. 61. | om. BC*. || *της Ιοππης*] *τη Ιοππη* L.
— *επιστ.* ante *πολλοι* ABℵCE. 31. 61. Vulg. *m.* Memph. Theb. Arm. Æth. | ‡ post ς. 13*s*. L. Syrr.Pst.&Hcl.
43. *ἱκανας*] *τινας* C.
— *αυτον*] ante *ἡμ. ἱκαν. μειναι* Aℵ^cE. 61. | ‡ post *μειναι* ς. C. 13. 31. L. | om. Bℵ*.
— *εν Ιοππη*] om. L.
1. *τις*] † add. *ην* ς. 31. Vulg. Syrr.Pst. &Hcl. (Memph.) (Theb.) Arm. (Æth.) | om. ABℵCE. 13. 61. L.
— *ἑκατονταρχης*] om. L.
— *σπειρης* AℵCE. rel. | *-ρας* B.
2. *θεον*] *κυριον* 61.
— *ποιων*] † add. *τε* ς. 13*s*. 31. L. (Syr.Hcl.) Æth. *Platt. Tf.* et faciens *Iren.* 196. | om. ABℵCE. 61. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth.
3. *ειδεν*] *ωεδεν* ℵ*. (om. *εν*.)
— *ὡσει* ABℵ^cCE. rel. | *ὡς* ℵ*. 61. | om. Arm. Theb.
— *περι* ABℵCE. 13. 61. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. *Iren.* 196. | *om. ς. 31. L. Vulg. Theb. Arm. Æth.
— *ενατην* ABℵCE. 31. 61. | ‡ *εννατην* ς. 13. L.
— *Κορνηλιε. ⁴ ὁ δε ατενισας αυτῳ*] om. L.
4. *αἱ* 2°.] om. C. 31. 61.
— *εις μνημοσυνον*] om. ℵ*. (add.^c)
— *εμπροσθεν* ABℵ. 61. | ‡ *ενωπιον* ς. CE. rel.
5. *ανδρας* ante *εις Ιοππην* ABℵCE. 31. 61. *d.* Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | ‡ post ς. 13. L.
— *Σιμ. τινα* ABC. 61. Vulg. Syr.Hcl.*mg.* Memph. Arm. | *om. *τινα* ς. ℵE. 13. 31. L. *Demid. d.* Syrr.Pst.&Hcl.*txt.* Theb. Æth. *Iren.* 196. (vid. *Orig.* i. 386^a.)
— *ὁς επικαλειται Πετρος* ABℵC. 61. *d.* | *τον επικαλουμενον Πετρον* E. 13. 31. L.
6. *τινι*] post *Σιμωνι* C. 31. Vulg.
— *ὡς εστιν* 61. *Scr.* | om. *d.*
— *οικια*] praem. *ἡ* C.
— fin.] † add. *οὗτος λαλησει σοι τι σε δει ποιειν* ς. 31marg.*man.rec.* Vulg. *Cl.* Æth. (vid. ver. 32. ix. 6. 8. xi. 14.) | om. ABℵC.*d Lat.*E. 13. 31*. 61. L. *Am.* Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Memph. MS. et *ap. Boet.* Arm. [D*Gr.* hiat.] || add. hic cum venerit loquetur tecum verba ista in quibus salvaberis tu et domus tua tota. Memph. Wilkins.
7. *ὁ* 2°.] om. 31. L.
— *αυτῳ* ABℵC.*d.*E. 61. Vulg. Syr.Pst. Theb. Arm. Æth. | om. Memph. | ‡ *τῳ Κορνηλιῳ* ς. 13. 31. L. Syr.Hcl.
— *οικετων*] † add. *αυτου* ς. 13. 31. L. *d.* Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æth. | om. ABℵCE. 61. Arm.
8. *και*] om. *d.*
— *ἁπαντα* ante *αυτοις* ABℵE. 61. Memph. Theb. | ‡ post ς. C. (13.) 31. L. Syrr.Pst.&Hcl. Æth. (*παντα* 13.) | [Vulg.] | illis visum, et *d.*

---

43. Simonem quendam *Cl.*
3. is vidit *Cl.* | diei nona *Cl.* | 4. intuens eum *Cl.* | qui es *Am**.

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth. 5 ᵛκαὶ νῦν πέμψον ‡ἄνδρας εἰς Ἰόππην" καὶ μετά-
ᵛ|| ver. 32. πεμψαι Σίμωνά *τινα" ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος· 6 οὗτος
|| cap. 11:13. ξενίζεται παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ, ᾧ ἐστιν οἰκία
5. [τινα] παρὰ θάλασσαν· †. 7 ὡς δὲ ἀπῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ
λαλῶν ‡αὐτῷ" φωνήσας δύο τῶν οἰκετῶν† καὶ στρα-
τιώτην εὐσεβῆ τῶν προσκαρτερούντων αὐτῷ, 8 καὶ
ἐξηγησάμενος ‡ἅπαντα αὐτοῖς," ἀπέστειλεν αὐτοὺς
9. ὁδοπορ. αὐτῶν εἰς τὴν Ἰόππην. 9 τῇ δὲ ἐπαύριον ὁδοιπορούντων
ἐκείνων καὶ τῇ πόλει ἐγγιζόντων, ἀνέβη Πέτρος ἐπὶ
τὸ δῶμα προσεύξασθαι περὶ ὥραν ἕκτην. 10 ἐγένετο
δὲ πρόσπεινος, καὶ ἤθελεν γεύσασθαι· παρασκευα-
ζόντων δὲ ‡αὐτῶν", ‡ἐγένετο" ἐπ' αὐτὸν ἔκστασις,
ʷ|| cap. 11:5, seq. 11 ʷκαὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγμένον καὶ καταβαῖνον
†σκεῦός τι ὡς ὀθόνην μεγάλην, τέσσαρσιν ἀρχαῖς†
καθιέμενον ἐπὶ τῆς γῆς· 12 ἐν ᾧ ὑπῆρχεν πάντα τὰ
τετράποδα ‡†καὶ† ἑρπετὰ τῆς γῆς" καὶ †πετεινὰ τοῦ
§ F[a] οὐρανοῦ. 13 καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐτόν, §Ἀναστὰς
¶ F[a] Πέτρε, θῦσον καὶ φάγε.¶ 14 ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν,
§ D Μηδαμῶς, κύριε· ὅτι οὐδέποτε ἔφαγον §πᾶν κοινὸν
§ F[a] ‡καὶ" ἀκάθαρτον. 15 καὶ φωνὴ πάλιν ἐκ δευτέρου
¶ F[a] πρὸς αὐτόν,§ ᴬἋ ὁ θεὸς ‡ἐκαθέρισεν" σὺ μὴ κοίνου.¶

5 Et nunc mitte viros in Ioppen et arcessi Simonem quendam qui cognominatur Petrus: 6 hic hospitatur apud Simonem quendam coriarium, cuius est domus iuxta mare. 7 Et cum discessisset angelus qui loquebatur illi, vocavit duos domesticos suos et militem metuentem dominum ex his qui illi parebant; 8 quibus cum narrasset omnia, misit illos in Ioppen. 9 Postera autem die iter illis facientibus et adpropinquantibus civitati, ascendit Petrus in superiora ut oraret circa horam sextam, 10 et cum esuriret, voluit gustare. Parantibus autem eis cecidit super eum mentis excessus, 11 et vidit caelum apertum et descendens vas quoddam velut linteum magnum quattuor initiis summitti de caelo in terram, 12 in quo erant omnia quadrupedia et serpentia terrae et volatilia caeli. 13 Et facta est vox ad eum, Surge, Petre, occide et manduca. 14 Ait autem Petrus, Absit, domine, quia numquam manducavi omne commune et inmundum. 15 Et vox iterum secundo ad eum, Quae deus purificavit tu commune ne

8. *αυτους*] *αυτοις* 31.
9. *εκεινων* BC. 31. Vulg. | *αυτων* AℵE. 13. 61. L. *d.*
— *ἑκτην*] *ενατην* ℵ[c]. || add. *της ἡμερας* A. *Tol. Tert.* de Jejun. 10. | om. *Orig.* i. 216[a]. 386[b].
10. *αυτων* ABℵC. *d Lat.* E. 13. 61. *Orig.* i. 386[b]. | ‡ *εκεινων* ς. 31. L. Vulg.
— *εγενετο* 2⁰. ABℵC. 61. Memph. *Orig.* i. 386[b]. | ‡ *επεπεσεν* ς. E. 13*sic.* 31. L. *d.* Vulg. Syrr.Pst.&Hel. Theb. Arm. Æth. ut vid. | *επεσεν Clem.* 175.
— *επ' αυτον*] post *εκστασις* C. Memph. Theb. *Orig.* i. ante *Clem.* | om. 61.
11. *ανεωγμ. Clem.* 175. *Orig.* i. 386[b]. | *ηνεωγμ.* E.
— *και καταβ....της γης*] *και τι σκευος τεσσαρσιν αρχαις εκδεδεμενον επι της γης Clem.* 175.
— *καταβαινον*] † add. *επ' αυτον* ς. 31. L. | om. ABℵC²(et ℵ *ut vid.*) *d.* E. 13. 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hel. Memph. Theb. Arm. Æth. *Clem.* (supra) *Orig.* i. *Orig. Int.* ii. 224[b]. *Orig.* i. 386[b]. iii. 256[a].
11. *μεγαλην*] om. C² (?*.) *Clem.* supra. (*Orig.* iii.) splendidum *d.*
— *τεσσαρσιν Orig.* i. 386[b]. iii. | *τετρασιν* E. *Orig.* i. 216[a]. (ed.) (ex quattuor principiis ligatum vas quodam linteum splendidum quod differebatur de caelo in terram *d.*)
— *αρχαις*] † add. *δεδεμενον και* ς. C* *ut vid.*(13.) 31. 61. L. (*d.*) (Syrr.Pst. &Hel. post *σκευος τι*) (Theb.) | om. ABℵC²E. Vulg. Memph. Arm. Æth. *Orig.* i. 216[a].(249[a].) 386[b]. iii. 256[a]. *τεσσ. αρχ. δεδεμενον σκευος τι ὡς οθονην μεγαλ. καταβαινον και καθιεμ.* 13. || *επι της γης*] om. Memph.
— *καθιεμενον Orig.* i. | *καθημενον* 31. *Orig.* i.
— *της γης*] *την γην* 61.
12. om. ver. Æth.
— *της γης* post *ἑρπετα* ABℵCE. 13*sic.* 61. Vulg. Syr.Pst. (Memph.) Arm. *Clem.* 175. *Orig.* i. 386[b]. (388[b].) | ‡ post *τετραποδα* ς. 31. L. Syr.Hel. (post *θηρια Orig.* i. 249[a].) | om. *d.* Theb. *Orig. Int.* ii. 224[b].
— *και ἑρπετα*] *κ.* †*τα*" *ἑρπ.* ς. 13*s.* 31. L. *Clem.* | om. *τα* ABℵCE. 61. Arm. *Orig.* i. 386[b]. 249[a]. || † praem. *και τα θηρια* ς. (? C*.) 13. L. Syr.Hel. | add. eadem 31. *Orig.* i. 249[a]. (vid. xi. 6.) | *και ἑρπ. της γης και τα θηρια* E. | om. ABℵC².*d.* 61. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. *Clem. Orig.* i. 386[b]. (388[b].) *Orig. Int.* ii.
12. *πετεινα*] † praem. *τα* ς. C*E. 13*s.* 31. L. *Clem.* (*τα πτηνα*) | om. ABℵC². 61. *Orig.* i. 386[b]. (388[b].)
13. *αυτον*] add. *εξ ουρανου* Arm.
14. *και ακαθ.* ABℵ. 13. *d.* Vulg. Syrr. Pst.&Hel. Theb. Arm. *Clem.* 175. *Orig.* i. 386[c]. | ‡ *η ακαθ.* ς. CD*Gr.*E. 31. 61. L. Memph. *Orig.* i. 388[c]. (615[d].) *Orig. Int.* ii. 224[c]. iv. 669[a]. [Æth.] (vid. xi. 8.)
15. *και φωνη Orig.* i. 386[c]. *Orig. Int.* ii. 224[c]. | *φωνησας δε* D*Gr.*
— *εκαθερισεν* AC. 13. 31. 61. L. | ‡ *εκαθαρ.* ς. B*Mai*ℵDEF[a].
— *συ*] *σοι* D. 13.

5. accersi *Am.*² *Cl.* | 6. fin.] add. hic dicet tibi quid oporteat facere *Cl.* | 10. autem illis *Cl.* | 15. Quod deus *Cl.*

ABℵCDE. 13. 31. 61. [H]L.

17. [καὶ] ἰδοὺ
— ὑπὸ

§ H
19. ἄνδρες [τρεῖς]
— ζητοῦντες

16 τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς, καὶ ‡ εὐθὺς″ ἀνελήμφθη
τὸ σκεῦος εἰς τὸν οὐρανόν.
17 ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ διηπόρει
ὁ Πέτρος, τί ἂν εἴη τὸ ὅραμα ὃ εἶδεν, † ἰδοὺ οἱ ἄνδρες
οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τοῦ Κορνηλίου διερωτήσαντες
τὴν οἰκίαν * τοῦ″ Σίμωνος, ἐπέστησαν ἐπὶ τὸν πυλῶνα·
18 καὶ φωνήσαντες ἐπυνθάνοντο εἰ Σίμων ὁ ἐπικαλού-
μενος Πέτρος ἐνθάδε ξενίζεται.
19 τοῦ δὲ Πέτρου
‡ διενθυμουμένου″ περὶ τοῦ ὁράματος εἶπεν ‡ τὸ πνεῦ-
μα αὐτῷ,″ Ἰδοὺ § ἄνδρες τρεῖς ζητοῦσίν σε·
20 ἀλλὰ
ἀναστὰς κατάβηθι, καὶ πορεύου σὺν αὐτοῖς μηδὲν
διακρινόμενος, ‡ ὅτι″ ἐγὼ ἀπέσταλκα αὐτούς.
21 κατα-
βὰς δὲ Πέτρος πρὸς τοὺς ἄνδρας † εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγώ
εἰμι ὃν ζητεῖτε· τίς ἡ αἰτία δι᾽ ἣν πάρεστε;
22 οἱ δὲ
‡ εἶπαν,″ Κορνήλιος ἑκατοντάρχης, ἀνὴρ δίκαιος καὶ
φοβούμενος τὸν θεὸν μαρτυρούμενός τε ὑπὸ ὅλου τοῦ
ἔθνους τῶν Ἰουδαίων, ἐχρηματίσθη ὑπὸ ἀγγέλου
ἁγίου μεταπέμψασθαί σε εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ
ἀκοῦσαι ῥήματα παρὰ σοῦ.
23 εἰσκαλεσάμενος οὖν
αὐτοὺς ἐξένισεν, τῇ δὲ ἐπαύριον * ἀναστὰς″ † ἐξῆλθεν
σὺν αὐτοῖς, καί τινες τῶν ἀδελφῶν τῶν ἀπὸ † Ἰόππης

dixeris.
16 Hoc autem factum est per ter, et statim receptum est vas in caelum.
17 Et dum intra se hesitaret Petrus, quidnam esset visio quam vidisset, ecce viri qui missi erant a Cornelio inquirentes domum Simonis adstiterunt adianuam;
18 et cum vocassent, interrogabant si Simon qui cognominatur Petrus illic haberet hospitium.
19 Petro autem cogitante de visione, dixit spiritus ei, Ecce viri tres quaerunt te:
20 surge itaque et discende, et vade cum eis nihil dubitans, quia ego misi illos.
21 Descendens autem Petrus ad viros dixit, Ecce ego sum quem quaeritis: quae causa est propter quam venistis?
22 Qui dixerunt, Cornelius centurio, vir iustus et timens deum et testimonium habens ab universa gente Iudaeorum, responsum accepit ab angelo sancto, arcessire te in domum suam et audire verba abs te.
23 Introducens igitur eos recepit hospitio; sequenti autem die surgens profectus est cum eis, et quidam ex fratribus a Ioppen

---

16. ευθυς ABℵCE*Gr.* 61. Vulg. Syr.Hcl. mg. Memph. Æth. | ‡ παλιν ς. (D.) 13. 31. L. *e.* Syr.Hcl.txt. | post ανεληµφθη D*Gr.* | om. *d.* Syr.Pst. Theb. Arm. *Orig. Int.* ii. 224ᶜ.

17. εαυτω] αυτω B. || add. εγενετο D.

— ειη] ει D*.

— ιδου] † praem. και ς. CDE. 13. 31. L. *Fuld.* Syr.Hcl. Æth. | om. ABℵ. 61. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm.

— οι 1º.] om. E.

— απο ACD. 13*s.* 31. L. Syrr.Pst.&Hcl. | υπο BℵE. 61.

— του 1º.] om. D.

— διερωτησαντες] επερωτ. D. || praem. appropinquassent et Syr.Hcl.*mg.*

— του ante Σιμωνος ABℵCD. 61. | *om. ς. E. 13*s.* 31. L.

18. επυνθανοντο AℵDE.*rel.* | επυθοντο BC.

19. διενθυμουμενου AB(ℵ)CDE. 13. 31. 61. L. (διενθυμενου ℵ.) | ‡ ενθυμουμ. ς. || add. et haesitaret Syr.Hcl.*

— αυτω post το πνευμα AℵC. 31. 61. Vulg. Theb. | ‡ ante ς. DE. 13. L. (*m.*) Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. (mihi Spir. sanctus. *m.*) (τον πν. C.) | om. B. Memph.

19. ανδρες τρεις AℵCE. 13. 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl.mg. Memph. Theb. Æth. | om. τρεις D. 31. HL. *m.* Syr.Hcl.txt. | ανδρ. δυο B. (vid. ix. 38.) | quidam Arm.

— ζητουσιν ACDE. 13. 31. HL. | ζητουντες Bℵ. (61. -νταις.)

20. αναστας] -στα D*. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb.

— ὅτι ABℵCDE. 61. H. Arm. | ‡ διοτι ς. 13*s.* 31. L.

— εγω] om. 61.

21. καταβας δε] τοτε καταβας DE. Syr.Pst.

— Πετρος] praem. ὁ DEL*Tf.*

— τους ανδρας] αυτους C. Arm. || † add. τους απεσταλμενους απο του Κορνηλιου προς αυτον ς. (31.) (H.) (απο] ὑπο 31. | του] om. 31. H. | προς αυτον] om. 31.) | om. ABℵCDE. 13. 61. L. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.

— ζητειτε] add. τι θελεται η D. (Syr. Hcl.)

— τις] τι 31*Scr.*

— ἡ αιτ.] om. ἡ B.

22. ειπαν ABℵCE. 61. | ‡ ειπον ς. D. 13*s.* 31. HL. || add. προς αυτον D. Syr.Pst.

22. ἑκατονταρχης] praem. τις D*Gr.* (Syr.Pst.) | praem. ὁ 31.

— ὑπο] ὑφ᾽ D.

— και ακ. ῥήμ. παρα σου] om. 31.

23. εισκαλεσαμενος ουν αυτους εξενισεν] τοτε προσκαλεσαμενος αυτους εξενισεν E. | τοτε εισαγαγων ὁ Πετρος εξενισεν αυτους D.

— αναστας post επαυριον ABℵCDE. 13. 31. 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | *om. ς. HL.

— εξηλθεν] † praem. ὁ Πετρος ς. CE. (13.) 31. HL. Syr.Hcl. Arm. (om. ὁ 13.) | om. ABℵD. 61. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Æth. || add. εις Καισαρειαν 13.

— των απο] om. των D.

— Ιοππης] † praem. της ς. | om. ABℵCDE. 13. 61. HL. (των εν Ιοππῃ 31. Arm.) || Ιοππην D*.

— συνηλθον] -θαν D.

---

20. itaque descende *Cl.* | 22. accersire *Am.*² *Cl.* | 23. introd. ergo *Cl.* | cum illis *Cl.* | ab Joppe *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm Æth. συνῆλθον αὐτῷ. 24 ‡ τῇ δὲ″ ἐπαύριον ‡ εἰσῆλθεν″ εἰς
τὴν Καισάρειαν· ὁ δὲ Κορνήλιος ἦν προσδοκῶν
24. εἰσῆλθαν — αὐτούς, συγκαλεσάμενος τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ καὶ
τοὺς ἀναγκαίους φίλους. 25 ὡς δὲ ἐγένετο * τοῦ″
εἰσελθεῖν τὸν Πέτρον, συναντήσας αὐτῷ ὁ Κορνήλιος
πεσὼν ἐπὶ τοὺς πόδας προσεκύνησεν. 26 ὁ δὲ Πέτρος
‡ ἤγειρεν αὐτὸν″ λέγων, Ἀνάστηθι· ‡ καὶ ἐγὼ″ αὐτὸς
ἄνθρωπός εἰμι. 27 καὶ συνομιλῶν αὐτῷ εἰσῆλθεν,
καὶ εὑρίσκει συνεληλυθότας πολλούς, 28 ἔφη τε πρὸς
αὐτούς, Ὑμεῖς ἐπίστασθε ὡς ἀθέμιτόν ἐστιν ἀνδρὶ
Ἰουδαίῳ κολλᾶσθαι ἢ προσέρχεσθαι ἀλλοφύλῳ· ‡ κἀ-
28. ἔδειξεν ὁ θεός — μοὶ″ ὁ θεὸς ἔδειξεν μηδένα κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον λέγειν
ἄνθρωπον, 29 διὸ καὶ ἀναντιῤῥήτως ἦλθον μεταπεμ-
φθείς. πυνθάνομαι οὖν, τίνι λόγῳ μετεπέμψασθέ με;
x ‖ ver. 3, seq. ‖ ver. 5. — 30 x καὶ ὁ Κορνήλιος ἔφη, Ἀπὸ τετάρτης ἡμέρας
μέχρι ταύτης τῆς ὥρας ἤμην † τὴν ‡ ἐνάτην″ † προσ-
ευχόμενος ἐν τῷ οἴκῳ μου, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἔστη ἐνώπιόν
μου ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ, 31 καί φησιν, Κορνήλιε, εἰσ-
ηκούσθη σου ἡ προσευχὴ καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου
y ‖ cap. 11:13. — ἐμνήσθησαν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 32 y πέμψον οὖν εἰς

comitati sunt eum. 24 Altera autem die introivit Caesaream. Cornelius vero expectabat illos convocatis cognatis suis et necessariis amicis. 25 Et factum est cum introisset Petrus, obvius ei Cornelius et procidens ad pedes eius adoravit. 26 Petrus vero levavit eum dicens, Surge: et ego ipse homo sum. 27 Et loquens cum illo intravit, et invenit multos qui convenerant, 28 dixitque ad illos, Vos scitis quomodo abominatum sit viro Iudaeo coniungi aut accedere ad alienigenam: et mihi ostendit deus neminem communem aut inmundum dicere hominem; 29 propter quod sine dubitatione veni arcessitus. Interrogo ergo, quam ob causam arcessistis me? 30 Et Cornelius ait, A nudius quartana die usque in hanc horam orans eram hora nona in domo mea, et ecce vir stetit ante me in veste candida et ait, 31 Corneli, exaudita est oratio tua et elemosynae tuae commemoratae sunt in conspectu dei. 32 Mitte ergo in Ioppen et

24. *τῃ δε* ABℵCDE. 61. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Theb. | ‡ *και τῃ* ς. 13s. 31. HL. Syr.Pst. Arm. Æth.
— *εισηλθεν* BD. 61. Vulg. Syr.Hcl.*txt.* Æth. | ‡ *-θον* ς. A(ℵ)(C)E. rel. Syrr. Pst.&Hcl.*mg.* Memph. Theb. Arm. (*-θαν* ℵC.) (*συνηλθον* 31 *Scr.*)
— *την Καισ.*] om. *την* D. 31.
— *προσδοκων*] *προσδεχομενος* D.
— *συγκαλ.*] praem. *και* D.
— *αυτου*] om. 61. (*αυτους* B**Mai.*)
— *φιλους*] add. *περιεμεινεν* D. Syr.Hcl. *mg.*
25. ver. *προσεγγιζοντος δε του Πετρου εις την Καισαριαν προδραμων εἱς των δουλων διασαφησεν παραγεγονεναι αυτον· ὁ δε Κορνηλιος εκπηδησας και συναντησας αυτῳ πεσων προς τους ποδας προσεκυνησεν αυτῳ* D (*-τον* D*.) Syr.Hcl.mg.
— *του εισελθ.* ABℵCE. 13. 31. 61. L. | *om. *του* ς. H. ‖ (*τον Πετρος* A *sic.*)
26. *ηγειρεν* ante *αυτον* ABℵCDE. 13. 31. 61. Vulg. Arm. | ‡ post ς. HL.
— *αναστηθι*] *τι ποιεις* D. Syr.Hcl.mg.
— *και εγω αυτος* Bℵ. 61. | ‡ *καγω αυτος* ς. A. 31. HL. et ego ipse Vulg. vv. | *και αυτος εγω* C. | *και γαρ εγω αυτος* 13. | *και γαρ εγω* E. | *καγω* D.
26. *ειμι*] add. *ὡς και συ* D*E. Memph. Æth.
27. *και συνομιλων αυτῳ εισηλθεν και εὑρισκει*] *και εισελθων τε και εὑρεν* D*.
—*συνεληλυθοτας*] *-τα* 61.
28. *ὑμεις*] add. *βελτιον* D. | om. *Iren.* 199.
— *επιστασθε*] *εφισ.* D*.
— *αθεμιτον*] *-μιστον* D*.
— *εστιν Iren.* | om. 13.
— *αλλοφυλῳ*] praem. *ανδρι* D*Gr.* Syr. Pst. Theb. | om. *Iren.*
— *καμοι* ABℵCDE. | ‡ *και εμοι* ς. 13s. 31. HL. | *και μοι* 61.
— *ὁ θεος* ante *εδειξεν* BC(D.) 13. 31. 61. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. (*Conc. Carth.* Routh. iii. 100. *Cypr.* 99.) *Iren.* (*επεδειξεν* D.) | post AℵE. Vulg. Æth. *Orig. Int.* ii. 225ᵃ.
29. *αναντιρητως* B*D. 61.
— *μεταπεμφθεις*] add. *ὑφ' ὑμων* DE. (*-πεφθ.* C.)
— *τινι*] add. *τῳ* E.
30. *τεταρτης*] *της τριτης* D*. (a die altero Memph.)
— *ταυτης της*] *της αρτι* D.
— *ημην*] † add. *νηστευων και* ς. A²(D)E. 13. 31. H(L.) Syrr.Pst.&Hcl. Theb. *νηστευων την ενατην τε* D*. (*και την εν.... οικω μου*] om. L.) | om. A*BℵC. 61. Vulg. Memph. Arm. Æth. "In Graeco et in quibusdam Latinis codicibus ita scriptum est, A quarta die usque ad hanc horam eram jejunans, et orans a sexta hora usque ad nonam, et ecce vir, et caetera." *Beda in Exp.*
— *ενατην* ABℵCD(E.) 31. 61. H. | ‡ *εννατην* ς. 13s. ‖ † add. *ὡραν* ς. 13. 31. H. (Vulg.) Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. | om. ABℵCD. 61. (*προσευχομενος απο ἑκτης ὡρας ἑως ενατης* E.)
— *μου*] *εμου* ℵ.
31. *σου*] post *ἡ προσευχη* E. Vulg. *d.* (h. 13.)

25. obvius venit ei *Cl.* | 26. elevavit *Cl.* | 28. sed mihi *Cl.* | 29. accersitus *Cl.* | accersistis *Cl.* | 30. nudius quarta die *Cl.* | ad hanc horam *Cl.*

ABℵ(C)DE. 13. (31.) 61. HL.

32. fin. add. [ὃς παραγενόμενος λαλήσει σοι]

33. ἐνώπιόν σου

39. [ἐν] Ἱερ.

Ἰόππην καὶ μετακάλεσαι Σίμωνα ὃς ἐπικαλεῖται
Πέτρος· οὗτος ξενίζεται ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος βυρσέως
παρὰ θάλασσαν†. 33 ἐξαυτῆς οὖν ἔπεμψα πρός σε,
σύ τε καλῶς ἐποίησας παραγενόμενος. νῦν οὖν
πάντες ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πάρεσμεν ἀκοῦσαι
πάντα τὰ προστεταγμένα σοι ὑπὸ τοῦ ‡ κυρίου.″
34 Ἀνοίξας δὲ Πέτρος τὸ στόμα εἶπεν, Ἐπ' ἀλη-
θείας καταλαμβάνομαι ὅτι οὐκ ἔστιν προσωπολήμ-
πτης ὁ θεός, 35 ἀλλ' ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φοβούμενος αὐτὸν
καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην δεκτὸς αὐτῷ ἐστιν.
36 τὸν λόγον [ὃν] ἀπέστειλεν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ εὐαγ-
γελιζόμενος εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ· οὗτός ἐστιν
πάντων κύριος. 37 ὑμεῖς οἴδατε τὸ γενόμενον ῥῆμα
καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, ‡ ἀρξάμενος″ ἀπὸ τῆς Γαλι-
λαίας, μετὰ τὸ βάπτισμα ὃ ἐκήρυξεν ‡ Ἰωάνης″· 38 Ἰη-
σοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρέθ, ὡς ἔχρισεν αὐτὸν ὁ θεὸς
πνεύματι ἁγίῳ καὶ δυνάμει, ὃς διῆλθεν εὐεργετῶν καὶ
ἰώμενος πάντας τοὺς καταδυναστευομένους ὑπὸ τοῦ δια-
βόλου, ὅτι ὁ θεὸς ἦν μετ' αὐτοῦ· 39 καὶ ἡμεῖς † μάρτυρες
πάντων ὧν ἐποίησεν ἔν τε τῇ χώρᾳ τῶν Ἰουδαίων καὶ
† Ἱερουσαλήμ· ὃν * καὶ″ ‡ ἀνεῖλαν″ κρεμάσαντες ἐπὶ

arcessi Simonem qui cognominatur Petrus: hic hospitatur in domo Simonis coriarii iuxta mare. 33 Confestim igitur misi ad te, et tu bene fecisti veniendo. Nunc ergo omnes nos in conspectu tuo adsumus audire omnia quaecumque tibi praecepta sunt a domino.

34 Aperiens autem os Petrus dixit, In veritate conperi quoniam non est personarum acceptor deus, 35 sed in omni gente qui timet eum et operatur iustitiam acceptus est illi. 36 Verbum misit filiis Israhel adnuntians pacem per Iesum Christum: hic est omnium dominus. 37 Vos scitis quod factum est verbum per universam Iudaeam, incipiens enim a Galilaea, post baptismum quod praedicavit Iohannes, 38 Iesum a Nazareth, quomodo unxit eum deus spiritu sancto et virtute, qui pertransivit benefaciendo et sanando [omnes] oppressos a diabolo, quoniam deus erat cum illo: 39 et nos testes sumus omnium quae fecit in regione Iudaeorum et in Hierusalem: quem et occiderunt suspendentes in ligno.

32. Ιοππην] add. ανδρας E. Arm. *Zoh.*
— εν οικιᾳ Σιμωνος βυρσεως] παρα τινι Σιμωνι βυρσει C. (Arm.)
— fin.] † add. ὁς παραγενομενος λαλησει σοι ϛ. CDE. 13. 31. HL. *Cod. Bed.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. | add. hic veniens dicet tibi sermones in quibus salvaberis. Theb. | om. ABℵ. 61. Vulg. Memph. Æth.
33. προς σε] add. παρακαλων ελθειν (add. σε^2) προς ἡμας D. Syr.Hcl.*
— τε] γε A. | δε D. Memph. Theb.
— παραγενομενος] -ναμενος 61. | praem. εν ταχει D.
— νυν ουν] νυν ιδου D*. (? νυν δ' ου).
— ενωπιον του θεου ABℵCD^{2}E. rel. Cod. Bed. Syr.Hcl. Memph. Arm. *Zoh.*&MSS. | ενωπ. σου D*. Vulg. Syr.Pst. Theb. Arm. *Usc.* Æth.
— παρεσμεν] om. D*. Theb.
— ακουσαι] add. βουλομενοι D*. | add. postea παρα σου D.
— παντα] om. D. | post σοι A.
— ὑπο Bℵ*. 13s. 31. 61. HL. | απο Aℵ^{c}CD. | παρα E.
— του κυριου ABℵCE. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Arm. | κυριου 13. 61*. | ‡ του θεου ϛ. D. 31. HL. Syr.Pst. Theb. | θεου 61^2.
34. το στομα] ante Πετρος D. *Am.* Memph. Æth. || add. αυτου Aℵ^{c}CE. Vulg. *Cl. Fuld.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | om. Bℵ*D. 13. 31. 61. HL. *Am. Tol. Fuld.*
— καταλαμβανομαι *Clem.* 772. *Iren.* 196. | καταλαμβανομενος D*. (οιδα *Eus.* D.E. 386^a.)
35. αλλ' *Eus.* D.E. 386^a. | αλλα A.
— εστιν] ante αυτῳ 31. *Clem.* 772. *Orig. Int.* iv. 484^a. | post *Iren.* 196. *Eus.* D.E. | εσται A.
36. τον] add. γαρ C *ut vid.* D *Gr. Tol. m.* Syrr.Pst.&Hcl.* Theb.
— ὃν ℵ*C *ut vid.* D *Gr.* E. 31. HL. Syrr. Pst.&Hcl. (h. 13.) | om. ABℵ^a (*ut vid.*) 61. Vulg. *m.* Memph. Theb. Arm. [Æth.]
37. ὑμεις *Iren.* 196. *Hil.* 1093^d. | om. B.
— γενομενον] γεναμ. E. | γεγονος C.
— ῥημα] om. D.
— της] om. D*.
— αρξαμενος AB*Mai*ℵCDEH. | ‡ -μενον ϛ. 13s. 31. 61. L. || add. γαρ AD *e.* Vulg. *Iren.* 196. | om. BℵCE. rel. vv. *Hil.* 1093^d.
38. Ναζαρεθ *Elz.*B*Btly.Mai* ℵCDE. 31. Vulg. Memph. Theb. *Iren.* 196. | -ρετ *St.* 3. A. 13. 61. HL.
— ὡς *Iren.* 196. *Hil.* 1093^d. | ὁν D. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. (ὃς *sic* 31.)
— αυτον] *Iren.* 196. om. D*. Arm.
— πνευματι] post ἁγιῳ D. | Contra, *Iren. Hil.* || praem. εν E. 31 *Scr.* L. (ctra, *Iren.*)
— ὁς ABℵ^{c}CE. rel. | ὡς ℵ*. 13. | οὑτος D. *Tol.* Syr.Pst. Theb. *Iren.*
— ιωμενος *Orig.* i. 790^a. | -νας D.
— καταδυναστευομενους *Orig.* i. 782^c. 790^a. | καταδυναστευθεντας D.
— διαβολου *Iren. Orig.* i. bis. | Σατανα E *Gr.*
39. ἡμεις BℵCE. rel. *Iren.* 196. | ὑμεις AD *Gr.* || † add. εσμεν ϛ. 13. 31. HL. Vulg. | om. ABℵCDE. 61. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. *Iren.* (Stieren.)

32 accersi *Am.*^{2} *Cl.* | 33. confestim ergo *Cl.* | 34. Petrus os suum *Cl.* | quia non est *Cl.* | 36. misit deus *Cl.* | 38. "a" *om. Am*.* (add.^{1}) | pertransiit *Cl.* | *om.* omnes *Am.* | 39. et Jerusalem quem occiderunt *Cl.* (*om.* "in" & "et.")

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

ξύλον. 40 τοῦτον ὁ θεὸς ἤγειρεν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ
ἔδωκεν αὐτὸν ἐμφανῆ γενέσθαι 41 οὐ παντὶ τῷ λαῷ,
ἀλλὰ μάρτυσιν τοῖς προκεχειροτονημένοις ὑπὸ τοῦ
θεοῦ ἡμῖν, οἵτινες συνεφάγομεν καὶ συνεπίομεν αὐτῷ
μετὰ τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν· 42 καὶ παρήγ-
γειλεν ἡμῖν κηρύξαι τῷ λαῷ καὶ διαμαρτύρασθαι ὅτι
‡ οὗτός″ ἐστιν ὁ ὡρισμένος ὑπὸ τοῦ θεοῦ κριτὴς (42. ὅτι αὐτός ἐστιν)
ζώντων καὶ νεκρῶν.¶ 43 τούτῳ πάντες οἱ προφῆται (¶ C.)
μαρτυροῦσιν, ἄφεσιν ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνό-
ματος αὐτοῦ πάντα τὸν πιστεύοντα εἰς αὐτόν. 44 Ἔτι
λαλοῦντος τοῦ Πέτρου τὰ ῥήματα ταῦτα, ἐπέπεσεν
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν
λόγον. 45 καὶ ἐξέστησαν οἱ ἐκ περιτομῆς πιστοὶ ¶ ὅσοι (¶ 31.)
‡ συνῆλθαν″ τῷ Πέτρῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ δωρεὰ
τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκκέχυται· 46 ἤκουον γὰρ αὐτῶν (45. τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου.)
λαλούντων γλώσσαις καὶ μεγαλυνόντων τὸν θεόν. τότε
ἀπεκρίθη † Πέτρος, 47 Μή τι τὸ ὕδωρ ‡ δύναται κωλῦσαί″
τις τοῦ μὴ βαπτισθῆναι τούτους, οἵτινες τὸ πνεῦμα τὸ
ἅγιον ἔλαβον ‡ ὡς″ καὶ ἡμεῖς; 48 προσέταξεν ‡ δὲ″
αὐτοὺς ‡ ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ βαπτισθῆναι.″
τότε ἠρώτησαν αὐτὸν ἐπιμεῖναι ἡμέρας τινάς.

40 Hunc deus suscitavit tertia die et dedit eum manifestum fieri, 41 non omni populo sed testibus praeordinatis a deo, nobis qui manducavimus et bibimus cum illo postquam resurrexit a mortuis: 42 et praecepit nobis praedicare populo et testificari quia ipse est qui constitutus est a deo iudex vivorum et mortuorum. 43 Huic omnes prophetae testimonium perhibent, remissionem omnium peccatorum accipere per nomen eius omnes qui credunt in eum. 44 Adhuc loquente Petro verba haec, cecidit spiritus sanctus super omnes qui audiebant verbum. 45 Et obstipuerunt ex circumcisione fideles qui venerunt cum Petro, quia et in nationes gratia spiritus sancti effusa est: 46 audiebant enim illos loquentes linguis et magnificantes deum. 47 Tunc respondit Petrus, Numquid aquam quis prohibere potest ut non baptizentur hi qui spiritum sanctum acceperunt sicut et nos? 48 Et iussit eos in nomine Iesu Christ baptizari. Tunc rogaverunt eum ut maneret aliquot diebus.

---

39. *παντων Iren.* | *αυτου* D.
— *τε*] om. 13.
— Ἱερουσαλημ] † praem. *εν* ς. AℵCE. 13. 31. 61*sic*. HL. *Arm.* Æth. *Iren.* (*εν* Ἱεροσυλυμοις 13.) | om. BD. Vulg. *Cl.*
— *ὀν και* ABℵCDE. 31. 61. HL. Vulg. *Cl.* (et *Am. Tol. Demid.*) Syr.Hcl.txt. Arm. (quem rejecerunt Judaei et Syr. Hcl.*mg.*) | *om. *και* ς. 13*s*. *Fuld.*Syr. Pst. ut vid. Memph. Theb. *Iren.* [Æth.]
— *ανειλαν* ABℵCDE. 13. 61. | ‡ *ανειλον* ς. 31. HL.
40. *ηγειρεν*] add. *εν* ℵ*C. 31. | om. ABℵᶜDE. rel.
— *τῃ τριτῃ ἡμερᾳ Iren.* 196. | *μετα την τριτην ἡμεραν* D*.
— *αυτον*] *αυτω* D**Kipl.* (*αυτω μεν φαν.* Dᶜ *Scr.*)
41. *ἡμιν*] ante *ὑπο του θεου* C. Syrr. (Pst.)&Hcl. (*Iren.* 196).
— *συνεφαγομεν*] add. *αυτῳ* C. Syr.Hcl.
— *συνεπιομεν αυτῳ*] add. *και συνεστραφημεν* D*. Syr.Hcl. | *και συναvεστραφημεν* D². | om. *Iren.* 196.
— *αυτον*] om. DE².
— *νεκρων*] add. *ἡμερας* μ̄ D. Theb. | add. *δι' ἡμερων τεσσαρακοντα* E. *Cod. Bed.* (Syr.Hcl.*) Æth. | om. *Iren.*
42. *παρηγγειλεν*] *ενετειλατο* D.
— *οὑτος* BCDE. 13. L*Tf.* | ‡ *αυτος* ς. Aℵ. 31. 61. HL*s*. Vulg. *Iren.*
43. *τουτῳ*] *τουτον* HL.
44. *επεπεσεν* BℵE. 31. 61. HL. | *επεσεν* AD. 13.
45. *ὁσοι* AℵD*Gr.*E. 13. 61. HL. | *οἱ* B. Vulg. Memph.
— *συνηλθαν* Bℵ. | ‡ *-θον* ς. AD. rel.
— *του αγιου πν̄ς* AℵE. 13. 61. HL. | *του πν̄ς του ἁγιου* BD. Vulg. (om. *του* 2⁰. D*.)
46. *γλωσσαις και μεγαλυνοντων*] ?.... *και μεγαλυνειν* D*?. praevaricatis linguis et magnificantes *d.* (D* n.l.; *γλωσσαις και μεγαλυνοντω**ν* *nunc* habet.)
— *τοτε απεκριθη*] *ειπεν δε* D. Syr.Pst. (Æth.)
— Πετρος] † praem. *ὁ* ς. DE. 13*s*. HL. | om. ABℵ. 61.
47. *δυναται κωλυσαι τις* ABℵ. 61. | *δυναται τις κωλυσαι* E. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. (E* om. *κωλυσαι* et *e.*) | *κωλὰι τις δυν.* D*. | ‡ *κωλυσαι δυναται τις* ς. D². 13. HL. Arm. | quis prohibere potest Vulg. (Æth.) | *μη τις το ὑδωρ κωλυσαι δυναται Iren.* 199. (om. *μητι*.)
47. *τουτους Iren.* | *αυτους* D.
— *ὡς* ABℵ. 13. 61. *Iren.* | *ὡσπερ* D. | ‡ *καθως* ς. EHL.
48. *προσεταξεν δε* BℵE. 13. 61. Syr.Hcl. Memph. Theb. | *τοτε προσεταξεν* D. Syr.Pst. | ‡ *προσεταξεν τε* ς. AHL. Vulg. Arm. Æth.
— *αυτους* BDE. rel. | *αυτοις* Aℵ.
— *εν τῳ ονοματι* Ιῡ χῡ *βαπτισθηναι* AB*Bch.Mai*ℵ. 61. *Am.* Arm. *εν τῳ ον. του χρ. βαπτ.* B*Btly.* (*του* κῡ Ιῡ χῡ 61*. Arm. MSS.) | *βαπτισθηναι εν τῳ ονοματι* Ιῡ χῡ E. 13. Vulg. *Cl.* Syrr. (Pst.)&Hcl. Memph. Theb. (domini Jesu Christi Syr.Pst.) | ‡ *βαπτισθηναι εν τῳ ονοματι του κυριου* ς. (D)HL. ‖ add. Ιηῡ χρῡ D.
— *ηρωτησαν*] *παρεκαλεσαν* D.
— *αυτον*] add. *προς αυτους* D.
— *επιμειναι*] *διαμειναι* D*.

---

43. *om.* omnium *Cl.* | 45. venerant *Cl.* | 48. baptizari in nomine domini Jesu Christi *Cl.* | manerent *Am.* | apud eos aliquot *Cl.*

ABℵDE. XI. 13. 61. Iϛ' HL.

1 Ἤκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ
ὄντες κατὰ τὴν Ἰουδαίαν ὅτι καὶ τὰ ἔθνη ἐδέξαντο
τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. 2 ‡ ὅτε δὲ″ ἀνέβη Πέτρος εἰς
‡ Ἱερουσαλήμ″ διεκρίνοντο πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περι-
τομῆς, 3 λέγοντες ὅτι ‡ Εἰσῆλθεν πρὸς ἄνδρας ἀκρο-
βυστίαν ἔχοντας″ καὶ ‡ συνέφαγεν″ αὐτοῖς. 4 ἀρξά-
μενος δὲ † Πέτρος ἐξετίθετο αὐτοῖς καθεξῆς λέγων,
5 z Ἐγὼ ἤμην ἐν πόλει Ἰόππῃ προσευχόμενος, καὶ
εἶδον ἐν ἐκστάσει ὅραμα, καταβαῖνον σκεῦός τι ὡς
ὀθόνην μεγάλην τέσσαρσιν ἀρχαῖς καθιεμένην ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ, καὶ ἦλθεν ‡ ἄχρι″ ἐμοῦ· 6 εἰς ἣν ἀτενίσας
κατενόουν, καὶ εἶδον τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ τὰ
θηρία καὶ τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ.
7 ἤκουσα δὲ * καὶ″ φωνῆς λεγούσης μοι, Ἀναστὰς
Πέτρε, θῦσον καὶ φάγε. 8 εἶπον δέ, Μηδαμῶς, κύριε·
ὅτι † κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον οὐδέποτε εἰσῆλθεν εἰς τὸ
στόμα μου. 9 ἀπεκρίθη δὲ † φωνὴ ἐκ δευτέρου ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ, Ἃ ὁ θεὸς ‡ ἐκαθέρισεν″ σὺ μὴ κοίνου.
10 τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς, καὶ ‡ ἀνεσπάσθη πάλιν″
ἅπαντα εἰς τὸν οὐρανόν. 11 καὶ ἰδοὺ ἐξαυτῆς τρεῖς
ἄνδρες ἐπέστησαν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ᾗ ‡ ἦμεν,″ ἀπε-

3. εἰσῆλθες et συνέφαγες

z || cap. 10:9, seq.

9. ἐκ δευτέρου φωνή

11. ἤμην.

1 Audierunt autem apostoli
et fratres qui erant in Iudaea
quoniam et gentes receperunt
verbum dei. 2 Cum ascendis-
set autem Petrus in Hierosoly-
mam disceptabant adversus il-
lum qui erant ex circumcisione,
3 dicentes, Quare introisti ad
viros praeputium habentes et
manducasti cum illis? 4 Inci-
piens autem Petrus exponebat
illis ordinem dicens, 5 Ego
eram in civitate Ioppen orans,
et vidi in excessu mentis visio-
nem, descendens vas quoddam
velut linteum magnum quat-
tuor initiis summitti de caelo,
et venit usque ad me; 6 in quo
intuens considerabam, et vidi
quadrupedia terrae et bestias
et reptilia et volatilia caeli.
7 Audivi autem et vocem di-
centem mihi, Surge, Petre oc-
cide et manduca. 8 Dixi autem,
Nequaquam, domine, quia
commune aut inmundum num-
quam introiit in os meum.
9 Respondit autem vox secundo
de caelo, Quae deus mundavit
tu commune ne dixeris. 10 Hoc
autem factum est per ter, et
recepta sunt rursum omnia in
caelum. 11 Et ecce confestim
tres viri adstiterunt in domo in

1. ηκουσαν δε....Ιουδαιαν] ακουστον δε εγενετο τοις αποστολοις και τοις αδελφοις οἱ (τοις²) εν τῃ Ιουδαιᾳ D. Syr.Pst.
— εδεξαντο] εδεξατο D* (E* Tf. sed per errorem teste Westcott.)
— fin.] add. et benedicebant deo Syr. Hcl.*
2. ver. ὁ μεν ουν Πετρος δια ἱκανου χρονου ηθελησαι (-σεν²) πορευθηναι εις Ἱεροσολυμα· και προσφωνησας τους αδελφους και επιστηριξας αυτους πολυν λογον ποιουμενος δια των χωρων διδασκων αυτους, ὁς και κατηντησεν αυτοις και απηγγιλεν αυτοις την χαριν του θῡ. οἱ δε εκ περιτομης αδελφοι διεκρινοντο προς αυτον D. | ab init. add. Ipse quidem igitur Petrus per tempus non modicum volebat abire Hierosolymam et loqui fratribus; et cum confirmasset profectus est † et″ docuit eos Syr.Hcl.*
— ὁτε δε ABℵE. 61. Vulg. Memph. Theb. Arm. | ‡ και οτε ϛ. 13s. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Æth.
— Ἱερουσαλημ ABℵ. 61. | ‡ Ἱεροσολυμα ϛ. (D supra) E. 13. HL.

2. διεκρινοντο] -ναντο 13.
3. εισηλθ. ante προς ανδ. ακροβ. εχοντας ABℵD. 61. Vulg. Memph. Theb. Arm. Æth. | ‡ post ϛ. E. 13. HL. Syrr. Pst.&Hcl.
— εισηλθεν et συνεφαγεν B. 13. 61. L. Syrr.Pst.&Hcl.*txt*. Arm.*Zoh*. & MSS. | ‡ εισηλθες et συνεφαγες ϛ. AℵDEH. Vulg. Syr.Hcl.*mg*. Memph. Theb. Arm. *Usc*. Æth.
— αυτοις] praem. συν D*.
4. Πετρος] † praem. ὁ ϛ. HL. | om. ABℵDE. 13. 61.
— αυτοις] add. τα D*Gr*.
— καθεξης] om. L*txt*. Memph. (non H.)
5. πολει] post Ιοππῃ D.
— προσευχομενος] om. ℵ*. (add.ᶜ)
— εν 2⁰.] om. D*.
— καταβαινον] -νων A. 61. || post σκευος τι 61. Memph. Theb.
— τεσσαρσιν] τετρασιν D.
— αχρι ABℵ | ‡ αχρις ϛ. E. rel. | ἑως D.
6. τα 1⁰. et 3⁰.] om. D*.
— τα 4⁰.] om. D.
— και τα θηρια] om. Syr.Pst. et Æth. *ut vid.*

6. της γης] post και τα θηρια και τα ἑρπετα H.
7. ηκουσα δε * και″ ABℵE. 13. 61. Vulg. Memph. Theb. | και ηκουσα D. Syr.Pst. Æth. | ηκουσα δε (*om. και″) ϛ. HL. Syr.Hcl. Arm.
— φωνης λεγουσης] φωνην λεγουσαν D.
— αναστας] αναστα D* *Gr*.
8. ειπον] ειπα D.
— κοινον] † praem. παν ϛ. HL. Memph. ut vid. (vid. x. 14). | om. ABℵDE. 13. 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. Æth. *Orig*. i. 249ᵃ.
9. απεκριθη δε.....του ουνου] εγενετο (add. δε²) φωνη εκ του ουνου προς με D.
— απεκρ. δε] † add. μοι ϛ. E. 13. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. *Zoh*. & MSS. Æth. | om. ABℵ. 61. Vulg. Memph. Theb. Arm. *Usc*.

2. autem ascendisset Petrus Ierosol. *Cl*. | 4. Joppe *Cl*. | 6. in quod *Cl*. | 8. introivit *Cl*. | 9. ne commune *Cl*. | 10. omnia rursum *Cl*. | 11. viri tres confestim *Cl*.

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.
a || cap. 10:20.
b || cap. 10:44.
c cap. 1:5.

σταλμένοι ἀπὸ Καισαρείας πρός με. 12 εἶπεν δὲ
‡ τὸ πνεῦμα μοι" συνελθεῖν αὐτοῖς μηδὲν ‡ διακρί-
ναντα". ἦλθον δὲ σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ἓξ ἀδελφοὶ οὗτοι,
καὶ εἰσήλθομεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός, 13 ἀπήγ-
γειλεν ‡ δὲ" ἡμῖν πῶς εἶδεν τὸν ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ
αὐτοῦ σταθέντα καὶ εἰπόντα †, Ἀπόστειλον εἰς Ἰόπ-
πην † καὶ μετάπεμψαι Σίμωνα τὸν ἐπικαλούμενον
Πέτρον, 14 ὃς λαλήσει ῥήματα πρός σε ἐν οἷς σω-
θήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου. 15 b ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαί
με λαλεῖν ἐπέπεσεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς,
ὥσπερ καὶ ἐφ' ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ. 16 ἐμνήσθην δὲ τοῦ
ῥήματος * τοῦ" κυρίου, ὡς ἔλεγεν, c ‡ Ἰωάνης" μὲν
ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύ-
ματι ἁγίῳ. 17 εἰ οὖν τὴν ἴσην δωρεὰν ἔδωκεν αὐτοῖς
ὁ θεὸς ὡς καὶ ἡμῖν, πιστεύσασιν ἐπὶ τὸν κύριον
Ἰησοῦν χριστόν, ἐγὼ † τίς ἤμην δυνατὸς κωλῦσαι τὸν
θεόν; 18 ἀκούσαντες δὲ ταῦτα ἡσύχασαν, καὶ ‡ ἐδό-
ξασαν" τὸν θεὸν λέγοντες, Ἄρα † καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ
θεὸς τὴν μετάνοιαν ‡ εἰς ζωήν ἔδωκεν."

19. Στεφάνου

12 19 Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς
γενομένης ἐπὶ Στεφάνῳ διῆλθον ἕως Φοινίκης καὶ

qua eram, missi a Caesarea
ad me. 12 Dixit autem spiritus
mihi ut irem cum illis nihil
hesitans. Venerunt autem me-
cum et sex fratres isti, et in-
gressi sumus in domum viri.
13 Narravit autem nobis quo-
modo vidisset angelum in
domo sua stantem et dicentem
sibi, Mitte in Ioppen et arcessi
Simonem qui cognominatur
Petrus, 14 qui loquetur tibi ver-
ba in quibus salvus eris tu et
universa domus tua. 15 Cum
autem coepissem loqui, decidit
spiritus sanctus super eos sicut
et in nos in initio. 16 Recor-
datus sum autem verbi domini,
sicut dicebat, Iohannes quidem
baptizavit aqua, vos autem
baptizabimini spiritu sancto.
17 Si ergo eandem gratiam de-
dit illis deus sicut et nobis qui
credidimus in dominum Iesum
Christum, ego quis eram qui
possem prohibere deum? 18 His
auditis tacuerunt, et glorifica-
verunt deum dicentes, Ergo et
gentibus deus paenitentiam ad
vitam dedit.

19 Et illi quidem qui dispersi
fuerant a tribulatione quae
facta fuerat sub Stephano per-
ambulaverunt usque Foenicem

9. εκ δευτερου] ante φωνη BE. Syrr. Pst.&Hcl. Arm. | post Aℵ. 13. 61. HL. Vulg. Memph. Theb. (Æth.) (om. D.)
— ουρανου] add. λεγουσα 13.
— εκαθερισεν A. 13. 61*. (H)L. (-θαιρ. H.) | ‡ εκαθαρισεν ς. BℵDE. 61².
10. δε] om. H.
— ανεσπασθη ante παλιν ABℵD. 13. 61. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Arm. Æth. | ‡ post ς. EHL. (om. παλιν Syr. Pst. Theb.)
11. ημεν ABℵD Gr. | ‡ ημην ς. E. 13s. 61. HL. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æth.(erant. *d.*)
— Καισαραιας D.
— με] εμε ℵ*. (corr.ᶜ)
12. ειπεν] -πον 61.
— το πνευμα μοι ABℵD. 61. Vulg. Memph. Theb. | ‡ μοι το πν. ς. E. 13. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth.
— μηδεν διακρ.] om. D. Syr.Hcl.
— διακριναντα ABℵᶜ. 13. 61. | -νοντα ℵ*E(B *Btly.*) | ‡ διακρινομενον ς. HL.
— δε ult.] om. D. Arm.
— οἱ ἑξ οἱ αδελφοι 61.
13. απηγγειλεν] ανηγγ. B *Btly.* (ctra, *Alf. Mai.* sil. *Bch.*)
— δε ABℵD. 61. Vulg. Syr.Hcl. Memph. | ‡ τε ς. E. 13. HL. Syr.Pst. Arm. Æth. | om. Theb.
— τον 1°.] om. D.
— ειποντα] † add. αυτῳ ς. DE. 13. HL. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. (Æth.) | om. ABℵ. 61. Memph.
— αποστειλον] πεμψον B.
— Ιοππην] † add. ανδρας ς. E. 13. HL. Syr.Hcl. | om. ABℵD. 61. Vulg. Syr.Pst. Memph. Arm. Æth.
14. λαλησει] -ση A.
— σωθησῃ] -σει E. 13.
— ὁ om. 61* *Scr.*
15. λαλειν] add. αυτοις D.
— επεπεσεν] επεσεν D.
— αυτους] αυτοις D*.
— ὡσπερ] ὡς D.
16. εμνησθην] -σθημεν A.
— του κυριου ABℵDE. 13. 61. | *om. του ς. HL.
— Ιωαν.] praem. ὁτι ℵᶜ.
— πνευματι] πν̄α D*.
17. εδωκεν] δεδωκεν ℵ.
17. ὁ θεος] om. D.
— εγω] † add. δε ς. EHL. Syr.Hcl. Theb. | om. ABℵD. 13. 61. Vulg. Syr.Pst. Memph. Arm. Æth.
— τις] om. 61.
— θεον] add. του μη δουναι αυτοις πν̄α ἁγιον πιστευσασιν επ' αυτω D. (Syr. Hcl.*) (in dominum Jesum Christum. Syr.Hcl.*)
18. εδοξασαν BℵD². 61. Vulg. Syrr.Pst. &Hcl. Memph. Theb. Æth. (εδοξαν D*.) | ‡ εδοξαζον ς. AE. 13s. HL. Arm.
— αρα AB(*sic Alf.*)ℵD. 61. | αρα † γε" ς. E. 13s. HL. Syr.Hcl.mg. *Graece.*
— την] om. D.
— εις ζωην ante εδωκεν ABℵD. 61. *Am. Fuld. Tol. Demid.* | ‡ post ς. E. 13. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. (Arm.) Æth. *Platt.* (om. Rom.) (dedit deus ad vitam Vulg. *Cl.*)
19. επι] απο του D. (om. του D².)
— Στεφανῳ Bℵ. 61. HL. | Στεφανου ADE. 13.

13. accersi *Cl.* | 15. cecidit *Cl.* | 18. paenitentiam dedit deus ad vitam *Cl.* | 19. Phocnicen *Cl.*

ABℵDE. 13. 61. HL.

Κύπρου καὶ Ἀντιοχείας, μηδενὶ λαλοῦντες τὸν λόγον
εἰ μὴ μόνον Ἰουδαίοις. 20 ἦσαν δέ τινες ἐξ αὐτῶν
ἄνδρες Κύπριοι καὶ Κυρηναῖοι, οἵτινες ‡ ἐλθόντες″ εἰς
Ἀντιόχειαν, ἐλάλουν * καὶ″ πρὸς τοὺς ‡″Ελληνας″
εὐαγγελιζόμενοι τὸν κύριον Ἰησοῦν. 21 καὶ ἦν χεὶρ
κυρίου μετ᾽ αὐτῶν, πολύς τε ἀριθμὸς * ὁ″ πιστεύσας
ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν κύριον· 22 ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς
22. [οὔσης] τὰ ὦτα τῆς ἐκκλησίας τῆς * οὔσης″ ἐν ‡ Ἱερουσαλὴμ″
περὶ αὐτῶν, καὶ ἐξαπέστειλαν Βαρνάβαν † ἕως Ἀντι-
οχείας· 23 ὃς παραγενόμενος καὶ ἰδὼν τὴν χάριν * τὴν″
τοῦ θεοῦ ἐχάρη, καὶ παρεκάλει πάντας τῇ προθέσει
τῆς καρδίας προσμένειν τῷ κυρίῳ· 24 ὅτι ἦν ἀνὴρ
ἀγαθὸς καὶ πλήρης πνεύματος ἁγίου καὶ πίστεως. καὶ
προσετέθη ὄχλος ἱκανὸς τῷ κυρίῳ. 25 ἐξῆλθεν δὲ εἰς
Ταρσὸν † ἀναζητῆσαι Σαῦλον, 26 καὶ εὑρὼν † ἤγαγεν †
εἰς Ἀντιόχειαν. ἐγένετο δὲ ‡ αὐτοῖς″ * καὶ″ ἐνιαυτὸν
ὅλον συναχθῆναι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ διδάξαι ὄχλον
ἱκανόν, χρηματίσαι τε ‡ πρώτως″ ἐν Ἀντιοχείᾳ τοὺς
17′ μαθητὰς Χριστιανούς. 27 Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις
κατῆλθον ἀπὸ Ἱεροσολύμων προφῆται εἰς Ἀντι-

et Cyprum et Anthiociam, ne-
mini loquentes verbum nisi
solis Iudaeis. 20 Erant autem
quidam ex eis viri Cyprii et
Cyrenei, qui cum introissent
Anthiociam, loquebantur et ad
Grecos adnuntiantes dominum
Iesum. 21 Et erat manus do-
mini cum eis: multus quidem
numerus credentium conversus
est ad dominum. 22 Pervenit
autem sermo ad aures ecclesiae
quae erat Hierosolymis super
istis, et miserunt Barnaban
usque Anthiociam: 23 qui cum
pervenisset et vidisset gratiam
dei, gavisus est, et hortabatur
omnes proposito cordis perma-
nere in domino, 24 quia erat vir
bonus et plenus spiritu sancto
et fide. Et adposita est turba
multa domino. 25 Profectus
est autem Tharsum ut quae-
reret Saulum; quem cum inve-
nisset, perduxit Anthiociam:
26 et annum totum conversati
sunt in ecclesia et docuerunt
turbam multam, ita ut cogno-
minarentur primum Anthiociae
discipuli Christiani. 27 In his
autem diebus supervenerunt ab
Hierosolymis prophetae Anthi-

19. *τον λογον*] ante *λαλουντες* D.
— *μονον*] *μονοις* D. Vulg.
— *Ιουδαιοις*] *Ιουδαιοι* ℵ.
20. *ελθοντες* AB*Mai*ℵDE. 61. L*Tf.* Syr.Hcl. Memph. Theb. Æth. | ‡ *εισελθοντες* ς. 13*s*. H. Vulg. Syr.Pst. Arm.
— *ελαλουν και* ABℵ*. 61. Vulg. | *om. *και* ς. DℵᶜE. 13*s*. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.
— *Ἑλληνας* AℵᶜD*. Arm. Æth. *ut vid.* (πλείστων τε καὶ ἄλλων ἐπ᾽ Ἀντιοχείας Ἑλλήνων. *Eus.* H.E. ii. 3. (49.) | ‡ *Ἑλληνιστας* ς. BD²E. 13*sic*. 61. HL. | *ευαγγελιστας* ℵ*. (Graecos Vulg. ancc. Syrr.Pst.&Hcl. Memph.)
— *Ιησουν*] add. *χριστον* D. Æth. Platt.
21. *και ην*] *ην δε* D*Gr.*
— *ὁ πιστ.* ABℵ. 61. | *om. *ὁ* ς. DE. 13*s*. HL. Syrr.Pst.&Hcl.
— *κυριον*] add. *Ιησουν* E.
22. *της ουσης* BℵE. 13. 61. Vulg. Syr. Hcl. | *om. *ουσης* ς. ADHL. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth.
— *Ἱερουσαλημ* ABℵD. 61 (13 *n. l.*) | ‡ *Ἱεροσολυμοις* ς. EHL. Vulg. ‖ add. *τα* E*Gr.*
22. *Βαρναβαν*] † add. *διελθειν* ς. DE. 13. HL. Syr.Hcl. Theb. | om. ABℵ. 61. Vulg. Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. (post *Αντ.* B*Btly.*)
— *ἑως*] add. *της* D*.
23. *ὁς*] add. *και* D*Gr.*
— *χαριν την του* ABℵ. | *om. *την* ς. DE. 13. 61. HL. Syrr.Pst.&Hcl.
— *προσμενειν*] add. *εν* B. Memph. Theb.
24. *ην ανηρ*] *ανηρ ην* ℵ.
— *τῳ κυριῳ*] om. B*.
25... *Αντ.* 26. *ακουσας δε ὁτι Σαυλος εστιν εις Θαρσον* (*Ταρσον*²) *εξηλθεν αναζητων αυτον και ὡς* (om.²) *συντυχων παρεκαλεσεν* (add. *αυτον*²) *ελθειν εις Αντιοχειαν* D. Syr.Hcl.*mg.*
— *εις Ταρσον*] † add. *ὁ Βαρναβας* ς. E. 13. 61. HL. Syr.Hcl. (praem. Vulg. *Cl.* Æth.) | om. ABℵ. *Am.** *Fuld.* Syr.Pst. Memph. Theb. Arm.
— *αναζητησαι*] *αναστησαι* B*.
26. *εὑρων*] † add. *αυτον* ς. HL. Syrr. Pst.&Hcl.† Memph. Theb. Arm. Æth. (13 n. l.) | om. ABℵE. 61.
— *ηγαγεν*] † add. *αυτον* ς. EHL. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æth. (13 n. l.) | om. ABℵ. 61. Vulg. Arm.
26. *εγενετο δε αυτοις* ad fin. ver.] *οἱτινες παραγενομενοι ἐνιαυτον ὁλον συνεχυθησαν οχλον ἱκανον. και τοτε πρωτον εχρηματισεν εν Αντιοχειᾳ οἱ μαθηται χρειστιανοι* D**Gr.* | contigit vero eis annum totum commiscere ecclesiam et tum primum nuncupati sunt in Antiochiam discipulos Christianos *d.* | *οἱτινες παραγ. ἐν. ὁλ. συναναχυθηναι τῃ εκκλησιᾳ, και διδαξαι οχλον ἱκανον, χρηματισται πρωτως κ.τ.λ.* D². Syr.Hcl.*mg.* (et *txt.*) (et annum totum conversati sunt (ibi *Cl.*) in Ecclesia Vulg.)
— *αυτοις* ABℵE. 13. 61. | ‡ *αυτους* ς. HL.
— *και ενιαυτ.* ABℵ. 13. Syr.Hcl. | *om. *και* ς. E. 61. HL. (Vulg.) Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth.
— *ὁλον*] om. E. Theb.
— *εν τῃ εκκλ.*] om. *εν* HL.
— *πρωτως* BℵD². | ‡ *πρωτον* ς. AD*E. rel.

19. Antiochiam *Cl.* | 21. multusque numerus *Cl.* | 22. usque ad Antiochiam *Cl.* | 23. omnes in proposito *Cl.* | 25. autem] *add.* Barnabas *Cl.* *Am.*** | Tarsum *Cl.* *Am.*** | 26. sunt ibi *Cl.*

Vulg. Syr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth. ὀχειαν· [28] ἀναστὰς δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ἄγαβος,
ἐσήμανεν διὰ τοῦ πνεύματος λιμὸν ‡ μεγάλην″ μέλ-
λειν ἔσεσθαι ἐφ᾽ ὅλην τὴν οἰκουμένην, ‡ ἥτις″ † ἐγένετο
ἐπὶ Κλαυδίου †. [29] τῶν δὲ μαθητῶν καθὼς ‡ εὐπορεῖτό″
τις, ὥρισαν ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς
κατοικοῦσιν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς· [30] ὃ καὶ ἐποί-
ησαν ἀποστείλαντες πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους διὰ
χειρὸς Βαρνάβα καὶ Σαύλου.

XII. ΙΗ′ 13. [1] Κατ᾽ ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν Ἡρώ-
δης ὁ βασιλεὺς τὰς χεῖρας κακῶσαί τινας τῶν ἀπὸ
τῆς ἐκκλησίας. [2] ἀνεῖλεν δὲ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν
‡ Ἰωάνου″ ‡ μαχαίρῃ″ [3] ‡ ἰδὼν δὲ″ ὅτι ἀρεστόν ἐστιν
τοῖς Ἰουδαίοις, προσέθετο συλλαβεῖν καὶ Πέτρον,
3. [αἱ] ἡμέραι (ἦσαν δὲ ἡμέραι τῶν ἀζύμων), [4] ὃν καὶ πιάσας ἔθετο
εἰς φυλακήν, παραδοὺς τέσσαρσιν τετραδίοις στρατι-
ωτῶν φυλάσσειν αὐτόν, βουλόμενος μετὰ τὸ πάσχα
ἀναγαγεῖν αὐτὸν τῷ λαῷ. [5] ὁ μὲν οὖν Πέτρος ἐτηρεῖτο
ἐν τῇ φυλακῇ· προσευχὴ δὲ ἦν ‡ ἐκτενῶς″ γινομένη ὑπὸ
τῆς ἐκκλησίας πρὸς τὸν θεὸν ‡ περὶ″ αὐτοῦ. [6] ὅτε δὲ
‡ ἤμελλεν″ ‡ προάγειν αὐτὸν″ ὁ Ἡρώδης, τῇ νυκτὶ

ociam: [28] et surgens unus ex eis nomine Agabus significabat per spiritum famem magnam futuram in universo orbe terrarum quae facta est sub Claudio. [29] Discipuli autem, prout quis habebat, proposuerunt in ministerium mittere habitantibus in Iudaea fratribus: [30] quod et fecerunt, mittentes ad seniores per manus Barnabae et Sauli.

[1] Eodem autem tempore misit Herodes rex manus ut adfligeret quosdam de ecclesia. [2] Occidit autem Iacobum fratrem Iohannis gladio. [3] Videns autem quia placeret Iudaeis, adposuit adprehendere et Petrum: erant autem dies azymorum: [4] quem cum adprehendisset, misit in carcerem, tradens quattuor quaternionibus militum custodire eum, volens post pascha producere eum populo. [5] Et Petrus quidem servabatur in carcere: oratio autem fiebat sine intermissione ab ecclesia ad deum pro eo. [6] Cum autem producturus cum esset Herodes, in ipsa

26. εν Αντιοχειᾳ] εις Αντιοχειαν A.
— χρηστιανους ℵ*. 61.
27. ταυταις] αυταις B.
28. αναστας δε] ην δε πολλη ἀγαλλιασις, συνεστραμμενων δε ἡμων εφη D.
— εσημανεν AℵE. 13. 61. HL. Syrr.Pst. &Hcl. Memph. Theb. | εσημαινεν B. Vulg. | σημενων D.
— μεγαλην ABℵD². 61. | ‡ μεγαν ς. D*EHL. (13 n. l.)
— ἡτις ABℵDE. 13. 61. | ‡ ὁστις ς. HL. ‖ † add. και ς. EHL. Syr.Pst. | om. ABℵD. 13. 61. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.
— Κλαυδιου] † add. Καισαρος ς. EHL. Syrr.Pst.&Hcl. | om. ABℵD. 13. 61. Vulg. Memph. Theb. Arm. Æth.
29. των δε μαθ. καθως ευπορειτο τις (*Eus.* H.E. ii. 12. (61.) | οἱ δε μαθηται καθως ευπορουντο D.
— ευπορειτο ABℵE. 13. H. *Eus.* H.E. 1 MS. | ‡ ηυπορειτο ς. 61. L. *Eus.* H.E. ed.
— ὡρισαν *Eus.* H.E. | -σεν A.
30. ὁ] οἱ L. (ο και ο ℵ*. om. ὁ 2° ℵ³.)
— προς *Eus.* H.E. | om. B (*Tf. Alf.* in ed.—Sed sil. *Btly. Blc. Bch.* et habet *Mai* in utr.q. ed.) Memph.

1. ὁ βασιλευς ante Ἡρωδης ℵ. 61. Syr. Hcl. *Eus.* H.E. ii. 9. (56.) *Burton* | post ABDE. rel. *Eus.* cdd. quidam *Lucif.* 135. | add. qui cognominatus est Agrippa Syr.Pst. ‖ Ἡρωδης] Αγριππας Theb. (et in seqq.)
— τας χειρας ante Ἡρ. ὁ βασιλ. D. | Contra, *Eus.* H.E. *Lucif.*
— εκκλησιας] add. εν τῃ Ιουδαιᾳ D. Syr.Hcl.* | om. *Eus.* H.E. *Lucif.*
2. ανειλεν δε *Eus.* H.E. ii. 9. (56.) *Lucif.* 135. | και ανειλεν D. Syr.Pst. Æth.
— μαχαιρῃ AB**Mai*ℵD². 13. 61. | ‡ -ρᾳ ς. B²D*EHL. *Orig.* i. 421ᵇ. iii. 719ᵈ.
3. ιδων δε ABℵE. 13. 61. Vulg. Memph. Theb. | ‡ και ιδων ς. DHL. Syrr. Pst.&Hcl. Æth. *Lucif.* 135. [Arm.]
— εστιν] om. ℵ*. (add.ᶜ)
— Ιουδαιοις] add. ἡ επιχειρησις επι τους πιστους D. Syr.Hcl.*mg.* | om. *Lucif.*
— συλλαβειν] praem. του E.
— ἡμεραι] praem. αἱ ADE. 13. 61. | om. αἱ BℵHL. Arm.
4. ὁν και] τουτον D. *Lucif.* 135.
— εις φυλακην *Lucif.* | εν φυλακῃ E*Gr.*
— παραδους] παραδιδους A.
— τεσσαρσι] mg.*H.

4. αυτον 1°.] om. D. Vulg. *Cl.*
— αναγαγειν Syr.Hcl.*mg.* *Lucif.* | αγαγειν A. Syrr.Pst.&Hcl.*txt.*
— τω λαων (*sic*) L.
5. φυλακῃ] add. a cohorte regis Syr.Hcl.*
— προσευχη δε ad fin. ver. (*Lucif.* 135.) πολλη δε προσευχη ην εν εκτενειᾳ (περι αυτου *om.*²) απο της εκκλησιας προς τον θεον περι αυτου D.
— εκτενως A**ut vid.*Bℵ. 13. Vulg. *e.* (*Lucif.* 135.) | ‡ εκτενης ς. A²E. (61.) HL. (εκτενεις 61.)
— γινομενη] γενομενη 61.
— προς τον θεον (*Lucif.*) | om. B.
— περι A²BℵD. 13. 61. | ‡ ὑπερ ς. EHL. (? ὑπ vel επ A*.)
6. ημελλεν BℵE. 13. 61. L. | ‡ εμελλεν ς. ADH.
— προαγ. ante αυτον A(B)(ℵ)DE. 13. 61. | ‡ post ς. HL. ‖ προαγειν DEHL. | προαγαγειν A. 61. | προσαγαγειν B. 13. | προσαγειν ℵ.
— ὁ 1°.] om. D.

28. universum orbem *Am.*** | 29. proposuerunt singuli *Cl.*
2. ut apprehenderet *Cl.* | 4. tradensque *Am.*** | custodiendum *Cl.* (*om.* cum.)

ABℵDE. 13. 61. HL.

ἐκείνῃ ἦν ὁ Πέτρος κοιμώμενος μεταξὺ δύο στρατι-
ωτῶν δεδεμένος ἁλύσεσιν δυσίν, φύλακές τε πρὸ τῆς
θύρας ἐτήρουν τὴν φυλακήν. 7 καὶ ἰδοὺ ἄγγελος
κυρίου ἐπέστη, καὶ φῶς ἔλαμψεν ἐν τῷ οἰκήματι·
πατάξας δὲ τὴν πλευρὰν τοῦ Πέτρου, ἤγειρεν αὐτὸν
λέγων, Ἀνάστα ἐν τάχει. καὶ ‡ ἐξέπεσαν″ αὐτοῦ αἱ
ἁλύσεις ἐκ τῶν χειρῶν. 8 εἶπεν ‡ δὲ″ ὁ ἄγγελος πρὸς
αὐτόν, ‡ Ζῶσαι″ καὶ ὑπόδησαι τὰ σανδάλιά σου.
ἐποίησεν δὲ οὕτως. καὶ λέγει αὐτῷ, Περιβαλοῦ τὸ
ἱμάτιόν σου, καὶ ἀκολούθει μοι. 9 καὶ ἐξελθὼν ἠκο-
λούθει †· καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι ἀληθές ἐστιν τὸ γινόμενον
διὰ τοῦ ἀγγέλου, ἐδόκει δὲ ὅραμα βλέπειν. 10 διελ-
θόντες δὲ πρώτην φυλακὴν καὶ δευτέραν ‡ ἦλθαν″ ἐπὶ
τὴν πύλην τὴν σιδηρᾶν τὴν φέρουσαν εἰς τὴν πόλιν,
ἥτις αὐτομάτη ‡ ἠνοίγη″ αὐτοῖς, καὶ ἐξελθόντες προ-
ῆλθον ῥύμην μίαν, καὶ εὐθέως ἀπέστη ὁ ἄγγελος ἀπ᾽
αὐτοῦ. 11 καὶ ὁ Πέτρος ‡ ἐν ἑαυτῷ γενόμενος″ εἶπεν,
Νῦν οἶδα ἀληθῶς ὅτι ἐξαπέστειλεν κύριος τὸν ἄγγελον
αὐτοῦ καὶ ‡ ἐξείλατό″ με ἐκ χειρὸς Ἡρῴδου καὶ
πάσης τῆς προσδοκίας τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων.
12 συνιδών τε ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν * τῆς″ Μαρίας
τῆς μητρὸς ‡ Ἰωάνου″ τοῦ ἐπικαλουμένου Μάρκου, οὗ
ἦσαν ἱκανοὶ συνηθροισμένοι καὶ προσευχόμενοι.

nocte erat Petrus dormiens
inter duos milites vinctus ca-
tenis duabus, et custodes ante
ostium custodiebant carcerem.
7 Et ecce angelus domini adsti-
tit, et lumen refulsit in habita-
culo, percussoque latere Petri
suscitavit eum dicens, Surge
velociter. Et ceciderunt cate-
nae de manibus eius. 8 Dixit
autem angelus ad eum, Prae-
cingere et calcia te galliculas
tuas. Et fecit sic. Et dixit
illi, Circumda tibi vestimentum
tuum et sequere me. 9 Et ex-
iens sequebatur eum, et nescie-
bat quia verum est quod fiebat
per angelum, aestimabat autem
se visum videre. 10 Transeun-
tes autem primam et secundam
custodiam venerunt ad portam
ferream quae ducit ad civita-
tem; quae ultro aperta est eis,
et exeuntes processerunt vicum
unum, et continuo discessit
angelus ab eo. 11 Et Petrus
ad se reversus dixit, Nunc scio
vere quia misit dominus ange-
lum suum et eripuit me de
manu Herodis et de omni ex-
pectatione plebis Iudaeorum.
12 Consideransque venit ad do-
mum Mariae matris Iohannis
qui cognominatus est Marcus,
ubi erant multi congregati et

6. *κοιμωμενος*] *κοιμουμενος* D*.
— *τε* (*Lucif.* 136.) | *δε* D. *e.* Memph.
— *προ της θυρας* *Lucif.* | *προς τῃ θυρᾳ* A.
7. *επεστη*] add. *τῳ Πετρῳ* D. Syr.Hcl.* Theb. Æth. | om. *Lucif.* 136.
— *ελαμψεν εν*] *επελαμψεν* D. | splenduit ab eo Syr.Hcl.mg.
— *παταξας*] *νυξας* D.
— *εξεπεσαν* ABℵDE. 61. | ‡ *-σον* ς. 13*s*. HL.
— *αυτου*] post *χειρων* D. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. *Lucif.* 136.
8. *ειπεν δε* BDEH. Vulg. Syr.Hcl. Theb. | ‡ *ειπ. τε* ς. Aℵ. 13*s*. 61. L. Syr.Pst. Arm. Æth. [Memph.]
— *ὁ αγγελος*] post *προς αυτον* L Syr. Pst. Æth.
— *ζωσαι* ABℵD. 13. 61. | ‡ *περιζωσαι* ς. EHL.
— *ὑποδυσαι* B**Rl.*
— *δε* 2°] *τε* E.
— *οὑτως*] *οὑτος* sic 61.
9. *ηκολουθει*] † add. *αυτῳ* ς. ℵᶜEHL. Vulg. (et *Am.*) Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æth. | om. ABℵ*D. 13. 61. *Fuld. Tol.* Arm.
9. *γινομενον*] *γεν.* 61. L *Tf.*
— *δια* BℵDE. 13. 61. L. Vulg. Syrr.Pst. &Hcl.*txt.* Memph. | *ὑπο* AH. Syr.Hcl. mg. Arm. [Theb.]
— *εδοκει δε*] *εδοκει γαρ* D. Syr.Pst. Arm. (om. *δε* ℵ*. corr.ᶜ)
10. *δε*] om. 61.
— *φυλακην*] post *και δευτεραν* D.
— *ηλθαν* ABℵ. 13. | ‡ *-θον* ς. DE. 61. HL.
— *την φερουσαν εις την πολιν*] om. L. Syr.Pst.
— *εις*] *επι* 13. 61.
— *ηνοιγη* AB(ℵ)(D.) 13. 61. (*ηνυγη* ℵB*D.) | ‡ *ηνοιχθη* ς. EHL.
— *εξελθοντες*] add. *κατεβησαν τους ζ̄ βαθμους και* D. | om. *Lucif.* 136.
— *προηλθον*] *προσηλθαν* D(L). (*-θον* L.)
— *απεστη*] *απηλθεν* A.
11. *εν ἑαυτῳ* ante *γενομενος* A(B)ℵD. 13. 61. Vulg. Æth. *Lucif.* 136. (*αυτῳ* B *Bch.* & **Mai*) | ‡ post ς. EHL. Syr. Hcl. Memph. Theb. Arm. [Syr.Pst.]
11. *αληθως*] post *ὁτι* DE. *Lucif.*
— *κυριος*] praem. *ὁ* B.
— *εξειλατο* ABℵDE. 13. 61. HL. | ‡ *-λετο* ς.
— *και* 3°.] add. *εκ* E. Vulg. *Lucif.* | om. *Petr. Alex.* Routh. iv. 42.
— *προδοκιας* H.
— *του λαου* *Petr. Alex. Lucif.* | om. A. Syr.Pst.
12. *συνιδων τε* BℵEHL. Vulg. Syrr.Pst. &Hcl. Arm. | *συνιδ. δε* A. 13. 61. Memph. Theb. | *και συνιδ.* D. [Æth.]
— *της Μαριας* ABℵD. 61. | * om. *της* ς. E. 13 *ut vid.* HL.
13. *κρουσαντος*] *κρουσαντες* D. 61*.
— *αυτου* ABℵD. 13. 61. L *sic.* Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. | ‡ *του Πετρου* ς. EH. Syr.Hcl.
— *πυλωνος*] *εξω* D* *Wetst.* (? *Scr.*) foris *d.*
— *προσηλθεν*] *προηλθε* B² ℵ.
— *ὑπακουσαι*] | post *ονοματι* Ῥοδη D.

7. excitavit *Cl.* | 8. caligas *Cl.* | 9. existimabat *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

[13] κρούσαντος δὲ ‡ αὐτοῦ″ τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος
προσῆλθεν παιδίσκη ὑπακοῦσαι, ὀνόματι Ῥόδη· [14] καὶ
ἐπιγνοῦσα τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου, ἀπὸ τῆς χαρᾶς οὐκ
ἤνοιξεν τὸν πυλῶνα, εἰσδραμοῦσα δὲ ἀπήγγειλεν
ἑστάναι τὸν Πέτρον πρὸ τοῦ πυλῶνος. [15] οἱ δὲ πρὸς
αὐτὴν ‡ εἶπαν,″ Μαίνῃ. ἡ δὲ διϊσχυρίζετο οὕτως
ἔχειν. ‡ οἱ δὲ″ ἔλεγον, Ὁ ἄγγελος ‡ ἐστιν αὐτοῦ.″ [16] ὁ δὲ
Πέτρος ἐπέμενεν κρούων· ἀνοίξαντες δὲ ‡ εἶδαν″ αὐτὸν
καὶ ἐξέστησαν. [17] κατασείσας δὲ αὐτοῖς τῇ χειρὶ
σιγᾶν, διηγήσατο [αὐτοῖς] πῶς ὁ κύριος αὐτὸν ἐξή-
γαγεν ἐκ τῆς φυλακῆς· εἶπέν ‡ τε,″ Ἀπαγγείλατε
Ἰακώβῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα. καὶ ἐξελθὼν ἐπο-
ρεύθη εἰς ἕτερον τόπον. [18] γενομένης δὲ ἡμέρας, ἦν
τάραχος οὐκ ὀλίγος ἐν τοῖς στρατιώταις, τί ἄρα ὁ
Πέτρος ἐγένετο. [19] Ἡρώδης δὲ ἐπιζητήσας αὐτὸν καὶ
μὴ εὑρὼν ἀνακρίνας τοὺς φύλακας ἐκέλευσεν ἀπα-
χθῆναι, καὶ κατελθὼν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἰς † Καισά-
ρειαν διέτριβεν. [20] ἦν δὲ † θυμομαχῶν Τυρίοις καὶ
Σιδωνίοις· ὁμοθυμαδὸν δὲ παρῆσαν πρὸς αὐτόν, καὶ
πείσαντες Βλάστον τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος τοῦ βασι-
λέως ᾐτοῦντο εἰρήνην, διὰ τὸ τρέφεσθαι αὐτῶν τὴν
χώραν ἀπὸ τῆς βασιλικῆς. [21] τακτῇ δὲ ἡμέρᾳ ὁ
Ἡρώδης ἐνδυσάμενος ἐσθῆτα βασιλικὴν [καὶ] καθί-

orantes. [13] Pulsante autem eo
ostium ianuae processit puella
ad audiendum, nomine Rodae,
[14] et ut cognovit vocem Petri,
prae gaudio non aperuit ianu-
am, sed intro currens nuntia-
vit stare Petrum ante ianuam.
[15] At illi dixerunt ad eam,
Insanis. Illa autem adfirma-
bat sic se habere. Illi vero
dicebant, Angelus eius est.
[16] Petrus autem perseverabat
pulsans. Cum autem aperuis-
sent, viderunt eum et obstipu-
erunt. [17] Annuens autem eis
manu ut tacerent, narravit
quomodo dominus eduxisset
eum de carcere, dixitque,
Nuntiate Iacobo et fratribus
haec. Et egressus abiit in ali-
um locum. [18] Facta autem die
erat non parva turbatio inter
milites, quidnam de Petro
factum esset. [19] Herodes autem
cum requisisset eum et non
invenisset, inquisitione facta
de custodibus iussit eos duci,
descendensque a Iudaea in
Caesaream ibi commoratus est.
[20] Erat autem iratus Tyriis et
Sidoniis: at illi unanimes ve-
nerunt ad eum, et persuaso
Blasto qui erat super cubicu-
lum regis postulabant pacem,
eo quod alerentur regiones eo-
rum ab illo. [21] Statuto die
Herodes vestitus est veste regia

(non E.) | *ὑπακουουσα* ℵ*. (corr.[a]) | (*Ῥωδη* E. Memph. Theb.)

14. *ηνοιξεν* (*ηνυξ.* ℵD.) | add. *αυτῳ* E. Syrr.Pst.&Hcl.*

— *τον πυλωνα*] *την θυραν* E. ‖ add. *και* D*.

— *τον* ult. *Orig.* iii. 608[d]. | om. D.

15. *οἱ δε προς αυτην ειπ.*] *ὁ δε ελεγον αυτῃ* D*. (*οἱ δε προς αυτην* D[2].) | *οἱ δε ειπον προς αυτην* 13.

— *ειπαν* ABℵ. 61. | ‡ *ειπον* ς. E. (13.) HL. (om. D[2].)

— *οἱ δε* ABℵDE. 61*sic*L. | ‡ *οἱ δ'* ς. 13*s*.H*s*.

— *ελεγον* AℵD*Gr*.E. 13*s*. 61. HL. Vulg. *Orig.* iii. 608[d]. | *ειπαν* B. dixerunt *d*. ‖ add. *προς αυτην* D. Syr.Pst. Memph. Theb. non habent rel. et *m*. ‖ add. postea *Τυχον* D.

— *ὁ αγγ.*] om. *ὁ* ℵ*. (corr.[c])

— *εστιν* ante *αυτου* ABℵ*. | ‡ post ς. ℵ[c]DE. 13. 61. HL. Vulg. *m*. Syr.Hcl. Arm. *Orig.* iii. 608[d]. *Eus.* in Ps. 204[e]. [Syr.Pst.]

16. *Πετρος*] om. D.

16. *ανοιξαντες δε ειδ.*] *εξανοιξαντες δε και ιδοντες* D*. (*ανοιξ. δε και ιδοντες* D[2].)

— *ειδαν* AB. | ‡ *ειδον* ς. ℵE. rel.

— *και*] om. D[2].

17. *κατασεισας δε αυτοις*] *κατασεισαντος δε αυτου* A.

— *σιγαν*] *ἱνα σειγωσιν* D*. ‖ add. *εισηλθεν και* D. Syrr.Pst.&Hcl.*

— *διηγ. αυτοις* BDEHL. Syrr.Pst.&Hcl.* Memph. Theb. Æth. | om. *αυτοις* Aℵ. 13. 61. Vulg. Arm.

— *ὁ κυριος*] post *αυτον* A.

— *αυτον*] post *εξηγαγεν* 13. 61. Vulg.

— *ειπεν τε* ABℵE. 61. Vulg. Syr.Pst. Theb. Æth. | ‡ *ειπεν δε* ς. D. 13. HL. Syr.Hcl. Memph.

18. *ουκ ολιγος* *Petr. Alex.* Routh. iv. 42. | om. D. *Lucif.* 136. (*ουχ* Aℵ.)

19. *δε* *Petr. Alex. Lucif.* 136. | *τε* A. Æth.

— *απαχθηναι* *Petr. Alex. Lucif.* | *αποκτανθηναι* D**Gr*. Arm.

— *Καισαρειαν*] † praem. *την* ς. HL. | om. ABℵDE. 13. 61.

— *διετριβεν*] *-ψεν* A. Memph. Theb. *Lucif.*

20. *δε* 1°. *Lucif.* 136. | *γαρ* D. Æth. ‖ † add. *ὁ Ἡρωδης* ς. (E) HL. Syr.Hcl. Arm. (om. *ὁ* E.) | om. ABℵD. 13. 61. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Æth.

— *θυμωμαχων* E.

— *ὁμοθυμαδον δε παρησαν προς αυτον* (*Lucif.* 136.) | *οἱ δε ὁμοθυμαδον εξ αμφοτερων των πολεων παρησαν προς τον βασιλεα* D. (Syr.Hcl.*mg*.) | (*δε* supra H.)

— *του βασιλεως* *Lucif.* | *αυτου* D. om. *d*.

— *ητουντο* *Lucif.* | *ητησαντο* A. Theb.

— *αυτων την χωραν*] *τας χωρας αυτων* D. Vulg. *Lucif.* | *αυτων την πολιν* E. 13.

— *απο*] *εκ* D. (ab illo Vulg.)

21. *ὁ*] om. B.

— *και καθ.* ADE. 13. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | om. *και* Bℵ. 61. Vulg. *Lucif.* 136.

---

13. Rhode *Cl.* | 15. illi autem *Cl.* | 18. factum esset de Petro *Cl.* | 21. statuto autem die *Cl.* | vestitus veste regia sedit pro *Cl.*

ABℵ[C]DE. 13. 61. HL.

σας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐδημηγόρει πρὸς αὐτούς. [22] ὁ
δὲ δῆμος ἐπεφώνει, Θεοῦ φωνὴ καὶ οὐκ ἀνθρώπου.
[23] παραχρῆμα δὲ ἐπάταξεν αὐτὸν ἄγγελος κυρίου ἀνθ'
ὧν οὐκ ἔδωκεν τὴν δόξαν τῷ θεῷ, καὶ γενόμενος
σκωληκόβρωτος ἐξέψυξεν.
14 [24] Ὁ δὲ λόγος τοῦ θεοῦ ηὔξανεν καὶ ἐπληθύνετο.
[25] Βαρνάβας δὲ καὶ Σαῦλος ὑπέστρεψαν ἐξ Ἱερουσα-
λήμ, πληρώσαντες τὴν διακονίαν, συμπαραλαβόντες †
‡ Ἰωάνην″ τὸν ἐπικληθέντα Μάρκον.

seditque pro tribunali, et contionabatur ad eos: [22] populus autem clamabat, Dei voces et non hominis. [23] Confestim autem percussit eum angelus domini, eo quod non dedisset honorem deo, et consumtus a vermibus exspiravit. [24] Verbum autem domini crescebat et multiplicabatur. [25] Barnabas autem et Saulus reversi sunt ab Hierosolymis expleto ministerio, adsumto Iohanne qui cognominatus est Marcus.

XIII. ιθ'

[1] Ἦσαν δὲ † ἐν Ἀντιοχείᾳ κατὰ τὴν οὖσαν ἐκκλη-
σίαν προφῆται καὶ διδάσκαλοι, ὅ τε Βαρνάβας καὶ
Συμεὼν ὁ καλούμενος Νίγερ, καὶ Λούκιος ὁ Κυρη-
§ C ναῖος § Μαναήν τε Ἡρώδου τοῦ τετράρχου σύντροφος,
καὶ Σαῦλος. [2] λειτουργούντων δὲ αὐτῶν τῷ κυρίῳ
καὶ νηστευόντων, εἶπεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, Ἀφορί-
σατε δή μοι τὸν † Βαρνάβαν καὶ † Σαῦλον εἰς τὸ ἔργον
ὃ προσκέκλημαι αὐτούς. [3] τότε νηστεύσαντες καὶ
προσευξάμενοι καὶ ἐπιθέντες τὰς χεῖρας αὐτοῖς ἀπέ-
λυσαν. [4] ‡ αὐτοὶ″ μὲν οὖν ἐκπεμφθέντες ὑπὸ ‡ τοῦ

[1] Erant autem in ecclesia quae erat Anthiociae prophetae et doctores, in quibus Barnabas et Simeon qui vocabatur Niger, et Lucius Cyrenensis et Manaen qui erat Herodis tetrarchae conlactaneus et Saulus. [2] Ministrantibus autem illis domino et ieiunantibus dixit spiritus sanctus, Segregate mihi Barnaban et Saulum in opus quod adsumsi eos. [3] Tunc ieiunantes et orantes inponentesque eis manus dimiserunt illos. [4] Et ipsi quidem missi ab spiritu

---

22. ab init.] praem. *καταλλαγεντος δε αυτου τοις Τυριοις* D. (Syr.Hcl.* "iis.") | om. *Lucif.* 136.
— *θεου*] post *φωνη* HL.
— *φωνη*] *φωναι* D*. Vulg. Syr.Pst. *Lucif.*
— *ανθρωπου*] *-πων* ℵ*. (corr.ᶜ)
23. *αυτον* ante *επαταξεν* D. | Contra, *Lucif.*
— *την δοξαν* ABℵ. 13. 61. | om. *την* DEHL.
— *γενομενος σκωληκοβρωτος Lucif.* | *καταβας απο του βηματος γενομενος σκωλ.* (*κωλ.**) *ετι ζων και ούτως* D.
24. *θεου* AℵDE. rel. Syrr.Pst. & Hcl. Memph. Theb. Arm. | *κυριου* B. Vulg.
— *ηυξανεν*] *ηυξανετο* A. | *ευξανε* D*.
25. *Σαυλος*] add. qui vocatus est Paulus Syr.Hcl.*
— *ὑπεστρεψαν*] *απεστρεψεν* D*.
— *εξ Ἱερ.* A. 13*sic.* Syrr.Pst.&Hcl.txt. Memph. Theb. Arm. | *απο Ἱερ.* DE. Vulg. | *εις Ἱερ.* Bℵ. 61. HL. Syr.Hcl.*mg.* Æth. ‖ add. *εις Αντιοχειαν* E. Syr.Pst. Theb.
— *Ιωαν.*] † praem. *και* ς. D²E. 61. HL. Syr.Hcl. Memph. Æth. (13 n.l.) | om. *και* ABℵD*. Vulg. Syr.Pst. Theb. | *τον Ιωαν.* D*.
25. *επικληθεντα*] *επικαλουμενον* Aℵ. 13. 61.
1. *ησαν δε*] † add. *τινες* ς. E. 13. HL. Syr.Hcl. Arm. | om. ABℵD. 61. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Æth.
— *ὁ τε*] *εν οἱς* D*. Vulg. | add. *ην και* D² *Gr.*
— *Σιμεων* B*Btly.*? (*Συμεων Alf. diserte*).
— *καλουμενος*] *επικαλουμενος* D.
— *ὁ Κυρ.*] om. *ὁ* D.
— *του τετρ.*] *και τετραρ.* D*. | *του τετρααρχου* ℵ*.
2. *λειτουργωντων* C *sic.*
— *δε*] *τε* 13. Syr.Pst. Æth.
— *ειπεν*] add. *αυτοις* E. Vulg. *Cl.* Syrr. Pst.&Hcl. Æth. | om. *Am. Fuld. m. Lucif.* 209.
— *τον Βαρναβαν* ABℵCDEHL. Arm. vv. *ut vid.* | *τον † τε″ Βαρναβ.* ς.13*s.* 61.
— *Σαυλον*] † praem. *τον* ς. ℵ*HL. | om. ABℵᵃCDE. 13. 61**.
3. *προσευξαμενοι*] add. *παντες* D. | Contra, *Lucif.* 209.
— *τας χειρας*] post *αυτοις* E. Vulg. Syr.Pst.
3. *απελυσαν*] om. D. ‖ add. *αυτους* E. Syrr.Pst.&Hcl.+ Memph. Theb. *Lucif.*
4. *αυτοι* ABℵ. 61. Vulg. *d.e.* Syrr.Pst.& Hcl. (n.l. C. 13.) | ‡ *οὑτοι* ς. E*Gr.*HL. Memph. *Lucif.* 209. | *οἱ* D*Gr.* Arm.
— *ουν*] om. 61 *sic.*
— *εκπεμψαντες* B*Bch.* | *εκπεφθεντες* 61.
— *του ἁγιου πνευματος* ABℵCD². 13. 61. *Lucif.* 209. [C* in his lineis n.l.] | *του πνευματος ἁγιου* D*. | ‡ *του πν. του ἁγιου* ς. EHL. Vulg. | a sanctis; Theb.
— *κατηλθον Lucif.* | *απηλθον* A. | *καταβαντες δε* D*Gr.*
— *Σελευκειαν*] † praem. *την* ς. E. 13*s.* HL. | om. ABℵC²D. 61. (C* n.l.)
— *τε* ABℵCEH*sic.* Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. txt. Memph. Arm. Æth. (13 n.l.) | om. D. | *δε* 61. L*Tf. d.* Syr.Hcl.mg. Theb.
— *Κυπρον*] † praem. *την* ς. EHL. | om. ABℵCD. 13. 61.
5. *και γενομενοι Lucif.* 209. | *γενομενοι δε* D*Gr.*

22. acclamabat *Cl.*
1. Simon *Cl.* | 2. dixit illis *Cl.* | Saulum et Barnabam *Cl.* | ad quod *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

ἁγίου πνεύματος," κατῆλθον εἰς † Σελεύκειαν, ἐκεῖθέν
τε ἀπέπλευσαν εἰς † Κύπρον. 5 καὶ γενόμενοι ἐν
Σαλαμῖνι κατήγγελλον τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς
συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων· εἶχον δὲ καὶ ‡ Ἰωάνην" ὑπ-
ηρέτην. 6 διελθόντες δὲ * ὅλην" τὴν νῆσον ἄχρι Πάφου,
εὗρόν * ἄνδρα" τινα μάγον ψευδοπροφήτην Ἰουδαῖον,
ᾧ ὄνομα Βαριησοῦς, 7 ὃς ἦν σὺν τῷ ἀνθυπάτῳ Σεργίῳ
Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ. οὗτος προσκαλεσάμενος
Βαρνάβαν καὶ Σαῦλον ἐπεζήτησεν ἀκοῦσαι τὸν λόγον
τοῦ θεοῦ. 8 ἀνθίστατο δὲ αὐτοῖς Ἐλύμας ὁ μάγος,
(οὕτως γὰρ μεθερμηνεύεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ), ζητῶν
διαστρέψαι τὸν ἀνθύπατον ἀπὸ τῆς πίστεως. 9 Σαῦ-
λος δέ, ὁ καὶ Παῦλος, πλησθεὶς πνεύματος ἁγίου †
ἀτενίσας εἰς αὐτὸν 10 εἶπεν, Ὦ πλήρης παντὸς δόλου
καὶ πάσης ῥᾳδιουργίας, υἱὲ διαβόλου, ἐχθρὲ πάσης
δικαιοσύνης, οὐ παύσῃ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς κυρίου
τὰς εὐθείας; 11 καὶ νῦν ἰδοὺ χεὶρ † κυρίου ἐπὶ σέ, καὶ
ἔσῃ τυφλὸς μὴ βλέπων τὸν ἥλιον ἄχρι καιροῦ.
παραχρῆμα δὲ ‡ ἔπεσεν" ἐπ' αὐτὸν ἀχλὺς καὶ σκό-
τος, καὶ περιάγων ἐζήτει χειραγωγούς. 12 τότε

sancto abierunt Seleuciam, et
inde navigaverunt Cyprum,
5 et cum venissent Salamina,
praedicabant verbum dei in
synagogis Iudaeorum: habe-
bant autem et Iohannem in
ministerio. 6 Et cum peram-
bulassent universam insulam
usque Phafum, invenerunt vi-
rum quendam magum pseudo-
prophetam Iudaeum, cui no-
men erat Bariesu, 7 qui erat
cum proconsule Sergio Paulo,
viro prudente. Hic accersitis
Barnaba et Paulo desiderabat
audire verbum domini: 8 re-
sistebat autem illis Elymas
magus, sic enim interpretatur
nomen eius, quaerens avertere
proconsulem a fide. 9 Saulus
autem, qui et Paulus, repletus
spiritu sancto intuens in eum
10 dixit, O plene omni dolo et
omni fallacia, filius diaboli,
inimice omnis iustitiae, non
desinis subvertere vias domini
rectas? 11 Et nunc ecce manus
domini super te, et eris caecus
non videns solem usque ad
tempus. Et confestim cecidit
in eum caligo et tenebrae, et
circuiens quaerebat qui ei ma-
num daret. 12 Tunc proconsul

5. *εν*] *εις* ℵ*. (corr.[c])
— *Σαλαμινι*] *Σαλαμινη* AℵE. 61. L. | *τη Σαλαμεινι* D.
— *κατηγγελλον* *Lucif.* | *κατηγγειλαν* D*Gr.* | *κατηγγελον* 61. H *sic.* (*Tf.* in coll. L*Tf.* in ed. N. Ti. 1859.)
— *θεου*] *κυριου* D. Syr.Pst. *Lucif.* (non Syr.Hcl. Memph.)
— *ειχον δε* *Lucif.* | *εχοντες μεθ' ἑαυτων* E. | *ειχον τε* 61. [Arm.]
— *ὑπηρετην* *Eus.* H.E. vii. 25. (354.) e *Dion.Alex.* *Lucif.* | *ὑπηρετουντα αυτοις* D. Syr.Hcl.mg. | *εις διακονιαν* E.
6. *διελθοντες δε*] *και διαπεριελθοντων? δε αυτων* D*. | *διελθοντων δε αυτων* D².
— *ὁλην την νησον* ABℵCDE. (13 *e spatio*) 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. *Lucif.* 209. | *om. *ὁλην* ϛ. HL. Theb.
— *εὑρον*] *εὑραν* A. | *ηὑρον* E. ‖ add. *εκει* C. Arm. | om. *Lucif.*
— *ανδρα τινα* ABℵCD. 13. 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. (Memph.) (Theb.) Arm. | *τινα ανδρα* E. *Lucif.* | *om. *ανδρα* ϛ. HL. ‖ (om. *μαγον* *Lucif.*)
— *ᾧ ονομα* *Lucif.* | *ονοματι καλουμενον* D.
— *Βαριησους* BCE. 13. Theb. | *Βαριησουν* AD². 61. HL. Syr.Hcl.mg. *Graece* *Βαριεσου* Memph. | *Βαριησου* ℵ. Vulg. Syr.Hcl. | *Βαριησουαν* D* *ut vid.* (Barselumo Syr.Pst. Bareiesus Arm. Tariosac Æth. Bariesuban *Lucif.* 209. 210. 211 *bis.*) ‖ add. *ὁ μεθερμηνευεται Ελυμας* E. *Cod.Bed.* quod interpretatur Paratus *Lucif.* 209.
7. *προσκαλεσαμενος*] *συγκαλεσαμενος* D.
— *επεζητησεν*] *επεζητησαν* C in ed. Tisch. | *και εζητησεν* D. (om. *και* D²) | et quaesire voluit *d.*
8. *Ελυμας*] *Ετοιμας* D*. Etoemas *d.* Etoemus *Lucif.* 209.
— *μαγος*] *μεγας* L. magnus *Lucif.*
— *οὑτως*] *οὑτος* 61.
— *μεθερμηνευεται*] *ἑρμηνευεται* E. | *μερμηνευεται* 61.
— fin.] add. *επιδη ηδιστα ηκουεν αυτων* D*. Syr.Hcl.* | add. *ὁτι ηδεως αυτων ηκουεν* E. (*Cod.Bed.*) | non habet *Lucif.*
9. *πληθεις* D. | *πλησθης* 61*Scr.*
— *ατενισας*] † praem. *και* ϛ. DEH. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. | om. ABℵC. 13. 61. L. Vulg. (Memph.) Theb. *Lucif.* 210. (om. etiam *ατ. εις αυτ.* Memph.)
10. *πασης* 1°. *Orig.* ii. 117[d]. | om. D*. Arm. *Orig. Int.* ii. 280[c]. *Lucif.* 210. 211.
— *υἱε*] *υἱοι* D*.
— *εκθρε* D. | *εχρε* A.
— *πανσῃ*] *πανει* 13.
— *κυριου*] praem. *του* Bℵ*. | om. Aℵ[c]C DE.rel. *Orig.* ii. 117.[d] iv. 119.[c]
— *ευθειας*] praem. *ουσας* D*. | om. *Orig.* iv. *Lucif.* 210.
11. *χειρ*] praem. *ἡ* D*.
— *κυριου*] † praem. *του* ϛ. | om. ABℵC DE. 13. 61. HL.
— *αχρι* *Orig.* ii. 117[d]. | *ἑως* D.
— *παραχρημα δε* ABE. 13*s.* HL. Syr.Hcl. Theb. Arm. | *παραχρ. τε* ℵC. 61. Vulg. Syr.Pst. Memph. Æth. *Lucif.* 210. | *και ευθεως* D.
— *επεσεν* AB*Btly.Blc.Alf.dis.*ℵD. 61. | ‡ *επεπεσεν* ϛ. B*Mai* CE. 13*s.* HL.
— *επ' αυτον* *Lucif.* | om. B. (? om. *επ'* A*.)
12. *τοτε ιδων*] *ιδων δε* D. (Syr.Pst.) (Æth.) *Lucif.* 210.

5. Salaminam *Cl.* | 6. quendam virum *Cl.* | 7. arcessitis *Am.*** | Saulo *Cl.* | dei *Cl.* | 8. proconsule *Am.* | 10. fili *Cl. Am.*² | omni *Am.**

ABℵCDE. 13. 61. HL.

ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος τὸ γεγονὸς ἐπίστευσεν ‡ ἐκπληττό-
μενος″ ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ κυρίου.
15. 13 Ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ τῆς Πάφου οἱ περὶ †
Παῦλον ἦλθον εἰς Πέργην τῆς Παμφυλίας. ‡ Ἰωάνης″
δὲ ἀποχωρήσας ἀπ' αὐτῶν ὑπέστρεψεν εἰς Ἱερο-
σόλυμα. 14 αὐτοὶ δὲ διελθόντες ἀπὸ τῆς Πέργης
παρεγένοντο εἰς Ἀντιόχειαν ‡ τὴν Πισιδίαν″, καὶ
14. εἰσελθόντες ‡ ἐλθόντες″ εἰς τὴν συναγωγὴν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββά-
των ἐκάθισαν. 15 μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νόμου
κ´ καὶ τῶν προφητῶν ἀπέστειλαν οἱ ἀρχισυνάγωγοι πρὸς
αὐτοὺς λέγοντες, ″Ἄνδρες ἀδελφοί, εἴ * τίς″ ἔστιν
‡ ἐν ὑμῖν λόγος″ παρακλήσεως πρὸς τὸν λαόν, λέγετε.
16 ἀναστὰς δὲ Παῦλος καὶ κατασείσας τῇ χειρὶ εἶπεν,
″Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν θεόν,
ἀκούσατε. 17 ὁ θεὸς τοῦ λαοῦ τούτου Ἰσραὴλ ἐξελέ-
ξατο τοὺς πατέρας ἡμῶν, καὶ τὸν λαὸν ὕψωσεν ἐν
τῇ παροικίᾳ ἐν γῇ ‡ Αἰγύπτου″, καὶ μετὰ βραχίονος
ὑψηλοῦ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς· 18 καὶ ὡς ‡ τεσ-
18. ἐτροφοφόρησεν σερακονταετῆ″ χρόνον ἐτροποφόρησεν αὐτοὺς ἐν τῇ
ἐρήμῳ, 19 καὶ καθελὼν ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῇ Χαναὰν
‡ κατεκληρονόμησεν″ † τὴν γῆν αὐτῶν 20 ‡ ὡς ἔτεσιν

cum vidisset factum, credidit, admirans super doctrinam domini. 13 Et cum a Phafo navigassent Paulus et qui cum eo, venerunt Pergen Pamphiliae: Iohannes autem discedens ab eis reversus est Hierosolymam. 14 Illi vero pertranseuntes Pergen venerunt Anthiociam Pisidiae, et ingressi synagogam die sabbatorum sederunt. 15 Post lectionem autem legis et prophetarum miserunt principes synagogae ad eos dicentes, Viri fratres, si quis est in vobis sermo exhortationis ad plebem, dicite. 16 Surgens autem Paulus et manu silentium indicens ait, Viri Israhelitae et qui timetis deum, audite. 17 Deus plebis Israhel elegit patres nostros, et plebem exaltavit, cum essent incolae in terra Aegypti, et in brachio extento eduxit eos ex ea, 18 et per quadraginta annorum tempus mores eorum sustinuit in deserto, 19 et destruens gentes septem in terra Chanaan sorte distribuit eis terram eorum, 20 quasi post quadrin-

12. γεγονος] add. εθαυμασεν και DE. | om. *Lucif.*
— επιστευσεν] add. τῳ θεῳ D. | om. *Lucif.*
— εκπληττομενος B. 13. | ‡ εκπλησσομ. ϛ. AℵCDE. 61. HL. (ante επιστευσεν A. Syr.Pst. Æth.)
— κυριου *Lucif.* | θεου C.
13. ανεχθεντες B**Rl.Alf.*
— Παυλον] † praem. τον ϛ. HL. | om. ABℵCDE. 13. 61. *Dion. Alex.* ap. *Eus.* H.E. vii. 25. (354.) | (Paulus autem et Barnabas Syr.Pst.)
— δε 2°. *Dion. Alex.* | om. H*. (in marg.) Arm.
— αποχωρησας] αναχωρησας E.
— απ'] εξ 13.
— ὑπεστρεψεν] -ψαν ℵ*. (corr.ᶜ)
14. αυτοι δε] Παυλος δε και Βαρναβας E.
— παρεγενοντο] εγενοντο A.
— την Πισιδιαν ABℵC. *Tol.* ut vid. | ‡ της Πισιδιας ϛ. DE. rel. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Arm.
— ελθοντες Bℵ*C. 61. Memph. | ‡ εισελθοντες ϛ. AℵᶜDE. 13. HL. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. Æth.
14. τῃ ἡμερᾳ των σαββατων] τη (την D*.) ἡμετερα τω σαββατω D.
— εκαθησαν 61.
15. ει τις ABℵCD*. 13. 61. Vulg. Syr.Pst. Memph. | *om. τις ϛ. D²EHL. Syr.Hcl. Theb. Arm. Æth.
— εν ὑμιν λογος ABℵC. 13. 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. (Æth.) | ὑμιν λογος H. | ‡ λογος εν ὑμιν ϛ. EL. | λογος (-γου*) σοφιας εν ὑμιν D (seq. παρακλησεως) | verbum consolationis est inter vos; Memph.
16. Παυλος] praem. ὁ D.
— οἱ] add. εν ὑμιν H. (vid. ver. 26.)
17. τουτου] του B.
— Ισραηλ ABℵCD. 13. 61. Vulg. Memph. Theb. Arm. Æth. | om. EHL. Syrr.Pst.&Hcl.
— και 1°.] δια D*.
— γῃ] praem. τῃ D*.
— Αιγυπτου ABℵ. 13. 61. Vulg. | ‡ -τῳ ϛ. CDEHL.
18. ὡς] om. DE. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb.
— τεσσερακονταετη ABℵC. (-ετην C*.) | ‡ τεσσαρακονταετη ϛ. E. 13*s*. 61*sic*. HL. | ετη μ̄ D.
18. χρονον] om. D. Syr.Pst. (χρονων 61.)
— ετροποφορησεν BℵC²D. 61. HL. Vulg. Syr.Hcl.mg. *Graecè*. | ετροφοφορησεν AC*E. 13. *d.e.* Syrr.Pst.&Hcl.*txt.* Memph. Theb. Arm. Æth.
19. και καθελ.] om. και B. 61. Theb.
— ἑπτα] post εν γῃ Χανααν E.
— εν γῃ Χαν.] om. 13. (γῃ] τῃ H.) || Χανααμ D.
— κατεκληρονομησεν ABℵCDE. 13. 61. HL. | ‡ κατεκληροδοτησεν ϛ. || † add. αυτοις ϛ. ACD²EHL. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. | om. BℵD*. 13. 61. Memph. Theb.
— αυτων] των αλλοφυλων D*. Syr.Hcl.*
20. ὡς ετεσιν τετρακοσιοις και πεντηκοντα ante και μετα ταυτα ABℵC. 13*sic*. 61. (Vulg.) (Memph.) Arm.

13. eo] add. erant *Cl. Am.mg.* | 17. excelso *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

τετρακοσίοις καὶ πεντήκοντα· καὶ μετὰ ταῦτα″ ἔδωκεν
κριτὰς ἕως Σαμουὴλ † προφήτου· 21 κἀκεῖθεν ᾐτήσαν-
το βασιλέα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς τὸν Σαοὺλ υἱὸν
‡ Κείς″, ἄνδρα ἐκ φυλῆς ‡ Βενιαμείν,″ ἔτη ‡ τεσσερά-
κοντα″· 22 καὶ μεταστήσας αὐτὸν ἤγειρεν ‡ τὸν ‡ Δαυεὶδ″
d Ps. 89 (88):20. αὐτοῖς″ εἰς βασιλέα, ᾧ καὶ εἶπεν μαρτυρήσας,
e 1 Sam. 13:15 (Esai. 44:28.) [d] Εὗρον ‡ Δαυεὶδ″ τὸν τοῦ Ἰεσσαί, ἄνδρα κατὰ τὴν καρ-
δίαν μου, ὃς ποιήσει πάντα τὰ θελήματά μου.
23 τούτου ὁ θεὸς ἀπὸ τοῦ σπέρματος κατ᾽ ἐπαγγελίαν
‡ ἤγαγεν″ τῷ Ἰσραὴλ σωτῆρα Ἰησοῦν, 24 προκηρύ-
ξαντος ‡ Ἰωάνου″ πρὸ προσώπου τῆς εἰσόδου αὐτοῦ
f Jo. 1:20, 26, 27. Lu. 3:15. βάπτισμα μετανοίας παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραήλ. 25 ὡς
δὲ ἐπλήρου † ‡ Ἰωάνης″ τὸν δρόμον ἔλεγεν ‡ Τί ἐμὲ″
ὑπονοεῖτε εἶναι; οὐκ εἰμὶ ἐγώ· ἀλλ᾽ ἰδοὺ ἔρχεται μετ᾽
ἐμὲ οὗ οὐκ εἰμὶ ἄξιος τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν λῦσαι.
26 ἄνδρες ἀδελφοί, υἱοὶ γένους Ἀβραὰμ καὶ οἱ ἐν
26. ἡμῖν ὁ λόγ. ὑμῖν φοβούμενοι τὸν θεόν, ὑμῖν ὁ λόγος τῆς σωτη-
ρίας ταύτης ‡ ἐξαπεστάλη.″ 27 οἱ γὰρ κατοικοῦντες ἐν
Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν τοῦτον ἀγνοή-
σαντες καὶ τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν τὰς κατὰ πᾶν
σάββατον ἀναγινωσκομένας, κρίναντες ἐπλήρωσαν·

gentos et quinquaginta annos, et post haec dedit iudices usque ad Samuhel prophetam. 21 Et exinde postulaverunt regem, et dedit illis deus Saul filium Cis, virum de tribu Beniamin, annis quadraginta: 22 et amoto illo suscitavit illis David regem, cui et testimonium perhibens dixit, Inveni David filium Iesse, virum secundum cor meum, qui faciet omnes voluntates meas. 23 Huius deus ex semine secundum promissionem eduxit Israhel salvatorem Iesum, 24 praedicante Iohanne ante faciem adventus eius baptismum paenitentiae omni populo Israhel. 25 Cum impleret autem Iohannes cursum suum, dicebat, Quem me arbitramini esse, non sum ego, sed ecce venit post me cuius non sum dignus calciamenta pedum solvere. 26 Viri fratres, filii generis Abraham et qui in vobis timent deum, vobis verbum salutis huius missum est. 27 Qui enim habitabant Hierusalem et principes eius hunc ignorantes et voces prophetarum quae per omnem sabbatum leguntur iudicantes

---

(quasi post quadragintos etc. Vulg.) (om. *ὡς* Memph.) | ‡ *post* ς. D²EHL. *Cod. Bed.* Æth. | *και εως ετεσιν τετρακ. και πεντηκ.* (*.ῡ. και .ν̄.*) D*. Syrr.Pst. (om. *ἑως*) & Hcl. (*ὡς*) | circiter quadringentos quinquaginta annos: et; Theb.

20. *εδωκεν*] add. *αυτοις* E. Syrr.Pst.&Hcl. Arm.

— *προφητου*] † praem. *του* ς. CDE. 13. HL. | om. *Aut vid.* Bℵ. 61.

21. *βασιλεαν* 61.

— *Κεις* ABℵCD. | ‡*Κις* ς. E. 13. 61. rel.

— *Βενιαμειν* ABℵC. 13. 61. | ‡ *-μιν* ς. DE. rel.

— *τεσσερακ.* AB(**Rl.*)ℵC. | ‡ *τεσσαρακ.* ς. B²*Rl.*E. rel. (*μ̄* D. 61.)

22. *τον Δαυ. αυτοις* ABℵ(D.) Memph. Theb. (om. *τον* D.) | ‡ *αυτοις τον Δ.* ς. CE. 13. 61. HL. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth.

— *εὑρον Orig.* ii. 598ᵃ. iii. 263ᵃ. *Eus.* in Ps. 53ᶜ. | *ηὑρον* E.

— *τον του Orig.* ii. *Eus.* in Ps. | *τον υιον* D. | *υιον Orig.* iii. 263ᵇ. *Hil.* 1117ᵇ.

22. *ανδρα κατα την καρδιαν μου Orig.* ii. iii. *Eus.* in Ps. *Hil.* 94ᵇ. 1117ᵇ. | om. E.

— *ανδρα Orig.* ii. iii. *Eus.* in Ps. *Hil.* ed. | om. B*. *Hil.* in codicibus quibusdam.

— *ὁς Orig.* ii. | om. E.

23. *τουτου ὁ θεος απο του σπερματος*] *ὁ θεος ουν απο του σπερματος αυτου* D. (om. *απο του σπερματος* ℵ*. add.ᶜ)

— *ηγαγεν* ABℵE. 61. HL. Vulg. Memph. Æth. | ‡ *ηγειρεν* ς. CD. 13. *Tol.* Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm.

— *τῳ Ισραηλ*] om. 61.

— *σωτηρα Ιησουν* ABℵC(D)E. 61. (i.e. *σραιν*) vv. (*σωτ. τον Ιησ.* D.) | *σωτηριαν* 13. HL. (i.e. *σριαν*) Æth.

24. *παντι*] om. HL.

— *λαῳ*] om. AHL. (*Ιη᾽ λαωΙηλ* ℵ.)

— *Ισραηλ*] om. Theb.

25. *επληρου*] *-ρουν* D*.

— *Ιωαν.*] † praem. *ὁ* ς. 13s. L. | om. AB*Mai* ℵCDE. 61. H.

— *τι εμε* ABℵ. (61 *τι μαι*) Theb. Æth. | ‡ *τινα με* ς. CDE. 13s. HL. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm.

25. *εγω*] add. *ὁ χριστος* E. *Cod. Bed. Tol.*

— *αλλ᾽*] *αλλα* D.

— *μεθ᾽ εμε* D*.

26. *και οἱ*] om. *και* B. | (*και οἱ εν ὑμ. φοβ. τ. θεον*] om. Æth.)

— *ὑμιν* 1º.] BℵCE. 13. rel. vv. | *ἡμιν* AD. 61

— *θεον*] add. *ακουσατε* E. *Cod. Bed.*

— *ὑμιν* 2º. B*Mai* ed. 2. CE. rel. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl.txt. Memph. Arm. Æth. | *ἡμιν* B*Mai* ed. 1. *Alf.* AℵD. 13. 61. Syr.Hcl.mg. Theb.

— *λογος*] add. *οὑτος* C. Arm.

— *ταυτης*] om. C.

— *εξαπεσταλη* ABℵCD. 13. 61. | ‡ *απεσταλη* ς. EHL.

27. *εν Ἱερ.*] om. *εν* CE. 13. 61. Vulg.

— *αυτων τουτον αγνοησαντες και*] *αυτης μη συνιεντες* D* *Wetst. Scr.* | *αυτων τουτον αγνοουντες* D² *Kipl.* | *αυτης αγνοησανταις* D* *Kipl.*

— *φωνας*] *γραφας* D*E.

— *αναγινωσκομενας*] add. *και* D.

---

22. cui testimonium *Cl.* | 27. omne *Cl.*

ABℵCDE[H]L 13. 61. (H)L.

28 καὶ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου εὑρόντες, ᾐτήσαντο
Πιλᾶτον ἀναιρεθῆναι αὐτόν. 29 ὡς δὲ ἐτέλεσαν ‡πάν-
τα″ τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα, καθελόντες ἀπὸ τοῦ
ξύλου, ἔθηκαν εἰς μνημεῖον. 30 ὁ δὲ θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν
ἐκ νεκρῶν, 31 ὃς ὤφθη ἐπὶ ἡμέρας πλείους τοῖς συνα-
ναβᾶσιν αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς Ἱερουσαλήμ,
31. [νῦν] οἵτινες *νῦν″ εἰσὶν μάρτυρες αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν.
32 καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγγελιζόμεθα τὴν πρὸς τοὺς πα-
τέρας ἐπαγγελίαν γενομένην, 33 ὅτι ταύτην ὁ θεὸς
ἐκπεπλήρωκεν τοῖς τέκνοις ‡ἡμῶν,″ ἀναστήσας Ἰησοῦν,
g Psa. 2:7. ὡς καὶ ἐν ‡τῷ πρώτῳ ψαλμῷ″ γέγραπται, g Υἱός μου
εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. 34 ὅτι δὲ ἀνέστησεν
αὐτὸν ἐκ νεκρῶν μηκέτι μέλλοντα ὑποστρέφειν εἰς
h Es. 55:3. διαφθοράν, οὕτως εἴρηκεν, ὅτι h Δώσω ὑμῖν τὰ
ὅσια ‡Δαυεὶδ″ τὰ πιστά. 35 ‡διότι″ καὶ ἐν ἑτέρῳ
i Psa. 16(15):10. λέγει, i Οὐ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν.
¶ H. 36 ‡Δαυεὶδ″ μὲν γὰρ ¶ ἰδίᾳ γενεᾷ ὑπηρετήσας τῇ
τοῦ θεοῦ βουλῇ ἐκοιμήθη, καὶ προσετέθη πρὸς
τοὺς πατέρας αὐτοῦ, καὶ εἶδεν διαφθοράν· 37 ὃν

impleverunt, 28 et nullam causam mortis invenientes in eum petierunt a Pilato ut interficerent eum: 29 cumque consummassent omnia quae de eo scripta, deponentes eum de ligno posuerunt in monumento. 30 Deus vero suscitavit eum a mortuis tertia die, 31 qui visus est per dies multos his qui simul ascenderant cum eo de Galilaea in Hierusalem, qui usque nunc sunt testes eius ad plebem. 32 Et nos vobis adnuntiamus eam quae ad patres nostros repromissio facta est, 33 quoniam hanc deus adimplevit filiis nostris resuscitans Iesum, sicut et in psalmo secundo scriptum est, Filius meus es tu, ego hodie genui te. 34 Quod autem suscitaverit eum a mortuis, amplius iam non reversurum in corruptionem, ita dixit quia Dabo vobis sancta David fidelia. 35 Ideoque et alias dicit, Non dabis sanctum tuum videre corruptionem. 36 David enim sua generatione cum administrasset voluntati dei, dormivit et adpositus est ad patres suos et vidit corrup-

---

28. εὑροντες] add. εν αυτῳ D. Vulg. Syr.Hcl.* Memph. Theb. (Æth.)
— ηˊτησαντο Πιλ. αναιρεθ. αυτον] κρειναντες αυτον παρεδωκαν Πειλατῳ ἱνα εις αναιρεσιν D. | praem. ητησαντο Πιλατον ανερεθηναι D^{2}. | (ητησαν τον ℵ*. corr.^{c})
29. ετελεσαν] ετελουν D*. | ετελεσεν D^{2}.
— παντα ABℵCDE. 61. HL. | ‡ ἁπαντα ς. 13.
— τα περι αυτ. γεγραμμενα] τα γεγρ. περι αυτ. B. Syr.Pst. Æth. ‖ add. εισιν ητουντο τον Πειλατον τουτον μεν σταυρωσαι και επιτυχοντες παλιν και D*. | Postquam crucifixus esset petierunt Pilatum ut de ligno detraherent eum. Impetrarunt et detrahentes eum posuerunt in sepulchro Syr.Hcl.*mg.*
— ξυλου] σταυρου E. Syr.Pst. | add. και D*. Syr.Pst.
— εθηκαν] εθαψαν 13.
30. ὁν ὁ θεος ηγειρεν (om. αυτον εκ νεκρων) D.
— αυτον] ante ηγειρεν E.
31. ὀς] ὡς H*Tf.* (in coll.) ? ὀς corr.^{1} | οὑτος D. *e.* Memph.
— επ ἡμερας πλειους] εφ' ἡμερας πλειονας (πλειους^{2}) post τοις συναναβασιν (-βαινουσιν*) αυτῳ απο της Γαλιλαιας εις Ἱερουσαλημ D.
31. οἱτινες] add. αχρι D. Vulg. Syr.Hcl. (Arm.)
— νυν ante εισιν ACD. 13. 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. | post ℵ. Æth. | *om. ς. BEHL.
— αυτου] om. H.
32. πατερας] add. ἡμων DE. Vulg. Syr.Pst. Æth. | om. *Hil.* 27^{d}. 42^{c}.
— επαγγελιαν] post γενομενην D. *Hil.* 27^{d}. 42^{c}.
33. ἡμων ABℵC*D. Vulg. Æth. *Hil.* 27^{d}. 42^{c}. | ‡ αυτων ἡμιν ς. C^{3}E. 13. 61. HL. Syrr.Pst.&Hcl. (Arm.) | om. Memph. | αυτων tantum Theb.
— Ιησουν] τον κυριον Ιησουν χριστον D. Theb. | αυτον εκ νεκρων A. | Dominum nostrum Iesum Syr.Hcl.mg. *Hil.* 27^{d}. 42^{c}.
— ὡς και] οὑτως γαρ D.
— τῳ πρωτῳ ψαλμῳ γεγραπται D. | in Psalmo primo scriptum est *Hil.* 27^{d}. 42^{c}. | γεγραπται εν πρωτῳ ψαλμῳ *Orig.* ii. 538^{a}. | In actis apostolorum primum hunc haberi atque esse sub oratione beati Pauli ita docemur *Hil.* 27^{c}. (vid. et 29^{c}.) | τῳ δευτερῳ ψαλμῳ γεγραπται H. | τῳ ψαλ. γεγραπται τῳ δευτερῳ ABℵC. 13. 61. Arm. (om. τῳ 1^{o}. B*Bch.*) | ‡ τῳ ψαλ. τῳ δευτερῳ γεγραπται ς. EL. Vulg. Syr.Hcl. | scriptum est in Psal. secundo Syr.Pst. Memph. Theb. (Æth.)
33. sub fin. ver.] add. αιτησαι παρ' αιμου και δωσω σοι εθνη την κληρονομιαν σου και την κατασχεσιν σου τα περατα της γης D. Syr.Hcl.*mg.* | om. *Hil.* 27^{d}. 42^{c}.
34. ὁτι] ὁτε D. *Hil.* 27^{d}. 42^{c}.
— αυτον] add. ὁ θεος E. Syr.Pst. | om. *Hil.*
— μελλοντα] add. αυτον E.
— εις διαφθοραν] om. 13.
35. διοτι ABℵ. 61*. | ‡ διο ς. CE. 13*s.* 61^{2}. HL. | om. D*Gr.* Syr.Pst. Æth.
— εν ἑτερῳ] ἑτερως D. (εν τῳ ετερῳ 13.)
36. μεν Syr.Hcl. | om. D. Vulg.
— και προσετεθη] om. 13.
— προς τους] πρους C.* (om. τους *Elz.* 1633. C^{2}.)
37. ὁν] ὁ D**Gr.*
— ὁ θεος] om. 61.
38. εστω] post ὑμιν Aℵ.
— δια τουτου] δι' αυτου E. | per hunc Iesum Theb. | δια τουτο B**Rl.* et *Mai.* (-του ^{2}*Rl.* sic *Mai.*)
— αφεσις] -σιν A*. (-σεις D.)
— ἁμαρτιων] add. μετανοια D. (Syr. Hcl.*)

---

28. in eo *Cl.* | 29. scripta erant *Cl.* (scr. sunt *Am.***) | posuerunt eum *Cl.* | 32. ea *Am.** | 34. suscitavit *Cl.* | 36. in sua *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth. δὲ ὁ θεὸς ἤγειρεν, οὐκ εἶδεν διαφθοράν. 38 γνω-
στὸν οὖν ἔστω ὑμῖν, ἄνδρες ἀδελφοί, ὅτι διὰ
τούτου ὑμῖν ἄφεσις ἁμαρτιῶν καταγγέλλεται·
[καὶ] ἀπὸ πάντων ὧν οὐκ ἠδυνήθητε ἐν † νόμῳ
§ II. ‡ Μωυσέως" δικαιωθῆναι, 39 ἐν τούτῳ § πᾶς ὁ πιστεύων
40. ἐπέλθῃ [ἐφ' ὑμᾶς] δικαιοῦται. 40 βλέπετε οὖν μὴ ἐπέλθῃ † τὸ εἰρημένον
j Hab. 1:5. ἐν τοῖς προφήταις, 41 j "Ἴδετε, οἱ καταφρονηταί, καὶ
θαυμάσατε καὶ ἀφανίσθητε, ὅτι ἔργον ‡ ἐργάζομαι
ἐγὼ" ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, ἔργον ‡ ὃ" οὐ μὴ πι-
στεύσητε ἐάν τις ἐκδιηγῆται ὑμῖν. 42 Ἐξιόντων δὲ
* αὐτῶν" † παρεκάλουν † εἰς τὸ μεταξὺ σάββατον λαλη-
θῆναι αὐτοῖς τὰ ῥήματα ταῦτα. 43 λυθείσης δὲ τῆς
συναγωγῆς ἠκολούθησαν πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ
τῶν σεβομένων προσηλύτων τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρ-
νάβᾳ, οἵτινες προσλαλοῦντες αὐτοῖς ἔπειθον αὐτοὺς
‡ προσμένειν" τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ. 44 Τῷ δὲ ἐρχομένῳ
σαββάτῳ σχεδὸν πᾶσα ἡ πόλις συνήχθη ἀκοῦσαι τὸν
44. τοῦ θεοῦ λόγον τοῦ ‡ κυρίου". 45 ἰδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς
ὄχλους ἐπλήσθησαν ζήλου, καὶ ἀντέλεγον τοῖς ὑπὸ

tionem: 37 quem vero deus suscitavit, non vidit corruptionem. 38 Notum igitur sit vobis, viri fratres, quia per hunc vobis remissio peccatorum adnuntiatur: ab omnibus quibus non potuistis in lege Mosi iustificari, 39 in hoc omnis qui credit iustificatur. 40 Videte ergo ne superveniat quod dictum est in prophetis, 41 Videte, contemtores, et admiramini et disperdimini, quia opus operor ego in diebus vestris, opus quod non credetis si quis enarraverit vobis. 42 Exeuntibus autem illis rogabant ut sequenti sabbato loquerentur sibi verba haec. 43 Cumque dimissa esset synagoga, secuti sunt multi Iudaeorum et colentium advenarum Paulum et Barnaban, qui loquentes suadebant eis ut permanerent in gratia dei. 44 Sequenti vero sabbato pene universa civitas convenit audire verbum domini. 45 Videntes autem turbas Iudaei repleti sunt zelo, et contradicebant his quae a

38. *και απο* BC³DE. 13. 61. L. Vulg. *Cl. Tol.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | om. *και* AℵC*. *Am. Fuld.*
— *ηδυνηθητε*] *εδυνηθητε* A. | *ηδυνηθημεν* D²*Gr.*
— *εν τ. νομ.*] om. *εν* B*Bch.*(ctra, *Mai. Alf.*)
— *νομῳ*] † praem. *τῳ* ς. EL. | om. ABℵCD. 13. 61.
— Μωυσεως BℵCE. 13. 61. | ‡ Μωσεως ς. ADL.
39. *τουτῳ*] add. *ουν* D. Syr.Hcl.*mg.*
— *πιστευων*] add. *επ' αυτῳ* II.
— *δικαιουται*] *δικαιωθηναι* ℵ*. (corr.¹) | add. *παρα θεῳ* D. Syr.Hcl.*mg.*
40. *επελθῃ*] *απελ.* ℵ*. (corr.ᶜ) ‖ † add. *εφ' υμας* ς. ACEII. 61. L. Vulg. *Cl. Fuld.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. (Theb. ad fin. ver.) Arm. Æth. | om. BℵD. 13. *Am. Tol.*
41. *ιδετε*] *ακουσατε* E. *Cod.Bed.*
— *καταφρονηται*] *-νησατε* ℵ*. (corr.ᶜ)
— *και θαυμασατε*] *κ. θαυμασετε* ℵ. ‖ praem. *και επιβλεψαται* II. Syr.Hcl. (vid. LXX.) | add. *επιβλεψαται* E. *Cod.Bed.*
— *εργαζομαι* ante *εγω* ABD. 13. 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. | ‡ post ς. CEIIL. Arm. vid. LXX. (*-ζωμαι* B*Bch.*) | *ὁ εγω εργαζομαι εγω* sic ℵ. (om. *ὁ* ℵᶜ.) ego *Lat.* E. in txt. Graeco.

41. *εργον* ult. ABℵCII(*e spat.*) 13. 61. Vulg. Memph. Theb. Arm. Æth. | om. DEL. *Tol.* Syrr.Pst.&Hcl.
— *ὁ* ABℵCDEII. 13. 61. L. | ‡ *ᾡ* ς.
— *εκδιηγηται*] *-γειται* AL. (n. l. 13.) | *-γησεται* D*.
— *υμιν*] add. *και εσειγησαν* D. (Syr.Hcl.)
42. *εξιοντων δε αυτων* ABℵCDEII. 13 *sic.* 61. L. Vulg. Arm. | *om. *αυτων* ς. | om. Æth. ‖ † add. *εκ της συναγωγης των Ιουδαιων* ς. L. | om. ABℵCDEII. 13*sic.* 61. Vulg. Syrr.Pst. &Hcl. Memph. Theb. Æth. (add. ab eis Syr.Pst.)
— *παρεκαλουν* AℵCDII. 13. 61. L. Vulg. | om. B (vid. post *σαββατον*). E. ‖ † add. *τα εθνη* ς. L. | om. ABℵCDEII. 13. 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.
— *μεταξυ* Syr.Hcl.mg. *Graecè.* | *εξης* D. (Arm.)
— *σαββατον*] add. *ηξιουν* B. (*-ου Btly.* ctra, *Blc. Bch. Mai.*)
— *τα*] om. D*.
43. *λυθεισης δε*] add. *αυτοις* ℵ*. (corr.ᶜ)
— *σεβομενων*] add. *τον θεον* E. Syrr. Pst.&Hcl. Memph.
— *τῳ Βαρν.* ABℵCEII. rel. | om. *τῳ* DL.
— *Βαρναβᾳ*] add. rogantes baptizari Syr.Hcl.*

43. *αυτοις* ABℵCDII. 61. | om. EL. Vulg. (13 n. l.)
— *επειθον*] *-θοντο* D*.
— *αυτους*] *αὐτοῖς* 61. (*αυτου* A*.)
— *προσμενειν* ABℵCDE. 61. | ‡ *επιμενειν* ς. 13. L. (II n. l.)
— fin.] add. *εγενετο δε καθ' ὁλης της πολεως διελθειν τον λογον του θεου* D. Syr.Hcl.mg. (om. *του θεου*) | add. *εγενετο δε κατα πασαν πολιν φημισθηναι τον λογον* E. *Cod.Bed.*
44. *δε* AℵCD. 13. 61. Vulg. *e.* Memph. Theb. (II n. l.) | *τε* BE*Gr.*L. Syrr. Pst.&Hcl. (Arm.) Æth.
— *ερχομενῳ* BℵC*DE²II. 61. L. | *εχομενῳ* AC²E*. 13. Vulg.
— *πασα*] *ὁλη* D.
— *τον λογον του κυριου* AB(²*Rl. Mai*) ℵ. 13. 61. *Am. Fuld. Tol.* Theb. | ‡ *τον λογ. του θεου* ς. B*(*Rl. Mai*) CEL. (..*γον του*.. II.) Vulg. *Cl.* Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Arm. [Æth.] vid. ver. 46. ‖ *Παυλου· πολυν τε λογον ποιησαμενου περι του κυριου* D.
45. *ιδοντες δε*] (om. *δε* 61.) | *και ιδοντες* D.
— *τους οχλους*] *το πληθος* D. Arm.
— *τοις*] add. *λογοις* D*. Syr.Pst. | add. *λογοις τοις* D²E.

37. suscitavit a mortuis *Cl.* | 38. et ab omnibus *Cl.* | 40. superveniat vobis *Cl.* | 44. verbum dei *Cl.*

ABℵCDE(II.) 13. 61. [H]L. † Παύλου ‡ λαλουμένοις,″ † βλασφημοῦντες. 46 παῤῥη-
σιασάμενοί ‡ τε″ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας ‡ εἶπαν,″
Ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον πρῶτον λαληθῆναι τὸν ¶ λόγον
¶ II. τοῦ θεοῦ· ἐπειδὴ † ἀπωθεῖσθε αὐτὸν καὶ οὐκ ἀξίους
κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ στρεφόμεθα
εἰς τὰ ἔθνη. 47 οὕτως γὰρ ἐντέταλται ἡμῖν ὁ κύριος,
k Es. 49:6. Lu. 2:32. k Τέθεικά σε εἰς φῶς ἐθνῶν, τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν
ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. 48 ἀκούοντα δὲ τὰ ἔθνη ἔχαι-
48. τοῦ θεοῦ ρον καὶ ἐδόξαζον τὸν λόγον τοῦ κυρίου, καὶ ἐπίστευ-
σαν ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι εἰς ζωὴν αἰώνιον. 49 διεφέ-
ρετο δὲ ὁ λόγος τοῦ κυρίου δι᾽ ὅλης τῆς χώρας. 50 οἱ
δὲ Ἰουδαῖοι παρώτρυναν τὰς σεβομένας γυναῖκας †
τὰς εὐσχήμονας καὶ τοὺς πρώτους τῆς πόλεως, καὶ
ἐπήγειραν διωγμὸν ἐπὶ τὸν Παῦλον καὶ † Βαρνάβαν,
καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. 51 οἱ δὲ
ἐκτιναξάμενοι τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν † ἐπ᾽ αὐτοὺς
52. οἱ δὲ ἦλθον εἰς Ἰκόνιον. 52 οἵ ‡ τε″ μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς
XIV. ΚΑ′ καὶ πνεύματος ἁγίου. 1 Ἐγένετο δὲ ἐν Ἰκονίῳ κατὰ

Paulo dicebantur blasphemantes. 46 Tunc constanter Paulus et Barnabas dixerunt, Vobis oportebat primum loqui verbum dei: sed quoniam repulistis illud et indignos vos deiudicastis aeternae vitae, ecce convertimur ad gentes. 47 Sic enim praecepit nobis dominus, Posui te in lumen gentibus, ut sis in salutem usque ad extremum terrae. 48 Audientes autem gentes gavisae sunt, et glorificabant verbum domini, et crediderunt quotquot erant praeordinati ad vitam aeternam: 49 disseminabatur autem verbum domini in universam regionem. 50 Iudaei autem concitaverunt religiosas mulieres et honestas et primos civitatis, et excitaverunt seditionem in Paulum et Barnaban, et eiecerunt eos de finibus suis. 51 At illi excusso pulvere pedum in eos venerunt Iconium: 52 discipuli quoque replebantur gaudio et spiritu sancto.
1 Factum est autem in Iconio ut simul introirent in synagogam Iudaeorum et loquerentur

---

45. Παυλον] † praem. *του* ς. CDEII. 13. 61. L. | om. ABℵ.
— *λαλουμενοις* ABℵE. 13. 61. | ‡ *λεγομενοις* ς. CDIIL. Vulg. ‖ † add. *αντιλεγοντες και* ς. DII. Syr.Hcl. | *εναντιομενοι και* E(* *Tf.*) Arm. | om. ABℵC. 13. 61. L. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Æth.
46. *παρρησιασαμενοι*] *παρρησιαμενος* D*. (*-σαμενος*².)
— *τε* ABℵCD*Gr.* 61. Æth. (13 n.l.) | ‡ *δε* ς. EIIL. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. | tunc Vulg. | om. Theb. Arm.
— *ὁ Βαρν.*] om. *ὁ* D.
— *ειπαν* ABℵD. 61. | ‡ *ειπον* ς. CEII. 13*s*. L ‖ add. *προς αυτους* D.
— *ην* *Orig.* iii. 792ᶜ. | om. C. | post *πρωτον* D.
— *αναγκαιον* *Orig.* iii. 348ᶠ. 742ᶜ. 758ᵇ. 792ᶜ. *Tert.* de fuga 6. | om. D.
— *επειδη* ABℵDEL. *Orig.* iii. 143ᵃ. | *επει* C. 61. *Orig.* iii. 147ᵇ. 204ᵉ. 742ᶜ. 758ᵇ. 792ᶜ. (13 n.l.) ‖ † add. *δε* ς. Aℵ^cCD²E. 13. 61*sic*. L. Arm. Æth. *Orig.* iii. 143ᵃ. 147ᵇ. 742ᶜ. 758ᵇ. 792ᵈ. | om. Bℵ*D*. Syr.Hcl. Memph. Theb. *Orig.* iii. 204ᵉ. sed quoniam Vulg. Syr.Pst. *Tert.*
— *κρινετε* *Orig.* iii. 143ᵃ. 147ᵇ. 742ᶜ. 758ᵇ. 792ᵈ. | *κρεινατε* D*.
46. *ἑαυτους*] ante *κρινετε* E. | post *Orig.* iii. 143ᵃ. 147ᵇ. 742ᶜ. 758ᵇ. 792ᵈ. *Tert.*
— *στρεφομεθα*] add. *ἡμεις* E. *Tert.* | om. *Orig.* iii. 143ᵃ. 147ᶠ. 348ᶠ. 742ᶜ. 758ᵇ. 792ᵈ.
47. *εντεταλται*] *εντεταλκεν* D*. | *εντελλεται* 61.
— *ἡμιν*] om. D**Gr.*
— *ὁ κυριος*] om. *ὁ* ℵ*. (add.ᶜ) Scriptura Theb. Æth.
— *κυριος*] add. *ιδου* DE. vid. LXX. *Cypr.* 282.
— *τεθεικα σε εις φως εθνων*] *φως τεθεικα σε τοις εθνεσιν* D. (*Cypr.*) (*τεθ. φως σε τ. εθν.* D².)
— *σωτηριαν*] add. gentibus Syr.Hcl.*
48. *ακουοντα δε*] *και ακουοντα* D. Syr.Pst. Æth.
— *εδοξαζον*] *εδεξαντο* D.
— *τον λογον του κυριου* AℵC. 13. 61. L. Vulg. *e.* Theb. | *τον λογ. του θεου* BD*Gr.*E*Gr.* Memph. | Deum Syrr. Pst.&Hcl. (Æth.)
— *επιστευσαν*] add. sermoni domini Syr.Hcl.
— *αιωνιον*] *-νιαν* B.
49. *διεφερετο δε*] *και διεφερετο* D. Syr. Pst. Æth. [Syr.Hcl.]
— *δι᾽*] *καθ᾽* Aℵ. 13.
50. *παρωτρυναν*] *παρωτρυνον* D**Gr.* | *παρωξυναν* 61.
— *γυναικας*] † add. *και* ς. ℵ*EL. Vulg. Æth. | om. ABℵ^cCD. 13. 61. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm.
— *επηγειραν*] add. *θλιψιν και* E. | add. *θλειψιν μεγαλην και* D.
— *τον Παυλ.*] om. *τον* D.
— *Βαρν.*] † praem. *τον* ς. | om. ABℵCDE. 13. 61. L.
— *αυτων*] om. B.
51. *κονιορτον*] add. *απο* E. Syr.Hcl.
— *ποδων*] † add. *αυτων* ς. DEL. Syr. Pst. Memph. Theb. Æth. | om. ABℵC. 13. 61. Vulg. Syr.Hcl. Arm.
— *επ᾽*] *εις* E.
— *ηλθον*] *κατηντησαν* D*Gr.*
— *εις*] add. *το* E.
52. *οἱ τε* AB. 13. Vulg. Syr.Pst. (Æth.) | ‡ *οἱ δε* ς. ℵCDE. 61. L. Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. "In Graeco habetur, discipuli autem" *Beda in Exp.*
1. *αυτους*] *αυτον* D*Gr.*
— *οὑτως*] praem. *προς αυτους* E. | add. id. D. (Syr.Pst.)

---

46. repellitis *Cl.* | vos judicatis *Cl.* | 47. in lucem gentium *Cl.* | 49. per universam *Cl.* | 50. mulieres religiosas *Cl.* | persecutionem *Cl.*
1. autem Iconii *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν
Ἰουδαίων, καὶ λαλῆσαι οὕτως ὥστε πιστεῦσαι Ἰου-
δαίων τε καὶ Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος. 2 οἱ δὲ ‡ ἀπει-
θήσαντες″ Ἰουδαῖοι ἐπήγειραν καὶ ἐκάκωσαν τὰς
ψυχὰς τῶν ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν. 3 ἱκανὸν μὲν
οὖν χρόνον διέτριψαν παῤῥησιαζόμενοι ἐπὶ τῷ κυρίῳ
τῷ μαρτυροῦντι τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ,† διδόντι
§ H σημεῖα καὶ τέρατα§ γίνεσθαι διὰ τῶν χειρῶν αὐτῶν.
4 ἐσχίσθη δὲ τὸ πλῆθος τῆς πόλεως, καὶ οἱ μὲν ἦσαν
σὺν τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν τοῖς ἀποστόλοις. 5 ὡς
δὲ ἐγένετο ὁρμὴ τῶν ἐθνῶν τε καὶ Ἰουδαίων σὺν τοῖς
ἄρχουσιν αὐτῶν, ὑβρίσαι καὶ λιθοβολῆσαι αὐτούς,
6 συνιδόντες κατέφυγον εἰς τὰς πόλεις τῆς Λυκαονίας,
Λύστραν καὶ Δέρβην καὶ τὴν περίχωρον, 7 κἀκεῖ
‡ εὐαγγελιζόμενοι ἦσαν.″

ΚΒ′ 16. 8 Καί τις ἀνὴρ ἐν Λύστροις ἀδύνατος τοῖς ποσὶν
ἐκάθητο, χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ †, ὃς οὐδέποτε
‡περιεπάτησεν.″ 9 οὗτος ‡ἤκουσεν″ τοῦ Παύλου λαλοῦν-

ita ut crederent Iudaeorum et Grecorum copiosa multitudo. 2 Qui vero incredibiles fuerant Iudaei, suscitaverunt et ad iracundiam concitaverunt animas gentium adversus fratres. 3 Multo igitur tempore demorati sunt fiducialiter agentes in domino, testimonium perhibente verbo gratiae suae dante signa et prodigia fieri per manus eornm. 4 Divisa est autem multitudo civitatis, et quidam quidem erant cum Iudaeis, quidam vero cum apostolis. 5 Cum autem factus esset impetus gentilium et Iudaeorum cum principibus suis, ut contumeliis adfligerent et lapidarent eos, 6 intellegentes confugerunt ad civitates Lycaoniae, Lystram et Derben et universam in circuitu regionem, [7] et ibi evangelizantes erant.

7 [8] Et quidam vir Lystris infirmus pedibus sedebat, claudus ex utero matris suae, qui numquam ambulaverat. 8 [9] Hic audivit Paulum loquentem; qui

1. των Ιουδαιων] om. ℵ*. (add.c)
— πιστευσαι] πιστευειν D. | θαυμασαι E.
— Ιουδαιων et Ἑλληνων] transp. L.
— πληθος] add. και πιστευσαι E.
2. απειθησαντες ABℵC. 13. 61. | ‡ -θουντες ς. EL. | om. D.
— Ιουδαιοι επηγειραν] αρχισυναγωγοι των Ιουδαιων και οἱ αρχοντες της συναγωγης επηγαγον αυτοις διωγμον κατα των δικαιων D. Syr.Hcl.mg. ("adversus fratres.")
— επηγειραν] add. διωγμον E. Syr.Hcl.
— fin.] add. ὁ δε κυριος εδωκεν ταχυ ειρηνην D. Syr.Hcl.*mg.* | ὁ δε κυριος ειρηνην εποιησεν E. "In Graeco sequitur, Deus autem pacem fecit" *Beda in Exp.*
3. διετριψαν] διετριβον A. | διατρειψαντες D. || add. εκει E. Syrr.Pst.& Hcl.† Memph. Theb.
— παρρησιαζομενοι] παρησιαμενοι D*. -σαμενοι D².
— μαρτυρουντι] add. επι Aℵ*. | om. Bℵ^cCDE. rel.
— διδοντι] † praem. και ς. C. 61. L. Arm. Æth. | om. ABℵDE. 13. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. (διδοντος ℵ. 61.)
— γινεσθαι] γενεσθαι 13.
4. εσχισθη δε] ην δε εσχισμενον D.
— οἱ δε] αλλοι δε D.
— fin.] add. κολλωμενοι δια τον λογον του θεου D. Syr.Hcl.mg.
5. τε] om. D. Vulg.
— Ιουδαιων] praem. των D.
— και λιθοβολησαι] post αυτους E.
—, 6. Et iterum excitaverunt persecutionem secundo Judaei cum gentibus: et lapidantes eos eduxerunt eos ex civitate: et fugientes pervenerunt in Lycaoniam in civitatem quandam quae vocatur Lystra et Derbe Syr.Hcl.mg.
6. συνιδοντες] add. και D*. Theb.
— κατεφυγον] add. οἱ αποστολοι C³.
— Λυκαονιας] add. εις C*D*. | om. ABℵC²D²E. rel. | (Λυτραν 13.)
— περιχωρον] add. ὁλην DE. | praem. Vulg.
7. ευαγγελιζομενοι ante ησαν ABℵD *Gr.* 13. 61. Vulg. | ‡ post ς. CEHL. *Beda.*
— fin.] add. και εκεινηθη ὁλον το πληθος επι τῃ διδαχῃ. ὁ δε Παυλος και Βαρναβας διετριβον εν Λυστροις D. | add. τον λογον του θεου· και εξεπλησσετο πασα ἡ πολυπληθια επι τῃ διδαχῃ αυτων. ὁ δε Παυλος και Βαρναβας διετριβον εν Λυστροις E. "Sequitur in Graeco, Et commota est omnis multitudo in doctrina eorum. Paulus autem et Barnabas morabantur in Lystris. Et hi quoque versiculi in quibusdam nostris codicibus non habentur." *Beda in Exp.*
8. εν Λυστροις] post αδυνατος Bℵ*. | ante Aℵ^cC. 13. 61. HL. || om. DE. vid. sub fin. ver. 7.
— εκαθητο] ante αδυνατος τοις ποσιν D.
— χωλος] om. D.
— κοιλιας] add. της D*.
— αυτου] † add. ὑπαρχων ς. HL. Memph. | om. ABℵCDE. 13. 61. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Theb. ut vid. Arm. Æth.
— περιεπατησεν ABℵC. 13. 61. | ‡ περιπεπατηκει *St.* 3. DEHL. (περιεπεπατηκει *Elz.*) Vulg.
9. οὑτος] praem. και E. Syr.Hcl. Æth.
— ηκουσεν] AℵDE. 13. 61. HL. Vulg. Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. (praem. ουκ ℵ.) | ‡ ηκουεν ς. BC. Syr.Hcl. Theb.
— λαλουντος] λεγοντος ℵ*. (corr.c) || add. ὑπαρχων εν φοβῳ D.

1. crederet *Cl.* *Am.*** | 2. increduli *Cl.* | 4. autem *Am. mg.* | 5. afficerent *Cl.*

ABℵCDE.
13. [31.] 61.
HL.

11. οἵ τε

τος, ὃς ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἰδὼν ὅτι ‡ ἔχει πίστιν″ τοῦ
σωθῆναι, 10 εἶπεν μεγάλῃ † φωνῇ, Ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς
πόδας σου ὀρθός. καὶ ‡ ἥλατο″ καὶ περιεπάτει.
11 οἱ δὲ ὄχλοι ἰδόντες ὃ ἐποίησεν † Παῦλος ἐπῆραν
τὴν φωνὴν αὐτῶν Λυκαονιστὶ λέγοντες, Οἱ θεοὶ
ὁμοιωθέντες ἀνθρώποις κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς· 12 ἐκά-
λουν τε τὸν † Βαρνάβαν Δία, τὸν δὲ Παῦλον Ἑρμῆν,
ἐπειδὴ αὐτὸς ἦν ὁ ἡγούμενος τοῦ λόγου. 13 ὅ ‡ τε″
ἱερεὺς τοῦ Διὸς τοῦ ὄντος πρὸ τῆς πόλεως †, ταύρους
καὶ στέμματα ἐπὶ τοὺς πυλῶνας ἐνέγκας, σὺν τοῖς
ὄχλοις ἤθελεν θύειν. 14 ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι
Βαρνάβας καὶ Παῦλος διαρρήξαντες τὰ ἱμάτια αὐτῶν
‡ ἐξεπήδησαν″ εἰς τὸν ὄχλον, κράζοντες 15 καὶ λέγον-
τες, Ἄνδρες, τί ταῦτα ποιεῖτε; καὶ ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς
ἐσμεν ὑμῖν ἄνθρωποι, εὐαγγελιζόμενοι ὑμᾶς ἀπὸ
τούτων τῶν ματαίων ἐπιστρέφειν ἐπὶ † θεὸν † ζῶντα,
ὃς ἐποίησεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασ-
σαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, 16 ὃς ἐν ταῖς παρῳχημέ-

intuitus eum et videns quia
haberet fidem ut salvus fieret,
9 [10] dixit magna voce, Surge
super pedes tuos rectus. Et ex-
ilivit, et ambulabat. 10 [11] Tur-
bae autem cum vidissent quod
fecerat Paulus, levaverunt vo-
cem suam lycaonice dicentes,
Dii similes facti homini-
bus descenderunt ad nos,
11 [12] et vocabant Barnaban
Iovem, Paulum vero Mercu-
rium, quoniam ipse erat dux
verbi: 12 [13] sacerdos quoque
Iovis qui erat ante civitatem,
tauros et coronas ante ianuas
adferens, cum populis volebat
sacrificare. 13 [14] Quod ubi au-
dierunt apostoli Barnabas et
Paulus, conscissis tunicis suis
exilierunt in turbas, clamantes
14 [15] et dicentes, Viri, quid haec
facitis? et nos mortales sumus
similes vobis homines, adnun-
tiantes vobis ab his vanis con-
verti ad deum vivum, qui fecit
caelum et terram, mare et om-
nia quae in eis sunt, 15 [16] qui
in praeteritis generationibus

---

9. ὃς ατενισας αυτῳ] ατενισας δε αυτῳ ὁ Παυλος D. | προς ὃν ατενισας ὁ Παυλος E.
— εχει ante πιστιν ABℵCD. 13. 61. *Am. Tol. Fuld.* Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Æth. | ‡ post ς. EHL. Vulg.*Cl.* Memph. ut vid. Arm.
10. φωνῃ] † praem. τῃ ς. AD²E. 13 ut vid. HL. | om. BℵCD*. 61.
— φωνῃ] add. σοι λεγω εν τῳ ονοματι του κυριου Ιησου χριστου CD(E.) (13.) Syrr.Pst.&Hcl.mg. Theb. Arm. "In Graeco exemplari legitur ... Tibi dico in nomine domini Jesu Christi" *Beda in Exp.* (εν ονομ. et κυριου ἡμων E. Theb. (Arm.) | sine του κυριου 13.) | non habent ABℵ. 61. HL. Vulg. Syr.Hcl.*txt.* Memph. Æth.
— ορθος] ορθρος A. | ορθως E*Gr.*H. Syr.Hcl.*mg.* ‖ add. και περιπατει D. Syr.Hcl.*mg.*
— και] add. παραχρημα E. | add. ευθεως παραχρημα D. Syr.Hcl.*mg.*
— ἡλατο ABℵC. 61. Vulg. Memph. Theb. | ανηλατο D*. (-λλατο².) | ἡλετο H. | ‡ ἡλλετο ς. 13*s.* L. Syrr. Pst.&Hcl. Arm. | εξηλλατο E.
— και 2°.] om. B*Rl.Mai.* Memph.
11. οἱ δε CDE. 13*s.* 61. HL. Vulg. Syr.Hcl. Theb. Arm. | οἱ τε ABℵ. Syr.Pst. Æth. οἱ ουν Memph.

11. ιδοτες C.
— ὃ] ὁπερ. B*Bch.*
— Παυλος] † praem. ὁ ς. 61. HL. | om. AℵBCDE. 13.
— την] om. D.
— αυτων] om. ℵ*. (add.ᶜ)
— Λυκαονιστι] regionis Syr.Pst. | lingua sua Theb.
— ὁμοιωθεντες] add. τοις D.
— ανθρωποις] -ποι ℵ*. (corr.ᶜ)
12. τε] δε D.
— τον 1°.] om. D.
— Βαρναβαν] † praem. μεν ς. B*Mai.Alf.* C³E. 13*s.* HL. Syr.Hcl. Memph. | om. AB*Btly.*ℵC*D. 61. Vulg. Theb. Arm.
— Δια ABℵC. 13. Syr.Hcl.*mg.* Graecè. *Eus.* D.E. 139ᵇ. | Διαν DE. 61. HL. dominum deorum Syr.Pst.
— επειδη] επι (i.e. -ει) ℵ*. (corr.ᶜ)
— ὁ ἡγουμ.] om. ὁ C*D.
13. ὁ τε ABℵC² Vulg. Syr.Pst. (Æth.) | τοτε ὁ 61. | τοτε C*. | ‡ ὁ δε ς. E. 13*s.* HL. Syr.Hcl. Memph. Theb. | (οἱ δε ἱερεις D.)
— Διος του οντος] του οντος Διος D.
— προ] προς C*. | πρωτων πυλων 61.
— της] om. D*.
— πολεως] † add. αυτων ς. C³EHL. Syr.Hcl. | om. ABℵC*D. 13. 61. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. (Æth.)

13. ταυρους] add. αυτοις D.
— στεμματα] add. αυτοις E.
— ενεγκας] -καντες D.
— ηθελεν] -λον D. 61. H.
— θυειν] επιθυειν D.
14. ακουσαντες] ακουσας D.
— οἱ αποστολοι] om. D. Syr.Pst.
— αυτων ℵ*CDE. 61. HL. | ἑαυτων ABℵᶜ. 13. | add. και D*. Syr.Pst.
— εξεπηδησαν ABℵC*DE. 13. 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | ‡ εισεπηδησαν ς. C³HL.
— εις] επι C*.
15. λεγοντες] φωνουντες D*.
— ανδρες] add. ει A*.
— και 2°.] om. D.
— ὑμιν] ante εσμεν C. *Iren.* 197. | om. H. | post ανθρωποι 13.
— ὑμας] ὑμειν τον θεον ὁπως D. *m. Iren.* ‖ add. ἱνα E.
— επιστρεφειν] επιστρεψηται D. | επιστρεφητε E.
— θεον ζωντα ABℵᶜCD²E. 13. 61. Arm. | τον θεον ζωντα D*. | θεον τον ζωντα ℵ*. | †τον″ θεον †τον″ ζωντα ς. HL.
— ὃς εποιησεν] τον ποιησαντα D.
— και την θαλασσαν] om. 13.
16. ὃς] ὁ D.
— παντα] κατα D*.

8. fidem haberet *Cl.* | 14. et mare *Cl.*

Vulg. Syrr. P.H. Memph. Theb. Arm. Æth. ναις γενεαῖς εἴασεν πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς
ὁδοῖς αὐτῶν· 17 καί τοι † οὐκ ἀμάρτυρον ‡ αὐτὸν″
§ 31. ἀφῆκεν ‡ ἀγαθουργῶν,″ § οὐρανόθεν [‡ ὑμῖν″] ὑετοὺς
διδοὺς καὶ καιροὺς καρποφόρους, ἐμπιπλῶν τροφῆς καὶ
εὐφροσύνης τὰς καρδίας ‡ ὑμῶν.″ 18 καὶ ταῦτα λέγοντες,
μόλις κατέπαυσαν τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν αὐτοῖς.
19 ‡ Ἐπῆλθαν″ δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας καὶ Ἰκονίου Ἰου-
k 2 Cor. 11:25. δαῖοι, καὶ πείσαντες τοὺς ὄχλους, k καὶ λιθάσαντες
τὸν Παῦλον ἔσυρον ἔξω τῆς πόλεως, ‡ νομίζοντες″
αὐτὸν ‡ τεθνηκέναι.″ 20 κυκλωσάντων δὲ ‡ τῶν μαθη-
τῶν αὐτὸν″ ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ τῇ
ἐπαύριον ἐξῆλθεν σὺν τῷ Βαρνάβᾳ εἰς Δέρβην.
21. εὐαγγελιζόμενοι 21 εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην καὶ μαθη-
τεύσαντες ἱκανούς, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Λύστραν καὶ
* εἰς″ Ἰκόνιον καὶ * εἰς″ Ἀντιόχειαν· 22 ἐπιστηρίζοντες
τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, παρακαλοῦντες ἐμμένειν τῇ
πίστει, καὶ ὅτι Διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελ-
θεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 23 χειροτονήσαντες

dimisit omnes gentes ingredi vias suas, 16 [17] et quidem non sine testimonio semet ipsum reliquit benefaciens, de caelo dans pluvias et tempora fructifera implens cibo et laetitia corda vestra.
17 [18] Et haec dicentes vix sedaverunt turbas ne sibi immolarent.
18 [19] Supervenerunt autem quidam ab Anthiocia et Iconio Iudaei, et persuasis turbis lapidantesque Paulum traxerunt extra civitatem, aestimantes eum mortuum esse.
19 [20] Circumdantibus autem eum discipulis surgens intravit civitatem, et postera die profectus est cum Barnaba in Derben.
20 [21] Cumque evangelizassent civitati illi et docuissent multos, reversi sunt Lystram et Iconium et Anthiociam,
21 [22] confirmantes animas discipulorum, exhortantesque ut permanerent in fide, et quoniam per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum dei.
22 [23] Et cum constituissent illis per singulas

16. ταις] τοις L.
17. και τοι ABℵ^{c}C*. 13. 61*. | και γε DE. | και τοι † γε″ ς. ℵ*C^{3}HL. 61^{2}.
— αμαρτυραν C. | -ρων 61.
— αυτον ABℵ*E. | ‡ ἑαυτον ς. ℵ^{c}C(D.) 13s. 61. HL. *Iren.* 197. (post αφηκεν D.)
— ηφηκεν L.
— αγαθουργων ABℵC. 13. 61. | ‡ αγαθοποιων ς. DE(H -πων)L.
— ουνονθεν 61.
— ὑμιν Bℵ*CDE. 31. HL. *Flor. m.* Syr.Hcl. Arm. *Iren.* 197. ed. | ‡ ἡμιν ς. Memph. | om. Aℵ^{c}. 13. 61. Vulg. Æth. *Iren.* cdd. quidam. | illis Syr. Pst. Theb.
— διδους] ante ὑετους Aℵ. 13. 61. Vulg. Memph. | ante ὑμιν *Iren.*
— και καιρους] om. και E.
— ενπιμπλων D(Eεμπ.).
— τας] om. D*.
— ὑμων Bℵ*CDE. 61. *Am. Fuld. Tol. m.* Syr.Hcl. Arm. *Iren.* | ‡ ἡμων ς. Aℵ^{c}. 13s. 31. Hs*Lsic.* Vulg. *Cl.* Memph. Æth. | eorum Syr.Pst. Theb.
18. μολις] μογις D.
— κατεπαυσαν] -σαντο C*.
— fin.] add. αλλα πορευεσθαι ἑκαστον εις τα ιδια C. 13. 31. 61. Syr.Hcl.*mg.* Arm.

19. επηλθαν ABℵ. 61. | ‡ -θον ς. CDE. 13s. 31s. HL.
— επηλθ. δε ABℵHL. vv. | διατριβοντων δε αυτων και διδασκοντων επηλθ. (C)(D)E. 13. 31. 61. *Cod. Bed.* Syr. Hcl.*mg.* Arm. (om. και C. om. δε D*.)
— απο Αντιοχ. και Ικ. Ιουδαιοι] τινες Ιουδαιοι απο Ικονιου και Αντιοχιας D. Syr.Hcl.mg. | τινες απο Αντιοχιας και Ικονιου Ιουδαιοι E. *Cod. Bed.*) ‖ (και seq. om. D^{2}.)
— πεισαντες] επεισεισαντες D.
— πεισαντες τους οχλους] διαλεγομενων αυτων παρρησιᾳ επεισαν (ανεπεισ. 31. 61.) τους οχλους αποστηναι απ' αυτων λεγοντες ὁτι ουδεν αληθες λεγουσιν αλλ' ἁπαντα (*sic* 61. αλλα παντα 31. αλλαπαντα C.) ψευδονται C. 31. 61. Syr.Hcl.*mg.* Arm.
— λιθασαντες] λιθοβολησαντες A.
— εσυρον] ABℵC. 13s. 31s. 61. H. | εσυραν DEL.
— εξω] om. ℵ*. (add.^{c})
— νομιζοντες ABℵD. 13. 61. | ‡ -σαντες ς. CE. 31. HL.
— αυτον] post τεθν. D.
— τεθνηκεναι ABℵC. 13. 61. | ‡ τεθναναι ς. DE. 31. HL.
20. των μαθητων ante αυτον ABℵC(D.) 13. 31. 61. (αυτου D*.) | ‡ post ς. EH(L.) Vulg. (αυτων L. 31* *Scr.*) ‖ add. αυτου E. Æth. ‖ add. et vespera facta est Theb.
20. και τῃ επαυριον..την πολιν (ver. 21.)] om. ℵ*. (add.^{c})
— την] add. Λυστραν D.
— τῃ επαυρ.] την επαυρ. D*.
— εξηλθεν] εισηλθεν H.
21. ευαγγελισαμενοι Bℵ^{c}C. 13. 31. 61. L. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. | -ζομενοι ADEH.
— τε] δε DE. Memph. Theb. [Arm.]
— την πολιν εκεινην] τους εν τῃ πολει D.
— ἱκανους] πολλους D.
— ὑπεστρεψαν] ὑπεστρεφον D.
— την] om. D.
— και εις Ικον. και εις Αντ. AℵCE*Gr.* 13. 61. Syrr.Pst.&Hcl. | *om. εις *bis* ς. DHL. Vulg. *e.* | και Ικ. και εις A. 31. | και εις Ικον. και Αντ. B*Mai.*
22. μαθητων] add. και C. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth.
— παρακαλουντες] add. τε ℵ^{c}D.
— εμμενειν] ενμενην 61.
— εισελθειν *Orig.* i. 257^{d}. ii. 749^{f}. 815^{e}. *Petr. Alex.* Routh. iv. 35. | ελθειν D*.

17. corda uostra *Cl.* | 19. existimantes *Cl.*

ABℵCDE. 13. 31. 61. HL.

δὲ αὐτοῖς ‡ κατ᾽ ἐκκλησίαν πρεσβυτέρους,″ προσευ-
ξάμενοι μετὰ νηστειῶν, παρέθεντο αὐτοὺς τῷ κυρίῳ
εἰς ὃν πεπιστεύκεισαν.
17. 24 Καὶ διελθόντες τὴν Πισιδίαν ἦλθον εἰς
* τὴν″ Παμφυλίαν, 25 καὶ λαλήσαντες ἐν Πέργῃ τὸν
λόγον κατέβησαν εἰς Ἀττάλειαν· 26 κἀκεῖθεν ἀπέ-
πλευσαν εἰς Ἀντιόχειαν, ὅθεν ἦσαν παραδεδομένοι
τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ εἰς τὸ ἔργον ὃ ἐπλήρωσαν.
27 παραγενόμενοι δὲ καὶ συναγαγόντες τὴν ἐκκλησίαν
‡ ἀνήγγελλον″ ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς μετ᾽ αὐτῶν, καὶ
ὅτι ἤνοιξεν τοῖς ἔθνεσιν θύραν πίστεως. 28 διέτριβον
δὲ † χρόνον οὐκ ὀλίγον σὺν τοῖς μαθηταῖς.

κγ′ XV. 1 Καί τινες κατελθόντες ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας ἐδίδα-
σκον τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι Ἐὰν μὴ ‡ περιτμηθῆτε″ τῷ
ἔθει * τῷ″ Μωϋσέως, οὐ δύνασθε σωθῆναι. 2 γενο-
μένης ‡ δὲ″ στάσεως καὶ ‡ ζητήσεως″ οὐκ ὀλίγης τῷ
Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ πρὸς αὐτούς, ἔταξαν ἀνα-
βαίνειν Παῦλον καὶ Βαρνάβαν καί τινας ἄλλους ἐξ
αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς
Ἰερουσαλὴμ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου. 3 οἱ μὲν

ecclesias presbyteros, et orantes
cum ieiunationibus commend-
averunt eos domino in quem
crediderunt.
23 [24] Transeuntesque Pisidiam
venerunt in Pamphiliam, 24 [25] et
loquentes in Pergen verbum
domini descenderunt in Atta-
liam, 25 [26] et inde navigaverunt
Anthiociam, unde erant traditi
gratiae dei in opus quod com-
pleverunt. 26 [27] Cum autem ve-
nissent et congregassent eccle-
siam, rettulerunt quanta fecisset
dominus cum illis, et quia
aperuisset gentibus ostium
fidei. 27 [28] Morati sunt autem
tempus non modicum cum
discipulis.

1 Et quidam descendentes de
Iudaea docebant fratres quia
nisi circumcidamini secundum
morem Mosi, non potestis salvi
fieri. 2 Facta ergo seditione
non minima Paulo et Barnabae
adversus illos, statuerunt ut
ascenderent Paulus et Barna-
bas et quidam alii ex aliis ad
apostolos et presbyteros in Hie-
rusalem super hac quaestione.

---

23. *δε*] *τε* 13.
— *κατ᾽ εκκλησιαν* ante *πρεσβυτερους* ABℵCD. 13. 31. 61. Vulg. Syr.Pst. Arm. | ‡ post ς. EHL. Syr.Hcl. Memph. Theb. Æth. (*κατα* D.)
— *προσευξαμενοι*] add. *δε* D.
— *αυτους*] *-τοῖς* L.
— *πεπιστευκεισαν*] *-κασιν* D.
24. *και διελθοντες*] *διελθοντες δε* D. Memph.
— *την Πισ.*] praem. *εις* ℵ.
— *ηλθον*] *-θαν* D.
— *την Παμφ.* BℵCE. 13. 61. | *om. *την* ς. AD. 31. HL. Pergen Pamphyliae Theb.
25. *εν Περγῃ* Bℵ^c ut vid. CDE. rel. | *εις Περγην* A. | *εις την Περγην* ℵ*. 61. in illo loco Theb.
— *τον λογον*] add. *του κυριου* AℵC. 13. 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl.* Arm. | add. *του θεου* E. | om. BD. 31. HL. Memph. Theb. Æth.
— *Ατταλειαν*] *Αταλειαν* L. Italiam Æth. ‖ add. *ευαγγελιζομενοι αυτους* D. Syr.Hcl.*
26. *απεπλευσαν*] om. B*. (in marg.¹) | *ανεπλευσαν* H. (om. *κακειθεν απεπλ. εις Αντιοχειαν* Æth.)

26. *παραδεδομενοι*] *-δεδεμενοι* 31.
27. *συναγαγοντες*] *συναγοντες* 61. | *συναξαντες* D.
— *ανηγγελλον* ABℵC. 13. (61.) Syr.Pst. Memph. (*-γελον* B*Btly.* 61.) | ‡ *ανηγγειλαν* ς. (31.) HL. Vulg. Syr.Hcl. Arm. Æth. (*-γελαν* 31*Scr.*) [Theb.] | *ανηγγειλον* D. | *απηγγειλαν* E.
— *εποιησεν ὁ θεος μετ᾽ αυτων*] *ὁ θεος εποιησεν αυτοις* (om.²) D. Theb. | *ὁ θεος εποιησεν μετ᾽ αυτ.* ℵ. ‖ add. *μετα των ψυχων αυτων* D.
28. *διετριβον δε*] † add. *εκει* ς. E. 31. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. | om. ABℵCD. 13. 61. Vulg. Arm. Æth.
— *ουκ*] om. 61. (*ουχ* ℵ.)
1. *Ιουδαιας*] add. ex illis qui crediderunt ex haeresi Pharisaeorum Syr.Hcl.mg.
— *εαν*] *αν* A*.
— *περιτμηθητε* A(B²*Bch.Mai*)ℵCD. 13. 61. (*περιθμητε* B**Bch.Mai*) *περιτομηθητε* B*Btly.* | ‡ *περτεμνησθε* ς. E. 31. HL. ‖ add. *και* D. Syr.Hcl.mg. | add. et ambulctis Theb.
— *εθει*] *εθνι* ℵ*.
— *τῳ Μω.* ABℵC*. 61. | *om. *τῳ* ς. C³DE. 13. 31. HL.
— *Μωυσεως* BℵCE. 13. 61. HL*Treg.* | *Μωσεως* AD. 31. L*Tf.*? legis Syr. Pst. ‖ add. *περιπατητε* D. Syr.Hcl.mg.
1. *δυνασθε*] *δυνησησθαι* C.
— *σωθηναι*] *περισωθηναι* 31.
2. *γεν. δε* BℵCD*Gr.* 61. L. (Syr.Pst.) Memph. Theb. (Æth.) | ‡ *γεν. ουν* ς. AE. 31. H. *d.* Vulg. Syr.Hcl. Arm. (13 n. l.)
— *στασεως*] *εκτασεως* D.
— *και ζητησεως* ABℵCD. 31. 61. HL. | ‡ *και συζητησεως* ς. (13 n. l.) vid. ver. 7. ‖ om. E. Vulg. Memph.
— *τῳ* 2⁰.] om. DE.
— *προς αυτους*] *συν αυτοις* D*Gr.*
— *εταξαν*] *-αντο* E.
— *εταξαν....εξ αυτων*] *ελεγεν γαρ ὁ Παυλος μενειν οὕτως καθως επιστευσαν διϊσχυριζομενος· οἱ δε εληλυθοτες απο Ἱερουσαλημ παρηγγειλαν αυτοις τῳ Παυλῳ και Βαρναβᾳ και τισιν αλλοις αναβαινειν* D. Syr.Hcl.*mg.*
— *αλλους*] post *εξ αυτων* ℵ.
— *πρεσβυτερους*] praem. *τους* C.
— *εις*] *εν* E.

---

23. et orassent *Cl.* | 25. verbum domini in Perge *Cl.* | 27. fecisset deus *Cl.*
1. salvari *Cl.* | 2. quidem *Am.***.

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

οὖν προπεμφθέντες ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας διήρχοντο
τήν * τε″ Φοινίκην καὶ Σαμάρειαν, ἐκδιηγούμενοι τὴν
ἐπιστροφὴν τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐποίουν χαρὰν μεγάλην
πᾶσιν τοῖς ἀδελφοῖς. 4 παραγενόμενοι δὲ εἰς ‡ Ἱεροσό-
λυμα″ ‡ παρεδέχθησαν″ ‡ ἀπὸ″ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν
ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, ἀνήγγειλάν τε ὅσα ὁ
θεὸς ἐποίησεν μετ᾽ αὐτῶν. 5 ἐξανέστησαν δέ τινες
τῶν ἀπὸ τῆς αἱρέσεως τῶν Φαρισαίων πεπιστευκότες,
λέγοντες ὅτι δεῖ περιτέμνειν αὐτοὺς παραγγέλλειν τε
τηρεῖν τὸν νόμον Μωϋσέως. 6 συνήχθησάν ‡ τε″ οἱ
ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰδεῖν περὶ τοῦ λόγου
τούτου. 7 πολλῆς δὲ ‡ ζητήσεως″ γενομένης, ἀναστὰς
Πέτρος εἶπεν πρὸς αὐτούς, Ἄνδρες ἀδελφοί, ὑμεῖς
ἐπίστασθε ὅτι ἀφ᾽ ἡμερῶν ἀρχαίων ‡ ἐν ὑμῖν ἐξελέ-
ξατο ὁ θεὸς″ διὰ τοῦ στόματός μου ἀκοῦσαι τὰ ἔθνη
τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου καὶ πιστεῦσαι. 8 καὶ ὁ
καρδιογνώστης θεὸς ἐμαρτύρησεν αὐτοῖς δοὺς † τὸ
πνεῦμα τὸ ἅγιον καθὼς καὶ ἡμῖν· 9 καὶ ‡ οὐθὲν″ διέ-
κρινεν μεταξὺ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν, τῇ πίστει καθαρίσας
τὰς καρδίας αὐτῶν. 10 νῦν οὖν τί πειράζετε τὸν θεὸν

4. Ἱερουσαλὴμ
— ὑπὸ τῆς ἐκκλ.
6. συνήχθ. δὲ
7. συνζητήσεως

3 Illi igitur deducti ab ecclesia pertransiebant Foenicen et Samariam, narrantes conversionem gentium, et faciebant gaudium magnum omnibus fratribus. 4 Cum autem venissent Hierosolymam, suscepti sunt ab ecclesia et ab apostolis et senioribus, adnuntiantes quanta deus fecisset cum illis. 5 Surrexerunt autem quidam de heresi Pharisaeorum qui crediderant, dicentes quia oportet circumcidi eos, praecipere quoque servare legem Mosi: 6 conveneruntque apostoli et seniores videre de verbo hoc. 7 Cum autem magna conquisitio fieret, surgens Petrus dixit ad eos, Viri fratres, vos scitis quoniam ab antiquis diebus in nobis elegit deus per os meum audire gentes verbum evangelii et credere. 8 Et qui novit corda deus testimonium perhibuit dans illis sanctum spiritum sicut et nobis, 9 et nihil discrevit inter nos et illos, fide purificans corda eorum. 10 Nunc ergo quid temtatis

2. Ἱερουσαλημ] add. ὁπως κριθωσιν επ᾽ αυτοις D. (αυτων D².) (Syr.Hcl.*)
3. προπεμφθεντες] εκπεμφθ. E.
— την τε BℵCD. 61. | *om. τε ς. AE. 13s. 31. HL. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.
— Σαμαρειαν] praem. την D. 31. H.
— εκδιηγ.] διηγ. ℵ*. (corr.ᵃ)
4. Ἱεροσολυμα AB. 61. Vulg. (13 n. l.) | ‡ Ἱερουσαλημ ς. ℵCDE. 31. HL.
— παρεδεχθησαν ABℵD². 61. | παρεδοθησαν D*. | ‡ απεδεχθησαν ς. CE. 31. HL. (13 n. l.) ‖ add. μεγαλως CD².(μεγως D*.) Syr.Hcl.
— απο BC. | ‡ ὑπο ς. AℵDE. 13s. 31. 61. HL.
— και 1⁰.] om. ℵ*. (add.ᵃ)
— ανηγγειλαν τε] απηγγειλαντες D*. | απηγγειλαν τε D². ‖ om. τε ℵ*. (add.ᶜ)
— ὁ θεος] post εποιησεν D. | post μετ᾽ αυτων 61.
— fin.] add. και ὁτι ηνοιξεν τοις εθνεσιν θυραν πιστεως C³HL.
5. εξανεστησαν δε] οἱ δε παραγγειλαντες αυτοις αναβαινειν προς τους πρεσβυτερους εξανεστησαν λεγοντες D. (Syr. Hcl.) add. postea adversus apostolos existentes qui crediderunt ex haeresi Pharisaeorum Syr.Hcl.mg.
5. τινες] add. ανδρες A.
— των 1⁰.] om. D.
— φαρισαιων] πρεσβυτερων 31.
— πεπιστευκοτες] -κοτων L.
— λεγοντες] om. D.
— ὁτι] ὡς E.
— παραγγελειν 31.
— τε] δε D*.
— Μωυσεως BℵCE. 13. 31. 61. H. | Μωσεως ADL.
6. τε BC. 13. 61. Vulg. Æth. | ‡ δε ς. AℵDE. 31. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm.
— οἱ 2⁰.] om. D.
— λογου] ζητηματος E. Syr.Hcl.
7. δε] τε 61. d. Syr.Pst.
— ζητησεως ABℵ. 13. 61. | ‡ συνζητησεως ς. CDE. 31. HL.
— αναστας Πετρος] ανεστησεν εν πνευματι Πετρος και ειπεν D*. Syr.Hcl.mg.
— ὁτι] om. ℵ*. (add.ᶜ)
— εν ὑμιν εξελεξατο ὁ θεος ABℵC. 13. 61. (Am. Arm.) (Iren. 199.) ἡμιν Am. Arm. | ‡ ὁ θεος εν ἡμιν εξελεξατο ς. EHL. Vulg. Cl. Syr.Hcl. | ἡμειν (εν ἡμ.²) ὁ θεος εξελεξατο D. | in vobis deus elegit Iren. | deus elegit inter vos Memph. | ὁ θεος εξελεξατο tantum 31. (Syr.Pst.) Theb. (Æth.)
7. του στομ.] om. του D*E. 31* (corr.¹)
8. και ὁ καρδ. θεος Iren. 199. | ὁ δε καρδ. ὁ θεος D.
— εμαρτυρησεν] διεμαρτυρησεν C.
— αυτοις ante δους Iren. 199. | om. E. Vulg. Theb.
— δους] † add. αυτοις ς. CE. 31. HL. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. Iren. | add. επ᾽ αυτους D. | om. ABℵ. 13. 61. (vid. αυτοις ante δους.)
— το] om. 13.
9. και Iren. 199. | om. A*. (add.¹ ut vid.)
— ουθεν B. 31. HL. | ‡ ουδεν ς. AℵCDE. 13. 61.
— τε] om. D. Iren. 199.
10. νυν] praem. και E. Æth. Tert. de Pudic. 21. | om. Iren. 199. Hil. 31ᵈ.
— ουν] om. C* ut vid.

3. illi ergo Cl. | pertransibant Cl. | conversationem Am. Fuld. | 5. crediderunt Cl. | 7. deus in nobis elegit Cl. | 8. spiritum sanctum Cl.

ABℵCDE. 13. 31. 61. HL.

ἐπιθεῖναι ζυγὸν ἐπὶ τὸν τράχηλον τῶν μαθητῶν, ὃν
οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν οὔτε ἡμεῖς ἰσχύσαμεν βασ-
τάσαι; 11 ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος * τοῦ" κυρίου Ἰησοῦ
†πιστεύομεν σωθῆναι καθ' ὃν τρόπον κἀκεῖνοι. 12 ἐσίγη-
σεν δὲ πᾶν τὸ πλῆθος, καὶ ἤκουον Βαρνάβα καὶ
Παύλου ἐξηγουμένων ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς σημεῖα καὶ
τέρατα ἐν τοῖς ἔθνεσιν δι' αὐτῶν. 13 μετὰ δὲ τὸ
σιγῆσαι αὐτοὺς ἀπεκρίθη Ἰάκωβος λέγων, "Ἄνδρες
ἀδελφοί, ἀκούσατέ μου. 14 Συμεὼν ἐξηγήσατο καθὼς
πρῶτον ὁ θεὸς ἐπεσκέψατο λαβεῖν ἐξ ἐθνῶν λαὸν †
τῷ ὀνόματι αὐτοῦ· 15 καὶ τούτῳ συμφωνοῦσιν οἱ
[l] Am. 9:11, seq. λόγοι τῶν προφητῶν, καθὼς γέγραπται, 16 [l] Μετὰ
ταῦτα ἀναστρέψω καὶ ἀνοικοδομήσω τὴν σκηνὴν
‡ Δαυεὶδ" τὴν πεπτωκυῖαν, καὶ τὰ ‡ κατεστρεμμένα"
αὐτῆς ἀνοικοδομήσω καὶ ἀνορθώσω αὐτήν· 17 ὅπως
[m] Ezek. 36:5 ἂν ἐκζητήσωσιν [m] οἱ κατάλοιποι τῶν ἀνθρώπων τὸν
κύριον, καὶ πάντα τὰ ἔθνη, ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ
ὄνομά μου ἐπ' αὐτούς, λέγει κύριος † ποιῶν ταῦτα †
18 γνωστὰ ἀπ' αἰῶνος †. 19 διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ παρεν-
οχλεῖν τοῖς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὸν

deum, inponere iugum super
cervices discipulorum quod
neque patres nostri neque nos
portare potuimus? 11 Sed per
gratiam domini Iesu credimus
salvari quemadmodum et illi.
12 Tacuit autem omnis multi-
tudo, et audiebant Barnaban
et Paulum narrantes quanta
fecisset deus signa et prodigia
in gentibus per eos. 13 Et post-
quam tacuerunt, respondit
Iacobus dicens, Viri fratres,
audite me. 14 Simon narravit
quemadmodum primum deus
visitavit sumere ex gentibus
populum nomini suo. 15 Et
huic concordant verba prophe-
tarum, sicut scriptum est.
16 Post haec revertar et aedifi-
cabo tabernaculum [David]
quod decidit, et diruta eius
reaedificabo et erigam illud,
17 ut requirant ceteri hominum
dominum, et omnes gentes
super quas invocatum est no-
men meum, dicit dominus fa-
ciens haec. 18 Notum a seculo
est domino opus suum. 19 Prop-
ter quod ego iudico non inqui-
etari eos qui ex gentibus
convertuntur ad deum, 20 sed

10. *επιθειναι*] *Eus.* D.E. 6[b]. | *επιτιθεινα*[ι] 31. (*επιθηναι* 13. HL.)
— *ζυγον* *Eus.* D.E. *Tert.* | om. ℵ*. (add.[1] vel [a].)
11. *του κυριου* ABℵCDE. 13. 31. 61. H*Tf*.L. | *om. *του* ϛ. H *e sil.* ‖ add. *ἡμων* 13. Arm. MSS. *Iren.* 199.
— *Ιησου*] † add. *χριστου* ϛ. CD. 13. 31. Vulg. *Cl.* Syr.Pst. Memph. *ed.* Arm. *Iren.* | om. ABℵE. 61. HL. Vulg. *Am.* *Tol.* *Fuld.* Syr.Hcl. Memph. MS. Theb. Æth. | "per gratiam dei" *Orig. Int.* iii. 837[a].
— *πιστευομεν* *Iren.* | *-σομεν* ℵD* *Gr.* (*-ονμεν* 61.)
12. *εσιγησεν δε*] *συνκατατιθεμενων δε των πρεσβυτερων τοις ὑπο του Πετρου ειρημενοις εσειγησεν* D. Syr.Hcl.*
— *εσιγησεν*] *-σαν* C.
— *παν*] *ἁπαν* E. 13. 31.
— *ηκουον*] *ηκουε* 31.
— *Βαρναβα και Παυλου εξηγουμενων*] *Βαρναβαν και Παυλον εξηγουμενοι* D*.
— *εξηγουμενων*] *-νου* 61.
13. *απεκριθη Ϊακωβος λεγων* Syr.Hcl. | *αναστας Ιακωβος ειπεν* D. Syr.Pst.

14. *επεσκεψατο*] *επελεξατο* E*Gr.* | *εξελεξατο και επεσκεψατο* 13.
— *λαβειν*] post *εξ εθνων* C. | ante *Iren.* 199. | om. Memph.
— *λαον*] † add. *επι* ϛ. 31*s*. HL. Memph. | om. ABℵCDE. 13. 61. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Theb. Arm. (Æth. om. et *τῳ ονομ. αυτ.*) *Iren.*
15. *τουτῳ* (*τοῦτο* 13. HL.) | *οὑτως* D*. *Iren.* 199.
— *συμφωνουσιν*] *συνφωνησουσιν* D*.
16. *μετα*] add. *δε* D*. | om. *Iren.* 199.
— *αναστρεψω*] *-ψει* A* (corr.[1]) | *επιστρεψω* D.
— *κατεστρεμμενα* B. (ℵ. 13. *-τραμμε-*) | ‡ *κατεσκαμμενα* ϛ. ACD. (31.) 61. L. (*-καμενα* 31.) vid. LXX. | *ανεσκαμμενα* E. | *σκαμμενα* tantum *sic* H. (om. *σ**.)
— *ανοικοδομησω* 2[o].] *οικοδ.* C*. ut vid.
17. *αν*] om. E.
— *κυριον* *Iren.* 199. | *θεον* D.
— *κυριος*] † add. *ὁ* ϛ. Aℵ[c]CD[2]E. 13. 31. 61. HL. (LXX.) | om. *ὁ* Bℵ*D*. Vulg. *Iren.*
— *ποιων* *Iren.* | *ποιησει* D*. (om. *ὁ ποιων* Theb.)

17. *ταυτα*] † add. *παντα* ϛ. H. Syr.Pst. Arm. (LXX.) | praem. *παντα* EL. Syr.Hcl. | om. ABℵCD. 13. 31*txt.* 61. Vulg. Memph. (Theb.) Æth. *Iren.* | *ταυτα* post *γνωστα* ver. seq. Theb.
18. *γνωστα* BℵCE. 13. 31. 61. HL. Syrr.Pst.&Hcl.txt. Memph. Theb. Arm. | *γνωστον* AD. Vulg. Syr. Hcl.*mg.* Æth. *Iren.* 199.
— *απ' αιωνος*] † add. *εστι τῳ θεῳ παντα τα εργα αυτου* ϛ.(A)(D)E.31.HL.(Vulg.) Syrr. (Pst.) & Hcl. txt. (Arm. *Usc.*) (*Iren.*) ‖ *εστι*] om. A. ‖ *θεῳ* *Iren.* | *κυριῳ* A. Vulg. ‖ *παντα*] om. AD. Vulg. Syr.Pst. Arm. *Usc.* *Iren.* | *τα εργα*] *το εργον* AD. Vulg. Syr.Hcl.mg. Arm. *Usc.* *Iren.* ‖ non habent BℵC. 13. 61. Memph. Theb. Arm. *Zoh.* Æth.
19. *κρινω*] *ανακρινω* 13.
20. *αλλα*] *αλλ'* C. 31. 61. H.
— *του απεχ.*] om. *του* EH.
— *απεχεσθαι*] † add. *απο* ϛ. ACE*Gr.* 13. 31. HL. Vulg. *Iren.* 199. | om. BℵD*Gr.* 61. *e.*

11. Jesu Christi *Cl.* | 12. deus fecisset *Cl.* | 16. reaedificabo *Cl.* | *om.* David (ad fin. lin.) *Am.* | 19. dominum *Am.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.
[n] ver. 29.
‖ cap. 21:25.

θεόν, [20] [n] ἀλλὰ ἐπιστεῖλαι αὐτοῖς τοῦ ἀπέχεσθαι † τῶν
ἀλισγημάτων τῶν εἰδώλων καὶ τῆς πορνείας καὶ
† πνικτοῦ καὶ τοῦ αἵματος. [21] ‡ Μωυσῆς″ γὰρ ἐκ
γενεῶν ἀρχαίων κατὰ πόλιν τοὺς κηρύσσοντας αὐτὸν
ἔχει ἐν ταῖς συναγωγαῖς κατὰ πᾶν σάββατον ἀνα-
γινωσκόμενος.

[22] Τότε ἔδοξεν τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυ-
τέροις σὺν ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκλεξαμένους ἄνδρας ἐξ
αὐτῶν πέμψαι εἰς Ἀντιόχειαν σὺν τῷ Παύλῳ καὶ
Βαρνάβᾳ, Ἰούδαν τὸν ‡ καλούμενον″ ‡ Βαρσαββᾶν″
καὶ Σίλαν, ἄνδρας ἡγουμένους ἐν τοῖς ἀδελφοῖς,
[23] γράψαντες διὰ χειρὸς αὐτῶν †, Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ
πρεσβύτεροι † ἀδελφοὶ τοῖς κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν καὶ
Συρίαν καὶ Κιλικίαν ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν, χαίρειν.
24. [ἐξελθόντες]. [24] ἐπειδὴ ἠκούσαμεν ὅτι τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐξελθόντες
ἐτάραξαν ὑμᾶς λόγοις ἀνασκευάζοντες τὰς ψυχὰς
ὑμῶν †, οἷς οὐ διεστειλάμεθα· [25] ἔδοξεν ἡμῖν γενο-
μένοις ὁμοθυμαδὸν ‡ ἐκλεξαμένοις″ ἄνδρας πέμψαι
πρὸς ὑμᾶς σὺν τοῖς ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρνάβᾳ καὶ
Παύλῳ, [26] ἀνθρώποις παραδεδωκόσιν τὰς ψυχὰς

scribere ad eos ut abstineant se a contaminationibus simulacrorum et fornicatione et suffocatis et sanguine. [21] Moses enim a temporibus antiquis habet in singulis civitatibus qui eum praedicent in synagogis, ubi per omne sabbatum legitur.

[22] Tunc placuit apostolis et senioribus cum omni ecclesia elegere viros ex eis et mittere Anthiociam cum Paulo et Barnaba, Iudam qui cognominatur Barsabbas et Silam, viros primos in fratribus, [23] scribentes per manus eorum, Apostoli et seniores fratres his qui sunt Anthiociae et Syriae et Ciliciae fratribus ex gentibus salutem. [24] Quoniam audivimus quia quidam ex nobis exeuntes turbaverunt vos verbis evertentes animas vestras, quibus non mandavimus. [25] placuit nobis collectis in unum elegere viros et mittere ad vos cum carissimis nostris Barnaba et Paulo, [26] hominibus qui tradiderunt animas suas pro nomine

---

20. *αλισγηματων*] *αλιγισματων* 31.
— *και της πορνειας*] om. Æth.
— *και πνικτου*] om. D. *Iren.* 199. ‖ † *του″ πνικτ.* ς. ℵCE. 31. HL. | om. *του* AB. 13. 61.
— *του αιματος*] om. *του* 61. ‖ add. *και ὁσα μη θελουσιν ἑαυτοις γινεσθαι ἑτεροις μη ποιειτε* D. Theb. Æth. *Iren.* 199.
21. *Μωυσης* BℵCD. 13. 31. 61. H. | ‡ *Μωσης* ς. AEL.
— *κατα πολιν τους κηρυσσοντας αυτον εχει* | *τους κηρυσσοντας αυτον κατα πολιν εχει* C. 31. | *κατα πολιν εχει τους κηρυσσοντας αυτον* (add. *εχει* iterum D*.) D. Syrr.Pst.&Hcl. ‖ (*αυτον*] *αυτου* ℵ*. corr.[1])
22. *εδοξεν*] -*ξασεν* D*.
— *εκλεξαμενους*] -*νοις* 13.
— *εξ αυτων*] om. A.
— *τῳ Παυλῳ* ABℵCE. 13. 61. | om. *τῳ* D. 31. HL.
— *Βαρν.*] praem. *τῳ* 13.
— *καλουμενον* ABℵCDE. 13. 61. L. | ‡ *επικαλουμενον* ς. 31. H.
— *Βαρσαββαν* ABℵCE. 13. 31. 61. HL. *Am.* Memph. Theb. | ‡ *Βαρσαβαν* ς. Vulg. *Cl.* Arm. | *Βαραββαν* D. | *Βαρναβαν* Æth.
22. *ἡγουμενους*] -*νοις* ℵ*. (corr.[c])
23. *γραψαντες*] add. *επιστολην* D. Syr. Pst. Theb. | add. ad fratres Arm.
— *δια χειρος αυτων* (*χειρων* 13.) | add. *επιστολην περεχουσαν* (-*σα* C*.) C(D.) Æth. *Platt.* (*Tf.*) (*επιστολην δια χειρος αυτων περιεχουσαν* D.) | epistolam et mittentes in qua erant haec Syr. Hcl.*mg.* ‖ om. ABℵE. 13. 31. 61. HL. Vulg. Memph. Æth. ‖ † add. *ταδε* ς. ℵ[c](CD postea)E. 13. 31. 61. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. | om. ABℵ*. Vulg. Memph. Æth.
— *αδελφοι*] † praem. *και οἱ* ς. ℵ[c]E. 31. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. *Zoh.* Æth. | om. ABℵ*CD. 13. 61. Vulg. Arm. *Usc. Iren.* 199. | Theb. om. et *αδελφοι* *Orig. Int.* iv. 635.[b]
— *τοις* 1°.] *της* 13. (? om. C*.)
— *την*] ? om. C*. (si non *τοις* 1°.)
— *Κιλικιαν*] *Κιλιαν* sic A. *Κιλειαν* sic D.
— *αδελφοις*] post *τοις εξ εθνων* D. | Contra, *Iren.* | om. *τοις εξ εθν.* *Clem.* 202. | om. *εξ* H. | *ὡς εξ ἡμων* Arm.
24. *επειδη*] *επι δε* ℵ*. (corr.[c])
24. *ἡμων* *Iren.* | *ὑμων* ℵ*. 31* *Scr.* (corr. ℵ[c].) add. profecti sunt ad vos et Syr. Hcl.mg.
— *εξελθοντες* Aℵ[c]CD. rel. *Iren.* 199. | om. Bℵ*. (add.[c]) Arm. Æth. | *ελθοντες* HL.
— *εταραξαν*] *εξεταραξαν* D*. | *εταραν* E*.
— *ανασκευαζοντες* L.
— *τας ψυχας ὑμων*] † add. *λεγοντες περιτεμνεσθαι και τηρειν τον νομον* ς. C(E.) 31. HL. (*Cod. Bed.*) Syrr.Pst.& Hcl. Arm. Æth. *Platt. Tf. Iren.* 199. (*περιτεμν. δει* E. *Cod. Bed.*) | om. ABℵD. 13. 61. Vulg. Memph. Theb. Æth.
— *διεστειλαμεθα*] *διεστειλομεθα* D*. | *διαστειλαμεθα* 61.
25. *γενομενοις*] *γεναμ.* H.
— *εκλεξαμενοις* AB. 13. 31. 61. L. | ‡ *εκλεξαμενους* ς. ℵCDEH. (electos viros *Iren.* 199.)
— *ἡμων* *Iren.* | *ὑμων* D. ? 31* *Scr.*
26. *παραδεδωκοσιν*] *παραδεδωκασιν* D.
— *τας ψυχας*] *την ψυχην* D. *Iren.*

---

22. cognominabatur *Cl.* | Barsabas *Cl.* | (Barsabbaia *Am.**)

A B ℵ C D E. 13. 31. 61. HL.

αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
χριστοῦ. [27] ἀπεστάλκαμεν οὖν Ἰούδαν καὶ Σίλαν, καὶ
αὐτοὺς διὰ λόγου ἀπαγγέλλοντας τὰ αὐτά. [28] ἔδοξεν
γὰρ ‡ τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ″ καὶ ἡμῖν μηδὲν πλέον
ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βάρος, πλὴν ‡ τούτων τῶν ἐπάναγκες″,
n ver. 20. cap. 21:25. [29] n ἀπέχεσθαι εἰδωλοθύτων καὶ αἵματος καὶ ‡ πνικτῶν″
καὶ πορνείας· ἐξ ὧν διατηροῦντες ἑαυτοὺς εὖ πράξετε.
ἔρρωσθε. [30] Οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες ‡ κατῆλθον″ εἰς
Ἀντιόχειαν, καὶ συναγαγόντες τὸ πλῆθος ἐπέδωκαν
τὴν ἐπιστολήν. [31] ἀναγνόντες δὲ ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ
παρακλήσει. [32] Ἰούδας τε καὶ Σίλας, καὶ αὐτοὶ
προφῆται ὄντες, διὰ λόγου πολλοῦ παρεκάλεσαν τοὺς
ἀδελφοὺς καὶ ἐπεστήριξαν. [33] ποιήσαντες δὲ χρόνον
ἀπελύθησαν μετ᾽ εἰρήνης ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς
‡ ἀποστείλαντας αὐτούς.″ [34] †.

[35] Παῦλος δὲ καὶ Βαρνάβας διέτριβον ἐν Ἀντιοχείᾳ
διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι, μετὰ καὶ ἑτέρων
πολλῶν τὸν λόγον τοῦ κυρίου. [36] Μετὰ δέ τινας
ἡμέρας εἶπεν ‡ πρὸς Βαρνάβαν Παῦλος,″ Ἐπιστρέ-

domini nostri Iesu Christi.
[27] Misimus ergo Iudam et Silam, qui et ipsi vobis verbis
referent eadem. [28] Visum est
enim spiritui sancto et nobis nihil ultra inponere vobis
oneris quam haec necessario,
[29] ut abstineatis vos ab immolatis simulacrorum et sanguine
suffocato et fornicatione, a quibus custodientes vos bene
agetis. Valete. [30] Illi igitur
dimissi descenderunt Anthiociam, et congregata multitudine
tradiderunt epistulam. [31] Quam
cum legissent, gavisi sunt super
consolatione. [32] Iudas autem
et Silas, et ipsi cum essent prophetae, verbo plurimo consolati sunt fratres et confirmaverunt:
[33] facto autem ibi
tempore dimissi sunt cum pace a fratribus ad eos qui miserunt
illos.

[35] Paulus autem et Barnabas
demorabantur Anthiociae docentes et evangelizantes cum
aliis pluribus verbum domini.
[36] Post aliquot autem
dies dixit ad Barnaban Paulus,
Revertentes visitemus fratres

---

26. ὑπερ] ὑπεν sic 61.
— χριστου] add. εις παντα πειρασμον DE. *Cod. Bed.* Syr.Hcl.mg. | om. *Iren.*
27. λογου] add. πολλου E. | om. *Iren.* 199.
— απαγγελλοντας] -γελουντας D. | -γελοντας 31 *Scr.* 61.
— τα αυτα] ταυτα D*. | αυτα 31. nostram sententiam *Iren.*
28. τῳ πνευματι τῳ ἁγιῳ ABℵ. 13. 61. Vulg. *m. Clem.* 202. *Tert.* de Pudic. 12. | ‡ τῳ ἁγιῳ πνευματι ς. CDE. 31. HL. *Orig.* i. 763ᵇ. *Orig. Int.* iv. 655ᶜ. *Iren.* 199. *Cypr.* 329.
— ἡμιν *Clem. Iren. Tert.* | ὑμιν 61 *Scr.*
— πλεον *Clem.*] πλειον D.
— ὑμιν] ἡμειν D*.
— τουτων ante των επαναγκες B(ℵ)C(D.) (13.) 31. 61. H. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. *Iren.* 199. *Orig. Int.* iv. *Tert.* | om. των ℵ*D*. 13. (add. ℵᶜ.) | (-καις AℵC.) | ‡ post ς. EL. Arm. | om. τουτων A. *Clem.* 202. | om. των επαν. Æth.
29. και πνικτων A*Bℵ*C. 61. Memph. Theb. *Clem.* 606. (*Orig.* i. 763ᵇ.) *Orig. Int.* iv. 655ᶜ. | ‡ και πνικτου ς. A (corr.¹ *ut vid.*)ℵᶜE. 13*s*. 31. HL. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. *Clem.* 202. (post και πορνειας Æth.) | om. D. *Iren.* 199. *Tert.* de Pudic. 12. *Cypr.* 329. "Nisi ut custodirent se tantum ab idolothytis et sanguine et fornicatione sive ut in nonnullis exemplaribus scriptum est, *et a suffocatis.*" *Hier.* in Gal. v. 2. (ed. Vallarsi. vii. 478.)
29. πορνειας] add. και ὁσα μη θελητε ἑαυτοις γεινεσθαι ἑτερῳ μη ποιειν D. Syr.Hcl.⁺ Theb. (Æth.) *Iren. Cypr.* (ποιειναι D².) | non habent *Clem.* 202. 606. *Orig. Int.* iv. *Tert.*
— ἐξ *Clem. bis.* | ἀφ᾽ D.
— πραξετε ABℵ. 13. 31. 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. *Clem. Iren.* | -ξατε CD*Gr.*HL. | -ξητε E. ‖ add. φερομενοι εν τῳ ἁγιῳ πνευματι D. *Iren. Tert.* | om. *Orig. Int.* iv.
30. απολυθεντες] add. εν ἡμεραις ολιγαις D*.
— κατηλθον ABℵCD. 13. 61. Vulg. Arm. Æth. | ‡ ηλθον ς. E. 31. HL. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb.
— συναγαγοντες] συναγοντες D*. (-γωντες 61. L.)
— επεδωκαν] επιδεδωκαν E. ‖ add. Judas et Silas (post επιστολην) Syr.Hcl.*
32. τε *St.* 3. ABℵCE*Gr.* 13. 31. 61. HL. *d.* | δε *Elz.* D*Gr. e.* Vulg. Syr.Hcl. Memph. [Syr.Pst. Theb. Arm. Æth.]
32. οντες] ὑπαρχοντες E. | add. πληρεις πνευματος ἁγιου D.
— πολλου] om. D.
— και επεστηριξαν ABℵᵃD. rel. (om. ℵ*.) | -ρισαν CE.
33. αποστειλαντας αυτους ABℵCD. 13. 61. Vulg. Memph. *Boett.* Theb. Æth. (ἑαυτους ℵ*. corr.¹) | ‡ αποστολους ς. E. 31. HL. *Cod. Bed.* Syrr.Pst.& Hcl. Memph. *Wilkins.* Arm. ‖ add. in Hierosolyma Memph. *Wilkins.* praem. id. Theb.
34. ver. † εδοξε δε τῳ Σιλᾳ επιμειναι αυτου. ς. (CD.) 13. Vulg. *Cl.* Syr.Hcl.* Memph. *Wilkins.* Theb. Arm. (Æth.) Σειλεα D. Paulus Æth. (αυτου] αυτους CD*. προς αυτους D².) | om. ABℵE. 31. 61. HL. *Am. Fuld. Demid.* Syrr. Pst.Widm.&Hcl.txt. Memph. *Boett.* ‖ add. postea μονος δε Ιουδας επορευθη D. add. *et* Jerusalem Vulg. *Cl.* Arm. *Usc.*
35. Παυλος δε] ὁ δε Παυλος D.
— μετα και] και μετα D*.

---

28. necessaria *Cl. Am.*² | 29. et suff. *Cl.* | 30. illi ergo *Cl.* | 33. ibi aliquanto tempore *Cl.* | miserunt *Cl.* | fin. ver. add.] 34. Visum est autem Silae ibi remanere: Judas autem solus abiit Jerusalem *Cl.* | 36. dixit autem *Am.**

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

ψαντες δὴ ἐπισκεψώμεθα τοὺς ἀδελφοὺς † κατὰ ‡ πόλιν
πᾶσαν" ἐν αἷς κατηγγείλαμεν τὸν λόγον τοῦ κυρίου,
πῶς ἔχουσιν. 37 Βαρνάβας δὲ ‡ ἐβούλετο" συμπαρα-
λαβεῖν * καὶ" τὸν ‡ Ἰωάνην" τὸν καλούμενον Μάρκον·
38 Παῦλος δὲ ἠξίου τὸν ἀποστάντα ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ
Παμφυλίας, καὶ μὴ συνελθόντα αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον,
μὴ ‡ συμπαραλαμβάνειν" τοῦτον. 39 ἐγένετο ‡ δὲ"
παροξυσμός, ὥστε ἀποχωρισθῆναι αὐτοὺς ἀπ' ἀλλή-
λων, τόν τε Βαρνάβαν παραλαβόντα τὸν Μάρκον
ἐκπλεῦσαι εἰς Κύπρον·
18 40 Παῦλος δὲ ἐπιλεξάμενος Σίλαν ἐξῆλθεν,
παραδοθεὶς τῇ χάριτι τοῦ ‡ κυρίου" ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν.
41 διήρχετο δὲ τὴν Συρίαν καὶ Κιλικίαν, ἐπιστηρίζων
XVI. ΚΔ' τὰς ἐκκλησίας. 1 Κατήντησεν δὲ *[καὶ]" εἰς Δέρβην
καὶ * εἰς" Λύστραν. καὶ ἰδοὺ μαθητής τις ἦν ἐκεῖ,
ὀνόματι Τιμόθεος, υἱὸς γυναικὸς † Ἰουδαίας πιστῆς,
πατρὸς δὲ Ἕλληνος· 2 ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν
Λύστροις καὶ Ἰκονίῳ ἀδελφῶν. 3 τοῦτον ἠθέλησεν
ὁ Παῦλος σὺν αὐτῷ ἐξελθεῖν, καὶ λαβὼν περιέτεμεν

per universas civitates in quibus praedicavimus verbum domini, quomodo se habeant.
37 Barnabas autem volebat secum adsumere et Iohannem qui cognominatur Marcus.
38 Paulus autem rogabat eum, qui discessisset ab eis a Pamphylia et non isset cum eis in opus, non debere recipi eum.
39 Facta est autem dissensio, ita ut discederent ab invicem, et Barnabas adsumto Marco navigaret Cyprum.

40 Paulus vero electo Sila profectus est, traditus gratiae domini a fratribus.
41 Perambulabat autem Syriam et Ciliciam confirmans ecclesias.
1 Pervenit autem Derben et Lystram. Et ecce discipulus quidam erat ibi nomine Timotheus, filius mulieris Iudeae fidelis, patre gentili.
2 Huic testimonium reddebant qui in Lystris erant et Iconio fratres.
3 Hunc voluit Paulus secum proficisci, et adsumens circum-

---

35. *κυριου*] ? om. D* *Gr.* Memph. *Wilkins.* | Dei Syr.Pst. Memph. *Boett.* Theb. Arm. [Æth.]
36. *προς Βαρναβαν* ante *Παυλος* ABℵC. (13.) (31.) 61. Vulg. | ‡ post ϛ. DEHL. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. (? Arm.) Æth. (*ὁ Παυλος* D. 13. 31.)
— *δη*] *δε* ℵ*. (corr.c)
— *επισκεψωμεθα*] -*ψομεθα* 13. H.
— *αδελφους*] † add. *ἡμων* ϛ. 31. HL. Æth. | om. ABℵCDE. 13. 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm.
— *κατα*] praem. *τους* D.
— *πολιν* ante *πασαν* ABℵC. 31. | ‡ post ϛ. DE. 13. 61. HL. Vulg.
— *αἱς*] *οἱς* D.
— *κατηγγειλαμεν*] *εκηρυξαμεν* C. Arm.
— *πως*] praem. *το* E.
— fin.] add. placuit autem cogitatio Barnabae Syr.Hcl.*
37. *εβουλετο* ABℵCE. 13. 61. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | *εβουλευετο* D. | ‡ *εβουλευσατο* ϛ. 31*s*. HL.
— *συμπαραλαβειν*] -*λαμβανειν* A. 13.
— *και τον* Bℵ. 61. *και* (om. *τον*) ACE. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Arm. | *τον* (*om. *και*) ϛ. 13. 31*s*. HL. Syr.Pst. Theb. Æth. | om. D.
37. *καλουμενον* ABℵE. 31. HL. | *επικαλουμενον* CD. 13. 61.
38. *ηξιου*] *ουκ εβουλετο λεγων* D.
— *αποσταντα*] *αποστατησαντα* A. | *αποστησαντα* D.
— *απο Παμφυλιας*] om. C². (C* n.l.)
— *αυτοις*] om. D.
— *εργον*] add. *εις ὁ επεμφθησαν* D. *Tol.*
— *συμπαραλαμβανειν* ABℵC. 61. | ‡ *συμπαραλαβειν* ϛ. E. 13. 31. HL. (*τουτον μη ειναι συν αυτοις* D. (Arm.)
39. *δε* ABℵD. 61. Vulg. Memph. Theb. (Æth.) | ‡ *ουν* ϛ. CE. 13*s*. 31. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Arm.
— *αποχωρισθηναι*] *αποχωρησαι* E.
— *αυτους*] *αυτοις* L.
— *τον τε Βαρναβαν παραλαβοντα*] *τοτε Βαρναβας παραλαβων* D *Gr.*
— *τε*] *δε* H.
— *τον* ult.] om. A.
— *εκπλευσαι*] *επλευσεν* D.
40. *Παυλος*] *Σαυλος* E *Gr.*
— *επιλεξαμενος*] *επδεξαμενος* D.
— *Σιλαν*] praem. *τον* 31.
— *του*] om. D*.
— *κυριου* ABℵD. 13. 61. *Am. Fuld. Tol.* Theb. [Æth.] | ‡ *θεου* ϛ. CE. 31. HL. Vulg. *Cl.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm.
40. *ὑπο*] *απο* D.
41. *Κιλικιαν*] praem. *την* BD. | om. *την* AℵCE. rel.
— *εκκλησιας*] add. *παραδιδους τας εντολας των πρεσβυτερων* D. | add. praecipiens custodire praecepta apostolorum et seniorum Vulg. *Cl. Fuld.* Syr.Hcl.mg. (non *Am. Tol.*)
1. *κατηντησεν δε*] *διελθων δε τα εθνη ταυτα κατηντησεν* D. (Syr.Hcl.mg. in pl.)
— *και εις* AB. 13. 31. Syr.Hcl. Memph. | *om. *και* ϛ. ℵCE. 61. HL. Vulg. Syr.Pst. Theb. Æth.
— *εις Λυστραν* ABℵ. 61. | *om. *εις* ϛ. CDE. 31. HL. Vulg. (13 *n.l.*)
— *ην*] post *εκει* D.
— *γυναικος*] † add. *τινος* ϛ. 31 HL. Syr.Pst. Theb. | om. ABℵCDE. 61. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Arm. Æth. (13 n.l.)
— *Ιουδαιας*] om. E. | vidua *Fuld.*
2. *Ικονιῳ* ABCD. rel. | -*νιου* ℵE. || praem. *εν* 31.
3. *λαβων περιετ. αυτ. δια τους*] om. L.

---

37. cognominabatur *Cl.* | 38. eum ut qui *Cl.* | de Pamph. *Cl.* | *om.* eum ult. *Cl.* | 39. Barnabas quidem *Cl.* | 40. dei *Cl.* | 41. fin.] *add.* praecipiens custodire praecepta apostolorum et seniorum *Cl.*
2. testimonium bonum *Cl.*

ABℵCDE. 13. 31. 61. HL.

αὐτὸν διὰ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ὄντας ἐν τοῖς τόποις
ἐκείνοις· ᾔδεισαν γὰρ ἅπαντες ‡ ὅτι "Ἕλλην ὁ πατὴρ
αὐτοῦ" ὑπῆρχεν. 4 ὡς δὲ διεπορεύοντο τὰς πόλεις,
‡ παρεδίδοσαν" αὐτοῖς φυλάσσειν τὰ δόγματα τὰ
κεκριμένα ὑπὸ τῶν ἀποστόλων καὶ † πρεσβυτέρων
τῶν ἐν ‡ Ἱεροσολύμοις."
5 Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι ἐστερεοῦντο τῇ πίστει καὶ
ἐπερίσσευον τῷ ἀριθμῷ καθ' ἡμέραν. 6 ‡ διῆλθον"
δὲ τὴν Φρυγίαν καὶ † Γαλατικὴν χώραν κωλυθέντες
ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος λαλῆσαι τὸν λόγον ἐν τῇ
Ἀσίᾳ, 7 ἐλθόντες * δὲ" κατὰ τὴν Μυσίαν ἐπείραζον
‡ εἰς" τὴν Βιθυνίαν ‡ πορευθῆναι," καὶ οὐκ εἴασεν
αὐτοὺς τὸ πνεῦμα * Ἰησοῦ." 8 παρελθόντες δὲ τὴν
Μυσίαν κατέβησαν εἰς Τρωάδα. 9 καὶ ὅραμα διὰ †
9. ὤφθη τῷ Παύλῳ νυκτὸς ‡ τῷ Παύλῳ ὤφθη·" ἀνὴρ ‡ Μακεδών τις ἦν"
ἑστὼς * καὶ" παρακαλῶν αὐτὸν καὶ λέγων, Διαβὰς εἰς
Μακεδονίαν βοήθησον ἡμῖν. 10 ὡς δὲ τὸ ὅραμα εἶδεν,
εὐθέως ἐζητήσαμεν ἐξελθεῖν εἰς † Μακεδονίαν, συμβι-
βάζοντες ὅτι προσκέκληται ἡμᾶς ὁ ‡ θεὸς" εὐαγγε-

cidit eum propter Iudaeos qui erant in illis locis: sciebant enim omnes quod pater eius gentilis esset. 4 Cum autem pertransirent civitates, tradebant eis custodire dogmata quae erant decreta ab apostolis et senioribus qui essent Hierosolymis.

5 Et ecclesiae quidem confirmabantur fide et abundabant numero cotidie. 6 Transeuntes autem Frygiam et Galatiae regionem vetati sunt ab spiritu sancto loqui verbum in Asia: 7 cum venissent autem in Mysiam, temtabant ire Bythiniam, et non permisit eos spiritus Iesu. 8 Cum autem pertransissent Mysiam, descenderunt Troadem. 9 Et visio per noctem Paulo ostensa est: vir Macedo quidam erat stans et deprecans eum et dicens, Transiens in Macedoniam adiuva nos. 10 Ut autem visum vidit, statim quaesivimus proficisci in Macedoniam, certi facti quia vocasset nos deus evangelizare eis.

3. τοις τοποις εκεινοις] τῳ τοπῳ εκεινῳ 31.
— ἁπαντες ABℵE. 13s. 61. HL. | παντες CD. 31.
— ὁτι Ἑλλην ὁ πατηρ αυτου ὑπηρχεν ABℵC. 13. 31. 61. (Vulg.) Memph. Theb. | ‡ τον πατερα αυτου ὁτι Ἑλλην ὑπηρχεν ς. DEHL. Syrr.Pst. &Hcl. (Arm.) (Æth.)
4. ver. διερχομενοι δε τας πολεις εκηρυσσον και παρεδιδοσαν αυτοις μετα πασης παρρησιας τον κυριον Ιησουν χριστον, ἁμα παραδιδοντες και τας εντολας (add. των²) αποστολων και πρεσβυτερων των εν Ἱεροσολυμοις D. Syr. Hcl.mg.
— διεπορευοντο] επορευοντο H.
— παρεδιδοσαν ABℵ(C)(D supra)E. 13. 61. (-δουσαν C. -δωσαν 13.) | ‡ παρεδιδουν ς. 31. HL. praedicabant et docebant eos ut servarent Syr.Pst.
— κεκριμενα] κεκρυμμενα 31. 61.
— πρεσβυτερων] † praem. των ς. E. 31. HL. | om. ABℵCD. 13. 61.
— Ἱεροσολυμοις ABℵCD. 13. 61. Vulg. | ‡ Ιερουσαλημ ς. E. 31. HL.
5. εκκλησιαι] praem. αἱ 61.
— τῃ πιστει] om. D.
— επερισσευον] περιεσσευον E.
6. διηλθον ABℵCDE. 13. 31. 61. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | ‡ διελθοντες ς. HL. Vulg.
6. δε] τε 31.
— Γαλατικην] † praem. την ς. E. 31. HL. | om. ABℵCD. 13. 61.
— λαλησαι] praem. μηδενι D.
— λογον] add. του θεου D. Vulg. *Cl.* Syr.Pst. Memph. Æth.*Platt.*
7. ελθοντες] γενομενην D*. | γενομενοι D².
— δε ABℵCDE. 13. 31. 61. Vulg. Syrr.(Pst.)&Hcl. Memph. Theb. Arm. (Æth.) | *om. ς. HL.
— Μυσιαν] Μυειαν L. (et infra.)
— επειραζον] ηθελαν D.
— εις την Βιθ. ABℵC(D)E. 13. 31. 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æth. (om. την D.) (Βυθυνιαν ACD.) | ‡ κατα τ. Βιθ. ς. HL.
— πορευθηναι ABℵE. 31. 61. | ‡ πορευεσθαι ς. CD. 13. HL.
— πνευμα Ιησου ABℵC²DE. 13. 31. 61·. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. (3 MSS.) Æth. *Orig. Int.* iv. 470ᶜ. πν. κυριου C*. (πν. χριστου Arm. ed. (cum 2 MSS.) το πν. το ἁγιον Arm. 6 MSS.) | *om. Ιησου ς. 61**. HL. Theb. Arm. 3 MSS.
8. παρελθοντες Syr.Pst. Arm. ed. | διελθοντες D. Syr.Hcl. Arm. MSS.
— κατεβησαν] κατηντησαν D*Gr.*
8. Τρωαδαν 61.
9. ὁραμα] εν ὁραματι D. Syr.Pst.
— δια] om. C.
— νυκτος] † praem. της ς. ℵCE. rel. | om. ABD.
— τῳ Παυλῳ ante ωφθη BℵD²E. 13. 31. 61. Vulg. | ‡ post ς. ACD*HL. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. ‖ add. ὡσει D. Syr.Pst. Theb.
— Μακεδων ante τις ην ABℵC(D)(E.) 13. 31. 61. Vulg. (Syr.Hcl.) (Arm.) | ‡ post ς. HL. (Theb.) (om. ην D*E. Syr.Pst. om. τις ην Memph. Æth.)
— εστως και ABℵCE. 13. 61. Vulg. Syrr.Pst.(&Hcl.) | *om. και ς. D. 31. HL. Memph. Theb. Arm. ‖ add. κατα προσωπον αυτου D. Syr.Hcl.*
— αυτον] om. D.
10. ὡς δε το ὁρ. ειδεν] cum autem surrexisset narravit nobis visionem Theb.
— ὡς δε....συμβιβαζοντες] διεγερθεις ουν διηγησατο το ὁραμα ἡμιν και ενοησαμεν D. (Theb.)
— εξητησαμεν *sic* ℵ. 31* *Scr.*
— Μακεδονιαν] † praem. την ς. 31. H. (D vid. supra.) | om. ABℵCE. 13. 61. L.

3. ejus erat gentilis *Cl.* | 4. qui erant *Cl.* | 6. verbum dei *Cl.* | 7. ire in Bithyniam *Cl.* | 10. quod vocasset *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.
11. ἀναχθέντες δέ.

λίσασθαι αὐτούς. 11 ἀναχθέντες οὖν ἀπὸ † Τρῳάδος
εὐθυδρομήσαμεν εἰς Σαμοθρᾴκην, τῇ ‡ δὲ″ ἐπιούσῃ εἰς
‡ Νέαν πόλιν,″ 12 ‡ κἀκεῖθεν″ εἰς Φιλίππους, ἥτις ἐστὶν
πρώτη τῆς μερίδος † Μακεδονίας πόλις, κολώνια.
Ἦμεν δὲ ἐν ταύτῃ τῇ πόλει διατρίβοντες ἡμέρας
τινάς, 13 τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω
τῆς ‡ πύλης″ παρὰ ποταμόν, οὗ ‡ ἐνομίζομεν προσ-
ευχὴν″ εἶναι, καὶ καθίσαντες ἐλαλοῦμεν ταῖς συνελ-
θούσαις γυναιξίν. 14 καί τις γυνὴ ὀνόματι Λυδία,
πορφυρόπωλις πόλεως Θυατείρων σεβομένη τὸν
θεόν, ἤκουεν, ἧς ὁ κύριος διήνοιξεν τὴν καρδίαν
προσέχειν τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ † Παύλου. 15 ὡς δὲ
ἐβαπτίσθη καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσεν λέγουσα,
Εἰ κεκρίκατέ με πιστὴν τῷ κυρίῳ εἶναι, εἰσελθόντες
εἰς τὸν οἶκόν μου ‡ μένετε·″ καὶ παρεβιάσατο ἡμᾶς.
16 Ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς * τὴν″ προσευχήν,
παιδίσκην τινὰ ἔχουσαν πνεῦμα ‡ Πύθωνα″ ‡ ὑπαντῆ-
σαι″ ἡμῖν, ἥτις ἐργασίαν πολλὴν παρεῖχεν τοῖς
κυρίοις αὐτῆς μαντευομένη. 17 αὕτη ‡ κατακολουθοῦσα″

11 Navigantes autem a Troade
recto cursu venimus Samothra-
ciam, et sequenti die Neapo-
lim, 12 et inde Philippis, quae
est prima parte Macedoniae
civitas, colonia. Eramus au-
tem in hac urbe diebus aliquot
conferentes. 13 Die autem sab-
batorum egressi sumus foras
portam iuxta flumen, ubi vide-
batur oratio esse, et sedentes
loquebamur mulieribus quae
convenerant. 14 Et quaedam
mulier nomine Lydia, purpura-
ria civitatis Thyatirenorum
colens deum, audivit, cuius
dominus aperuit cor intendere
his quae dicebantur a Paulo.
15 Cum autem baptizata esset et
domus eius, deprecata est di-
cens, Si iudicastis me fidelem
domino esse, introite in domum
meam et manete. Et coegit
nos. 16 Factum est autem
euntibus nobis ad orationem,
puellam quandam habentem
spiritum pithonem obviare no-
bis, quae quaestum magnum
praestabat dominis suis divi-
nando. 17 Haec subsecuta

10. ἡμας] om. ℵ*. (add.c)
— ὁ θεος ABℵCE. 13. 61. Vulg. Memph. [Æth.] | ‡ ὁ κυριος ς. DHL. Syrr. Pst.&Hcl. Theb. Arm. *Iren.* 201. (et *sic* post ευαγγ. αυτους 31.)
— αυτους] αυτοις A. 13. | τους εν τῃ Μακεδονιᾳ D.
11. αναχθεντες ουν *Iren.* 201. | τῃ δε επαυριον αχθεντες D. (αναχθετες²) Syr.Hcl.*mg.* | αναχθεντος δε 13.
— ουν BCHL. Syr.Hcl.*txt.* Theb. Arm. *Iren.* Syr.Hcl.*mg.* | δε Aℵ(D supra)E. 13.31.61.Vulg.Memph.Æth.[Syr.Pst.]
— Τρωαδος] † praem. της ς. HL. | om. ABℵCDE. 13. 31. 61.
— τῃ δε ABBtly.Mai ed. 1. ℵCE. 13. 31. 61. LTf.? Syr.Hcl. Memph. Theb. (τῃ δ' BBch.Mai ed. 2.) | ‡ τῃ τε ς. H. (και τῃ D.) Vulg. (Syr.Pst.) Æth. Arm.
— επιουσῃ] add. ἡμερᾳ D. Syr.Pst.
— Νεαν πολιν ABℵD². | ‡ Νεαπολιν ς. D*CE. rel.
12. κακειθεν ABℵCDE. 13. 31. 61. | ‡ εκειθεν τε ς. H. (εκειθεν δε LTf.? Syr.Hcl. Theb.) ‖ add. τε BMai. ed. 2. (ctra, *Alford diserte*, vid. et errata in *Mai* ed. 1.)
— πρωτη] κεφαλη D. Syr.Pst.
— της μεριδος] om. D. Syrr.Pst.&Hcl. Æth. | μερις EGr. Arm. | (om. της B.)

12. Μακεδ.] † praem. της ς. BMaiDHL. 13 *ut vid.* | om. AℵCE. 31. 61.
— κωλωνια A. 61*. κωλονια E.
— ημεν] ημην D*.
— δε] τε 13. (om. Memph.)
— ταυτῃ τῃ ABℵCD*E. 13. 61. Vulg. | αυτῃ τῃ D². 31. HL.
13. τε Vulg. | δε D. 13. *e.* Syr.Hcl. Memph. Theb. [Arm.]
— εξηλθωμεν 13.
— πυλης ABℵCD. 13. 61. Vulg. (Syr.Pst. add. της πολεως) Memph. ed. Theb. | ‡ πολεως ς. E. 31. HL. Syr.Hcl. Memph. MS. Arm.
— παρα] add. τον D.
— οὗ] om. 61.
— ενομιζομεν A²(man. ant.)B(C.) 13. 61. Memph. (Theb.) Æth. (-ζαμεν C.) (A* n.l.) | ενομιζεν ℵ. | ‡ ενομιζετο ς. E. 31. HL. Vulg. (Syrr.Pst.&Hcl.) | εδοκει D. Vulg. *d.e.* Arm.
— προσευχην A²ℵC. 13. 61. | ‡ προσευχη ς. A*B(? χῃ)DEHL. Vulg. | ευχη 31.
— συνελθουσαις] συνεληλυθυιαις D. ‖ add. ἡμιν ℵ*CE. | om. ABℵcD. rel.
14. πολεως] praem. της D.
— θεον] κυριον D*. (corr.¹) ‖ add. ἡτις E.
— ηκουεν] ηκουσεν D*Gr. 13. L.
— ὁ] om. C.

14. κυριος] θεος EGr. *Hearne.* (ctra, *Hansell* ex ipso codice.) Memph. Wilkins.
— Παυλου] † praem. του ς. AℵCE. 13. 31. 61. HL. | om. BD.
15. εβαπτισθη] add. αυτη ℵcE. *Fuld.* Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm.
— ὁ οικος] praem. πας D.
— κυριῳ] θεῳ D.
— μενετε ABℵDE. 13. 61. | ‡ μεινατε ς. C. 31. HL.
— ἡμας] ὑμας ℵ*. (corr.c)
16. την προσευχ. ABℵCE. 13. 61. *Orig.* iv. 389a. | *om. την ς. D. 31. HL.
— παιδισκη 61.
— Πυθωνα ABℵC*D* *Wtst.Scr.*61. Vulg. *Orig.* iv. | ‡ Πυθωνος ς. C³D²E. 13. 31. HL. *Tol.* Syrr.Pst.&Hcl. (et mg. *Graecè.*) *Lucif.* 224.
— ὑπαντησαι BℵCE. 13. 61. *Orig.* iv. | ‡ απαντησαι ς. AD. 31. HL.
— ἡμιν] ὑμιν ℵ*. (corr.c)
— παρειχεν] -χετο C.
— αυτης] om. DGr. ‖ add. δια τουτου D*. (per hoc *d.*) | om. *Orig. Lucif.*
17. κατακολουθουσα BℵDGr. | ‡ κατακολουθησασα ς. ACE. 13. 31. HL. *Orig.* iv. 389b. *Lucif.* (224). | παρακολουθησασα 61.

12. Philippos *Cl.* | prima partis *Cl.*

ABℵCDE. 13. 31. 61. HL.

τῷ Παύλῳ καὶ ἡμῖν ἔκραζεν λέγουσα, Οὗτοι οἱ ἄν-
θρωποι δοῦλοι τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου εἰσίν, οἵτινες
καταγγέλλουσιν ὑμῖν ὁδὸν σωτηρίας. 18 τοῦτο δὲ
ἐποίει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. διαπονηθεὶς δὲ † Παῦλος,
καὶ ἐπιστρέψας τῷ πνεύματι εἶπεν, Παραγγέλλω σοι
ἐν † ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ ἐξελθεῖν ἀπ᾽ αὐτῆς.
Καὶ ἐξῆλθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ. 19 ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι
αὐτῆς ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπὶς τῆς ἐργασίας αὐτῶν,
ἐπιλαβόμενοι τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν εἵλκυσαν εἰς
τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας, 20 καὶ προσαγαγόντες
αὐτοὺς τοῖς στρατηγοῖς ‡ εἶπαν,″ Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι
ἐκταράσσουσιν ἡμῶν τὴν πόλιν Ἰουδαῖοι ὑπάρχοντες·
21 καὶ καταγγέλλουσιν ἔθη ἃ οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν παρα-
δέχεσθαι οὐδὲ ποιεῖν Ῥωμαίοις οὖσιν. 22 Καὶ συνεπ-
έστη ὁ ὄχλος κατ᾽ αὐτῶν, καὶ οἱ στρατηγοὶ ‡ περι-
ρήξαντες″ αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐκέλευον ῥαβδίζειν·
23 πολλάς τε ἐπιθέντες αὐτοῖς πληγὰς ἔβαλον εἰς φυ-
λακήν, παραγγείλαντες τῷ δεσμοφύλακι, ἀσφαλῶς
τηρεῖν αὐτούς· 24 ὃς παραγγελίαν τοιαύτην ‡ λαβὼν″
ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακήν, καὶ τοὺς

Paulum et nos clamabat dicens, Isti homines servi dei excelsi sunt, qui adnuntiant vobis viam salutis.
18 Hoc autem faciebat multis diebus. Dolens autem Paulus et conversus spiritui dixit, Praecipio tibi in nomine Iesu Christi exire ab ea. Et exiit eadem hora.
19 Videntes autem domini eius quia exivit spes quaestus eorum, adprehendentes Paulum et Silam perduxerunt ad forum ad principes,
20 et offerentes eos magistratibus dixerunt, Hi homines conturbant civitatem nostram, cum sint Iudaei,
21 et adnuntiant morem quem non licet nobis suscipere neque facere, cum simus Romani.
22 Et concurrit plebs adversus eos, et magistratus scissis tunicis eorum iusserunt virgis caedi,
23 et cum multas plagas eis imposuissent, miserunt eos in carcerem, praecipientes custodi ut diligenter custodiret eos;
24 qui cum tale praeceptum accepisset, misit eos in interiorem carcerem et pedes eorum

17. *τῳ Παυλῳ*] om. *τῳ* B. *Orig.* iv.
— *και ἡμιν Orig.* iv. | *και τῳ Σιλᾳ* L.
— *εκραζεν Orig.* iv. | *και εκραζον* D*.
— *ανθρωποι Orig.* iv. | om. D*. *Orig. Int.* iv. 610.[c] *Lucif.* 224.
— *καταγγελλουσιν Orig.* iv. | *ευαγγελιζοντες* D. (*-τε* i.e. *-ται*[2].)
— *ὑμιν Elz.* BℵDE*Gr.* Vulg. Syrr.Pst. &Hcl. Arm. (Æth. *Platt. Tf.*) *Lucif. cod.* | *ἡμιν St.* 3. AC[2]. 13. 31. 61*sic.* HL. Memph. Theb. Æth. *Orig.* iv. *Lucif. ed.* (C* in his lineis n.l.) | om. *Orig. Int.* ii. 333e.
18. *δε* 1[o].] om. H. | et hoc *Orig. Int.* ii.
— *διαπονηθεις δε ὁ Παυλος και επιστρεψας τῳ πνευματι* (*Lucif.* 224.) | *επιστρεψας δε ὁ Παυλος τῳ πνευματι και διαπονηθεις* D. (*επιτρεψας* 13.)
— *Παυλος*] † praem. *ὁ* ς. CDE. rel. | om. ABℵ.
— *παραγγελλω*] *-γελω* C. 61. Syr.Hcl.mg. *Graecè.*
— *ονοματι*] † praem. *τῳ* ς. D. 13*s.* 31. HL. | om. ABℵCE. 61.
— *εξελθειν*] *ἱνα εξελθης* D. *Lucif.* | *εξελθε* 13.
18. *εξηλθ. αυτ. τ. ὡρᾳ*] *ευθεως εξηλθ.* D. Æth. *Rom.*
19. *ιδοντες δε οἱ κυριοι....της εργασιας αυτων Lucif.* 224. | *ὡς δε ειδαν οἱ κυριοι της πεδισκης ὁτι απεστερησθαι της εργ. αυτ. ἡς ειχαν δι᾽ αυτης* D.
— *ιδοντες δε* Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. *Lucif.* | *και ιδοντες* B. Syr.Pst. Æth. | om. *δε* A**utvid.*
— *τον Σιλαν* ABℵE. rel. | om. *τον* CD.
— *εἱλκυσαν*] *ἡλκ.* C. | *εσυραν* E.
20. *προσαγαγοντες*] *-τας* D*.
— *ειπαν* ABℵE. 61. H*Tf.* | ‡ *ειπον* ς. CD. 31. L. (13 n.l.)
— *ἡμων*] post *την πολιν* 13. Vulg. ‖ *ὑμων* A*. (corr.[1])
21. *καταγγελλουσιν*] *-γελουσιν* 31. 61. H.
— *εθη*] *τα εθνη* D*. | *ηθη* L. | sectam *Lucif.* 224.
— *ἡμιν παραδεχεσθαι Lucif.* | *ἡμας παραδεξασθαι* D.
— *ουδε*] *ουτε* D.
— *ουσιν*] *ὑπαρχουσιν* D.
22. *και συνεπεστη ὁ οχλ. κατ᾽ αυτων και* (*Lucif.*) | *και πολυς οχλος συνεπεστησαν κατ᾽ αυτων κραζοντες* D. ‖ add. *τοτε* D*. | add. *και* D[2].
22. *περιρηξαντες* AB*ℵCDE. 13. 61. HL. | ‡ *περιρρηξαντες* ς. B[2]. 31*s.*
23. *τε* AℵCDE. rel. Theb. | *δε* B. 61. *e.* Memph.
— *παραγγειλαντες*] *παραγγιλας τε* ℵ*. (corr.[c])
— *δεσμωφ.* E.
— *τηρειν*] *τηρεισθαι* D.
24. *ὁς Lucif.* | *ὁ δε* D. (Æth.)
— *λαβων* ABℵCDE. 13. 31. 61. | ‡ *ειληφως* ς. HL.
— *εβαλεν Lucif.* | *ελαβεν* A.
— *ησφαλισατο* ante *αυτων* ABℵC*. 13. 61. | ‡ post ς. C[3]DE. 31. HL. Vulg. (*ησφαλισαντο* D*.)
— *εις το ξυλον*] *εν τῳ ξυλῳ* D.
25. *κατα δε το μεσονυκτιον* | *κατα δε μεσον της νυκτος* D*. | om. *το* ℵ.
— *Παυλος*] praem. *ὁ* D.
— *Σιλας*] praem. *ὁ* C.

19. in forum *Am.*[2] *Cl.* | 22. cucurrit *Cl.* | jusserunt] *add.* eos *Cl. Am.*[2]

Vulg. Syrr. P.H. Memph. Theb. Arm. Æth.

πόδας ‡ ἠσφαλίσατο αὐτῶν″ εἰς τὸ ξύλον. 25 κατὰ δὲ
τὸ μεσονύκτιον Παῦλος καὶ Σίλας προσευχόμενοι
ὕμνουν τὸν θεόν· ἐπηκροῶντο δὲ αὐτῶν οἱ δέσμιοι.
26 ἄφνω δὲ σεισμὸς ἐγένετο μέγας, ὥστε σαλευθῆναι
τὰ θεμέλια τοῦ δεσμωτηρίου· ‡ ἠνεῴχθησαν″ ‡ δὲ″
παραχρῆμα αἱ θύραι πᾶσαι, καὶ πάντων τὰ δεσμὰ
ἀνέθη. 27 ἔξυπνος δὲ γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ καὶ
ἰδὼν ἀνεῳγμένας τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, σπασάμενος
*τὴν″ μάχαιραν ‡ ἤμελλεν″ ἑαυτὸν ἀναιρεῖν, νομίζων
ἐκπεφευγέναι τοὺς δεσμίους. 28 ἐφώνησεν δὲ φωνῇ
μεγάλῃ † Παῦλος λέγων, Μηδὲν πράξῃς σεαυτῷ
κακόν· ἅπαντες γάρ ἐσμεν ἐνθάδε. 29 αἰτήσας δὲ
φῶτα εἰσεπήδησεν, καὶ ἔντρομος γενόμενος προσέπε-
σεν τῷ Παύλῳ καὶ † Σίλᾳ, 30 καὶ προαγαγὼν αὐτοὺς
ἔξω ἔφη, Κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν ἵνα σωθῶ; 31 Οἱ δὲ
‡ εἶπαν,″ Πίστευσον ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν †, καὶ
σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. 32 καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ
τὸν λόγον τοῦ κυρίου ‡ σὺν″ πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ
αὐτοῦ. 33 καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ
τῆς νυκτὸς ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν, καὶ ἐβαπτίσθη

28. Παῦλος ante φωνῇ μεγάλῃ.

strinxit in ligno. 25 Media autem nocte Paulus et Silas adorantes deum hymnum dicebant; et audiebant eos qui in custodia erant. 26 Subito vero terrae motus factus est magnus, ita ut moverentur fundamenta carceris, et aperta sunt statim ostia omnia, et universorum vincula soluta sunt. 27 Expergefactus autem custos carceris et videns apertas ianuas carceris, evaginato gladio volebat se interficere, aestimans fugisse vinctos. 28 Clamavit Paulus magna voce dicens, Nihil mali tibi feceris: universi enim hic sumus. 29 Petitoque lumine introgressus est, et tremefactus procidit ad pedes Paulo et Silae, 30 et producens eos foras ait, Domini, quid me oportet facere ut salvus fiam? 31 At illi dixerunt, Crede in domino Iesu, et salvus eris tu et domus tua. 32 Et locuti sunt ei verbum domini, cum omnibus qui erant in domo eius. 33 Et tollens eos in illa hora noctis lavit plagas eorum, et baptizatus est ipse et

25. *αυτων*] add. *και* C. | om. *Lucif.*
— *δεσμιοι*] *δεσμοι* D*.
26. *ηνεωχθησαν* BCD. 31. | *ηνοιχθησαν* AℵE. 13. 61. *Orig.* i. 414ᵈ. | ‡ *ανεωχθησαν* ς. HL.
— *δε* ABℵDE. 13. 31. 61. Syr.Hcl. Memph. Theb. | ‡ *τε* ς. CHL. Vulg. Syr.Pst. Arm. Æth.
— *παραχρημα*] om. B. *Lucif.* 224.
— *ανεθη*] *ανελυθη* ℵ*D*. (corr. ℵᶜ.)
27. *εξυπνος δε*] *και εξυπνος* D. Syr.Pst. Æth. || (*δεσμοφυλας* ℵ.)
— *ανεωγμενας*] post *τας θυρας* C. Vulg. *Cl.*
— *σπασαμενος*] praem. *και* D*Gr.*
— *την μαχαιραν* BCD. 61*. | *om. *την* ς. AℵE. 13. 31. 61². HL.
— *ημελλεν* ABℵCE. 61. L. | ‡ *εμελλεν* ς. D. 13*s*. 31. H.
— *ἑαυτον*] *αυτον* 31*.
— *αναιρειν*] *ανελειν* C*. (corr.³)
— *εκπεφευγεναι*] *εκπεφυγεναι* A.
28. *φωνῃ μεγαλῃ* † *ὁ*″ *Παυλος* (ℵ)(C) D*Gr.*E. (13.) 31. 61. HL. Syr.Hcl. Arm. (*ὁ Π.* ς. AC³DE. rel.] om. *ὁ* ℵC* 13. et B infra) | *μεγαλῃ φωνῃ ὁ Παυλ.* A. *d.* | *Παυλ. μεγ. φωνῃ* B. (*Π. φων. μεγ.* *Btly.*) (Vulg.) Syr.Pst. Memph. (Theb.) *Lucif.* 225. [Æth.]
28. *πραξῃς*] *ποιησῃς* E.
— *σεαυτῳ*] -*τον* 61. || add. *τι* D*Gr.*
29. *αιτησας δε φωτα* (*Lucif.* 225.) | *φωτα δε ετησας* D.
— *γενομενος*] *ὑπαρχων* C*D*Gr.*
— *προσεπεσεν*] add. *προς τους ποδας* D*. Vulg. Syr.Hcl.† Memph. Theb. *Lucif.* 225.
— *Σιλᾳ*] † praem. *τῳ* ς. AℵC³E. 13*s*. 31. 61. HL. | om. BC*D.
30. *προαγαγων* ABℵᶜE. rel. (*προαγων* ℵ*.) | *προσαγαγων* C. 61. | *προηγαγεν* D.
— *εξω*] add. *τους λοιπους ασφαλισομενος* (add. *και**) D. Syr.Hcl.* | (add. appropinquavit et Syr.Hcl.*) | om. *Lucif.*
— *εφη*] *ειπεν αυτοις* D. Syr.Pst. Memph. Theb. Æth.
31. *ειπαν* ABℵC(*ut vid.*)DE. 61. | ‡ *ειπον* ς. 13. 31. HL.
— *πιστευσον*] -*σαν* ℵ*. (corr.ᶜ)
— *επι*] *εις* E.
— *Ιησουν*] † add. *χριστον* ς. CDE. 31. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. Æth. | om. ABℵ. 13. 61. Vulg. Memph. *Lucif.* (in deum Jesum. *Lucif.* 225 1°. in dominum nostrum Jesum 2°.)
31. *σωθησει* E. || (*σοι* 13.)
— *ὁ οικος*] praem. *πας* E. 13. Arm. | om. *Lucif.*
32. *του κυριου* Aℵᶜ C(D)E. rel. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. *Lucif.* [Æth.] | *του θεου* Bℵ*. | om. *του* D.
— *συν πασιν* ABℵCD. 13. 61. Vulg. *Lucif.* | ‡ *και πασι* ς. E. 31. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.
33. *εν εκεινῃ*] om. *εν* 13.
— *ελουσεν* *Lucif.* 225. | *ελυσεν* D*. (solvit *Lat.*)
— *εβαπτισθη*] post *αυτος* D. | Contra, *Lucif.*

24. strixit *Am.** | *om.* in *Cl. Am.*² | 25. orantes laudabant deum *Cl.* | 26. et statim aperta sunt omnia ostia *Cl.* | 27. januas apertas *Cl.* | 28. Clamavit autem *Cl.* | voce magna *Cl.* | tibi mali *Cl.* | 29. Paulo et Silae ad pedes *Cl.* | 31. dominum Jesum *Cl.*

ABℵ(C)DE. 13. 31. 61. HL.

33. ἅπαντες.

αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ πάντες παραχρῆμα. 34 ἀναγαγών
τε αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον [αὐτοῦ] παρέθηκεν τράπεζαν,
καὶ ἠγαλλιάσατο πανοικὶ πεπιστευκὼς τῷ θεῷ. 35 ʽἩμέ-
ρας δὲ γενομένης ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς ῥαβ-
δούχους λέγοντες, Ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους.
36 ἀπήγγειλεν δὲ ὁ δεσμοφύλαξ τοὺς λόγους † πρὸς
τὸν Παῦλον, ὅτι ‡ Ἀπέσταλκαν″ οἱ στρατηγοὶ ἵνα
¶ C. ἀπολυθῆτε· νῦν οὖν ἐξελθόντες πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ.¶
37 ὁ δὲ Παῦλος ἔφη πρὸς αὐτούς, Δείραντες ἡμᾶς
δημοσίᾳ ἀκατακρίτους, ἀνθρώπους Ῥωμαίους ὑπάρ-
χοντας, ‡ ἔβαλαν″ εἰς φυλακήν, καὶ νῦν λάθρα ἡμᾶς
ἐκβάλλουσιν; οὐ γὰρ ἀλλὰ ἐλθόντες αὐτοὶ ἡμᾶς ἐξα-
γαγέτωσαν. 38 ‡ ἀπήγγειλαν″ δὲ τοῖς στρατηγοῖς οἱ
ῥαβδοῦχοι τὰ ῥήματα ταῦτα· ‡ ἐφοβήθησαν δὲ″ ἀκού-
σαντες ὅτι Ῥωμαῖοί εἰσιν, 39 καὶ ἐλθόντες παρεκάλε-
σαν αὐτούς, καὶ ἐξαγαγόντες ἠρώτων ‡ ἀπελθεῖν″ * ἀπὸ″
τῆς πόλεως. 40 ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς φυλακῆς εἰσῆλ-
θον ‡ πρὸς″ τὴν Λυδίαν· καὶ ἰδόντες ‡ παρεκάλεσαν
τοὺς ἀδελφούς″ †, καὶ ‡ ἐξῆλθαν.″

omnis domus eius continuo:
34 cumque perduxisset eos in domum suam, adposuit eis mensam et laetatus est cum omni domo sua credens deo.
35 Et cum dies factus esset, miserunt magistratus lictores dicentes, Dimitte homines illos.
36 Nuntiavit autem custos carceris verba haec Paulo, quia miserunt magistratus ut dimittamini: nunc igitur exeuntes ite in pace.
37 Paulus autem dixit eis, Caesos nos publice indemnatos homines Romanos miserunt in carcerem, et nunc abscondite nos eiciunt? Non ita, sed veniant et ipsi nos eiciant.
38 Nuntiaverunt autem magistratibus lictores verba haec: timueruntque audito quod Romani essent,
39 et venientes deprecati sunt eos, et educentes rogabant ut et egrederentur urbem.
40 Exeuntes autem de carcere introierunt ad Lydiam, et visis fratribus consolati sunt eos, et profecti sunt.

33. οἱ] οἱ οικιοι A. | υἱοι (om. οἱ) 31.
— παντες ACDE. rel. | ἁπαντες Bℵ.
34. αναγαγων] praem. και D*Gr.
— τε Syr.Pst. Theb. *Lucif.* 225. | δε C. 13. Syr.Hcl. Memph.
— αυτου AℵDE. 13. 31. HL. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | om. BC. 61. *Lucif.* 225.
— παρεθηκεν] praem. και D*. | Contra, *Lucif.* ‖ add. αυτοις E. Memph. Theb. Arm. | Contra, *Lucif.*
— ηγαλλιασατο ABℵC²EGr. 13. 61. HL. Vulg. Memph. Arm. Æth. | ηγαλλιατο C* *ut vid.* D. 31. Syrr.Pst.& Hcl. Theb.
— πανοικι] om. E. (-κει AB*ℵC. 13.) | συν τῳ οικῳ αυτου D. (*Lucif.*)
— τῳ θεῳ] επι τον θεον D.
35. γενομενης] γεναμενης E.
— απεστειλαν οἱ στρατηγοι τους] συνηλθον οἱ στρατηγοι επι το αυτο εις την αγοραν και αναμνησθεντες τον σεισμον τον γεγονοτα εφοβηθησαν και απεστ. τους D. Syr.Hcl.mg.
— λεγοντες] -τας D.
— εκεινους] add. οὑς εχθες παρελαβες D. Syr.Hcl.
36. απηγγειλεν δε ὁ δεσμοφυλαξ] και εισελθων ὁ δεσμοφυλαξ απηγγειλεν D. | et cum audivisset custos carceris ingressus dixit Syr.
36. δε] τε EGr. Theb. Æth.
— λογους] † add. τουτους ϛ. AℵE. 13. 31. 61. HL. Vulg. Syrr.(Pst.)&Hcl. Memph. Theb. | om. BCDGr. Arm. [Æth.]
— απεσταλκαν ABℵ. | ‡ απεσταλκασιν ϛ. DE. 13 ut vid. 31. HL. | απεστειλαν C. 61.
— εν ειρηνῃ] om. D. | εις ειρηνην ℵ.
37. εφη] om. 61.
— προς αυτους] om. E. ‖ add. αναιτειους D.
— εβαλαν BD. | ‡ εβαλον ϛ. AℵE. 31. 61. HL. (13 n.l.)
— γαρ] om. 13.
— αλλα] αλλ' 31. L.
— ελθοντες] post αυτοι ἡμας E. (om. ἡμας H.)
38. απηγγειλαν ABℵDE. 31. 61. (13 n.l.) | ‡ ανηγγ. ϛ. HL.
— δε ABD. rel. Vulg. Arm. | τε ℵE. (Syr.Pst.) Æth. om. Syr.Hcl. Memph. Theb.
— τοις στρατηγοις] post οἱ ραβδουχοι E. (Syr.Pst.) | αυτοις οι στρατηγοις D*.
— ταυτα] add. τα ρηθεντα προς τους στρατηγους D.
38. εφοβηθησαν δε ABℵ. 31. 61. Memph. | -σαντες (*sic*) δε 61*. (13 n.l.) | ‡ και εφοβηθησαν ϛ. EHL. Syrr.(Pst.)&Hcl. Theb. Æth. timueruntque Vulg. [Arm.] | οἱ δε ακουσαντες ὁτι Ρωμαιοι εισιν εφοβηθησαν D. (Syr.Pst.)
39. ver. και παραγενομενοι μετα φιλων πολλων εις την φυλακην παρεκαλεσεν αυτους εξελθειν, ειποντες, Ηγνοησαμεν τα καθ' ὑμας, ὁτι εσται ανδρες δικαιοι· και εξαγαγοντες παρεκαλεσαν αυτους λεγοντες, Εκ της πολεως ταυτης εξελθατε, μη ποτε παλιν συνστραφωσιν ἡμειν επικραζοντες καθ' ὑμων D. Syr.Hcl.(&*.)
— ηρωτων] -τουν A. | -τησαν E. Syr.Pst.
— απελθειν ABℵ. 13. 61. Arm. | ‡ εξελθειν ϛ. E. 31. HL. Vulg.
— απο ABℵ. 13. 61. de Vulg. *Cl. Fuld.* | add. εκ E. | *om. ϛ. 31. HL. *Am.*
40. εκ ADE. rel. | απο Bℵ.
— εισηλθον] ηλθον D. e.
— προς ABℵDE. 13. 31. 61. HL. | ‡ εις ϛ.
— παρεκαλεσαν τους αδελφους ABℵ. 13. 61. Memph. | ‡ τους αδελφους παρεκ. ϛ. E. 31. HL. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. Æth. | τους αδελφ. διηγη-

35. dimittite *Am.* | 37. nunc occulte *Cl.* | 39. om. "et" *ult. Cl.* | de urbe *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth. ΚΕ′ XVII.

19. ¹ Διοδεύσαντες δὲ τὴν Ἀμφίπολιν καὶ ° τὴν"
Ἀπολλωνίαν ἦλθον εἰς Θεσσαλονίκην, ὅπου ἦν †
συναγωγὴ τῶν Ἰουδαίων. ² κατὰ δὲ τὸ εἰωθὸς τῷ
Παύλῳ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτούς, καὶ ἐπὶ σάββατα τρία
‡ διελέξατο" αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν, ³ διανοίγων καὶ
παρατιθέμενος ὅτι ᵖ τὸν χριστὸν ἔδει παθεῖν καὶ
ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν, καὶ ὅτι οὗτός ἐστιν † χριστός,
Ἰησοῦς ὃν ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν. ⁴ καί τινες ἐξ αὐτῶν
ἐπείσθησαν καὶ προσεκληρώθησαν τῷ Παύλῳ καὶ τῷ
Σίλᾳ, τῶν τε σεβομένων Ἑλλήνων ‡ πλῆθος πολύ,"
γυναικῶν τε τῶν πρώτων οὐκ ὀλίγαι. ⁵ ζηλώσαντες
δὲ οἱ † Ἰουδαῖοι καὶ προσλαβόμενοι τῶν ἀγοραίων
‡ ἄνδρας τινὰς" πονηρούς, καὶ ὀχλοποιήσαντες, ἐθορύ-
βουν τὴν πόλιν, ‡ καὶ ἐπιστάντες" τῇ οἰκίᾳ Ἰάσονος
ἐζήτουν αὐτοὺς ‡ προαγαγεῖν" εἰς τὸν δῆμον· ⁶ μὴ
εὑρόντες δὲ αὐτοὺς ἔσυρον † Ἰάσονα καί τινας ἀδελ-
φοὺς ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας, βοῶντες ὅτι Οἱ τὴν οἰκου-
μένην ἀναστατώσαντες οὗτοι καὶ ἐνθάδε πάρεισιν,
⁷ οὓς ὑποδέδεκται Ἰάσων· καὶ οὗτοι πάντες ἀπέναντι

ᵖ Lu. 24·26

4. ° [καὶ]" Ἑλλήνων.

¹ Cum autem perambulassent
Amfipolim et Apolloniam, ve-
nerant Thessalonicam, ubi erat
synagoga Iudaeorum. ² Se-
cundum consuetudinem autem
Paulus introivit ad eos, et per
sabbata tria disserebat eis de
scripturis, ³ adaperiens et in-
sinuans quia Christum oportuit
pati et resurgere a mortuis, et
quia hic est Christus Iesus
quem ego adnuntio vobis. ⁴ Et
quidam ex eis crediderunt et
adiuncti sunt Paulo et Silae, et
de colentibus gentilibusque
multitudo magna et mulieres
nobiles non paucae. ⁵ Zelantes
autem Iudaei adsumentesque
de vulgo viros quosdam malos
et turba facta concitaverunt
civitatem, et adsistentes domui
Iasonis quaerebant eos pro-
ducere in populum; ⁶ et cum
non invenissent eos, trahebant
Iasonem et quosdam fratres ad
principes civitatis, clamantes
quoniam hi qui urbem conci-
tant et huc venerunt, ⁷ quos sus-
cepit Iason: et hi omnes contra

σαντο ὁσα εποιησεν κυριος αυτοις παρεκαλεσαντες (παρεκαλεσαν τε²) D. || † add. αυτους ς. DE. 31. HL. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. Æth. | om. ABℵ. 13. 61. Memph.
40. εξηλθαν ℵD. | ‡ εξηλθον ς. ABE .rel.
1. διοδευσαντες] διελθοντες E. || post δε add. οἱ αποστολοι 31.
— Αμφιπολιν] πολιν ℵ*. (corr.ᶜ)
— την Απολλωνιαν ABℵ(E.) 13. 61. (την Απολλ. και την Αμφιπ. E. | *om. την ς. 31. HL. | και (om²) κατηλθον (add. και²) εις Απολλωνιδα κακειθεν D. (om. ηλθον.)
— Θεσσ.] praem. την B.
— συναγωγη] † praem. ἡ ς. E. 31. HL. Arm. 1 MS. | om. ABℵD. 13. 61. Memph. Theb.
2. κατα δε] και κατα D*. Syr.Pst. Æth.
— τῳ Παυλῳ] ὁ Παυλος D. e. Vulg. Arm.
— εισηλθεν] -θον 61.
— και] om. D. Theb.
— διελεξατο ABℵ. 13. 61. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. | διελεχθη DEGr. | ‡ διελεγετο ς. HL. Vulg. e. Theb. Arm. Æth.
— απο] εκ D.
3. τον] om. D*.
— εδει] ante τον χριστον 31. Syr.Pst.
— χριστος Ιησους A(B)D. rel. *Am. Tol.* Syr.Hcl. Theb. Arm. ed. Æth. | Ιησους χριστος ℵ. Vulg *Cl. Fuld.* Syr.Pst. Memph. Arm. MSS. | Ιησους ὁ χριστος E. | ὁ χρισ. ὁ Ιησ. B. || † praem. ὁ ς. (B.) 13. 31. HL. | om. AℵD. 61.
3. καταγγελω 61.
4. επεισθησαν] επιστευσαν E. 13.
— προεκληρωθησαν 31 *Scr.*
— τῳ Σιλᾳ] om. τῳ B.
— Σιλᾳ των τε σεβομενων | Σιλαιᾳ τῃ διδαχῃ πολλοι των σεβομενων D. || των τε] των δε 61. H.
— Ἑλληνων] praem. και AD. 13. 61. (Vulg.) Memph. | om. BℵE. 31. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. Æth.
— πληθος ante πολυ ABℵDE. 13. 31. 61. Vulg. Arm. | ‡ post ς. HL.
— γυναικων τε] και γυναικες D.
— ουχ ολιγ. B*.
5. ζηλωσαντες δε...και προσλαβομενοι ABℵE. 13. (31.) 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. (Theb.) Arm. (Æth.) | προσλαβομενοι δε οἱ Ιουδαιοι οἱ απειθουντες HL. | ζηλωσ. οἱ Ιουδ. οἱ απειθουντες (om. και προσλαβομενοι) 31. | οἱ δε απειθουντες Ιουδαιοι συνστρεψαντες D.
— Ιουδαιοι] † praem. απειθουντες ς. (D. 31. HL. supra) | om. ABℵ(E *hic*) 13. 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. (om. et Ιουδαιοι) || απειθησαντες post πονηρους habet E.
5. των αγοραιων] post τινας ανδρας D. Arm.
— ανδρας ante τινας ABE. 13. 61. Vulg. | ‡ post ς. ℵD. 31. HL.
— και οχλοποιησαντες] om. D.
— εθορυβουν] εθορυβουσαν D.
— και επισταντες ABℵDE. 13. 31. 61. Vulg. | ‡ επισταντες τε ς. HL.
— Ιασονος] -σωνος ADE. 31. (et Ιασωνα ver. 6. E. 13.)
— αυτους] αυτον A* *ut vid.*
— προαγαγειν AB*Btly.Mai*ℵ. 13. 61. (παραγ. B*Blc.*) | προσαγαγειν E*Gr.* | εξαγαγειν D*Gr.* | αναγαγειν L. | ‡ αγαγειν ς. 31. H.
6. εσυρον AB(ℵ.) 13(-ρων) 31. 61. HL. | -ραν DE. | ευρον ℵ*. (corr.ᶜ)
— Ιασονα] † praem. τον ς. E. 31. HL. | om. ABℵD. 13. 61. (Ισωναν D*.)
— τινας] τινες D*. || add. αλλους E. *Cod.Bed.*
— βοωντες] βοωντας A. || add. και λεγοντες D.
— οὑτοι] add. εισιν D*. *Tol.* | om. *Eus.* in Ps. 193ᵈ.

3. hic est Jesus Christus *Cl.*

ABℵDE. 13. 31. 61. HL.

τῶν δογμάτων Καίσαρος ‡ πράσσουσιν,″ βασιλέα ‡ ἕτε-
ρον λέγοντες″ εἶναι Ἰησοῦν. 8 Ἐτάραξαν δὲ τὸν
ὄχλον καὶ τοὺς πολιτάρχας ἀκούοντας ταῦτα· 9 καὶ
λαβόντες τὸ ἱκανὸν παρὰ τοῦ Ἰάσονος καὶ τῶν
λοιπῶν ἀπέλυσαν αὐτούς. 10 οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως
διὰ † νυκτὸς ἐξέπεμψαν τόν τε Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν
εἰς Βέροιαν, οἵτινες παραγενόμενοι εἰς τὴν συναγωγὴν
τῶν Ἰουδαίων ἀπῄεσαν. 11 οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι
τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ, οἵτινες ἐδέξαντο τὸν λόγον
11. [τὸ] καθ' μετὰ πάσης προθυμίας, † καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντες
τὰς γραφάς, εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως. 12 πολλοὶ μὲν οὖν
ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν, καὶ τῶν Ἑλληνίδων γυναικῶν
τῶν εὐσχημόνων καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι. 13 ὡς δὲ
ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ τῆς Θεσσαλονίκης Ἰουδαῖοι, ὅτι καὶ
ἐν τῇ Βεροίᾳ κατηγγέλη ὑπὸ τοῦ Παύλου ὁ λόγος τοῦ
θεοῦ, ἦλθον κἀκεῖ σαλεύοντες * καὶ ταράσσοντες″ τοὺς
ὄχλους. 14 εὐθέως δὲ τότε τὸν Παῦλον ἐξαπέστειλαν
οἱ ἀδελφοὶ πορεύεσθαι ‡ ἕως″ ἐπὶ τὴν θάλασσαν·
‡ ὑπέμεινάν″ ‡ τε″ ὅ τε Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος ἐκεῖ.
15 οἱ δὲ ‡ καθιστάνοντες″ τὸν Παῦλον ἤγαγον † ἕως

decreta Caesaris faciunt, regem
alium dicentes esse Iesum.
8 Concitaverunt autem plebem
et principes civitatis audientes
haec, 9 et accepto satis ab Ia-
sone et a ceteris dimiserunt
eos. 10 Fratres vero confestim per
noctem dimiserunt Paulum et
Silam in Beroeam: qui cum ad-
venissent, in synagogam Iudae-
orum introierunt. 11 Hi autem
erant nobiliores eorum qui sunt
Thessalonicе, qui susceperunt
verbum cum omni aviditate,
cotidie scrutantes scripturas, si
haec ita se haberent. 12 Et
multi quidem crediderunt ex
eis, et gentilium mulierum
honestarum et viri non pauci.
13 Cum autem cognovissent in
Thessalonica Iudaei quia et
Beroeae praedicatum est a
Paulo verbum dei, venerunt et
illic commoventes et turbantes
multitudinem. 14 Statimque
tunc Paulum dimiserunt fratres
ut iret usque ad mare: Silas
autem et Timotheus remanse-
runt ibi. 15 Qui autem deduce-
bant Paulum, perduxerunt eum

7. πρασσουσιν ABMaiℵDE. 13. 61. HL. | ‡ πραττουσι ϛ. 31.
— ἑτερον ante λεγοντες ABMai Alf.ℵ. 13. 61. Vulg. Syr.Hcl. (Arm.) | ‡ post ϛ. DE. 31. HL. Syr.Pst. Memph. Theb. (λεγ. ειν. ἑτ. E.) (ἑτ. ειν. λεγ. BBtly.) [Æth.]
8. εταραξαν δε] και εταραξαν D.
— τον οχλον και τους πολιταρχας Syr.Hcl. *Petr. Alex.* Routh. iv. 40. | τους πολιταρχας και τον οχλον D. (Syr.Pst.) | την πολιν και τους πολιταρχας E.
— ακουοντας] ακουσαντες D*. | ακουσαντα D².
9. Ιασωνος DE.
10. ευθεως....νυκτος] om. A. || δια νυκτος] om. 61.
— νυκτος] † praem. της ϛ. EHL. | om. BℵD. 13. 31. *Petr. Alex.* Routh. iv. 40.
— εξεπεμψαν] ante δια νυκτος ℵ. | post rel. *Petr. Alex.*
— τε *Petr. Alex.* | om. D. Arm. | δε 61*.
— απηεσαν] εισηεσαν E. | ante των Ιουδαιων EHL.
11. ευγενεστεροι] praem. οἱ 31. | ευγενεις DGr.
11. Θεσσ.] praem. τῃ D.
— λογον] add. του θεου E.
— πασης προθυμιας] παρρησιας EGr.
— καθ'] † praem. το ϛ. B. 31. HL. | om. το A *ut vid.* ℵDE. 13. 61. Arm.
— εχοι] εχει D*E. | post οὕτως 31.
— ταυτα οὕτως] ταυθ' οὕτως 31.
— fin.] add. sicut Paulus evangelizavit Syr.Hcl.*
12. πολλοι] τινες DGr.
— ουν] om. E.
— εξ] om. D.
— επιστευσαν] add. τινες δε ηπιστησαν D.
— Ἑλληνιδων γυναικων] Ἑλληνων και D*. | Ἑλληδων (s. -ηνων) γυναικων 61*.
— και ανδρων ουκ ολιγοι] ανδρες και γυναικες ἱκανοι επιστευσαν D*.
13. της] om. DE.
— ὁτι και εν τ. β....του θεου ηλθον] ὁτι (ὁ²) λογος (του²) θεου κατηγγελη εις Βεροιαν και (om.²) επιστευσαν και ηλθον εις αυτην D. (om. εις αυτ. D².)
— κατηγγελη] -γελλη 61.
13. σαλευοντες και ταρασσοντες ABℵD. 13. 31. 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. (τασσοντες D*. πρασσοντες BBch.) | * om. και ταρασσ. ϛ. EHL. Æth.
— τους οχλους] τον οχλον H. || add. ου διελιμπανον D. Syr.Pst.
14. ευθεως δε τοτε τον] τον μεν ουν D. | (δε] om. 61*. add.¹ "Et" Syr.Pst.)
— εξαπεστειλαν] post οἱ αδελφοι D.
— πορευεσθαι] απελθειν D.
— ἑως ABℵE. 13. 61. Vulg. Syr.Pst. Memph. Æth. | ‡ ὡς ϛ. 31. HL. Syr.Hcl. Arm. | om. D. Theb.
— ὑπεμειναν Bℵ. 61. Vulg. Memph. | επεμειναν 31Scr. | απεμειναν E. 13. | ‡ ὑπεμενον ϛ. HL. | ὑπεμεινεν AD. Theb.
— τε ABℵE. 13. 31. 61. Syrr.Pst.&Hcl. Æth. | ‡ δε ϛ. DHL. Vulg. Memph. Theb. Arm.
— ὁ τε] om. τε D.
— εκει ante ὁ τε Σιλ. H.

9. accepta satisfactione a *Cl.* | 10. qui] *Am.*** | venissent *Cl.* | 11. Thessalonicae *Cl.* | 12. mulierum gentilium *Cl.* | 13. Beroae *Am.* | illuc *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

Ἀθηνῶν, καὶ λαβόντες ἐντολὴν πρὸς τὸν Σίλαν καὶ
* τὸν″ Τιμόθεον, ἵνα ὡς τάχιστα ἔλθωσιν πρὸς
αὐτόν, ἐξῄεσαν.
Κϛʹ [16] Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ἐκδεχομένου αὐτοὺς τοῦ
Παύλου, παρωξύνετο τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, ‡ θεω-
ροῦντος″ κατείδωλον οὖσαν τὴν πόλιν. [17] διελέγετο
μὲν οὖν ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς Ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβο-
μένοις, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν πρὸς
τοὺς παρατυγχάνοντας· [18] τινὲς δὲ * καὶ″ τῶν Ἐπικου-
ρείων καὶ † Στωϊκῶν φιλοσόφων συνέβαλλον αὐτῷ·
καί τινες ἔλεγον, Τί ἂν θέλοι ὁ σπερμολόγος οὗτος
λέγειν; Οἱ δέ, Ξένων δαιμονίων δοκεῖ καταγγελεὺς
εἶναι· ὅτι τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάστασιν † εὐηγγε-
19. ἐπιλαβόμενοί τε. λίζετο. [19] ἐπιλαβόμενοι ‡ δὲ″ αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ″Ἄρειον
πάγον ἤγαγον λέγοντες, Δυνάμεθα γνῶναι τίς ἡ
καινὴ αὕτη [ἡ] ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδαχή; [20] ξενί-
ζοντα γάρ τινα εἰσφέρεις εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν· βουλό-
μεθα οὖν γνῶναι ‡ τίνα θέλει″ ταῦτα εἶναι. [21] Ἀθηναῖοι
δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον
‡ ηὐκαίρουν″ ἢ λέγειν τι ‡ ἢ″ ἀκούειν * [τι]″ καινότερον.

usque Athenas, et accepto mandato ab eo ad Silam et Timotheum, ut quam celeriter venirent ad illum, profecti sunt.
[16] Paulus autem cum Athenis eos expectaret, incitabatur spiritus eius in ipso, videns idolatriae deditam civitatem. [17] Disputabat igitur in synagoga cum Iudaeis et colentibus, et in foro per omnes dies ad eos qui aderant: [18] quidam autem Epicurei et Stoici philosophi disserebant cum eo, et quidam dicebant, Quid vult seminiverbius hic dicere? alii vero, Novorum daemoniorum videtur adnuntiator esse; quia Iesum et resurrectionem adnuntiabat eis: [19] et adprehensum eum ad Ariopagum duxerunt, dicentes, Possumus scire quae est haec nova quae a te dicitur doctrina? [20] Nova enim quaedam infers auribus nostris: volumus ergo scire quidnam velint haec esse. [21] Athenienses enim omnes et advenae hospites ad nihil aliud vacabant nisi aut dicere aut audire aliquid novi. [22] Stans

15. καθιστανοντες AB. | καταστανοντες D*. | αποκαθιστανοντες 61. | ‡ καθιστωντες ϛ. ℵᶜD²E. 13. 31. HL. | καθισ|ταντες ℵ*.
— ηγαγον] † add. αυτον ϛ. EHL. Vulg. *Am.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. (Æth.) | om. ABℵD. 13. 31. 61. *Fuld. Tol.*
— ἑως] add. των E.
— και λαβοντες] παρηλθεν δε την Θεσσαλιαν, εκωλυθη γαρ εις αυτους κηρυξαι τον λογον. λαβοντες δε D.
— εντολην Syr.Hcl. | επιστολην E*Gr.* Syr.Pst. ‖ add. απ' αυτου E. Vulg. Arm. *Usc.* | add. παρα Παυλου D.
— τον Τιμοθ. BℵE. 13. 61. | *om. τον ϛ. AD. 31. HL.
— ἱνα ὡς ταχιστα] ὁπως εν ταχει D. (ἱν' 31 *Scr.*)
16. αυτους] αυτου ℵ*D*. (corr. ℵᶜ.)
— του Παυλου] om. ℵ*. (add.ᶜ)
— το] om. D*. (παρεξυνετοπ̄ν̄α.)
— θεωρουντος ABℵE. 13. 61. | ‡ -ουντι ϛ. D. 31. HL.
17. και ult.] add. τοις D. Syr.Hcl.*mg.*
— παρατυγχανοντας] παρατυχοντας D*.
18. τινες δε και ABℵD. 13. 31. 61. HL. Syr.Pst. | *om. και ϛ. E. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. [Æth.]
— Στωικων] † praem. των ϛ. D. 31 HL. | om. ABℵE. 13. 61. | Στοικων AℵDE. 13. HL*Tf.* (non B. 31. 61.)
— συνεβαλλον] συνεβαλον D². 31. L. | συνελαβον D*.
— θελοι] θελη D*. | θελει 13.
— καταγγελλευς A(corr.¹)ℵE.
— ὁτι τον..... fin. ver.] om. D.
— ευηγγελιζετο] † praem. αυτοις ϛ. | add. αυτοις AℵᶜE. 13. 31. 61. H. Vulg. Syr.Pst. Memph. | om. Bℵ*L. Syr.Hcl. Theb. Arm. Æth. ut vid.
19. επιλαβομενοι .... ηγαγον] μετα δε ἡμερας τινας επιλαβομενοι αυτου ηγαγον αυτον επι (add. τον²) Αριον παγον πυνθανομενοι και D. Syr.Hcl.(*)
— δε B. 13. 61. Memph. Theb. | ‡ τε ϛ. AℵE. 31. HL. (Vulg.) Syr.Pst. Arm. Æth.
— Αρειον] αγριον L.
— ηγαγον] ηγον A.
— αὑτη ἡ AℵE. rel. Vulg. | om. ἡ BD.
19. ὑπο σου] απο σου D* *Wetst.* ("ὑιδ elot. sub υπο *p.m.*" *Scr.*)
— λαλουμενη] λεγομενη E. 61. | καταγγελομενη D. Arm.
20. εισφερεις] φερεις D. | εισφερει ℵ*. (corr.ᶜ) ‖ praem. ρηματα E. | add. *sic* id. D.
— βουλωμεθα 61.
— τινα θελει ABℵ. (13.) 61. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. (θελη 13.) | ‡ τι αν θελοι ϛ. DE. 31. HL. Arm. Æth. (vid. ver. 18.)
— ταυτα] om. E.
21. επιδημουντες] add. εις αυτους D*Gr.* Theb.
— ηυκαιρουν ABℵDE. 13. 61. | ‡ ευκαιρ. ϛ. 31. HL.
— η ακου. ABℵD. Vulg. Syr.Hcl. Theb. Arm. | ‡ και ακου. ϛ. E. 13. 31. 61. HL. Syr.Pst. Memph. Æth.
— ακουειν] add. τι ABℵ. Vulg. (om. antea) Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æth. | *om. ϛ. DE. 13. 31. 61. HL. Arm.

16. idololatriae *Cl.* | 21. Athenienses autem *Cl.*

ABℵDE. 13. 31. (61.) HL.

22 σταθεὶς δὲ † Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου πάγου
ἔφη, "Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ πάντα ὡς δεισιδαιμονε-
στέρους ὑμᾶς θεωρῶ· 23 διερχόμενος γὰρ καὶ ἀναθεω-
ρῶν τὰ σεβάσματα ὑμῶν εὗρον καὶ βωμὸν ἐν ᾧ
ἐπεγέγραπτο, Ἀγνώστῳ θεῷ. ‡ ὃ" οὖν ἀγνοοῦντες εὐσε-
βεῖτε, ‡ τοῦτο" ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν. 24 ὁ θεὸς ὁ
ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, οὗτος οὐ-
ρανοῦ καὶ γῆς ‡ ὑπάρχων κύριος," οὐκ ἐν χειροποιήτοις
ναοῖς κατοικεῖ, 25 οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν ‡ ἀνθρωπίνων"
θεραπεύεται προσδεόμενός τινος, αὐτὸς διδοὺς πᾶσιν
ζωὴν καὶ πνοὴν καὶ τὰ πάντα· 26 ἐποίησέν τε ἐξ
ἑνὸς † πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν ἐπὶ ‡ παντὸς
προσώπου" τῆς γῆς, ὁρίσας ‡ προστεταγμένους" καιροὺς
καὶ τὰς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν, 27 ζητεῖν τὸν
27. ἢ εὕροιεν. * θεόν," εἰ ἄρα γε ψηλαφήσειαν αὐτὸν καὶ εὕροιεν,
καί † γε οὐ μακρὰν ἀπὸ ἑνὸς ἑκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα.
28 ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καί ἐσμεν, ὡς καί
¶ 61. τινες ¶ τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασιν, Τοῦ γὰρ καὶ

autem Paulus in medio Ariopa-
gi ait, Viri Athenienses, per
omnia quasi superstitiosiores
vos video: 23 praeteriens enim
et videns simulacra vestra in-
veni et aram in qua scriptum
erat, Ignoto deo. Quod ergo
ignorantes colitis, hoc ego ad-
nuntio vobis. 24 Deus qui fecit
mundum et omnia quae in eo
sunt, hic caeli et terrae cum
sit dominus, non in manufactis
templis inhabitat, 25 nec mani-
bus humanis colitur indigens
aliquo, cum ipse det omnibus
vitam et inspirationem et om-
nia, 26 fecitque ex uno omne
genus hominum inhabitare su-
per universam faciem terrae,
definiens statuta tempora et
terminos habitationis eorum,
27 quaerere deum, si forte ad-
tractent eum aut inveniant,
quamvis non longe sit ab uno-
quoque nostrum. 28 In ipso
enim vivimus et movemur et
sumus; sicut et quidam ves-
trum poetarum dixerunt, Ipsius

22. Παυλος] † praem. ὁ ς. DE. 13s. 31. 61. HL. | om. ABℵ.
— εν μεσου 61 *Scr.* | εμμεσω AE.
— εφη] ειπεν ℵE.
23. αναθεωρων *Clem.* 696. | διιστορων D*. ἱστορων *Clem.* 372.
— σεβασματα] σεβαστα ℵ.
— εὑρον *Clem. bis Orig.* iv. 167ª. | ηυρον E.
— επεγεγραπτο *Clem.* 696. | ην (η*) γεγραμμενον D. | ανεγεγραπτο *Clem.* 372. εγεγραπτο *Orig.* iv.
— ὁ et τουτο A*Bℵ*D. (61.) Vulg. *Orig.* iv. (τούτον *sic* 61.) | ‡ ὃν et τουτον ς. A²ℵᶜE. 13s. 31. HL. Memph. et Theb. ut vid. Arm. *Clem. bis* [Æth.]
— ευσεβειτε *Clem. bis Orig.* iv. | σεβητε L.
— καταγγελω 61. H.
— ὑμιν] ὑμων B* *Mai* ed. 2.
24. ὁ 2⁰. *Clem.* 372. 691. | om. A*. (add.¹)
— παντα] add. και E. | om. *Iren.* 197. *Clem.* 372. 691. *Hil.* 416.ᵉ.
— ὑπαρχων] ante κυριος ABℵE. 13. 31. 61. Vulg. *m.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. *Clem.* 372. (*Hil.*) | ‡ post ς. DHL. *Clem.* 691. *Iren.* 197.
25. ουδε] ουδ' 31 *Scr.* | οδε D*.
25. ανθρωπινων ABℵD. 61. Vulg. *Clem.* 372. 691. *Iren.* 197. | ‡ ανθρωπων ς. E. 13. 31. HL. | (ante χειρων ℵ.)
— θεραπευεται] add. ὡς ℵ*. (corr.ᶜ) *d.e.* Arm. *Iren.*
— τινος *Clem. bis Iren.* | om. D*. | τι αυτος D².
— αυτος] *Clem. bis Iren.* 197. | ὁτι (om.²) οὑτος ὁ (om.²) D*. | om. H.
— διδους *Clem.* 691. | δους D*H. *Clem.* 372.
— και τα παντα *Elz.* AB*Blc.Mai*ℵᶜD. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Arm. *Clem. bis Iren.* | και παντα (om. τα) ℵ*E. 61. | κατα παντα *St.*3. B*Bch.* 31. HL. Theb. | om. 13. Syr.Pst. Æth.
26. τε *Clem.* 372. | om. DE. Syr.Hcl. Arm. (qui fecit *Iren.*) | δε 31. [Memph.]
— ἑνος] † add. αἱματος ς. DE. 31. HL. *Cod. Bed.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. *Iren.* 197. | om. ABℵ. 13. 61. Vulg. Memph. Theb. Æth. *Clem.* 372. (εξ ἑνος παν γενος.)
— ανθρωπων *Clem.* 372. *Iren.* | -που D*Gr.*
— παντος προσωπου ABℵD. 13. 61. *Clem.* 372. | παν προσωπον E. | ‡ παν το προσωπον ς. 31. HL.
— προστεταγμενους ABℵD²E. 31. 61. HL. *Clem.* 372. | ‡ προτεταγμ. ς. D*. 13s. (om. *Iren.*)
26. και τας ὁροθεσιας *Clem.* | κατα ὁροθεσιαν D**Gr. Iren.* 197.
27. ζητειν] praem. μαλιστα D*Gr.* | om. *Clem.* 372. *Iren.* 197.
— τον θεον ABℵ. 13. 61. HL. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. | το θειον D. *Clem.* 372. *Iren.* 197. | ‡ τον κυριον ς. E. 31. [Æth.] || add. εστιν D. (non *Clem.*)
— ψηλαφησειαν *Clem.* | -σαισαν D. | -σειεν ℵ. | -σιεν E.
— αυτον] αυτο D*. *Iren.* | om. *Clem.*
— και εὑρ. BℵE. 13. 31. 61. HL. *Tol.* Syrr.Pst.&Hcl. (Memph.) Arm. Æth. | η εὑρ. AD. Vulg. Theb. *Clem.* (*sic*) *Iren.*
— εὑροιεν *Clem.* | -ροισαν D*. | -ρυεν E. || (add. αν *Clem.*)
— και γε BD². 13. 31. 61. HL. (και τε D*.) | και τοι AE. *Clem.* ¶ και † τοι" γε ς. ℵ.
— ου] ουκ αμαρτυρον 61*. (vid. xiv. 17.)
— απο *Clem.* | απ' H. | αφ' E. 31. | ον (ων²) αφ' D. (*Iren.*)

23. *om.* et 2⁰. *Am**. | 24. habitat *Cl.* | 28. vestrorum *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

30. ἀπαγγέλλει

γένος ἐσμέν. 29 γένος οὖν ὑπάρχοντες τοῦ θεοῦ οὐκ
ὀφείλομεν νομίζειν χρυσῷ ἢ ἀργύρῳ ἢ λίθῳ, χαρά-
γματι τέχνης καὶ ἐνθυμήσεως ἀνθρώπου, τὸ θεῖον
εἶναι ὅμοιον. 30 τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας
ὑπεριδὼν ὁ θεὸς τὰ νῦν παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις,
‡ πάντας″ πανταχοῦ μετανοεῖν· 31 ‡ καθότι″ ἔστησεν
ἡμέραν ἐν ᾗ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιο-
σύνῃ, ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὥρισεν πίστιν παρασχὼν πᾶσιν,
ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. 32 Ἀκούσαντες δὲ ἀνά-
στασιν νεκρῶν οἱ μὲν ἐχλεύαζον, οἱ δὲ ‡ εἶπαν,″ Ἀκου-
σόμεθά σου ‡ περὶ τούτου 33 καὶ πάλιν.″ Οὕτως ὁ
Παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐτῶν. 34 τινὲς δὲ ἄνδρες
κολληθέντες αὐτῷ ἐπίστευσαν, ἐν οἷς καὶ Διονύσιος
[ὁ] Ἀρεοπαγίτης καὶ γυνὴ ὀνόματι Δάμαρις, καὶ
ἕτεροι σὺν αὐτοῖς.

enim et genus sumus. 29 Genus ergo cum simus dei, non debemus aestimare auro aut argento aut lapidi, sculpturae artis et cogitationis hominis, divinum esse simile. 30 Et tempora quidem huius ignorantiae despiciens deus nunc adnuntiat hominibus ut omnes ubique paenitentiam agant, 31 eo quod statuit diem in qua iudicaturus est orbem in aequitate, in viro in quo statuit, fidem praebens omnibus suscitans eum a mortuis. 32 Cum audissent autem resurrectionem mortuorum, quidam quidem inridebant, quidam vero dixerunt, Audiemus te de hoc iterum. 33 Sic Paulus exivit de medio illorum. 34 Quidam vero viri adherentes ei crediderunt; in quibus et Dionisius Ariopagita et mulier nomine Damaris et alii cum eis.

XVIII. ΚΖ′

21 1 Μετὰ † ταῦτα χωρισθεὶς † ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἦλθεν
εἰς Κόρινθον, 2 καὶ εὑρών τινα Ἰουδαῖον ὀνόματι Ἀκύ-
λαν, Ποντικὸν τῷ γένει, προσφάτως ἐληλυθότα ἀπὸ

1 Post haec egressus ab Athenis venit Corintum, 2 et inveniens quendam Iudaeum nomine Aquilam, Ponticum genere, qui nuper venerat

27. ἡμων A(corr.[1])BℵDE. 13. 61. H. *Clem.* 372. *Iren.* 197. | ὑμων A*. 31. L. Arm. 1 MS.
— ὑπαρχοντα] om. D*. | ὑπαρχων D[2]. | ὑπαρχοντος E. *Clem. Iren.*
28. αυτῳ *Clem.* 372. *Iren.* 197. *Orig.* i. 505[a]. iii. 301[f]. 350[e]. *Eus.* E. Pr. 104[c]. D.E. 145[b]. c. Mcl. 194[b]. *Hil.* 353[e]. 570[d]. 831[b]. | αυτη D*.
— εσμεν] add. το καθ' ἡμεραν D. (om. *Clem.* 372. *Iren.* 197. *Orig.* iii. *bis Eus. Hil. quater.*)
— ὡς *Clem. Orig.* iv. 167[a]. | ὡσπερ D.
— τινες] post των καθ' ὑμας D. | Contra, *Clem. Orig.* iv.
— ὑμας *Clem.* 372. *Orig.* iv. | ἡμας B*Mai.* Memph.
— ποιητων *Clem. Orig.* iv. | om. D. Æth. *Iren.* 197. "ex sapientibus vestris" Syr.Pst. "et fuerunt ex vobis" Æth.
— του *Clem. Orig.* iv. | τουτου D*. *Iren.* 197. | αυτου E[2]. *e.* Vulg. *Hil.* 203[c]. | Ὁμηρου και Αρατου Hmg. Ex Arato Poeta Syr.Hel.mg.
29. νομιζειν] add. ουτε D*.
— χρυσῳ BD. 31. HL. | -σιῳ AℵE. (31 n.l.)
— αργυρῳ BℵD. 31. HL. | -ριῳ AE. 13.

29. και] η D. (om. Memph. Theb. Æth.)
— ανθρωπου *Iren.* 197. | -πων E*Gr.*
30. τους μεν ουν χρονους *Iren.* | και τους χρονους μεν ουν E. Vulg.
— αγνοιας] add. ταυτης D*. Vulg. | om. *Iren.*
— ὑπεριδων] παριδων D*.
— παραγγελλει Aℵ[c]DE. 31. L. (παραγγελει H.) | απαγγελλει Bℵ*. (13 n.l.)
— παντας ABℵD[2]E. 13. Vulg. *m.* | ‡ πασιν ς. 31. HL. *Iren.* | ἱνα παντες D*.
31. καθοτι ABℵDE. 13. | ‡ διοτι ς. 31. HL.
— εστησεν] -σαν D.
— εν ᾐ μελλει κρινειν] κρειναι D. *Iren.* 197.
— εν ανδρι *Iren.* | om. εν D. ‖ add. Ιησου D. *Iren.*
— ορισεν E.
— παρασχων] παρεσχειν D.
32. ειπαν BℵE. | ‡ ειπον ς. AD. rel. (13 n.l.)
—, 33. περι τουτου και παλιν ABℵ. 13. (Æth.) | περι τουτου παλιν DE. Vulg. Arm. (add. και E.) | ‡ παλιν περι τουτου. 33 και ς. 31. HL. Syrr.Pst.&Hel. Memph. | om. παλιν Theb.

34. κολληθεντες] εκολληθησαν D*Gr.*
— ὁ Αρεοπαγιτης AℵE. 13s. 31. HL. | om. ὁ B. | τις Αρεοπαγειτης ευσχημων D.
— και γυνη ονοματι Δαμαρις] om. D.
— γυνη] add. τιμια E.
1. μετα ταυτα χωρισθεις] αναχωρησας δε D.
— μετα] † add. δε ς. (D supra)E. 31. HL. Syrr.(Pst.)&Hel. Theb. (Æth.) *Orig. Int.* iv. 681[c]. | om. ABℵ. 13. Vulg. Memph. Arm.
— χωρισθεις] † add. ὁ Παυλος ς. AE. 31. HL. Syrr.Pst.&Hel. Arm. Æth. *Orig. Int.* iv. | om. BℵD. 13. Vulg. Memph. Theb.
— εκ] απο D.
2. Ακυλλαν 31.
— προσφατως...ὁμοτεχνον ειναι ver. 3.] hi autem exierant a Roma, eo quod praecepisset Claudius ut discederent omnes Judaei ab Italia. hi [venerunt] Achaiam. ipse autem Paulus agnovit Aquilam; et quia ejusdem gentis et ejusdem opificii esset. Syr.Hel.*mg.*
— εληλυθοτα] εισεληλυθοτα 13.

30. ubi *Am.** | 31. diem in quo *Cl.* | 33. eorum. 2. *om.* et *Am.**

ABℵDE. 13. 31. HL.
2. [δια]τεταχέναι

τῆς Ἰταλίας, καὶ Πρίσκιλλαν γυναῖκα αὐτοῦ, διὰ τὸ
διατεταχέναι Κλαύδιον χωρίζεσθαι πάντας τοὺς Ἰου-
δαίους ‡ ἀπὸ″ τῆς Ῥώμης, προσῆλθεν αὐτοῖς· 3 καὶ διὰ
τὸ ὁμότεχνον εἶναι ἔμενεν παρ᾽ αὐτοῖς καὶ ‡ ἠργάζετο·″
(ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ ‡ τῇ τέχνῃ″)· 4 διελέγετο δὲ
ἐν τῇ συναγωγῇ κατὰ πᾶν σάββατον, ἔπειθέν τε
Ἰουδαίους καὶ Ἕλληνας. 5 ὡς δὲ κατῆλθον ἀπὸ τῆς
Μακεδονίας ὅ τε Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος, συνείχετο τῷ
‡ λόγῳ″ ὁ Παῦλος, διαμαρτυρόμενος τοῖς Ἰουδαίοις
* εἶναι″ τὸν χριστὸν Ἰησοῦν. 6 ἀντιτασσομένων δὲ
αὐτῶν καὶ βλασφημούντων, ἐκτιναξάμενος τὰ ἱμάτια
εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τὸ αἷμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν
ὑμῶν· καθαρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ ἔθνη πορεύσο-
μαι 7 καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς οἰκίαν τινὸς
ὀνόματι * [Τιτίου]″ Ἰούστου σεβομένου τὸν θεόν, οὗ ἡ
οἰκία ἦν συνομοροῦσα τῇ συναγωγῇ. 8 [q] Κρίσπος δὲ
ὁ ἀρχισυνάγωγος ἐπίστευσεν τῷ κυρίῳ σὺν ὅλῳ τῷ
οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τῶν Κορινθίων ἀκούοντες
ἐπίστευον καὶ ἐβαπτίζοντο. 9 εἶπεν δὲ ὁ κύριος ‡ ἐν

7. εἰσῆλθεν

[q] 1 Cor. 1:14.

ab Italia, et Priscillam uxorem eius, eo quod praecepisset Claudius discedere omnes Iudaeos a Roma, accessit ad eos,
3 et quia eiusdem erat artis, manebat apud eos et operabatur: erant autem scenae factoriae artis. 4 Et disputabat in synagoga per omne sabbatum, suadebatque Iudaeos et Graecos. 5 Cum venissent autem a Macedonia Silas et Timotheus, instabat verbo Paulus, testificans Iudaeis esse Christum Iesum. 6 Contradicentibus autem eis et blasphemantibus excutiens vestimenta dixit ad eos, Sanguis vester super caput vestrum: mundus ego ex hoc ad gentes vadam. 7 Et migrans inde intravit in domum cuiusdam nomine Titi Iusti, colentis deum, cuius domus erat coniuncta synagogae. 8 Crispus autem archisynagogus credidit domino cum omni domo sua, et multi Corinthiorum audientes credebant et baptizabantur.
9 Dixit autem dominus nocte

2. δια] add. δε E.
— διατεταχεναι ABℵ[c]H. | τεταχεναι DE. 13. 31. L. (τεχεναι ℵ*.)
— Κλαυδιον *Orig. Int.* iv. 681[c]. | om. B. | Κλαυδιος D*.
— τους] om. D.
— Ιουδαιους] ιδιους 31 *Scr.*
— απο ABℵDE. 31. L. Vulg. | ‡ εκ ς. H. | om. 13.
— Ῥωμης] add. οἱ κε i.e. και ("et" *d.*) κατωκησεν (-σαν[2]) εις την Αχαιαν D. (vid. Syr.Hcl.*mg.* supra.)
— αυτοις] αυτῳ D*. | add. ὁ Παυλος D.
3. ειναι] om. D.
— εμενεν ABℵD. 13. Syr.Pst. *Orig. Int.* iv. 681[c]. | εμεινεν E. 31. HL. Syr.Hcl.
— παρ᾽ αυτοις] προς αυτους D.
— ηργαζ- AB*ℵ*DE. 13. | ‡ ειργαζ- ς. B[2]ℵ[c]. 31. HL. | -ζετο Aℵ[c]DE. 13. 31. HL. | -ζοντο B*Btly.Bch.Mai* ℵ*. | -σαντο B *Rulotta.*
— ησαν γαρ σκηνοποιοι τ. τεχν. *Orig. Int.* iv. | om. D.
— τῃ τεχνῃ ABℵE. (13.) L. *m.* | ‡ την τεχνην ς. 31. H. | τῃ τε τεχ. 13.
4. ver. εισπορευομενος δε εις την συναγωγην κατα παν σαββατον διελεγετο και εντιθεις το ονομα του κυριου Ιησου, και (om.[2]) επιθεν δε ου μονον Ιουδαιους αλλα και Ἑλληνας D. | om. ver. *Am.* Fuld.*
4. παν σαββατον] μιαν σαββατον H. | παντα σαββ. 13. ‖ add. interponens nomen Domini Jesu (vid. D. supra) Vulg. *Cl.* Syr.Hcl.mg. | om. *Am. Tol.*
5. ὡς δε κατηλθον] παρεγενοντο δε D.
— της] om. L.
— ὁ τε] τοτε D* *Gr.*
— ὁ Τιμοθ.] om. ὁ D.
— λογῳ ABℵDE. 13. Vulg. Syrr.Pst.& Hcl.txt. Memph. Theb. Æth. | ‡ πνευματι ς. 31. HL*sic.* Syr.Hcl mg. Arm.
— ὁ Παυλος] om. ὁ D.
— διαμαρτυρομενος] -ρουμενος D*. | -ρωμενος 13.
— τοις Ιουδαιοις] om. AH.
— ειναι τον χριστον ABℵD. 13. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl.* Memph. Theb. Arm. Æth. (add. κυριον D.) | * om. ειναι ς. E. 31. HL. Syr.Hcl.*txt.*
6. αντιτασσομενων] praem. πολλου δε λογου γεινομενου και γραφων διερμηνευομενων D. Syr.Hcl.*mg.* ‖ ετι*[ut vid.] (αντι-[2])τασσομενων D.
6. εκτιναξαμενος] add. ὁ Παυλος D. *Tol.*
— τα ἱματια] add. αυτου D. Vulg. *Cl.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æth. | praem. id., 31. | om. rel. *Am. Fuld.* Arm.
— προς αυτους] αυτοις E *Gr.* (om. Theb.)
— απο του] αφ᾽ ὑμων D*. ut vid.
— πορευσομαι] πορευομαι D*H(* *Tf.*)L.
7. και] om. D*.
— εκειθεν] απο του Ἀκυλα D*. *Kipl.* | [δε απο] Ακυλα *Scr.*
— ηλθεν BD[2]E. 31. HL. Syr.Hcl *txt.* Memph. | εισηλθεν AℵD*. 13. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl.mg. Theb. Arm.
— οικιαν] τον οικον D*.
— ονοματι] ονοματος D*. | om. A. Æth.
— * Τιτιου″ Ιουστου B*D[2] *Gr.* Syr.Hcl. | Τιτου Syr.Pst. Theb. | Τιτου Ιουστου ℵE. *Cod. Bed.* Vulg. Memph. Arm. | Ιουστου (tantum) ς. AB[2]D*. 13. 31. HL. *d.* Æth.

3. erat *Am.** | scenofactoriae *Cl.* | 4. om. ver. *Am.** | sabbatum] *add.* interponens nomen domini Jesu *Cl.* | Judaeis et Graecis *Cl.* | 5. de Macedonia *Cl.* | 6. vestimenta sua *Cl* | 7. Titi nomine *Am.**

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

νυκτὶ δι' ὁράματος″ τῷ Παύλῳ, Μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ
λάλει καὶ μὴ σιωπήσῃς, 10 διότι ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ,
καὶ οὐδεὶς ἐπιθήσεταί σοι τοῦ κακῶσαί σε· διότι
λαός ἐστίν μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ· 11 Ἐκάθισεν
‡ δὲ″ ἐνιαυτὸν καὶ μῆνας ἓξ διδάσκων ἐν αὐτοῖς τὸν
λόγον τοῦ θεοῦ. 12 Γαλλίωνος δὲ ‡ ἀνθυπάτου ὄντος″
τῆς Ἀχαΐας κατεπέστησαν ὁμοθυμαδὸν οἱ Ἰουδαῖοι
τῷ Παύλῳ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα, 13 λέγοντες
ὅτι Παρὰ τὸν νόμον ‡ ἀναπείθει οὗτος″ τοὺς ἀνθρώ-
πους σέβεσθαι τὸν θεόν. 14 Μέλλοντος δὲ τοῦ Παύ-
λου ἀνοίγειν τὸ στόμα, εἶπεν ὁ Γαλλίων πρὸς τοὺς
Ἰουδαίους, Εἰ μὲν † ἦν ἀδίκημά τι ἢ ῥᾳδιούργημα
πονηρόν, ὦ Ἰουδαῖοι, κατὰ λόγον ἂν ‡ ἀνεσχόμην″
ὑμῶν· 15 εἰ δὲ ‡ ζητήματά″ ἐστιν περὶ λόγου καὶ ὀνο-
μάτων καὶ νόμου τοῦ καθ' ὑμᾶς, ὄψεσθε αὐτοί· κριτὴς
† ἐγὼ τούτων οὐ βούλομαι εἶναι. 16 καὶ ἀπήλασεν
αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήματος. 17 ἐπιλαβόμενοι δὲ πάντες †
Σωσθένην τὸν ἀρχισυνάγωγον ἔτυπτον ἔμπροσθεν
τοῦ βήματος· καὶ οὐδὲν τούτων τῷ Γαλλίωνι ἔμελεν.

per visionem Paulo, Noli timere, sed loquere et ne taceas:
10 propter quod ego sum tecum, et nemo adponetur tibi ut noceat te, quoniam populus est mihi multus in hac civitate.
11 Sedit autem annum et sex menses docens in eis verbum dei.
12 Gallione autem proconsule Achaiae insurrexerunt uno animo Iudaei in Paulum et adduxerunt eum ad tribunal,
13 dicentes quia contra legem hic persuadet hominibus colere deum.
14 Incipiente autem Paulo aperire os dixit Gallio ad Iudaeos, Si quidem esset iniquum aliquid aut facinus pessimum, o viri Iudaei, recte vos sustinerem;
15 si vero quaestiones sunt de verbo et nominibus et legis vestrae, vos ipsi videritis: iudex ego horum nolo esse.
16 Et eminavit eos a tribunali.
17 Adprehendentes autem omnes Sostenen principem synagogae percutiebant eum ante tribunal, et nihil eorum Gallioni curae erat.

7. οὐ ἡ οικια ην] ουκ (*sic*) ην ἡ οικια 13.
— συνομορουσα BℵE. rel. Syr.Hcl.mg. *Graece.* | συνομοροουσα AD. | συνομορρουσα 13.
8. Κρισπος δε ὁ αρχισυναγωγος] ὁ δε αρχισυναγωγος Κρισπος D.
— τῳ κυριῳ] εις τον κυριον D.
— συν] εν H*. (corr.¹mg.)
— ὁλῳ] παντι 31.
— ακουοντες] -σαντες 31. HL.
— εβαπτιζοντο] add. πιστευοντες τῳ θεῳ δια του ονοματος του κυριου ἡμων Ιησου χριστου D. | praem. per nomen domini Jesu Christi Syr. Hcl.mg.
9. ὁ κυριος] om. ὁ D.
— εν νυκτι ante δι' ὁραματος Bℵ. 13. 31. Vulg. Arm. | ‡ post ς. E(H)L. Syr.Hcl. Memph. Theb. (Æth.) (της νυκτος H. Æth.) | post τῳ Παυλῳ D. | om. A. Syr.Pst.
— δι' ὁραματος Syr.Hcl. | εν ὁραματι A. Syr.Pst.
— σιωπησης] σειωσης D*. || add. αλλα ℵ*. (corr.*)
10. σοι] om. D*Gr*.E. *Tol.*
— εστιν μοι πολυς] μοι πολυς εστι 31. | μοι εστιν πολυς L.
11. εκαθισεν δε ABℵ. 13. 31. Vulg. *e.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. | ‡ εκαθισεν τε ς. E*Gr*.HL. | και εκαθισεν D. Æth. || add. εν Κορινθῳ D. Syrr. Pst.&Hcl.* | add. εκει Vulg.*Cl.* Theb.
— ενιαυτον] add. κενα ℵ. (κ del.¹)
— εν αυτοις] αυτους D. Arm.
12. δε Syr.Hcl. | τε D. Syr.Pst.
— ανθυπατου οντος ABℵD. | ‡ ανθυπατευοντος ς. E. 13. 31. HL.
— οἱ Ιουδαιοι] ante ὁμοθυμαδον B. Memph. Theb. | om. Syr.Pst. (om. οἱ 31.)
— τῳ Παυλῳ και] συνλαλησαντες μεθ' ἑαυτων επι τον Παυλον και επιθεντες τας χειρας D. (Syr.Hcl.*)
— αυτον] add. ad proconsul Syr.Hcl.*
— επι] παρα ℵ.
13. λεγοντες] praem. καταβοωντες και D.
— αναπειθει ante οὑτος ABℵ. 13. | ‡ post ς. DE. 31. (H)L. Vulg. (Syrr.Pst.&Hcl.) Memph. Theb. (πειθει H.) [Æth.]
14. ει] η A.
— μεν] † add. ουν ς. 31. HL. | om. ABℵDE. 13. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.
— ην] om. 31. L. | η A*. (corr.¹)
— ω] add. ανδρες D. Vulg.
14. αν ανεσχομην Bℵ*. 13. ανεσχομην A. | ‡ αν ηνεσχομην ς. ℵᶜDE. 31. HL.
15. ει] η 13. H.
— ζητηματα ABℵD*Gr*.²E*Gr*. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. | ‡ ζητημα ς. D*. 13*s*. 31. HL. *e.* Arm.? [Æth.]
— εστιν] εχετε D*Gr*.
— κριτης] † add. γαρ ς. E. 31. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. | om. ABℵD. 13. Vulg. Memph. Æth.
— βουλομαι] θελω D.
16. απηλασεν] απελυσεν D*.
— απο του] om. H*txt.*
17. επιλαβομενοι] απολαβομενοι D**Gr.*
— παντες] † add. οἱ Ἑλληνες ς. DE 13. 31. HL. *Cod.Bed.* Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. Æth. | om. ABℵ. Vulg. Memph. || add. μετα D**Mill.Wetst. Kipl.* (οταν *Ussher.*)
— ετυπτον] add. αυτον 13.
— και ουδεν.... εμελεν] τοτε Γαλλιων.... (*Wetst.Kipl.*) π—ω Γαλλιω—εν*Scr.* (rel. n.l.) D*. tunc Gallio fingebat eum non videre *d.*
— εμελεν] εμελλεν ℵE. 31. HL.

11. autem ibi *Cl.* | docens apud eos *Cl.* | 12. Achaei *Am.*(*Tf.*) | 15. lege vestra *Cl.* | 16. minavit *Cl.*

ABℵDE.
13. 31.
HL.1

22 [18] Ὁ δὲ Παῦλος ἔτι προσμείνας ἡμέρας ἱκανάς,
τοῖς ἀδελφοῖς ἀποταξάμενος ἐξέπλει εἰς τὴν Συρίαν,
καὶ σὺν αὐτῷ Πρίσκιλλα καὶ Ἀκύλας, κειράμενος
‡ ἐν Κεγχρεαῖς τὴν κεφαλήν·″ εἶχεν γὰρ εὐχήν. [19] ‡ κα-
19. κατελ. ἐκεῖ τήντησαν″ δὲ εἰς Ἔφεσον· κἀκείνους κατέλιπεν αὐτοῦ,
αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν ‡ διελέξατο″
τοῖς Ἰουδαίοις, [20] ἐρωτώντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ πλείονα
χρόνον μεῖναι †, οὐκ ἐπένευσεν, [21] ‡ ἀλλὰ″ ‡ ἀποταξάμε-
νος † καὶ″ εἰπών, † Πάλιν † ἀνακάμψω πρὸς ὑμᾶς τοῦ
θεοῦ θέλοντος, † ἀνήχθη ἀπὸ τῆς Ἐφέσου· [22] καὶ
κατελθὼν εἰς Καισάρειαν, ἀναβὰς καὶ ἀσπασάμενος
τὴν ἐκκλησίαν, κατέβη εἰς Ἀντιόχειαν· [23] καὶ ποιήσας
χρόνον τινὰ ἐξῆλθεν, διερχόμενος καθεξῆς τὴν Γαλα-
τικὴν χώραν καὶ Φρυγίαν, ‡ στηρίζων″ πάντας τοὺς
μαθητάς.

[24] Ἰουδαῖος δέ τις Ἀπολλὼς ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς
τῷ γένει, ἀνὴρ λόγιος, κατήντησεν εἰς Ἔφεσον,
δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς. [25] οὗτος ἦν κατηχημένος
τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου, καὶ ζέων τῷ πνεύματι ἐλάλει
καὶ ἐδίδασκεν ἀκριβῶς τὰ περὶ τοῦ ‡ Ἰησοῦ,″ ἐπιστά-

[18] Paulus vero cum adhuc sustinuisset dies multos, fratribus vale faciens navigavit Syriam, et cum eo Priscilla et Aquila, qui sibi totonderat in Ceneris caput: habebat enim votum: [19] devenitque Efesum, et illos ibi reliquit; ipse vero ingressus synagogam disputavit cum Iudaeis. [20] Rogantibus autem eis ut ampliori tempore maneret, non consensit, [21] sed vale faciens et dicens, Iterum revertar ad vos deo volente, profectus est ab Efeso, [22] et descendens Caesaream ascendit et salutavit ecclesiam, et descendit Anthiociam, [23] et facto ibi aliquanto tempore profectus est, perambulans ex ordine Galaticam regionem et Frygiam, confirmans omnes discipulos.

[24] Iudaeus autem quidam Apollo nomine, Alexandrinus natione, vir eloquens, devenit Efesum, potens in scripturis. [25] Hic erat edoctus viam domini, et fervens spiritu loquebatur et docebat diligenter ea quae sunt Iesu, sciens tantum

18. Παυλος] add. εφη ℵ*. (corr.c)
— προσμεινας] επιμινας E.
— εξεπλει] επλευσεν D. | εξεπλευσεν E².
— εν Κεγχρεαις ante την κεφαλην ABℵ. 13. 31. Vulg. | ‡ post ς. DEHL. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. Æth. *Platt.* [Memph.] | (Κεχρεαις 13. H.)
— ευχην] προσευχην D*.
19. κατηντησαν ABℵE. 13. *Tol.* Syr.Pst. Theb. | καταντησας D. Arm. | ‡ κατηντησεν ς. 31. HL. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Æth.
— κακ. κατ. αυτου] om. hic Syr.Pst. (in ver. 21. sub fin.) Theb. (in ver. 21. ab init.)
— κακεινους] και εκεινους E. 31. H. | και τῳ επιοντι σαββατι εκεινους D. (Syr.Hcl.*)
— κατελιπεν] -λειπεν A. 13. HL*Tf.*
— αυτου B. 31. HL. | εκει AℵDE. 13.
— αυτος δε εισελθων] Sabbato sequenti ingressus est Paulus Theb.
— διελεξατο ABℵ. 13. Syr.Hcl. | ‡ διελεχθη ς. E. 31. HL. | διελεγετο D. Syr.Pst.
20. δε] τε D*.
— αυτων] αυτον D². 31. L. Arm.

20. πλιον χρονον D.
— μειναι] επιμειναι ℵc. ‖ † add. παρ' αυτοις ς. DE. 31. HL. Syr.Pst. Memph. | om. ABℵ. 13. Vulg. Syr. Hcl.† Theb. Arm. Æth.
21. αλλα ABℵDE. 13. | ‡ αλλ' ς. 31. HL. | om. Syr.Pst.
— αποταξαμενος και ABℵD(E). 13. Vulg. (αποταξαμ. αυτοις και E.) | ‡ απεταξατο † αυτοις″ ς. (31.) HL. Memph. Theb. Æth. (επεταξ. 31.) | om. Syr.Pst.
— ειπων] † add. δει με παντως την ἑορτην την ερχομενην ποιησαι εις Ἱεροσολυμα ς. (D.) 31. HL. *Demid.* Syrr.Pst.&Hcl. (με] δε D*. | την²] ἡμεραν D.) | om. ABℵE. 13. Vulg. Memph. Theb. Arm. Æth.
— παλιν] om. D. ‖ † add. δε ς. 31. HL. Syrr.(Pst.)&Hcl. Memph. Theb. | om. ABℵDE. 13. Vulg. Arm. Æth.
— ανακαμψω] αναρκαψω D* *Wetst.*
— ανηχθη] † praem. και ς. E. 13. 31. HL. Æth. | om. ABℵD. Vulg. Theb. Arm. (απηχθη 13.) ‖ add. δε ℵ*. (corr.c) Memph.
— της] του D*.
22. Καισαρειαν] add. ὁ Παυλος 31.

22. αναβας] om. Memph. | praem. και D. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Æth.
23. καθεξης] κατεξης D*. ‖ praem. και ℵ*. (corr.c)
— Φρυγιαν] add. και D.
— στηριζων ABℵ. 13. | ‡ επιστηριζων ς. DE. 31. HL.
24. Απολλως ABℵcE. rel. | Απελλης ℵ*. Memph. Arm. | Απολλωνιος D. | post ονοματι D. 13. Memph.
— Αλεξανδρευς τῳ γενει] γενει Αλεξανδρευς D. (Syr.Pst.)
25. οὑτος] ὁς D*Gr.*
— ην] om. 31.
— κατηχημενος] add. εν τῃ πατριδι D.
— την ὁδον] τον λογον D.
— του κυριου] om. του B.
— ελαλει] απελαλει D*. ‖ add. δε B. ‖ praem. ω ℵ*. (corr.c)
— του Ιησου ABℵ(D)E.(13).L*sic.* Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. (om. του D. 13.) | ‡ του κυριου ς. 31. H.

18. in Syriam *Cl.* | totonderunt *Am.* | habebant *Am.* | 19. disputabat *Cl.* | 24. Alexand. genere *Cl.*

Vulg. Syrr. P.H. Memph. Theb. Arm. Æth.

μενος μόνον τὸ βάπτισμα ‡ Ἰωάνου·″ 26 οὗτός τε
ἤρξατο παῤῥησιάζεσθαι ἐν τῇ συναγωγῇ. ἀκούσαν-
τες δὲ αὐτοῦ ‡ Πρίσκιλλα καὶ Ἀκύλας″ προσελάβοντο
αὐτόν, καὶ ἀκριβέστερον αὐτῷ ἐξέθεντο ‡ τὴν ὁδὸν
τοῦ θεοῦ.″ 27 βουλομένου δὲ αὐτοῦ διελθεῖν εἰς τὴν
Ἀχαΐαν, προτρεψάμενοι οἱ ἀδελφοὶ ἔγραψαν τοῖς
μαθηταῖς ἀποδέξασθαι αὐτόν· ὃς παραγενόμενος συν-
εβάλετο πολὺ τοῖς πεπιστευκόσιν διὰ τῆς χάριτος·
28 εὐτόνως γὰρ τοῖς Ἰουδαίοις διακατηλέγχετο δη-
μοσίᾳ ἐπιδεικνὺς διὰ τῶν γραφῶν, εἶναι τὸν χριστὸν
Ἰησοῦν.

baptisma Iohannis. 26 Hic ergo coepit fiducialiter agere in synagoga. Quem cum audissent Priscilla et Aquila, adsumserunt eum et diligentius exposuerunt ei viam dei. 27 Cum autem vellet ire Achaiam, exhortati fratres scripserunt discipulis ut susciperent eum. Qui cum venisset, contulit multum his qui crediderant: 28 vehementer enim Iudaeos revincebat publice ostendens per scripturas esse Christum Iesum.

XIX. κη′

XIX 23 1 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν Ἀπολλὼ εἶναι ἐν
Κορίνθῳ, Παῦλον διελθόντα τὰ ἀνωτερικὰ μέρη ἐλ-
1. κατελθεῖν. θεῖν εἰς ˇἜφεσον καὶ ‡ εὑρεῖν″ τινας μαθητάς, 2 εἶπέν
* τε″ πρὸς αὐτούς, Εἰ πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε πιστεύ-
σαντες; οἱ δὲ † πρὸς αὐτόν, Ἀλλ' οὐδὲ εἰ πνεῦμα
3. ὁ δὲ εἶπεν ἅγιόν ἐστιν, ἠκούσαμεν. 3 εἶπέν τε †, Εἰς τί οὖν ἐβαπ-
τίσθητε; οἱ δὲ ‡ εἶπαν,″ Εἰς τὸ ‡ Ἰωάνου″ βάπτισμα.
4 εἶπεν δὲ Παῦλος,[r] ‡ Ἰωάνης″ † ἐβάπτισεν βάπτισμα
μετανοίας, τῷ λαῷ λέγων εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ'

[r] Matt. 3:11. Mar. 1:4, 8. Lu. 3:16. Jo. 1:26. Act. 1:5. — 11:16.

1 Factum est autem, cum Apollo esset Corinthi, ut Paulus peragratis superioribus partibus veniret Efesum et inveniret quosdam discipulos, 2 dixitque ad eos, Si spiritum sanctum accepistis credentes? At illi ad eum, Sed neque si spiritus sanctus est audivimus. 3 Ille vero ait, In quo ergo baptizati estis? Qui dixerunt, In Iohannis baptismate. 4 Dixit autem Paulus, Iohannes baptizavit baptisma paenitentiae populum, dicens in eum qui

---

26. οὑτος] ητος sic D*. | οὑτως 31.
— τε] om. D*Gr.* H. Arm.
— παρησιαζεσθαι ℵD.
— τῃ] om. D*.
— ακουσαντες δε Syr.Hcl. | και ακουσαντος D*. Syr.Pst.
— αυτου] αυτον 31 *Scr.*
— Πρισκιλλα και Ακυλας AB(ℵ)E. 13. Vulg. Memph. Æth. (Ακυλα ℵ.) | ‡ Ακ. και Πρισκ. ς. D. 31. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm.
— εξεθεντο] -θοντο D. | -θετο H.
— την ὁδον του θεου ABℵ. 13. 31. *Am. Fuld. Tol.* Syr.Hcl. Memph. *sic* Theb. Arm. | την ὁδον του κυριου E. Vulg. *Cl.* Syr.Pst. [Æth.] | την ὁδον tantum D. | ‡ την του θεου ὁδον ς. HL.
27. ver. εν δε τῃ Εφεσῳ επιδημουντες τινες Κορινθιοι και ακουσαντες αυτου παρεκαλουν διελθειν συν αυτοις εις την πατριδα αυτων· συνκατανευσαντος δε αυτου οἱ Εφεσιοι εγραψαν τοις εν Κορινθῳ μαθηταις ὁπως αποδεξωνται τον ανδρα (huc usque Syr.Hcl.*mg.*) ὁς επιδημησας εις την Αχαιαν πολυν (-λυ²) συνεβαλλετο εν ταις εκκλησιαις D. (Syr.Hcl.*mg.*)

27. διελθειν] post εις την Αχαιαν E.
— παραγενομενος] -γεναμενος 13.
— συνεβαλετο] -βαλλετο A (vid. D supra.)
28. ευτονως] συντονως 13.
— διακατηλεγχετο] διακατηλλεγχετο A. | κατηλεγχετο E. | διακτηλλεγχετο 31.
— δημοσιᾳ] add. διαλεγομενος και D. | add. και κατ' οικον E. *Cod. Bed.*
— ειναι τον χριστον Ιησουν] (om. τον E.) | τον Ιησ. ειναι χριστον D. (Syrr. Pst.&Hcl.) Theb.
1. εγενετο ... διελθοντα] θελοντος δε του Παυλου κατα την ιδιαν βουλην πορευεσθαι εις Ἱεροσολυμα ειπεν αυτῳ το πνευμα ὑποστρεφειν εις την Ασιαν· διελθων δε D. Syr.Hcl.*mg.*
— Απολλω] -λων A²L*Tf.* in Gr. Test. | Απελλην ℵ*. (corr.ᶜ)
— ελθειν B. 31. HL. | κατελθειν AℵE. 13. Arm. | ερχεται D.
— εὑρειν ABℵ. 13. (Vulg.) Memph. Arm. | ‡ εὑρων ς. D(E.) 31. HL. Theb. (εὑρον E.)
2. ειπεν τε ABℵ. 13. Vulg. (Memph. *Wilkins*) Æth. | * om. τε ς. DE. 31. HL. Syrr.(Pst.)&Hcl. Memph. *Boett.* Theb. Arm.
2. οἱ δε] † add. ειπον ς. 31. HL. Vulg. *Cl. Fuld.* Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. | om. ABℵDE. 13. *Am. Tol.* Syr.Hcl.
— ουδε B*Mai*D*E. 13. 31. HL. | ουδ' AB*Bly. Alf. dis.*ℵD².
— ει ult.] om. D*.
— εστιν *Orig.* iv. 133ᶜ. | λαμβανουσιν τινες D*. Syr.Hcl.mg. Theb.
3. ειπεν τε B. 31. HL. Arm. Æth. | ειπεν δε D. | ὁ δε ειπεν AℵE. 13. Vulg. Memph. [Syrr.Pst.&Hcl. Theb.] ‖ add. † προς αυτους ς. 31. HL. Syr.Pst. Memph. Theb. Æth. | om. ABℵDE. 13. Vulg. Syr.Hcl. Arm.
— ειπαν ABℵE. 13. | ‡ ειπον ς. 31. HL. | ελεγον D*Gr.*
— Ιωαν. post βαπτισμα E. 31. | Contra, *Orig.* iv. 133ᵈ.
4. δε] τε H. | add. ὁ D.
— Ιωανης] † add. μεν ς. E. 31. HL. Syr.Hcl. Memph. Æth. | om. ABℵD. 13. Vulg. Theb. Arm.

---

26. quae *Am.** | viam domini *Cl.*
2. at illi dixerunt *Cl.* | 4. baptismo *Cl.*

ABℵDE. 13. 31. HL.

αὐτὸν ἵνα πιστεύσωσιν, τουτέστιν εἰς τὸν † Ἰησοῦν.
5 ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ
κυρίου Ἰησοῦ· 6 καὶ ἐπιθέντος αὐτοῖς τοῦ Παύλου †
χεῖρας ἦλθεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ᾽ αὐτούς, ἐλάλουν
τε γλώσσαις καὶ ‡ ἐπροφήτευον.″ 7 ἦσαν δὲ οἱ πάντες
ἄνδρες ὡσεὶ ‡ δώδεκα.″ 8 εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συνα-
γωγὴν ἐπαῤῥησιάζετο, ἐπὶ μῆνας τρεῖς, διαλεγόμενος
καὶ πείθων † περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. 9 ὡς δέ
τινες ἐσκληρύνοντο καὶ ἠπείθουν κακολογοῦντες τὴν
ὁδὸν ἐνώπιον τοῦ πλήθους, ἀποστὰς ἀπ᾽ αὐτῶν ἀφώ-
ρισεν τοὺς μαθητάς, καθ᾽ ἡμέραν διαλεγόμενος ἐν τῇ
σχολῇ Τυράννου †. 10 τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη δύο,
ὥστε πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ἀσίαν ἀκοῦσαι
τὸν λόγον τοῦ κυρίου †, Ἰουδαίους τε καὶ ″Ἕλληνας.
11 δυνάμεις τε οὐ τὰς τυχούσας ‡ ὁ θεὸς ἐποίει″ διὰ
τῶν χειρῶν Παύλου, 12 ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦντας
‡ ἀποφέρεσθαι″ ἀπὸ τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ σουδάρια ἢ
σιμικίνθια, καὶ ἀπαλλάσσεσθαι ἀπ᾽ αὐτῶν τὰς νόσους
τά τε πνεύματα τὰ πονηρὰ ‡ ἐκπορεύεσθαι″ †. 13 ἐπε-

venturus esset post ipsum ut
crederent, hoc est in Iesum.
5 His auditis baptizati sunt in
nomine domini Iesu. 6 Et cum
inposuisset illis manum Pau-
lus, venit spiritus sanctus super
eos, et loquebantur linguis et
prophetabant. 7 Erant autem
omnes viri fere duodecim.
8 Introgressus autem synago-
gam cum fiducia loquebatur
per tres menses disputans et
suadens de regno dei. 9 Cum
autem quidam indurarentur et
non crederent, maledicentes
viam coram multitudine, disce-
dens ab eis segregavit discipu-
los, cottidie disputans in schola
Tyranni cuiusdam. 10 Hoc
autem factum est per biennium,
ita ut omnes qui habitabant in
Asia audirent verbum domini,
Iudaei atque gentiles. 11 Vir-
tutesque non quaslibet deus
faciebat per manus Pauli, 12 ita
ut etiam super languidos de-
ferrentur a corpore eius sudaria
vel semicintia, et recedebant
ab eis languores et spiritus
nequam egrediebantur. 13 Tem-

4. *τον Ιησουν* ABℵE. 13 *e spat.* Vulg. Syr.Hcl. Memph. Æth. | *τον † χριστον″ Ιησουν* ς. 31. HL. | Jesum Christum Syr.Pst. Theb. Arm. | *χριστον* tantum D.
5. *δε*] add. *τουτο* D. (Syr.Pst.)
— *του*] om. D*.
— *Ιησου*] add. *χριστου εις αφεσιν ἁμαρτιων* D. Syr.Hcl.* | add. Christi Syr.Pst.
6. *επιθεντος*] *επιθεντο* D*.
— *του Παυλου χειρας*] *χειρα του Παυλου* D.
— *χειρας*] † praem. *τας* ς. EL. | om. ABℵ(D). 31. H. (13 n.l.)
— *ηλθεν*] *ευθεως επεπεσεν* D.
— *αυτους*] *αυτοις* D*.
— *ελαλουν*] *λαλουν* D*.
— *γλωσσαις*] add. linguis aliis et sentiebant in seipsis quod et interpretarentur illas hi ipsi; quidem autem prophetabant Syr.Hcl.mg.
— *τε*] *δε* D. Memph. Theb. | om. 31.
— *επροφητευον* ABℵD. (13 n.l.) | ‡ *προεφητ.* ς. E. 31. HL.
7. *δωδεκα* ABℵDE. 13. 31. | ‡ *δεκαδυο* ς. HL.
8. *εισελθων δε*] add. *ὁ Παυλος* D. Syr. Pst. Æth.
8. *συναγωγην*] add. *εν δυναμει μεγαλῃ* D. Syr.Hcl.mg.
— *επαρρησιαζετο*] *-σατο* E*Gr.*
— *περι*] † praem. *τα* ς. AℵE. 13. 31. HL. | om. BD. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.
9. *ὡς δε τινες*] *τινες μεν ουν αυτων* D.
— *ὁδον*] add. *του κυριου* E. Vulg. *Cl.* &*Am***. Dei Syr.Pst. (non 31.)
— *πληθους*] add. *των εθνων* DE. Syrr. Pst.&Hcl.*
— *αποστας*] *τοτε αποστας ὁ Παυλος* D. Syr.Pst. (*τοτε* Syr.Hcl.*)
— *αφορισε* H.
— *καθ᾽ ἡμ.*] praem. *το* D.
— *εν*] om. ℵ*. (add.[1])
— *Τυραννου*] *Τυραννιου* D*Gr.* ‖ † add. *τινος* ς. DE. 31. HL. Vulg. Syr.Hcl. Arm. | om. ABℵ. 13 *e spat. Fuld. Tol.* Syr.Pst. Memph. Theb. [Æth.] ‖ add. *απο ὡρας ·ε̄· ἑως δεκατης* D. Syr.Hcl.mg.
10. *ετη*] post *δυο* L.
— *ὡστε παντας...Ἑλληνας*] *ἑως παντες οἱ κατοικουντες την Ασ. ηκουσαν τους λογους του κυριου Ιουδαιοι και Ἑλληνες* D**Gr.* ‖ *παντας*] *ἁπαντας* D².
— *κυριου*] † add. *Ιησου* ς. 31. H*sic*L. | om. ABℵDE. 13. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.
11. *τε*] *δε* D*. Syr.Hcl. Memph.
— *ὁ θεος* ante *εποιει* ABℵDE. 13. 31. *Am. Fuld. Tol.* Theb. | ‡ post ς. HL. Vulg. *Cl.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth.
12. *αποφερεσθαι* ABℵE. 13. Vulg. Memph. Theb. Arm. | ‡ *επιφερεσθαι* ς. D. 31. HL. Æth.
— *αυτου*] add. iterum *επιφερεσθαι* L*.
— *η*] *η και* D*Gr.*
— *απαλλασεσθ.* B*. *Rl.*
— *πνευματα τα*] *π̄ν̄α τα* DE. (om. *τα* B*Blc.*)
— *εκπορευεσθαι* ABℵDE. 13. | ‡ *ἐξερχεσθαι* ς. 31. HL. ‖ † add. *απ᾽ αυτων* ς. 31. HL. Theb. | om. ABℵDE. 13. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth.
13. *τινες και* ABℵE. 31. H. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. | *om. *και* ς. D. 13. L. Arm.
— *των περιερχ.*] † praem. *απο* ς. 13. HL. Syr.Hcl. Memph. Arm. | praem. *εκ* D. de Vulg. | om. ABℵE. 31. Syr Pst. Theb. Æth.

6. manus *Cl.* | 9. viam domini *Cl. Am.*** | 11. faciebat deus per manum *Cl.* | et semicinctia *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

χείρησαν δέ τινες * καὶ″ † τῶν περιερχομένων Ἰου-
δαίων ἐξορκιστῶν ὀνομάζειν ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύ-
ματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, λέγον-
τες, ‡ Ὁρκίζω″ ὑμᾶς τὸν Ἰησοῦν ὃν † Παῦλος κηρύσ-
14. τινες σει. 14 ἦσαν δέ ‡ τινος″ ‡ Σκευᾶ Ἰουδαίου ἀρχιερέως
ἑπτὰ υἱοὶ″ † τοῦτο ποιοῦντες. 15 ἀποκριθὲν δὲ τὸ
πνεῦμα τὸ πονηρὸν εἶπεν * αὐτοῖς,″ Τὸν Ἰησοῦν γινώ-
σκω, καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι· ὑμεῖς δὲ τίνες ἐστέ;
16 καὶ ‡ ἐφαλόμενος″ ‡ ὁ ἄνθρωπος ἐπ' αὐτούς,″ ἐν ᾧ
ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρόν, † κατακυριεύσας ‡ ἀμφοτέ-
ρων,″ ἴσχυσεν κατ' αὐτῶν, ὥστε γυμνοὺς καὶ τετραυ-
ματισμένους ἐκφυγεῖν ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου. 17 τοῦτο
δὲ ἐγένετο γνωστὸν πᾶσιν, Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησιν
τοῖς κατοικοῦσιν τὴν Ἔφεσον, καὶ ‡ ἔπεσεν″ φόβος
ἐπὶ πάντας αὐτούς, καὶ ἐμεγαλύνετο τὸ ὄνομα τοῦ
κυρίου Ἰησοῦ, 18 πολλοί τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχον-
το ἐξομολογούμενοι καὶ ἀναγγέλλοντες τὰς πράξεις
αὐτῶν. 19 ἱκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα πραξάντων συνε-
νέγκαντες τὰς βίβλους κατέκαιον ἐνώπιον πάντων·

taverunt autem quidam et de circumeuntibus Iudaeis exorcistis invocare super eos qui habebant spiritus malos nomen domini Iesu, dicentes, Adiuro vos per Iesum quem Paulus praedicat. 14 Erant autem quidam Scevae Iudaei principis sacerdotum septem filii qui hoc faciebant. 15 Respondens autem spiritus nequam dixit eis, Iesum novi et Paulum scio: vos autem qui estis? 16 Et insiliens homo in eos, in quo erat daemonium pessimum, et dominatus amborum invaluit contra eos, ita ut nudi et vulnerati effugerent de domo illa. 17 Hoc autem notum factum est omnibus Iudaeis atque gentilibus qui habitabant Ephesi, et cecidit timor super omnes illos, et magnificabatur nomen domini Iesu, 18 multique credentium veniebant confitentes et adnuntiantes actus suos 19 Multi autem ex his qui fuerant curiosa sectati contulerunt libros et combuserunt coram omnibus: et computatis

---

13. *πνευματα τα*] *πν̄α τα* DE.
— *του*] om. D*.
— *ορκιζω* ABℵDE. 13. Vulg. Memph. Arm. ed. et MSS. | ‡ *-ζομεν* ς. 31. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. MSS. Æth.
— *Ιησουν*] praem. *κυριον* ℵ*. (corr.ᶜ)
— *Παυλος*] † praem. *ὁ* ς. L. | om. AB*Mai*ℵDE. 13. 31. H*Tf.* in Gr. Test.
14. ver. *εν οἱς και υἱοι Σκευα τινος ἱερεως ηθελησαν το αυτο ποιησαι. εθος ειχαν τους τοιουτοις εξορκιζειν. και εισελθοντες προς τον δαιμονιζομενον ηρξατο επικαλεισθαι το ονομα λεγοντες, Παραγγελλομεν σου εν Ιησου ὁν Παυλος κηρυσσει εξελθειν* (*εξελθ. κηρυσσει**) D. Syr.Hcl.*mg.* (add. "septem" post *υἱοι.*)
— *τινος* B(D supra)E*Gr.* Syr.Pst. Memph. Arm. | ‡ *τινες* ς. Aℵ. 13. HL. Vulg. *e.* Syr.Hcl. [Æth.] | *τινας* 31. (om. Theb.)
— *υἱοι*] post *αρχιερεως επτα* ABℵE. 13 *sic.* Vulg. (Arm.) | ‡ ante *Σκευα Ιουδ.* ς. HL. Memph. | om. 31.
— *Σκευα*] *Σκευια* A.
— *Ιουδαιου*] *-δαιοι* L.
— *τουτο*] † praem. *οἱ* ς. E. 31. HL. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. (Æth.) | om. ABℵ. 13. Memph. Theb.
15. *αποκριθεν δε*] *τοτε απεκριθη* D.
— *πονηρον*] add. *και* D².
— *ειπεν αυτοις* ABℵD. 13. 31. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | *om. *αυτοις* ς. EHL.
— *τον*] add. *μεν* BℵᶜE*Gr.* | om. Aℵ*D. 13. 31. HL.
— *τινες*] *τινος* 13.
16. *εφαλομενος* ABℵ*. | ‡ *εφαλλομενος* ς. ℵᶜE. 13. 31. HL. | *εναλλομενος* D.
— *ὁ ανθρωπος* ante *επ' αυτους* ABℵ. 13. 31. Vulg. Syr.Hcl. | ‡ post ς. DHL. Syr.Pst. Memph. Theb. Æth. | *ὁ ανθρ. εν ᾡ ην το πνευμα το πον. επ' αὐτοις* E. (om. *επ' αυτ.* Arm.)
— *επ' αυτους*] *εις αυτους* D. | *επ' αυτοις* E.
— *κατακυρ.*] + praem. *και* ς. ℵ*. 31. HL. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. | om. ABℵᶜDE*Gr.* 13. Memph. Theb.
— *κατακυριευσας* Bℵ(D.) 13. Vulg. (*κυριευσας* D.) | *-σαν* AE. 31. HL.
— *αμφοτερων* ABℵD. 13. Vulg. Syr.Hcl. et mg. Graecè Memph. Arm. | ‡ *αυτων* ς. 31. HL. Syr.Pst. Theb. (eos septem) | eos omnes Æth. | om. E.
— *ισχυσεν*] *ενισχ.* ℵ*. (corr.ᶜ)
16. *εκφυγειν*] add. *αυτους* A.
17. *εγενετο*] post *γνωστον* 31. Syr.Pst.
— *πασιν*] add. *τοις* E.
— *τε*] om. DE. Memph. Theb.
— *την*] om. A*E.
— *επεσεν* AD(E.) 13. (*επεεν* E.) | ‡ *επεπεσεν* ς. Bℵ. 31. HL. | (post *φοβος* D.) || add. *ὁ* ℵ*. (corr.ᶜ)
— *του κυριου*] om. *του* D.
18. *τε*] *δε* D. Memph. Theb.
— *πεπιστευκοτων* ABℵ. 13. 31. HL. | *πιστευοντων* D. Vulg. | *πιστευσαντων* E. || praem. *ηρξαντο* Syr.Hcl.mg. *Graecè.*
— *εξομολογουμενοι*] add. *τας ἁμαρτιας αυτων* B*Bch.* Syr.Pst. (non habet B*Mai.*)
19. *ἱκανοι δε των τα περιεργα πραξαντων Eus.* D.E. 128ᶜ. | om. 31.
— *δε Eus.* D.E. | om. D**Gr.* | *τε* E. Syr.Hcl. (*non* Pst.)
— *τα περιεργα Eus.* D.E. | *περι τα εργα* D**Gr.*
— *συνενεγκαντες*] add. *και* D. | om. *Eus.* D.E.
— *κατεκαιον Eus.* D.E. | *κατεκαυσαν* E.

---

13. circumeuntibus *Cl.* | 14. Iudaei Scevae *Cl.* —16. in eos homo *Cl.* | 19. ex eis *Cl.*

ABℵDE. 13. 31. HL.

καὶ συνεψήφισαν τὰς τιμὰς αὐτῶν καὶ εὗρον ἀργυρίου
μυριάδας πέντε. [20] οὕτως κατὰ κράτος ‡ τοῦ κυρίου ὁ
λόγος″ ηὔξανεν καὶ ἴσχυεν.
[21] Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα,[s] ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ
πνεύματι διελθὼν τὴν Μακεδονίαν καὶ Ἀχαΐαν πορεύ-
εσθαι εἰς ‡ Ἱεροσόλυμα,″ εἰπὼν ὅτι[t] Μετὰ τὸ γενέσθαι
με ἐκεῖ, δεῖ με καὶ Ῥώμην ἰδεῖν. [22] ἀποστείλας δὲ εἰς
τὴν Μακεδονίαν δύο τῶν διακονούντων αὐτῷ, Τιμόθεον
καὶ Ἔραστον, αὐτὸς ἐπέσχεν χρόνον εἰς τὴν Ἀσίαν.
[23] Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τάραχος οὐκ
ὀλίγος περὶ τῆς ὁδοῦ· [24] Δημήτριος γάρ τις ὀνόματι,
ἀργυροκόπος ποιῶν ναοὺς ἀργυροῦς Ἀρτέμιδος, πα-
ρείχετο τοῖς τεχνίταις ‡ οὐκ ὀλίγην ἐργασίαν,″ [25] οὓς
συναθροίσας καὶ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάτας εἶπεν,
Ἄνδρες, ἐπίστασθε ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας ἡ
εὐπορία ‡ ἡμῖν″ ἐστιν, [26] καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε ὅτι
οὐ μόνον Ἐφέσου ἀλλὰ σχεδὸν πάσης τῆς Ἀσίας, ὁ
Παῦλος οὗτος πείσας μετέστησεν ἱκανὸν ὄχλον, λέγων
ὅτι οὐκ εἰσὶν θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι. [27] οὐ μόνον

s 1 Cor. 16:5.

t Rom. 15:25.

pretiis illorum invenerunt pecuniam denariorum quinquaginta milium. [20] Ita fortiter verbum domini crescebat et confirmabatur.

[21] His autem expletis proposuit Paulus in spiritu, transita Macedonia et Achaia ire Hierosolymam, dicens quoniam postquam fuero ibi, oportet me et Romam videre. [22] Mittens autem in Macedoniam duos ex ministrantibus sibi, Timotheum et Erastum, ipse remansit ad tempus in Asia. [23] Facta est autem in illo tempore turbatio non minima de via. [24] Demetrius enim quidam nomine, argentarius, faciens aedes argenteas Deanae praestabat artificibus non modicum quaestum; [25] quos convocans et eos qui huiusmodi erant opifices, dixit, Viri, scitis quia de hoc artificio adquisitio est nobis, [26] et videtis et auditis quia non solum Ephesi sed pene totius Asiae Paulus hic suadens avertit multam turbam, dicens quoniam non sunt dii qui manibus fiunt. [27] Non solum

19. *συνεψηφισαν Eus.* D.E. | *συνεψηφισον* D*. | *συνκατεψηφισαν* E. | *συνεψηφισαντο* 31.
— *και εὑρ. Eus.* D.E. | om. *και* D*.
— *εὑρον Eus.* D.E. | *ηὑρον* E.
— *αργυριου Eus.* D.E. | *-ον* 31.
— *μυριαδας Eus.* D.E. | *μυριδας* D.
20. *του κυριου ὁ λογος* ABℵ*. | ‡ *ὁ λογος του κυριου* ς. ℵ[c]. 13. 31. HL. *Am.* Memph. Theb.mg. Arm. | *ὁ λογος του θεου* E. Vulg. *Cl.* Theb.*txt.* [Æth.] ‖ ad fin. ver.] *ενισχυσεν και ἡ πιστις του θεου ηυξανε(ν²) και επληθυνε(το²)* D.
21. *ὡς δε επληρωθη ταυτα Orig. Int.* iv. 678[d]. | *τοτε* D.
— *επληρωθη*] *-θησαν* E.
— *εθετο*] post *ὁ Παυλος* (D)E. (om. *ὁ* D.)
— *εν*] om. E*Gr.*
— *διελθων* Bℵ. 13*s.* 31. HL. | *-θειν* ADE.
— *Αχαιαν*] praem. *την* ADE. 13. | om. Bℵ. 31. HL.
— *πορευεσθαι*] praem. *και* D. Syr.Pst.
— *Ἱεροσολυμα* ABℵDE. 13. Vulg. *Orig. Int.* iv. | ‡ *Ἱερουσαλημ* ς. 31. HL.
22. *αποστειλας δε* Syr.Hcl. | *και αποστειλας* D. Syr.Pst.
22. *την Μακ.*] om. *την* ℵE. 31.
— *διακονουντων αυτῳ*] *διακονουν αυτων* A. | *διακουντων αυτων* sic H.
— *Εραστον*] praem. *τον* 13.
— *χρονον*] add. *ολιγον* D.
— *εις την Ασιαν*] *εν τῃ Ασιᾳ* D.
23. *ταραχος*] add. *δε* 31.
— *ουχ* AℵD.
— *ὁδου*] add. dei Syrr.Pst.&Hcl.* add. domini Vulg. *Cl.*
24. *ονοματι*] *ην* D*Gr.* (om. *d.*)
— *ναους αργυρους*] *ναον αργυρον* ℵ*. (corr.[c])
— *αργυρους*] om. B.
— *Αρτεμιδος*] add. *ὁς* D.
— *παρειχετο* A²ℵB. 13. 31. HL. | *παρειχεν* DE. | *παρειχε* A*.
— *ουκ ολιγην* ante *εργασιαν* ABℵD. 13. 31. Vulg. | ‡ post ς. EHL. (*ουχ* ℵ.)
25. *οὑς συναθρ. και*] *οὑτος συναθρ.* (om. *και*) D. *Tol.* Syr.Pst. Theb.
— *τα τοιαυτας sic* ℵ.
— *εργατας*] *τεχνεταις* D*. (*-τας*².)
— *ειπεν*] *εφη* D. ‖ add. *προς αυτους* D.
— *ανδρες*] add. *συντεχνειται* D. Syr.Hcl.*. add. *ὑμεις αυτοι* Arm.
— *επιστασθε*] *επιστασται* D.
25. *ἡμιν* ABℵDE. 13*sic.* Vulg. Memph. Theb. Arm. | ‡ *ἡμων* ς. 31. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Æth.
26. *θεωρειτε και ακουετε* Syr.Hcl. | *ακου. και θεωρ.* D. Syr.Pst.
— *ὁτι*] om. D.
— *Εφεσου*] *ἑως Εφεσιου* D. | *της Εφεσου* 31.
— *αλλα*] add. *και* AD*Gr.* 13. L. Syr. Pst. | om. BℵE. 31. H. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.
— *της Ασ.*] om. *της* D*. 31.
— *οὑτος*] add. *τις τοτε* D*.
— *πεισας*] *-σαν* A. | om. ℵ.
— *μετεστησεν*] *απεστησεν* E.
— *ὁτι* ult. add. *ουτοι* D*Gr.*
— *οἱ*] om. ℵ*. (add.[c])
— *γινομενοι*] *γενομ.* D*L*sic.* (*γεινομ.* D².)
27. *δε* 1°.] om. E*Gr.*
— *κινδυνευει ἡμιν το μερος* B(ℵ)E. 13. HL. Vulg. | *το μερ. κινδ. ἡμ.* A. | *ἡμ. κινδ. το μερ.* D. 31. | (*κινδυνευ|σι* ℵ. *κινδυνευσει* D².)

20. crescebat verbum dei *Cl.* | 23. *om.* "in" *Cl.* | via domini *Cl.* | 25. est nobis acquisitio *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

27. [αὐτῆς]

δὲ τοῦτο κινδυνεύει ἡμῖν τὸ μέρος εἰς ἀπελεγμὸν
ἐλθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος
ἱερὸν εἰς ‡ οὐθὲν″ λογισθῆναι, μέλλειν τὲ καὶ κα-
θαιρεῖσθαι ‡τῆς μεγαλειότητος″ αὐτῆς ἣν ὅλη [ἡ] Ἀσία
καὶ ἡ οἰκουμένη σέβεται. 28 ἀκούσαντες δὲ καὶ γενό-
μενοι πλήρεις θυμοῦ ἔκραζον λέγοντες, Μεγάλη ἡ
″Ἄρτεμις Ἐφεσίων. 29 καὶ ἐπλήσθη ἡ πόλις † * τῆς″
συγχύσεως· ὥρμησάν τε ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ θέατρον,
συναρπάσαντες Γάϊον καὶ Ἀρίσταρχον Μακεδόνας,
συνεκδήμους † Παύλου. 30 ‡ Παύλου δὲ βουλομένου″
εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον, οὐκ εἴων αὐτὸν οἱ μαθηταί·
31 τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἀσιαρχῶν ὄντες αὐτῷ φίλοι,
πέμψαντες πρὸς αὐτὸν παρεκάλουν μὴ δοῦναι ἑαυτὸν
εἰς τὸ θέατρον. 32 ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι ἔκραζον· ἦν
γὰρ ἡ ἐκκλησία συγκεχυμένη, καὶ οἱ πλείους οὐκ
ᾔδεισαν τίνος ‡ ἕνεκα″ συνεληλύθεισαν. 33 ἐκ δὲ τοῦ
ὄχλου ‡ συνεβίβασαν″ Ἀλέξανδρον, προβαλόντων αὐ-
τὸν τῶν Ἰουδαίων· ὁ δὲ Ἀλέξανδρος κατασείσας τὴν
χεῖρα ἤθελεν ἀπολογεῖσθαι τῷ δήμῳ. 34 ‡ ἐπιγνόντες″

autem haec periclitabitur nobis pars in redargutionem venire, sed et magnae Deanae templum in nihilum deputabitur, sed et destrui incipiet maiestas eius, quam tota Asia et orbis colit.
28 His auditis repleti sunt ira et exclamaverunt dicentes, Magna Deana Ephesiorum.
29 Et impleta est civitas confusione, et impetum fecerunt uno animo in theatrum, rapto Gaio et Aristarcho Macedonibus, comitibus Pauli.
30 Paulo autem volente intrare in populum non permiserunt discipuli:
31 quidam autem et de Asiae principibus, qui erant amici eius, miserunt ad eum rogantes ne se daret in theatrum.
32 Alii autem aliud clamabant: erat enim ecclesia confusa, et plures nesciebant qua ex causa convenissent.
33 De turba autem detraxerunt Alexandrum, propellentibus eum Iudaeis. Alexander ergo manu silentio postulato volebat rationem reddere populo.
34 Quem ut cognoverunt

---

27. αλλα] om. ℵ*. (add.ᶜ)
— ἱερον] ante Αρτεμιδος DEH. | post ABℵ. 13. 31. L. Vulg.
— ουθεν ABℵH. | ‡ ουδεν ς. DE. 13. 31. L.
— λογισθηναι Bℵ. 13. 31. HL. | λογισθησεται ADE. Syr.Hcl. [Syr. Pst.]
— μελλειν A²Bℵ(D².) rel. | μελλει A*(D*.) Syr.Hcl. (μελλει τε και καθαιρεισθαι] αλλα καθερ. μελλει(ν²) D.) [Syr.Pst.]
— τε *Elz.* AB*Mai*ℵE. 13. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. [Syr.Pst. Æth.] | δε *St.*3. B*Bch.* 31. HL.
— και seq.] om. E.
— της μεγαλειοτητος ABℵE. 13. | ‡ την μεγαλειοτητα ς. (31.) HL. (μεγαλοτητα 31 *Scr.*) [? om. Syr.Pst.] | om. D.
— αυτης AB*Mai*ℵE. 13. 31. HL. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | om. B*Bch.*D.
— ἡν] ἡ D(***Kipl.*; de cor. sil. *Scr.*) (B non om.)
— ὁλη] post ἡ Ασια 31.
— ἡ Ασια AℵE. (13.) 31. HL | om. ἡ BD. (ἡ οὐσία 13 *sic.*)
— ἡ οικουμενη] om. ἡ B. 31.
28. ακουσαντες δε] ταυτα δε ακουσαντες D. Arm.
28. πληρης AE. 13. L.
— θυμου] add. δραμοντες εις το αμφοδον D. Syr.Hcl.mg.
— ἡ] om. D*.
29. επλησθη .... συγχυσεως] συνεχυθη ὁλη ἡ πολις αισχυνης D*.
— ἡ πολις] † add. ὁλη ς. E. 31. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Æth. | praem. id. D. | om. ABℵ. 13. Vulg. Memph. Arm.
— της συγχ. AB*MaiAlf.*ℵ*D². 31. HL. *om. της ς. ℵᶜE. 13. | αισχυνης D*.
— τε] δε D*Gr.* 31. Memph. [Theb.]
— συναρπασαντες] praem. και D. Syr. Pst.
— Μακεδονες D*.
— Παυλου] † praem. του ς. | om. ABℵDE. 13. 31. HL. *Petr. Alex.* Routh. iv. 41.
30. Παυλου δε βουλομενου ABℵ*. 13. 31. | ‡ του δε Παυλου βουλομενου ς. EHL. | του Παυλ. δε βουλ. ℵᶜ. | βουλ. δε του Παυλου D. [*Petr. Alex.*]
— ουκ ειων αυτον οἱ μαθηται *Petr. Alex.* | οἱ μαθηται εκωλυον D. ‖ (ειων] εων E. | ειον HL.)
31. οντες *Petr. Alex.* | ὑπαρχοντες D.
31. αυτῳ] αυτου E*Gr.*
— ἑαυτον] αυτον ℵ*. (corr.ᶜ)
32. τι] om. D.
— ην γαρ ἡ εκκλησια] ἡ γαρ εκκλ. ην D.
— πλειους] πλειστοι D*Gr.*
— ἑνεκα ABℵ. 13. | ‡ ἑνεκεν ς. DE. 31. HL.
— συνεληλυθεισαν] -θασιν H. | -θησαν L.
33. συνεβιβασαν ABℵE. (13.) (οὐν ᾿ἐβίβασαν 13 *ut vid.*) | ‡ προεβιβασαν ς. D². 31. HL. | κατεβιβασαν D*.
— προβαλοντων *St.* 3. ABℵE. 31. H. | προβαλλοντων *Elz.* D. 13. L*Tf.*
— αυτον] αυτων L*.
— ὁ δε Vulg.*Cl.* Memph. Theb. | ὁ ουν A. *Am.* | ὁ δ᾿ ουν ℵ*. (corr.ᶜ)
— την χειρα] τῃ χειρι ℵᶜD.
— ηθελεν] ηλθεν ℵ*. (corr.ᶜ)
— δημῳ] λαῳ E.
34. επιγνοντες ABℵDE. 13. 31. HL. (-γνωντ- B*Bch.* 13. H.) | ‡ επιγνοντων ς.

27. reputabitur *Cl.* | 33. Alexander autem *Cl.* | reddere rationem *Cl.*

ABℵDE. 13. 31. HL.

δὲ ὅτι Ἰουδαῖός ἐστιν, φωνὴ ἐγένετο μία ἐκ πάν-
των ὡς ἐπὶ ὥρας δύο κραζόντων, Μεγάλη ἡ Ἄρ-
τεμις Ἐφεσίων. 35 καταστείλας δὲ ὁ γραμματεὺς τὸν
ὄχλον φησίν, Ἄνδρες Ἐφέσιοι, τίς γάρ ἐστιν ‡ ἀν-
θρώπων" ὃς οὐ γινώσκει τὴν Ἐφεσίων πόλιν νεωκό-
ρον οὖσαν τῆς μεγάλης † Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ Διοπε-
τοῦς; 36 ἀναντιῤῥήτων οὖν ὄντων τούτων, δέον ἐστὶν
ὑμᾶς κατεσταλμένους ὑπάρχειν καὶ μηδὲν προπετὲς
‡ πράσσειν." 37 ἠγάγετε γὰρ τοὺς ἄνδρας τούτους οὔτε
ἱεροσύλους οὔτε βλασφημοῦντας ‡ τὴν θεὸν" ‡ ἡμῶν."
38 εἰ μὲν οὖν Δημήτριος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῖται
‡ ἔχουσιν πρός τινα λόγον," ἀγοραῖοι ἄγονται καὶ ἀν-
θύπατοι εἰσίν· ἐγκαλείτωσαν ἀλλήλοις. 39 εἰ δέ τι
‡ περαιτέρω" ἐπιζητεῖτε, ἐν τῇ ἐννόμῳ ἐκκλησίᾳ ἐπι-
λυθήσεται. 40 καὶ γὰρ κινδυνεύομεν ἐγκαλεῖσθαι στά-
σεως περὶ τῆς σήμερον, μηδενὸς αἰτίου ὑπάρχοντος
περὶ οὗ * οὐ" δυνησόμεθα ἀποδοῦναι λόγον * περὶ"
τῆς συστροφῆς ταύτης. 41 Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀπέλυσεν
τὴν ἐκκλησίαν.

κθ' XX. 1 Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι τὸν θόρυβον ‡ μεταπεμ-

Iudaeum esse, vox facta est una omnium quasi per horas duas clamantium, Magna Deana Ephesiorum. 35 Et cum sedasset scriba turbas, dixit, Viri Efesii, quis enim est hominum qui nesciat Ephesiorum civitatem cultricem esse magnae Dianae Iovisque prolis? 36 Cum ergo his contradici non possit, oportet vos sedatos esse et nihil temere agere. 37 Adduxistis enim homines istos neque sacrilegos neque blasphemantes deam vestram. 38 Quod si Demetrius et qui cum eo sunt artifices habent adversus aliquem causam, conventus forenses aguntur et proconsules sunt, accusent invicem: 39 si quid autem alterius rei quaeritis, in legitima ecclesia poterit absolvi. 40 Nam et periclitamur argui seditionis hodiernae, cum nullus obnoxius sit de quo possimus reddere rationem concursus istius. 41 Et cum haec dixisset, dimisit ecclesiam.

1 Postquam autem cessavit

---

34. εκ] om. D. Vulg.
— ὡς AℵDE. 31. HL. | ὡσει B. 13.
— επι] περι 13.
— ὡρας] post δυο 31.
— κραζοντων] -τες Aℵ.
— ἡ] om. D*.
— μεγαλη ἡ Αρτεμις Εφεσιων] *bis* B.
35. καταστειλας] κατασεισας DE.
— ὁ γραμματευς] post τον οχλον B. 31. Memph. | ante AℵDE. 13. HL. Vulg. Syr.Hcl. Theb. Arm. [Syr.Pst.]
— φησιν] εφη E.
— Εφεσιοι] αδελφοι ℵ*. (corr.c)
— ανθρωπων ABℵE. 13. 31. Vulg. Syr.Pst. Memph. (Theb. ut vid.) Arm. | ‡ -πος ς. DHL. Syr.Hcl. Æth. (praem. ὁ D*.)
— Εφεσιων] ἡμετερων D.
— πολιν] ante Εφεσιων E.
— νεωκορον] ναοκορον D*. | νεοκορον E. 13. (νιωκ. D2)
— ουσαν] ειναι D. || add. και ℵ*. (corr.c)
— μεγαλης] † add. θεας ς. 31. HL. (Arm.) | om. ABℵDE. 13. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æth.
— Διοπετους] Διοσπετους D.

36. αναντιρητων B*. (-τηρητ. L*Tf.*)
— τουτων] ante οντων A. | om. ℵ*. 13. (corr. ℵc.)
— πρασσειν ABℵDE. 13. HL. | ‡ πραττειν ς. 31. || praem. τι ℵc.
37. τουτους] add. ενθαδε D. Syr.Hcl.mg. Arm.
— ουτε 1°.] ουθ' 31. | μητε D.
— ουτε 2°] μητε D.
— την θεον ABℵD2E*. 31. HL. | ‡ την θεαν ς. D*E2. 13 *ut vid.*
— ἡμων AB*Mai*ℵDE2. 13. Syr.Pst. Theb. Arm. | ‡ ὑμων ς. E**Gr.* 31. HL. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Æth.
38. Δημητριος] add. οὑτος D.
— και οἱ] οἱ και D*.
— εχουσιν προς τινα λογον ABℵE. 31. HL. Vulg. Syr.Hcl. (Memph. Theb.) Arm. | εχουσι προς αυτους τινα λογον D. | ‡ προς τινα λογ. εχ. ς. 13 *ut vid.* [Syr.Pst. Æth.]
39. περαιτερω B. 13 (περετερω). Vulg. | περ ετερον E. | ‡ περι ἑτερων ς. AℵD. 31. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. (Arm.) Æth.
— επιζητειτε] ζητειτε E.
— τῃ εννομῳ] τῳ νομῳ D*.
— εκκλησιᾳ] -σιας D2.

40. εγκαλεισθαι στασεως περι της σημερον. μηδ. αιτ. ὑπαρχοντος] σημερον ενκαλεισθαι στασεως μηδ. αιτ. οντος D.
— περι οὑ ου AB*Mai Alf.*ℵ. 31. H. Syrr. Pst.&Hcl. Arm. Æth. | ‡ περι οὑ ς. DE. 13*s.* Vulg. Memph. Theb. | περι ὁῦν οὑ *sic* L.
— δυνησομεθα] -σωμεθα 13.
— αποδουναι] δουναι HL.
— λογον περι ABℵE. 31. | *om. περι ς. DHL. Vulg. Memph. Theb. (13 n.l.)
— ταυτης] add. και ει ταυτα οὑτως εχει 13.
1. μετα δε] τα δε H *in mg.*
— μεταπεμψαμενος BℵE. 13. 31. Memph. Theb. Æth. | ‡ προσκαλεσαμενος ς. ADHL. Vulg. (Syrr.Pst.&Hcl. *ut vid.*) Arm.
— ὁ] om. D.
— και * παρακαλεσας" ασπ. AB(ℵ)(D)(E.) 13. 31. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. (κ. παρ. και ασπ. ℵE. Syrr.Pst.&Hcl. Theb.) | και πολλα παρακελεσας (-λεσσας* *Kipl.* -λευσας ?*Scr.*) D. (-καλεσας2.) | και ασπ. (*om. παρακαλεσας) ς. HL.

34. una est *Cl.* | 38. proconsulibus *Am.**

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

ψάμενος″ ὁ Παῦλος τοὺς μαθητὰς καὶ * παρακαλέσας″
ἀσπασάμενος ἐξῆλθεν ‡ πορεύεσθαι″ εἰς † Μακεδονίαν.
24 2 Διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα καὶ παρακαλέσας
αὐτοὺς λόγῳ πολλῷ, ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα· 3 ποιήσας
τε μῆνας τρεῖς, γενομένης ‡ ἐπιβουλῆς αὐτῷ″ ὑπὸ τῶν
Ἰουδαίων μέλλοντι ἀνάγεσθαι εἰς τὴν Συρίαν, ἐγένετο
‡ γνώμης″ τοῦ ὑποστρέφειν διὰ Μακεδονίας. 4 συνεί-
4. om. ἄχρι τῆς Ἀσίας — πετο δὲ αὐτῷ [ἄχρι τῆς Ἀσίας] Σώπατρος * Πύῤῥου″
Βεροιαῖος, Θεσσαλονικέων δὲ Ἀρίσταρχος καὶ Σε-
κοῦνδος καὶ Γάϊος Δερβαῖος καὶ Τιμόθεος· Ἀσιανοὶ
δὲ Τυχικὸς καὶ Τρόφιμος, 5 οὗτοι * δὲ″ ‡ προσελθόν-
τες″ ἔμενον ἡμᾶς ἐν Τρωάδι· 6 ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν
μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἀζύμων ἀπὸ Φιλίππων, καὶ
ἤλθομεν πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν Τρωάδα ‡ ἄχρι″ ἡμερῶν
6. ὕπου — πέντε, οὗ διετρίψαμεν ἡμέρας ἑπτά. 7 ἐν δὲ τῇ μιᾷ
τῶν σαββάτων, συνηγμένων ‡ ἡμῶν″ † κλάσαι ἄρτον,
ὁ Παῦλος διελέγετο αὐτοῖς, μέλλων ἐξιέναι τῇ ἐπαύ-
ριον, παρέτεινέν τε τὸν λόγον μέχρι μεσονυκτίου·
8 ἦσαν δὲ λαμπάδες ἱκαναὶ ἐν τῷ ὑπερῴῳ οὗ ‡ ἦμεν″
συνηγμένοι. 9 ‡ καθεζόμενος″ δέ τις νεανίας ὀνόματι

tumultus, vocatis Paulus discipulis et exhortatus eos valedixit, et profectus est ut iret in Macedoniam.
2 Cum autem perambulasset partes illas et exhortatus eos fuisset multo sermone, venit ad Graeciam; 3 ubi cum fecisset menses tres, factae sunt illi insidiae a Iudaeis navigaturo in Syriam, habuitque consilium ut reverteretur per Macedoniam. 4 Comitatus est autem cum eo Sopater Pyri Beroensis, Thessalonicensium vero Aristharchus et Secundus et Gaius Derbeus et Timotheus, Asiani vero Tychicus et Trofimus: 5 hi cum praecessissent, sustinebant nos Troadae: 6 nos vero navigavimus post dies azymorum a Philippis, et venimus ad eos Troadem in diebus quinque, ubi demorati sumus diebus septem. 7 In una autem sabbati cum convenissemus ad frangendum panem, Paulus disputabat eis, profecturus in crastinum, protraxitque sermonem usque in mediam noctem: 8 erant autem lampadae copiosae in cenaculo ubi eramus congregati. 9 Sedens autem quidam adulescens nomine

---

1. *ασπασαμενος*] *αποσπασαμενος* D*. | add. *τε* D². 31. (Syrr.Pst.&Hcl.) Theb.
— *πορευεσθαι* ABℵE. (post *εις Μακεδονιαν* E.) | ‡ *πορευθηναι* ς. 13s. 31. HL. | om. D.
— *Μακ.*] † praem. *την* ς. A. 13s. H. | om. *την* BBch.*Mai*ℵDE. 31. L*Tf.* in Gr. Test.
2. *διελθων δε*] add. *παντα* D.
— *εκεινα*] -*νη* D*.
— *παρακαλεσας αυτους*] *χρησαμενος* D*.
3. *τε*] *δε* D. Memph. (13 *n.l.*)
— *γενομενης*] *και γενηθεις* D*. (-*θεισης* D².) ‖ add. *δε* L*Tf.*
— *επιβουλης* ante *αυτῳ* ABℵE. 13. | ‡ post ς. D. 31. HL. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl.
— *μελλοντι αναγεσθαι*] *μελλων αγεσθαι* E.
— *μελλοντι αναγεσθαι εις την Συριαν εγεν. γνωμ. του*] *ηθελησεν αναχθηναι εις Συριαν, ειπεν δε το πνευμα αυτῳ* D. Syr.Hcl.mg.
— *γνωμης* AB**Mai*ℵE. 13. | ‡ *γνωμη* ς. B². 31. HL. Syr.Hcl.mg. *Graecè.*
— *δια*] add. *της* D.
4. *συνειπετο δε αυτ. αχρι*] *μελλοντος ουν εξιεναι αυτου μεχρι* D. (Syr.Hcl.*mg.*)
— *δε αυτῳ*] *δ' αυτῳ* 31.

4. *αχρι της Ασιας* A(D)E. 31. HL. *Cod. Bed.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. | om. Bℵ. 13. Vulg. Memph. Theb.
— *Σωπατρος Πυρρου* ABℵDE. (13.) 31. Vulg. Syr.Hcl.mg. Memph. (Theb.) Arm. *Orig. Int.* iv. 686ᵃ. (*Πυρου* 13.) | *om. *Πυρρου* ς. HL. Syrr.Pst.&Hcl.txt. | "Petrus" tantum Æth.
— *Βεροιαιος* A²B*Mai Alf.*D². 13. | *Βεροαιος* BBch. | *Βεροιος* ℵ*. | *Βεροιεος* ℵᶜ. | *Βερυαιος* D*E. | *Βηροιαιος* A*. *ut vid.* 31 *Scr.* HL*Tf.*
— *Δερβαιος*] praem. *ὁ* A. 13. | *Δουβεριος* D*. Doverius *d.*
— *Τιμοθεος*] add. qui ex Lystris Syr.Pst.
— *Ασιανοι*] *Εφεσιοι* D. Theb. | ex Asia Ephesii Syr.Hcl.mg.
— *Τυχικος*] *Ευτυχος* D.
5. *οὗτοι δε* ABℵE. 13. Syr.Hcl. Memph. (Theb.) Æth. | *om. *δε* ς. D. 31. HL. Vulg. Syr.Pst. Arm.
— *προσελθοντες* A*ut vid.*B**Mai*ℵE. 31. HL. | ‡ *προελθ.* ς. B²*Mai*D. (13 n.l.)
— *εμενον*] *εμεινον* ℵ*.
— *ἡμας*] *αυτον* D*Gr.*
— *Τρωαδι*] *Τροαδι* D*E. (*Τρο.* E. ver 6.)
6. *την*] om. D.

6. *αχρι* ABL. | ‡ *αχρις* ς. 31. H. | *απο* ℵE. 13.
— *αχρις ἡμερων πεντε*] *πεμπταιοι* D.
— *οὗ* B. 31. HL. | *ὁπου* AℵE. 13. | *εν ᾗ και* D. Syr.Hcl. (ubi et *Iren.* 201.)
7. *δε* Syr.Hcl. | *τε* D. Syr.Pst.
— *τῃ*] om. E.
— *μιᾳ*] die Arm. | add. *πρωτη sic* D*Gr.*
— *ἡμων* ABℵDE. 13. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. (Memph.) Theb. Arm. Æth. | ‡ *των μαθητων* ς. 31. HL.
— *κλασαι*] † praem. *του* ς. D. | om. ABℵE. 13. 31. HL. | (*αρτων* H.)
— *μελλων*] *μελλοντες* sic 31.
— *παρετεινεν τε*] om. *τε* D*Gr.* | *δε* Syr.Hcl. Memph. Theb. | *παρατεινοντος* 13.
8. *λαμπαδες*] *ὑπολαμπαδες* D.
— *ημεν* ABℵDE. 13. 31. HL. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. | ‡ *ησαν* ς. Memph. Æth.
— *συνηγμενοι*] om. E.
9. *καθεζομενος* ABℵDE. 13. | ‡ *καθημενος* ς. 31. HL.
— *νεανιας*] om. E.

3 fuisset *Am. Fuld.* | 4. *om.* est *Am.** | autem cum *Cl.* | 5. sustinuerunt *Cl.* | 7. *om.* "in" 1⁰. *Cl.* | cum eis *Cl.* | 8. lampades *Cl.*

ABℵ[C]DE. 13. 31. HL.

Εὔτυχος ἐπὶ τῆς θυρίδος, καταφερόμενος ὕπνῳ βαθεῖ,
διαλεγομένου τοῦ Παύλου ἐπὶ πλεῖον, κατενεχθεὶς
ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριστέγου κάτω, καὶ
ἤρθη νεκρός. 10 καταβὰς δὲ ὁ Παῦλος ἐπέπεσεν αὐτῷ
§ C καὶ συμπεριλαβὼν § εἶπεν, Μὴ θορυβεῖσθε· ἡ γὰρ
ψυχὴ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστίν. 11 ἀναβὰς δὲ καὶ κλάσας
* τὸν″ ἄρτον καὶ γευσάμενος, ἐφ᾽ ἱκανόν τε ὁμιλήσας
‡ ἄχρι″ αὐγῆς, οὕτως ἐξῆλθεν. 12 ἤγαγον δὲ τὸν παῖδα
ζῶντα, καὶ παρεκλήθησαν οὐ μετρίως.
13 Ἡμεῖς δὲ ‡ προσελθόντες″ ἐπὶ τὸ πλοῖον
ἀνήχθημεν ‡ ἐπὶ″ τὴν ″Ασσον, ἐκεῖθεν μέλλοντες
ἀναλαμβάνειν τὸν Παῦλον· οὕτως γὰρ ‡ διατεταγμέ-
νος ἦν,″ μέλλων αὐτὸς πεζεύειν. 14 ὡς δὲ ‡ συνέβαλ-
λεν″ ἡμῖν εἰς τὴν ″Ασσον, ἀναλαβόντες αὐτὸν ἤλθο-
μεν εἰς Μιτυλήνην· 15 κἀκεῖθεν ἀποπλεύσαντες τῇ
ἐπιούσῃ κατηντήσαμεν ‡ ἀντικρὺς″ Χίου, τῇ δὲ ἑτέρᾳ
παρεβάλομεν εἰς Σάμον, † τῇ * δὲ″ ἐχομένῃ ἤλθομεν
εἰς Μίλητον. 16 ‡ κεκρίκει″ γὰρ ὁ Παῦλος παραπλεῦ-
σαι τὴν ″Εφεσον, ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ χρονοτρι-

Eutychus super fenestram, cum mergeretur somno gravi, disputante diu Paulo, eductus somno cecidit de tertio cenaculo deorsum et sublatus est mortuus.
10 Ad quem cum descendisset Paulus, incubuit super eum et complexus dixit, Nolite turbari: anima enim ipsius in eo est.
11 Ascendens autem frangensque panem et gustans, satisque allocutus usque ad lucem, sic profectus est.
12 Adduxerunt autem puerum viventem, et consolati sunt non minime.
13 Nos autem ascendentes navem enavigavimus in Asson, inde suscepturi Paulum: sic enim disposuerat ipse per terram iter facturus.
14 Cum autem convenisset nos in Asson, adsumto eo venimus Mytilenen,
15 et inde navigantes sequenti die venimus contra Chium, et alia die adplicuimus Samum, et sequenti die venimus Miletum.
16 Proposuerat enim Paulus transnavigare Ephesum, ne qua mora

9. *επι της θυριδος καταφερομενος ὑπνῳ βαθει* (vid. *Orig.* iv. 96^{c}.) | *επι τῃ θυριδι κατεχομενος ὑπνῳ βαρει* D.
— *του Παυλ.*] om. *του* D.
— *κατανεχθις* E.
— *απο* 1°. ABℵE. 31. L. | *ὑπο* D. 13. H.
— *επεσεν*] *πεσων* E.
— *και ηρθη*] om. *και* E. | *και ὁς ηρθη* D* *Gr.* (*και επηρθη* D. *ap. Mill.*)
10. *επεπεσεν*] *επεσεν επ᾽* D.
— *συμπεριλαβων*] -*βαλων* C*.(...§*λων* C.) | add. *αυτον* C. Syrr.Pst.&Hcl. || add. *και* D*. Syr.Pst.
— *εν αυτῳ*] *εν ἑαυτῳ* L.
11. *και* 1°.] om. B*Mai.*
— *τον αρτον* ABℵ*CD*. 13. | * om. *τον* ς. ℵ^{c}D^{2}E. 31. HL.
— *τε*] *δε* D*Gr.* E*Gr.*
— *αχρι* ABℵE. 13. | ‡ *αχρις* ς. CD. 31. HL.
— *αυγης*] *αυτης* ℵ*.
12. *ηγαγον δε τον παιδα*] *ασπαζομενων δε αυτων ηγαγεν τον νεανισκον* D.
13. *προσελθοντες* AB*E. 31. H. | ‡ *προελθοντες* ς. B^{2}ℵC. 13*s.* L. | *κατελθοντες* D*Gr.*
— *επι το*] *εις το* D.
— *επι την* ABℵCE. 13. | ‡ *εις την* ς. D. 31. HL.
13. *Ασσον* Vulg. Memph. Arm. (*Ασον* 13.) | *Θασον* L. Syrr.Pst &Hcl. Theb. (et in ver. 14. exc. L.)
— *οὑτως*] *οὑτος* 13.
— *διατεταγμενος* ante *ην* ABℵE. 13. 31. (-*νον* B*.) | ‡ post ς. DHL. | *εντεταλμενος ην* C.
— *μελλων αυτος*] praem. *ὡς* D. | *αυτος μελλων* E.
14. *δε* om. C* ut vid.
— *συνεβαλλεν* AB(ℵ)E*Gr.* (-*λλον* ℵ*. corr.^{c}.) | ‡ *συνεβαλεν* ς. CD. 13*s.* 31. HL. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm.
— *εις την*] *επι την* ℵ*. (corr.^{c})
— *ηλθομεν*] *ανηλθομεν* L* *Tf.* (nunc ras. ante *ηλθ.*)
— *Μιτυληνην*] -*λινην* AE. | *Μυτυλινην* L.
15. *κακειθεν*] *και εκειθεν* E.
— *αντικρυς* AB*ℵCDE. 13. L. | ‡ -*κρυ* ς. B^{2}. 31. H.
— *ἑτερᾳ*] *ἑσπερᾳ* B.
— *παρεβαλλομεν*] *παρελαβομεν* D*.
— *Σαμον*] † add. *και μειναντες εν Τρωγυλλιῳ* ς. D. 31. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. | om. ABℵCE. 13. Vulg. Memph. Arm. Æth. (*Τρωγυλιᾳ* D*Gr.* *Τρογυλιῳ* L. *Τρωγυλιῳ* 31. | (om. ad fin. ver. Æth.)
15. *τῃ δε* ABℵCE. 13. | * om. *δε* ς. D. 31. HL. Syr.Hcl. Memph. Theb. (et sequenti Vulg. Syr.Pst. Arm.)
— *εχομενῃ*] *ερχομενῃ* D*. 31.
16. *κεκρικει* ABℵC*DE. 13. Vulg. Syr. Hcl. Arm. (*κεκρει* B*. *Rl.* *κεκρικει** *Alf.* *κευρικει*^{2} *Alf.*) | ‡ *εκρινεν* ς. C^{3}. 31. HL. Syr.Pst.
— *ὁπως μη γενηται αυτῳ χρονοτριβησαι*] *μηποτε γενηθῃ αυτῳ κατασχεσις τις* D.
— *αυτῳ* 1°.] *αυτον* H*sic.*
— *εσπευδεν*] ? *εδει* C*.
— *ει δυνατον ειη* (*s. ην*) *αυτῳ*] om. DH. Æth.
— *ειη* ABℵCE. 13. | ‡ *ην* ς. 31. L.
— *την ἡμεραν*] praem. *εις* D. | *τῃ ἡμερᾳ* H.
— *εις*] *εν* D*.
— *Ἱεροσολυμα* BCD. 31. HL. Vulg. | *Ἱερουσαλημ* AℵE. 13.
17. *μετεκαλεσατο*] *μετεπεμψατο* D.
— *τους*] om. E.
18. *παρεγενοντο*] *εσκληρυνοντο* E*Gr.*

9. ductus *Cl.* | 10. in ipso *Cl.* | 11. in lucem *Cl.* | 13. navigavimus *Cl.* | 15. *om.* die 2°. *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

βῆσαι ἐν τῇ Ἀσίᾳ· ἔσπευδεν γάρ, εἰ δυνατὸν ‡ εἴη″
αὐτῷ, τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς γενέσθαι εἰς
Ἱεροσόλυμα. 17 ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου πέμψας εἰς
Ἔφεσον μετεκαλέσατο τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλη-
σίας. 18 ὡς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτὸν εἶπεν αὐτοῖς,
Ὑμεῖς ἐπίστασθε, ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐπέβην
εἰς τὴν Ἀσίαν, πῶς μεθ' ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον
ἐγενόμην, 19 δουλεύων τῷ κυρίῳ μετὰ πάσης ταπεινο-
φροσύνης καὶ † δακρύων καὶ πειρασμῶν τῶν συμβάν-
των μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς τῶν Ἰουδαίων· 20 ὡς
οὐδὲν ὑπεστειλάμην τῶν συμφερόντων τοῦ μὴ ἀναγ-
γεῖλαι ὑμῖν καὶ διδάξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ καὶ κατ' οἴκους,
21 διαμαρτυρόμενος Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησιν τὴν εἰς
† θεὸν μετάνοιαν, καὶ πίστιν † εἰς τὸν κύριον ἡμῶν
Ἰησοῦν [χριστόν]. 22 καὶ νῦν ἰδοὺ ‡ δεδεμένος ἐγὼ″ τῷ
πνεύματι πορεύομαι εἰς Ἱερουσαλήμ, τὰ ἐν αὐτῇ
συναντήσοντά μοι μὴ εἰδώς, 23 πλὴν ὅτι τὸ πνεῦμα
τὸ ἅγιον κατὰ πόλιν διαμαρτύρεταί * μοι″ λέγον
ὅτι δεσμὰ ‡ καὶ θλίψεις με″ μένουσιν. 24 ἀλλ' οὐδενὸς

illi fieret in Asia : festinabat enim, si possibile sibi esset, ut diem pentecosten faceret Hierosolymis.
17 A Mileto autem mittens Ephesum vocavit maiores natu ecclesiae:
18 qui cum venissent ad eum et simul essent, dixit eis, Vos scitis, a prima die qua ingressus sum in Asiam, qualiter vobiscum per omne tempus fuerim,
19 serviens domino cum omni humilitate et lacrimis et temtationibus quae mihi acciderunt ex insidiis Iudaeorum,
20 quomodo nihil subtraxerim vobis utilium, quominus adnuntiarem vobis et docerem vos publice et per domos,
21 testificans Iudaeis atque gentilibus in deum paenitentiam et fidem in domino nostro Iesu Christo.
22 Et nunc ecce ego alligatus spiritu vado in Hierusalem, quae in ea ventura sunt mihi ignorans,
23 nisi quod spiritus sanctus per omnes civitates protestatur mihi dicens quoniam vincula et tribulationes me manent in Hierosolymis.
24 Sed nihil horum vereor,

18. *προς αυτον*] add. *ὁμου οντων αυτων* A. Vulg. | *ὁμως εοντων αυτων* D*. | *ὁμοσε οντων αυτων* D². | *ὁμοθυμαδον* E. ‖ non habent BℵC. 13. 31. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm.
— *αυτοις*] *προς αυτους* D*.
— *επιστασθε*] add. *αδελφοι* D. | om. *Lucif.* 227.
— *πρωτης*] praem. *της* 31.
— *αφ'*] *εφ'* D*.
— *εις*] *επι* E.
— *πως....εγενομην* *Lucif.* 226 ("fui per omne tempus" | *ὡς τριετιαν η και πλειον ποταπως* (*πως²*) *μεθ' ὑμων ην παντος χρονου* D. (*μεθ' ὑμ. τον παντα χρονον εγενομην* D².)
19. *κυριῳ*] add. *μεθ' ὑμων* C. Syr.Hcl. | om. *Lucif.* 226.
— *δακρυων*] † praem. *πολλων* ς. C. 31. HL. Syr.Hcl. Arm. (Æth.) | om. ABℵDE. 13. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Æth. *Platt.* (*Tf.*) *Lucif.* 226.
— *συμβαντων*] *συμβαινοντων* C.
— *επιβολαις* 31.
20. *των συμφεροντων*] ante *ὑπεστειλαμην* C. | Contra, *Lucif.* 227.
— *μη*] om. D. Arm. MSS.
— *ὑμας*] om. D. *Lucif.*

20. *δημοσιᾳ και κατ' οικους*] *κατ' οικ. κ. δημ.* D.
21. *διαμαρτυρομενος*] *-ρουμενος* D*. | *-ραμενος* 31. H.
— *θεον*] † praem. *τον* ς. AD. 13*s*. 31. HL. | om. BℵCE.
— *πιστιν*] † add. *την* ς. E. 31. HL. | om. AB*Mai*ℵCD. 13. Arm. *Lucif.* 227.
— *εις τον κυριον ad fin. ver. Lucif.* | *δια του κυριου ημων Ιησου χριστου* D.
— *ἡμων* *Lucif.* | om. E.
— *χριστον* AℵC(D)E. 13. 31. Vulg. Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. *Platt.* | om. BHL. Syr.Hcl. Theb. Æth. *Rom.* *Lucif.*
22. *δεδεμενος* ante *εγω* ABℵCE. 13. Vulg. *Cl. Fuld.* | ‡ post ς. D. 31. HL. *Am. Tol.* Syrr.Pst.&Hcl. (om. *εγω* *Lucif.* 227.)
— *Ἱερουσαλημ* *Lucif.* | *Ἱεροσολυμα* D.
— *συναντησοντα* BℵL. | *-σαντα* AD*Gr.* E*Gr.* 13. 31. H. | *συμβησομενα* C.
— *μοι* AℵᶜCD. rel. | *εμοι* Bℵ*. | *με* E*Gr.*

22. *ειδως*] *γεινωσκων* D.
23. *το πνευμα το ἁγιον*] *το ἁγιον πνευμα* D.
— *κατα πολιν*] om. E. | *κατα πασαν πολ.* D. (Vulg.) *Lucif.* 227.
— *διαμαρτυρεται* Bℵ*CD. 31. HL. Memph. Theb. *Lucif.* | *διεμαρτυρατο* AℵᶜE. 13.
— *μοι* ABℵCDE. 13. 31. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. Platt. (*Tf.*) *Lucif.* | * om. ς. HL. Æth. *Rom.*
— *λεγον* AB*Mai ed.* 1. *Alf.* ℵC. 31². | *λεγων* B*Mai ed.*2. *Btly.s.* DE. 13. 31* *Scr.* HL.
— *με*] post *και θλιψεις* ABℵCE. 13. H. (Syrr.(Pst.)&Hcl.) (Arm.) *Lucif.* (Et tribulationes Hierosolymis me manent Vulg. *Cl.* et absque "Hieros." *Fuld. Tol.*) | ante ς. 13. L. | (*και θλειψεις μενουσιν μοι εν Ἱεροσολυμοις* D. *Am.* (Syr.Hcl.*) (Theb.) (*Lucif.*) "tibi" Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth.

16. pentecostes *Cl.* | 20. *om.* vobis 1⁰. *Cl. Am.*² | 21. in dominum nostrum Jesum Christum *Cl.* | 22. alligatus ego *Cl.* | sicut *Cl.* | 23. mihi protestatur *Cl.* | me] meae *Am.** | in Hier. † in cod. *Am.* (Jerosolymis me manent *Cl.*)

ABℵCDE. 13. 31. HL. ‡ λόγου″ ποιοῦμαι † τὴν ψυχὴν † τιμίαν ἐμαυτῷ, ὡς
τελειῶσαι τὸν δρόμον μου † καὶ τὴν διακονίαν ἣν
ἔλαβον παρὰ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, διαμαρτύρασθαι τὸ
εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ. 25 καὶ νῦν ἰδοὺ
ἐγὼ οἶδα ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου ὑμεῖς
πάντες, ἐν οἷς διῆλθον κηρύσσων τὴν βασιλείαν †.
26. διότι 26 διὸ μαρτύρομαι ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ, ὅτι κα-
θαρός ‡ εἰμι″ ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων· 27 οὐ γὰρ
ὑπεστειλάμην τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ‡ πᾶσαν τὴν βουλὴν
τοῦ θεοῦ ὑμῖν.″ 28 προσέχετε † ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ
ποιμνίῳ, ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ἐπισκό-
u 1 Pet. 5:2 πους, u ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ‡ κυρίου,″ ἣν
28. ἐκκ τοῦ θεοῦ (?) περιεποιήσατο διὰ ‡ τοῦ αἵματος τοῦ ἰδίου.″ 29 ἐγὼ †
οἶδα † ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν μου λύκοι
βαρεῖς εἰς ὑμᾶς, μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου, 30 καὶ
ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διε-
στραμμένα, τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω
30. αὐτῶν ‡ ἑαυτῶν.″ 31 διὸ γρηγορεῖτε, μνημονεύοντες ὅτι τριε-

nec facio animam meam pre-
tiosiorem quam me, dummodo
consummem cursum meum et
ministerium quod accepi a
domino Iesu, testificari evan-
gelium gratiae dei. 25 Et nunc
ecce ego scio quia amplius
non videbitis faciem meam
vos omnes per quos transivi
praedicans regnum dei. 26 Qua-
propter contestor vos hodierna
die quia mundus sum a san-
guine omnium: 27 non enim
subterfugi quominus adnun-
tiarem omne consilium dei
vobis. 28 Adtendite vobis et
universo gregi, in quo vos
spiritus sanctus posuit episco-
pos regere ecclesiam dei, quam
adquisivit sanguine suo. 29 Ego
scio quoniam intrabunt post
discessionem meam lupi graves
in vos, non parcentes gregi,
30 et ex vobis ipsis exsurgent
viri loquentes perversa, ut ab-
ducant discipulos post se.
31 Propter quod vigilate, me-

24. λογου Bℵ*CD². | ‡ λογου ς. Aℵ^cD*E. 13. 31. HL.
— ποιουμαι tantum Bℵ*CD² Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. *Orig.* iv. 628^e. *Lucif.* 227. | εχω ουδε ποιουμαι Aℵ^c(D*.) 13. Syr.Hcl. (εχω μοι D*.) | ποιουμαι † ουδε εχω ς. E. 31. HL. (Vulg.)
— ψυχην] εὐχην sic 13. ‖ † add. μου ς. D*E. 31. H. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. *Lucif.* | om. ABℵCD². 13. L.
— ἐμαυτῳ] -του D*.
— ὡς ABℵ*(C.) rel. (ἑως ℵ^c.) | ὡστε E. 13. | ὡς το C. | του D.
— τελειωσαι ACDE. rel. | τελειωσω Bℵ.
— δρομον μου] om. μου 31. ‖ † add. μετα χαρας ς. CE. 31. HL. Syr.Hcl. Arm. | om. ABℵD. 13. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Æth. *Lucif.*
— ἡν ελαβον] του λογου ὁν παρελαβον D*. Vulg. *Cl. Lucif.* (ἡν D².)
— διαμαρτυρασθαι] add. Ιουδαιοις και Ἑλλησιν D. Theb. *Lucif.*
— του θεου] om. του D*.
25. ιδου] om. E. 13.
— οιδα] ante εγω C. 31. | post *Lucif.* 227.
— ουκετι] ουκ ℵ.
— την βασιλειαν] † add. του θεου ς. E. 31. HL. Vulg. Syr.Pst. Memph. (*Wilkins.*) Arm. (*Rieu.*) Æth. | om. ABℵC. 13. Syr.Hcl. Memph. *Gb.* Arm. *Gb.* | του Ιησου D. Theb. (Domini Jesu *Lucif.* 227.
26. διο CD². 13. 31. HL. | διοτι ABℵE. (om. διο μαρτυρομαι D*.)
— ὑμιν εν τῃ σημερον ἡμερᾳ ὁτι *Lucif.* 227. | αχρι ουν της σημερον ἡμερας D*.
— ὑμιν] ἡμιν 31*.
— καθαρος ειμι BℵCDE. 13. Vulg. Syr.Hcl. Arm. *Iren.* 201. *Lucif.* 227. | ‡ καθαρος εγω ς. A. 31. HL. Syr.Pst. Æth.
— παντων] add. ὑμων E. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. MSS. Æth. | om. *Iren. Lucif.*
27. μη] om. D*. Arm.
— πασ. τ. βουλ. τ. θεου ante ὑμιν Bℵ*C(D.) 13. 31. Vulg. *Iren.* 202. | ‡ post ς. Aℵ^cEHL. Syrr.Pst. &Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. (ἡμιν D*.) *Iren.* 201. | om. ὑμιν *Lucif.* 227.
28. προσεχετε] † add. ουν ς. CE. 31. HL. *m.* Syrr.Pst.&Hcl. *Iren.* 201. | om. ABℵD. 13. Vulg. Memph. Arm. Æth. *Lucif.* 227. [Theb.]
— ἑαυτοις] αυτοις D*.
28. το πνευμα το ἁγιον *Iren. Orig.* ii. 593^b. *Lucif.* | το ἁγιον πνευμα D *Gr. m.*
— του κυριου AC*DE. 13. Syr.Hcl.*mg.* Memph. Theb. Arm. *Iren.* 201. (*Eus.* in Es. 494^c. πορεύσονται ἐν αὐτῇ λελυτρωμένοι καὶ συνηγμένοι διὰ κυρίου, οὓς αὐτὸς ἐλυτρώσατο τῷ ἰδίῳ αἵματι) *Lucif.* 227. *Chrysost.* in Eph. iv. 12. (xi. 83^b.) *Did. Const. Ap.* ii. 61. 4. *Hieron. Aug.* | ‡ του θεου ς. Bℵ. Vulg. Syr.Hcl.*txt.* [Æth. *Rom.* anc.] *Cyr. Alex.bis.* (Mai. Scrip. Coll. Vat. viii. p. 2. 125, 126.) *Epiph. Bas.* | του κυριου και θεου C³. 31. HL. | Christi Syr.Pst. Æth. *Platt.* | Jesu Christi *m.*
— περιεποιησατο] add. ἑαυτῳ D. | praem. *Iren.*
— του αἱματος του ιδιου ABℵCDE. 13. 31. Vulg. *Iren. Lucif.* (Syr.Hcl.mg. Graecè του ιδιου) | ‡ του ιδιου αἱματος ς. HL.
29. εγω] praem. ὁτι B. ‖ † add. γαρ ς. C³E. 31. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. Æth. | om. A(B vid. supr.)ℵC*D.

24. ministerium verbi *Cl.* | 29. lupi rapaces *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

τίαν νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην μετὰ δακρύων
νουθετῶν ἕνα ἕκαστον. 32 καὶ τὰ νῦν παρατίθεμαι
ὑμᾶς † τῷ θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, τῷ
δυναμένῳ ‡ οἰκοδομῆσαι″ καὶ δοῦναι † * τὴν″ κληρονο-
μίαν ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσιν. 33 ἀργυρίου ἢ χρυ-
σίου ἢ ἱματισμοῦ οὐδενὸς ἐπεθύμησα· 34 αὐτοὶ †
γινώσκετε ὅτι ταῖς χρείαις μου καὶ τοῖς οὖσιν μετ᾽
ἐμοῦ ὑπηρέτησαν αἱ χεῖρες αὗται. 35 πάντα ὑπέδειξα
ὑμῖν ὅτι οὕτως κοπιῶντας δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν
ἀσθενούντων, μνημονεύειν τε τῶν λόγων τοῦ κυρίου
Ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπεν, Μακάριόν ἐστιν ‡ μᾶλλον
διδόναι″ ἢ λαμβάνειν. 36 Καὶ ταῦτα εἰπὼν θεὶς τὰ
γόνατα αὐτοῦ σὺν πᾶσιν αὐτοῖς προσηύξατο. 37 ἱκα-
νὸς δὲ ‡ κλαυθμὸς ἐγένετο″ πάντων, καὶ ἐπιπεσόντες
ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ Παύλου, κατεφίλουν αὐτόν,
38 ὀδυνώμενοι μάλιστα ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει, ὅτι
οὐκέτι μέλλουσιν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ θεωρεῖν. προέ-
πεμπον δὲ αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον.

moria retinentes quoniam per triennium nocte et in die non cessavi cum lacrimis monens unumquemque vestrum.
32 Et nunc commendo vos deo et verbo gratiae ipsius, qui potens est aedificare et dare hereditatem in sanctificatis omnibus.
33 Argentum aut aurum aut vestem nullius concupivi:
34 ipsi scitis quoniam ad ea quae mihi opus erant et his qui mecum sunt ministraverunt manus istae.
35 Omnia ostendi vobis, quoniam sic laborantes oportet suscipere infirmos ac meminisse verbi domini Iesu, quoniam ipse dixit, Beatius est magis dare quam accipere.
36 Et cum haec dixisset, positis genibus suis cum omnibus illis oravit.
37 Magnus autem fletus est omnium, et procumbentes super collum Pauli osculabantur eum,
38 dolentes maxime in verbo quod dixerat, quoniam amplius faciem eius non essent visuri. Et deducebant eum ad navem.

---

13. Vulg. *Iren.* 201. *Lucif.* 227. (εγω δε ℵᶜ. Memph.)
29. οιδα] † add. τουτο ς. C³E. 31. HL. Syr.Hcl. | om. ABℵC*D. 13. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. *Iren.* 201. *Lucif.*
— αφεξιν DE. αφηξιν L.
— εισελευσονται] ελευσονται 13.
30. αυτων 1°. *Iren.* 202. *Lucif.* 228. | om. B. Æth.
— αποσπαν] αποστρεφειν D*Gr.*
— ἑαυτων ABℵ. *Iren.* 202. | ‡ αυτων ς. CDE. 13. 31. HL.
31. νυκτα] -ταν A.
— και] δε D*.
— ἑκαστον] add. ὑμων DE. Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Theb. Arm. MSS. Æth. *Lucif.* 228.
32. παρατιθεμαι] παρατιθεμι E.
— ὑμας] ὑμιν ℵH. ‖ † add. αδελφοι ς. CE. 31. HL. Æth. *Rom.* | om. ABℵD. 13. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. *Platt.* (*Tf.*)
— θεῳ AℵCDE. rel. | κυριῳ B. Memph. Theb.
— οικοδομησαι ABℵCDE. 13. Arm. | ‡ εποικοδ. ς. 31. HL. ‖ add. ὑμας DE. Syr.Pst. Theb. Æth.
— δουναι] † add. ὑμιν ς. C. 13. 31. HL. Syrr. Pst. & Hcl. Theb. Arm. Æth. | om. ABℵDE. Vulg. Memph.
32. την κληρονομιαν AB*Mai Alf.*ℵCE. | * om. την ς. D. 13. 31. HL. ‖ add. αυτου A.
— εν] add. αυτοις D**Scr.* ut vid.
— πασιν] των παντων D.
— fin.] add. cui gloria in secula. Amen. Syr.Hcl.*
33. η 1°.] και D. Vulg. *Cl. m.*
— ουδενος BCD. rel. | ουθενος AℵE. ‖ add. ὑμων DE. *m.* Arm.
34. αυτοι] † add. δε ς. 13*s.* (Syr.Pst.) Memph. (Æth.) | om. ABℵCDE. 31. HL. Vulg.*m.* Syr.Hcl. Theb. Arm.
— γινωσκετε] οιδατε A.
— ταις χρειαις μου] τας χρειας μου πασιν sic D*.
— αυται] μου D. Theb. | add. id. Syr.Pst. Memph.
35. ab init.] praem. και CD². Syr.Pst. Arm.
— παντα] πασι D**Kipl.* et *Scr.*
— δει] ante οὑτως κοπ. 13.
— αντιλαμβανεσθαι] post των ασθενουντων A.
— τε] om. ?A*D*. Memph. Theb.
— των λογων *m.* | τον λογον L. Vulg. Theb. Arm. Æth.
— Ιησου] om. A².
35. αυτος] οὑτος D*.
— μακαριον] -ος D*.
— μαλλον ante διδοναι ABℵCDE. 13. HL. Vulg. *m.* Syr.Hcl. Arm. | ‡ post ς. 31. Syr.Pst. ‖ ἐκ των διαταξεων Hmg.
36. ειπων] ειπας D*.
— αυτου] om. D*. Arm.
— αυτοις] om. C*. Arm.
— προσηυξατο] προσευξατο B*D.
37. δε] τε ℵ.
— κλαυθμος ante εγενετο ABℵCDE. 13. 31. Vulg. Theb. | ‡ post ς. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. [Æth.]
— του Παυλου] om. του D².
— κατεφιλουν] -λων ℵ*. (corr.ᶜ)
38. οδυνωμενοι .... μελλουσιν] μαλιστα επι τῳ λογῳ (add. ῳ̄ ειρηκει²) οδυνωμενοι ὁτι ειπεν (om.²) ουκετι μελλει σοι (μελλουσιν²) D.
— οδυνομενοι H*Tf.*L.
— ῳ] ὃ sic 13.
— αυτου] om. D*.
— εις] επι D.

---

31. *om.* "in" *Cl. Am.*² | 33. et aurum *Cl.* | fin.] *add.* sicut *Cl.* | 36. oravit cum omnibus illis *Cl.* | 37. fletus factus est *Cl.*

ABℵC(D)E. 13. 31. HL.

XXI. 26 [1] Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι ἡμᾶς ἀποσπασθέν-
τας ἀπ' αὐτῶν, εὐθυδρομήσαντες ἤλθομεν εἰς τὴν
‡ Κῶ,″ τῇ δὲ ἑξῆς εἰς τὴν Ῥόδον, κἀκεῖθεν εἰς Πάταρα.
¶ D. [2] καὶ εὑρόντες πλοῖον διαπερῶν εἰς Φοινίκην ¶ ἐπι-
βάντες ἀνήχθημεν. [3] ἀναφανέντες δὲ τὴν Κύπρον καὶ
καταλιπόντες αὐτὴν εὐώνυμον ἐπλέομεν εἰς Συρίαν,
καὶ ‡ κατήλθομεν″ εἰς Τύρον· ἐκεῖσε γὰρ ‡ τὸ πλοῖον
ἦν″ ἀποφορτιζόμενον τὸν γόμον. [4] ‡ ἀνευρόντες δὲ″
τοὺς μαθητὰς ἐπεμείναμεν αὐτοῦ ἡμέρας ἑπτά, οἵτινες
τῷ Παύλῳ ἔλεγον διὰ τοῦ πνεύματος μὴ ‡ ἐπιβαίνειν″
εἰς ‡ Ἱεροσόλυμα.″ [5] ὅτε δὲ ἐγένετο ‡ ἐξαρτίσαι ἡμᾶς″
τὰς ἡμέρας, ἐξελθόντες ἐπορευόμεθα προπεμπόντων
ἡμᾶς πάντων σὺν γυναιξὶν καὶ τέκνοις ἕως ἔξω τῆς
πόλεως, καὶ θέντες τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν
‡ προσευξάμενοι″ [6] † ‡ ἀπησπασάμεθα″ ἀλλήλους,
* καὶ″ ‡ ἐνέβημεν″ εἰς τὸ πλοῖον, ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρε-
ψαν εἰς τὰ ἴδια. [7] ἡμεῖς δὲ τὸν πλοῦν διανύσαντες
ἀπὸ Τύρου κατηντήσαμεν εἰς Πτολεμαΐδα, καὶ ἀσπα-
σάμενοι τοὺς ἀδελφοὺς ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν παρ'
αὐτοῖς. [8] τῇ δὲ ἐπαύριον ἐξελθόντες † ‡ ἤλθαμεν″ εἰς

[1] Cum autem factum esset
ut navigaremus abstracti ab
eis, recto cursu venimus Cho,
et sequenti die Rodum, et
inde Patara. [2] Et cum in-
venissemus navem transfretan-
tem Foenicen, ascendentes
navigavimus. [3] Cum paruis-
semus autem Cypro et relin-
quentes eam ad sinistram,
navigavimus in Syriam et
venimus Tyrum: ibi enim
navis erat expositura onus.
[4] Inventis autem discipulis
mansimus ibi diebus septem,
qui Paulo dicebant per spi-
ritum ne ascenderet Hieroso-
lyma. [5] Et explicitis diebus
profecti ibamus deducentibus
nos omnibus cum uxoribus et
filiis usque foras civitatem, et
positis genibus in litore ora-
vimus: [6] et cum vale fecisse-
mus invicem, ascendimus in
navem, illi autem redierunt in
sua. [7] Nos vero navigatione
explicita a Tyro descendimus
Ptolomaidam, et salutatis fra-
tribus mansimus die una apud
illos. [8] Alia autem die

---

1. *ὡς δε εγεν. αναχθ. ἡμας αποσπασθ.*] *και επιβαντες ανηχθημεν· αποσπασθεντων δε ἡμων* D*.
— *αναχθηναι*] om. A* ut vid. | post *ἡμας* A corr.¹ ‖ *αναχθεντας* ℵ*. (corr.ᶜ)
— *αποσπασθεντας* AℵCD²E*. 31. H. | -*θεντες* BE²L *sic.* (13 *n. l.*)
— *ηλθομεν*] *ἡκομεν* D.
— *την* K.] om. *την* D.
— Κω ABℵCDE. Syrr.Pst.&Hcl. (13 *n. l.*) | ‡ Κων ς. 31. HL.
— *ἑξης*] *επιουσῃ* D.
— *την* ‘P. ABℵE. 31. HL. | om. *την* CD. (13 *n. l.*)
— Πατaρα BℵDE. rel. Syr.Hcl.mg. *Graecè.* | Πατερα AC. ‖ add. *και* Μυρα D. Theb.
2. *διαπερων*] -*ρουν* E. (-*ρον* ℵᶜ. L.)
3. *αναφανεντες* *Elz.* AB(**Rul.*)CE. 13. 31. HL. | -*ναντες* *St.* 3. B²*Rul.Alf.*ℵ. videntes *d.*
— *την*] om. E.
— *και* 1⁰.] om. A. 31. Vulg. *Cl.* (non *Am. Fuld.*)
— *καταλιποντες*] -*λειποντες* A. 13. HL.
— *επλεομεν*] om. A* ut vid. add.¹ (-*ωμεν* 13.) | *επλευσαμεν* E².
3. *κατηλθομεν* ABℵE. 13. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Theb. Æth. | ‡ *κατηχθημεν* ς. C. 31. HL. Syr.Pst. Arm. (enavigavimus *d.*)
— *εκεισε*] *εκει* H.
— *το πλοιον* ante *ην* ABℵCE. 13. Vulg. | ‡ post ς. 31. HL. *d.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm.
4. *ανευροντες δε* ABℵC*E. 13. 31. Vulg. Memph. Theb. | ‡ *και ανευροντες* ς. C³HL. *d.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. ‖ add. *και* 13.
— *τους μαθ.*] om. *τους* HL.
— *επεμειναμεν*] *επεκειναμεν* *sic* 13.
— *αυτου* BℵC. rel. Vulg. Arm. | *αυτοις* AEL. *d.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb.
— *ελεγον*] -*γαν* B. (add. id. post *πνευματος* B* *Alf.*)
— *επιβαινειν* ABℵC. 13 ut vid. | ‡ *αναβαινειν* ς. E. 31. HL.
— Ἱεροσολυμα ABℵCE. 13. *d.* Vulg. | ‡ Ἱερουσαλημ ς. 31. HL.
5. *ὁτε δε εγενετο εξαρτισαι ἡμας τας ἡμερας εξελθ. επορ.*] *ὁτε δε εγενετο εξελθειν ἡμας ἡμερας εξαρτησαι εξελθοντες* *sic* 13. | sequenti autem die exeuntes ambulamus viam nostram *d.*
5. *εξαρτισαι* ante *ἡμας* ABE. | ‡ post ς. ℵC. 31. HL. [Vulg. Syrr.Pst.&Hcl.]
— *εξελθοντες*] om. A.
— *ἑως*] om. ℵ. *d.*
— *τα γονατα*] add. *τα* 31.
— *προσευξαμενοι* ABℵCE. 13. Syr.Hcl. (-*ηυξ*-) | ‡ *προσηυξαμεθα* ς. (31.) H(L.) (-*ευξ*- 31. L) *d.* Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. (ℵ* *et* ante *et* post *επι τον αιγιαλον.* 1ᵐ delevit ipse scriptor.)
6. *απησπασαμεθα* Bℵ(C)E. 13. Æth. (*απεσπ.* C. *απησπασμεθα* A. 13*.) | † *και*″ ‡ *ασπασαμενοι* ς. 31. HL. *d.* Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm.
— *αλληλους και* ABℵCE. 13. Syr.Pst. Æth. | * om. *και* ς. 31. HL. *d.* Vulg. Memph. Theb. Syr.Hcl. Arm.
— *ενεβημεν* BℵᶜE. | ‡ *επεβημεν* ς. 13*s*. 31. HL. | *ανεβημεν* Aℵ*C.

---

1. Coum *Cl.* | Rhodum *Cl.* | Pataram *Cl.* | 2. in Phoenicem *Cl.* | 3. apparuissemus *Cl.* | *om.* "et" *ante* reliqu. *Cl.* | expositura erat *Cl.* | 4. Ierosolymam *Cl.* | 5. expletis *Cl.* | 6. *om.* "in" *ante* navem *Cl.* | 7. expleta *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

Καισάρειαν, καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον Φιλίππου
τοῦ εὐαγγελιστοῦ, † ὄντος ἐκ τῶν ἑπτά, ἐμείναμεν
παρ' αὐτῷ. 9 τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέρες ‡ τέσσαρες
Α′ παρθένοι″ προφητεύουσαι. 10 ἐπιμενόντων δὲ † ἡμέρας
§ D πλείους κατῆλθέν τις ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας § προφήτης
ὀνόματι Ἄγαβος, 11 καὶ ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς καὶ ἄρας
τὴν ζώνην τοῦ Παύλου, δήσας † ‡ ἑαυτοῦ″ ‡ τοὺς πόδας
καὶ τὰς χεῖρας″ εἶπεν, Τάδε λέγει τὸ πνεῦμα τὸ
ἅγιον, Τον ἄνδρα οὗ ἐστιν ἡ ζώνη αὕτη, οὕτως δή-
σουσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ οἱ Ἰουδαῖοι καὶ παραδώσουσιν
εἰς χεῖρας ἐθνῶν. 12 ὡς δὲ ἠκούσαμεν ταῦτα, παρεκα-
λοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι τοῦ μὴ ἀναβαίνειν
αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ. 13 ‡ τότε ἀπεκρίθη″ † ὁ Παῦλος,
Τί ποιεῖτε κλαίοντες καὶ συνθρύπτοντές μου τὴν
καρδίαν; ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον δεθῆναι, ἀλλὰ καὶ ἀπο-
θανεῖν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἑτοίμως ἔχω ὑπὲρ τοῦ ὀνόμα-
τος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. 14 μὴ πειθομένου δὲ αὐ-
τοῦ ἡσυχάσαμεν εἰπόντες, ‡ Τοῦ κυρίου τὸ θελημα″
‡ γινέσθω.″
27 15 Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ‡ ἐπισκευασά-

profecti venimus Caesaream,
et intrantes in domum Philippi
evangelistae, qui erat de sep-
tem, mansimus apud eum.
9 Huic autem erant filiae
quattuor virgines prophetantes.
10 Et cum moraremur per dies
aliquot, supervenit quidam a
Iudaea propheta nomine Aga-
bus. 11 Is cum venisset ad
nos, tulit zonam Pauli et alli-
gans sibi pedes et manus dixit,
Haec dicit spiritus sanctus,
Virum cuius est zona haec sic
alligabunt in Hierusalem
Iudaei et tradent in manus
gentium. 12 Quod cum audis-
semus, rogabamus nos et qui
loci illius erant ne ascenderet
Hierosolyma. 13 Tunc re-
spondit Paulus et dixit, Quid
facitis flentes et affligentes cor
meum? Ego enim non solum
alligari sed et mori in Hieru-
salem paratus sum propter
nomen domini Iesu. 14 Et
cum ei suadere non possemus,
quievimus dicentes, Domi-
ni voluntas fiat. 15 Post
dies autem istos praeparati

---

7. *κατηντησαμεν* Bℵ*C. rel. | *κατεβημεν* AℵE.
— *Πτολεμαιδαν* ℵ*. *Πτολομαιδα* C.
— *εμειναμεν*] *επεμειναμεν* A.
8. *εξελθοντες*] † add. *οἱ περι τον Παυλον* ϛ. 31. HL. Æth. | om. ABℵCE. 13. *d.* Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm.
— *ηλθαμεν* B. (*ηλθομεν* *Elz.* AℵCE. 13.) *d.* Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. *Eus.* H.E. iii. 31. (126.) | *ηλθον* *St.*3. 31. HL.
— *οντος*] † praem. *του* ϛ. 13*s.* | om. ABℵCE. 31. HL. *Eus.* H.E.
—, 9. *εκ των ἑπτα....τουτῳ δε*] om. 31. hab. *Eus.* H.E.
9. *θυγατερες τεσσαρες παρθενοι* ABℵ. 13. 31 *sic. d. Am. Fuld.* | ‡ *θυγ. παρθ. τεσσ.* ϛ. EHL. Syrr. Pst.&Hcl. | *παρθ. θυγ. τεσσ.* C. *Eus.* H.E. iii. 31. (126.) quat. fil. virg. Vulg. *Cl.* Æth.
10. *επιμεν. δε*] † add. *ἡμων* ϛ. ℵcE. 31. L. Syr. Hcl. mg. Arm. | *αυτων* ℵ*. | om. ABC. 13. H. Vulg. Syrr. (Pst.)& Hcl. txt. (Memph. Theb. ut vid.)
— *απο της Ιουδ.*] post *προφ.* L.
11. *και ελθων*] *ανελθων δε* D*.
— *δησας*] † add. *τε* ϛ. HL. Vulg. Syr. Pst. (Æth.) | om. ABℵCDE. 13. 31. Syr. Hcl. Memph. Theb. Arm.
11. *ἑαυτου* ABℵCDE. 13. Vulg. Syr. Pst. (*ἑαυτον* *Orig.* iii. 708c.) | ‡ *αυτου* ϛ. 31. HL. Syr. Hcl. (habent *αὐτοῦ* non *αὐτ.*)
— *τους ποδας και τας χειρας* BℵCDE. 13. HL. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Arm. | ‡ *τας χειρας και τους ποδας* ϛ. A. 31. Memph. Theb. Æth. (*χειρων και ποδων* *Orig.* iii.)
— *εν*] *εις* D.
— *οἱ*] om. D*.
— *χειρας*] praem. *τας* ℵ*. (corr.1)
12. *τε*] om. D.
— *εντοπιοι*] add. *τον Παυλον* D. Æth.
— *αναβαινειν*] *επιβαινειν* D.
— *αυτον*] om. E.
13. *τοτε απεκριθη* ABℵCE. 13. 31. Vulg. Syr. Pst. Memph. Theb. Arm. | (add. *δε* C*. 13. add. *τε* 31.) | *ειπεν δε προς ἡμας* D. | ‡ *απεκριθη † δε″* ϛ. Syr. Hcl. | *απεκριθη τε* HL. Æth.
— *ὁ Παυλος*] om. *ὁ* B*. (add.1 *Alf.*) ‖ add. *και ειπεν* AℵE. 13. (Syr. Pst.) Arm. Æth.
— *κλαιοντες και*] om. ℵ*. (add.c)
— *συνθρυπτοντες* *Orig.* iii. 708c. | *θορυβουντες* D*.
13. *γαρ* *Orig.* iii. *Tert.* de fuga 7. | *δε* EGr. *Tert.* Scorp. 15.
— *δεθηναι*] add. *βουλομαι* D. om. *Orig.* iii.
— *εις Ἱερους.* *Orig.* iii. | post *ἑτοιμως εχω* A. (Syr. Pst.) (Æth.) ctra, *Orig.* iii. (*εν Ἱερ.* ℵ*. corr.1)
— *Ιησου*] add. *χριστου* CD. Syr. Pst. Arm. *Tert. bis.* | om. *Orig.* iii.
14. *ειποντες*] praem. *οἱ* D*.] add. *προς αλληλους* D.
— *του κυριου* ante *το θελημα* ABℵCE. 13. 31. Vulg. Arm. | ‡ post ϛ. (D.) HL. *Tert.* Scorp. 15. de fuga. 6. (12.) (*τ. θεου* DGr. vid. *Mart. Polyc.* vii. *Tert.* de fuga. 12.)
— *γινεσθω* ABℵCDE. 31. | ‡ *γενεσθω* ϛ. 13*s.* HL. vid. *Mart. Polyc.*
15. *τας ἡμερας ταυτας*] *τινας ἡμερας* D.
— *επισκευασαμενοι* AB(ℵ)E. 31. L. (-*νον* ℵ*.) | *επισκεψαμενοι* H. | ‡ *αποσκευασαμενοι* ϛ. 13. | *παρασκευασαμενοι* C. | *αποταξαμενοι* D.

---

8. *om.* "in" *ante* domum *Cl.* | erat unus de *Cl.* | 9. quatuor filiae *Cl.* | 12. Ierosolymam *Cl.*

ABℵC[D]E. 13.31. HL.

μενοι″ ἀνεβαίνομεν εἰς ¶ ‡ Ἱεροσόλυμα.″ 16 συνῆλθον
δὲ καὶ τῶν μαθητῶν ἀπὸ Καισαρείας σὺν ἡμῖν, ἄγοντες
¶ D. παρ' ᾧ ξενισθῶμεν Μνάσωνί τινι Κυπρίῳ, ἀρχαίῳ
μαθητῇ.
17 Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀσμένως
ΛΑ' ‡ ἀπεδέξαντο″ ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί. 18 τῇ δὲ ἐπιούσῃ
εἰσῄει ὁ Παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς Ἰάκωβον, πάντες τε
§ D. § παρεγένοντο οἱ πρεσβύτεροι. 19 καὶ ἀσπασάμενος
αὐτοὺς ἐξηγεῖτο καθ' ἓν ἕκαστον ὧν ἐποίησεν ὁ θεὸς
ἐν τοῖς ἔθνεσιν διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ. 20 οἱ δὲ
ἀκούσαντες ἐδόξαζον τὸν ‡ θεόν,″ ‡ εἶπάν″ τε αὐτῷ,
Θεωρεῖς ἀδελφέ, πόσαι μυριάδες εἰσὶν ‡ ἐν τοῖς
Ἰουδαίοις″ τῶν πεπιστευκότων, καὶ πάντες ζηλωταὶ
τοῦ νόμου ὑπάρχουσιν. 21 κατηχήθησαν δὲ περὶ σοῦ,
ὅτι ἀποστασίαν διδάσκεις ἀπὸ ‡ Μωυσέως″ τοὺς κατὰ
τὰ ἔθνη [πάντας] Ἰουδαίους, λέγων μὴ περιτέμνειν
αὐτοὺς τὰ τέκνα μηδὲ τοῖς ἔθεσιν περιπατεῖν. 22 τί
οὖν ἐστιν; πάντως † ἀκούσονται † ὅτι ἐλήλυθας. 23 τοῦ-
το οὖν ποίησον ὅ σοι λέγομεν· εἰσὶν ἡμῖν ἄνδρες
τέσσαρες εὐχὴν ἔχοντες ἐφ' ἑαυτῶν· 24 τούτους

ascendebamus Hierusalem :
16 venerunt autem et ex disci-
pulis a Caesarea nobiscum,
adducentes apud quem hospi-
taremur, Mnasonem quendam
Cyprium, antiquum discipulum.
17 Et cum venissemus Hieroso-
lyma, libenter exceperunt nos
fratres. 18 Sequenti autem die
introibat Paulus nobiscum ad
Iacobum, omnesque collecti
sunt seniores. 19 Quos cum
salutasset, narrabat per sin-
gula quae fecisset deus in
gentibus per ministerium ip-
sius. 20 At illi cum audissent,
magnificabant deum, dixerunt-
que ei, Vides, frater, quot
milia sunt in Iudaeis qui cre-
diderunt, et omnes aemula-
tores sunt legis, 21 audierunt
autem de te quia discessionem
doceas a Mose eorum qui per
gentes sunt Iudaeorum, dicens
non debere eos circumcidere
filios suos neque secundum
consuetudinem ingredi. 22 Quid
ergo est? utique oportet con-
venire multitudinem: audient
enim te supervenisse. 23 Hoc
ergo fac quod tibi dicimus.
Sunt nobis viri quattuor votum
habentes super se : 24 his

---

15. *ανεβαινομεν* ABℵ^c. rel. | *αναβαινομεν* CDL*. | om. ℵ*.
— *Ἱεροσολυμα* ABℵCD *Wtst.*E. *d.* | ‡ *Ἱερουσαλημ* ς. 13. 31. HL. Vulg.
16. *συνηλθον δε και των μαθητων*] om. D* *Wtst.* et *d.*
— *και των μαθητων*] post *απο Καισαρειας* 31.
— *και*] add. *εκ* E.
— *απο*] *εκ* D.
— *αγοντες*] *οὑτοι δε ηγαγον* D *Wtst.* || add. *ἡμας* D *Wtst.*E. *d.* Arm.
— *παρ' ᾡ*] *προς οὑς* D *Wtst.* (non *d.*) *παρ' ᾡ Uss.*
— *ξενισθωμεν*] add. *και παραγενομενοι εις τινα κωμην εγενομεθα παρα* D *Wtst.d.* Syr.Hcl.mg.
— *Μνασωνι*] *Νασωνι* D* *Wtst. d. Fuld. Tol.* | *Μνασω·* B. *Ιασονι* ℵ. Memph. *Μνασονι* 13.
— *τινι*] om. A*. (add.¹)
— *αρχαιῳ*] post *μαθητῃ* D *Wtst. d.*
17. ver. *κακειθεν εξιοντες ηλθομεν εις Ἱεροσολυμα ὑπεδεξαν τε* (*δε Uss.* et *d.*) *ἡμας ασμενως οἱ αδελφοι* D *Wtst. d.* Syr.Hcl.mg.

17. *απεδεξαντο* ABℵCE. 13. | ‡ *εδεξαντο* ς. 31. HL.
18. *δε* BC.*d.* rel. | *τε* Aℵ E. Syrr.Pst.&Hcl. Æth.
— *παρεγενοντο*] *ησαν δε παρ' αυτῳ* D*.
— *πρεσβυτεροι*] add. *συνηγμενοι* D.
19. *και ασπασαμενος αυτους εξηγειτο καθ' ἑν*] *οὑς ασπαμενος διηγειτο ἑνα* D* *Gr.*
— *αυτους*] *αυτου* C*. | *αυτοις* L.
— *καθ' ἑν*] *καθ' ἑνα* H*.
— *ὡν*] *ὡς* D*.
— *εν τοις*] om. *εν* D*.
— *δια*] om. ℵ.
20. *ακουσαντες*] *ακουοντες* HL.
— *εδοξαζον* ABCE. rel. | *-ασαν* ℵD.
— *θεον* ABℵCE. 13. L. Vulg. Syr.Pst. Memph. Arm. | ‡ *κυριον* ς. D. 31. H. Syr.Hcl. Theb.
— *ειπαν τε* ℵE. (‡ *ειπον τε* ς. ABHL.) Vulg. Syr.Pst. | *ειπεν τε* 13. | *ειποντες* CD. 31. Syr.Hcl.
— *αυτῳ* om. D.
— *εν τοις Ιουδαιοις* ABCE. 13. Vulg. Memph. Æth. | *εν τῃ Ιουδαιᾳ* D. Syr.Pst Theb. | om. ℵ. | ‡ *Ιουδαιων* ς. HL. Syr.Hcl. Arm. (post *των πεπιστ.*)

20. *παντες*] add. *τουτοι* D*. *οὑτοι* D². *Tol.* Syr.Pst. | add. *ζητουσιν και* 13.
21. *κατηχθησαν*] *κατηκησαν* D*.
— *δε*] om. ℵ*. (add.^c)
— *Μωυσεως* BℵCE. 13. 31. H. | ‡ *Μωσεως* ς. ADL.
— *τα*] om. D*.
— *παντας* BℵCD². 31. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. Æth. | om. AD*E. 13. Vulg. Memph.
— *Ιουδαιους*] *εισιν Ιουδαιοις* D*.
— *λεγων*] om. D. | *λεγω* ℵ*. (corr.^c)
— *μη*] add. *οφιλειν* E. Vulg.
— *μηδε τοις εθεσιν*] *μητε εν τοις εθνεσιν αυτου* D*. Syr.Hcl.*mg.* | *μηδε τοις εθεσιν αυτους* D².
22. *παντως*] † add. *δει πληθος συνελθειν* ς. D. 31. HL. (*το πλη.* D².) | *δει συνελθ. πληθος* AℵC²E. 13. Vulg. | om. BC*. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.
— *ακουσονται*] † add. *γαρ* ς. Aℵ^cDE. 13. 31. HL. Vulg. Æth. | om. Bℵ*C. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm.

---

15. in Jerusalem *Cl.* | 16. adducentes secum apud *Cl.* | 17. Ierosolymam *Cl.* | 19. deus fecisset *Cl.* | 21. dicentes *Am.**

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

παραλαβὼν ἁγνίσθητι σὺν αὐτοῖς, καὶ δαπάνησον
ἐπ' αὐτοῖς [v] ἵνα ‡ ξυρήσονται″ τὴν κεφαλήν, καὶ ‡ γνώ-
[v] Num. 6:21. σονται″ πάντες ὅτι ὧν κατήχηνται περὶ σοῦ οὐδέν
ἐστιν, ἀλλὰ στοιχεῖς καὶ αὐτὸς ‡ φυλάσσων τὸν νό-
[w] cap. 15:20, 29. μον.″ 25 [w] περὶ δὲ τῶν πεπιστευκότων ἐθνῶν ἡμεῖς
25. *ἐπεστείλαμεν* ‡ ἀπεστείλαμεν″ κρίναντες † φυλάσσεσθαι αὐτοὺς τό
τε εἰδωλόθυτον καὶ † αἷμα καὶ πνικτὸν καὶ πορνείαν.
ΑΒ′ 26 τότε ὁ Παῦλος παραλαβὼν τοὺς ἄνδρας τῇ ἐχομένῃ
ἡμέρᾳ σὺν αὐτοῖς ἁγνισθεὶς εἰσῄει εἰς τὸ ἱερόν,
διαγγέλλων τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἡμερῶν τοῦ ἁγνι-
[x] Num. 6:5, seq. σμοῦ,[x] ἕως οὗ προσηνέχθη ὑπὲρ ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν
ἡ προσφορά. 27 ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἑπτὰ ἡμέραι συν-
τελεῖσθαι, οἱ ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι θεασάμενοι
αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ συνέχεον πάντα τὸν ὄχλον, καὶ
‡ ἐπέβαλαν″ ‡ ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας″ 28 κράζοντες,
Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, βοηθεῖτε. οὗτός ἐστιν ὁ ἄνθρω-
πος ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ νόμου καὶ τοῦ τόπου
τούτου πάντας ‡ πανταχῇ″ διδάσκων, ἔτι τε καὶ
Ἕλληνας εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἱερὸν καὶ κεκοίνωκεν
τὸν ἅγιον τόπον τοῦτον. 29 ἦσαν γὰρ προεωρακότες

adsumtis sanctifica te cum illis, et inpende in illis ut radant capita, et scient omnes quia quae de te audierunt falsa sunt, sed ambulas et ipse custodiens legem.
25 De his autem qui crediderunt ex gentibus nos scripsimus indicantes ut abstineant se ab idolis immolato et sanguine et suffocato et fornicatione.
26 Tunc Paulus adsumtis viris postera die purificatus cum illis intravit in templum, adnuntians expletionem dierum purificationis donec offerretur pro unoquoque eorum oblatio.
27 Dum enim septem dies consummarentur, hi qui ab Asia erant Iudaei cum vidissent eum in templo, concitaverunt omnem populum et iniecerunt ei manus, clamantes,
28 Viri Israhelitae, adiuvate. Hic est homo qui adversus populum et legem et locum hunc omnes ubique docens, insuper et gentiles induxit in templum et violavit sanctum locum istum.
29 Viderant enim

23. *ὁτι*] om. ℵ*. (add.ᶜ)
— *εληλυθας*] -*θες* B.
— *ὁ*] *ὁπερ* E.
— *εφ'* ACDE. rel. | *αφ'* Bℵ.
24. *επ' αυτοις* A¹BℵCE. 31. HL. | *επ' αυτους* A*. 13. | *εις αυτους* D.
— *ξυρησονται* B*ℵD²E. 13. | ‡ *ξυρησωνται* ς. AB²C. 31. H. | *ξυρωνται* D*. | *ξυρίσων sic* L.
— *γνωσονται* ABℵCDE. 13. 31. | ‡ *γνωσιν* ς. HL.
— *ὡν*] praem. *περι* C.
— *σου*] *ου* D*.
— *αλλα*] add. *και* A.
— *αλλα στοιχεις και*] *αλλ' ὁτι πορευου* D*.
— *φυλασσων* ante *τον νομον* ABℵCD(E). 13. 31. Vulg Syr.Hcl. | ‡ post ς. HL. Syr.Pst. | (*φυλασσιν* E.)
25. *εθνων*] *ανθρωπων* E. *Cod. Bed.* || add. *ουδεν εχουσι λεγειν προς σε* D. Theb.
— *ἡμεις*] add. *γαρ* D.
— *απεστειλαμεν* BD*Gr.* Syr.Hcl. Memph. Arm. | ‡ *επεστειλαμεν* ς. AℵCE. 13*s*. 31. HL. *d.* Vulg. Syr.Pst. Theb. (Æth. *ut vid.*) (destinavimus *e.*)

25. *κριναντες*] -*νοντες* D*. || † add. *μηδεν τοιουτον τηρειν αυτους ει μη* ς. (C)D(E) 31. HL. *Cod. Bed.* Syr.Hcl. Arm. Æth. *ut vid.* | om. ABℵ. 13. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. (*τοιουτο* CE.)
— *το τε ειδωλοθυτον.... πορνειαν*] *απο ιδωλοθυτων και αἱματος και πνικτου και πορνιας* E. Syrr.Pst.&Hcl.
— *τε*] om. D. Syr.Pst.
— *αἱμα*] † praem. *το* ς. 31. HL. | om. ABℵCD. 13. (vid. E supra.)
— *και πνικτον*] om. D. | *κ. το πνικτ.* 31.
26. *ὁ Παυλος*] om. *ὁ* DE.
— *εχομενῃ*] *ερχομενῃ* 31. | *επιουσῃ* D.
— *εισῃει*] *εισηλθεν* D. | *εἰσεῖη sic* L.
— *ἑως οὑ*] *ὁπως* D.
— *ἡ προσφ.*] om. *ἡ* D.
27. *ὡς δε.... συντελεισθαι*] *συντελουμενης δε της ἑβδομης ἡμερας* D.
— *εμελλον*] *ημελλον* E. 31 *Scr.* L.
— *αἱ*] om. E.
— *οἱ*] add. *δε* D.
— *Ιουδαιοι*] add. *εληλυθοτες* D.
— *θεασαμενοι αυτον εν τῳ ἱερῳ*] ante *οἱ απο της Ασιας Ιουδαιοι* C. Arm.
— *συνεχεον* ABℵD. 13. 31. HL. | *συνεχεαν* C. Vulg. *e.* | *συνεκεινησαν τε* E.
27. *παντα*] om. E.
— *επεβαλαν* Aℵ*. | *επεβαλον* ς. Bℵᶜ CE. 13. 31. HL. | *επιβαλλουσιν* D*Gr.*
— *επ' αυτον* ante *τας χειρας* ABℵCDE. 13. 31. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. | ‡ post ς. HL. Memph. Theb.
28. *βοηθειτε*] *βοηθησαται* E.
— *τοπου*] add. *του ἁγιου* AC². (vid. ver. 28. & 13.)
— *τουτου*] -*τους* ℵ*. (corr.¹)
— *πανταχη* ABℵCDE. 13. | ‡ *πανταχου* ς. 31. HL.
— *ετι*] *εἰ* 13.
— *τε*] om. D. 31.
— *εισηγαγεν*] *εισηγεν* D*.
— *το*] om. D*.
— *κεκοινωκεν* AB*ℵ¹C. 13. 31. HL. | *κεκοινωνηκεν* B²E. (*κεκοινωνκεν* ℵ*.) | *εκοινωνησεν* D*. | *εκοινωσεν* D².
29. *προεωρακοτες*] *ἑορακοτες* (31.) HL. Vulg. (*ἑωρ.* 31.)

27. dum autem *Cl.* | de Asia *Cl.*

ABℵ(C)DE. 13. 31. HL.

Τρόφιμον τὸν Ἐφέσιον ἐν τῇ πόλει σὺν αὐτῷ, ὃν
ἐνόμιζον ὅτι εἰς τὸ ἱερὸν εἰσήγαγεν ὁ Παῦλος.
30 ἐκινήθη τε ἡ πόλις ὅλη, καὶ ἐγένετο συνδρομὴ τοῦ
λαοῦ, καὶ ἐπιλαβόμενοι τοῦ Παύλου, εἷλκον αὐτὸν
¶ C ἔξω τοῦ ἱεροῦ· καὶ εὐθέως ἐκλείσθησαν αἱ θύραι.¶
31 ζητούντων ‡ τε″ αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ἀνέβη φάσις τῷ
χιλιάρχῳ τῆς σπείρης ὅτι ὅλη ‡ συγχύννεται″ Ἱερου-
σαλήμ· 32 ὃς ἐξαυτῆς παραλαβὼν στρατιώτας καὶ
‡ ἑκατοντάρχας″ κατέδραμεν ἐπ᾽ αὐτούς. οἱ δὲ ἰδόντες
τὸν χιλίαρχον καὶ τοὺς στρατιώτας ἐπαύσαντο τύπ-
τοντες τὸν Παῦλον. 33 τότε ἐγγίσας ὁ χιλίαρχος
ἐπελάβετο αὐτοῦ καὶ ἐκέλευσεν δεθῆναι ἁλύσεσιν
δυσίν, καὶ ἐπυνθάνετο τίς † εἴη καὶ τί ἐστιν πεποιηκώς.
34 ἄλλοι δὲ ἄλλο τι ‡ ἐπεφώνουν″ ἐν τῷ ὄχλῳ· μὴ
‡ δυναμένου″ δὲ * αὐτοῦ″ γνῶναι τὸ ἀσφαλὲς διὰ τὸν
θόρυβον, ἐκέλευσεν ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβο-
λήν. 35 ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ τοὺς ἀναβαθμούς, συνέβη
βαστάζεσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν διὰ τὴν
βίαν τοῦ ὄχλου· 36 ἠκολούθει γὰρ τὸ πλῆθος τοῦ
λαοῦ ‡ κράζοντες″, Αἶρε αὐτόν. 37 μέλλων τε εἰσάγε-
σθαι εἰς τὴν παρεμβολὴν ὁ Παῦλος λέγει τῷ χι-
λιάρχῳ, Εἰ ἔξεστίν μοι εἰπεῖν τι πρός σε; ὁ δὲ ἔφη,
Ἑλληνιστὶ γινώσκεις; 38 οὐκ ἄρα σὺ εἶ ὁ Αἰγύπτιος
ὁ πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀναστατώσας καὶ ἐξαγα-

Trofimum Ephesium in civitate cum ipso, quem aestimaverunt quoniam in templum induxisset Paulus.
30 Commotaque est civitas tota, et facta est concursio populi, et adprehendentes Paulum trahebant eum extra templum, et statim clausae sunt ianuae.
31 Quaerentibus autem eum occidere, nuntiatum est tribuno cohortis quia tota confunditur Iherusalem:
32 qui statim adsumtis militibus et centurionibus decucurrit ad illos. Qui cum vidissent tribunum et milites, cessaverunt percutere Paulum.
33 Tunc accedens tribunus adprehendit eum et iussit alligari catenis duabus, et interrogabat quis esset et quid fecisset.
34 Alii autem aliud clamabant in turba: et cum non posset certum cognoscere prae tumultu, iussit duci eum in castra.
35 Et cum venisset ad gradus, contigit ut portaretur a militibus propter vim populi:
36 sequebatur enim multitudo populi clamans, Tolle eum.
37 Et cum coepisset induci in castra Paulus, dicit tribuno, Si licet mihi loqui aliquid ad te? Qui dixit, Grece nosti?
38 nonne tu es Aegyptius qui ante hos dies tumultum concitasti et eduxisti in desertum

29. τον Εφεσ.] om. τον ℵ.
— ενομιζον] ενομισαμεν DGr.
— ὁ] om. D.
30. του Παυλου] τον Παυλον E.
— ειλκον] ειλκων D. | ηλκον E. 13.
— αυτον] om. D. *Fuld.*
— και ult.] om. ℵ*. (add.[c])
— ευθεως] post εκλεισ. ℵ*. (corr.[c]) | εκλισθη ℵ*. add. -σαν[1].
— αἱ θυραι] om ℵ*. (add.[c])
31. ζητουντων τε ABℵE. Syr.Pst. Æth. (13 *n. l.*) | ‡ ζητ. δε ϛ. D[2]. 31. HL. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. | και ζητ. D*.
— συγχυννεται AB*ℵ*D. (13.) Vulg. (-χυνετ. B[2]. 13.) | ‡ συγκεχυται ϛ. ℵ[c]E. 31. HL.
— fin.] add. Vide igitur ne faciant insurrectionem Syr.Hcl.*
32. παραλαβων AℵDE. rel. | λαβων B.
— ἑκατονταρχας ABℵD*E. 13. | ‡ -χους ϛ. D[2]. 31. HL.
33. τοτε εγγισας Syr.Hcl. | εγγισας δε HL. (Syr.Pst.)
— επελαβετο] επεβαλετο 31.
— αυτου] αυτον L.
— τις] τι· EGr. Æth. ‖ † add. αν ϛ. E. 31. HL. | om. ABℵD. (13 *n. l.*)
— τι] τις D*.
34. αλλο τι] αλλα DGr. Syr.Hcl.
— επεφωνουν ABℵDE. 13. | επιβοων sic 31. | ‡ εβοων ϛ. HL.
— μη δυναμενου δε αυτου ABℵ(D)E. 13. 31. (και μη δυν. D.) | ‡ μη δυναμενος δε (*om. αυτου) ϛ. HL.
— εκελευσεν] -σαν 31*Scr.*
— αυτον] ante αγεσθαι 31.
35. δε] om. 13.
— επι] εις D.
— βασταζεσθαι αυτον] τον Παυλον βασταζεσθαι D.
— των στρατ.] om. των 13.
— οχλου] λαου D.
36. του λαου] om. D.
— κραζοντες ABℵEGr. 13. Syr.Pst. (Arm.) | ‡ κραζον ϛ. D. 31. HL. Vulg. Syr.Hcl.
36. αιρε] αναιρεισθαι DGr. (tolle e medio inimicum nostrum Theb.)
37. ὁ Παυλος] om. D. (trsp. Arm.)
— λεγει τῳ χιλιαρχῳ] τῳ χειλ. αποκριθεις ειπεν D. | ειπε τῳ χιλ. 31.
— ειπειν] λαλησαι D. Arm.
— τι ABℵE. 13. Vulg. Syr.Hcl. Memph. (Theb.) | om. DHL. *Tol.* Syr.Pst. Arm. | τις 31.
38. ουκ αρα Syr.Hcl. *Eus.* H.E. ii. 21. (75.) | ου D.
— αναστατωσας *Eus.* H.E. | εξαναστατωσας E.
— σικαριων Syr.Hcl.mg. *Graecè.* | σιρικαριων E.
39. ὁ Παυλος] om. ὁ 31.
— ειμι] om. ℵ*. add.[c]

29. introduxisset *Cl.* | 32. decurrit *Cl.* | 33. jussit eum allig. *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

γὼν εἰς τὴν ἔρημον τοὺς τετρακισχιλίους ἄνδρας τῶν
σικαρίων; 39 εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος, Ἐγὼ ἄνθρωπος μέν
εἰμι Ἰουδαῖος, Ταρσεύς, τῆς Κιλικίας οὐκ ἀσήμου
πόλεως πολίτης, δέομαι δέ σου, ἐπίτρεψόν μοι λαλῆ-
σαι πρὸς τὸν λαόν.
40 Ἐπιτρέψαντος δὲ αὐτοῦ ὁ Παῦλος ἑστὼς ἐπὶ τῶν
ἀναβαθμῶν κατέσεισεν τῇ χειρὶ τῷ λαῷ, πολλῆς δὲ
σιγῆς γενομένης προσεφώνησεν τῇ Ἑβραΐδι διαλεκ-
XXII. τῳ λέγων, 1 "Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατέ
μου τῆς πρὸς ὑμᾶς ‡ νυνὶ" ἀπολογίας. 2 Ἀκούσαντες
2. προσφώνει δὲ ὅτι τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ προσεφώνει αὐτοῖς,
μᾶλλον παρέσχον ἡσυχίαν. καί φησιν, 3 Ἐγώ † εἰμι
ἀνὴρ Ἰουδαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας,
ἀνατεθραμμένος δὲ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, παρὰ τοὺς
πόδας Γαμαλιὴλ πεπαιδευμένος κατὰ ἀκρίβειαν τοῦ
πατρῴου νόμου, ζηλωτὴς ὑπάρχων τοῦ θεοῦ καθὼς
y cap. 8:3. 26:9. πάντες ὑμεῖς ἐστε σήμερον, 4 y ὃς ταύτην τὴν ὁδὸν
ἐδίωξα ἄχρι θανάτου, δεσμεύων καὶ παραδιδοὺς εἰς
φυλακὰς ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, 5 ὡς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς
z || 9:1, seq. || 26:9, seq. μαρτυρεῖ μοι, καὶ πᾶν τὸ πρεσβυτέριον, z παρ' ὧν καὶ
ἐπιστολὰς δεξάμενος πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς εἰς Δαμα-
σκὸν ἐπορευόμην, ἄξων καὶ τοὺς ἐκεῖσε ὄντας δεδεμέ-
νους εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἵνα τιμωρηθῶσιν. 6 ἐγένετο δέ
μοι πορευομένῳ καὶ ἐγγίζοντι τῇ Δαμασκῷ, περὶ

quattuor milia virorum sicariorum? 39 Et dixit ad eum Paulus, Ego homo sum quidem Iudaeus, a Tharso Ciliciae, non ignotae civitatis municeps: rogo autem te, permitte mihi loqui ad populum.

40 Et cum ille permisisset, Paulus stans in gradibus annuit manu ad plebem, et magno silentio facto allocutus est hebrea lingua dicens, 1 Viri fratres et patres, audite quam ad vos nunc reddo rationem. 2 Cum audissent autem quia hebrea lingua loquitur ad illos, magis praestiterunt silentium. 3 Et dixit, Ego sum vir Iudaeus, natus Tharso Ciliciae, nutritus autem in istam civitatem, secus pedes Gamalihel eruditus iuxta veritatem paternae legis, aemulator legis sicut et vos omnes estis hodie, 4 qui hanc viam persecutus sum usque ad mortem, alligans et tradens in custodia viros et mulieres, 5 sicut princeps sacerdotum testimonium mihi reddit et omnes maiores natu, a quibus et epistulas accipiens ad fratres Damascum pergebam ut adducerem inde vinctos in Hierusalem ut punirentur. 6 Factum est autem eunte me et adpropinquante Damasco,

---

39. Ταρσευς της Κιλ. ουκ ασημ. πολ. πολιτης] εν Ταρσῳ δε της Κιλ. γεγεννημενος D*Gr.* (vid. xxii. 3.) — δεομαι δε] om. δε L. Syr.Pst. — επιτρεψον] συνχωρησαι D. | επιστρεψον 31*Scr.* — λαλησαι] praem. λογον ℵ*. (corr.c) 40. επιτρεψαντος] praem. και D*. | δε L non om. | επιστρεψαντος 31. — αυτου] του χιλιαρχου D. — ὁ Παυλος] post ἑστως D. — κατεσεισεν] και σεισας D. — τῳ λαῳ] τον λαον H. | προς αυτους D. Syr.Pst. — δε σιγης] τε ἡσυχειας D. Theb. — γενομενης ℵ. rel. | γεναμ. A. | ante σιγης B. — Ἑβραιδι] ιδιᾳ A. 1. ὑμας] ἡμας L*sic.* — νυνι ABℵDE. 31. H*Tf.* (in Gr. Test.) L. | ‡ νυν ς. 13*s.* 2. προσφωνει ABℵ. 31. Vulg.*Cl.* Syr. Pst. Memph. Theb. Æth. 13*n.l.* | προσφωνει DEH. *Am. Fuld. Tol.* | προσεφωνησεν L. Syr.Hcl. 2. αυτοις] om. D. | αυτων A* *ut vid.* — παρεσχον ἡσυχιαν | ἡσυχασαν D. 3. εγω] † add. μεν ς. 31. HL. Syr.Hcl. Memph. Æth. | om. ABℵDE. 13. Vulg. Theb. Arm. — ανηρ] post Ιουδαιος D. | ante ειμι ℵ. — γεγεννημενος] γεγενημ. A. | post εν Ταρ. της Κιλ. D. — αναθρεμμενος 13. — Γαμαλιηλ] Γαμαλιηλου B. — πεπαιδευμενος] παιδευομενος D. || add. δε 31. H. Syr.Hcl. — κατα] κατ' B. 31. — ὑπαρχων] om. D. — του θεου] legis Vulg. | traditionum paternarum mearum Syr.Hcl.* — παντες ὑμ. εστε] εσται ὑμ. παντ. D. 4. ὁς Syr.Hcl. | και D. Syr.Pst. Æth. — εδιωξα] εδεξιωσαι 13. — αχρι] μεχρι D. 4. φυλακας] φυλακην D. 5. ὁ] om. D*. — αρχιερευς] add. Ananias Syr.Hcl.* — μαρτυρει AℵE. 13*s.* 31 (post μοι). HL. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æth. | εμαρτυρει B. | μαρτυρησει D. — παν] ὁλον D. — παρ' ὡν] παρ' ὡ sic 13. — και επιστ. Syr.Hcl. | om. και D. *Fuld.* Syr.Pst. Memph. Theb. Æth. — προς τους αδελφους] παρα των αδελφων D. — αξων] αξαι E. | ἐξ ὧν *sic* 13. — αξ. κ. τ. εκ. οντ. δεδεμ.] om. H. — εκεισε] εκει D. — εις Ἱερ.] εν Ἱερ. D. 6. εγενετο....μεσημβριαν] ενγιζοντι δε μοι μεσημβριας Δαμασκῳ D*.

---

40. lingua Hebraea *Cl.*
2. loqueretur *Cl.* | 3. dicit *Cl.* | in Tarso *Cl.* | in ista civitate *Cl.* | 4. in custodias *Cl.* | ac mul. *Cl.* | 5. mihi testimonium *Cl.*

A B ℵ [C](D)E. 13. 31. HL[Fa.]

μεσημβρίαν ἐξαίφνης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ περιαστράψαι
φῶς ἱκανὸν περὶ ἐμέ· 7 ‡ ἔπεσά" τε εἰς τὸ ἔδαφος καὶ
ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι, Σαοὺλ Σαούλ, τί με
διώκεις; 8 ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην, Τίς εἶ κύριε; εἶπέν τε
πρὸς ‡ ἐμέ," Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὃν σὺ
διώκεις. 9 οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες τὸ μὲν φῶς ἐθεάσαντο
†, τὴν δὲ φωνὴν οὐκ ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι.
10 εἶπον δέ, Τί ποιήσω κύριε; ὁ δὲ κύριος εἶπεν πρός
με, Ἀναστὰς πορεύου εἰς Δαμασκόν, κἀκεῖ σοι λαλη-
¶ D. θήσεται περὶ πάντων ¶ ὧν τέτακταί σοι ποιῆσαι.
11. ἔβλεπον 11 ὡς δὲ οὐκ ἐνέβλεπον ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ φωτὸς
ἐκείνου, χειραγωγούμενος ὑπὸ τῶν συνόντων μοι
ἦλθον εἰς Δαμασκόν. 12 Ἀνανίας δέ τις, ἀνὴρ ‡ εὐλα-
βὴς" κατὰ τὸν νόμον, μαρτυρούμενος ὑπὸ πάντων
τῶν κατοικούντων Ἰουδαίων, 13 ἐλθὼν πρὸς ‡ ἐμὲ" καὶ
ἐπιστὰς εἶπέν μοι, Σαοὺλ ἀδελφέ, ἀνάβλεψον. κἀγὼ
αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀνέβλεψα εἰς αὐτόν. 14 ὁ δὲ εἶπεν, Ὁ
θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν προεχειρίσατό σε γνῶναι τὸ
θέλημα αὐτοῦ καὶ ἰδεῖν τὸν δίκαιον, καὶ ἀκοῦσαι φω-
νὴν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ· 15 ὅτι ἔσῃ μάρτυς αὐτῷ
πρὸς πάντας ἀνθρώπους ὧν ἑώρακας καὶ ἤκουσας.
16 καὶ νῦν τί μέλλεις; ἀναστὰς βάπτισαι καὶ ἀπόλου-
σαι τὰς ἁμαρτίας σου, ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα
‡ αὐτοῦ." 17 Ἐγένετο δέ μοι ὑποστρέψαντι εἰς Ἱερου-

media die subito de caelo cir-
cumfulsit me lux copiosa, 7 et
decidens in terram audivi vo-
cem dicentem mihi, Saule
Saule, quid me persequeris?
8 Ego autem respondi, Quis es,
domine? Dixitque ad me,
Ego sum Iesus Nazarenus
quem tu persequeris. 9 Et qui
mecum erant lumen quidem
viderunt, vocem autem non
audierunt eius qui loquebatur
mecum. 10 Et dixi, Quid
faciam, domine? Dominus au-
tem dixit ad me, Surgens vade
Damascum, et ibi tibi dicetur
de omnibus quae te oporteat
facere. 11 Et cum non viderem
prae claritate luminis illius,
ad manum deductus a comiti-
bus veni Damascum. 12 Anna-
nias autem quidam vir secun-
dum legem testimonium ha-
bens ab omnibus habitantibus
Iudaeis, 13 veniens ad me et
adstans dixit mihi, Saule fra-
ter, respice. Et ego eadem
hora respexi in eum. 14 At
ille dixit, Deus patrum no-
strorum praeordinavit te ut
cognosceres voluntatem eius
et videres iustum et audires
vocem ex ore eius, 15 quia eris
testis illius ad omnes homines
eorum quae vidisti et audisti.
16 Et nunc quid moraris? Ex-
surge baptizare et ablue pec-
cata tua invocato nomine
ipsius. 17 Factum est autem
revertenti mihi in Hierusalem

---

6. *εκ*] *απο* D*.
— *περιαστραψαι*] *περιεστραψεν* E. | *περιεστραψαμε* D*. | *περιεστραψαι* D².
7. *επεσα* ABℵE. 13. 31. H. | ‡ *-σον* ς. DL.
— *επεσ. τε*] *και επεσ.* D. Vulg. *επεσ. δε* Memph. Theb.
— *Σαουλ Σαουλ*] *Σαυλε Σαυλε* D. Vulg.
— fin.] add. *σκληρον σοι προς κεντρα λακτιζειν* E. (*Cod. Bed.*) *Demid.* Syr.Hcl.mg.
8. *απεκριθην*] add. *και ειπα* ℵ.
— *τε*] *δε* D. (om. Memph. Theb.)
— *εμε* ABℵ*. | ‡ *με* ς. ℵᶜDE. 13. 31. HL.
— *Ναζοραιος* ℵ*D*.
9. *εθεασαντο*] *εθεατο* ℵ*. (corr.ᶜ) || † add. *και εμφοβοι εγενοντο* ς. DE. *Cod. Bed.* 31. L. Syr.Hcl. Theb. Æth. | om. ABℵ. 13. H. Vulg. Syr.Pst. Memph. Arm.
— *ηκουσαν* ABℵ*D. rel. | *ηκουον* ℵᶜE.
10. *ειπον*] *ειπα* D.
10. *κυριος*] om. D. Theb.
— *σοι*] post *λαληθησεται* E.
— *περι παντων ὡν τετακται σοι* | *τι σε δει* H. | *περι παντων* D et statim deficit.
— *τετακται*] *εντετακται* B* *Mai* | *εντεταλται* B² *Mai* (*εντεταλκται* B *Btly.*)
— *σοι* ult.] om. E.
11. *ὡς*] add. surrexissem Syr.Hcl.mg.
— *ουκ*] *ουδεν* B.
— *ενεβλεπον* Aℵ. 13. 31. HL. | *εβλεπον* BE. Vulg. *ut vid.* Arm.
— *ὑπο*] *απο* A.
12. *ευλαβης* Bℵ. 13. HL. | ‡ *ευσεβης* ς. E. 31. | om. A. Vulg.
— *μαρτυρουμενος*] *-ρομενος* A*. (corr.¹)
— *κατοικουντων*] add. *εν Δαμασκῳ* 13. 31. HL. Syr.Hcl. Theb. Arm. Æth.
13. *εμε* ABℵ.] ‡ *με* ς. E. 13*s*. 31. HL.
— *ανεβλεψα*] *εβλεψα* A.
14. *προεχειρισατο* (*προσεχ.* ℵ*.) | *-ρησατο* A. 13. L.
— *και ιδειν*] om. *και* A*. (add.¹ ut vid.)
14. *φωνην*] *-νης* 31.
— *του*] om. A. 13.
15. *εσῃ*] post *ανθρωπους* B.
— *προς*] *πανς* E* (Hearne) | *εις* E².
— *ὡν*] add. *τε* E.
16. *αυτου* ABℵE. 13. *d*. Vulg. Syrr.Pst. &Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | ‡ *του κυριου* ς. 31. HL.
17. *ὑποστρεψαντι*] *ὑποστρεφοντι* 13. | *επιστρεψαντι* 31.
— *προσευχομενου μου*] *προσευχομενῳ* E.
— *με*] *μοι* L.
— *εν εκστασει*] praem. *ὡς* 13.
18. *ιδειν*] *ιδον* ℵ.
— *μαρτυριαν*] † praem. *την* ς. E. 31. HL. | om. ABℵ. 13.
19. *πιστευοντας*] *πεπιστευκοτας* E.
20. *εξεχυννετο* AB*ℵ(E) (13.) (*-χυνε-* B²E. 13.) | ‡ *εξεχειτο* ς. 31. HL.
— *Στεφανου*] om. A.

12. cohabitantibus *Cl.*

Vulg. Syrr. P.H. Memph. (Theb.) Arm. Æth.

σαλὴμ καὶ προσευχομένου μου ἐν τῷ ἱερῷ γενέσθαι
με ἐν ἐκστάσει, 18 καὶ ἰδεῖν αὐτὸν λέγοντά μοι, Σπεῦ-
σον καὶ ἔξελθε ἐν τάχει ἐξ Ἱερουσαλήμ, διότι οὐ
παραδέξονταί σου † μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ. 19 κἀγὼ
εἶπον, Κύριε, αὐτοὶ ἐπίστανται ὅτι ἐγὼ ἤμην φυλα-
κίζων καὶ δέρων κατὰ τὰς συναγωγὰς τοὺς πιστεύον-
τας ἐπὶ σέ· 20 καὶ ὅτε ‡ ἐξεχύννετο″ τὸ αἷμα Στεφάνου
τοῦ μάρτυρός σου, καὶ αὐτὸς ἤμην ἐφεστὼς καὶ
§ D συνευδοκῶν † § καὶ φυλάσσων τὰ ἱμάτια τῶν ἀναι-
§ C ρούντων αὐτόν. 21 § καὶ εἶπεν πρός με, Πορεύου, ὅτι
ἐγὼ εἰς ἔθνη μακρὰν ἐξαποστελῶ σε.

¶ Theb. 22 Ἤκουον δὲ αὐτοῦ ¶ ἄχρι τούτου τοῦ λόγου, καὶ
§ Fa ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν λέγοντες, § Αἶρε ἀπὸ τῆς
¶ Fa γῆς τὸν τοιοῦτον· ¶ οὐ γὰρ ‡ καθῆκεν″ αὐτὸν ζῆν.
23 κραυγαζόντων ‡ τε″ αὐτῶν καὶ ῥιπτούντων τὰ ἱμά-
τια καὶ κονιορτὸν βαλλόντων εἰς τὸν ἀέρα, 24 ἐκέλευ-
σεν ‡ ὁ χιλίαρχος εἰσάγεσθαι αὐτὸν″ εἰς τὴν παρεμ-
βολήν, ‡ εἴπας″ μάστιξιν ἀνετάζεσθαι αὐτόν, ἵνα
ἐπιγνῷ δι' ἣν αἰτίαν οὕτως ἐπεφώνουν αὐτῷ. 25 ὡς δὲ
‡ προέτειναν″ αὐτὸν τοῖς ἱμᾶσιν, εἶπεν πρὸς τὸν ἑστῶ-
τα ἑκατόνταρχον ὁ Παῦλος, Εἰ ἄνθρωπον Ῥωμαῖον
καὶ ἀκατάκριτον ἔξεστιν ὑμῖν μαστίζειν; 26 ἀκούσας
δὲ ὁ ἑκατόνταρχος προσελθὼν ‡ τῷ χιλιάρχῳ ἀπήγ-
γειλεν″ λέγων, † Τί μέλλεις ποιεῖν; ὁ γὰρ ἄνθρωπος

et oranti in templo, fieri me in
stupore mentis 18 et videre
illum dicentem mihi, Festina
et exi velociter ex Hierusalem,
quoniam non recipient testi-
monium tuum de me. 19 Et
ego dixi, Domine, ipsi sciunt
quia ego eram concludens in
carcerem et caedens per syna-
gogas eos qui credebant in te;
20 et cum funderetur sanguis
Stephani testis tui, ego adsta-
bam et consentiebam et custo-
diebam vestimenta interficien-
tium illum. 21 Et dixit ad me,
Vade, quoniam ego in nationes
longe mittam te.

22 Audiebant autem eum us-
que ad hoc verbum, et levave-
runt vocem suam dicentes,
Tolle de terra eiusmodi: non
enim fas est eum vivere.
23 Vociferantibus autem eis et
proicientibus vestimenta sua et
pulverem iactantibus in aerem,
24 iussit tribunus induci eum in
castra et flagellis caedi et tor-
queri eum, ut sciret propter
quam causam sic adclamarent
ei. 25 Et cum adstrinxissent
eum loris, dixit adstanti sibi
centurioni Paulus, Si hominem
Romanum et indemnatum licet
vobis flagellare? 26 Quo au-
dito centurio accessit ad tribu-
num et nuntiavit dicens, Quid
acturus es? hic enim homo

---

20. μαρτυρος] πρωτομαρτυρος 31. L. Syr.Hcl.
— εφεστως] ἑστως A.
— συνευδοκων] † add. τῃ αναιρεσει αυτου ς. (13.) 31. HL. Syr.Hcl. Arm. [vid. viii. 1.] (om. αυτου 13.) | om. ABℵDE. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Æth. [non habent D. *d*.]
— και φυλ.] om. και HL. Syr.Hcl.
— φυλασσων] -ττων 31.
21. με] εμε C.
— εθνη] -νος E*Gr*.
— εξαποστελω Aℵ C. rel. | εξαποστελλω D. | αποστελω B. | αποστελλω E*Gr*.
22. ηκουον] ηκουσαν D. Syrr.Pst.&Hcl.
— τουτου] post του λογου 31.
— την φωνην] post αυτων 13. 31.
— καθηκεν ABℵCD*E. 13. 31. HL. | ‡ -κον ς. D².
23. κραυγαζοντων] κραζοντων C.
— τε ABC. Syr.Pst. Æth. | ‡ δε ς. ℵDE. 13*s*. 31. HL. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Arm. (h. Theb.)
— αυτων] om. D. (? e defectu folii.)

23. ριπτουντων ABℵC. 13*s*. 31. | -τοντων DEHL.
— ἱματια] add. αυτων E. Vulg. Memph. (h. Theb.)
— αερα] ουρανον D. Syr.Pst. | αεραν ℵ*. (corr.c)
24. ὁ χιλιαρχος εισαγεσθαι αυτον ABℵC DE. (13.) 31. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. (αγεσθαι 13 *sic*) | ‡ αυτον ὁ χιλιαρχος αγεσθαι ς. HL. [h. Theb.]
— ειπας ABℵCDE.] ειπων ς. 13 (-πον). 31. HL.
— ανεταζεσθαι] εταζεσθαι E. 31. | ανεταζειν D*. (ανεταξεσθαι B*Btly*.)
— ἱνα] ἱν' 31*Scr*.
— επιγνῳ] γνῳ A. 13.
— επεφωνουν αυτῳ] κατεφωνουν περι αυτου D. Arm.
25. προετειναν Bℵ. 13. L. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. (h. Theb.) | προετεινον AE. | προσετειναν CD. | προσετινεν *sic* H. | ‡ προετεινεν ς. 31.
— ἑκατονταρχον] -χην D.

25. ὁ Παυλος] om. D. Syr.Hcl. (trs. Arm.)
— ανθρ. Ῥωμ. και ακατακρ.] post εξεστιν ὑμιν D. Syr.Pst. Æth.
— εξεστιν] εστιν ℵ*. (corr.c)
— ὑμιν] post μαστιζειν H.
26. ακουσας δε] τουτο ακουσας D.
— ἑκατονταρχος Bℵ cE. 13. 31. HL. | -χης Aℵ*CD. ‖ add. ὁτι Ρωμαιον ἑαυτον λεγει D.
— τῳ χιλιαρχῳ ante απηγγειλεν ABℵC(D)E. 13. 31. Vulg. Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Arm. Æth. (επηγγ. D*.) [h. Theb.] | ‡ post ς. HL.
— λεγων] αυτῳ *sic* D. | praem. Vulg. *Cl.* | add. Syr.Hcl.*
— τι] † praem. ορα ς. D. 31. HL. (Æth.) om. ABℵCE. 13. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. [h. Theb.]
— μελλοις 13.
— γαρ] om. D*.

---

22. hujusmodi *Cl.* | 25. dicit *Cl.* | 26. nunciavit ei *Cl.*

ABℵC(D)E. 13. 31. [61]. HL.

οὗτος Ῥωμαῖός ἐστιν. 27 προσελθὼν δὲ ὁ χιλίαρχος
εἶπεν αὐτῷ, Λέγε μοι, † σὺ Ῥωμαῖος εἶ; ὁ δὲ ἔφη,
Ναί. 28 Ἀπεκρίθη ‡ δὲ″ ὁ χιλίαρχος, Ἐγὼ πολλοῦ
κεφαλαίου τὴν πολιτείαν ταύτην ἐκτησάμην. Ὁ δὲ
Παῦλος ἔφη, Ἐγὼ δὲ καὶ γεγέννημαι. 29 εὐθέως οὖν
¶ D ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ ¶ οἱ μέλλοντες αὐτὸν ἀνετάζειν.
καὶ ὁ χιλίαρχος δὲ ἐφοβήθη, ἐπιγνοὺς ὅτι Ῥωμαῖός
ἐστιν καὶ ὅτι ‡ αὐτὸν ἦν″ δεδεκώς.
§ Theb. ΛΓ 28 30 § Τῇ δὲ ἐπαύριον βουλόμενος γνῶναι τὸ
ἀσφαλές, τὸ τί κατηγορεῖται ‡ ὑπὸ″ τῶν Ἰουδαίων,
ἔλυσεν αὐτὸν † καὶ ἐκέλευσεν ‡ συνελθεῖν″ τοὺς ἀρ-
χιερεῖς καὶ ‡ πᾶν″ τὸ συνέδριον †, καὶ καταγαγὼν τὸν
Παῦλον ἔστησεν εἰς αὐτούς.

XXIII. 1 Ἀτενίσας δὲ ‡ τῷ συνεδρίῳ ὁ Παῦλος″ εἶπεν,
Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ πάσῃ συνειδήσει ἀγαθῇ πεπο-
λίτευμαι τῷ θεῷ ἄχρι ταύτης τῆς ἡμέρας. 2 ὁ δὲ ἀρ-
χιερεὺς Ἀνανίας ἐπέταξεν τοῖς παρεστῶσιν αὐτῷ
τύπτειν αὐτοῦ τὸ στόμα. 3 τότε ὁ Παῦλος πρὸς αὐτὸν
εἶπεν, Τύπτειν σε μέλλει ὁ θεός, τοῖχε κεκονιαμένε·
a Lev. 19:15. καὶ σὺ κάθῃ κρίνων με[a] κατὰ τὸν νόμον, καὶ παρανο-
μῶν κελεύεις με τύπτεσθαι; 4 οἱ δὲ παρεστῶτες
‡ εἶπαν,″ Τὸν ἀρχιερέα τοῦ θεοῦ λοιδορεῖς; 5 ἔφη τε

cives romanus est. 27 Accedens autem tribunus dixit illi, Dic mihi, tu Romanus es? At ille dixit, Etiam. 28 Et respondit tribunus, Ego multa pecunia civitatem hanc consecutus sum. Et Paulus ait, Ego autem et natus sum. 29 Protinus ergo discesserunt ab illo qui eum torturi erant: tribunus quoque timuit, postquam rescivit quia civis romanus esset et quia alligasset eum.

30 Postera autem die volens scire diligentius qua ex causa accusaretur a Iudaeis, solvit eum et iussit sacerdotes convenire et omne concilium, et producens Paulum statuit inter illos.

1 Intendens autem concilium Paulus ait, Viri fratres, ego omni conscientia bona conversatus sum ante deum usque in hodiernum diem. 2 Princeps autem sacerdotum Ananias praecepit adstantibus sibi percutere os eius. 3 Tunc Paulus ad eum dixit, Percutiet te deus, paries dealbate. Et tu sedens iudicas me secundum legem, et contra legem iubes me percuti? 4 Et qui adstabant dixerunt, Summum sacerdotem dei maledicis? 5 Dixit

27. *προσελθ. δε ὁ χιλ. ειπεν αυτῳ*] *τοτε προσελθ. ὁ χιλ. επηρωτησεν αυτον* D.
— *αυτῳ*] *τῳ Παυλῳ* L.
— *μοι*] om. ℵ*. (add.[c])
— *συ*] † praem. *ει* ς. L. Vulg. *Cl. Demid.* | om. ABℵCDE. 13. 31. H. *Am. Fuld.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. [h. Theb.]
— *εφη, ναι*] *ειπεν, Ειμι* D.
28. *απεκρ.... χιλιαρχος*] *και αποκριθεις ὁ χιλιαρχος και* (om.[2]) *ειπεν* (add. *αυτῳ*[2]) D.
— *απεκρ. δε* BℵCE. 13. Syr.Hcl. Memph. [h. Theb.] | ‡ *απεκρ. τε* ς. 31. H. Vulg. Syr.Pst. (Æth.) | om. *τε s. δε* AL. Arm.
— *πολλου*] *οιδα ποσου* D. "Alia editio ...Ego enim scio." Beda in Exp.
— *την*] om. C.
— *ὁ δε Παυλος εφη*] om. H. ‖ *Παυλος δε εφη* D. | *ὁ δε Παυλ. ειπεν* 13.
— *εγω δε*] om. *δε* ℵ*. (add.[c]) C. Memph. Arm.
— *γεγενημαι* AD[2]. 13. 31*.

29. *ευθεως ουν*] *τοτε* D. (Æth.)
— *δε*] om. ℵ*. (add.[c])
— *Ρωμ.*] praem. *πολιτης* E. Vulg.
— *αυτον*] ante *ην* ABℵCE. 13. | ‡ post ς. 31. HL.
— *και ὁτι* ad fin.] om. Æth.
— *δεδεκως*] *δεδωκως* A* ut vid. 31. | *δεδηκως* A[2]C. ‖ add. et illico solvit eum Syr.Hcl.* (*και παραχρημα ελυσεν αυτον* 137.)
30. *το τι*] om. *το* E.
— *ὑπο* ABℵCE. 13. Vulg. | ‡ *παρα* ς. 31. HL.
— *αυτον*] † add. *απο των δεσμων* ς. 31. HL. | om. ABℵCE. 13. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.
— *συνελθειν* ABℵCE. 31. Vulg. Theb. | ‡ *ελθειν* ς. HL. Memph. (13 *n. l.*)
— *παν* ABℵCE. 13. 31. Vulg. | ‡ *ολον* ς. HL.
— *συνεδριον*] † add. *αυτων* ς. 31. HL (*αυ.* supra scr.) Syr.Pst. | om. ABℵCE. 13. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.

30. *τον Παυλον*] om. *τον* E.
1. *τῳ συνεδριῳ* ante *ὁ Παυλος* AℵCE. 13. Vulg. *Lucif.* 228. | ‡ post ς. B. 31. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. (om. *ὁ* B.)
— *της ἡμερας*] ante *ταυτης* 13. 31. Syr.Hcl.
2. *επεταξεν*] *εκελευσεν* C. (13 n. l.)
— *αυτῳ*] om. ℵ*. (add.[c])
3. *προς αυτον* ante *ειπεν* ABE. rel. Syr.Hcl. Arm. *Lucif.* 228. | post *ειπεν* C. Vulg. *Cl.* Syr.Pst. Memph. Theb. Æth. (13 *h.*) | ante *ὁ Παυλος* ℵ. *Am.* (*Orig.* in Prov. 33.)
— *παρανομων*] *παρα τον νομον* E. Vulg. Arm. *Lucif.*
— *κεκονιαμενε* Syr.Hcl.mg. *Gr.* | *-ασμενε* C*. *Orig.* iii. 254[d]. *sic.*
4. *ειπαν* Bℵ. 13. | ‡ *ειπον* ς. ACE. 31. HL.

26. civis *Cl.* | 27. mihi si tu *Cl.* | 28. summa civilitatem *Cl.*
1. in concilium *Cl.* | 3. dixit ad eum *Cl.* | sedes *Am.**

Vulg. Syrr. P. H. Memph. [Theb.] Arm. Æth.

ὁ Παῦλος, Οὐκ ᾔδειν, ἀδελφοί, ὅτι ἐστὶν ἀρχιερεύς·
γέγραπται γὰρ * ὅτι″ [b] Ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ
[b] Ex. 22:28. ἐρεῖς κακῶς. 6 γνοὺς δὲ ὁ Παῦλος ὅτι τὸ ἓν μέρος
6. ἔκραξεν ἐστὶν Σαδδουκαίων τὸ δὲ ἕτερον Φαρισαίων, ‡ ἔκρα-
ζεν″ ἐν τῷ συνεδρίῳ, Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ Φαρισαῖός
[c] cap. 24:21. εἰμι, υἱὸς ‡ Φαρισαίων·″ [c] περὶ ἐλπίδος καὶ ἀναστά-
6. [ἐγὼ] σεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι. 7 τοῦτο δὲ αὐτοῦ ‡ εἰπόν-
τος″ ἐγένετο στάσις τῶν Φαρισαίων καὶ † Σαδδου-
καίων, καὶ ἐσχίσθη τὸ πλῆθος, 8 (Σαδδουκαῖοι [μὲν]
γὰρ λέγουσιν μὴ εἶναι ἀνάστασιν, ‡ μήτε″ ἄγγελον
μήτε πνεῦμα· Φαρισαῖοι δὲ ὁμολογοῦσιν τὰ ἀμφό-
τερα). 9 ἐγένετο δὲ κραυγὴ μεγάλη· καὶ ἀναστάντες
‡ τινὲς″ ‡ τῶν γραμματέων″ τοῦ μέρους τῶν Φαρι-
§ 61. σαίων διεμάχοντο λέγοντες, § Οὐδὲν κακὸν εὑρίσκομεν
ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ· εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ
ἢ ἄγγελος; †. 10 πολλῆς δὲ γενομένης στάσεως, ‡ φο-
βηθεὶς″ ὁ χιλίαρχος μὴ διασπασθῇ ὁ Παῦλος ὑπ'
αὐτῶν, ἐκέλευσεν τὸ στράτευμα καταβὰν ἁρπάσαι
αὐτὸν ἐκ μέσου αὐτῶν, ἄγειν τε εἰς τὴν παρεμβολήν.

29 11 Τῇ δὲ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἐπιστὰς αὐτῷ ὁ κύριος
εἶπεν, Θάρσει †· ὡς γὰρ διεμαρτύρω τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς
Ἱερουσαλήμ, οὕτως σε δεῖ καὶ εἰς Ῥώμην μαρτυρῆσαι.

autem Paulus, Nesciebam, fratres, quia princeps est sacerdotum: scriptum est enim, Principem populi tui non maledicis.
6 Sciens autem Paulus quia una pars esset Sadducaeorum et altera Pharisaeorum, exclamavit in concilio, Viri fratres, ego Pharisaeus sum, filius Pharisaeorum: de spe et de resurrectione mortuorum ego iudicor.
7 Et cum haec dixisset, facta est dissensio inter Pharisaeos et Sadducaeos, et soluta est multitudo.
8 Sadducaei enim dicunt non esse resurrectionem neque angelum neque spiritum, Farisaei autem utraque confitentur.
9 Factus est autem clamor magnus. Et surgentes quidam Pharisaeorum pugnabant dicentes, Nihil mali invenimus in homine isto: quid si spiritus locutus est ei aut angelus?
10 Et cum magna dissensio facta esset, timens tribunus ne discerperetur Paulus ab ipsis, iussit milites descendere et rapere eum de medio eorum ac deducere eum in castra.

11 Sequenti autem nocte adsistens ei dominus ait, Constans esto: sicut enim testificatus es de me Hierusalem, sic te oportet et Romae testificari.

---

5. *ὅτι* ante *Αρχοντα* ABℵ. 13. Syrr.Pst. &Hcl. | *om. ς. CE. 31. HL. Vulg. Memph. Theb. Æth. *Cypr.* 113. 122.

6. *ἕτερον*] add. *των* L.

— *εκραζεν* BℵC. Syr.Pst. | ‡ *εκραξεν* ς. AE. 13. 31. HL. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.

— *υιος φαρισαιων* ABℵC. 13. Vulg. Syr.Pst. *Tert.* de Res. Car. 39. | ‡ *υἱ. φαρισαιου* ς. E. 31. HL. Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.

— *εγω* AℵC²E. 13. 31. HL. Vulg. | om. B(? C* n.l.) Memph. Theb. *Tert.*

7. *ειποντος* AℵᶜE. 13. Syr.Pst. | *ειπαντος* ℵ*. | ‡ *λαλησαντος* ς. B*Mai Alf.* C. 31. HL. Syr.Hcl. | *λαλουντος* B*Btly.*

— *εγενετο*] *επεπεσεν* B*. | *επεσεν* B². Syrr.Pst.&Hcl.

— *φαρισαιων* et *Σαδδουκαιων* hoc ordine ABCHL. Vulg. Syr.Pst. | transponunt ℵE. 13. 31. Syr.Hcl.

— *και* 1°.] † add. *των* ς. HL. | om. ABℵCE. 13 31.

7. *εσχισθη*] *διεσχισθη* E.

8 *μεν* AℵCE*Gr.* rel. Syr.Hcl. Memph. Arm. | om. B. Vulg. Theb. [Æth.]

— *μητε αγγ.* ABℵCE. 13. | ‡ *μηδε αγγ.* ς. 31. HL. | neque Vulg.

— *τα αμφοτερα*] quod est resurrectio et angelus et spiritus Theb.

9. *ανασταντες τινες* ABℵCE. 13. 31. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. | ‡ *ανασταντες οἱ* ς. | *ανασταντες* tantum HL. Syr.Hcl. Æth.

— *των γραμματεων του μερους* Bℵ(C.) (31.) Syr.Hcl. (Theb.) Arm. (ante *γραμ. φαρισαιων* 31*. *εκ των* C.) | ‡ *γραμματεις του μερους* ς. HL. Syr.Pst. | om. AE. 13. Vulg. Memph. ("Scribae et Pharisaei" Æth.)

— *λεγοντες*] praem. *προς αλληλους* ℵ.

— *εν*] om. ℵ*. (add.ᶜ)

— *αγγελος*] † add. *μη θεομαχωμεν* ς. 31. (H)L. Theb. (-*χομεν* H.) | om. ABℵCE. 13. 61. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Arm. Æth. | add. quid est in hoc? Syr.Pst.

10. *γενομενης* ante *στασεως* (B)ℵE. 13. 31. 61. HL. (*γεινομ.* B.) | post AC. Vulg. (-*νος* ℵ*. (corr.¹))

— *φοβηθεις* ABℵCE. 13. 61. timens, Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. *Lucif.* 152. | ‡ *ευλαβηθεις* ς. 31. HL.

— *ὑπ'*] *απ'* CE. Syr.Hcl. ut vid.

— *καταβαν*] *καταβηναι και* 31. HL. Vulg.

— *εκ μεσου αυτων*] om. ℵ*. (add.ᶜ)

— *αγειν* BℵC. 13. 31. 61. HL. | *απαγειν* AE.

— *τε* AℵCE. 13*s.* HL. | om. B. 31. | *δε* 61 *sic.*

11. *θαρσει*] † add. *Παυλε* ς. C³. 31. 61. HL. Arm. ed. *Orig. Int.* ii. 101.ᵃ | om. ABℵC*E. 13. Vulg. Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Theb. Arm. MSS. Æth. *Lucif.* 152.

— *διεμαρτυρω*] -*ρου* C.

---

5. maledices *Cl.* | 6. *om.* "de" *ante* resurr. *Cl.* | 11. in Jerusalem *Cl.*

ABℵ(C)E.
13. 31. 61.
HL.

[12] γενομένης δὲ ἡμέρας ποιήσαντες † ‡ συστροφὴν οἱ
Ἰουδαῖοι,″ ἀνεθεμάτισαν ἑαυτούς, λέγοντες μήτε φα-
γεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀποκτείνωσιν τὸν Παῦλον.
[13] ἦσαν δὲ πλείους ‡ τεσσεράκοντα″ οἱ ταύτην τὴν συν-
ωμοσίαν ‡ ποιησάμενοι·″ [14] οἵτινες προσελθόντες τοῖς
ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς πρεσβυτέροις ‡ εἶπαν,″ Ἀναθέματι
ἀνεθεματίσαμεν ἑαυτοὺς μηδενὸς γεύσασθαι ἕως οὗ
ἀποκτείνωμεν τὸν Παῦλον. [15] νῦν οὖν ὑμεῖς ἐμφανί-
σατε τῷ χιλιάρχῳ σὺν τῷ συνεδρίῳ, ὅπως † ‡ καταγάγῃ
αὐτὸν″ ‡ εἰς″ ὑμᾶς, ὡς μέλλοντας διαγινώσκειν ἀκρι-
βέστερον τὰ περὶ αὐτοῦ· ἡμεῖς δὲ πρὸ τοῦ ἐγγίσαι
αὐτὸν ἕτοιμοί ἐσμεν τοῦ ἀνελεῖν αὐτόν. [16] ἀκούσας δὲ
ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς Παύλου τὴν ἐνέδραν, παραγενό-
μενος καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν παρεμβολὴν ἀπήγγειλεν
τῷ Παύλῳ. [17] προσκαλεσάμενος δὲ ὁ Παῦλος ἕνα τῶν
17. ἀπάγαγε ἑκατοντάρχων ἔφη, Τὸν νεανίαν τοῦτον ‡ ἄπαγε″
πρὸς τὸν χιλίαρχον· ἔχει γὰρ ‡ ἀπαγγεῖλαί τι″ αὐτῷ.
[18] ὁ μὲν οὖν παραλαβὼν αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τὸν χι-
¶ C. λίαρχον, ¶ καί φησιν, Ὁ δέσμιος Παῦλος προσκαλε-
σάμενός με ἠρώτησεν, τοῦτον τὸν ‡ νεανίσκον″ ἀγαγεῖν
πρός σε, ἔχοντά τι λαλῆσαί σοι. [19] ἐπιλαβόμενος δὲ
τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὁ χιλίαρχος, καὶ ἀναχωρήσας κατ᾽
ἰδίαν ἐπυνθάνετο, Τί ἐστιν ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖλαί μοι;

[12] Facta autem die collegerunt
se quidam ex Iudaeis et devo-
verunt se dicentes neque man-
ducaturos neque bibituros
donec occiderent Paulum.
[13] Erant autem plus quam
quadraginta qui hanc coniura-
tionem fecerant: [14] qui access-
erunt principes sacerdotum et
seniores et dixerunt, Devotione
devovimus nos nihil gustaturos
donec occidamus Paulum.
[15] Nunc ergo vos notum facite
tribuno cum concilio ut pro-
ducat illum ad vos, tamquam
aliquid certius cognituri de
eo: nos vero prius quam ad-
propiet parati sumus interfi-
cere illum. [16] Quod cum
audisset filius sororis Pauli
insidias, venit et intravit in
castra narravitque Paulo.
[17] Vocans autem Paulus ad se
unum ex centurionibus ait,
Adulescentem hunc perduc ad
tribunum: habet enim aliquid
indicare illi. [18] Et ille quidem
assumens eum duxit ad tribu-
num et ait, Vinctus Paulus
rogavit me hunc adulescentem
perducere ad te, habentem
aliquid loqui tibi. [19] Adpre-
hendens autem tribunus ma-
num illius secessit cum eo
seorsum et interrogavit illum,
Quid est quod habes indicare

12. *δε Lucif.* 152. | *τε* B. Syrr.Pst.&Hcl. Æth.
— *συστρ. οἱ Ιουδαιοι* ABℵCE. 13. 61. (Syr.Hcl.) Memph. Arm. Æth. | *συστρ. τινες των Ιουδαιων* 31. L. (Vulg.) Syr.Pst. (*Lucif.*) | † *τινες* ‡ *των Ιουδαιων συστρ.* ς. H. Theb.
— *λεγοντες* Syr.Hcl.mg. *Lucif.* | om. ℵ^cC. Syrr.Pst.&Hcl.txt. Arm.
— *πιειν*] *ποιειν* 31*.
— *αποκτεινωσιν*] *ανελωσιν* A.
13. *τεσσερακοντα* AB*ℵC. | ‡ *τεσσαρ.* ς. B²E. 13*s*. 31. HL. ($\bar{\mu}$ 61.)
— *ταυτην*] post *την συνωμ.* 31. | (*συνομωσιαν* E. *συνομωσιαν* 31**sic*. *συνομοσιαν* 61.)
— *ποιησαμενοι* ABℵCE. 13. 61. | *ποιησαντες* L. | ‡ *πεποιηκοτες* ς. 31. H. Vulg.
14. *ειπαν* ABℵCE. 61. | ‡ *ειπον* ς. 13*s*. 31. HL.
— *μηδενος* BℵCE. 31. 61. H. (13 n.l.) | *μηθενος* AL.
— *οὐ*] om. 13.

15. *ὑμεις*] om. 13. ‖ (Rogamus vos ut hoc nobis faciatis: ut cum congregaveritis consessum indicetis tribuno ut producat eum ad nos Syr.Hcl.mg. Theb. *Lucif.* "nunc ergo vos colligite concilium et notum facite tribuno ut deducat eum ad vos" 152.)
— *ὁπως*] † add. *αυριον* ς. 31. HL. (vid. ver. 20.) | om. ABℵCE. 13. 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. *Lucif.* 152.
— *καταγαγῃ* ante *αυτον* ABℵCE. 13. 31. 61. L. Vulg. Arm. *Lucif.* (-*γει* 13.) | ‡ post ς. H.
— *εις* ABℵE. 61. | ‡ *προς* ς. C. 13*s*. 31. HL.
— *μελλοντας*] -*τα* E. 13. (-$\ddot{\tau}$ 61.)
— *ακριβεστερον*] ante *διαγινωσκειν* (C.) 31. Vulg. Arm. (*Lucif.*) (*γινωσκειν* C.) (*διαγνωσκειν St* 3.)
— *εγγ. αυτον*] add. ad vos Syrr.Pst.& Hcl.*
— *του ανελ.*] om. *του* ℵ*E. (corr. ℵ^c.)

15. fin.] add. Etiam si necesse sit mori Syr.Hcl.mg.
16. *την ενεδραν Elz.* AB*Blc.Mai*ℵCE. 13. 61. | *το ενεδρον St.*3. B*Btly.* et *Bch.* e sil. 31. HL.
— *παραγενομενος*] -*ναμενος* B**Rl.Mai.*
— *παρεμβολην*] *συναγωγην* A.
17. *εφη*] *ειπεν* C. 61. (non L.) (13 *n.l.*)
— *νεανιαν*] -*νια* H.
— *απαγε* Bℵ. 61. | ‡ *απαγαγε* ς. ACE. 13. 31. HL.
— *απαγγειλαι* ante *τι* ABE. 13. 61. | ‡ post ς. ℵC. 31. HL. Vulg. Syrr.Pst.& Hcl. Arm. Æth.
18. *με*] om. E*Gr.*
— *νεανισκον* AℵE. 13. 61. | ‡ *νεανιαν* ς. B. 31. HL. (vid. ver. 17.)
— *σοι*] om. B**Rl.Mai.* (add.¹ *Alf.*)
19. *επιλαβομενος*] -*νου* ℵ*. (corr.^c) | *επιλαμενος* E.
— *επυνθανετο*] ante *κατ᾽ ιδιαν* A.
20. *συνεθεντο*] -*θοντο* H*.

13. quad. viri *Cl.* | 14. ad principes *Cl.* | 16. nunciavitque *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

20 εἶπεν δὲ ὅτι Οἱ Ἰουδαῖοι συνέθεντο τοῦ ἐρωτῆσαί σε
ὅπως αὔριον ‡ τὸν Παῦλον καταγάγῃς εἰς τὸ συνέδριον″ ὡς ‡ μέλλων″ τι ἀκριβέστερον πυνθάνεσθαι
περὶ αὐτοῦ.
21 σὺ οὖν μὴ πεισθῇς αὐτοῖς, ἐνεδρεύουσιν γὰρ αὐτὸν ἐξ αὐτῶν ἄνδρες πλείους ‡ τεσσεράκοντα,″ οἵτινες ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀνέλωσιν αὐτόν, καὶ νῦν ‡ εἰσὶν ἕτοιμοι″ προσδεχόμενοι τὴν ἀπὸ σοῦ ἐπαγγελίαν.
22 ὁ μὲν οὖν χιλίαρχος ἀπέλυσεν τὸν ‡ νεανίσκον,″ παραγγείλας μηδενὶ ἐκλαλῆσαι ὅτι ταῦτα ἐνεφάνισας πρὸς † ἐμέ.″
23 καὶ προσκαλεσάμενός ‡ τινας δύο″ τῶν ἑκατοντάρχων εἶπεν, Ἑτοιμάσατε στρατιώτας διακοσίους ὅπως πορευθῶσιν ἕως Καισαρείας, καὶ ἱππεῖς ἑβδομήκοντα καὶ δεξιολάβους διακοσίους, ἀπὸ τρίτης ὥρας τῆς νυκτός,
24 κτήνη τε παραστῆσαι, ἵνα ἐπιβιβάσαντες τὸν Παῦλον διασώσωσιν πρὸς Φήλικα τὸν ἡγεμόνα·
25 γράψας ἐπιστολὴν ‡ ἔχουσαν″ τὸν τύπον τοῦτον·
26 Κλαύδιος Λυσίας τῷ κρατίστῳ ἡγεμόνι Φήλικι χαίρειν.
27 Τὸν ἄνδρα τοῦτον συλλημφθέντα ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων καὶ μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι ὑπ᾽ αὐτῶν,·ἐπιστὰς σὺν τῷ στρατεύματι ‡ ἐξειλάμην″ † μαθὼν ὅτι Ῥωμαῖός ἐστιν·
28 βουλόμενός ‡ τε″ ‡ ἐπιγνῶναι″ τὴν αἰτίαν δι᾽ ἣν ἐνεκάλουν αὐτῷ, κατήγαγον [αὐτὸν] εἰς τὸ

mihi?
20 Ille autem dixit, Iudaeis convenit rogare te ut crastina die Paulum producas in concilium, quasi aliquid certius inquisituri sint de illo.
21 Tu vero ne credideris illis: insidiantur enim ex eis viri amplius quadraginta, qui se devoverunt non manducare neque bibere donec interficiant eum, et nunc parati sunt expectantes promissum tuum.
22 Tribunus igitur dimisit adulescentem, praecipiens ne cui loqueretur quoniam haec nota sibi fecisset.
23 Et vocatis duobus centurionibus dixit illis, Parate milites ducentos ut eant usque Caesaream, et equites septuaginta et lancearios ducentos, a tertia hora noctis,
24 et iumenta praeparate, ut inponentes Paulum salvum perducerent ad Felicem praesidem;
25 scribens epistulam continentem haec;
26 Claudius Lysias optimo praesidi Felici salutem.
27 Virum hunc conprehensum a Iudaeis et incipientem interfici ab eis superveniens cum exercitu eripui, cognito, quia Romanus est:
28 volensque scire causam quam obiciebant illi, deduxi eum in

20. *οἱ*] om. 13.
— *του ερωτ.*] om. *του* 31.
— *τον Παυλον καταγ. εις το συνεδριον* ABℵE. 13. 31. 61. *Am. Fuld. Tol.* Arm. | *καταγ. τ. Παυλ. εις το συνεδρ.* L. Vulg. *Cl.* Syrr.(Pst)&Hcl. Memph. (Theb.) (Æth.) | ‡ *εις το συνεδρ. καταγ. τ. Παυλ.* ς. H.
— *μελλων* AB(ℵ)E.(13.)61. Memph. Æth. (*μελλον* ℵ*. 13.) | *μελλοντα* 31. HL. | *μελλοντων* ℵc. | ‡ *μελλοντες* ς. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. (vid. ver. 15.)
— *πυνθανεσθαι*] add. *τα* H (? *τι**.)
21. *πεισθης*] *πισθεις* 13. 61.
— *τεσσερακ.* AB*ℵ. | ‡ *τεσσαρ.* ς. B²E. 13*s*. 31. HL. (*μ̄* 61.)
— *μητε* 1°.] *μη* 13.
— *ου*] *ουν* E.
— *εισιν* ante *ἑτοιμοι* ABℵE. 13. 31. 61. | ‡ post ς. HL. Vulg. *s.*
22. *νεανισκον* ABℵE. 13. | ‡ *νεανιαν* ς. 31. 61. HL.
— *παραγγειλας*] add. *αυτον* 61. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb.
22. *προς εμε* Bℵ. | ‡ *προς με* ς. AE. rel.
23. *τινας* ante *δυο* Bℵ. 13. 61. | ‡ post ς. AE. 31. HL. Syr.Hcl. | om. Vulg. Syr.Pst. Arm.
— *ἑτοιμασα τε .... κτηνη τε παραστησαι* (ver. 24.) Parati estote exire. Et centuriones jussit ut etiam jumentum pararent Syr.Hcl.mg.
— *ἑβδομηκοντα*] centum Syr.Hcl.marg. (*ἑκατον* 137.)
— *δεξιολαβους* BℵE. 13. 31. 61. HL. Syr.Hcl.mg. *Graecè* | *δεξιοβολους* A.
24. *τε*] om. H *sic*.
— *διασωσωσιν* AB²ℵ. 13. 31. 61. L. | *διασωσιν* B*H. | *διασωσουσιν* E. || praem. per noctem Syr.Hcl.mg. | add. in Caesaream Syr.Hcl.
— *Φιλικα* ℵ*H.
— fin.] add. Timuit enim ne forte raperent eum Judaei et occiderent, et ipse postea calumniam sustineret tamquam accepturus pecuniam Vulg. *Cl.* Syr.Hcl.* Arm. *Usc.*(sed in MS. Arm. nullo)|| (*εφοβηθη γαρ μη ποτε ἁρπασαντες αυτον οἱ Ιουδαιοι αποκτενωσι, και αυτος μεταξυ εγκλημα εχῃ, ὡς αργυριον ειληφως* 137).
25. *εχουσαν* BℵE. 13. 61. | ‡ *περιεχουσαν* ς. A. 31. HL.
26. *Φηλικι*] om. H*txt*.
27. *μελλοντα*] *μελλον* 13.
— *εξειλαμην* ABℵE. 13. 61. | ‡ *-λομην* ς. 31. HL. || † add. *αυτον* ς. 31. HL. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æth. | om. ABℵE. 13. 61. Vulg. Arm.
28. *τε* ABℵE*Gr*. Vulg. Syr.Pst. Æth. | ‡ *δε* ς. 13*s*. 31. 61. HL. *e*. Syr.Hcl. Memph. Arm. [Theb.]
— *επιγνωναι* ABℵ. 13. 61. | ‡ *γνωναι* ς. E. 31. HL.
— *κατηγ. αυτον εις το συνεδρ. αυτων* (A)B*mg*.¹*Alf*.(ℵ)E. (13.) 31. HL. (om. *αυτον* Aℵ. 13. habent B*mg*.E. 31. HL. vv.) | om. B*txt*. (*Rul.*) 61. || om. *εις το συνεδρ. αυτ.* Æth.

20. producas Paulum *Cl.* | et certius *Am.** | 21. enim ei *Cl.* | amplius quam *Cl.* | 24. *fin.*] *add.* Timuit enim ne forte raperent eum Judaei et occiderent, et ipse postea calumniam sustineret tamquam accepturus pecuniam *C.*

ABℵE. 13. 31. 61. HL.

συνέδριον αὐτῶν· 29 ὃν εὗρον ἐγκαλούμενον περὶ
ζητημάτων τοῦ νόμου αὐτῶν, μηδὲν δὲ ἄξιον θανάτου
ἢ δεσμῶν ‡ ἔχοντα ἔγκλημα.″ 30 μηνυθείσης δέ μοι
30. ἐξαυτῆς ἐπιβουλῆς εἰς τὸν ἄνδρα † ἔσεσθαι † ‡ ἐξ αὐτῶν″
ἔπεμψα πρὸς σέ, παραγγείλας καὶ τοῖς κατηγόροις
—λέγειν αὐτοὺς λέγειν † πρὸς αὐτὸν ἐπὶ σοῦ. †.

31 Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται κατὰ τὸ διατεταγμένον
αὐτοῖς, ἀναλαβόντες τὸν Παῦλον ἤγαγον διὰ † νυκτὸς
εἰς τὴν Ἀντιπατρίδα. 32 τῇ δὲ ἐπαύριον ἐάσαντες τοὺς
ἱππεῖς ‡ ἀπέρχεσθαι″ σὺν αὐτῷ, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν
παρεμβολήν· 33 οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τὴν Καισάρειαν,
καὶ ἀναδόντες τὴν ἐπιστολὴν τῷ ἡγεμόνι, παρέστη-
σαν καὶ τὸν Παῦλον αὐτῷ. 34 ἀναγνοὺς δὲ † καὶ ἐπε-
ρωτήσας ἐκ ποίας ἐπαρχίας ἐστίν, καὶ πυθόμενος ὅτι
ἀπὸ Κιλικίας, 35 Διακούσομαί σου, ἔφη, ὅταν καὶ οἱ
κατήγοροί σου παραγένωνται. ‡ κελεύσας″ ‡ ἐν τῷ πραι-
τωρίῳ τοῦ Ἡρώδου φυλάσσεσθαι αὐτόν.″

XXIV. ΛΕʹ 30 1 Μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς
Ἀνανίας μετὰ ‡ πρεσβυτέρων τινῶν″ καὶ ῥήτορος
Τερτύλλου τινός, οἵτινες ἐνεφάνισαν τῷ ἡγεμόνι κατὰ

concilium eorum; 29 quem invenі accusari de quaestionibus legis ipsorum, nihil vero dignum morte aut vinculis habentem crimen. 30 Et cum mihi perlatum esset de insidiis quas paraverunt ei, misi ad te, denuntians et accusatoribus ut dicant apud te.

31 Milites ergo secundum praeceptum sibi adsumentes Paulum duxerunt per noctem in Antipatridem, 32 et postera die, dimissis equitibus ut irent cum eo, reversi sunt ad castra. 33 Qui cum venissent Caesaream et tradidissent epistulam praesidi, statuerunt ante illum et Paulum. 34 Cum legisset autem et interrogasset de qua provincia esset, et cognoscens quia de Cilicia, 35 Audiam te, inquit, cum et accusatores tui venerint, iussitque in praetorio Herodis custodiri eum.

1 Post quinque autem dies descendit princeps sacerdotum Ananias cum senioribus quibusdam et Tertullo quodam oratore, qui adierunt praesidem

---

29. ευρον] ηυρον EL.
— του νομου αυτων] legis Mosis et de Jesu quodam Syr.Hcl.mg. (vid. xxv. 19.) (add. Μωσεως και Ιησου τινος 137.)
— δε] om. 61. L.
— εχοντα ante εγκλημα ABℵ. 13. 31. 61. H *sic.* Vulg. Syr.Hcl. Arm. | ‡ post ϛ. EL. Syr.Pst.
— fin.] add. adduxi eum vix violentia Syr.Hcl.* (εξηγαγον αυτον μολις τῃ βιᾳ 137.)
30. μηνυθεισης....προς σε] et propterea misi ad te illum virum Æth.
— εις] προς 31*.
— ανδρα] † add. μελλειν ϛ. 31. HL. Syr.Hcl. Memph. Theb. | om. ABℵE. 13. 61. Vulg. Syr.Pst. Arm.
— εσεσθαι] ante εις τον ανδρα 13.
— εσεσθαι] † add. υπο των Ιουδαιων ϛ. 31. HL. (Syr.Pst.) Theb. ‖ om. ABℵE. 13. 61. Memph. Vulg. Syr.Hcl. Arm.
— εξ αυτων AℵE. 13. 61. (Vulg.) Syr.Hcl. Arm. | ‡ εξαυτης ϛ. B. 31. HL. Syr.Pst. Memph. Theb. ‖ add. ουν L.
30. κατηγοροις] add. αυτου E. Syr.Pst. Memph. Theb.
— λεγειν] † add. τα ϛ. E. 31. 61. HL. Syr.Hcl. | om. ABℵ. 13. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth.
— προς αυτον BE. 31. 61. H(L.) Syrr. (Pst.)&Hcl. (Arm.) | αυτους Aℵ. 13. Vulg. ‖ add. αυτους L. | om. Memph. Theb. Æth.
— επι σου] om. 61.
— fin.] † add. ερρωσο ϛ. ℵE. 31. 61. L. Vulg. *Cl.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. | ερρωσθε H. | om. AB. 13. *Am. Fuld.* Memph. Theb. Æth.
31. αυτοις] add. εποιουν L.
— νυκτος] † praem. της ϛ. 31. HL. | om. ABℵE. 13. 61.
— εις την Αντιπατρ.] om. Æth.
32. απερχεσθαι ABℵE. 13. 61. | † πορευεσθαι ϛ. 31. HL. (post συν αυτῳ 31. Vulg. *Cl.*)
— υπεστρεψαν] επεστρ. ℵ.
33. την επιστολην] post τῳ ἡγεμονι 31. L. Arm.
— και τον Παυλον] om. E.
34. Cum legisset autem epistolam interrogavit Paulum, Ex qua provincia es? Et dixit, Cilicia: et cum cognovisset, dixit Syr.Hcl.mg.
34. αναγν. δε] † add. ὁ ἡγεμων ϛ. 31. HL. Theb. | om. ABℵE. 13. 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth.
— επερωτησας] ερωτησας L *Tf.*
— Κιλικιας] praem. της L. ‖ add. εστιν Aℵ*. (corr. ant.) | om. Bℵ *e corr.* E. rel.
35. παραγενωνται] -γονται 61. HL.
— κελευσας ABℵᶜE. 61. Syr.Hcl. (κελευσαντος ℵ*.) | ‡ εκελευσεν τε ϛ. 31. HL. Vulg. Syr.Pst. Memph. (Theb.) Æth. (13 *n. l.*)
— του Ἡρ. AℵE. 13. 31. 61. | τῳ Ἡρ. B. | om. του HL.
— φυλασσεσθαι] -λαττεσθ- 31.
— αυτον ad fin. ver. ABℵE. 13. 61. Vulg. Memph. Theb. Arm. | ‡ ante εν τῳ πραιτ. ϛ. 31. HL. [Syrr.Pst.&Hcl.]
1. πεντε] τινας A.
— πρεσβυτερων τινων ABℵE. 13. 31. 61. Vulg. Syr.Hcl. Theb. Arm. | ‡ των πρεσβυτερων ϛ. HL. Syr.Pst. Memph. Æth.

---

29. criminis *Cl.* | 30. paraverant illi *Cl.* | misi eum *Cl.* | fin.] *add.* vale *Cl.* | 32. cum eo irent *Cl.* | 35. *om.* "et" *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

τοῦ Παύλου. [2] κληθέντος δὲ αὐτοῦ ἤρξατο κατηγορεῖν
ὁ Τέρτυλλος λέγων, Πολλῆς εἰρήνης τυγχάνοντες
διὰ σοῦ καὶ ‡ διορθωμάτων″ γινομένων τῷ ἔθνει τούτῳ
διὰ τῆς σῆς προνοίας, [3] πάντῃ τε καὶ πανταχοῦ, ἀπο-
δεχόμεθα, κράτιστε Φῆλιξ, μετὰ πάσης εὐχαριστίας.
[4] ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ πλεῖόν σε ἐγκόπτω, παρακαλῶ ἀκοῦ-
σαί σε ἡμῶν συντόμως τῇ σῇ ἐπιεικείᾳ. [5] εὑρόντες
γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον λοιμὸν καὶ κινοῦντα ‡ στάσεις″
πᾶσιν τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην, πρω-
[d] cap. 21:28. τοστάτην τε τῆς τῶν Ναζωραίων αἱρέσεως· [6] [d] ὃς καὶ
τὸ ἱερὸν ἐπείρασεν βεβηλῶσαι, ὃν καὶ ἐκρατήσαμεν †.
[7] †, [8] †· παρ' οὗ δυνήσῃ αὐτὸς ἀνακρίνας περὶ πάντων
τούτων ἐπιγνῶναι ὧν ἡμεῖς κατηγοροῦμεν αὐτοῦ.
[9] ‡ συνεπέθεντο″ δὲ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι φάσκοντες ταῦτα
οὕτως ἔχειν.

[10] Ἀπεκρίθη ‡ τε″ ὁ Παῦλος, νεύσαντος αὐτῷ τοῦ
ἡγεμόνος λέγειν, Ἐκ πολλῶν ἐτῶν ὄντα σε κριτὴν
τῷ ἔθνει τούτῳ ἐπιστάμενος ‡ εὐθύμως″ τὰ περὶ ἐμαυ-
τοῦ ἀπολογοῦμαι· [11] δυναμένου σου ‡ ἐπιγνῶναι″ ὅτι
οὐ πλείους εἰσίν μοι ἡμέραι † ‡ δώδεκα″ ἀφ' ἧς ἀνέβην

adversus Paulum. [2] Et citato
Paulo coepit accusare Ter-
tullus dicens, Cum in multa
pace agamus per te et multa
corrigantur per tuam provi-
dentiam [3] semper et ubique,
suscipimus, optime Felix, cum
omni gratiarum actione. [4] Ne
diutius autem te protraham,
oro breviter audias nos pro
tua clementia. [5] Invenimus
hunc hominem pestiferum et
concitantem seditiones omni-
bus Iudaeis in universo orbe
et auctorem seditionis sectae
Nazarenorum, [6] qui etiam
templum violare conatus est,
quem et adprehendimus: [8] a
quo poteris ipse iudicans de
omnibus istis cognoscere de
quibus nos accusamus eum.
[9] Adiecerunt autem et Iudaei
dicentes haec ita se habere.
[10] Respondit autem Paulus,
adnuente sibi praeside dicere,
Ex multis annis esse te iudi-
cem genti huic sciens, bono
animo pro me satisfaciam.
[11] Potes enim cognoscere quia
non plus sunt dies mihi quam
duodecim ex quo ascendi

1. *τινος*] om. Syr.Hcl.
2. *αυτου*] om. B.
— Τερτυλος H. Syr.Hcl.*mg.Gr.*
— *διορθωματων* ABℵE. 13. 61. (Vulg.) | ‡ *κατορθωματων* ς. 31. HL.
— *γινομενων*] *γενομενων* L. | *γιγν.* 31.
— *τῳ*] om. E.
3. *παντῃ*] *παντι* 13. 61. (*τε* non om. H.)
— *αποδεχομεθα*] *ὑποδεχομεθα* 13.
4. *εγκοπτω* A²BℵE. 61. H. | *κοπτῳ* A* *ut vid.* 13. 31. | *εκκοπτω* L.
— *σε* 2°.] om. 31. L. | ante *ακουσαι* E.
— *ἡμων*] *ἡγεμων sic* 13.
— *συντομως*] ? om. A*. (add.¹)
5. *στασεις* ABℵE. 13. 61. Vulg. Memph. | ‡ *στασιν* ς. 31. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Theb.
— *πρωτοστατην*] *-της* 13.
— *τε*] *δε* E. 13. (enim Syr.Pst.)
6, 7, 8. post *εκρατησαμεν* ver. 6.] † add. † *και κατα τον ἡμετερον νομον ηθελησα-* † *μην κρινειν* (7) *παρελθων δε Λυσιας ὁ* † *χιλιαρχος μετα πολλης βιας εκ των* † *χειρων ἡμων απηγαγεν* (8) *κελευσας* † *τους κατηγορας αυτου ερχεσθαι επι σε* ς. (E.) (13.) (31.) Vulg. *Cl. Am.*** Syrr.Pst.&Hcl. Arm. (Æth.) "In Graeco ita leguntur." *Beda in Exp.* | *και κατα..κρινειν*] *om. hic* Æth. *Rom.* (habet ed. *Platt.*) in Æth. Rom. in ver. 8. | *ηθελησαμεν*] *εβουληθημεν* 31. | *κρινειν*] *κριναι* E. 13. 31. | (7) Lysias] om. Æth. | *εκ των χειρων ἡμων απηγαγεν*] *απηγαγεν αυτον εκ των χειρ. ἡμ.* 31. | om. *εκ. τ. χειρ. ἡμ.* Æth. (add. et ad te misit eum Syr.Pst.) | (8) *επι σε*] *προς σε* E. | *επι σου* (ante *ερχεσθαι*) 31. ‖ *non habent* ABℵC (*ut liquet e spat.*) 61. HL. *Am.* Fuld. Tol.* Memph. Theb.
8. *παρ' οὑ*] *παρ' ᾡ* E. | *παρ' ὡν* 31 *Scr.*
— *δυνησῃ*] *-σει* E. 13.
— *αυτος*] om. A.
— fin.] add. ut secundum legem nostram judicemus eum videmus, et quicquid accusamus eum oportet te ut cognoscas examinans Æth.
9. *συνεπεθεντο* ABℵE. 31. 61. HL. | *συνεπειθοντο* 13. | ‡ *συνεθεντο* ς. ‖ praem. cum dixisset autem ille haec Syr. Hcl.* (*ειποντος δε αυτου ταυτα* 137).
— *δε*] om. 13.
— *οἱ Ιουδ.*] om. *οἱ* 13. L *sic.* (*ιδαιοι* 61 *Scr.*)
10. *απεκρ. τε* ABℵE *Gr.* 61. (Syr.Pst.) Æth. | ‡ *απεκρ. δε* ς. 13*s.* 31. HL. Vulg. *c.* Syr.Hcl. Memph. (Theb.) [Arm.]
— *λεγειν .. κριτην*] Defensionem habere pro se, statum autem assumens divinum dixit, Ex multis annis es judex Syr.Hcl.*mg.*
— *ετων*] *ενιαυτων* E.
— *κριτην*] add. *δικαιον* E. Syr.Hcl.txt. (?om. mg.)
— *ευθυμως* ABℵE. 13. 61. Vulg. Memph. Theb. Arm. Æth. | *ευθυμοτερον* ς. 31. HL(*-ωτερον*)
11. *σου*] om. A.
— *επιγνωναι* ABℵE. 61. | ‡ *γνωναι* ς. 13. 31. HL.
— *ἡμεραι*] † add. *η* ς. Vulg. | om. ABℵE. 13. 31. 61. HL. Arm.
— *δωδεκα* ABℵE. 13. 31. 61. | ‡ *δεκαδυο* ς. HL.
— *ανεβην*] *-βη* L.

6. apprehensum *Am.*** *Cl.* | *add.*] voluimus secundum legem nostram judicare : (7) Superveniens autem Lysias tribunus (trib. Lys. *Cl.*) cum vi magna eripuit eum de manibus nostris, (8) jubens accusatores ejus ad te venire *Cl. Am.*** *Cl.* | 10 Ex] et *Am.** | te esse *Cl.* | 11. mihi dies *Cl.* |

ABℵ[C]E. 13. 31. 61. HL.

προσκυνήσων ‡ εἰς" Ἰερουσαλήμ· 12 καὶ οὔτε ἐν τῷ
ἱερῷ εὗρόν με πρός τινα διαλεγόμενον ἢ ‡ ἐπίστασιν"
ποιοῦντα ὄχλου, οὔτε ἐν ταῖς συναγωγαῖς οὔτε κατὰ
13. οὐδέ — τὴν πόλιν· 13 οὔτε παραστῆσαι δύνανταί * σοι" περὶ
ὧν ‡ νυνὶ" κατηγοροῦσίν μου. 14 ὁμολογῶ δὲ τοῦτο
σοι, ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν ἣν λέγουσιν αἵρεσιν οὕτως
λατρεύω τῷ πατρῴῳ θεῷ, πιστεύων πᾶσιν τοῖς κατὰ
τὸν νόμον καὶ ‡ τοῖς ἐν τοῖς" προφήταις γεγραμμένοις,
§ C. — 15 § e ἐλπίδα ἔχων εἰς τὸν θεὸν ἣν καὶ αὐτοὶ οὗτοι
e cap. 23:6. — προσδέχονται, ἀνάστασιν μέλλειν ἔσεσθαι † δικαίων
τε καὶ ἀδίκων· 16 ἐν τούτῳ ‡ καὶ" αὐτὸς ἀσκῶ ἀπρόσ-
κοπον συνείδησιν ἔχειν πρὸς τὸν θεὸν καὶ τοὺς
ἀνθρώπους διὰ παντός. 17 δι' ἐτῶν δὲ πλειόνων ‡ ἐλεη-
μοσύνας ποιήσων εἰς τὸ ἔθνος μου παρεγενόμην" καὶ
f cap. 21:26. — προσφοράς, f 18 ἐν ‡ αἷς" εὗρόν με ἡγνισμένον ἐν τῷ
ἱερῷ, οὐ μετὰ ὄχλου οὐδὲ μετὰ θορύβου, τινὲς δὲ ἀπὸ
τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι, 19 οὓς ἔδει ἐπὶ σοῦ παρεῖναι
¶ Theb. — καὶ κατηγορεῖν, εἴ τι ἔχοιεν πρὸς ‡ ἐμέ".¶ 20 ἢ αὐτοὶ
οὗτοι εἰπάτωσαν † τί εὗρον [ἐν ἐμοὶ] ἀδίκημα στάντος

adorare in Hierusalem: [12] et neque in templo invenerunt me cum aliquo disputantem aut concursum facientem turbae, neque in synagogis neque in civitate; [13] neque probare possunt tibi de quibus nunc accusant me. [14] Confiteor autem hoc tibi quod secundum sectam quam dicunt heresim sic deservio patri deo meo, credens omnibus quae in lege et prophetis scripta sunt, [15] spem habens in deum quam et hi ipsi expectant, resurrectionem futuram iustorum et iniquorum. [16] In hoc et ipse studeo sine offendiculo conscientiam habere ad deum et ad homines semper. [17] Post annos autem plures elemosynas facturus in gentem meam veni et oblationes et vota, [18] in quibus invenerunt me purificatum in templo, non cum turba neque cum tumultu, [19] quidam autem ex Asia Iudaei, quos oportebat apud te praesto esse et accusare, si quid haberent adversum me. [20] Aut hi ipsi dicant si quid invenerunt in me ini-

11. προσκυνησων] -σαι E. | -σω 61.
— εις Ἱερ. ABMaiℵE. 61. H. Syr.Pst. Æth. | ‡ εν Ἱερ. ς. 31. L. Syr.Hcl. | om. εν s. εις 13.
12. εὑρον] ηὑρον E.
— τινα] τινας EGr.
— επιστασιν ABℵE. 13. | εποστασιαν sic 61*. (αποστ. 61²Scr.) | ‡ επισυστασιν ς. 31. HL.
— ουτε κατα] ουδε κατα 61.
13. ab init. ουτε AE. 13. 31. HL. neque Vulg. | ουδε Bℵ. 61.
— παραστησαι] add. με St.3. 31. H. Memph. Æth. | om. Elz. ABℵE. 13. 61. L. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. || add. postea νυν H.
— δυνανται σοι ABℵE. 13. 31. 61. Vulg. Syr.Pst. Memph. Arm. (σου A*.corr.¹) | *om. σοι ς. HL. Syr.Hcl. Theb. Æth.
— νυνι ABℵ. 31. 61. | ‡ νυν ς. E. 13s. HL. | om. Memph. Æth.
— μου] μοι 13.
14. πατρωω E.
— πασιν] om. B.
— τον νομον] om. τον B.
— και τοις εν τοις προφ. BBtly. in coll. Maiℵ*E. 31. 61. | και τοις προφ. St.3. Aℵc. 13. HL. Vulg. Memph. Theb. Arm. | και εν τοις πρ. Elz. Syrr.Pst.&Hcl. Æth.
15. εις τον] προς C. | προς τον ℵ.
— ουτοι] om. ℵ.
— εσεσθαι] † add. νεκρων ς. E. 31. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Æth. | om. ABℵC. 13. 61. Vulg. Memph. Theb. Arm.
16. τουτῳ και ABℵCE. 61. L. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. Arm. Æth. | ‡ τουτῳ δε ς. 13s. H. Memph. | τουτῳ τε και 31.
— εχειν] εχων 31. HL.
— προς] add. τε L. Syr.Hcl.
— δια παντος] ante προς τον θεον κ.τ.λ. E.
17. παρεγενομην] post ελεημοσ. ποι. εις το εθν. μου Bℵ*C. 13. 31. 61. Vulg. | ‡ ante ς. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æth. || om. παρεγ. A. | post και προσφορας ℵcE. | post ελεημ. Arm.
18. εν αἱς ABℵCE. 13. 61. | ‡ εν οἱς ς. 31. HL.
— εὑρον] ηὑρον E.
— τινες δε St.3. ABℵCE. 13. 31. 61. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Theb. | om. δε Elz. HL. (Syr.Pst.) Arm. Æth. (nisi quod tumultuati sunt quidam Judaei qui venerunt ex Asia. Syr.Pst.)
18. απο] praem. των CE.
— Ιουδαιοι] Ιουδαιων E. Syr.Hcl.
19. εδει Elz. ABMaiℵCE. 13. 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. | δει St.3. BBch.dis.Btly e sil. 31. HL. Theb. [Æth.]
— ει τι] η τι H. | L non habet ἔτι || (ει τι εχ. πρ. εμε] om. Æth.)
— εμε ABℵCE. 13. 61. | ‡ με ς. 31. HL.
20. η] ει AC.
— τι] † praem. ει ς. Vulg. Syr.Hcl. Æth. | om. ABℵCE. 13. 31. 61. HL. Syr.Pst. Memph. Arm. (hiat Theb.)
— εὑρον] ηὑρον E.
— εν εμοι CE. 31. HL. Vulg. Syrr.Pst. &Hcl. Memph. Arm. | om. ABℵ. 13. 61. [Æth.]
21. ταυτης] post φωνης E.
— εκεκραξα ABMaiℵC. 13. 31. 61. | ‡ εκραξα ς. EHL.
— εν αυτοις ante ἑστως ABℵCE. 13. 31. 61. Vulg. Memph. | ‡ post ς. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. [Æth.]

13. me accusant Cl. | 14. patri et deo Cl.

Vulg. Syrr. P.H. Memph. (Theb.) Arm. Æth.

ς cap. 23:6.

μου ἐπὶ τοῦ συνεδρίου, 21 ς ἢ περὶ μιᾶς ταύτης φω-
νῆς ἧς ‡ ἐκέκραξα" ‡ ἐν αὐτοῖς ἑστώς," ὅτι Περὶ ἀνα-
στάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι σήμερον ‡ ἐφ'" ὑμῶν.
22 ‡ ἀνεβάλετο δὲ αὐτοὺς ὁ Φῆλιξ," ἀκριβέστερον εἰδὼς
τὰ περὶ τῆς ὁδοῦ, ‡ εἴπας," "Οταν Λυσίας ὁ χιλίαρχος
καταβῇ, διαγνώσομαι τὰ καθ' ὑμᾶς. 23 διαταξάμενος †
τῷ ἑκατοντάρχῃ τηρεῖσθαι ‡ αὐτόν," ἔχειν τε ἄνεσιν,
καὶ μηδένα κωλύειν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὑπηρετεῖν †
αὐτῷ.

31 24 Μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς παραγενόμενος ὁ Φῆλιξ
σὺν Δρουσίλλῃ τῇ ‡ ἰδίᾳ γυναικί," οὔσῃ Ἰουδαίᾳ,
μετεπέμψατο τὸν Παῦλον καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ
περὶ τῆς εἰς χριστὸν πίστεως. 25 διαλεγομένου δὲ
αὐτοῦ περὶ δικαιοσύνης καὶ ἐγκρατείας καὶ τοῦ κρί-
ματος τοῦ μέλλοντος †, ἔμφοβος γενόμενος ὁ Φῆλιξ
ἀπεκρίθη, Τὸ νῦν ἔχον πορεύου· καιρὸν δὲ μεταλαβὼν
μετακαλέσομαί σε· 26 ἅμα † καὶ ἐλπίζων ὅτι χρήματα
δοθήσεται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Παύλου †, διὸ καὶ πυκνότερον
αὐτὸν μεταπεμπόμενος ὡμίλει αὐτῷ.

24. χριστὸν '[Ἰησοῦν]'

quitatis, cum stem in concilio, 21 nisi de una hac solummodo voce qua clamavi inter eos stans quoniam de resurrectione mortuorum ego iudicor hodie a vobis. 22 Distulit autem illos Felix, certissime sciens de via, dicens, Cum tribunus descenderit Lysias, audiam vos, 23 iussitque centurioni custodire eum, et habere requiem, nec quemquam prohibere de suis ministrare ei.

24 Post aliquot autem dies veniens Felix cum Drusilla uxore sua, quae erat Iudaea, vocavit Paulum et audivit ab eo fidem quae est in Iesum Christum: 25 disputante autem illo de iustitia et de castitate et de iudicio futuro, timefactus Felix respondit, Quod nunc attinet vade, tempore autem oportuno arcessiam te; 26 simul et sperans quia pecunia daretur ei a Paulo, propter quod et frequenter arcessiens eum loquebatur cum eo.

---

21. εγω] om. C.
— εφ' ABC. 13. 31. 61. | ‡ ὑφ' ς. ℵEHL. Vulg. Memph.
22. ανεβαλετο δε αυτους ὁ Φηλιξ ABℵCE. 13. 61. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Theb. *Gb.* Arm. (Æth.) | ‡ ακουσας δε ταυτα ὁ Φηλιξ ανεβαλετο αυτους ς. 31. HL. | Felix autem quia noverat viam hanc plene distulit eos Syr. Hcl.
— ειπας ABℵC. 61. | ‡ ειπων ς. E. 13. 31. HL. ‖ add. ὁτι E.
— ὁ χιλιαρχος] ante Λυσιας 31. Vulg. *Cl.* [*Am.*] om. Lysias Syr.Pst.
23. διαταξαμενος] † add. τε ς. 31. H. Vulg. Syr.Pst. Æth. | add. δε L. | om. ABℵCE. 13. 61. Syr.Hcl. Memph. Arm.
— ἑκατονταρχῃ] -χῳ E. 13. | χιλιαρχῃ ℵ*. (corr.¹)
— αυτον ABℵCE. 13. 61. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Arm. | ‡ τον Παυλον ς. 31. HL. Syr.Pst. Æth.
— εχειν τε] εχ. δε 31.
— αυτου] om. E.
— ὑπηρετειν] ὑπηρετην 61. ‖ † add. η προσερχεσθαι ς. 31. HL. Theb. *Gb.* | om. ABℵCE. 13. 61. Vulg. Syrr.Pst. &Hcl. Memph. Arm. Æth.
24. ἡμερας ante τινας BℵC. 13. 31. 61. HL. Vulg. Syr.Hcl. | post AE. Syr. Pst.
— Δρουσιλλι E. 13. | Δρυσιλλῃ L.
— τῃ ιδιᾳ γυναικι BC². 31. (?Syr.Hcl.mg.) | τῃ ιδιᾳ γυναικι αυτου Aℵª. 13. 61. | τῃ γυναικι tantum C*HL. | ‡ τῃ γυναικι αυτου ς. ℵ*E. Vulg. Syrr.Pst. &Hcl. Memph. Arm.
— μετεπεμψατο] praem. και ℵ*. (corr.ᶜ)
— μετεπεμψατο τον Παυλον] quae rogabat videre Paulum et audire verbum. Volens igitur satisfacere ei accersivit Paulum Syr.Hcl.mg.
— ηκουσεν] ηκουεεν C*. -σαν Syr.Pst. ηκουεν C² ut vid.
— αυτου] om. C*. (add.²)
— εις] om. 31.
— χριστον] add. Ιησουν Bℵ*E. 31. 61. L. Vulg. *Cl.* Syr.Hcl. Memph. (Ιησοῦ [i. e. -ουν] B *Btly. in ipsa coll.* Ιησοῦ *Mai*) | (praem. *Am.* Arm. Æth.) | om. Aℵ²C* *ut vid.* 13. H. Syr.Pst.
25. εγκρατ. και δικαιοσυνης ℵ.
25. του κριματος του μελλοντος | του μελλ. κριμ. C. 31. Arm. | κριμ. του μελλ. (om. του 1°.) 13. ‖ † add. εσεσθαι ς. 31. HL. | om. ABℵCE. 13. 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth.
— εμφοβος] add. δε AH. Memph.
— το νυν] τοινυν E *Gr.* (quod nunc *e.*)
— εχον] εχουν H. | εχων 13. L.
— καιρον δε μεταλαβων] καιρῳ δε επιτηδιῳ E. Arm.
— μεταλαβων BℵC. 31. HL. | παραλαβων A. | λαβων 13. 61.
26. ἁμα] † add. δε ς. Memph. Æth. | om. ABℵCE. 13. 31. 61. HL. Vulg. Syr.Hcl. Arm. [Syr.Pst.]
— αυτῳ] om. B.
— Παυλου] † add. ὁπως λυσῃ αυτον ς. 31. HL. Memph. | om. ABℵCE. 13. 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth.
— ὡμιλει] (ὁμιλ. 13. L.) | διελεγετο C.

---

22. via hac *Cl.* | Lysias descenderit *Cl.* | 23. de suis prohibere *Cl.* | 24. Christum Jesum *Cl.* | 25. *om.* "de" *ante* castit. *Cl.* | tremefactus *Cl.* | accersam *Cl.* | 26. sperans quod *Cl.* | ei daretur *Cl.* | accersens *Cl.*

ABℵCE. Λς' 13. 31. 61. HL.

32 [27] Διετίας δὲ πληρωθείσης ἔλαβεν διάδοχον ὁ
Φῆλιξ Πόρκιον Φῆστον, θέλων τε ‡ χάριτα" καταθέ-
σθαι τοῖς Ἰουδαίοις ὁ Φῆλιξ κατέλιπεν τὸν Παῦλον
δεδεμένον.

XXV. [1] Φῆστος οὖν ἐπιβὰς τῇ ἐπαρχίᾳ μετὰ τρεῖς ἡμέρας
ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπὸ Καισαρείας, [2] ἐνεφάνισάν
‡ τε" αὐτῷ ‡ οἱ ἀρχιερεῖς" καὶ οἱ πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων
κατὰ τοῦ Παύλου, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν [3] αἰτούμενοι
χάριν κατ' αὐτοῦ, ὅπως μεταπέμψηται αὐτὸν εἰς
Ἱερουσαλήμ, ἐνέδραν ποιοῦντες ἀνελεῖν αὐτὸν κατὰ
τὴν ὁδόν. [4] ὁ μὲν οὖν Φῆστος ἀπεκρίθη τηρεῖσθαι
τὸν Παῦλον ‡ εἰς Καισαρείαν," ἑαυτὸν δὲ μέλλειν ἐν
τάχει ἐκπορεύεσθαι· [5] οἱ οὖν ‡ ἐν ὑμῖν, φησίν, δυνατοὶ"
συγκαταβάντες, εἴ τί ἐστιν ἐν τῷ ἀνδρὶ ‡ ἄτοπον,"
κατηγορείτωσαν αὐτοῦ. [6] διατρίψας δὲ ἐν αὐτοῖς
ἡμέρας * οὐ" πλείους * ὀκτὼ" ἢ δέκα, καταβὰς εἰς
Καισάρειαν, τῇ ἐπαύριον καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος
ἐκέλευσεν τὸν Παῦλον ἀχθῆναι. [7] παραγενομένου δὲ
αὐτοῦ περιέστησαν * αὐτὸν" οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων
καταβεβηκότες Ἰουδαῖοι, πολλὰ καὶ βαρέα ‡ αἰτιώ-
ματα" ‡ καταφέροντες" †, ἃ οὐκ ἴσχυον ἀποδεῖξαι,
[8] ‡ τοῦ Παύλου ἀπολογουμένου" ὅτι Οὔτε εἰς τὸν νό-
μον τῶν Ἰουδαίων, οὔτε εἰς τὸ ἱερόν, οὔτε εἰς Καίσαρά
τι ἥμαρτον. [9] ὁ Φῆστος δὲ ‡ θέλων τοῖς Ἰουδαίοις"

[27] Biennio autem expleto ac-
cepit successorem Felix Por-
cium Festum: volens autem
gratiam praestare Iudaeis Fe-
lix reliquit Paulum vinctum.

[1] Festus ergo cum venisset
in provinciam, post triduum
ascendit Hierosolymam a Cae-
sarea, [2] adieruntque eum prin-
cipes sacerdotum et primi
Iudaeorum adversus Paulum,
et rogabant eum [3] postulantes
gratiam adversum eum, ut
iuberet perduci eum Hierusa-
lem, insidias tendentes ut
eum interficerent in via.
[4] Festus autem respondit ser-
vari Paulum in Caesarea, se
autem maturius profecturum:
[5] Qui ergo in vobis, ait, poten-
tes sunt, descendentes simul,
si quod est in viro crimen,
accusent eum. [6] Demoratus
autem inter eos dies non am-
plius quam octo aut decem,
descendit Caesaream, et altera
die sedit pro tribunali et iussit
Paulum adduci. [7] Qui cum
perductus esset, circumstete-
runt eum qui ab Hierosolyma
descenderant Iudaei, multas
et graves causas obicientes,
quas non poterant probare,
[8] Paulo autem rationem red-
dente quoniam neque in legem
Iudaeorum neque in templum
neque in Caesarem quicquam
peccavi. [9] Festus autem vo-
lens Iudaeis gratiam praestare

27. θελων τε] θελ. δε ℵc. 13. 61². Vulg. e. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. (om. δε s. τε Arm.)
— θελων...δεδεμενον] Paulum autem reliquit in carcere propter Drusillam Syr.Hcl.mg. (τον δε Παυλον ειασεν εν τηρησει δια Δρουσιλλαν 137).
— χαριτα ABℵ*C. 13. 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. | ‡ χαριτας ς. 31. H. Arm. | χαριν ℵcEL.
— ὁ Φηλιξ 2°.] om 31.
— κατελιπεν] -λειπεν A. 61. HL.
1. τῃ επαρχιᾳ Bℵ cCE. 13. rel. | την επαρχιαν 61. | τῃ επαρχειῳ A -χιῳ ℵ*. | (ver. sic in Syr.Pst. Et cum venerit Festus Caesaream post tres dies ascendit Hierosolymam.)
2. ενεφανισαν] ανεφανησαν 31. | ενεφανησαν L sic (non H.)
— τε ABℵC. 13. 61. Vulg. Syr.Pst. Æth. | ‡ δε ς. E. 31. HL. Syr.Hcl. Memph. Arm.
— οἱ αρχιερεις ABℵCE. 13. 61. L. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. | ‡ ὁ αρχιερευς ς. 31. H.
2. των Ιουδαιων] της πολεως 61. | add. τα 13.
3. κατ'] παρ' C. Arm.
— αυτον 1°.] αυτου C*.
— Ἱερουσαλημ] Ἱεροσολυμα E.
— fin.] add. illi qui votum fecerant quomodo obtinerent ut in manibus suis esset Syr.Hcl.mg.
4. εις Καισαρειαν ABℵCE. 13. 61. | ‡ εν Καισαρειᾳ ς. 31. HL. Vulg.
— δε] om. 13.
— μελλειν] om. E. *Lucif.* 153.
— εκπορευεσθαι ante εν ταχει ℵc. | et ego festino ut profisciscar Syr.Pst.
5. οἱ] ει 31. L *sic*.
— εν ὑμιν φησιν ante δυνατοι AB(ℵ)CE. (13.) 31. 61. Vulg. Syr.Hcl. (ἡμιν ℵ.) (δυνατος sic 13.) | ‡ post ς. HL. Arm. [Syr.Pst. Memph. Æth.] | om. φησιν *Lucif.*
— συγκαταβαντες] καταβαντες ℵ.
5. ατοπον ABℵCE. 13. 61. Vulg. Memph. (Arm.) *Lucif.* | ‡ τουτῳ ς. HL. Æth. | τουτῳ ατοπον 31. Syrr. (Pst.)&Hcl.
6. * ου" πλειους οκτω" η δεκα A(B) (ℵ)C(E.) 13. 31. 61. Vulg. e. (Syr.Hcl. e corr.) Memph. (om. ου) Arm. *Lucif.* 153. (om. ου E*Gr.* | πλειονας B. | ου πλει. ἡμερας οκτω η δεκα ℵ.) | *om. ου et οκτω ς. HL. | οκτω η δεκα Syrr.Pst.&Hcl.txt. Theb.*Gb.* Æth.
— τῃ επαυρ.] praem. και A. *Lucif.*
— αχθηναι] ante τον Παυλον L. Memph. | προαχθηναι ℵ*. (corr.c)
7. περιεστ. αυτον ABℵCL. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Arm. *Lucif.* 153. | περιεστ. αυτῳ E. 13. 61. | *om. αυτον ς. 31. H. Memph. [Æth.]
— βαρια E.
— αιτιωματα ABℵCE. 31. 61. HL. | αιτηματα 13. | ‡ αιτιαματα ς.

3. adversus *Cl.* | in Jerusalem *Cl.* | interficerent eum *Cl.* | 5. *om.* autem *Cl.* | 9. gratiam praes. Jud. *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Arm. Æth.

χάριν καταθέσθαι, ἀποκριθεὶς τῷ Παύλῳ εἶπεν,
Θέλεις εἰς Ἱεροσόλυμα ἀναβὰς ἐκεῖ περὶ τούτων
‡ κριθῆναι″ ἐπ' ἐμοῦ; [10] εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος, Ἐπὶ τοῦ
βήματος Καίσαρος ἑστώς εἰμι, οὗ με δεῖ κρίνεσθαι.
10. ἠδίκησα — Ἰουδαίους οὐδὲν ‡ ἠδίκηκα,″ ὡς καὶ σὺ κάλλιον ἐπιγι-
νώσκεις· [11] εἰ μὲν ‡ οὖν″ ἀδικῶ καὶ ἄξιον θανάτου
πέπραχά τι, οὐ παραιτοῦμαι τὸ ἀποθανεῖν· εἰ δὲ
οὐδέν ἐστιν ὧν οὗτοι κατηγοροῦσίν μου, οὐδείς με
δύναται αὐτοῖς χαρίσασθαι. Καίσαρα ἐπικαλοῦμαι.
[12] τότε ὁ Φῆστος συλλαλήσας μετὰ τοῦ συμβου-
λίου ἀπεκρίθη, Καίσαρα ἐπικέκλησαι, ἐπὶ Καίσαρα
πορεύσῃ.

ΛΖ'

33 [13] Ἡμερῶν δὲ διαγενομένων τινῶν, Ἀγρίππας
ὁ βασιλεὺς καὶ Βερνίκη κατήντησαν εἰς Καισάρειαν,
‡ ἀσπασάμενοι″ τὸν Φῆστον. [14] ὡς δὲ πλείους ἡμέρας
διέτριβον ἐκεῖ, ὁ Φῆστος τῷ βασιλεῖ ἀνέθετο τὰ κατὰ
τὸν Παῦλον λέγων, Ἀνήρ τις ἐστὶν καταλελειμμένος
ὑπὸ Φήλικος δέσμιος, [15] περὶ οὗ γενομένου μου εἰς
Ἱεροσόλυμα ἐνεφάνισαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύ-
τεροι τῶν Ἰουδαίων, αἰτούμενοι κατ' αὐτοῦ ‡ κατα-
δίκην·″ [16] πρὸς οὓς ἀπεκρίθην ὅτι οὐκ ἔστιν ἔθος
Ῥωμαίοις χαρίζεσθαί τινα ἄνθρωπον † πρὶν ἢ ὁ κατη-
γορούμενος κατὰ πρόσωπον ἔχοι τοὺς κατηγόρους,
16. τόπον δὲ — τόπον τε ἀπολογίας λάβοι περὶ τοῦ ἐγκλήματος.

respondit Paulo et dixit, Vis Hierosolyma ascendere et ibi de his iudicari apud me? [10] Dixit autem Paulus, Ad tribunal Caesaris sto, ubi me oportet iudicari: Iudaeos non nocui, sicut tu melius nosti. [11] Si enim nocui aut dignum morte aliquid feci, non recuso mori; si vero nihil est eorum quae isti accusant me, nemo potest me illis donare. Caesarem appello. [12] Tunc Festus cum consilio locutus respondit, Caesarem appellasti, ad Caesarem ibis.

[13] Et cum dies aliquot transacti essent, Agrippa rex et Bernice descenderunt Caesaream ad salutandum Festum. [14] Et cum dies aliquot ibi demorarentur, Festus regi indicavit de Paulo, dicens, Vir quidam est derelictus a Felice vinctus, [15] de quo, cum essem Hierosolymis, adierunt me principes sacerdotum et seniores Iudaeorum, postulantes adversus illum damnationem; [16] ad quos respondi quia non est consuetudo Romanis donare aliquem hominem prius quam is qui accusatur praesentes habeat accusatores locumque defendendi accipiat ad

---

7. καταφεροντες ABℵC. 13. 61. | επιφεροντες E. | ‡ φεροντες ς. 31. HL. || † add. κατα του Παυλου ς. 31. H. Syr.Hcl. | τῳ Παυλῳ E. | κατ' αυτου L. Syr.Pst. Memph. Arm. (MSS. quidam.) (Æth.) | om. AB ℵC. 13. 61. Vulg. Arm. *Zoh. Lucif.* 153.
— ἁ ουκ] αλλ' ουκ 31.
— ισχυον] ισχυσαν ℵ*. (corr.ᶜ)
8. του Παυλου απολογουμενου ABℵC(E.) 13. 31. 61. (L.) Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. (*Lucif.* 153.) | του δε Παυλ. E. *Am. Fuld. Tol. Lucif.* | add. αυτου L. | ‡ απολογ. αυτου ς. H.
9. δε] ουν A.
— θελων ante τοις Ιουδαιοις ABℵCE. 13. 31. 61. *Am.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. (Æth.) | ‡ post ς. HL. | (τοις om. B*Btly.*)
— χαριν] χαριτα A. (13 n.l.)
— κριθηναι ABℵCE. 13. 61. | ‡ κρινεσθαι ς. 31. HL. || add. ἡ 13*sic.*
— επ'] επι 61.
10. ὁ Παυλος] om. ὁ A. || add. ἑστως B[*Btly.* et *Mai*] (habet ἑστως *et* post Καισαρος) | ἑστως ante επι του βηματος Καισαρος ℵ*. (corr.ᶜ) 31. | ἑστως post Καισαρος Aℵ^cCE. 13. rel.
10. ηδικηκα Bℵ. (61.) (ηδικηκα ὡς] ηδικηκώς *sic* 61.) | ‡ ηδικησα ς. ACE. rel.
— επιγινωσκεις] γινωσκεις C.
11. ουν ABℵCE. 61. Memph. Arm. (13 *n.l.*) | ‡ γαρ ς. 31. HL. Vulg. Syr.Hcl. Æth. [Syr.Pst.]
— και] η E. Vulg. Syr.Pst. (13 *n.l.*)
— το αποθ.] του αποθ. 31. H.
— δε] δει E.
— μου] μοι L.
— με] μου 31.
— αυτοις] τουτοις CL.
12. συμβουλιου ABℵE. 13. 31. H. | συμβουλου L. | συμβολιου 61. | συνεδριου C.
— επικεκλησαι] επικαλισαι E.
13. Βερνικη] Βερηνικη C* *ut vid.* Arm. (Βερενικη C².)
— κατηντησαν] -σεν C.
13. ασπασαμενοι AB*Mai*ℵEGr. 13. 31*Scr.* HL. Memph. | ‡ ασπασομενοι ς. 61. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. (C *n.l.*)
14. διετριβον] -βεν H.
— τα] om. A*.
15. μου] om. 31.
— ενεφανισαν] ανεφανισαν 13. | ανεφανισθησαν B*. | add. μοι E. Arm. Vulg.
— των Ιουδαιων] om. 13.
— καταδικην ABℵC. 13. Vulg. | ‡ δικην ς. E. 31. 61. HL.
16. Ρωμαιοις] -ους 31.
— τινα] τινι C. (id praem. Arm.)
— ανθρωπον] † add. εις απωλειαν ς. 31. HL. Syrr.Pst.&Hcl.* | om. ABℵCE. 13. 61. Vulg. Syr.Hcl.txt. Memph. Theb. *Gb.* Arm. Æth.
— εχοι] ante κατα προσωπον ℵ.
— τε AℵC. 13*s.* 31. 61. HL. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. | δε BE*Gr.*

9. respondens Paulo dixit *Cl.* | Ierosolyma *Cl.* | 10. ibi *Cl.* | Judaeis *Cl.* | 11. quae hi *Cl.* | 12. concilio *Cl.* | 14. dies plures ibi *Cl.* | 15. audierunt *Am.** | 16. Romanis consuetudo damnare *Cl.*

A B ℵ C E. 13. 31. 61. HL.

17 συνελθόντων οὖν αὐτῶν ἐνθάδε ἀναβολὴν μηδεμίαν
ποιησάμενος, τῇ ἑξῆς καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος,
ἐκέλευσα ἀχθῆναι τὸν ἄνδρα· 18 περὶ οὗ σταθέντες
οἱ κατήγοροι οὐδεμίαν αἰτίαν ‡ ἔφερον″ ὧν ‡ ἐγὼ
18. πονηράν ὑπενόουν″ * πονηρῶν·″ 19 ζητήματα δέ τινα περὶ τῆς
ἰδίας δεισιδαιμονίας εἶχον πρὸς αὐτόν, καὶ περί τινος
Ἰησοῦ τεθνηκότος, ὃν ἔφασκεν ὁ Παῦλος ζῆν. 20 ἀπο-
ρούμενος δὲ ἐγὼ † τὴν περὶ ‡ τούτων″ ζήτησιν,
ἔλεγον εἰ βούλοιτο πορεύεσθαι εἰς ‡ Ἱεροσόλυμα″
κἀκεῖ κρίνεσθαι περὶ τούτων. 21 τοῦ δὲ Παύλου ἐπι-
καλεσαμένου τηρηθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ Σεβαστοῦ
διάγνωσιν, ἐκέλευσα τηρεῖσθαι αὐτὸν ἕως οὗ ‡ ἀνα-
πέμψω″ αὐτὸν πρὸς Καίσαρα. 22 Ἀγρίππας δὲ πρὸς
τὸν Φῆστον †, Ἐβουλόμην καὶ αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἀκοῦσαι. † Αὔριον, φησίν, ἀκούσῃ αὐτοῦ.
34 23 Τῇ οὖν ἐπαύριον ἐλθόντος τοῦ Ἀγρίππα καὶ
τῆς Βερνίκης μετὰ πολλῆς φαντασίας, καὶ εἰσελθόν-
των εἰς τὸ ἀκροατήριον σύν τε † χιλιάρχοις καὶ ἀν-
δράσιν τοῖς κατ' ἐξοχὴν † τῆς πόλεως, καὶ κελεύσαντος
τοῦ Φήστου ἤχθη ὁ Παῦλος. 24 καί φησιν ὁ Φῆστος,
Ἀγρίππα βασιλεῦ καὶ πάντες οἱ συμπαρόντες ἡμῖν

abluenda crimina. 17 Cum ergo huc convenissent sine ulla dilatione, sequenti die sedens pro tribunali iussi adduci virum; 18 de quo cum stetissent accusatores nullam causam deferebant de quibus ego suspicabar malam, 19 quaestiones vero quasdam de sua superstitione habebant adversus eum et de quodam Iesu defuncto, quem adfirmabat Paulus vivere. 20 Hesitans autem ego de huiusmodi quaestione dicebam si vellet ire Hierosolyma et ibi iudicari de istis. 21 Paulo autem appellante ut servaretur ad Augusti cognitionem, iussi servari eum donec mittam eum ad Caesarem. 22 Agrippa autem ad Festum, Volebam et ipse hominem audire. Cras, inquit, audies eum.

23 Altera autem die cum venisset Agrippa et Bernice cum multa ambitione et introissent in auditorium cum tribunis et viris principalibus civitatis, et iubente Festo adductus est Paulus. 24 Et dixit Festus, Agrippa rex et omnes qui simul adestis nobiscum

---

17. αυτων ante ενθαδε AℵE. 13 *sic*. 31. 61. HL. | post C. | om. αυτων B.
— μηδεμιαν] ante αναβολην E.
— ποιησαμενος] -νοι ℵ*. (corr.c)
— εκελευσα] -σεν 13.
18. οὑ] οὖν 61.
— εφερον ABℵCE. 13. 61. L. | ‡ επεφερον ϛ. 31. H.
— εγω ante ὑπενοουν ABℵC. 13. 31. 61. Vulg. Syr.Hcl. | ‡ post ϛ. EHL. [Syr.Pst.]
— πονηρων Bℵ^cE. 61. | πονηραν AC*. 13. 31. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Æth. Arm. (-ρα ℵ*C².) | * om. ϛ. HL. Memph.
19. αυτον] αυτους A.
20. δε] δ' 31 *Scr*.
— την] † praem. εις ϛ. CE. 13*s*. 31. L. | om. εις AB*Mai*ℵ. 61. H. [vv. *n. l.*]
— περι] om. 31.
— τουτων ABℵCE. 13. 31. 61. L. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. (Arm.) Æth. | ‡ τουτου ϛ. H. Vulg.
— πορευεσθαι] κρινεσθαι ℵ*. (corr.c)
— Ἱεροσολυμα ABℵCE. 31. 61. H. Vulg. | ‡ Ἱερουσαλημ ϛ. 13*s*. L.
— κακει] add. σε 31.
20. κρινεσθαι] κριθηναι L.
21. τηρηθηναι] τηρεισθαι C.
— τηρεισθαι] post αυτον 13.
— αναπεμψω ABℵCE. 13. 31. 61. | ‡ πεμψω ϛ. HL.
— Καισαρα] praem. τον 31.
22. Φηστον] † add. εφη ϛ. CE. 31. 61 *sic*. HL. (Vulg. *Cl.*) Syrr.(Pst.)&Hcl. Memph. Arm. Æth. | om. ABℵ. 13. *Am.* (om. προς τον Φηστον Syr.Pst.)
— αυριον] † praem. ὁ δε ϛ. CE. 13. 31. 61. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. (Æth.) om. ABℵ. Vulg. Memph.
23. ελθοντος] εισελθοντος E.
— Βερνικης] Βερονικης C.
— ακροατηριον] ακροτηριον H. | ακρωτηριον ℵ*. (corr.c)
— χιλιαρχοις] † praem. τοις ϛ. 31. HL. Arm. | om. ABℵCE. 13. 61.
— και ανδρασιν] om. και C. | add. και E. || ανδρασι....της πολεως] qui descendissent de provincia Syr.Hcl.mg.
— καθ' C.
— εξοχην] † add. ουσιν ϛ. E. 31. HL. | om. ABℵC. 13. 61. Vulg. Memph. Arm. Æth.
23. και κελευσαντος] om. και 61. | κεκελευσαντος H.
24. συμπαραγοντες B *Rl.*
— ἁπαν ABℵCE. 13. 61. | ‡ παν ϛ. 31. HL.
— ενετυχον AℵCE. 13*s*. 31. 61. L. Memph. | -χεν BH. Vulg. Syrr.Pst. &Hcl.
— Ἱεροσολυμοις] Ἱερουσαλημ E *Gr.*
— βοωντες ABℵ. 61. | ‡ επιβοωντες ϛ. CE. 13. 31. HL.
— βοωντες μη δειν....(26) τῳ κυριῳ ουκ εχω] ut traderem eum iis ad tormentum sine defensione: non potui autem tradere eum propter mandata quae habemus ab Augusto. Si autem quis eum accusaturus esset, dicebam, ut sequeretur me in Caesaream, ubi custodiebatur: qui cum venissent, clamaverunt ut tolleretur e vita. Cum autem hanc et alteram partem audivissem, comperi quod in nulla re reus esset mortis. Cum autem dicerem,

18. malum *Cl.* | 20. Ierosolymam *Cl.* | 22. autem] *add.* dixit *Cl.* | 23. *om.* "et" *ante* jubente *Cl.* | 24. dicit *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Arm. Æth.

ἄνδρες, θεωρεῖτε τοῦτον περὶ οὗ ‡ ἅπαν″ τὸ πλῆθος
τῶν Ἰουδαίων ἐνέτυχόν μοι ἔν τε Ἱεροσολύμοις καὶ
ἐνθάδε ‡ βοῶντες″ μὴ δεῖν ‡ αὐτὸν ζῆν″ μηκέτι. 25 ἐγὼ
δὲ ‡ κατελαβόμην″ μηδὲν ἄξιον ‡ αὐτὸν θανάτου″
πεπραχέναι, † αὐτοῦ δὲ τούτου ἐπικαλεσαμένου τὸν
Σεβαστὸν ἔκρινα πέμπειν †. 26 περὶ οὗ ἀσφαλές τι
γράψαι τῷ κυρίῳ οὐκ ἔχω, διὸ προήγαγον αὐτὸν ἐφ'
ὑμῶν, καὶ μάλιστα ἐπὶ σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίππα,
ὅπως τῆς ἀνακρίσεως γενομένης σχῶ τι ‡ γράψω·″
27 ἄλογον γάρ μοι δοκεῖ πέμποντα δέσμιον, μὴ καὶ
τὰς κατ' αὐτοῦ αἰτίας σημᾶναι.

XXVI. 1 Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη, Ἐπιτρέπεταί
σοι ‡ περὶ″ σεαυτοῦ λέγειν. τότε ὁ Παῦλος ‡ ἐκτείνας
τὴν χεῖρα ἀπελογεῖτο″, 2 Περὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι
ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ἥγημαι ἐμαυτὸν
μακάριον ‡ ἐπὶ σοῦ μέλλων σήμερον ἀπολογεῖσθαι″·
3 μάλιστα γνώστην ὄντα σε πάντων τῶν κατὰ Ἰου-
δαίους ἐθῶν τε καὶ ζητημάτων. διὸ δέομαι † μακρο-
θύμως ἀκοῦσαί μου. 4 τὴν μὲν οὖν βίωσίν μου † ἐκ
νεότητος, τὴν ἀπ' ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ ἔθνει μου
ἔν * τε″ Ἱεροσολύμοις, ἴσασιν πάντες † Ἰουδαῖοι,

viri, videtis hunc de quo omnis multitudo Iudaeorum interpellavit me Hierosolymis petens et hic clamantes non oportere eum vivere amplius.
25 Ego vero comperi nihil dignum eum morte admisisse, ipso autem hoc appellante ad Augustum iudicavi mittere.
26 De quo quid certum scribam domino non habeo: propter quod produxi eum ad vos et maxime ad te, rex Agrippa, ut interrogatione facta habeam quid scribam: 27 sine ratione enim mihi videtur mittere vinctum et causas eius non significare.

1 Agrippa vero ad Paulum ait, Permittitur tibi loqui pro temet ipso. Tunc Paulus extenta manu coepit rationem reddere. 2 De omnibus quibus accusor a Iudaeis, rex Agrippa, aestimo me beatum apud te cum sim defensurus me hodie, 3 maxime te sciente omnia quae apud Iudaeos sunt consuetudines et quaestiones: propter quod obsecro patienter me audias. 4 Et quidem vitam meam a iuventute, quae ab initio fuit in gente mea in Hierosolymis, noverunt omnes Iudaei,

---

Vis judicari cum iis Hierosolymae? Caesarem appellavit. De quo nihil certum scribere domino meo habeo. Syr.Hcl.mg.

24. *αυτον* ante *ζην* ABℵCE. 13. 31. 61. Vulg. Arm. | ‡ post ς. HL.

25. *κατελαβομην* ABℵ^cCE. 61. Vulg. Syr.Pst. Memph. Arm. | ‡ *καταλαβομενος* ς. ℵ*. 13s. 31. HL. Syr.Hcl.

— *αυτον* ante *θανατου* ABCE. 13. *Am. Fuld. Tol.* | ‡ post ς. ℵ. 31. HL. Vulg. *Cl.* | om. *αυτον* 61.

— *πεπραχεναι*] † add. *και* ς. 31 HL. Syrr.(Pst.)&Hcl. Arm. Æth. | om. ABℵCE. 13. 61. Vulg. Memph.

— *τουτου*] *του Παυλου* B*.

— *πεμπειν*] † add. *αυτον* ς. E. 31. HL. Memph. Syr.Hcl. | om. ABℵC. 13. 61. Vulg. Syr.Pst. Arm.

26. *οὐ*] *οὖν* 31*.

— *ασφαλες*] *ασφαλως* C.

— *τι*] om. 31. | *τις* 61* *Scr.*

— *προηγαγον* BℵC. 13. 31. 61. HL. | *προσηγαγον* E*Gr.* | *επηγαγον* A.

— *επι σου*] om. *σου* ℵ*. (add.^a)

— *ανακρισεως*] *κρισεως* E.

26. *σχω*] *εχω* AE. 61. (13 *n.l.*)

— *γραψω* AB*Bch.Mai*ℵC. 13. 61. Vulg. (Syrr.Pst.&Hcl. ut vid.) Memph. | ‡ *γραψαι* ς. E. 31. HL. (*γραφω* B*Btly.*)

27. *γαρ*] add. *ειναι* 31.

— *πεμποντα*] -*τι* L.

— *μη*] post *και τ. κ. αυτ. αιτιας* E. Vulg.

1. *επιτρεπεται*] *επιτετραπται* 61. | *επιτετρεπται* L.

— *περι* AℵCE. 13. 61. H. Arm. | ‡ *ὑπερ* ς. B*Mai.* 31. L. "pro" Vulg.

— *λεγειν*] ante *περι σεαυτ.* H*sic.*

— *Παυλος*] add. confidens et in spiritu sancto consolationem accipiens Syr. Hcl.mg.

— *εκτεινας την χειρα* ante *απελογειτο* ABℵCE. (13.) 31. 61. Vulg. Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. | ‡ post ς. HL. Syr.Hcl. (*απελογησατο* 13.)

2. *επι σου μελλων σημερον απολογεισθαι* ABℵC. 13. 31. 61. Syr.Pst. Arm. (Æth.) | *επι σου μελλ. απολογ. σημ.* EHL. Vulg. Syr.Hcl. (*μελλω* 61 *Scr.*) "Hunc versum alia edito sic transtulit, Æstimo me ipsum beatum apud te, incipiens rationem reddere hodie." *Beda in Exp.* | ‡ *μελλ. απολογ. επι σου σημ.* ς. (Memph.)

3. *μαλιστα*] add. quia scio Syr.Pst.

— *οντα*] post *σε* ℵ*C. 31². (corr. ℵ^c.) | ante *των κατα* 31*. qui addit *ειδως* post *παντων.*

— *παντων*] om. A. Memph. Æth.

— *Ιουδαιους*] -*ων* AE.

— *εθων*] *εθνων* A. | *ηθων* 31 *Scr.* H*Tf.*L.

— *ζητηματων*] add. *επισταμενος* Aℵ^cC. 13. (vid. *ειδως* 31 supra.) Syr.Pst. ‖ non habent Bℵ*E. 61. HL. vv.

— *δεομαι*] † add. *σου* ς. C. 31. HL. Syr. Pst. Memph. | om. ABℵE. 13. 61. Vulg. Syr.Hcl. Arm. Æth.

4. *εκ νεοτ.*] † praem. *την* ς. AℵC²(E.) 13. 61. L. | om. BC*. 31. H.

— *την απ' αρχης*] ante *την εκ νεοτ.* E.

— *εν τε Ἱερ.* ABℵE*Gr.* Syr.Pst. | *om. *τε* ς. C. 13*sic.* 31. 61 HL. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Arm. Æth.

— *Ιουδαιοι*] † praem. *οἱ* ς. AℵC²HL. | om. BC*E. 13. 31. 61.

---

24. petentes *Cl.* | et acclamantes (om. "hic") *Cl.* | 25. morte eum *Cl.*
3. omnia et quae *Cl.*

4 Π

A B ℵ (C) E [II]. 13. 31. 61. HL.

[5] προγινώσκοντές με ἄνωθεν, ἐὰν θέλωσιν μαρτυρεῖν,
ὅτι κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην αἵρεσιν τῆς ἡμετέρας
θρησκείας ἔζησα Φαρισαῖος· [6] καὶ νῦν ἐπ' ἐλπίδι τῆς
‡ εἰς" τοὺς πατέρας * ἡμῶν" ἐπαγγελίας γενομένης
ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἕστηκα κρινόμενος, [7] εἰς ἣν τὸ δωδεκά-
φυλον ἡμῶν ἐν ἐκτενείᾳ νύκτα καὶ ἡμέραν λατρεῦον
§ II. ἐλπίζει καταντῆσαι, περὶ ἧς ἐλπίδος § ἐγκαλοῦμαι
‡ ὑπὸ † Ἰουδαίων, βασιλεῦ," [8] τί ἄπιστον κρίνεται
παρ' ὑμῖν εἰ ὁ θεὸς νεκροὺς ἐγείρει; [9] ἐγὼ μὲν οὖν
ἔδοξα ἐμαυτῷ πρὸς τὸ ὄνομα Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου
δεῖν πολλὰ ἐναντία πρᾶξαι, [10] ὃ καὶ ἐποίησα ἐν Ἱε-
ροσολύμοις, καὶ πολλούς * τε" τῶν ἁγίων ἐγὼ * ἐν"
φυλακαῖς κατέκλεισα, τὴν παρὰ τῶν ἀρχιερέων ἐξου-
σίαν λαβών, ἀναιρουμένων τε αὐτῶν κατήνεγκα
ψῆφον· [11] καὶ κατὰ πάσας τὰς συναγωγὰς πολλάκις
τιμωρῶν αὐτοὺς ἠνάγκαζον βλασφημεῖν, περισσῶς
τε ἐμμαινόμενος αὐτοῖς ἐδίωκον ἕως καὶ εἰς τὰς ἔξω
πόλεις. [12] h ἐν οἷς † πορευόμενος εἰς τὴν Δαμασκὸν
μετ' ἐξουσίας καὶ ἐπιτροπῆς [τῆς] † τῶν ἀρχιερέων,
[13] ἡμέρας μέσης, κατὰ τὴν ὁδὸν εἶδον, βασιλεῦ, οὐρα-
νόθεν ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου περιλάμψαν
με φῶς καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευομένους. [14] πάντων
‡ τε" καταπεσόντων ἡμῶν εἰς τὴν γῆν ἤκουσα φωνὴν †
‡ λέγουσαν πρός με" τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ, Σαοὺλ

h || cap. 9:3, seq. || cap. 22:6, seq.

[5] praescientes me ab initio, si
velint testimonium perhibere,
quoniam secundum certissi-
mam sectam nostrae religionis
vixi Pharisaeus. [6] Et nunc in
spe quae ad patres nostros
repromissionis facta est a deo,
sto iudicio subiectus, [7] in qua
XII tribus nostrae nocte ac
die deservientes sperant deve-
nire: de qua spe accusor a
Iudaeis, rex. [8] Quid incredi-
bile iudicatur apud vos si deus
mortuos suscitat? [9] Et ego
quidem existimaveram me
adversus nomen Iesu Nazarei
debere multa contra agere;
[10] quod et feci Hierosolymis,
et multos sanctorum ego in
carceribus inclusi, a principi-
bus sacerdotum potestate ac-
cepta, et cum occiderentur
detuli sententiam, [11] et per om-
nes synagogas frequenter pu-
niens eos conpellebam blas-
phemare, et amplius insaniens
in eos persequebar usque in
exteras civitates. [12] In quibus
dum irem Damascum cum po-
testate et permissu principum
sacerdotum, [13] die media vidi
in via, rex, de caelo supra
splendorem solis circumful-
sisse me lumen et eos qui me-
cum simul erant, [14] omnesque
nos cum decidissemus in ter-
ram, audivi vocem loquentem
mihi hebraeica lingua, Saule

---

5. *προγιν.*] *προσγιν.* C*.
6. *εις* ABℵE. 13. 61. | ‡ *προς* ς. C. 31. HL. (vid. xiii. 32.)
— *πατερας ἡμων* ABℵCE. 31*Scr.* 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Æth. | *om. *ἡμων* ς. 13. HL. Arm.
— *του θεου*] om. *του* L.
— *κρινομενος*] *-ναμενος* 61.
— *νυκταν* 13.
7. *λατρευον*] *-ων* 13. H*Tf.*
— *ελπιζει*] *-ζειν* E*Gr.*
— *καταντησαι*] *-τησειν* B.
— *ὑπο Ιουδαιων βασιλευ* BℵCEH. 13. (31.) 61. Vulg. (Syr.Pst.) Memph. (Æth.) (add. *Αγριππα* 31. Syr.Pst. Æth.) | ‡ *βασιλευ* † *Αγριππα*" *ὑπο* † *των*" *Ιουδαιων* ς. (HL.) Syrr.(Pst.)& Hcl. | *βασιλευ ὑπο των Ιουδαιων* Arm. | om. *Αγριππα* A (et *βασ.*) BCEH. 13. 61. Vulg. Memph. Arm. | om. *των* ABCEH. 13. 31. 61. HL. Arm. Codd. quidam. | *ὑπο Ιουδαιων* tantum A.
9. *μεν*] om. B.
9. *Ιησου*] praem. *του* ℵ*. (corr.[c])
— *Ναζοραιου* ℵ.
10. *ὁ*] *διο* B.
— *εποιησα*] *-σαν* ℵ*.
— *πολλους τε* AℵCEH *ut vid.* 13. 61. | *om. *τε* ς. B. 31. HL.
— *εν φυλακ.* ABℵCEH. 13. 31. 61. L. Vulg. | *om. *εν* ς. H.
— *τε* 2°.] *δε* H. Syr.Hcl. Memph.
— *αυτων*] om. E.
— *κατηνεγκα*] *-καν* ℵ.
11. *τε*] om. B. | *δε* E*Gr.* Memph.
— *εμμαινομενος*] *εμμενος* E.
— *αυτοις*] *αυτους* H *ed.*
12. *πορευομ.*] † praem. *και* ς. 31. HL. Syr.Pst. | om. ABℵCEH. 13. 61*sic* Vulg. Syr.Hcl. Memph. Arm. Æth.
— *την* BℵCH. rel. | om. AE.
— *της* B*Mai*ℵ*C. rel. | om. AEH. (ℵ[c] puncta imposuit sed rursus delevit) Arm.
— *των αρχ.*] † praem. *παρα* ς. C. 13*s.* 31. HL. Syr.Hcl. Æth. | om. ABℵEH. 61. Vulg. Syr.Pst. Memph. Arm.
12. *ἡμερας*] om. ℵ*. (add.[c])
13. *κατα την*] *κατην* ℵ.
— *περιλαμψαν*] *-ψαντα* 31. 61.
— *με*] *μοι* L.
— *πορευομενοις* H *sic.*
14. *τε* ABℵEH. 13. 61. Vulg. Syrr.Pst.& Hcl. | ‡ *δε* ς. C. 31. HL. Memph. [Æth.]
— *ἡμων*] om. B.
— *εις*] *επι* 61. (H n. l.)
— *εις την γην*] prae timore in terram ego tantum audivi &c. Syr.Hcl.mg.[1] (*δια τον φοβον εγω μονος* 137.)
— *φωνην λεγουσαν προς με* ABℵC(E)H. (31.) 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Æth. | *φωνην λαλουσαν προς με* H. Arm. (*φωνης λεγουσης* E. 31.) | *φωνην* tantum 13. | ‡ *φωνην* † *λαλουσαν*" *προς με και λεγουσαν* ς. L.
— *Σαουλ Σαουλ*] *Σαυλε Σαυλε* E. Vulg.
15. *δε*] om. H*.

---

5. vellint *Am.** | 7. in quam *Cl.* | 9. Nazareni *Cl.* | contraria *Am.*[2] *Cl.* | 13. in via vidi *Cl.* | Hebraica *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Arm. Æth.

Σαούλ, τί με διώκεις; σκληρόν σοι πρὸς κέντρα
λακτίζειν. 15 ἐγὼ δὲ ‡εἶπα″, Τίς εἶ κύριε; ὁ δὲ *κύριος″
εἶπεν, Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις. 16 ἀλλὰ ἀνά-
στηθι καὶ στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου· εἰς τοῦτο γὰρ
ὤφθην σοι, προχειρίσασθαί σε ὑπηρέτην καὶ μάρ-
τυρα ὧν τε εἶδές ὧν τε ὀφθήσομαί σοι, 17 ἐξαιρού-
μενός σε ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ *ἐκ″ τῶν ἐθνῶν, εἰς οὓς
‡ἐγὼ″ ‡ἀποστέλλω σε″ 18 ἀνοῖξαι ὀφθαλμοὺς αὐτῶν,
¶ II. τοῦ ἐπιστρέψαι ¶ ἀπὸ σκότους εἰς φῶς καὶ τῆς ἐξου-
σίας τοῦ σατανᾶ ἐπὶ τὸν θεόν, τοῦ λαβεῖν αὐτοὺς
ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ κλῆρον ἐν τοῖς ἡγιασμένοις
πίστει τῇ εἰς ἐμέ. 19 ὅθεν βασιλεῦ Ἀγρίππα, οὐκ
¶ C. ἐγενόμην ἀπειθὴς τῇ ¶ οὐρανίῳ ὀπτασίᾳ, 20 ἀλλὰ τοῖς
20. [εἰς] πᾶσαν — ἐν Δαμασκῷ πρῶτόν *τε″ καὶ Ἱεροσολύμοις, †πᾶ-
σάν τε τὴν χώραν τῆς Ἰουδαίας, καὶ τοῖς ἔθνεσιν
ἀπήγγελλον μετανοεῖν καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν θεόν,
[i] cap. 21:27. — ἄξια τῆς μετανοίας ἔργα πράσσοντας. 21 [i]ἕνεκα τού-
των με †Ἰουδαῖοι συλλαβόμενοι ἐν τῷ ἱερῷ ἐπειρῶν-
το διαχειρίσασθαι. 22 ἐπικουρίας οὖν τυχὼν τῆς
‡ἀπὸ″ τοῦ θεοῦ ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ἕστηκα,
‡μαρτυρόμενος″ μικρῷ τε καὶ μεγάλῳ, οὐδὲν ἐκτὸς
λέγων ὧν τε οἱ προφῆται ἐλάλησαν μελλόντων γίνε-
σθαι καὶ ‡Μωυσῆς,″ 23 εἰ παθητὸς ὁ χριστός, εἰ πρῶ-
τος ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν φῶς μέλλει καταγγέλλειν

Saule, quid me persequeris?
durum est tibi contra stimu-
lum calcitrare. 15 Ego autem
dixi, Quis es, domine? Dominus
autem dixit, Ego Iesus quem
tu persequeris. 16 Sed et surge
et sta super pedes tuos: ad hoc
enim apparui tibi ut consti-
tuam te ministrum et testem
eorum quae vidisti et eorum
quibus apparebo tibi, 17 eripiens
te de populis et gentibus, in
quas nunc ego mitto te,
18 aperire oculos eorum, ut
convertantur a tenebris ad
lucem et de potestate satanae
ad deum, uti accipiant remis-
sionem peccatorum suorum et
sortem inter sanctos per fidem
quae est in me. 19 Unde, rex
Agrippa, non fui incredulus
caelestis visionis, 20 sed his qui
sunt Damasci primum et
Hierosolymis et in omni re-
gione Iudeae et gentibus ad-
nuntiabam ut paenitentiam
agerent et converterentur ad
deum, digna paenitentiae
opera facientes. 21 Hac ex
causa me Iudaei, cum essem
in templo, comprehensum
temtabant interficere. 22 Auxi-
lio autem adiutus dei usque
in hodiernum diem sto testi-
ficans minori atque maiori,
nihil extra dicens quam ea
quae prophetae sunt locuti fu-
tura esse et Moses, 23 si passi-
bilis Christus, si primus ex
resurrectione mortuorum lu-
men adnuntiaturus est populo

---

15. *ειπα* ABCE. 13. 61. H. | ‡ *ειπον* ς. ℵII. 31. L.
— *ὁ δε κυριος* ABℵCEII. 31. 61. L. Vulg. Syrr.(Pst.)&Hcl. Memph. Arm. (13 *n.l.*) | * om. *κυριος* ς. H. Æth.
— *ειπεν*] add. *προς με* E. Syr.Pst. Memph. Æth.
— *Ιησους*] add. *ὁ Ναζωραιος* 31. Syrr. Pst.&Hcl.* Æth.
16. *και στηθι*] om. B*.
— *προχειρισασθαι*] *προχειρασθαι* A.
— *σε*] *ἐς sic* 31. | *σοι* ℵ*. corr.[c]
— *ειδες*] add. *με* B(?C*.) Syrr.Pst.&Hcl. *sic* Arm. (?*και* C*.)
17. *εκ των εθνων* ABℵE *Gr.* II. 13. 61. *Fuld.* | *om. *εκ* ς. C. 31. HL. Vulg. *e.* Æth.
— *εις οὓς εγω* ABℵCEII. 13. 31. 61. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. | ‡ *εις οὓς νυν* ς. in quas nunc ego Vulg. (Æth.)
— *αποστελλω σε* ABℵE(II.) 13. Vulg. Arm. | *εξαποστελλω σε* C. (31. 61.) (-*στελω* II. 31. 61. H. Memph. Æth.) | ‡ *σε αποστελλω* ς. (H)L.

18. *αυτων Clem.* 372. | *τυφλων* EII. *Tol.*
— *επιστρεψαι* BℵCEII. 13. L. *Clem.* | *αποστρεψαι* A. 31. 61. H.
— *της εξ.*] praem. *απο* CEL. Vulg. | om. ABℵ. 13. 31. 61. H. *Clem.*
— *ἡγιασμενοις*] add. *πασιν* E. | non hab. *Clem.*
20. *πρωτον τε* ABℵ. 61. | *om. *τε* ς. E. 13. 31. HL.
— *Ἱερ.*] praem. *εν* AE. | om. B*Mai*ℵ. 13*s.* 31. 61. HL. Vulg. | (*Ἱερουσαλημ* E.)
— *πασαν*] † praem. *εις* ς. E. 13. 31. 61. HL. Vulg. Arm. | om. *εις* ABℵ.
— *τε* 2°.] om. L.
— *την*] om. H*.
— *απηγγελλον Elz.* ABℵE. (13 -*ων*). 61. Vulg. Syrr.(Pst.)&Hcl. Memph. Arm. Æth. | *απαγγελλων St.*3. 31. HL.
— *θεον*] praem. *ζωντα* 31. Arm.
— *αξια*] add. *τε* E.
— *πρασσοντας*] *πρατт.* 31.
21. *τουτων*] *τοῦτόν sic* II.

21. *με* post *τουτων* Bℵ. 13. H. | post *συλλαβομενοι* A. Memph. | post *Ιουδαιοι* E. 31. 61. L.
— *Ιουδαιοι*] † praem. *οἱ* ς. Aℵ[c]EH. | om. Bℵ*. 13. 31. 61. L.
— *συλλαβομενοι*] -*βουμενοι* ℵ.
— *εν τῳ ἱερῳ*] praem. *οντα* ℵE. 13. 31. 61. (*οντα με* ℵ*.)
— *διαχειρησ.* AE? *διαχιρωσασθαι* ℵ*. -*ρισασθ.*[c]
22. *της* 1°.] om. 31*Scr.*
— *απο* ABℵE. 13. 61. | ‡ *παρα* ς. 31. HL.
— *μαρτυρομενος* ABℵ. (13.) 31. 61. H*Tf.*L. (-*ρωμ.* 13.) | ‡ *μαρτυρουμενος* ς. E.
— *Μωυσης* ℵ. 13. 31. 61. HL. | ‡ *Μωσης* ς. B(*Btly.* in ipsa coll. *Mai*) AE.
23. *μελλει*] *μελλειν* ℵ*. 31. 61. H.
— *καταγγελλειν*] -*γελλει* E*Gr.* | -*γέλειν* 61. H.

15. ego sum Jesus *Cl.* | 16. sed exurge *Cl.* | 17. populo *Cl.* | 18. *om.* suorum *Cl.* | 19. caelesti visioni *Cl.* | 20. omnem regionem *Cl.* | 22. locuti sunt *Cl.*

A B ℵ (E). 13. 31. 61. HL.

τῷ * τε″ λαῷ καὶ τοῖς ἔθνεσιν. 24 ταῦτα δὲ αὐτοῦ
ἀπολογουμένου, ὁ Φῆστος μεγάλῃ τῇ φωνῇ ‡ φησίν,″
Μαίνῃ Παῦλε· τὰ πολλά σε γράμματα εἰς μανίαν
περιτρέπει. 25 ὁ δὲ * Παῦλος,″ Οὐ μαίνομαί, φησιν,
κράτιστε Φῆστε, ‡ ἀλλὰ″ ἀληθείας καὶ σωφροσύνης
ῥήματα ἀποφθέγγομαι. 26 ἐπίσταται γὰρ περὶ τούτων
ὁ βασιλεύς, πρὸς ὃν καὶ παῤῥησιαζόμενος λαλῶ·
λανθάνειν γὰρ αὐτόν τι τούτων οὐ πείθομαι ‡ [οὐθέν]·″
οὐ γάρ ἐστιν ἐν γωνίᾳ πεπραγμένον τοῦτο. 27 πι-
στεύεις, βασιλεῦ Ἀγρίππα, τοῖς προφήταις; οἶδα ὅτι
πιστεύεις. 28 ὁ δὲ Ἀγρίππας πρὸς τὸν Παῦλον †, Ἐν
ὀλίγῳ με πείθεις Χριστιανὸν ‡ ποιῆσαι.″ 29 ὁ δὲ
¶ E. Παῦλος ¶ †, Εὐξαίμην ἂν τῷ θεῷ, καὶ ἐν ὀλίγῳ καὶ
ἐν ‡ μεγάλῳ″ οὐ μόνον σὲ ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς
ἀκούοντάς μου σήμερον γενέσθαι τοιούτους ὁποῖος
κἀγώ εἰμι, παρεκτὸς τῶν δεσμῶν τούτων. 30 † ἀνέστη
* τε″ ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμὼν ἥ τε Βερνίκη καὶ οἱ συγ-
καθήμενοι αὐτοῖς· 31 καὶ ἀναχωρήσαντες ἐλάλουν πρὸς
ἀλλήλους λέγοντες ὅτι Οὐδὲν θανάτου ‡ ἢ δεσμῶν
ἄξιον″ πράσσει ὁ ἄνθρωπος οὗτος. 32 Ἀγρίππας δὲ τῷ

et gentibus. 24 Haec loquente eo et rationem reddente Festus magna voce dixit, Insanis, Paule: multae te litterae ad insaniam convertunt. 25 Ait Paulus, Non insanio, optime Feste, sed veritatis et sobrietatis verba loquor. 26 Scit enim de his rex, ad quem et constanter loquor: latere enim eum nihil horum arbitror; neque enim in angulo quicquam horum gestum est. 27 Credis, rex Agrippa, prophetis? Scio quia credis. 28 Agrippa autem ad Paulum, In modico suades me Christianum fieri. 29 Et Paulus, Opto apud deum et in modico et in magno non tantum te sed et omnes hos qui audiunt hodie fieri tales qualis et ego sum, exceptis vinculis his. 30 Et exsurrexit rex et praeses et Bernice et qui adsidebant eis, 31 et cum secessissent, loquebantur ad invicem dicentes quia nihil morte aut vinculorum dignum quid fecit homo iste. 32 Agrippa autem

---

23. τῳ τε ABℵE*Gr.* 13. 61. H. | *om. τε ς. 31. L. Vulg. *e.* Memph. Arm.
24. αυτου] post απολεγουμενου H *sic.* | λαλουντος αυτου και απολ. E. Vulg.
— φησιν ABℵE. 13. 61. | ‡ εφη ς. 31. HL. Vulg. Memph. Arm.
— μαινῃ] -νει 13. 61.
— γραμματα] add. επιστασθε A.
25. ὁ δε Παυλος ABℵE. 13. 61. (Vulg.) (Syr.Pst.) Memph. Arm. (Æth.) ait Paulus *Am.* (om. inquit) | *om. Παυλος ς. 31. HL. Syr.Hcl.
— αλλα AℵE. 13 *ut vid.* 31. 61. L. | ‡ αλλ' ς. BH.
— λαλω] λεγω 13.
26. λανθανειν] -νει 31.
— και] om. B. Memph. Arm.
— τι] om. B.
— ου πειθομαι ουθεν Bℵ*. | ‡ ου πειθομαι ουδεν ς. HL. | ου πειθομαι Aℵ^cE. 13. | ουδεν πειθομαι 31. (61 ουθεν *sic*) (Vulg. anc.)
— ου γαρ] ουδε γαρ E**. 31. (ουδεν E*.)
— εστιν] om. HL *sic.* | post εν γωνιᾳ 31.
28. Παυλον] † add. εφη ς. E. 31. HL. *Tol.* Syrr.(Pst.)&Hcl.(Memph.) (Arm.) Æth. | om. ABℵ. 13. 61. Vulg.
— πειθεις BℵE. rel. | πειθῃ A.
— χρηστιανον ℵ*.
— ποιησαι ABℵ. 13. 61. Syr.Hcl.mg. Memph. (?Æth.) [confer "ist zu bemerken dasz die verba jubendi regelmässig, wenn auch nicht ohne Ausnahme mit dem Infinitivus activi construiert werden...während die Lateiner umgekehrt ungleich häufiger z. B. *jubeo occidi hominem* sagen als, mit Bezugnahme auf die Person, welcher den Befehl erteilt wird, *jubeo occidere hominem.*" W. Dindorf. "*Beiträge zur Kritik des Aeschylus.*" 14.] | ‡ γενεσθαι ς. E. 31. HL. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl.txt. (Arm.) (vid. ver. 29.)
29. Παυλος] † add. ειπεν ς. 31 HL. Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. | om. ABℵ. 13. 61. Vulg. Syr.Hcl.
— ευξαιμην] -ξαμην ℵ*. 61. HL.
— αν] om. 13.
— μεγαλῳ ABℵ. 13. 61. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Syr.Hcl.mg. *Graecè.* Memph. ut vid. | ‡ πολλῳ ς. (31.) HL. Arm. | (εν πολλῳ και εν ολιγῳ 31*.)
29. καγω] και εγω B.
30. ab init.] και ταυτα ειποντος αυτου ς. 31. HL. Syr.Hcl.* | om. ABℵ. 13. 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl.txt. Arm. Æth. Memph.
— ανεστη τε ABℵ. 61. Vulg. Syr. Pst. Æth. | *om. τε ς. 31. HL. Arm. | δε 13 *sic* Syr.Hcl. Memph.
— αυτοις] -τω 13.
31. ελαλουν] εκαλουν 31*.
— ὁτι] om. 31.
— θανατου η δεσμων αξιον Bℵ. 13. 31. 61. Vulg. | αξιον θαν. η δεσμ. A. Memph. (Æth.) | ‡ θαν. αξ. η δεσμ. ς. HL. Arm.
— πρασσει Syr.Hcl.mg. *Graecè.* | πραττειν 31. ‖ praem. τι Aℵ. 13. 31. 61. (Memph.) | om. BHL.
32. εδυνατο AB*ℵ. 13. (61.) HL. | ηδυν. B². 31.

---

25. Et Paulus *Cl.* | insanio inquit *Cl.* | 29. sed etiam omnes qui *Cl.* | 31. vinculis *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Arm. Æth. Φήστῳ ἔφη, Ἀπολελύσθαι ἐδύνατο ὁ ἄνθρωπος οὗτος,
εἰ μὴ ἐπεκέκλητο Καίσαρα.

XXVII. ΛΗʹ 35 1 Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν ἡμᾶς εἰς τὴν
Ἰταλίαν, παρεδίδουν τόν τε Παῦλον καί τινας ἑτέρους
δεσμώτας ἑκατοντάρχῃ ὀνόματι Ἰουλίῳ σπείρης Σε-
βαστῆς. 2 ἐπιβάντες δὲ πλοίῳ Ἀδραμυττηνῷ ‡ μέλ-
λοντι″ πλεῖν * εἰς″ τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν τόπους,
ἀνήχθημεν, ὄντος σὺν ἡμῖν Ἀριστάρχου Μακεδόνος
Θεσσαλονικέως. 3 τῇ τε ἑτέρᾳ κατήχθημεν εἰς Σιδῶνα,
φιλανθρώπως τε ὁ Ἰούλιος τῷ Παύλῳ χρησάμενος
ἐπέτρεψεν πρὸς * τοὺς″ φίλους ‡ πορευθέντι″ ἐπιμελείας
¶ H*. τυχεῖν.¶ 4 κἀκεῖθεν ἀναχθέντες ὑπεπλεύσαμεν τὴν
Κύπρον διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους εἶναι ἐναντίους, 5 τό τε
πέλαγος τὸ κατὰ τὴν Κιλικίαν καὶ Παμφυλίαν
διαπλεύσαντες, ‡ κατήλθαμεν″ εἰς ‡ Μύῤῥα″ τῆς Λυ-
κίας. 6 κἀκεῖ εὑρὼν ὁ ‡ ἑκατοντάρχης″ πλοῖον Ἀλεξαν-
δρῖνον πλέον εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἐνεβίβασεν ἡμᾶς εἰς
αὐτό. 7 ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις βραδυπλοοῦντες καὶ μόλις
γενόμενοι κατὰ τὴν Κνίδον, μὴ προσεῶντος ἡμᾶς τοῦ
ἀνέμου, ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κρήτην κατὰ Σαλμώνην,

Festo dixit, Dimitti poterat homo iste si non appellasset Caesarem.

1 Ut autem iudicatum est cum navigare in Italiam, et tradi Paulum cum reliquis custodiis centurioni nomine Iulio cohortis Augustae,
2 ascendentes autem navem hadrumetinam incipientem navigare circa Asiae loca, egressi sumus perseverante nobiscum Aristarcho Macedone Thessalonicense.
3 Sequenti autem die devenimus Sidonem: humane autem tractans Iulius Paulum permisit ad amicos ire et curam sui agere.
4 Et inde cum sustulissemus, subnavigavimus Cypro, propterea quod essent venti contrarii,
5 et pelagus Ciliciae et Pamphyliae navigantes venimus Lystram quae est Lyciae.
6 Et ibi inveniens centurio navem alexandrinam navigantem in Italiam, transposuit nos in eam.
7 Et cum multis diebus tarde navigaremus et vix devenissemus contra Cium prohibente nos vento, adnavigavimus Cretae secundum Salmonem,
8 et vix

32. επεκεκλητο BN. 13s. 61. H. | επικεκ. ALTf. | απεκεκ. 31. (-κλειτο L.)

1. ver.] Et praecepit de eo Festus ut mitteretur ad Caesarem in Italiam, ac tradidit Paulum et vinctos alios cum eo viro cuidam centurioni ex cohorte Augusta, cujus nomen erat Julius. Syr.Pst. | Sic igitur judicavit praeses mittere eum ad Caesarem. Cum die postero vocasset centurionem quendam cujus nomen Julianus ex cohorte Augusta tradidit ei Paulum cum et caeteris vinctis. Syr.Hcl.mg. | Ut autem judicatum est navigare nos in Italiam, tradiderunt Paulum et quosdam alios vinctos centurioni *Cod. Gr. Bed.*

— ἡμας] τους περι τον Παυλον 31. | eum Vulg.

— παρεδιδουν] -δου A. *Demid.* Syr.Pst.

— ἑτερους] om. 61*. Syr.Hcl. | post δεσμωτας L.

— δεσμωτας] δεσμιους οντας 13.

— Ιουλιῳ *bis* ℵ*. et ante et post ονοματι (om. 1°c.)

2. Αδραμυττηνῳ B*Mai*ℵ. 31. H. | -μυτηνῳ B*Btly.* in ipsa coll. | -μυντηνῳ A. | -μυντινῳ 13. | -μυττυνῳ 61? | -μυττινῳ L*Tf.* | Αδραμυντεννεος Memph. Arm.

2. μελλοντι ABℵ. 13. 61. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. | ‡ μελλοντες ς. 31. HL. Vulg.

— πλειν εις ABℵ. (13.) 61. (Vulg.) (Syrr. Pst.&Hcl.) Arm. | πλειν επι B* *Th. Btly.* | *om. εις ς. 31. HL. (πειν 13.)

— οντος συν] οντες συνοντος 13.

— Αρισταρχου] -χος ℵ*. (corr.c) | add. ex Thessalonicensibus autem Aristarchus et Secundus Syr.Hcl.

3. τῃ τε ABℵ*. rel. | τῃ δε ℵc. 31. 61. L. Vulg. Memph.

— Σιδονα ℵ*.

— φιλανθρωπος 31*.

— Ιουλιος] Ιουλιανος A.

— τους φιλους ABℵ. 13. 31. 61. HL. Arm. | *om. τους ς.

— πορευθεντι ABℵ. 13. 61. | ‡ -θεντα ς. 31. HL.

4. τους ανεμους] post ειναι 31.

5. διαπλευσαντες] πλευσαντες H. | add. per dies quindecim Syr.Hcl.*

5. κατηλθαμεν Aℵ. | ‡ -θομεν ς. B. 13s. 31. 61. HL.

— Μυρρα B. | ‡ Μυρα ς. 13s. L. | Μυραν 61. | Μοιρων H. | Σμυρναν 31. "Pro Lystra in Graeco Smyrna positum est." *Beda.* Σμυρα Arm. ed. Ζμυρνια Arm. MS. | Λυστρα A. | Λυστραν ℵ. Vulg. Memph. "pervenimus Lystiam quae Asiae est" Æth.

— Λυκιας] Ciliciae *Am.* Memph. (Λικυας A.)

6. κακει Bℵ. 13. 61. HL. | κακειθεν A. | κακεισε 31.

— εκατονταρχης ABℵ. 61. | ‡ -χος ς. 13. 31. HL.

— την] om. H.

— ενεβιβασεν] -σαν 31 *Scr.* | ανεβιβασεν 13.

— αυτο] add. τουτο ℵ*. (corr.c)

7. ἱκαναις] εκειναις 61.

— κατα Σαλμωνην] Syr.Hcl.* (Σαλαμινη Memph. Arm.)

32. "iste" *sic Am.* "hic" *Cl.*
1. navigare eum *Cl.* | 2. *om.* autem *Cl.* | loca sustulimus persever. *Cl.* | Thessalonicensi *Cl.* | 4. Cyprum *Cl.* | 5. Ciliciae *Am.* | 7. contra Gnidum *Cl.* | juxta Salmonem *Cl.*

ABא[C]. 13. 31. 61. HL.

8 μόλις τε παραλεγόμενοι αὐτὴν ἤλθομεν εἰς τόπον
τινὰ καλούμενον Καλοὺς Λιμένας, ᾧ ἐγγὺς ἦν πόλις
‡ Λασέα.″ 9 ἱκανοῦ δὲ χρόνου διαγενομένου, καὶ ὄντος
ἤδη ἐπισφαλοῦς τοῦ πλοὸς διὰ τὸ καὶ τὴν νηστείαν
ἤδη παρεληλυθέναι, παρῄνει ὁ Παῦλος 10 λέγων αὐ-
τοῖς, ″Ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεως καὶ πολλῆς
ζημίας οὐ μόνον τοῦ ‡ φορτίου″ καὶ τοῦ πλοίου ἀλλὰ
καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν μέλλειν ἔσεσθαι τὸν πλοῦν.
11 ὁ δὲ ‡ ἑκατοντάρχης″ τῷ κυβερνήτῃ καὶ τῷ ναυκλήρῳ
‡ μᾶλλον ἐπείθετο″ ἢ τοῖς ὑπὸ † Παύλου λεγομένοις.
12 ἀνευθέτου δὲ τοῦ λιμένος ὑπάρχοντος πρὸς παραχει-
μασίαν, οἱ ‡ πλείονες″ ἔθεντο βουλὴν ἀναχθῆναι ‡ ἐκεῖ-
θεν,″ εἴ πως δύναιντο καταντήσαντες εἰς Φοίνικα πα-
ραχειμάσαι, λιμένα τῆς Κρήτης βλέποντα κατὰ λίβα
καὶ κατὰ χῶρον. 13 ὑποπνεύσαντος δὲ νότου δόξαντες
τῆς προθέσεως κεκρατηκέναι, ἄραντες ἆσσον παρελέ-
γοντο τὴν Κρήτην. 14 μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔβαλεν κατ'
αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικὸς ὁ καλούμενος ‡ Εὐρακύλων.″
15 συναρπασθέντος δὲ τοῦ πλοίου, καὶ μὴ δυναμένου
ἀντοφθαλμεῖν τῷ ἀνέμῳ, ἐπιδόντες ἐφερόμεθα. 16 νη-
σίον δέ τι ὑποδραμόντες καλούμενον ‡ Καῦδα″, ‡ ἰσχύ-
§ C. σαμεν μόλις″ περικρατεῖς γενέσθαι τῆς σκάφης,§ 17 ἣν
ἄραντες βοηθείαις ἐχρῶντο, ὑποζωννύντες τὸ πλοῖον·
φοβούμενοί τε μὴ εἰς τὴν σύρτιν ἐκπέσωσιν, χαλά-
σαντες τὸ σκεῦος, οὕτως ἐφέροντο. 18 σφοδρῶς δὲ

iuxta navigantes venimus in
locum quendam qui vocatur
Boni portus, cui iuxta erat
civitas Thalassa. 9 Multo au-
tem tempore peracto, et cum
iam non esset tuta navigatio
eo quod et ieiunium iam prae-
terisset, consolabatur Paulus
10 dicens eis, Viri, video quo-
niam cum iniuria et multo
damno non solum oneris et
navis sed etiam animarum
nostrarum incipit esse naviga-
tio. 11 Centurio autem guber-
natori et nauclerio magis cre-
debat quam his quae a Paulo
dicebantur. 12 Et cum aptus
portus non esset ad hieman-
dum, plurimi statuerunt con-
silium navigare inde, si quo
modo possent devenientes
Phoenicem hiemare, portum
Cretae respicientem ad afri-
cum et ad chorum. 13 Adspi-
rante autem austro aesti-
mantes propositum se tenere,
cum sustulissent de Asso, le-
gebant Cretam. 14 Non post
multum autem misit se contra
ipsam ventus typhonicus qui
vocatur euroaquilo: 15 cumque
arrepta esset navis et non
posset conari in ventum, data
nave flatibus ferebamur. 16 In-
sulam autem quandam decur-
rentes, quae vocatur Cauda,
potuimus vix optinere sca-
pham; 17 qua sublata adiutoriis
utebantur, accingentes navem;
timentes ne in syrtem incide-
rent, summisso vase sic fere-
bantur. 18 Valide autem nobis

---

8. *τινα*] om. A. Syr.Pst.
— *ην*] post *πολις* Aא. 13. | ante B. 31. 61. rel.
— *Λασεα* B. 13. 31. 61. Syrr.Pst.& Hel txt. Memph. | ‡ *Λασαια* ς. HL. Arm. | *Λασσαια* א*. *Λαϊσσα* א^c. | *Αλασσα* A. Syr.Hel.mg. Thalassa Vulg. Æth.
10. *μετα*] *μεθ'* 31 *Scr.*
— *φορτιου* ABא. 13. 31. 61. H *Tf.* L. | ‡ *φορτου* ς.
— *ἡμων*] *ὑμων* א^cL(²*Tf.* in N. T.) Memph.
11. *ἑκατονταρχης* ABא. 13. 31. 61. HL. | ‡ *-αρχος* ς.
— *μαλλον* ante *επειθετο* ABא. 13. 31. 61. Vulg. | ‡ post ς. HL. Syrr.Pst.& Hel. Arm.
— *Παυλου*] † praem. *του* ς. 13*s*. 31. HL. | om. ABא. 61.
12. *ανευθετου*] *-θυτου* 31.
12. *πλειονες* ABא. 61. | ‡ *πλειους* ς. 13. 31. HL.
— *εκειθεν* ABא. 13. 61. L. Vulg. Syr.Pst. Memph. Arm. | ‡ *κακειθεν* ς. 31. H. Syr.Hel.
— *δυναιντο*] *δυνανται* A.
— *βλεποντα*] *βλεπον sic* L.
— *και κατα χωρον*] om. Syr.Pst.
13. *ὑποπνευσαντος*] *-τες* א.
— *δοξαντες*] *δοξαντος* 13.
— *ασσον*] de asson Vulg *Cl.Fuld.* de asso *Am.* ex Asso Memph. Æth. "circa" Syrr.Pst.&Hel. add. *προς την χωραν* Arm. MSS.
14. *κατα ταυτης* א.
— *ανεμος*] add. *μεγας* 13.
— Ευρακυλων AB* *sic* in Cod. א. Memph. *Boett.* | *ευρυκλυδων* B². | Euroaquilo Vulg. | Ευτρακηλων Memph. *Wilkins.* | Ευρακηλων Theb. *Gb.* | *ευρακοδον* 13. | ‡ *ευροκλυδων* ς. 31. HL(*εὐρ.*) Syr.Pst. *ευρακλυδον* Syr.Hel. et mg. *Graecè.* | *ευροκλυδω* 61. | *ευρακικλων* Arm. (aquilo Æth.)
15. *δυναμενου*] *δυνομενου* B*.
— *επιδοντες*] *-τος* 13.
— fin.] et collegimus artemonem Syr. Hel.*
16. *ὑποδραμουντες* B*.
— *Καυδα* Bא e corr. Vulg. Æth. | *Κλαυδα* א*. 13. 61. Syr.Hel.(et mg. *Graecè.*) Memph. Arm. | ‡ *Κλαυδην* ς. 31. HL. | *Κλα...* A. | Cura Syr.Pst.
— *ισχυσαμεν* ante *μολις* ABא. 13. 31. 61. Vulg. | ‡ post ς. HL. Syrr.Pst.&Hel.
17. *βοηθειαις*] *-θειας* C. 61. H. ‖ *-θιαν* א*. (corr.^c)
— *συρτιν*] *-την* H *Tf.*L. Syr.Hel.mg. *Graecè.*

---

9. consol. eos *Cl.* | 11. nauclero *Cl.* | 12. Corum *Cl.* | 13. Asson *Cl.* | 16. in insulam *Cl.* | 17. Syrtim *Cl.* | 18. valida *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. [Theb.] Arm. Æth.

χειμαζομένων ἡμῶν τῇ ἑξῆς ἐκβολὴν ἐποιοῦντο· [19] καὶ
τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου ‡ ἔῤῥι-
ψαν·″ [20] μήτε δὲ ἡλίου μήτε ἄστρων ἐπιφαινόντων
ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χειμῶνός τε οὐκ ὀλίγου ἐπικει-
μένου, λοιπὸν περιῃρεῖτο ‡ ἐλπὶς πᾶσα″ τοῦ σώζεσθαι
ἡμᾶς. [21] πολλῆς ‡ τε″ ἀσιτίας ὑπαρχούσης, τότε
σταθεὶς ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν, Ἔδει μέν,
ὦ ἄνδρες, πειθαρχήσαντάς μοι μὴ ἀνάγεσθαι ἀπὸ τῆς
Κρήτης, κερδῆσαί τε τὴν ὕβριν ταύτην καὶ τὴν ζημίαν.
[22] καὶ τὰ νῦν παραινῶ ὑμᾶς εὐθυμεῖν· ἀποβολὴ γὰρ
ψυχῆς οὐδεμία ἔσται ἐξ ὑμῶν πλὴν τοῦ πλοίου.
[23] παρέστη γάρ μοι ‡ ταύτῃ τῇ νυκτὶ″ ‡ τοῦ θεοῦ οὗ
εἰμι ᾧ καὶ λατρεύω ἄγγελος,″ [24] λέγων, Μὴ φοβοῦ,
Παῦλε, Καίσαρί σε δεῖ παραστῆναι, καὶ ἰδοὺ κεχά-
ρισταί σοι ὁ θεὸς πάντας τοὺς πλέοντας μετὰ σοῦ.
[25] διὸ εὐθυμεῖτε ἄνδρες· πιστεύω γὰρ τῷ θεῷ ὅτι
οὕτως ἔσται καθ' ὃν τρόπον λελάληταί μοι. [26] εἰς
νῆσον δέ τινα δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν.

§ Theb.

[27] § Ὡς δὲ τεσσαρεσκαιδεκάτη νὺξ ἐγένετο, διαφε-
ρομένων ἡμῶν ἐν τῷ Ἀδρίᾳ, κατὰ μέσον τῆς νυκτὸς
ὑπενόουν οἱ ναῦται προσάγειν τινὰ αὐτοῖς χώραν·
[28] καὶ βολίσαντες εὗρον ὀργυιὰς εἴκοσι, βραχὺ δὲ
διαστήσαντες καὶ πάλιν βολίσαντες, εὗρον ὀργυιὰς
δεκαπέντε· [29] φοβούμενοί τε ‡ μήπου″ ‡ κατὰ″ τραχεῖς
τόπους ‡ ἐκπέσωμεν,″ ἐκ πρύμνης ῥίψαντες ἀγκύρας

29. φοβ. δὲ

tempestate iactatis, sequenti
die iactum fecerunt, [19] et tertia
die suis manibus armamenta
navis proiecerunt: [20] neque sole
autem neque sideribus appa-
rentibus per plures dies, et
tempestate non exigua immi-
nente, iam ablata erat spes
omnis salutis nostrae. [21] Et
cum multa ieiunatio fuisset,
tunc stans Paulus in medio
eorum dixit, Oportebat qui-
dem, o viri, audito me non
egredi a Creta lucrique facere
iniuriam hanc et iacturam.
[22] Et nunc suadeo vobis bono
animo esse: amissio enim
nullius animae erit ex vobis
praeterquam navis. [23] Adstitit
enim mihi hac nocte angelus
dei cuius sum ego et cui de-
servio, [24] dicens, Ne timeas,
Paule: Caesari te oportet ad-
sistere, et ecce donavit tibi
deus omnes qui navigant te-
cum. [25] Propter quod bono
animo estote, viri: credo enim
deo quia sic erit quemadmo-
dum dictum est mihi. [26] In
insulam autem quandam opor-
tet nos devenire.

[27] Sed postea quam quarta
decima nox supervenit navi-
gantibus nobis in Hadria, cir-
ca mediam noctem suspica-
bantur nautae apparere sibi
aliquam regionem. [28] qui sum-
mittentes invenerunt passus
viginti, et pusillum inde se-
parati invenerunt passus XV;
[29] timentes autem ne in aspera
loca incideremus, de puppi
mittentes anchoras quattuor,

17. εκπλεσωσιν ℵ*.
— το σκευος] om. το ℵ*. (add.^{c})
18. δε Memph. *Boett.* | τε A. Syr.Pst. [Syr.Hcl.]
19. αυτοχειρες] -ρως 13.
— ερριψαν ABℵC. 13. 61. Vulg. *s.* Arm. (εριψαν ℵ. ερειψαν B*.) | ‡ ερριψαμεν ς. 31. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. *Wilkins.* Æth.
20. ουχ ολιγου A.
— επιφαινοντων] επιφεροντων 31* (corr.^{1})
— πλειονας] πλειους ℵ*. (corr.^{c})
— λοιπον] om. B.
— ελπις ante πασα AB. 13. 31. 61. Vulg. *s.* | ‡ post ς. ℵCHL(πασα ἡ ελπ.)
21. πολλης τε ABℵC. 13. 61. Vulg. *s.* Syr.Pst. Arm. Æth. | ‡ πολλ. δε ς. 31. HL. Syr.Hcl. Memph.
— τοτε] om. A.
21. εμμεσω A.
— της] om. H.
22. ευθυμειν] ευθυνειν 13.
— ουδεμια] -ας 31. Vulg. *s.* | ante ψυχης ℵ*. (corr.^{c})
23. ταυτη τη ante νυκτι ABℵC. 13. 31. 61. H*Tf*L. Vulg. *s.* Arm. (τηδε τη ℵ*. corr.^{c}) | ‡ post ς.
— του θεου] κυριου 61.
— ειμι] add. εγω AℵC^2. Vulg. Arm. | om. BC*. 13 *ut vid.* 31. 61. HL. *s.*
— αγγελος] post λατρευω ABℵC. 31. | post οὗ ειμι 13. | ‡ ante του θεου ς. 61. HL. Vulg. *s.* Memph. Arm.
24. σε] post δει 13.
25. διο] δι' L.
26. δει] post ἡμας B.
27. τεσσαρες] -ρας 61.
— εγενετο BℵC. 13. 31. HL. | επεγενετο A. 61. Vulg.
— ἡμων] om. 13.
27. προσαγειν Aℵ^{c}C. 13. 31. 61. HL. | προσαχειν B*. | προσανεχειν B^2. | προαγαγειν ℵ*.
28. και] οἱ τινες ℵ*. (corr.^{c})
— οργυιας bis AB*Mai* ℵC. 31. H(1°)L. | -γυας B*Btly.* 13. 61. H2°.
— βολισαντες 2°.] λυσισαντες 31.
— εὑρον 2°.] εὑρομεν C*.
29. τε AB. 31. HL. Syr.Pst. | δε ℵC. 13. 61. Vulg. Syr.Hcl. Memph. [Theb. Arm.]
— μηπου BℵC. 13. 61. (μη ℵ*. corr.^{1} s.^{a}) | μηπω A. | ‡ μηπως ς. 31. HL.
— κατα ABℵC. 13. 61. | ‡ εις ς. 31. HL. Vulg. Arm.
— εκπεσωμεν AB(ℵ)C. 13. 31. HL. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. (εμπεσωμεν ℵ.) | ‡ -σωσιν ς. 61. Theb. Arm. Æth.

20. autem sole *Cl.* | 21. non tollere a Creta *Cl.* | 27. Adria *Cl.* | 28. qui et summittentes bolidem *Cl.*

ABℵC. 13. 31. 61. HL.

τέσσαρας ‡ εὔχοντο″ ἡμέραν γενέσθαι. 30 τῶν δὲ ναυ-
τῶν ζητούντων φυγεῖν ἐκ τοῦ πλοίου, καὶ χαλασάν-
των τὴν σκάφην εἰς τὴν θάλασσαν προφάσει ὡς ἐκ
πρώρας ‡ ἀγκύρας μελλόντων″ ἐκτείνειν, 31 εἶπεν ὁ
Παῦλος τῷ ἑκατοντάρχῃ καὶ τοῖς στρατιώταις, Ἐὰν
μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι οὐ
δύνασθε. 32 τότε ‡ ἀπέκοψαν οἱ στρατιῶται″ τὰ σχοι-
νία τῆς σκάφης, καὶ εἴασαν αὐτὴν ἐκπεσεῖν. 33 ἄχρι
δὲ οὗ ‡ ἡμέρα ἤμελλεν″ γίνεσθαι, παρεκάλει ὁ Παῦλος
ἅπαντας μεταλαβεῖν τροφῆς λέγων, Τεσσαρεσκαιδε-
κάτην σήμερον ἡμέραν προσδοκῶντες ἄσιτοι διατε-
λεῖτε, ‡ μηθὲν″ προσλαβόμενοι. 34 διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς
‡ μεταλαβεῖν″ τροφῆς· τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας
σωτηρίας ὑπάρχει· οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θρὶξ ‡ ἀπὸ″
τῆς κεφαλῆς ‡ ἀπολεῖται.″ 35 ‡ εἴπας″ δὲ ταῦτα καὶ
λαβὼν ἄρτον εὐχαρίστησεν τῷ θεῷ ἐνώπιον πάντων,
καὶ κλάσας ἤρξατο ἐσθίειν. 36 εὔθυμοι δὲ γενόμενοι
πάντες καὶ αὐτοὶ προσελάβοντο τροφῆς· 37 ‡ ἤμεθα″
δὲ ‡ αἱ πᾶσαι ψυχαὶ ἐν τῷ πλοίῳ″ διακόσιαι ἑβδομή-
κοντα ἕξ. 38 κορεσθέντες δὲ τροφῆς ἐκούφιζον τὸ
¶ Theb. πλοῖον, ἐκβαλλόμενοι τὸν σῖτον εἰς τὴν θάλασσαν.¶
39 ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ ἐπεγίνωσκον,

optabant diem fieri. 30 Nautis
vero quaerentibus fugere de
navi, cum misissent scapham
in mare sub optentu quasi
a prora inciperent anchoras
extendere, 31 dixit Paulus cen-
turioni et militibus, Nisi hi in
navi manserint, vos salvi fieri
non potestis. 32 Tunc abscide-
runt milites funes scaphae, et
passi sunt eam excidere. 33 Et
cum lux inciperet fieri, rogabat
Paulus omnes sumere cibum,
dicens, Quarta decima hodie
die expectantes ieiuni perma-
netis, nihil accipientes: 34 prop-
ter quod rogo vos accipere
cibum pro salute vestra, quia
nullius vestrum capillus de
capite peribit. 35 Et cum haec
dixisset, sumens panem gratias
egit deo in conspectu omnium,
et cum fregisset, coepit man-
ducare. 36 Animaequiores au-
tem facti omnes et ipsi ad-
sumserunt cibum. 37 Eramus
vero universae animae in navi
ducentae septuaginta sex. 38 Et
satiati cibo adleviabant navem,
iactantes triticum in mare.
39 Cum autem dies factus
esset, terram non agnoscebant,
sinum vero quendam consi-

29. τεσσαρες ℵ.
— ευχοντο B*CH. | ‡ ηυχοντο ς. AB²ℵ. 13. 31. 61. L.
30. φυγειν] εκφυγειν A.
— πρωρας BC. 31. 61. HL. | -ρης Aℵ. 13. (πλωρης ℵ*. corr.ᶜ)
— αγκυρας ante μελλοντων ABC. 13. 31. 61. | ‡ post ς. ℵHL. (Vulg.) Arm.
31. ειπεν] add. δε 61.
— εν τῳ πλοιῳ] ante μεινωσιν ℵ*. (corr.ᶜ) Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. | Contra, ABℵᶜC.rel. Memph. Theb. Arm. Æth.
32. απεκοψαν ante οἱ στρατιωται ABℵC. 13. 31. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Æth. | ‡ post ς. HL. Memph. Theb. Arm. | om. οἱ στρατιωται 61.
33. ἡμερα ante ημελλ. (s. εμελλ.) ABℵC. 13. 61. Vulg. | ‡ post ς. 31. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth.
— ημελλεν BC. 13. 61. L. | ‡ εμελλεν ς. Aℵ. 31. H.
— γινεσθαι] γιγνεσθαι 31.
— τεσσαρεσκαιδεκατην] τεσσαρασκαιδεκατην 61.

33. μηθεν ABℵ. | ‡ μηδεν ς. C. 13. 31. 61. HL.
— προσλαβομενοι] προσλαμβανομενοι A.
34. διο] add. και B ap. *Thom. Bentley. Mai.*
— μεταλαβειν ABℵC. 13. 61. | ‡ προσλαβειν ς. 31. HL. Arm. || add. τι ℵ*. (corr.ᶜ)
— προς] προ B *Th. Bentley. Mai.*
— ὑμετερας BℵC. 13s. 31. 61. H. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. Æth. | ἡμετ. AL. Syr.Hcl.
— ὑπαρχει] add. νυν 13 *sic.*
— ουδενος] ουθενος A.
— απο ABC. 13. 61. (de Vulg.) | ‡ εκ ς. ℵ. 31. HL.)
— απολειται ABℵC. 13. 31. 61. Vulg. Syr.Pst. Memph. Arm. | ‡ πεσειται ς. HL. Syr.Hcl. Theb.
35. ειπας ABℵC. | ‡ ειπων ς. 13. 31. 61. HL.
— αρτον] αρτους 13.
— ευχαρ.] ηυχαρ. 31. 61. | ευχαριστησας ℵ.
— fin.] add. et dedit etiam nobis Syr.Hcl.* Theb.

36. παντες] ἁπαντες ℵ*.
— προσελαβοντο] προσελαβον A. (μεταλαβαν ℵ sic.)
37. ημεθα ABℵ. 61. | ‡ ημεν ς. C. 13s. 31. HL.
— αἱ πασαι ψυχαι BℵCHL. | πασ. ψυχ. (om. αἱ) A. 61. Arm. | πασαι αἱ ψυχαι 13. | ἁπασαι ψυχαι 31. || habent ante εν τῳ πλοιῳ ABℵC. 13. 31. 61. Vulg. Memph. (Theb.) Arm. | ‡ post ς. HL. Syrr.Pst.&Hcl. | om. Æth.
— διακοσιαι ἑβδομηκοντα ἑξ ℵC. 13. 61. HL. (CO*ς 61. [non σοζ]) Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. ed. Arm. | ωος Memph. MS. ρος Memph. MS. | ὡς ἑβδομηκοντα ἑξ B. Theb. | διακ. ἑβδομηκ. πεντε A. | διακ. ἑβδομηκ. (om. ἑξ) 31. | ὡς διακοσιαι ἑξ Æth. (ὡς ἑβδομηκοντα *Epiph* Ancor. 78.)
38. τροφης] praem. της 31. HL.
— εκβαλλομενοι] -βαλομ. L.

30. inciperent a prora *Cl.* | 33. die hodie *Cl.* | 36. sumpserunt *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. (1 heb) Arm. Æth.

κόλπον δέ τινα κατενόουν ἔχοντα αἰγιαλόν, εἰς ὃν
‡ ἐβουλεύοντο,″ εἰ δύναιντο, ἐξῶσαι τὸ πλοῖον. 40 καὶ
τὰς ἀγκύρας περιελόντες εἴων εἰς τὴν θάλασσαν, ἅμα
ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας τῶν πηδαλίων, καὶ ἐπάραντες
τὸν ‡ ἀρτέμωνα″ τῇ πνεούσῃ κατεῖχον εἰς τὸν αἰγια-
λόν. 41 περιπεσόντες δὲ εἰς τόπον διθάλασσον ‡ ἐπέ-
κειλαν″ τὴν ναῦν· καὶ ἡ μὲν πρῷρα ἐρείσασα ἔμεινεν
ἀσάλευτος, ἡ δὲ πρύμνα ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας [τῶν
κυμάτων.] 42 τῶν δὲ στρατιωτῶν βουλὴ ἐγένετο ἵνα
τοὺς δεσμώτας ἀποκτείνωσιν, μή τις ἐκκολυμβήσας
‡ διαφύγῃ.″ 43 ὁ δὲ ‡ ἑκατοντάρχης″ βουλόμενος δια-
σῶσαι τὸν Παῦλον, ἐκώλυσεν αὐτοὺς τοῦ βουλήματος,
ἐκέλευσέν τε τοὺς δυναμένους κολυμβᾶν ἀποῤῥίψαν-
τας πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι, 44 καὶ τοὺς λοιποὺς
οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν, οὓς δὲ ἐπί τινων τῶν ἀπὸ τοῦ
πλοίου· καὶ οὕτως ἐγένετο πάντας διασωθῆναι ἐπὶ
τὴν γῆν.

41. om. τῶν κυμάτων.

derabant habentem litus, in quem cogitabant si possent
eicere navem. 40 Et cum anchoras abstulissent, committe-
bant se mari, simul laxantes iuncturas gubernaculorum, et
levato artemone secundum flatum aurae tendebant ad
litus. 41 Et cum incidissemus in locum bithalassum, inpege-
runt navem: et prora quidem fixa manebat immobilis, puppis
vero solvebatur a vi maris.
42 Militum autem consilium fuit ut custodias occiderent, ne
quis cum enatasset effugeret:
43 centurio autem volens ser-
vare Paulum prohibuit fieri, iussitque eos qui possent na-
tare mittere se in mare primos et evadere et ad terram exire,
44 et ceteros alios in tabulis ferebant, quosdam super ea
quae de navi essent. Et sic factum est ut omnes eva-
derent ad terram.

XXVIII.

1 Καὶ διασωθέντες, τότε ‡ ἐπέγνωμεν″ ὅτι Μελίτη ἡ
νῆσος καλεῖται· 2 οἵ ‡ τε″ βάρβαροι ‡ παρεῖχαν″ οὐ
τὴν τυχοῦσαν φιλανθρωπίαν ἡμῖν· ‡ ἅψαντες″ γὰρ
πυρὰν προσελάβοντο πάντας ἡμᾶς διὰ τὸν ὑετὸν τὸν
ἐφεστῶτα καὶ διὰ τὸ ψῦχος. 3 συστρέψαντος δὲ τοῦ

1 Et cum evasissemus, tunc cognovimus quia Militene in-
sula vocatur. Barbari vero praestabant non modicam hu-
manitatem nobis:
2 accensa enim pruna reficiebant nos omnes propter imbrem qui in-
minebat et frigus.
3 Cum

38. τηην] om. ℵ*. (add.ᶜ)
39. επεγινωσκον] εγεινωσκον B.
— κατενοουν] ὑπενοουν 31.
— εις ὃν] προς ὃν A.
— εβουλευοντο BℵC. 13 sic. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Arm. | εβουλοντο A. 61. Æth. | ‡ εβουλευσαντο ς. 31. HL.
— δυναιντο ABℵ. 13. 31*. 61. Vulg. Syr.Hcl. | δυνατον C. 31 e corr.¹ HL*Tf*. (Syr.Pst.) Arm.
— εξωσαι] εκσωσαι B*C. Memph. Arm. Æth.
— περιελοντες] προελ. ℵ*. (corr.ᶜ)
40. ζευκτηριας] βακτηριας 13.
— αρτεμωνα ABℵC. 31². 61. H*Tf*. Syr.Hcl.mg. *Graecè*. | ‡ -μονα ς. 13s. 31*. L.
— πνεουσῃ] πνευουσῃ A.
41. επεκειλαν AB*ℵC. 13. 61. | ‡ επωκειλαν ς. B². 31. (H)L. (εποκιλαν H.)
— ναυν] add. eo ubi syrtis Syr.Hcl.*
— πρωρα] πρωτη A*.
— εμεινεν] εμενεν A. (non H.)
41. ελυετο] διελυετο 31. L. | ελυτο ℵ.
— ὑπο] απο ℵ*. (corr.¹)
— των κυματων ℵᶜC. 13. 31. 61. HL. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Æth. | om. ABℵ*. Arm. | maris Vulg.
42. δε] om. C*.
— αποκτεινωσιν] απεκτ. C.
— μη τις] praem. ἱνα ℵᶜ. | add. ex iis Syr.Hcl.mg. ‖ (εκκολυβησας *sic* ℵ.)
— διαφυγῃ ABℵC. 13. 61. H(L.) (-γει L.) | ‡ -γοι ς. 31.
43 ἑκατονταρχης ABℵC. 13. 31. 61. | ‡ -αρχος ς. HL.
— διασωσαι] post τον Παυλον A. 13.
— βουληματος] βηματος ℵ*. (corr.ᶜ)
— τε ABℵ. 31. HL. | δε C. 13. 61. Syr.Hcl. Memph. [Syr.Pst. Arm.]
— κολυμβαν] εκκολυμβαν B.
— αποριψαντας ℵC.
— την γην] της γης ℵ.
1. διασωθεντες] add. οἱ περι τον (om. C³.) Παυλον εκ του πλοος C³*mg*. 31. L.
— επεγνωμεν ABℵC. 13. 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. | ‡ επεγνωσαν ς. C³*mg*. 31. HL. Æth.
1. Μελιτη AB²ℵC. rel. Vulg. ed. Syrr. Pst.&Hcl.txt. Æth. | Μελιτηνη B*. (*Am. Fuld. Demid.*) Syr.Hcl.mg. *Graecè* (Memph.) Arm.
2. οἱ τε ABC. 13. 61. Syrr.Pst.&Hcl. Æth. | ‡ οἱ δε ς. ℵ. 31. HL. Vulg. Memph. Arm.
— παρειχαν ABℵ. | ‡ -χον ς. C. 13. 31. 61. HL.
— τυχουσαν] τοιχουσαν AH*.
— ἡμιν] om. 31.
— ἁψαντες ABℵC. 13. 61. | ‡ αναψαντες ς. 31. HL.
— προσελαβοντο] προσανελαμβανον ℵ*. (corr.ᶜ)
— παντας] om. A. | post ἡμας 13.
— εφεστωτα] ὑφιστωτα 13. L.
— δια 2°.] om. ℵ*. (add.ᶜ)

40. sustulissent *Cl.* | aurae flatum *Cl.* | 41. dithalassum *Cl.* | 43. emittere *Cl.* | om. in mare *Cl.* | 44. de navi erant *Cl.* | omnes] *add.* animae *Cl. Am.*²
1. Melita *Cl.* | vocabatur *Cl.* | 2. enim pyra *Cl.*

ABℵ(C)[II]. 13. 31. 61. HL.

Παύλου φρυγάνων *τι" πλῆθος καὶ ἐπιθέντος ἐπὶ τὴν
πυράν, ἔχιδνα ‡ ἀπὸ" τῆς θέρμης ἐξελθοῦσα καθῆψεν
τῆς χειρὸς αὐτοῦ. 4 ὡς δὲ ‡ εἶδαν" οἱ βάρβαροι κρεμά-
μενον τὸ θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ‡ πρὸς ἀλλήλους
ἔλεγον," Πάντως φονεύς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὃν
¶ C. διασωθέντα ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ δίκη ζῆν οὐκ εἴασεν.¶
5. ἀποτιναξάμενος 5 ὁ μὲν οὖν ἀποτινάξας τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ ἔπαθεν
οὐδὲν κακόν. 6 οἱ δὲ προσεδόκων αὐτὸν μέλλειν πίμ-
πρασθαι ἢ καταπίπτειν ἄφνω νεκρόν· ἐπὶ πολὺ δὲ
αὐτῶν προσδοκώντων, καὶ θεωρούντων μηδὲν ἄτοπον
εἰς αὐτὸν γινόμενον, ‡ μεταβαλόμενοι" ἔλεγον ‡ αὐτὸν
εἶναι θεόν." 7 ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπῆρ-
χεν χωρία τῷ πρώτῳ τῆς νήσου, ὀνόματι Ποπλίῳ,
ὃς ἀναδεξάμενος ἡμᾶς τρεῖς ἡμέρας φιλοφρόνως ἐξέ-
νισεν. 8 ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίου πυρετοῖς
καὶ ‡ δυσεντερίῳ" συνεχόμενον κατακεῖσθαι· πρὸς ὃν
§ II. ὁ Παῦλος εἰσελθὼν καὶ προσευξάμενος,§ ἐπιθεὶς τὰς
χεῖρας αὐτῷ, ἰάσατο αὐτόν. 9 τούτου ‡ δὲ" γενομένου,
καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ‡ ἐν τῇ νήσῳ ἔχοντες ἀσθενείας," προσ-
ήρχοντο καὶ ἐθεραπεύοντο· 10 οἳ καὶ πολλαῖς τιμαῖς
ἐτίμησαν ἡμᾶς, καὶ ἀναγομένοις ἐπέθεντο τὰ πρὸς
‡ τὰς χρείας."

ΛΘ' 36 11 Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας ἀνήχθημεν ἐν πλοίῳ

congregasset autem Paulus
sarmentorum multitudinem et
inposuisset super ignem, vi-
pera a calore cum processisset,
invasit manum eius. 4 Ut
vero viderunt barbari penden-
tem bestiam de manu eius, ad
invicem dicebant, Utique ho-
micida est homo iste, qui cum
evaserit de mari, ultio eum
non dimisit vivere. 5 Et ille
quidem excutiens bestiam in
ignem nihil mali passus est:
6 at illi existimabant eum in
tumorem convertendum et su-
bito casurum et mori. Diu
autem illis sperantibus et vi-
dentibus nihil mali in eum
fieri, convertentes se dicebant
eum esse deum. 7 In locis
autem illis erant praedia prin-
cipis insulae, nomine Puplii,
qui nos suscipiens triduo be-
nigne exhibuit. 8 Contigit
autem patrem Puplii febribus
et dysenteria vexatum iacere:
ad quem Paulus intravit, et
cum orasset et inposuisset ei
manus, salvavit eum. 9 Quo
facto et omnes qui in ipsa in-
sula habebant infirmitates ac-
cedebant et curabantur; 10 qui
etiam multis honoribus nos ho-
noraverunt, et navigantibus
inposuerunt quae necessaria
erant.

11 Post menses autem tres

---

3. *φρυγανων τι* ABℵ(add.[1] ut vid.)C. 13. (61 *τὲ*). Vulg. *Cl.* (Memph.) Æth. | *om. *τὲ* ς. ℵ*. 31. HL. *Am.* Syrr.Pst. &Hcl. Arm.
— *επιθεντος*] *-θεντες* ℵ. ‖ add. *του Παυλου* A.
— *απο* ABℵC. 13. 61. HL. Vulg. | ‡ *εκ* ς. 31.
— *εξελθουσα* ABℵC. 13s. 31. 61. | *διεξελθ.* HL.
— *καθηψεν*] *-ψατο* C.
4. *δε*] *δ'* 31 *Scr.*
— *ειδαν* B. | ‡ *-δον* ς. AℵC. 13. 31. 61. HL.
— *κρεμαμενον*] *κρεμμαμενον* L. | post *το θηριον* 61. | ante *Orig.* ii. 27ᵃ.
— *προς αλληλους* ante *ελεγον* ABℵC. 13. 31. 61. Vulg. Syr.Hcl. | ‡ post ς. HL. Memph. Arm. Æth. (om. Syr. Pst.)
— *της θαλ.*] om. *της* ℵ*. (add.ᶜ)
5. *αποτιναξας* Bℵ 31. | *-ξαμενος* A. 13. 61. HL.
— *κακον*] om. ℵ*. (add.ᶜ)
6. *οἱ δε*] add. *προσελθοντες* 13.
— *προσεδοκων*] *-κουν* 13. H*Tf.*L.
— *μελλειν*] *μελλων* A.
— *πιμπρασθαι* Bℵᶜ. rel. | *πιπρασθαι* A. | *εμπιπρασθαι* ℵ*.
— *καταπιπτειν*] add. *αυτον* 31.
— *προσδοκωντων*] *-κουντων* A. | *-κοντων* 61. L
— *θεωρουντων*] *-ρωντων* ℵ*. (corr.ᶜ)
— *μηδεν* Aℵ. rel. | *μηθεν* B.
— *αυτον γινομενον*] *αυτο γιγνομενον* 31.
— *μεταβαλομενοι* AB *Mai.* 61. | ‡ *-βαλλομ.* ς. ℵ. 13s. 31. HL.
— *ελεγον*] *-γαν* B.
— *αυτον ειναι θεον* Bℵ. 61. Vulg. Æth. | *ειν. αυτ. θεον* A. | *αυτ. θεον ειναι* 13. 31. Syrr.Pst.&Hcl. | ‡ *θεον αυτ. ειν.* ς. HL. Arm.
7. *τον τοπων εκεινων* 61.
— *Ποπλιῳ*] *Πουπλιῳ* 61.
— *τρεις*] post *ἡμερας* B. 31. | ante Aℵ. (13.) 61. rel. | (*τρεις ἡμερ.* post *φιλοφρονως* 13.) ‖ add. in domo sua Syrr.Pst.&Hcl.*
8. *Πουπλιου* 61.
— *δυσεντεριῳ* ABℵ. 31. HL. | ‡ *-ριᾳ* ς. 61. Vulg. | *-ριοις* 13.
— *επιθεις*] add. *τε* 31. (Syr.Pst.)
9. *δε* ABℵII. 13. 61. Syrr.(Pst.&)Hcl. Memph. (Æth.) | ‡ *ουν* ς. 31. HL. [Vulg. Arm.]
— *γενομενου*] *γινομ.* L. | add. *ὑγιοὺς* *sic* H.
— *και*] om. B. Memph.
— *εν τῃ νησῳ* ante *εχοντες ασθενειας* ABℵII. 13. 31. 61. Vulg. (Syr.Pst.) Memph. | ‡ post ς. HL. Syr.Hcl. (Æth.)
— *προσηρχοντο*] *προηρχον* B.
10. *αναγομενοις*] praem. *αναθεμενοι* ut vid. 13.
— *επεθεντο*] add. in navi Syr.Hcl.*
— *τα*] om. ℵ*. (add.ᶜ) | *τας* A.
— *τας χρειας* ABℵII. 13. | ‡ *την χρειαν* ς. 31. 61. HL.
11. *ανηχθημεν*] *ηχθημεν* 31. H.

3. sarmentorum] add. aliquantam *Cl.* | 4. homo hic *Cl.* | ultio non sinit eum *Cl.* | 6. illis expectantibus *Cl.* | in eo *Cl.* | 7. Publii *Cl.* | 9. *om.* "et" 1°. *Cl.* | om. ipsa *Cl.*

Vulg. Syrr. P.H. Memph. Arm. Æth. παρακεχειμακότι ἐν τῇ νήσῳ, Ἀλεξανδρίνῳ, παρα-
σήμῳ Διοσκούροις· 12 καὶ καταχθέντες εἰς Συρακού-
σας ἐπεμείναμεν ἡμέρας τρεῖς, 13 ὅθεν περιελθόντες
κατηντήσαμεν εἰς Ῥήγιον καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν
ἐπιγενομένου νότου δευτεραῖοι ἤλθομεν εἰς Ποτιόλους·
14 οὗ εὑρόντες ἀδελφοὺς παρεκλήθημεν ‡ παρ'″ αὐτοῖς
ἐπιμεῖναι ἡμέρας ἑπτά· καὶ οὕτως εἰς τὴν Ῥώμην
14. ἤλθαμεν εἰς Ῥώμην ‡ ἤλθαμεν.″ 15 κἀκεῖθεν οἱ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ
περὶ ἡμῶν ‡ ἦλθαν″ εἰς ἀπάντησιν ἡμῖν ‡ ἄχρι″ Ἀππίου
Φόρου καὶ Τριῶν Ταβερνῶν, οὓς ἰδὼν ὁ Παῦλος
εὐχαριστήσας τῷ θεῷ ἔλαβεν θάρσος.
16 Ὅτε δὲ ‡ εἰσήλθαμεν″ εἰς Ῥώμην, † ‡ ἐπετράπη
τῷ Παύλῳ″ μένειν καθ' ἑαυτὸν σὺν τῷ φυλάσσοντι
M' αὐτὸν στρατιώτῃ. 17 ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς
συγκαλέσασθαι ‡ αὐτὸν″ τοὺς ὄντας τῶν Ἰουδαίων
πρώτους· συνελθόντων δὲ αὐτῶν ἔλεγεν πρὸς αὐτούς,
‡ Ἐγώ, ἄνδρες ἀδελφοί,″ οὐδὲν ἐναντίον ποιήσας τῷ
λαῷ ἢ τοῖς ἔθεσιν τοῖς πατρῴοις, δέσμιος ἐξ Ἱεροσο-
¶ II. λύμων ¶ παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων,
18 οἵτινες ἀνακρίναντές με ἐβούλοντο ἀπολῦσαι, διὰ
τὸ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου ὑπάρχειν ἐν ἐμοί· 19 ἀν-
τιλεγόντων δὲ τῶν Ἰουδαίων ἠναγκάσθην ἐπικαλέ-
σασθαι Καίσαρα, οὐχ ὡς τοῦ ἔθνους μου ἔχων τι

navigavimus in navi alexandrina, quae in insula hiemaverat, cui erat insigne Castorum. 12 Et cum venissemus Syracusas, mansimus ibi triduo: 13 inde circumlegentes devenimus Regium: et post unum diem flante austro secundo die venimus Puteolis, 14 ubi inventis fratribus rogati sumus manere apud eos dies septem, et sic venimus Romam. 15 Et inde cum audissent fratres occurrerunt nobis usque ad Appii forum et Tribus tabernis; quos cum vidisset Paulus, gratias agens deo accepit fiduciam, 16 Cum venissemus autem Romam, permissum est Paulo manere sibi cum custodiente se milite. 17 Post tertium autem diem convocavit primos Iudaeorum: cumque convenissent, dicebat eis, Ego, viri fratres, nihil adversus plebem faciens aut morem paternum, vinctus ab Hierosolymis traditus sum in manus Romanorum; 18 qui cum interrogationem de me habuissent, voluerunt me dimittere eo quod nulla causa esset mortis in me: 19 contradicentibus autem Iudaeis coactus sum appellare Caesarem, non quasi gentem meam habens

11. *διοσκοροις* 61[2] *Scr.*
12. *ἡμερας τρεις* AℵII. 13. 31. 61. HL. | *ἡμεραις τρισιν* B.
13. *περιελθοντες* Aℵ[c]. 13. 31. 61. HL. | *περιελοντες* B.*Mai* ℵ*.
— *ηλθομεν*] *-θον* 31*.
— *Πουτιολους* A*.
14. *αδελφους*] *-φοῖς* 61*. *-φοὶς* 61[2].
— *παρ'* ABℵII. 13. 31*. 61. | ‡ *επ'* ς. 31[2]. HL.
— *επιμειναι*] *επιμειναντες* H. Syr.Hcl. | *επιμεινα* A. ‖ add. apud eos Syr.Hcl.* Arm. MSS.
— *εις την Ρωμην* ante *ηλθ.* Bℵ. 31. HL. Syr.Hcl. Arm. | post (AII. 13.) 61. Vulg. Syr.Pst. Memph. Æth. (om. *εις* H. | om. *την* AII. 13.)
— *ηλθαμεν* ABℵ. | ‡ *ηλθομεν* ς. II. 13. 31. 61. H. | *εισηλθομεν* L.
15. *οἱ*] om. B.
— *ηλθαν* BℵII. | *ηλθον* A. 61. | ‡ *εξηλθον* ς. 31. HL. (13 *n.l.*)
— *απαντησιν*] *ὑπαντ.* ℵ*. (corr.[c]) [13 *n.l.*]
15. *ἡμιν* AB(ℵ.) 31. HL. | *ἡμων* II. 13. 61. Arm. (*ὑμιν* ℵ*. corr.[c])
— *αχρι* ABℵ. 13. 61. | ‡ *αχρις* ς. II. 31. HL.
— *Παππιου* ℵ*. (corr.[1]) | *Απφιου* 13.
16. *εισηλθ.* ABℵII. 13. 31. 61. Arm. (*-θαμεν* A. *-θομεν* Bℵ. 31. 61. *-θωμεν* 13. (II *n.l.*)) | ‡ *ηλθομεν* ς. L. | *ηλθον* H.
— *Ρωμην*] praem. *την* ℵ*L. | om. ABℵ[c]. rel. (13 *n.l.*) ‖ † add. *ὁ εκατονταρχος παρεδωκεν τους δεσμιους τῳ στρατοπεδαρχῃ* ς. (31. HL.) Syr.Hcl.* Æth. (*παραδεδωκεν* 31. *στρατοπεδαρχῳ* 31. HL.) | om. ABℵII. 13 *e spat.* 61. Vulg Syrr.Pst.&Hcl.txt. Memph. Arm.
— *επετραπη τῳ Παυλῳ* ABℵII. 61. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. | ‡ *τῳ δε Παυλῳ επετραπη* ς. 31. HL. (B*Bch*.HL. *-πει*) (Æth.) [13 hiat.]
— *ἑαυτον*] *αυτον* B. | "extra castra" seorsum Syr.Hcl.
— *φυλασσοντι*] *-ττοντι* 31.
— *αυτον*] *-τῳ* L.
17. *μετα*] *μεθ'* 31.
— *συγκαλ. αυτον* ABℵII. 13. 61. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Arm. Æth. | ‡ *συγκαλ. τον Παυλον* ς. 31. HL. Syr.Pst.
— *ελεγεν*] *ειπεν* 61.
— *εγω* ante *ανδρες αδελφοι* ABℵII. 13. 61. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Arm. Æth. | ‡ post ς. 31. HL. Syr.Pst. (*λεγω̄* ℵ*. corr.[1] *ut vid.*)
— *ποιησας*] *πραξας* 61.
18. *ανακριναντες*] *-κρινοντες* ℵ*. (corr.[c]) praem. "in multis" Syr.Hcl.*
— *εβουλοντο*] *ηβουλοντο* 31 *Scr.* H *Tf.* L. (add. *με* ℵ*. corr.[c])
— *αιτιαν*] post *θανατου* 13.
19. *Ιουδαιων*] add. et clamarent, Tolle, inimicum nostrum Syr.Hcl.* (*επικραζοντων, Αιρε τον εχθρον ἡμων* 137.)
— *ηναγκασθην*] *ηνηγκ.* A. | *ηνεγκ.* 61 *Scr.*
— *εχων*] praem. *ου* ℵ*. (corr.[1])

11. Castrorum *Am.** | 12. Syracusam *Cl.* | 13. Rhegium *Cl.* | secunda *Cl.* | Puteolos *Cl.* | 15. ac tres Tabernas *Cl.* | 16. autem venissemus *Cl.* | sibimet *Cl.* | 18. esset causa *Cl.*

A B ℵ [E.]
13. 31. 61.
HL.

‡ κατηγορεῖν.″ 20 διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν παρεκά-
λεσα ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ προσλαλῆσαι· ἕνεκεν γὰρ τῆς
ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ τὴν ἅλυσιν ταύτην περίκειμαι.
21 οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν ‡ εἶπαν,″ Ἡμεῖς οὔτε γράμματα
περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, οὔτε παραγε-
νόμενός τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν ἢ ἐλάλησέν τι
περὶ σοῦ πονηρόν. 22 ἀξιοῦμεν δὲ παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι
ἃ φρονεῖς· περὶ μὲν γὰρ τῆς αἱρέσεως ταύτης γνω-
στὸν ‡ ἡμῖν ἐστὶν″ ὅτι πανταχοῦ ἀντιλέγεται. 23 Ταξά-
μενοι δὲ αὐτῷ ἡμέραν ‡ ἦλθον″ πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν
ξενίαν πλείονες, οἷς ἐξετίθετο διαμαρτυρόμενος τὴν
βασιλείαν τοῦ θεοῦ, πείθων τε αὐτοὺς † περὶ τοῦ
Ἰησοῦ, ἀπό τε τοῦ νόμου ‡ Μωυσέως″ καὶ τῶν προφη-
τῶν, ἀπὸ πρωῒ ἕως ἑσπέρας. 24 καὶ οἱ μὲν ἐπείθοντο τοῖς
λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπίστουν. 25 ἀσύμφωνοι δὲ ὄντες
πρὸς ἀλλήλους ἀπελύοντο, εἰπόντος τοῦ Παύλου ῥῆμα
ἕν, ὅτι Καλῶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐλάλησεν διὰ

aliquid accusare. 20 Prop-
ter hanc igitur causam rogavi
vos videre et adloqui: propter
spem enim Israhel catena hac
circumdatus sum. 21 At illi
dixerunt ad eum, Nos neque
litteras accepimus de te a
Iudaea, neque adveniens ali-
quis fratrum adnuntiavit aut
locutus est quid de te malum.
22 Rogamus autem a te audire
quae sentis: nam de secta hac
notum est nobis quia ubique ei
contradicitur. 23 Cum con-
stituissent autem illi diem,
venerunt ad eum in hospitium
plures, quibus exponebat tes-
tificans regnum dei suadensque
eos de Iesu ex lege Mosi et
prophetis, a mane usque ad
vesperam. 24 Et quidam cre-
debant his quae dicebantur,
quidam vero non credebant:
25 cumque invicem non essent
consentientes, discedebant di-
cente Paulo unum verbum,
quia Bene spiritus sanctus

19. κατηγορειν ABℵ. 13. 61. | ‡ -ρησαι ς. 31. HL. ‖ add. sed ut servarem animam meam a morte Syr.Hcl.* (αλλ' ἱνα λυτρωσωμαι την ψυχην μου εκ θανατου 137).
20. παρεκαλεσαν ℵ*. (corr.¹)
— προσλαλησαι] λαλησαι H.
— ἑνεκεν Bℵ**. rel. | εἱνεκεν Aℵ*.
— Ισδραηλ ℵ.
21. ειπαν ABℵ. 61. H. | ‡ ειπον ς. 13*s*. 31. L.
— ουτε] ουδε 61.
— περι σου ante εδεξαμεθα B(ℵ.) 31. 61. HL. Syrr.Pst.&Hcl. (κατα σου ℵ.) | post A. 13. Vulg. (Æth.)
— πονηρον] om. 13.
22. αξιουμεν δε] om. L.
— παρα] περι H.
— ακουσαι] post παρα σου AB. 31. 61. (H.) (om. 13.) | ante παρα σου ℵL.
— γαρ] om. L *sic.*
— γνωστον] αγνωστον 13.
— ἡμιν ante εστιν ABℵ. 13. 31. (61 ὑμιν). | ‡ post ς. HL. Vulg. *s.* Syr.Hcl. Memph. [Syr.Pst.]
23. ηλθον (A)Bℵ. 13. 61. (-θαν A.) | ‡ ηκον ς. 31. HL.
— διαμαρτυρομενος (-ρουμενος 61. -ραμενοι ℵ*. -ραμενος ℵ^c.) | παρατιθεμενος A. ‖ add. αυτοις L. Syr. Pst.
23. τε] om. ℵ*. (add.^c)
— περι] † praem. τα ς. 31. L. | om. ABℵ. 13. 61. H. Vulg. *s.* Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Arm. Æth.
— Μωυσεως Bℵ. 13. 61. L. | ‡ Μωσεως ς. A. 31. H.
24. μεν] add. ουν ℵ*. (corr.^c)
25. δε] τε ℵ*. (corr.^c) Syr.Pst.
— δια Ἡσ. τ. προφητου] post προς τ. πατ. ὑμων A. ‖ δια] περι ℵ*. corr.^c
— ὑμων ABℵ. 13. 61. Syr.Pst. | ‡ ἡμων ς. 31. HL. Vulg. *s.* Memph. Arm. Æth. om. Syr.Hcl.
26. λεγων Bℵ. 13. L. | ‡ λεγον ς. A. 31. 61. H.
— ειπον ABℵE. 13. 31. 61. HL. | ‡ ειπε ς.
— ακουσετε BℵHL. | -σητε AE. 13. 31. 61.
— συνηητε] συνειτε 61. L. | συνιετε 13.
— και βλεπ. βλεψ. om. 61.
— βλεψετε Bℵ*L. | -ψητε Aℵ^cE. 13. 31. H.
— ιδειτε 13.
27. επαχυνθη] εβαρυνθη ℵ*. (corr.^c)
27. ωσιν] add. αυτων Aℵ. 13. Syr.Pst. Arm. Æth. (om. *s.*)
— και τῃ καρδιᾳ συνωσιν] om. ℵ*. add.^c
— επιστρεψωσιν Bℵ. 13*s.* 31. HL. Vulg. | -ψουσιν AE. 61.
— ιασομαι ABℵHL. | ‡ -σωμαι ς. E. 13. 31. 61. Vulg. ("clemens sit eis dominus" Æth.)
28. εστω ante ὑμιν AℵE. 13. HL. Vulg. Syr.Hcl. Arm. | post B. 31. 61. [Syr. Pst.]
— απεστ. τουτο ABℵ*. 13. 61. Vulg. *e.* Syrr.Pst.&Hcl. | *om. τουτο ς. ℵ^c E*Gr.* 31. HL. *Tol.* Memph. Arm. Æth.
— του θεου] om. του B.
29. ver. † και ταυτα αυτου ειποντος † απηλθον οἱ Ιουδαιοι πολλην εχοντες † εν ἑαυτοις συζητησιν ς. 31. HL. Vulg. *Cl.* Syr.Hcl.* Arm. *Usc.* (sed non in MSS.) Æth. *Rom.* | om. ABℵE. 13. 61. *Am. Fuld. s.*e spatio *certissime* Syrr.Pst.(Widm.)&Hcl.txt. Memph. Arm. Zoh. Æth. *Platt.*
30. ενεμεινεν Bℵ¹. 13. 61. | ενεμειναν

21. nunciavit *Cl.* | 23. hospitium plures *Cl.* | eis *Cl.* | et lege *Am.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Arm. Æth.
[k] Es. 6:9, seq. Matt. 13:14, seq. Jo. 12:40, seq.
§ E
[l] cap. 13:46.

Ἡσαίου τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς πατέρας ‡ ὑμῶν″
26 ‡ λέγων,″ [k] § Πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον καὶ
‡ εἰπόν,″ Ἀκοῇ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέ-
ποντες βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε· 27 ἐπαχύνθη γὰρ ἡ
καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν βαρέως ἤκουσαν,
καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν· μή ποτε
ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσιν, καὶ
τῇ καρδίᾳ συνῶσιν, καὶ ἐπιστρέψωσιν καὶ ‡ ἰάσομαι″
αὐτούς. 28 [l] Γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν ὅτι τοῖς ἔθνεσιν
ἀπεστάλη * τοῦτο″ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ, αὐτοὶ καὶ
ἀκούσονται. 29 †.
30 ‡ Ἐνέμεινεν″ δὲ † διετίαν ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι,
καὶ ἀπεδέχετο πάντας τοὺς εἰσπορευομένους πρὸς
αὐτόν, 31 κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ δι-
δάσκων τὰ περὶ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ, μετὰ
πάσης παῤῥησίας ἀκωλύτως.

locutus est per Esaiam prophetam ad patres nostros 26 dicens, Vade ad populum istum et dic, Aure audietis et non intellegetis, [et] videntes videbitis et non videbitis: 27 incrassatum est enim cor populi huius, et auribus graviter audierunt et oculos suos conpresserunt, ne forte videant oculis et auribus audiant et corde intellegant et convertantur et sanem illos. 28 Notum ergo sit vobis quoniam gentibus missum est hoc salutare dei: ipsi et audient. 30 Mansit autem biennio toto in suo conductu, et suscipiebat omnes qui ingrediebantur ad eum, 31 praedicans regnum dei et docens quae sunt de domino Iesu Christo cum omni fiducia sine prohibitione. Amen.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ.

ℵ*. (corr. -νεν¹.) | ‡ εμεινεν ς. AℵᶜE. 31. HL.
30. δε] † add. ὁ Παυλος ς. 31. HL. *Tol.* Syrr.Pst.&Hcl.* Æth. | om. ABℵE. 13. 61. Vulg. Syr.Hcl.txt. Memph. Arm.
— εν] om. 13.
— προς] εις 13. 31*.
— fin.] add. Judaeos et Gentiles *Tol.* Syr.Hcl.* (Ιουδαιους 137.)

31. χριστου] om. ℵ*. (add.ᶜ) Syr.Hcl.
— fin.] add. dicens, quod hic sit Jesus Christus filius dei per quem futurus est totus mundus judicari. Amen Syr.Hcl. | *Tol.* habet "et docens quoniam hic est Christus filius dei per quem omnis mundus judicabitur cum omni fiducia, sine prohibitione." || add. Amen *Am.*

Subscriptio.
Πραξεις αποστολων Bℵ.
Πραξεις των ἁγιων αποστολων AEHL.
Πραξεις των αποστολων 61.
Nihil in 13. 31. add. στι . βφκδ L.

26. dic ad eos *Cl.* | *om.* "et" *ante* videntes *Am.* | videtis et non *Am.** | et non perspicietis *Cl.* | 27. sanem eos *Cl.* | 28. et ipsi *Cl.* | 29. et cum haec dixisset exierunt ab eo Judaei multam habentes inter se quaestionem *Cl.* | 30. conducto *Cl.* | 31. *om.* Amen *Cl.*

Capita LIBRI ACTUUM *e Cod. Coisliniano apud Montefalconium.* *(vid. Biblioth. Coisl. Cod. XXV.)*

Ἔκθεσις κεφαλαίων τῶν Πράξεων τοῦ Παμφίλου.

Ἐκ πατέρων ἡμεῖς καὶ διδασκάλων τὸν τρόπον καὶ τὸν τύπον ὠφελημένοι, ἐγχειροῦμεν μετρίως τῇδε τῶν κεφαλαίων ἐκθέσει, αἰτοῦντες συγγνώμην προπετείας ἡμεῖς, οἱ νέοι [1] χρόνῳ″ τε καὶ μαθημάτων [2] παρ' ὑμῶν″ ἑκάστου τῶν ἀναγινωσκόντων εὐχῇ τῇ ὑπὲρ ἡμῶν τὴν συμπεριφορὰν κομιζόμενοι. ἐκτιθέμεθα [3] οὖν″ αὐτὴν καθ' ἱστορίαν Λουκᾶ τοῦ εὐαγγελιστοῦ καὶ συγγραφέως. τοιγαροῦν διὰ μὲν [4] τοῦ ἄλφα καὶ βῆτα″ αὐτοτελῆ τὰ κεφάλαια· διὰ δὲ [5] τοῦ ἀστερίσκου″ τὰς ἐν μέρει τούτων ἐχομένας ὑποδιαιρέσεις ἐσημειωσάμεθα.[6]

α'. περὶ τῆς ἐξ ἀναστάσεως διδασκαλίας χριστοῦ καὶ ὀπτασίας πρὸς τοὺς μαθητάς, καὶ περὶ ἐπαγγελίας τῆς τοῦ ἁγίου πνεύματος δωρεᾶς· θέας τε καὶ τρόπου τῆς ἀναλήψεως τοῦ χριστοῦ.[1] [i. 1].

β'. Πέτρου διάλογος πρὸς τοὺς μαθητευθέντας περὶ θανάτου καὶ [1] ἀποβολῆς″ Ἰούδα[2].
[1]. *ἐν ᾧ περὶ ἀντεισαγωγῆς Ματθίου κληρωθέντος χάριτι θεοῦ διὰ προσευχῆς.* [i. 13 *s.* 15].

Varietas lectionis Codicum Vaticanorum apud Zacagnium. (vid. Collectanea Monumentorum Veterum pp. 428—434.)

Inscriptio apud Zacagnium.
Ἔκθεσις κεφαλαίων τῶν πράξεων τῶν ἀποστόλων.
[1] *χρόνων* Z. [2] om. M. [3] *γοῦν* Z. [4] *τοῦ μέλανος* Z. [5] *τοῦ κινναβάρεως* Z. [6] add. *στίχοι ιζ'* Z. et postea *κεφάλαια τῶν πράξεων* Z.

α'. [1] add. *καὶ περὶ τῆς ἐνδόξου δευτέρας αὐτοῦ παρουσίας* Z.
β'. [1] *ἀποστολῆς* Z. [2] add. *τοῦ προδότου* Z.

γ′. περὶ θείας τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπιφοιτήσεως ἐν ἡμέρᾳ πεντηκοστῆς γενομένης εἰς τοὺς πιστεύσαντας. [ii. 1.]

[2]. ἐν ᾧ Πέτρου κατήχησις. [ii. 14].

[3]. [1] καὶ″ περὶ τούτου ἐκ τῶν προφητῶν. [ii. 17].

[4]. περὶ πάθους καὶ ἀναστάσεως καὶ ἀναλήψεως χριστοῦ, δωρεᾶς τε τοῦ ἁγίου πνεύματος. [ii. 22].

[5]. περὶ πίστεως τῶν παρόντων, καὶ τῆς διὰ τοῦ βαπτίσματος αὐτῶν σωτηρίας. [ii. 37.]

[6]. περὶ ὁμονοίας κοινωφελοῦς, καὶ προσθήκης τῶν πιστευόντων. [ii. 42 s. 44.]

δ′. περὶ τῆς ἐν χριστῷ θεραπείας τοῦ ἐκ [1] γεννητῆς″ χωλοῦ, Πέτρου τε κατηχήσεως ἐλεγκτικῆς συμπαθητικῆς συμβουλευτικῆς πρὸς σωτηρίαν αὐτῶν. [iii. 1].

[7]. ἐν ᾧ ἐπιστασία [2] ἀρχιερέων, ζήλῳ τοῦ γεγονότος, καὶ κρίσις τοῦ θαύματος, Πέτρου τε ὁμολογία τῆς χριστοῦ δυνάμεώς τε καὶ χάριτος. [iv. 1].

[8]. περὶ [3] ἀπίστων″ [4] ἀρχιερέων προσταττόντων ὡς οὐ δεῖ παῤῥησιάζεσθαι ἐπὶ [5] τῷ ὀνόματι″ [6] χριστοῦ, καὶ [7] ἀνέσεως″ τῶν ἀποστόλων. [iv. 15 s. 18].

[9]. εὐχαριστία ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ὑπὲρ τῆς τῶν ἀποστόλων πιστῆς καρτερίας. [iv. 24].

ε′. περὶ ὁμοψύχου καὶ καθολικῆς κοινωνίας τῶν πιστευσάντων. [iv. 32].

[10]. ἐν ᾧ περὶ Ἀνανίου καὶ [1] Σαπφείρας″ καὶ [2] τῆς″ πικρᾶς αὐτῶν τελευτῆς [v. 1].

ϛ′. ὅτι τοὺς ἀποστόλους ἐμβληθέντας [1] ἐν″ τῷ δεσμωτηρίῳ, [2] ὁ″ ἄγγελος [3] κυρίου″ νύκτωρ ἐξέωσεν ἐπιτρέψας ἀκωλύτως κηρύσσειν τὸν [4] Ἰησοῦν.″ [v. 17].

[11]. ἐν ᾧ ὅτι τῇ ἑξῆς [5] οἱ ἀρχιερεῖς αὐτοὺς πάλιν″ συλλαβόμενοι, ἐφ᾽ ᾧ μηκέτι διδάσκειν μαστίξαντες ἀπέλυσαν. [v. 27].

[12]. Γαμαλιήλου γνώμη πιστὴ περὶ [6] ἀποστόλων μετὰ παραδειγμάτων τινῶν καὶ ἀποδείξεων. [v. 34].

ζ′. περὶ χειροτονίας τῶν ἕπτα διακόνων. [vi. 1].

[1] η′.″ Ἰουδαίων ἐπανάστασις καὶ συκοφαντία κατὰ Στεφάνου, αὐτοῦ τε δημηγορία περὶ τῆς πρὸς Ἀβραὰμ διαθήκης τοῦ θεοῦ καὶ περὶ τῶν [2] δώδεκα″ πατριαρχῶν. [vi. 8].

[13]. ἐν ᾧ τὰ περὶ τοῦ λιμοῦ καὶ πυρωνίας, καὶ ἀναγνωρισμοῦ τῶν υἱῶν Ἰακώβ, καὶ περὶ γενέσεως [3] Μωυσέως″ καὶ τῆς πρὸς αὐτὸν [4] Μωυσέα″ θεοφανείας ἐν ὄρει Σινὰ γενομένης. [vii. 11].

[14]. περὶ τῆς ἐξόδου καὶ μοσχοποιΐας τοῦ Ἰσραὴλ ἄχρι [5] τῶν″ χρόνων [6] τοῦ″ [7] Σαλομῶνος,″ καὶ τῆς τοῦ ναοῦ κατασκευῆς. [vii. 36].

[15]. [8] ὁμολογία″ τῆς ὑπερουρανίου δόξης Ἰησοῦ χριστοῦ ἀποκαλυφθείσης [9] αὐτῷ″ Στεφάνῳ, ἐφ᾽ ᾗ λιθόλευστος γενόμενος αὐτὸς Στέφανος [10] εὐσεβῶς″ ἐκοιμήθη. [vii. 55].

θ′. περὶ διωγμοῦ τῆς ἐκκλησίας καὶ ταφῆς Στεφάνου. [viii. 1. ἐγένετο δὲ].

[16]. ἐν ᾧ περὶ Φιλίππου [1] ἀποστόλου πολλοὺς ἰασαμένου ἐπὶ τῆς Σαμαρείας. [viii. 5].

ι′. περὶ Σίμωνος τοῦ μάγου πιστεύσαντος καὶ βαπτισθέντος σὺν ἑτέροις πλείοσιν. [viii. 9].

[17]. ἐν ᾧ περὶ τῆς [1] τοῦ″ Πέτρου καὶ Ἰωάννου πρὸς αὐτοὺς ἀποστολῆς, καὶ ἐπίκλησις τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπὶ τοὺς βαπτισθέντας. [viii. 14].

ια′. ὅτι [1] οὐκ″ ἀργυρίου οὐδὲ ὑποκριταῖς ἀλλ᾽ ἁγίοις διὰ πίστεως ἡ μετοχὴ τοῦ ἁγίου πνεύματος [2] ἐδίδοτο.″ [viii. 18 s. 20].

[18]. ἐν ᾧ τὰ περὶ ὑποκρίσεως καὶ ἐπιπλήξεως Σίμωνος. [viii. 20 s. 22].

ιβ′. ὅτι τοῖς ἀγαθοῖς καὶ πιστοῖς εὐοδοῖ ὁ θεὸς τὴν σωτηρίαν [1] δῆλον″ ἐκ τῆς κατὰ τὸν εὐχοῦχον ὑποθέσεως. [viii. 26].

ιγ′. περὶ τῆς οὐρανόθεν θείας κλήσεως [1] τοῦ″ Παύλου εἰς ἀποστολὴν χριστοῦ. [ix. 1].

[19]. ἐν ᾧ περὶ ἰάσεως καὶ βαπτίσματος Παύλου [2] διὰ″ Ἀνανίου κατ᾽ ἀποκάλυψιν θεοῦ, παῤῥησίας τε αὐτοῦ καὶ συντυχίας τῆς διὰ [3] Βαρνάβα″ πρὸς τοὺς ἀποστόλους. [ix. 17].

ιδ′. περὶ [1] Αἰνέου″ παραλυτικοῦ ἰαθέντος ἐν Λύδδῃ διὰ Πέτρου. [ix. 32].

[20]. ἐν ᾧ [2] τὰ″ περὶ Ταβιθὰ τῆς φιλοχήρου ἣν [3] ἤγειρεν″ ἐκ νεκρῶν ὁ Πέτρος διὰ προσευχῆς ἐν Ἰόππῃ. [ix. 36].

ιε′. περὶ Κορνηλίου ὅσα τε πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος εἶπεν. [x. 1].

[21]. [1] ἐν ᾧ καὶ ὅσα″ Πέτρῳ οὐρανόθεν περὶ κλήσεως ἐθνῶν [2] ἐῤῥήθη″ [3] ὅτι μετασταλεὶς ὁ Πέτρος ἦλθεν πρὸς Κορνήλιον. [x. 10].

[22]. ἐπανάληψις [4] παρὰ Κορνηλίου″ ὧν [5] εἶπεν ὁ ἄγγελος″ αὐτῷ [6] τῷ″ Κορνηλίῳ. [x. 30].

γ′. [1] om. Z.
δ′. [1] γενετῆς Z. [2] add. τῶν Z. [3] ἀπειλῆς Z. [4] add. τῶν Z. [5] τὸ ὄνομα Z. [6] add. τοῦ Z. [7] ἀνανεώσεως M.
ε′. [1] Σαμφείρης Z. [2] om. Z.
ϛ′. [1] om. Z. [2] om. Z. [3] θεοῦ Z. [4] κύριον Z. [5] αὐτ. οἱ ἀρχ. πάλιν Z. [6] add. τῶν Z.
η′. [1] om. notam sectionis M. [2] ιβ′. M. [3] Μωσέως M. [4] om. Z. [5] om. Z. [6] om. Z. [7] Σαλομῶντος Z. [8] ὁμολογίας M. [9] om. Z. [10] om. MSS. ap. Z.
θ′. [1] add. τοῦ Z.
ι′. [1] om. Z.
ια′. [1] οὐ δι᾽ Z. [2] δίδοται Z.
ιβ′. [1] δήλην M.
ιγ′. [1] om. Z. [2] δι᾽ Z. [3] Βαρνάβαν Z.
ιδ′. [1] Αἰνέα Z. [2] om. Z. [3] ἔγειρεν Z.
ιε′. [1] καὶ ὅσα πάλιν Z. [2] ἐῤῥέθη Z. [3] add. ἐν ᾧ Z. [4] om. Z. [5] ὁ ἄγγ. ἐμαρτύρησεν καὶ ὑφηγήσατο Z. [6] om. Z.

[23]. *Πέτρου κατήχησις εἰς χριστόν, τοῦ τε ἁγίου πνεύματος ἐπὶ τοὺς ἀκούοντας δωρεά, καὶ ὅπως ἐβαπτίσθησαν τότε ἐξ ἐθνῶν πιστεύσαντες.* [x. 34].

ιϛ'. *ὡς Πέτρος τὰ καθ' ἑξῆς καὶ τὰ ἕκαστα τῶν γεγονότων διηγεῖται τοῖς ἀποστόλοις διακριθεῖσι πρὸς αὐτόν.* [xi. 1 s. 4].

[24]. [1]*τῷ" τηνικάδε* [2]*τὸν" Βαρνάβαν* [3]*ἐκπέμψασι" πρὸς τοὺς ἐν Ἀντιοχείᾳ ἀδέλφους.* [xi. 22].

ιζ'. *προφητεία Ἀγάβου περὶ λιμοῦ* [1]*οἰκουμενίκης," καὶ καρποφορίας πρὸς τοὺς ἐν Ἱερουσαλὴμ ἀδελφούς.* [xi. 27].

ιη'. *Ἰακώβου τοῦ ἀποστόλου κατασφαγή.* [xii. 1].

[25]. *ἐν ᾧ* [1]*καὶ" Πέτρου σύλληψις πρὸς* [2]*Ἡρώδου", ὅπως τε αὐτὸν ἄγγελος θείῳ κελεύσματι* [3]*ἐξείλατο" τῶν δεσμῶν, καὶ ὁ Πέτρος ἐμφανὴς γενόμενος νύκτωρ τοῖς ἀδέλφοις ὑπανεχώρησεν.* [xi. 4].

[26]. *ἐν ᾧ περὶ τῆς τῶν φυλάκων κολάσεως καὶ μετέπειτα περὶ τῆς τοῦ ἀσεβοῦς Ἡρώδου πικρᾶς τε καὶ ὀλεθρίου* [4]*κατασφαγῆς."* [xii. 19].

ιθ'. *ἀποστόλη Βαρνάβα καὶ Παύλου πρὸς τοῦ θείου πνεύματος εἰς Κύπρον, ὅσα τε* [1]*εἰργάσαντο" ἐν ὀνόματι χριστοῦ εἰς Ἐλύμαν τὸν μάγον.* [xiii. 1].

κ'. *Παύλου εὐθαλὴς διδασκαλία εἰς χριστόν, ἔκ τε τοῦ νόμου καὶ καθ' ἑξῆς τῶν προφητῶν, ἱστορικὴ καὶ εὐαγγελική.* [xiii. 16].

[27]. *ἐν ᾧ ἐλεγκτικῇ καὶ συλλογιστικῇ* [1]*διδασκαλίᾳ χρῆται" περὶ μεταθέσεως τοῦ κηρύγματος εἰς τὰ ἔθνη, διωγμοῦ τε αὐτῶν*[2]*, καὶ ἀφίξεως εἰς Ἰκόνιον.* [xiii. 32].

κα'. *ὅπως ἐν Ἰκονίῳ κηρύξαντες τὸν χριστὸν πολλῶν* [1]*πιστευόντων ἐδιώχθησαν οἱ ἀπόστολοι.* [xiv. 1].

κβ'. *περὶ τοῦ ἐν Λύστροις ἐκ* [1]*γεννητῆς" χωλοῦ ἰαθέντος διὰ τῶν ἀποστόλων· διόπερ εἶναί τε θεοὶ καὶ παρεῖναι ἔδοξαν τοῖς ἐγχωρίοις.* [xiv. 8].

[28]. *ἔνθα δὴ καὶ μετέπειτα λιθάζεται ὁ Παῦλος παρὰ τῶν* [2]*ἀστυγειτόνων.* [xiv. 19].

κγ'. *ὅτι οὐ δεῖ περιτέμνεσθαι τοὺς ἐξ ἐθνῶν* [1]*πιστεύοντας" δόγματι καὶ κρίσει τῶν ἀποστόλων.* [xv. 1].

[29]. *ἐν ᾧ ἐπιστολὴ αὐτῶν* [2]*τῶν" ἀποστόλων πρὸς τοὺς ἐξ ἐθνῶν περὶ τῶν* [3]*φυλακτέων."* [xv. 23].

[30]. *ἀντίρρησις Παύλου πρὸς Βαρνάβαν διὰ Μάρκον.* [xv. 36].

κδ'. *περὶ κατηχήσεως Τιμοθέου καὶ τῆς* [1]*κατ'" ἀποκάλυψιν ἀφίξεως Παύλου εἰς Μακεδονίαν.* [xvi. 1].

[31]. *ἐν ᾧ περὶ πίστεως καὶ σωτηρίας γυναικός τινος Λυδίας.* [xvi. 14].

[32]. [2]*καὶ" περὶ ἰάσεως τῆς πνεῦμα* [3]*πύθωνος" ἐχούσης παιδίσκης, δι' ἣν τὸν Παῦλον καθεῖρξαν οἱ δεσπόται* [4]*αὐτῆς τῆς παιδίσκης."* [xvi. 16].

[33]. [5]*καὶ" περὶ τοῦ συμβάντος* [6]*ἐκεῖσε" σεισμοῦ καὶ θαύματος· καὶ ὅπως πιστεύσας ὁ εἱρκτοφύλαξ ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ ἐβαπτίσθη παραχρῆμα* [7]*πανέστιος."* [xvi. 25].

[34]. *ὅτι παρακληθέντες ἐξῆλθον τότε ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου οἱ ἀπόστολοι.* [xvi. 38].

κε'. *περὶ στάσεως γενομένης ἐν Θεσσαλονίκῃ τοῦ κηρύγματος ἕνεκεν, φυγῆς τε Παύλου εἰς Βέροιαν κἀκεῖθεν εἰς Ἀθήνας.* [xvii. 1.]

κϛ'. *περὶ τῆς ἐν Ἀθήναις ἐπιβωμίου γραφῆς, φιλοσοφοῦ τε κηρύγματος καὶ εὐσεβείας τοῦ Παύλου.* [xvii. 16 s. 22].

κζ'. *περὶ* [1]*Ἀκύλα" καὶ Πρισκίλλης καὶ τῆς Κορινθίων ἀπειθείας* [2]*καὶ τῆς" κατὰ πρόγνωσιν* [3]*αὐτοῖς εὐδοκίας τοῦ θεοῦ ἀποκαλυφθείσης τῷ Παύλῳ.* [xviii. 1].

[35]. *ἐν ᾧ περὶ* [4]*Κρίσπου" ἀρχισυναγωγοῦ πιστεύσαντος σὺν ἑτέροις τισὶν καὶ βαπτισθέντος.* [xviii. 8].

[36]. *ὅτι στάσεως κινηθείσης ἐν Κορίνθῳ ὁ Παῦλος ὑπανεχώρησεν, ἐλθών τε εἰς Ἔφεσον καὶ διαλεχθεὶς ἐξῆλθεν.* [xviii. 12 s. 18].

[37]. [5]*καὶ" περὶ Ἀπολλὼ ἀνδρὸς λογίου*[6] *καὶ πιστοῦ* [xviii. 24].

κη'. *περὶ βαπτίσματος καὶ τῆς τοῦ ἁγίου πνεύματος δωρεᾶς δοθείσης διὰ προσευχῆς* [1]*Παύλου" τοῖς ἐν Ἐφέσῳ* [2]*πιστεύουσι", καὶ περὶ ἰάσεως τοῦ λαοῦ.* [xix. 1].

[38]. [3]*περὶ τῶν υἱῶν Σκευᾶ, καὶ ὅτι οὐ δεῖ προσχωρεῖν ἀπίστοις καὶ ἀναξίοις τῆς πίστεως γενομένοις, καὶ περὶ ἐξομολογήσεως τῶν πιστευόντων.* [xix. 14].

[39]. *περὶ τῆς ἐν Ἐφέσῳ κινηθείσης στάσεως ὑπὸ Δημητρίου τοῦ ἀργυροκόπου κατὰ τῶν ἀποστόλων.* [xviii. 23].

ιϛ'. [1] τὸ Z. [2] om. Z. [3] ἐκπέμψας M.
ιζ'. [1] οἰκουμένης Z.
ιη'. [1] om. Z. [2] Ἡρώδην Z. [3] ἐξείλετο Z. [4] καταστροφῆς Z.
ιθ'. [1] εἰργάσατο M.
κ'. [1] om. Z. [2] add. ἐκεῖ Z.
κα'. [1] add. τε Z.
κβ'. [1] γενετῆς Z. [2] add. Ἰουδαίων Z.
κγ'. [1] πιστεύσαντας Z. [2] om. M. [3] φυλακέων M.
κδ'. [1] κατὰ Z. [2] om. Z. [3] πύθονος M. [4] om. Z. [5] om. Z. [6] ἐκεῖ Z. [7] πανέντιος M.
κζ'. [1] Ἀκύλου Z. [2] τῆς τε Z. [3] add. ἐπ' Z. [4] Πρίσκου M. [5] om. Z. [6] add. τε Z.
κη'. [1] om. Z. [2] πιστεύσασιν Z. [3] add. ἐν ᾧ Z.

κθ'. *περίοδος Παῦλου, ἐν ᾗ τὰ περὶ* [1] *τοῦ" θανάτου καὶ ἀνακλήσεως Εὐτύχου διὰ προσευχῆς ἐν Τρωάδι·* [2] *παραινέσεις τε αὐτοῦ ποιμαντικαὶ" πρὸς τοὺς ἐν Ἐφέσῳ πρεσβυτέρους.* [xx. 1 s. 2].

[40]. *ἐν ᾧ παράπλους Παύλου ἀπὸ Ἐφέσου ἄχρι Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης.* [xxi. 1].

λ'. *Ἀγάβου προφητεία περὶ τῶν συμβησομένων τῷ Παύλῳ ἐν Ἱερουσαλήμ.* [xxi. 10].

λα'. *παραίνεσις Ἰακώβου πρὸς Παῦλον περὶ τοῦ μὴ δοκεῖν κωλύειν Ἑβραίους περιτέμνεσθαι.* [xxi. 18].

λβ'. *περὶ τῆς ἐν Ἱερουσαλὴμ κατὰ τοῦ Παύλου κινηθείσης ἀταξίας, ὅπως τε αὐτὸν ὁ χιλίαρχος τοῦ πλήθους ἐξαιρεῖται.* [xxi. 26 s. 27].

[41]. *ἐν ᾧ Παύλου κατάστασις περὶ ἑαυτοῦ καὶ τῆς εἰς ἀπόστολον* [1] *ἑαυτοῦ" κλήσεως.* [xxi. 40].

[42]. *περὶ ὧν ὁ Ἀνανίας* [2] *πρὸς τὸν Παῦλον ἐν Δαμασκῷ, ὀπτασίας τε καὶ φωνῆς θεοῦ γενομένης ποτὲ πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ.* [xxii. 12].

[43]. *ὅτι μέλλων ἐπὶ τούτοις ὁ Παῦλος τύπτεσθαι, εἰπὼν ὅτι Ῥωμαῖός ἐστιν, ἀνείθη.* [xxii. 25].

λγ'. *ὅσα* [1] *Παῦλος καταβὰς εἰς τὸ συνέδριον ἔπαθέν τε καὶ εἶπεν, καὶ εὐθυβόλως ἔπραξεν.* [xxii. 30].

λδ'. *περὶ ἐπιβουλῆς μελετωμένης* [1] *Ἰουδαίοις" κατὰ Παύλου καὶ μηνύσεως αὐτῆς πρὸς Λυσίαν.* [xxiii. 12].

[44]. *ἐν ᾧ ὅτι παρεπέμφθη ὁ Παῦλος τῷ ἡγεμόνι εἰς* [2] *Καισάρειαν μετὰ στρατιωτῶν καὶ γραμμάτων.* [xxiii. 23].

λε'. *Τερτύλλου περὶ Παύλου* [1] *κατηγορία" καὶ αὐτοῦ* [2] *ἀπολογία" ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος.* [xxiv. 1].

λϛ'. *περὶ τῆς Φήλικος διαδοχῆς καὶ τῆς Φήστου* [1] *προσαγωγῆς," τῆς τε ἐπ'* [2] *αὐτοῦ" ἀνακρίσεως Παύλου καὶ* [3] *ἀφέσεως."* [xxiv. 27].

λζ'. *Ἀγρίππου καὶ Βερνίκης παρουσία, καὶ πεῦσις τῶν κατὰ* [1] *Παύλου."* [xxv. 13].

[45]. *ἐν ᾧ* [2] *ἀπολογία Παύλου"* [3] *ἐπὶ Ἀγρίππου καὶ Βερνίκης" περὶ τῆς* [4] *ἐν νόμῳ" θρησκείας αὐτοῦ καὶ κλήσεως εἰς τὸ εὐαγγέλιον.* [xxvi. 1].

[46]. *ὡς οὐδὲν ἀδικεῖ Ἰουδαίοις ὁ Παῦλος Ἀγρίππας ἔφη τῷ Φήστῳ.* [xxvi. 31].

λη'. *πλοῦς Παύλου ἐπὶ Ῥώμην κινδύνων* [1] *πλείστων τε" καὶ μεγίστων* [2] *πάμπλεως.* [xxvii. 1].

[47]. *ἐν ᾧ παραίνεσις Παύλου πρὸς τοὺς σὺν αὐτῷ περὶ ἐλπίδος σωτηρίας.* [xxvii. 21.]

[48]. *ναυάγιον Παύλου, ὅπως τε διεσώθησαν εἰς Μελίτην* [3] *τὴν" νῆσον, καὶ ὅσα* [4] *τε" ἐν αὐτῇ* [5] [6] *ἐθαυματουργεῖ."* [xxvii. 41].

λθ'. *ὅπως ἀπὸ Μελίτης εἰς Ῥώμην κατήντησεν ὁ Παῦλος.* [xxviii. 11].

[1] *μ'."* *περὶ διαλέξεως Παύλου* [2] *πρὸς τοὺς ἐν Ῥώμῃ Ἰουδαίους.* [xxviii. 17].

[3] *Κεφάλαια μὲν τὰ ὅλα μ'. τὰ δὲ τούτοις ἑπόμενα* [4] *ἅτινα τὰς σημειώσεις ἔχουσι διὰ τοῦ * μη'."*

"Asteriscorum porro hujusmodi notae penitus absunt ab hoc Codice; quia asterisci quos Pamphilus initio adscripserat, Librariorum oscitantia postea exciderant." *Montefalconius.* Numeros harum sectionum ego inter uncos supplevi.

κθ'. [1] om. Z. [2] *παραίνεσίς τε αὐτ. ποιμαντική* Z.
λβ'. [1] *αὐτου* Z. [2] add. *εἶπεν* Z.
λγ'. [1] add. *ὁ* Z.
λδ'. [1] *ὑπὸ Ἰουδαίων* Z. [2] add. *τὴν* Z.
λε'. [1] *κατηγορίας* M. [2] *ἀπολογίας* M.
λϛ'. [1] *προαγωγῆς* Z. [2] *αὐτῶν* M. [3] *ἐφέσεως* Z.
λζ'. [1] Παῦλον Z. [2] Παύλ. *ἀπολ.* Z. [3] *ἐπ' αὐτῶν* Z. [4] *ἐννόμου* Z.
λη'. [1] *τε πλείστων* Z. [2] *ἔμπλεως* Z. [3] om. Z. [4] om. Z. [5] add. ὁ Παῦλος Z. [6] *ἐθαυματούργησεν* Z.
μ'. [1] om. not. sect. M. [2] add. *τῆς* Z. [3] add. *στίχοι ροβ'.* Z. [4] *μη'. ἅτινα τὰς σημειώσεις ἔχουσι διὰ κινναβάρεως.*

ΙΑΚΩΒΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

ABℵC. A
13. 31.
KL.
Vulg. ff.
Syrr. P. H.
Memph.
Arm. Æth.

[a] Rom. 5:3. 1 Pet. 1:7.

1 1 Ἰάκωβος θεοῦ καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ δοῦλος
ταῖς δώδεκα φυλαῖς ταῖς ἐν τῇ διασπορᾷ, χαίρειν.
2 Πᾶσαν χαρὰν ἡγήσασθε, ἀδελφοί μου, ὅταν πει-
ρασμοῖς περιπέσητε ποικίλοις, 3 [a] γινώσκοντες ὅτι τὸ
δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως κατεργάζεται ὑπομονήν·
4 ἡ δὲ ὑπομονὴ ἔργον τέλειον ἐχέτω, ἵνα ἦτε τέλειοι
καὶ ὁλόκληροι, ἐν μηδενὶ λειπόμενοι. 5 εἰ δέ τις ὑμῶν
λείπεται σοφίας, αἰτείτω παρὰ τοῦ διδόντος θεοῦ
πᾶσιν ἁπλῶς καὶ μὴ ὀνειδίζοντος, καὶ δοθήσεται
αὐτῷ. 6 αἰτείτω δὲ ἐν πίστει, μηδὲν διακρινόμενος· ὁ
γὰρ διακρινόμενος ἔοικεν κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμιζο-
μένῳ καὶ ῥιπιζομένῳ. 7 μὴ γὰρ οἰέσθω ὁ ἄνθρωπος
ἐκεῖνος, ὅτι λήμψεταί τι παρὰ τοῦ κυρίου. 8 ἀνὴρ
δίψυχος ἀκατάστατος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ.
9 καυχάσθω δὲ ὁ ἀδελφὸς ὁ ταπεινὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ,
10 ὁ δὲ πλούσιος ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ, ὅτι ὡς ἄνθος
χόρτου παρελεύσεται. 11 ἀνέτειλεν γὰρ ὁ ἥλιος σὺν
τῷ καύσωνι, καὶ ἐξήρανεν τὸν χόρτον, [b] καὶ τὸ ἄνθος
αὐτοῦ ἐξέπεσεν καὶ ἡ εὐπρέπεια τοῦ προσώπου αὐτοῦ
ἀπώλετο· οὕτως καὶ ὁ πλούσιος ἐν ταῖς πορείαις
αὐτοῦ μαρανθήσεται. 12 [c] μακάριος ἀνὴρ ὃς ὑπομένει
πειρασμόν, ὅτι δόκιμος γενόμενος λήμψεται τὸν στέ-
φανον τῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγγειλατο † τοῖς ἀγαπῶσιν

[b] Es. 40:7. 1 Pet. 1:24.

[c] cap. 5:11.

1 Iacobus dei et domini nostri Iesu Christi servus duodecim tribubus quae sunt in dispersione salutem. 2 Omne gaudium existimate, fratres mei, cum in temptationibus variis incideritis, 3 scientes quod probatio fidei vestrae patientiam operatur. 4 Patientia opus perfectum habeat, ut sitis perfecti et integri, in nullo deficientes. 5 Si quis autem vestrum indiget sapientiam, postulet a deo qui dat omnibus affluenter et non inproperat, et dabitur ei. 6 Postulet autem in fide, nihil haesitans: qui enim haesitat, similis est fluctui maris qui a vento movetur et circumfertur. 7 Non ergo aestimet homo ille quod accipiat aliquid a domino. 8 Vir duplex animo inconstans in omnibus viis suis. 9 Glorietur autem frater humilis in exaltatione sua, 10 dives autem in humilitate sua, quoniam sicut flos faeni transibit. 11 Exortus est enim sol cum ardore et arefecit faenum, et flos eius decidit et decor vultus eius deperiit: ita et dives in itineribus suis marcescet. 12 Beatus vir qui suffert temtationem, quia cum probatus fuerit accipiet coronam vitae, quam repromisit deus diligentibus se.

Inscriptio.
ΙΑΚΩΒΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ
in BK.
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΙΑΚΩΒΟΥ
in L.
Επιστολη του ἁγιου αποστολου Ιακωβου καθολικη in 31.
*Περι ὑπομονῆς και πίστεως ανυποκρίτου ϗ ταπεινοφροσυνης προς του***** Ιακωβου επιστολῆ καθολικῆ* 13.

(In AC inscriptio abscissa est. in ℵ nihil.)

2. *ηγησασθε*] *ηγεισθε* 13.
3. *της πιστεως*] om. B² ut vid. *ff.* Syr.Hel.
5. *του διδοντος θεου*] *του θεου του διδοντος* A. Vulg. *ff.* Arm.
— *μη*] *ουκ* 31. K.
6. *θαλασσης*] *θαλαττιῳ* 13.
7. *τι*] om. ℵ.
— *κυριου*] ? *θεου* A*(corr.¹) Arm.
9. *ὁ αδελφος*] om. *ὁ* B. Arm.
11. *αυτου* 2°.] om. B.
11. *αυτου* 3°.] ? *ἑαυτου* C*.
12. *ανηρ*] *ανθρωπος* A.
— *ὑπομενει*] *-μεινη* 13. | *-μενεῖ* KL. | *-μενῇ* 31.
— *γενομενος*] *γινομ.* K.
— *επηγγειλατο*] † add. *ὁ κυριος* ς. (C.) 31. KL. Syr.Hel. Æth. (om. *ὁ* C.) post *τοις αγαπ. αυτ.* Arm. Zoh. | add. *ὁ θεος* 13 *ut vid.* Vulg. Syr.Pst. Memph. | om. ABℵ. *ff.* Arm. codd. multi.

2. tentationes varias *Cl.* | 4. patientia autem *Cl.* | habet *Cl.* | 5. sapientia *Cl.* | 8. inconstans est *Cl.* | quoniam cum *Cl.*

ABℵC. 13. 31. KL. αὐτόν. 13 μηδεὶς πειραζόμενος λεγέτω ὅτι Ἀπὸ † θεοῦ
πειράζομαι· ὁ γὰρ θεὸς ἀπείραστός ἐστιν κακῶν, πει-
ράζει δὲ αὐτὸς οὐδένα· 14 ἕκαστος δὲ πειράζεται ὑπὸ
τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας ἐξελκόμενος καὶ δελεαζόμενος·
d Rom. 6:23. 15 εἶτα ἡ ἐπιθυμία συλλαβοῦσα τίκτει ἁμαρτίαν, d ἡ δὲ
ἁμαρτία ἀποτελεσθεῖσα ἀποκύει θάνατον.
2 16 Μὴ πλανᾶσθε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί· 17 πᾶσα
δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστιν
καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων, παρ' ᾧ οὐκ
ἔνι παραλλαγὴ ἢ τροπῆς ἀποσκίασμα. 18 βουληθεὶς
Rom. 8:23. ἀπεκύησεν ἡμᾶς λόγῳ ἀληθείας, e εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς
ἀπαρχήν τινα τῶν αὐτοῦ κτισμάτων.
B' 19 ‡ Ἴστε," ἀδελφοί μου ἀγαπητοί· ἔστω * δὲ" πᾶς
ἄνθρωπος ταχὺς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βραδὺς εἰς τὸ λαλῆ-
σαι, βραδὺς εἰς ὀργήν. 20 ὀργὴ γὰρ ἀνδρὸς δικαιοσύ-
1 Pet. 2:1. νην θεοῦ ‡ οὐκ ἐργάζεται." 21 f διὸ ἀποθέμενοι πᾶσαν
ῥυπαρίαν καὶ περισσείαν κακίας ἐν πραΰτητι δέξασθε
τὸν ἔμφυτον λόγον τὸν δυνάμενον σῶσαι τὰς ψυχὰς
22. μόνον ἀκροαταί. ὑμῶν. 22 γίνεσθε δὲ ποιηταὶ λόγου, καὶ μὴ ‡ ἀκροαταὶ
μόνον" παραλογιζόμενοι ἑαυτούς. 23 g ὅτι εἴ τις ἀκροα-
g Matt. 7:26. τὴς λόγου ἐστὶν καὶ οὐ ποιητής, οὗτος ἔοικεν ἀνδρὶ
κατανοοῦντι τὸ πρόσωπον τῆς γενέσεως αὐτοῦ ἐν
ἐσόπτρῳ· 24 κατενόησεν γὰρ ἑαυτὸν καὶ ἀπελήλυθεν
καὶ εὐθέως ἐπελάθετο ὁποῖος ἦν. 25 ὁ δὲ παρακύψας

13 Nemo cum temptatur dicat quoniam a deo temptatur. Deus enim intemptator malorum est, ipse autem neminem temptat: 14 unusquisque vero temptatur a concupiscentia sua abstractus et inlectus; 15 dehinc concupiscentia cum conceperit parit peccatum, peccatum vero cum consummatum fuerit generat mortem.
16 Nolite itaque errare, fratres mei dilectissimi. 17 Omne datum optimum et omne donum perfectum de sursum est descendens a patre luminum, apud quem non est transmutatio nec vicissitudinis obumbratio. 18 Voluntarie enim genuit nos verbo veritatis, ut simus aliquod initium creaturae eius.
19 Scitis, fratres mei dilecti. Sit autem omnis homo velox ad audiendum, tardus autem ad loquendum et tardus ad iram: 20 ira enim viri iustitiam dei non operatur. 21 Propter quod abicientes omnem inmunditiam et abundantiam malitiae in mansuetudine suscipite insitum verbum dei, quod potest salvare animas vestras. 22 Estote autem factores verbi, et non auditores tantum fallentes vosmet ipsos. 23 Quia si quis auditor est verbi et non factor, hic comparabitur viro consideranti vultum nativitatis suae in speculo: 24 consideravit enim se et abiit et statim oblitus est qualis

13. απο] ὑπο ℵ.
— θεου] † praem. του ς. | om. ABℵC. 13. 31. KL.
15. ἡ επιθ.] om. ἡ C.
16. μη] μηδε 13.
17. καταβαινον] -νων A. 13.
— απο] παρα K.
— ουκ ενι] ουκ εστιν ℵ.
— αποσκιασμα Aℵ^cC. 13. 31. KL. Vulg. Arm. | -ματος Bℵ*. (*ff* "modicum obumbrationis") | figura umbrae transeuntis Memph. | quidquam quod effugit Æth.
18. αυτου Bℵ*. 31. KL. | ἑαυτου Aℵ^cC. (h. 13.)
19. ιστε ABℵ^cC. Vulg. *ff.* Syr.Hcl.mg. Memph. Arm. | ιστω ℵ*. | ‡ ὡστε ς. 31. KL. Syr.Hcl.txt. (13 n. l.) "Et" Syr.Pst. "etiam" Æth. || add. δε A.
— αδελφοι μου αγαπητοι] αγαπ. μου αδελφ. 13.

19. εστω * δε" BℵC. Vulg. *ff.* *m.* Memph. | και εστω A. 13. | * εστω tantum ς. 31. KL. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth.
20. ουκ εργαζεται ABℵC³. 31. | ‡ ου κατεργαζεται ς. C*. 13 *ut vid.* KL.
21. περισσειαν] περισσευμα A. 13.
— ὑμων] ἡμων L.
22. λογου] praem. του 31. || νομου C². Æth.
— ακροαται ante μονον B. Vulg. *ff.* Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. (n.l. 13.) | ‡ post ς. AℵC. 31. KL.
23. ὁτι] om. A. 13. Syr.Pst. Æth. qui enim est Memph.
— ει] η A. 13.
— εστιν] ante ακροατης λογου L.
— οὑτος] οὑτως 31.
— κατανοουντι] -τες ℵ*. (corr.^c)
— της γενεσεως] om. Syr.Pst. | habet Syr.Hcl. (et mg. Graecè.)
25. παραμεινας] add. εν αυτῳ Vulg. Syrr.Pst.&Hcl.* Arm.

25. ουκ ακροατης] † praem. οὑτος ς. 31. KL. Syr.Hcl. Arm. | om. ABℵC. 13. Vulg. *ff.* Syr.Pst. Memph. Æth. || add. εργου K. (om. post ποιητης.)
— αλλα ποιητης] αλλ' ακροατης νομου και ποιητης 13.
26. ει] add. δε C. 13. 31. Vulg. *ff.* Memph. (Syr.Pst.) "et" Æth. | om. ABℵ. KsL. *m.* Syr.Hcl. Arm.
— ειναι] † add. εν ὑμιν ς. 31. KL. | om. ABℵC. 13. Vulg. *ff.* *m.* Syrr. Pst.&Hcl. Memph. (Theb.) Arm. Æth.
— χαλιναγωγων AℵC². 13. 31. KsL. | χαλινων B*Mai.* χαληνων B*Blc.* (et ut vid. recte) | χαλινιων B*Btly.* χαλικων B*Bch.* (C* n. l.)

15. deinde *Cl.* | 18. voluntariae *Am.* | initium aliquod *Cl.* | 19. dilectissimi *Cl.* | 21. *om.* dei *Cl.*

Vulg. ff. Syrr. P. H. Memph. [Theb.] Arm. Æth.

εἰς νόμον τέλειον τὸν τῆς ἐλευθερίας καὶ παραμείνας,
† οὐκ ἀκροατὴς ἐπιλησμονῆς γενόμενος ἀλλὰ ποιητὴς
ἔργου, οὗτος μακάριος ἐν τῇ ποιήσει αὐτοῦ ἔσται.

§ Theb.
26. εἰ * [δὲ]" τις.

3 26 § Εἴ τις δοκεῖ θρῆσκος εἶναι †, μὴ χαλιναγωγῶν
γλῶσσαν αὐτοῦ ‡ ἀλλὰ" ἀπατῶν καρδίαν αὐτοῦ, τού-
του μάταιος ἡ θρησκεία. 27 θρησκεία καθαρὰ καὶ
ἀμίαντος παρὰ τῷ θεῷ καὶ πατρὶ αὕτη ἐστίν, ἐπι-
σκέπτεσθαι ὀρφανοὺς καὶ χήρας ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν,
ἄσπιλον ἑαυτὸν τηρεῖν ἀπὸ τοῦ κόσμου.

I' II.

1 Ἀδελφοί μου, μὴ ἐν προσωποληψίαις ἔχετε τὴν
πίστιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ τῆς δόξης.
2 ἐὰν γὰρ εἰσέλθῃ εἰς † συναγωγὴν ὑμῶν ἀνὴρ χρυ-
σοδακτύλιος ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ, εἰσέλθῃ δὲ καὶ πτωχὸς
ἐν ῥυπαρᾷ ἐσθῆτι, 3 καὶ ἐπιβλέψητε ἐπὶ τὸν φοροῦντα
τὴν ἐσθῆτα τὴν λαμπράν, καὶ εἴπητε †, Σὺ κάθου ὧδε
καλῶς, καὶ τῷ πτωχῷ εἴπητε, Σὺ στῆθι ἐκεῖ ἢ κάθου †
ὑπὸ τὸ ὑποπόδιόν μου, 4 † οὐ διεκρίθητε ἐν ἑαυτοῖς,
καὶ ἐγένεσθε κριταὶ διαλογισμῶν πονηρῶν;¶ 5 ἀκού-
σατε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί,[h] οὐχ ὁ θεὸς ἐξελέξατο
τοὺς πτωχοὺς ‡ τῷ κόσμῳ" † πλουσίους ἐν πίστει, καὶ
κληρονόμους τῆς βασιλείας ἧς ἐπηγγείλατο τοῖς ἀγα-
πῶσιν αὐτόν; 6 ὑμεῖς δὲ ἠτιμάσατε τὸν πτωχόν. οὐχ
οἱ πλούσιοι καταδυναστεύουσιν ὑμῶν καὶ αὐτοὶ ἕλ-
κουσιν ὑμᾶς εἰς κριτήρια; 7 οὐκ αὐτοὶ βλασφημοῦσιν

3. ἐπιβλέψητε δὲ.

¶ Theb.

[h] 1 Cor. 1:26.

fuerit. 25 Qui autem perspexerit in lege perfecta libertatis et permanserit in ea, non auditor obliviosus factus sed factor operis, hic beatus in facto suo erit. 26 Si quis autem putat se religiosum esse, non refrenans linguam suam sed seducens cor suum, huius vana est religio. 27 Religio autem munda et inmaculata apud deum et patrem haec est, visitare pupillos et viduas in tribulatione eorum, et inmaculatum se custodire ab hoc saeculo.

1 Fratres mei, nolite in personarum acceptione habere fidem domini nostri Iesu Christi gloriae. 2 Etenim si introierit in conventu vestro vir aureum anulum habens in veste candida, introierit autem et pauper in sordido habitu, 3 et intendatis in eum qui indutus est veste praeclara et dixeritis ei, Tu sede hic bene, pauperi autem dicatis, Tu sta illic aut sede sub scabillo pedum meorum, 4 nonne iudicatis apud vosmet ipsos et facti estis iudices cogitationum iniquarum? 5 Audite, fratres mei dilectissimi. Nonne deus elegit pauperes in hoc mundo divites in fide et heredes regni quod promisit deus diligentibus se? 6 Vos autem exhonorastis pauperem. Nonne divites per potentiam opprimunt vos, et ipsi adtrahunt vos ad iudicia? 7 Nonne ipsi blasphemant

26. γλωσσ. αυτου ANC. 13. 31. KL. | γλωσσ. ἑαυτου B. Vulg. ff. m.
— αλλα ABNCL. | ‡ αλλ' ς. 13s. 31. Ks.
— καρδ. αυτου AN. 13. 31. KL. | καρδ. ἑαυτου BC. Vulg. ff. m.
— τουτου] του N*. (corr.c)
27. θρησκεια] om. 13. || add. γαρ A. Syr.Pst. | add. autem Am. ff. m. Syr.Hcl.* (Æth.)
— τῳ θεῳ ABNcC*. 13. | om. τῳ N*C2. 31. KL. Arm. || apud dominum ff. om. πατρι.
— πατρι] praem. τῳ A.
— ἑαυτον] σεαυτον A. Æth.
— απο] εκ C.
1. της δοξης] om. 13. Theb.
2. συναγωγην] † praem. την ς. ANc. 13. 31. KL. Arm. | om. BN*C.
3. και επιβλεψ. AN. 13. 31. LK (e sil. Matt.) Vulg. Syr.Pst. (Memph.) Theb. Æth. | επιβλεψ. δε BCKTf. ff. Syr.Hcl. [Arm.]
3. ειπητε 1o.] † add. αυτῳ ς. 31. KL. Vulg. (et Am.) Syr.Pst. Memph. Theb. Æth. | om. ABNC. 13. *Fuld. Harl.* ff. Syr.Hcl. Arm.
— εκει] post καθου 2o. B. ff.
— η] και C.
— καθου 2o.] † add. ὡδε ς. NC2. 31. KL. Syr.Pst. Memph. Theb. (Arm.) Æth. | om. AB (habet εκει hic) C*. 13. Vulg. (ff habet hic "illo") Syr.Hcl.
— ὑπο AB (*Rul.Mai*) NC. 31. KL. Vulg. Æth. | επι B (2*Rul.Mai*). 13. Syr.Hcl. Theb. Arm. | "ante" Syr.Pst. Memph.
— ὑποποδιον] add. των ποδων A. 13. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Æth. | om. BNC. rel. ff.
— μου] σου A.
4. ab init.] † add. και ς. 31. KL. | om. ABNC. 13. Vulg. ff. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.
4. ου] om. B*. ff.
5. αδελφοι μοι αγαπητοι] αγαπητοι μου αδελφοι 13.
— ουκ ὁ N.
— τῳ κοσμῳ A* ut vid. BNC*. Syr.Hcl. in hoc mundo Vulg. | ‡ του κοσμου ς. A2C2. 13. 31. KL. ff. Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. || † add. τουτου ς. Æth. | om. ABNC. 13. 31. KL. ff. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm.
— κληρονομους] praem. εν κληρονομιᾳ 13.
— βασιλειας BNcC. 13. 31. KL. vv. | επαγγελειας A. (-ιας N*.)
— ἡς] οἷς 13.
6. ουχ BNC2. 13s. 31. KL. | ουχι AC*.
— ὑμων BNcC. 13s. 31. KL. | ὑμας AN*.
7. ουκ Syr.Pst. rel. | και A. 13. Syr.Hcl.

25. legem perfectam *Cl.* | 27. *om.* autem *Cl.* 2. conventum vestrum *Cl.* | 5. repromisit *Cl.* | 6. ipsi trahunt *Cl.*

ABℵC. 13.31. KL.
§ Theb.
ⁱ Lev. 19:18.
ᵏ Ex. 20:13. 14.

τὸ καλὸν ὄνομα τὸ ἐπικληθὲν ἐφ' ὑμᾶς; [8] § εἰ μέντοι
νόμον τελεῖτε βασιλικόν, κατὰ τὴν γραφήν,ⁱ Ἀγαπή-
σεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν, καλῶς ποιεῖτε· [9] εἰ
δὲ προσωπολημπτεῖτε, ἁμαρτίαν ἐργάζεσθε, ἐλεγχό-
μενοι ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς παραβάται. [10] ὅστις γὰρ
ὅλον τὸν νόμον ‡ τηρήσῃ," ‡ πταίσῃ" δὲ ἐν ἑνί, γέγονεν
πάντων ἔνοχος. [11] ὁ γὰρ εἰπών,ᵏ Μὴ μοιχεύσῃς, εἶπεν
καί, Μὴ φονεύσῃς· εἰ δὲ οὐ ‡ μοιχεύεις, φονεύεις" δέ,
γέγονας παραβάτης νόμου. [12] οὕτως λαλεῖτε καὶ οὕτως
ποιεῖτε, ὡς διὰ νόμου ἐλευθερίας μέλλοντες κρίνεσθαι·
[13] ἡ γὰρ κρίσις ‡ ἀνέλεος" τῷ μὴ ποιήσαντι ἔλεος· †
κατακαυχᾶται ἔλεος κρίσεως.

Δ'
14. [τὸ] — τις λέγῃ
16. [τὸ]
18. κἀγὼ δείξω σοι

4 [14] Τί τὸ ὄφελος, ἀδελφοί μου, ἐὰν πίστιν λέγῃ
τις ἔχειν, ἔργα δὲ μὴ ἔχῃ; μὴ δύναται ἡ πίστις
σῶσαι αὐτόν; [15] ἐὰν † ἀδελφὸς ἢ ἀδελφὴ γυμνοὶ ὑπάρ-
χωσιν καὶ λειπόμενοι † τῆς ἐφημέρου τροφῆς, [16] εἴπῃ
δέ τις αὐτοῖς ἐξ ὑμῶν, Ὑπάγετε ἐν εἰρήνῃ, θερμαίνε-
σθε καὶ χορτάζεσθε, μὴ δῶτε δὲ αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια
τοῦ σώματος, τί τὸ ὄφελος; [17] οὕτως καὶ ἡ πίστις,
ἐὰν μὴ ‡ ἔχῃ ἔργα," νεκρά ἐστιν καθ' ἑαυτήν. [18] ἀλλ'
ἐρεῖ τις, Σὺ πίστιν ἔχεις, κἀγὼ ἔργα ἔχω· δεῖξόν μοι
τὴν πίστιν σου ‡ χωρὶς" τῶν ἔργων †, κἀγώ ‡ σοι δείξω"

bonum nomen quod invocatum est super vos? [8] Si tamen legem perficitis regalem secundum scripturas, Diligis proximum tuum sicut te ipsum, bene facitis: [9] si autem personas accipitis, peccatum operamini, redarguti a lege quasi transgressores. [10] Quicumque autem totam legem servaverit, offendat autem in uno, factus est omnium reus. [11] Qui enim dixit, Non mechaberis, dixit et, Non occides: quod si non mechaberis, occides autem, factus es transgressor legis. [12] Sic loquimini et sic facite, sicut per legem libertatis incipientes iudicari: [13] iudicium enim sine misericordia illi qui non fecerit misericordiam, superexaltat autem misericordia iudicio.

[14] Quid proderit, fratres mei, si fidem quis dicat se habere, opera autem non habeat? numquid poterit fides salvare eum? [15] Si autem frater aut soror nudi sint et indigeant victu cotidiano, [16] dicat autem aliquis de vobis illis, Ite in pace, calefacimini et saturamini, non dederitis autem eis quae necessaria sunt corporis, quid proderit? [17] Sic et fides, si non habeat opera, mortua est in semet ipsa. [18] Sed dicet aliquis, Tu fidem habes, et ego opera habeo: ostende mihi fidem

7. επικληθεν] επικεκληθεν C*.
8. τελειτε] post βασιλικον C. Syr.Hcl.
— αγαπ. τ. πλησ. σου] bis A*.
— σεαυτον AℵC. 13. KL. | σαυτον B. | ἑαυτον 31.
10. ὁστις] ὁς C.
— ὁλον] post τον νομον C. 31.
— τηρησῃ BℵC. Vulg. ff. Syr.Pst. | ‡ τηρησει ς. 13s. 31. KsL. | praem. πληρωσας 13. ‖ πληρωσει A. Syr.Hcl.
— πταισῃ ABℵC. (Vulg.) ff. | ‡ -σει ς. 13s. 31. KL.
— εν ἑνι] ἑνι ἑνι sic 31.
11. ειπων] ειπας A.
— μοιχευσῃς et φονευσῃς] transponit C. Syr.Hcl. Arm. ‖ μοιχευσεις L. | -σις ℵ. 13.
— μοιχευεις φονευεις ABMaiℵC. | transpon. Arm. | ‡ μοιχευσεις φονευσεις ς. Ks. Vulg. ff. | μοιχευσεις μεν φονευσις 13. | μοιχευσῃς φονευσῃς L. | μοιχευεις φονευσεις BBtly.
— γεγονας] εγενου A. 13.
— παραβατης] αποστατης A (non 13.)
13. ανελεος ABBtly.MaiℵC. 31. K. (ανελεως BBch.) | ‡ ανιλεως ς. L. | ανηλεος 13.
13. ελεος 1°.] ελεον K (non 13.)
— κατακαυχ.] † praem. και ς. | om. A(vid. infra)BℵC. 13. 31. KL. Syr.Pst. Memph. Theb. (Vulg. ff. Syr.Hcl. Arm. vid. infra) | "at" Æth. | "quoniam" m.
— κατακαυχαται B(-τε)ℵ. 31. KL. | κατακαυχασθε C². (C* n.l.) | κατακαυχατε B. gloriamini Syr.Pst. | κατακαυχασθω A. 13. Memph. ‖ add. δε Aℵᶜ (sed postea delevit) Vulg. ff. Syr.Hcl. (enim Arm.)
— ελεος 2°. ABBtly in coll. Mai ℵ. | ελεον C. 13. 31. KL.
14. τι το AℵC². 13. 31. L. | om. το BC*. Arm.
— ωφελος L.
— λεγῃ] (λεγει L.) post τις AC. Vulg. ff. m. Memph. Theb. Æth. | ante Bℵ. 13. 31. KL.
— εχῃ] εχει 13. L. (ερχη A.)
— αυτον] αυτο L. ‖ add. sine operibus Theb. (fides sola ff. m.)
15. εαν] † add. δε ς. ACKL. Vulg. Syr. Hcl. | γαρ Theb. "et si" Syr.Pst. | om. Bℵ. 13. 31. ff. m. Memph. Arm. Æth.
— ὑπαρχουσιν 31.
— και] η A. Arm.
— λειπομενοι] † add. ωσιν ς. A. 13. 31. L. (Memph. Theb.) | om. BℵCK. Syr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. [Latt.]
16. ειπῃ δε BℵᶜC. rel. Vulg. ff. m. Syr. Hcl. Memph. | ειπε δε ℵ* Tregelles (ειπει δε Tf.) | και ειπῃ A. 13. Syr.Pst. Theb. Æth. [Arm.]
— τις] τι ℵ*. (corr.ᶜ)
— ὑπαγετε] ὑπαγε C* ut vid.
— επιτηδεια] post του σωματος 31.
— τι το AℵC². 13. 31. KsL. Arm. | om. το BC*.
17. εχῃ ante εργα ABℵC. (13.) 31. K. Vulg. ff. m. Memph. Theb. Æth. (εχει 13.) | ‡ post ς. L. Arm. | om. εχῃ A* ut vid.)

8. diliges Cl. | 13. non fecit Cl. | judicium Cl. | 15. frater et soror Cl. | 16. ex vobis Cl. | califacimini Cl. | 18. dicet quis Cl.

Vulg. ff. Syrr. P. H. Memph. [Theb.] Arm. Æth.
19. εἷς θεός ἐστιν
l Gen. 22:9, 12.
22. συνήργει
m Gen. 15:6.
n Es. 41:8.
¶ Theb.
o Jos. 2:1. 6:23. Heb. 11:31.

ἐκ τῶν ἔργων μου τὴν πίστιν †. 19 σὺ πιστεύεις ὅτι
‡ εἷς ἐστιν ὁ θεός·″ καλῶς ποιεῖς· καὶ τὰ δαιμόνια
πιστεύουσιν, καὶ φρίσσουσιν. 20 θέλεις δὲ γνῶναι, ὦ
ἄνθρωπε κενέ, ὅτι ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων ‡ ἀργή″
ἐστιν; 21 l Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ἡμῶν οὐκ ἐξ ἔργων ἐδι-
καιώθη ἀνενέγκας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ
θυσιαστήριον; 22 βλέπεις ὅτι ἡ πίστις ‡ συνέργει″
τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ἔργων ἡ πίστις ἐτε-
λειώθη; 23 καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα,
m Ἐπίστευσεν δὲ Ἀβραὰμ τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ
εἰς δικαιοσύνην, καὶ n φίλος θεοῦ ἐκλήθη.¶ 24 ὁρᾶτε †
ὅτι ἐξ ἔργων δικαιοῦται ἄνθρωπος, καὶ οὐκ ἐκ πίστεως
μόνον; 25 ὁμοίως δὲ καὶ o Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐκ ἐξ ἔργων
ἐδικαιώθη, ὑποδεξαμένη τοὺς ἀγγέλους, καὶ ἑτέρᾳ
ὁδῷ ἐκβαλοῦσα; 26 ὥσπερ γὰρ τὸ σῶμα χωρὶς πνεύ-
ματος νεκρόν ἐστιν, οὕτως καὶ ἡ πίστις χωρὶς [τῶν]
ἔργων νεκρά ἐστιν.

tuam sine operibus, et ego ostendam tibi ex operibus fidem meam. 19 Tu credis quoniam unus est deus: Bene facis: et daemones credunt et contremescunt. 20 Vis autem scire, o homo inanis, quoniam fides sine operibus mortua est? 21 Abraham pater noster nonne ex operibus iustificatus est, offerens Isaac filium suum super altare? 22 Vides quoniam fides cooperabatur operibus illius, et ex operibus fides consummata est. 23 Et suppleta est scriptura dicens, Credidit Abraham deo, et reputatum est ei ad iustitiam et amicus dei appellatus est. 24 Videtis quoniam ex operibus iustificatur homo et non ex fide tantum? 25 Similiter autem et Raab meretrix nonne ex operibus iustificata est, suscipiens nuntios et alia via eiciens? 26 Sicut enim corpus sine spiritu mortuum est, ita et fides sine operibus mortua est.

III. Ε′

5 1 Μὴ πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε, ἀδελφοί μου,
εἰδότες ὅτι μεῖζον κρίμα λημψόμεθα. 2 πολλὰ γὰρ
πταίομεν ἅπαντες· εἴ τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει, οὗτος
τέλειος ἀνήρ, δυνατὸς χαλιναγωγῆσαι καὶ ὅλον τὸ
σῶμα. 3 ‡ εἰ δὲ″ τῶν ἵππων τοὺς χαλινοὺς εἰς τὰ στό-

1 Nolite plures magistri fieri, fratres mei, scientes quoniam maius iudicium sumitis. 2 In multis enim offendimus omnes: si quis in verbo non offendit, hic perfectus est vir: potest etiam circumducere freno totum corpus. 3 Si autem equis frenos in ora mittimus ad

---

18. αλλ'] αλλα A.
— εχω om. 31.
— πιστιν σου χωρις ABℵC. 13. 31. Vulg. ff. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | ‡ πιστιν σου εκ ς. KsL.
— εργων 1°.] † add. σου ς. C. 31. KsL. Æth. | om. ABℵ. 13. Vulg. ff. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm.
— σοι ante δειξω Bℵ. 31. | ‡ post ς. AC. 13. KL. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. (om. δειξω ff. Memph.)
— πιστιν 2°.] † add. μου ς. A. 31. KsL. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æth. | om. BℵC. 13. ff. Arm.
19. εἷς εστιν ὁ θεος Aℵ. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. Arm. (Æth.) | ‡ ὁ θεος εἷς εστιν ς. 13. 31 (om. ὁ). K (om. εἷς* add.[1]) L. | εἷς (ὁ C) θεος εστιν BC. Syr.Hcl. (unus deus ff.)
20. αργη BC*. Am.[1] Fuld. ff. Theb. Arm. Zoh. | ‡ νεκρα ς. AℵC[2]. 13. 31. KL. Vulg. Cl. (Am*. ut vid.) Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Usc. Æth. vid. ver. 17 & 26 (Orig. iv. 306[c]. ver. 26 ut vid. spectat.)
21. ανενεγκας] αλλ' ενεγκας sic 31.
22. συνεργει Aℵ*. ff. | ‡ συνηργει ς. Bℵ[c]C. 13s. 31. KsL. Vulg. Syrr.Pst. &Hcl.
23. δε vid. Orig. iv. 318[a]. | om. L. Vulg. ff. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.
— φιλος] servus Syr.Hcl.txt.
24. ὁρατε] † add. τοινυν ς. 31. KsL. | om. ABℵC. 13. Vulg. ff. Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Arm. Æth.
25. ὁμοιως δε Am. Fuld. (ff.) Syr.Hcl. | οὑτως C. (Vulg. Cl.) Syr.Pst. Memph. Arm. (Æth.)
— αγγελους ABℵ. 13. 31. Ktxt. Vulg. Syr.Hcl.txt. Memph. | κατασκοπους CLKmg. ff. Syrr.Pst.&Hcl.mg. Arm. Æth. || add. ex xii. tribus filiorum Israel ff. | add. Jesu Syr.Hcl.mg.
26. γαρ AℵC. rel. Vulg. m. | om. B. Syr.Pst. Arm. | autem ff. | δε Orig. ii. 644[c].
— πνευματος] praem. του 13. 31. | Contra, Orig. ii, 644[c].
26. των εργων AC. 13. 31. KsL. | om. των B.Mai ℵ. Orig. iv. 318[a].
1. πολλοι] πολλὺ L.
— μειζον] μείζονα K.
— λημψωμεθα L. | sumitis Vulg. Memph. (ctra, ff.)
2. πολλα γαρ. πται. ἁπ. Orig. Int. ii. 671[d]. | om. Ktxt.
— πταιωμεν 13.
— δυνατος] δυναμενος ℵ. || add. τε C(*ut vid)
3. ει δε ABℵ. 13. 31. KL. Vulg. ff. Memph. | ιδε C. Arm. | ‡ ιδου ς. Syrr.Pst.&Hcl. Theb. | quare ergo m. (et praeterea equis etiam Æth.) || add. γαρ ℵ*. (corr.[c]) Syr.Pst.
— τα στοματα BℵC. rel. Vulg. ff. m. Theb. | το στομα A. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. | corpus Æth. (om. Memph.)

---

19. contremiscunt Cl. | 20. otiosa Am. o corr.[1] | 23. est illi Cl. | 25. om. autem Cl. | Rahab Cl.
2. fraeno circumducere Cl. | 3. fraena Cl.

A B ℵ (C.) 13. 31. KL.
3. ἡμῖν αὐτούς
§ Theb.
4. ὅπου [ἂν]
¶ Theb.
8. δύν. δαμ. ἀνθρ.

ματα βάλλομεν ‡ εἰς″ τὸ πείθεσθαι αὐτοὺς ἡμῖν, καὶ
ὅλον τὸ σῶμα αὐτῶν μετάγομεν. 4 § ἰδοὺ καὶ τὰ πλοῖα,
τηλικαῦτα ὄντα καὶ ὑπὸ ‡ ἀνέμων σκληρῶν″ ἐλαυνό-
μενα, μετάγεται ὑπὸ ἐλαχίστου πηδαλίου, ὅπου † ἡ
ὁρμὴ τοῦ εὐθύνοντος ‡ βούλεται.″ 5 οὕτως καὶ ἡ γλῶσ-
σα μικρὸν μέλος ἐστίν, καὶ ‡ μεγάλα αὐχεῖ.″ ἰδοὺ
‡ ἡλίκον″ πῦρ ἡλίκην ὕλην ἀνάπτει· 6 καὶ ἡ γλῶσσα
πῦρ, ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας. † ἡ γλῶσσα καθίσταται
ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν ἡ σπιλοῦσα ὅλον τὸ σῶμα, καὶ
φλογίζουσα τὸν τροχὸν τῆς γενέσεως, καὶ φλογιζο-
μένη ὑπὸ τῆς γεέννης·¶ 7 πᾶσα γὰρ φύσις θηρίων τε
καὶ πετεινῶν, ἑρπετῶν τε καὶ ἐναλίων, δαμάζεται καὶ
δεδάμασται τῇ φύσει τῇ ἀνθρωπίνῃ· 8 τὴν δὲ γλῶσ-
σαν οὐδεὶς ‡ δαμάσαι δύναται ἀνθρώπων·″ ‡ ἀκατάστα-
τον″ κακόν, μεστὴ ἰοῦ θανατηφόρου. 9 ἐν αὐτῇ εὐλο-
γοῦμεν τὸν ‡ κύριον″ καὶ πατέρα, καὶ ἐν αὐτῇ κατα-
ρώμεθα τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καθ᾽ ὁμοίωσιν θεοῦ
γεγονότας· 10 ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος ἐξέρχεται εὐλογία
καὶ κατάρα. οὐ χρή, ἀδελφοί μου, ταῦτα οὕτως γί-
νεσθαι. 11 μή τι ἡ πηγὴ ἐκ τῆς αὐτῆς ὀπῆς βρύει τὸ
γλυκὺ καὶ τὸ πικρόν; 12 μὴ δύναται, ἀδελφοί μου,
συκῆ ἐλαίας ποιῆσαι ἢ ἄμπελος σῦκα; † ‡ οὔτε ἁλυκὸν
γλυκὺ″ ποιῆσαι ὕδωρ.

consentiendum nobis, et omne
corpus illorum circumferimus:
4 ecce et naves, cum magnae
sint et a ventis validis minen-
tur, circumferuntur a modico
gubernaculo ubi impetus diri-
gentis voluerit: 5 ita et lingua
modicum quidem membrum
est et magna exaltat. Ecce
quantus ignis quam magnam
silvam incendit. 6 Et lingua
ignis est, universitas iniquitatis.
lingua constituitur in membris
nostris, quae maculat totum
corpus et inflammat rotam na-
tivitatis nostrae, inflammata a
gehenna. 7 Omnis enim na-
tura bestiarum et volucrum et
serpentium ceterorumque do-
mantur et domata sunt a natura
humana: 8 linguam autem
nullus hominum domare po-
test: inquietum malum, plena
veneno mortifero. 9 In ipsa
benedicimus deum et patrem,
et in ipsa maledicimus homines
qui ad similitudinem dei facti
sunt: 10 ex ipso ore procedit
benedictio et maledictio. Non
oportet, fratres mei, haec ita
fieri. 11 Numquid fons de
eodem foramine emanat dul-
cem et amaram aquam? 12 Num-
quid potest, fratres mei, ficus
uvas facere aut vitis ficus? Sic
neque salsa dulcem potest
facere aquam.

---

3. εις το πειθ. BℵC. | ‡ προς″ το πειθ. ς. A. 13. 31. KsL.
— αυτους ante ἡμιν Bℵ. 31. KsL. | post AC. 13.
— αυτων] post μεταγομεν A. 13.
4. τηλικαυτα] praem. τα B.
— ανεμων ante σκληρων BℵC. 31. K. Vulg. *ff. m.* | ‡ post ς. A. 13. L.
— ὁπου] † add. αν ς. AC. 13. 31. KsL. | om. Bℵ.
— βουλεται BℵL(*sic*). | βουληθη 13. | ‡ βουληται ς. AC. 31. Ks. Vulg. *m.* [*ff.*]
5. οὑτως] ὡσαυτως A.
— μεγαλα αυχει AB (*sic Alford. Mai* ed. 2.) C*P. Vulg. *ff.* | ‡ μεγαλαυχει ς. B *Mai. ed.* 1. ℵC² *ut vid.* 13. 31. KsL.
— ἡλικον πυρ A²BℵC*P. Vulg. | ‡ ολιγον πυρ ς. A*C². 13. 31. KsL. *ff m.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. (praem. και) Æth.
— ἡλικην] ὑλικην 13.

6. και ab init.] om. ℵ*. (add.ᶜ)
— et mundus iniquitatis sicut silva est. Syr.Pst.
— της αδικιας] † add. οὑτως ς. 13. 31. L. Syr.Hcl.* | om. ABℵCK. Vulg. *ff. m.* Syrr.Pst.&Hcl.*txt.* Memph. Theb. Arm. Æth. ‖ add. και ℵᶜ(corr. ipse)L. Syr.Pst.
— καθισται B* *Rul. Mai.*
— ἡ σπιλουσα] και σπιλ. ℵ*. (corr.ᶜ)
— τροχον] τροχην C.
— γενεσεως] add. ἡμων ℵ. Vulg. Syr.Pst. Æth. | om. rel. *ff. m.* Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. (series generationum nostrarum Syr.Pst. et add. "quae currunt veluti rotae.")
7. τε 2⁰.] om. A. Arm.
— δαμαζεται και δεδαμασται] δεδαμ. και δαμαζ. C. | "domantur" tantum Syr.Pst.
8. δαμασαι δυναται ανθρ. BC. Syr.Hcl. | δυναται δαμ. ανθρ. Aℵ. 31. K. | ‡ δυναται ανθρ. δαμασαι ς. L. Arm. hominum domare potest Vulg. *ff.* (*m.*) nemo potest domare Syr.Pst. Memph. Æth. | (δαμασαι post γλωσσαν 13, qui statim hiat).
8. ακαταστατον ABℵP. Vulg. *ff.* Memph. | ‡ ακατασχετον ς. C. 31. KsL. Syrr. Pst.&Hcl. Arm. Æth. (13 hiat.)
9. κυριον ABℵC. 13. Vulg. MS. (ap. Ln.) *ff.* Syr.Pst. Memph. Arm. (Æth.?) | ‡ θεον ς. 31. KL. Vulg. Syr.Hcl.
— γεγονοτας] γεγενημενους A. 13.
12. συκα] † add. οὑτως ς. ℵC². 13. 31. KsL. Vulg. *ff.* Syrr.Pst.&Hcl.* Memph. Æth. | om. ABC*. Syr.Hcl.*txt.* Arm.
— ουτε ἁλυκον γλυκυ AB(ℵ)C. (13.) Vulg. *ff.* Syr.Pst. (ουδε ℵ. 13.) | ‡ ουδεμια πηγη″ ἁλυκον † και″ γλυκυ ς. (31.) KL. Syr.Hcl. (om. και 31.) | ita fonti dulci facere aquam amaram

---

7. et ceterorum *Cl.* | domita *Cl.*

Vulg. *ff.*
Syrr. P. H.
Memph. [Theb.]
Arm. Æth.

6 [13] Τίς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων ἐν ὑμῖν; δειξάτω ἐκ
τῆς καλῆς ἀναστροφῆς τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πραΰτητι
σοφίας. [14] εἰ δὲ ζῆλον πικρὸν ἔχετε καὶ ἐριθείαν ἐν τῇ
καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ κατακαυχᾶσθε καὶ ψεύδεσθε κατὰ
τῆς ἀληθείας. [15] οὐκ ἔστιν αὕτη ἡ σοφία ἄνωθεν κατ-
ερχομένη, ‡ ἀλλὰ″ ἐπίγειος ψυχικὴ δαιμονιώδης.
[16] ὅπου γὰρ ζῆλος καὶ ἐριθεία, ἐκεῖ ἀκαταστασία καὶ
πᾶν φαῦλον πρᾶγμα. [17] ἡ δὲ ἄνωθεν σοφία πρῶτον
μὲν ἁγνή ἐστιν, ἔπειτα εἰρηνική ἐπιεικής εὐπειθής,
μεστὴ ἐλέους καὶ καρπῶν ἀγαθῶν, ἀδιάκριτος, † ἀνυ-
πόκριτος. [18] καρπὸς δὲ † δικαιοσύνης ἐν εἰρήνῃ σπεί-
ρεται τοῖς ποιοῦσιν εἰρήνην.
IV. [1] Πόθεν πόλεμοι καὶ * πόθεν″ μάχαι ἐν ὑμῖν; οὐκ
ἐντεῦθεν, ἐκ τῶν ἡδονῶν ὑμῶν τῶν στρατευομένων ἐν
τοῖς μέλεσιν ὑμῶν; [2] ἐπιθυμεῖτε, καὶ οὐκ ἔχετε· φο-
νεύετε καὶ ζηλοῦτε, καὶ οὐ δύνασθε ἐπιτυχεῖν· μάχεσθε
¶ C. καὶ πολεμεῖτε. οὐκ ἔχετε † διὰ τὸ μὴ αἰτεῖσθαι ὑμᾶς·
[3] αἰτεῖτε, καὶ οὐ λαμβάνετε, διότι κακῶς αἰτεῖσθε,
ἵνα ἐν ταῖς ἡδοναῖς ὑμῶν δαπανήσητε. [4] † μοιχαλίδες,
οὐκ οἴδατε ὅτι ἡ φιλία τοῦ κόσμου ἔχθρα τοῦ θεοῦ
ἐστιν; ὃς ἂν οὖν βουληθῇ φίλος εἶναι τοῦ κόσμου,
ἐχθρὸς τοῦ θεοῦ καθίσταται. [5] ἢ δοκεῖτε ὅτι κενῶς
ἡ γραφὴ λέγει; πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ τὸ πνεῦμα

[13] Quis sapiens et disciplinatus inter vos? ostendat ex bona conversatione operationem suam in mansuetudinem sapientiae. [14] Quod si zelum amarum habetis et contentiones in cordibus vestris, nolite gloriari et mendaces esse adversus veritatem. [15] Non est ista sapientia de sursum descendens, sed terrena animalis diabolica. [16] Ubi enim zelus et contentio, ibi inconstantia et omne opus pravum. [17] Quae autem de sursum est sapientia, primum quidem pudica est, deinde pacifica modesta suadibilis, plena misericordia et fructibus bonis, non iudicans, sine simulatione. [18] Fructus autem iustitiae in pace seminatur facientibus pacem.

[1] Unde bella et lites inter vos? nonne ex concupiscentiis vestris quae militant in membris vestris? [2] Concupiscitis, et non habetis: occiditis et zelatis, et non potestis adipisci: litigatis et belligeratis, et non habetis propter quod non postulatis: [3] petitis, et non accipietis, eo quod male petatis, ut in concupiscentiis vestris insumatis. [4] Adulteri, nescitis quia amicitia huius mundi inimica est dei? Quicumque ergo voluerit amicus esse saeculi huius, inimicus dei constituitur. [5] An putatis quia inaniter scriptura dicat, Ad invidiam concupiscit

Memph. | neque salinus locus aquam dulcem facere Arm. | et aqua dulcis non erit amara et aqua amara non erit dulcis Æth.
13. τις om. K. (non 13.)
14. ει δε] add. αρα A. 13. Æth.
— τη καρδια ABC. rel. Æth. | ταις καρδιαις ℵ. Vulg. *ff. s.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm.
— κατακαυχασθε] καυχασθε A. 31.
— και ψευδεσθε] post αληθειας ℵ.
— κατα] om. ℵ*. (corr.ᶜ)
15. αὑτη] post ἡ σοφια C.
— αλλα Bℵ. | ‡ αλλ' ς. AC. 13. 31. KsL.
16. εριθεια] ερεις CP.
— εκει] add. και Aℵ. 13. Vulg. MS. (Ln.) Syr.Pst. | om. BC. 31. KsL. Vulg. *ff. s.* Syr.Hcl. Memph. Arm. Æth.
17. καρπων] add. εργων C.
— απυποκριτος] † praem. και ς. 31. KsL. (Syr.Pst. "et" additur etiam ante) Æth. | om. ABℵC. 13. Vulg. *ff. s.* Syr.Hcl. Memph. Arm.
18. καρπος δε] add. ὁ ℵ*.
— δικαιοσυνης] † praem. της ς. 31. Ks. (13 *n.l.*) | om. ABℵCL. Arm.
— σπειρεται] "πειρεται sic" B*Btly.* (silent *Mai, Bch*, rel.)
1. ποθεν μαχαι ABℵC. (13.) 31. *ff. m.* Syr.Hcl. Memph. | * om. ποθεν ς. KL. Vulg. *s.* Syr.Pst. Arm. Æth.
— εν ὑμιν] ante και ποθ. μαχ. A. Arm. edd. (Æth.) | ante μαχαι 13. Syr.Pst. || add. et sunt vobis suavissima *m.*
2. ουκ 2⁰.] ουχ A Woide.
— εχετε 2⁰.] † add. δε ς. | om. ABℵ vid. infra. 13. 31. KL. | praem. και ℵ. "et non habetis" Vulg. *ff.* Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Arm. (Æth.)
3. αιτειτε] add. δε 31.
— αιτεισθε] αιτειτε 31.
— δαπανησητε Aℵᶜ. rel. | δαπανησετε B. | καταδαπανησητε ℵ*.
4. μοιχαλιδες] † praem. μοιχοι και ς. ℵᶜ. 31. KL. Syr.Hcl. | om. ABℵ*. 13. "adulteri" tantum Vulg. Syr. Pst. Memph. Arm. Æth. "fornicatores" *ff.*
— κοσμου 1⁰.] add. τουτου ℵ. Vulg. Arm. Æth. *Orig. Int.* iv. (om. *ff.*)
— του θεου εστιν AB. rel. *ff.* Syr.Hcl. Æth. *Orig. Int.* iv. | εστιν τῳ θεῳ ℵ. Vulg. Syr.Pst. Memph. [Arm.]
— ὁς] om. ℵ*. (add.ᶜ)
— αν Aℵᶜ. 13*s.* 31*s.* KsL. | εαν Bℵ*.
— ουν] om. 13. L. *Orig. Int.* iv. 535ᶜ. (enim Arm.)
— βουληθῃ] -θης ℵᶜ. (corr. ipse).
— εχθρος] -θρα ℵ*. (corr.ᶜ)
5. η] ει 13.

13. mansuetudine *Cl.* | 14. contentiones sint *Cl.* | 15. non est enim *Cl.* | 17. suadibilis *add.* bonis consentiens *Cl.*
1. lites in vobis *Cl.* | nonne hinc *Cl.* | 3. accipitis *Cl.*

A B ℵ. 13. 31. KL. ὁ ‡κατῴκισεν″ ἐν ἡμῖν; 6 μείζονα δὲ δίδωσιν χάριν·
[p] Prov. 3:34. 1 Pet. 5:5. διὸ λέγει, [p] Ὁ θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπει-
νοῖς δὲ δίδωσιν χάριν.
7 7 Ὑποτάγητε οὖν τῷ θεῷ. ἀντίστητε *δὲ″ τῷ
[q] Zac. 1:5. διαβόλῳ καὶ φεύξεται ἀφ' ὑμῶν, 8 [q] ἐγγίσατε τῷ θεῷ
καὶ ἐγγιεῖ ὑμῖν. καθαρίσατε χεῖρας, ἁμαρτωλοί, καὶ
ἁγνίσατε καρδίας, δίψυχοι. 9 ταλαιπωρήσατε καὶ
πενθήσατε καὶ κλαύσατε· ὁ γέλως ὑμῶν εἰς πένθος
μεταστραφήτω, καὶ ἡ χαρὰ εἰς κατήφειαν. 10 ταπεινώ-
§ Theb. θητε ἐνώπιον †κυρίου, καὶ ὑψώσει ὑμᾶς. 11 § Μὴ κα-
ταλαλεῖτε ἀλλήλων, ἀδελφοί· ὁ καταλαλῶν ἀδελφοῦ,
‡ἢ″ κρίνων τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καταλαλεῖ νόμου καὶ
κρίνει νόμον· εἰ δὲ νόμον κρίνεις, οὐκ εἶ ποιητὴς νό-
μου, ἀλλὰ κριτής. 12 εἷς ἐστιν ὁ νομοθέτης *καὶ
Rom. 14:4. κριτὴς″ ὁ δυνάμενος σῶσαι καὶ ἀπολέσαι·[r] σὺ *δὲ″ τίς
εἶ ‡ὁ κρίνων″ τὸν ‡πλησίον″;
ϛ′ 13 Ἄγε νῦν οἱ λέγοντες, Σήμερον ἢ αὔριον πορευ-
σόμεθα εἰς τήνδε τὴν πόλιν, καὶ ποιήσωμεν ἐκεῖ
ἐνιαυτόν†, καὶ ἐμπορευσόμεθα καὶ κερδήσομεν· 14 οἵτι-
14. [τά] τῆς αὔριον νες οὐκ ἐπίστασθε τὸ τῆς αὔριον· ποία [γὰρ] ἡ ζωὴ
ὑμῶν; ἀτμὶς γάρ ‡ἐστε″ ἡ πρὸς ὀλίγον φαινομένη

spiritus qui habitat in vobis? 6 Maiorem autem dat gratiam: propter quod dicit, Deus superbis resistit, humilibus autem dat gratiam.
7 Subditi igitur estote deo: resistite autem diabolo, et fugiet a vobis: 8 adpropinquate deo, et adpropinquabit vobis. Emundate manus, peccatores, et purificate corda, duplices animo. 9 Miseri estote et lugete et plorate: risus vester in luctum convertatur et gaudium in merorem. 10 Humiliamini in conspectu domini, et exaltabit vos. 11 Nolite detrahere alterutrum, fratres mei. Qui detrahit fratri aut qui iudicat fratrem suum, detrahit legi et iudicat legem: si autem iudicas legem, non es factor legis sed iudex. 12 Unus est legislator et iudex, qui potest perdere et liberare: tu autem quis es qui iudicas proximum?
13 Ecce nunc qui dicitis, Hodie aut crastino ibimus in illam civitatem et faciemus quidem ibi annum et mercabimur et lucrum faciemus, 14 qui ignoratis quid sit in crastinum: 15 quae enim est vita vestra? vapor est ad modicum parens

5. κατωκισεν] ABℵ. | ‡ κατωκησεν ϛ. 13s. 31. KsL.
6. διο λεγει....διδ. χαριν] om. L. (habent rel. *Clem.* 533. *Eus.* P.E. 531[d]. in Psa. 446[d].)
7. αντιστητε δε ABℵ. 13 *sic.* 31. Vulg. *ff.* Syr.Hcl. Memph. *Orig. Int.* ii. 139[e]. | * om. δε ϛ. KL. *Orig. Int.* iv. 536[c]. | και αντιστ. *m.* Syr.Pst. Arm. Æth.
8. τῳ θεῳ] om. τῳ K.
— εγγιει] -γισει B.
9. και κλαυσατε B. 13. 31. KL. vv. | om. και Aℵ.
— μεταστραφητω] μετατραπητω B.
10. ταπεινωθητε] add. ουν ℵ. | Contra, rel. vv. *Orig.* ii. 815[a].
— κυριου] † praem. του ϛ. 31. L. | om. ABℵ. 13. K. *Orig.* ii.
11. αλληλων αδελφοι Bℵ. rel. *Eus.* in Psal. 648[b]. | αδελφοι μου αλληλων A. 13 *sic.* (Memph. Theb.) | vos invicem fratres nostri Æth.
— η κρινων ABℵ. 13. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. | ‡ και κρινων ϛ. 31. KL. *ff. m.*
11. ει] η A.
— ουκ ει ποιητης] ουκ ετι ποιητης ει K. *m. Floriac.* | ουκ ετι ει ποιητης 31.
12. ὁ νομοθ.] om. ὁ B*Mai.*
— νομοθ. και κριτης ABℵ. 13. 31. Vulg. *ff. m.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | * om. και κριτης ϛ. KL.
— ὁ δυν.] om. ὁ A.
— συ δε ABℵ. 13. 31. KL. Vulg. *ff. m.* Syrr.Pst.&Hcl.* Memph. (Æth.) | * om. δε ϛ. Syr.Hcl.txt. Theb. Arm.
— ὁ κρινων ABℵ. 13. 31. Syrr.Pst.&Hcl. | ‡ ὁς κρινεις ϛ. KL.
— τον πλησιον ABℵ. 13. Vulg. *ff. m.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. | ‡ τον ἑτερον ϛ. 31. KL. Æth.
— fin.] add. ὁτι ουκ εν ανθρωπῳ αλλ' εν θεῳ τα διαβηματα ανθρωπου κατευθυνεται K.
13. η αυριον *Elz.* Bℵ. 13. Vulg. *ff.* Syr.Pst. Memph. Theb. Æth. | και αυριον *St.* 3. A. 31. KL. Syr.Hcl. Arm.
13. πορευσομεθα *Elz.* B*Mai*ℵ. Vulg. *ff.* Memph. Theb. Æth. | -σωμεθα *St.* 3. AB*Bch.* (& *Btly.* e sil.) 13. 31. KL. Arm.
— ποιησωμεν *St.* 3. AB*Bch.*ℵ. 13. 31. KL. Memph. Theb. | -σομεν *Elz.* B*Btly.Mai* Vulg. *ff.* Arm. Æth.
— εκει] om. A. 13. (post "quidem" Vulg.)
— ἐνιαυτον] † add. ἑνα ϛ. A. 13. 31. KL. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. | om. BℵP. Vulg. *ff.* Memph. Theb. (parumper Æth.)
— εμπορευσομεθα *Elz.* AB*Btly.Mai*ℵ. 13. Vulg. Memph. Theb. Æth. | -σωμεθα *St.* 3. B*Bch.* 31. KL. *ff.* Arm.

7. subditi ergo *Cl.* | 8. adpropinquavit *Am.* | 10. exaltavit *Am.* | 11. *om.* mei *Cl.* | 13. ibi quidem *Cl.* | 14. quid erit in crastino *Cl.* | 15. est enim *Cl.*

Vulg. *ff.* Syrr. P.H. Memph [Theb.] Arm. Æth.
15. θέλῃ
ª Luc. 12:47.
¶ Theb.
V.

ἔπειτα ‡ καὶ″ ἀφανιζομένη· 15 ἀντὶ τοῦ λέγειν ὑμᾶς,
Ἐὰν ὁ κύριος θελήσῃ καὶ ‡ ζήσομεν,″ καὶ ποιήσομεν
τοῦτο ἢ ἐκεῖνο. 16 νῦν δὲ καυχᾶσθε ἐν ταῖς ἀλαζονείαις
ὑμῶν· πᾶσα καύχησις τοιαύτη πονηρά ἐστιν. 17 ª εἰδότι
οὖν καλὸν ποιεῖν καὶ μὴ ποιοῦντι, ἁμαρτία αὐτῷ ἐστιν.¶
1 ¥Ἄγε νῦν οἱ πλούσιοι, κλαύσατε ὀλολύζοντες ἐπὶ
ταῖς ταλαιπωρίαις ὑμῶν ταῖς ἐπερχομέναις. 2 ὁ πλοῦ-
τος ὑμῶν σέσηπεν, καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν σητόβρωτα
γέγονεν· 3 ὁ χρυσὸς ὑμῶν καὶ ὁ ἄργυρος κατίωται,
καὶ ὁ ἰὸς αὐτῶν εἰς μαρτύριον ὑμῖν ἔσται, καὶ φάγεται
τὰς σάρκας ὑμῶν ὡς πῦρ· ἐθησαυρίσατε ἐν ἐσχάταις
ἡμέραις. 4 ἰδοὺ ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν τῶν ἀμησάν-
των τὰς χώρας ὑμῶν ὁ ‡ ἀφυστερημένος″ ἀφ᾽ ὑμῶν
κράζει, καὶ αἱ βοαὶ τῶν θερισάντων εἰς τὰ ὦτα κυ-
ρίου σαβαὼθ ‡ εἰσελήλυθαν.″ 5 ἐτρυφήσατε ἐπὶ τῆς
γῆς καὶ ἐσπαταλήσατε, ἐθρέψατε τὰς καρδίας ὑμῶν †
ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς. 6 κατεδικάσατε, ἐφονεύσατε τὸν
δίκαιον· οὐκ ἀντιτάσσεται ὑμῖν.
8 7 Μακροθυμήσατε οὖν, ἀδελφοί, ἕως τῆς παρου-
§ Theb. σίας τοῦ κυρίου. § ἰδοὺ ὁ γεωργὸς ἐκδέχεται τὸν τίμιον
καρπὸν τῆς γῆς, μακροθυμῶν ἐπ᾽ αὐτῷ ἕως † λάβῃ †

et deinceps exterminabitur: pro eo ut dicatis, Si dominus voluerit, et vixerimus, faciemus hoc aut illud. [16] Nunc autem exultatis in superbiis vestris. Omnis exultatio talis maligna est. [17] Scienti igitur bonum facere et non facienti, peccatum est illi.

[1] Agite nunc, divites, plorate ululantes in miseriis quae advenient vobis. [2] Divitiae vestrae putrefactae sunt, et vestimenta vestra a tineis comesta sunt, [3] aurum et argentum vestrum ereginavit, et erugo eorum in testimonium vobis erit et manducabit carnes vestras sicut ignis. Thesaurizastis iram in novissimis diebus. [4] Ecce merces operariorum qui messuerunt regiones vestras, qui fraudatus est a vobis, clamat, et clamor ipsorum in aures domini sabaoth introivit. [5] Epulati estis super terram et in luxuriis enutristis corda vestra in diem occisionis. [6] Adduxistis, occidistis iustum, et non resistit vobis.

[7] Patientes igitur estote, fratres, usque ad adventum domini. Ecce agricola expectat praetiosum fructum terrae, patienter ferens donec accipiat

---

13. κερδησομεν *Elz.* AB*Mai*ℵ. Vulg. *ff.* Memph. Theb. Æth. (h. 13.) | -σωμεν *St.* 3. B*Bch.* 31. KL. Arm.
14. το ℵ. 31. KL. Vulg. Syr.Pst. Memph. Theb. | τα A. 13 *sic.* P. Syr.Hcl. | om. B. *ff.* Arm.
— γαρ. 1°. Aℵ^c. 13. 31. KsLs. Vulg. Syr.Pst. Memph. | om. Bℵ*. Syr.Hcl. Arm. Æth. autem *ff.* (vita vestra enim est sicut vapor Theb.)
— ἡ] om. B.
— ὑμων] ἡμων 13.
— ατμις] ατμη L.
— ατμις γαρ εστ.] om. ℵ.
— γαρ 2°. *ff.* Syr.Hcl. Theb. Arm. | om. A. 13. Vulg. Syr.Pst. Memph. Æth.
— εστε B. (εσται A. 31. KP.) Syr.Hcl. Arm. Æth. | ‡ εστιν ς. 13s. L. Vulg. *ff.* | om. Syr.Pst.
— ἡ προς] om. ἡ BP.
— επειτα και ABℵK. | επ. δε και 31. L. | et deinceps Vulg. Æth. deinde et *ff.* | "et" Syr.Pst. Arm. | ‡ επ. δε ς. 13s. Theb. | επειτα Syr.Hcl. Memph.

15. θελησῃ Aℵ. rel. Vulg. *ff.* | θελῃ BP.
— ζησομεν και ποιησομεν ABℵ. *ff.* (aut fac.) (Theb.) Æth. (vixerimus, faciemus Vulg. Memph.) | ‡ ζησωμεν και ποιησωμεν ς. 13s. 31. KL. Arm. (ποιησομεν *Elz.*)
16. νυν] νυνι 31.
— καυχασθε] κατακαυχασθε ℵ.
— πασα] ἁπασα ℵ.
17. ποιειν] ποιησαι A* *ut vid.*
1. κλαυσατε] κλαυσονται 13.
— επερχομεναις] add. ὑμιν ℵ. Vulg. Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. (non *m. ff.* Syr.Hcl.)
3. και ὁ αργυρος] post κατιωται A. 13.
— φαγεται] φαινετε ℵ*. (corr.^c)
— ὡς πυρ] praem. ὁ ιος Aℵ^c. 13. P. Syr.Hcl. | om. Bℵ*. 31. KL. Vulg. *ff. m.* (ὡσπερ 13.) (Thesaurizastis vobis (om. *Am.*) iram in novissimis diebus Vulg. | ignem congessistis vobis in novissimos dies Syr.Pst. (om. ὡς πυρ.)
— εσχαταις] post ἡμεραις A. 13.
4. αφυστερημενος B**Rl.Mai*ℵ. | ‡ απεστερημενος ς. AB². 13s. 31. | αποστερημενος KL.
4. εισεληλυθαν BP. | -θεν A. | ‡ -θασιν ς. ℵ. 13s. 31. KsL.
5. επι] ενι ℵ*. (corr.?ª)
— και] om. A. Memph.
— εν ἡμερ.] † praem. ὡς ς. ℵ^c. 31. KsL. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. | om. ABℵ*. 13. P. Vulg. *ff. m.* Memph. (om. εν ἡμ. σφαγ. Æth.)
— ἡμερᾳ] -ραις A.
7. επ' αυτῳ] επ' αυτον KL. | om. Vulg. Arm.
— ἑως] † add. αν ς. ℵ. 13s. 31. Syr. Hcl.*mg.* | om. AB*Mai*KL. Syrr.Pst. &Hcl.*txt.*
— λαβῃ] † add. ὑετον ς. A. 13. KL. Syrr.Pst.&Hcl.txt. | om. Bℵ. 31. Vulg. *ff.* Memph. Theb. Arm. Æth.

---

15. *om.* dominus *Am.** (add.¹) | et si vixerimus *Cl.*
1. Age *Am.** (corr.¹) | miseriis vestris *Cl.* | 3. Thesaurisastis vobis *Cl.* | 4. quae fraudata *Cl.* | clamor eorum *Cl.* | 5. in die *Cl.* | 6. adduxistis et occidistis *Cl.* | restitit *Cl.*

A B ℵ. 13. 31. KL.

‡ πρόϊμον″ καὶ ὄψιμον· 8 μακροθυμήσατε καὶ ὑμεῖς,
στηρίξατε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ἡ παρουσία τοῦ
κυρίου ἤγγικεν. 9 Μὴ στενάζετε, ‡ ἀδελφοί, κατ' ἀλλή-
λων,″ ἵνα μὴ ‡ κριθῆτε· ἰδοὺ * ὁ″ κριτὴς πρὸ τῶν θυρῶν
ἕστηκεν. 10 Ὑπόδειγμα λάβετε, ‡ ἀδελφοί, τῆς κακοπα-
θείας″ καὶ τῆς μακροθυμίας τοὺς προφήτας οἳ ἐλάλη-
[t] cap. 1:12. σαν * ἐν″ τῷ ὀνόματι κυρίου. 11 [t] ἰδοὺ μακαρίζομεν
τοὺς ‡ ὑπομείναντας· τὴν ὑπομονὴν Ἰὼβ ἠκούσατε,
[u] Psa. 103(102):8. καὶ τὸ τέλος κυρίου εἴδετε, ὅτι [u] πολύσπλαγχνός ἐστιν
[w] Matt. 5:34. ὁ κύριος καὶ οἰκτίρμων. 12 [w] πρὸ πάντων δέ, ἀδελφοί
μου, μὴ ὀμνύετε, μήτε τὸν οὐρανὸν μήτε τὴν γῆν
μήτε ἄλλον τινὰ ὅρκον· ἤτω δὲ ὑμῶν τὸ ναὶ ναί, καὶ
τὸ οὒ οὔ· ἵνα μὴ ὑπὸ κρίσιν πέσητε.
9 13 Κακοπαθεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσευχέσθω· εὐθυ-
μεῖ τις; ψαλλέτω. 14 ἀσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσκα-
λεσάσθω τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας, καὶ προσ-
ευξάσθωσαν ἐπ' αὐτὸν ἀλείψαντες αὐτὸν ἐλαίῳ ἐν

temporaneum et serotinum: 8 patientes estote et vos, confirmate corda vestra, quoniam adventus domini adpropinquavit. 9 Nolite ingemescere, fratres, in alterutrum, ut non iudicemini: ecce iudex ad ianuam adsistit. 10 Exemplum accipite, fratres, laboris et patientiae prophetas qui locuti sunt in nomine domini. 11 Ecce beatificamus qui sustinuerunt: sufferentiam Iob audistis, et finem domini vidistis, quoniam misericors est dominus et miserator. 12 Ante omnia autem, fratres mei, nolite iurare, neque per caelum neque per terram neque aliud quodcumque iuramentum. Sit autem sermo vester est est, non non, ut non sub iudicio decidatis.

13 Tristatur aliquis vestrum? oret: aequo animo est? psallat. 14 Infirmatur quis in vobis? inducat praesbyteros ecclesiae, et orent super eum, ungentes

---

7. *προιμον*] praem. *καρπον τον* ℵ. (om. *τον*[c]) Syr.Hcl.*mg*. Memph. (add. fructum *ff*.) | praem. *και τον* 31. | non habent AB. 13. KL. Vulg. Syr.Pst. Theb. Arm. (Æth. expectans vesperi et mane donec maturescat et fructificat ei ac demetatur). ‖ *προιμ*. AB**Rul. Mai* ℵ. | ‡ *πρωιμ*. ς. B[2]*Rul.Mai*. 13. 31. KL.

8. *μακροθυμησατε*] add. *ουν* ℵL. Vulg. *Cl*. Æth. | om. AB. 13. 31. K. *Am*. *ff*. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm.

9. *αδελφοι κατ' αλληλων* (A)B. (13.) 31. Vulg. *ff*. Æth. (*αδελ. μου* A. 13. Syr.Pst. Memph. Theb.) | ‡ *κατ' αλληλων αδελφοι* ς. (ℵ)L. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. (*κατα* ℵ.) | *κατ' αλληλων tantum* K.

— *κριθητε* ABℵ. 13. 31. KL. Vulg. *ff*. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. | ‡ *κατακριθητε* ς.

— *ὁ κριτης* ABℵ. 13. 31. KL. Syr.Hcl.mg. *Graecè*. Arm. | *om. *ὁ* ς.

10. *λαβετε*] om. A. 13. (vid. post *μακροθυμ*.) Æth.

— *αδελφοι της κακοπαθειας* AB. 13. (31.) (KL.) Vulg. *ff*. Syr.Hcl. (Memph. Theb.) Arm. Æth. (*αδελ. μου* 31. KL. Memph. Theb. (Æth.)) | fratres, exitus mali et laboris Vulg. *Cl*. | *αδελφοι μου της καλοκαγαθιας* ℵ. | ‡ *της κακοπαθειας, αδελφοι μου* ς. (Syr. Pst.)

10. *μακροθυμιας*] add. *εχετε* Aℵ[c] (-*ται*) | add. *δεχετε* 13. | sunt Æth.

— *εν τῳ ονομ*. B(ℵ.) 31. Vulg. *ff*. Arm. (om. *τῳ* ℵ.) | *om. *εν* ς. A. 13. K*s*L.

— *κυριου*] praem. *του* B*Bch*. (non habet *Mai*.) 31.

11. *ὑπομειναντας* AB*Blc.Mai* ℵ. Vulg. *ff*. Syrr.Pst.&Hcl. Æth. | ‡ *ὑπομενοντας* ς. 13. 31. K*s*L. Memph. Theb. Arm.

— *ειδετε* B*ℵK*s*. vv. | *ιδετε* AB[2]. 13. 31. L. Arm.

— *ὁ κυριος* A(B)ℵ. 13. vv. (om. *ὁ* B*Btly.Mai*.) | om. 31. KL.

12. *δε* 1[0] ABℵ[c]. 13. 31. L. Vulg. *ff*. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æth. | *ουν* ℵ*. | om. K. Arm. (at quod vero omnium primum est, amate vos invicem, fratres nostri; ne juretis Æth.)

— *τινα*] post *όρκον* A.

— *ητω δε*] add. *ὁ λογος* ℵ*. (corr.[c]) Vulg. Memph. Æth. | om. *ff*. Theb.

— *και το ου* Syrr.Pst.&Hcl. Theb. vid. *Clem*. 707. 872. | om. *και* 13. Vulg. *ff*. Memph.

12. *μη ὑπο κρισιν* *Elz*. ABℵ. 13. Vulg. *ff*. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æth. | *μη εις ὑποκρισιν* *St*. 3. 31. KL. Arm.

14. *ασθενει τις*] add. *ασ* ℵ*. (corr.[1])

— *επ' αυτον* ABℵ[c]. 13. 31[2]. K*s*L*s*. | *επ' αυτῳ* 31*. | *επ' αυτους* ℵ*.

— *αλειψ. αυτον* *Orig. Int*. ii. 191[c]. | om. *αυτον* B. *ff*.

— *του κυριου* (A)ℵ. 13. 31. K*s*L. *Orig. Int*. ii. (om. *του* A. Arm.) | om. B.

15. *αφεθησεται*] -*σονται* 31.

16. *εξομολ. ουν* ABℵK. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Theb. | *om. *ουν* ς. 13. 31. L. *ff*. Arm. Æth. ‖ autem Syr.Pst. *Eus*. c. Mcl. 152[a].

— *τας ἁμαρτιας* ABℵ. 13. Vulg. *ff*. Syr.Hcl. Memph. Theb. *Eus*. c. Mcl. | ‡ *τα παραπτωματα* ς. 31. K*s*L. Syr.Pst. ‖ add. *ὑμων* L. Vulg. *ff*. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Æth. (*ὁ Ἰάκωβος φησίν, Ἀλλήλοις ἐξαγγέλετε τὰ παραπτώματα ὑμῶν, ὅπως ἰαθῆτε* *Orig*. in Prov. Mai. N. Bibl. vii. 51.)

---

8. patientes igitur *Cl*. | et confirmate *Cl*. | adpropinquabit *Am*. | 9 ante jan. *Cl*. et *Am*.** | 10. laboris, *praem*. exitus mali *Cl*. | per prophetas *Am*. | 11. eos qui *Cl*. | dominus est *Cl*. | 13. animo et *Am*.

Vulg. *ff.* Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

τῷ ὀνόματι [τοῦ] κυρίου. 15 καὶ ἡ εὐχὴ τῆς πίστεως
σώσει τὸν κάμνοντα, καὶ ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ κύριος· κἂν
ἁμαρτίας ᾖ πεποιηκώς, ἀφεθήσεται αὐτῷ. 16 ἐξομο-
16. προσεύχεσθε — λογεῖσθε * οὖν'' ἀλλήλοις ‡ τὰς ἁμαρτίας,'' καὶ εὔχεσθε
ὑπὲρ ἀλλήλων, ὅπως ἰαθῆτε· πολὺ ἰσχύει δέησις
x 1 Reg. 17:1. 18:41—45. — δικαίου ἐνεργουμένη. 17 x Ἠλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιο-
παθὴς ἡμῖν, καὶ προσευχῇ προσηύξατο τοῦ μὴ βρέξαι·
καὶ οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς ἐνιαυτοὺς τρεῖς καὶ μῆ-
νας ἕξ· 18 καὶ πάλιν προσηύξατο, καὶ ὁ οὐρανὸς
18. ὑετὸν ἔδωκεν — ‡ ἔδωκεν ὑετὸν'' καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησεν τὸν καρπὸν
αὐτῆς.

19 Ἀδελφοί * μου,'' ἐάν τις ἐν ὑμῖν πλανηθῇ ἀπὸ
20. γινώσκετε — τῆς ἀληθείας καὶ ἐπιστρέψῃ τις αὐτόν, 20 γινωσκέτω
ὅτι ὁ ἐπιστρέψας ἁμαρτωλὸν ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ,
— ψυχὴν * [αὐτοῦ]'' — σώσει ψυχὴν ἐκ θανάτου,[y] καὶ καλύψει πλῆθος
y Prov. 10:12. — ἁμαρτιῶν.

ΙΑΚΩΒΟΥ.

cum oleo in nomine domini. 15 Et oratio fidei salvabit infirmum, et allevabit eum dominus; et si in peccatis sit, dimittentur ei. 16 Confitemini ergo alterutrum peccata vestra, et orate pro invicem, ut salvemini: multum enim valet depraecatio iusti adsidua. 17 Helias homo erat similis nobis passibilis, et oratione oravit ut non plueret super terram, et non pluit annos tres et menses sex; 18 et rursus oravit, et caelum dedit pluviam et terra dedit fructum suum.

19 Fratres mei, si quis ex vobis erraverit a veritate et converterit quis eum, 20 scire debet quoniam qui converti fecerit peccatorem ab errore viae suae, salvabit animam eius a morte, et cooperit multitudinem peccatorum.

16. *ευχεσθε* ℵ. 13. 31. KL. | *προσευχεσθε* AB.
18. *εδωκεν ὑετον* A(ℵ.) 13. Vulg. *ff.* Syr.Pst. Memph. Theb. (Æth.) (*τον ὑετ.* ℵ.) | ‡ *ὑετ. εδ.* ς. B. 31. KsL. Syr.Hcl. Arm.
19. *αδελ. μου* ABℵ. 31. K. Vulg. *ff. s.* Syrr.Pst. (pro more)&Hcl. Memph. Theb. Arm. (Æth.) | *om. *μου* ς. L. (13 n.l.)
— *της αληθ.*] praem. *της ὁδου* ℵ. 13. Syr.Pst. Memph. Arm. | om. AB. 31. KsL. Vulg. *ff. s.* Syr.Hcl. Theb. Æth.
19. *επιστρεψη*] *επιστρεψει* 31. K. (13 *n.l.*)
20. *γινωσκετω* AℵKL. (scire debet Vulg. *s.*) (13 *n.l.*) | *γινωσκετε* B. 31. Syr.Hcl. Æth. (om. *ff.* Theb.)
— *ψυχην*] praem. *την* A. Arm. || om. Bℵ. 13. 31. KsL. || add. *αυτου* Aℵ. 13. Vulg. *s.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. cdd. Æth. *Orig. Int.* ii. 191b. ed. | om. B. 31. KsL. *ff.* Theb. Arm. *Zoh. Orig. Int.* ii. 191b. *Cod.*
20. *θανατου*] add. *αυτου* B. *ff.* Æth. | Contra, Aℵ.rel. Vulg. *s.* rel. *Orig. Int.* ii.
— fin.] add. *αμην* Syr.Hcl.

Subscriptio *Ιακωβου* B. | *επιστολη Ιακωβου* ℵ. | *Ιακωβου επιστολη* A. | *τελος του ἁγιου αποστολου Ιακωβου επιστολη καθολικη στιxx σμβ.* L. | In 13. 31. nihil. de K sil. Matthaei.

15. alleviabit *Cl.* | remittentur *Cl.* | 18. rursum *Cl.* | 20. errore vitae *Am.* | et operiet *Cl.*

ΠΕΤΡΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Α′.

ABℵ[C]. 31. 31. KL. Α′

1 1 Πέτρος ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ ἐκλεκτοῖς
παρεπιδήμοις διασπορᾶς Πόντου, Γαλατίας, Καππαδο-
κίας, Ἀσίας, καὶ Βιθυνίας, 2 κατὰ πρόγνωσιν θεοῦ
§ C — πατρός, ἐν ἁγιασμῷ § πνεύματος, εἰς ὑπακοὴν καὶ
ῥαντισμὸν αἵματος Ἰησοῦ χριστοῦ· χάρις ὑμῖν καὶ
εἰρήνη πληθυνθείη.
3 Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν
[a] Tit. 3:5, 7. — Ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος [a] ἀναγεν-
νήσας ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα ζῶσαν δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ
χριστοῦ ἐκ νεκρῶν, 4 εἰς κληρονομίαν ἄφθαρτον καὶ
ἀμίαντον καὶ ἀμάραντον, τετηρημένην ἐν οὐρανοῖς εἰς
‡ ὑμᾶς,″ 5 τοὺς ἐν δυνάμει θεοῦ φρουρουμένους διὰ πί-
στεως εἰς σωτηρίαν ἑτοίμην ἀποκαλυφθῆναι ἐν καιρῷ
6. δέον [ἐστίν,] — ἐσχάτῳ· 6 ἐν ᾧ ἀγαλλιᾶσθε, ὀλίγον ἄρτι, εἰ δέον †,
[b] Jac. 1:3. — λυπηθέντες ἐν ποικίλοις πειρασμοῖς, 7 [b] ἵνα τὸ δοκίμιον

1 Petrus apostolus Iesu Christi electis advenis dispersionis Ponti Galatiae Cappadociae Asiae et Bythiniae, 2 secundum praescientiam dei patris, in sanctificationem spiritus, in oboedientiam et aspersionem sanguinis Iesu Christi. Gratia vobis et pax multiplicetur.

3 Benedictus deus et pater domini nostri Iesu Christi, qui secundum magnam misericordiam suam regeneravit nos in spem vivam per resurrectionem Iesu Christi ex mortuis, 4 in hereditatem incorruptibilem et incontaminatam et inmarcescibilem, conservatam in caelis vobis 5 qui in virtute dei custodimini per fidem in salutem paratam revelari in tempore novissimo. 6 In quo exultatis, modicum nunc si oportet contristari in variis temptationibus, 7 ut probatio vestrae fidei multo

---

Inscriptio
ΠΕΤΡΟΥ Α̅
in B.
ΠΕΤΡΟΥ ΕΠΙCΤΟΛΗ Α̅
in AℵC. 13.
Πετρου επιστολη πρωτη
in 31. K.
επιστολη καθολικη α′ του ἁγιου και πανευφημου αποστολου Πετρου L.

1. εκλεκτοις] add. και ℵ*.
— Ασιας] om. ℵ*. (add.c)
— και Βιθυνιας] om. B* *Rul.Bch.Mai.* (Βυθινιας 13. Βυνιας 31. Βυθανιας B²mg. sic *Rul.*)
3. αυτου] post ελεος 13. 31. Vulg.
— ἡμας] ὑμας *Elz.*
— δι'] δια ℵ.
— εκ νεκρων] om. Syr.Pst.
4. και αμαραντον] ante και αμιαντον ℵ. | post *Eus.* in Psal. 30e.
— τετηρημενον ℵ*.
— ουρανοις] -νῳ ℵ.
— εις ὑμας ABℵC. 13. 31. KL. Vulg. *s.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. | εις ἡμας ς. *Harl.* Memph. (nobis et vobis Æth.)
5. ἑτοιμην] -μως ℵ*. (corr.c)
6. εν ᾡ] om. C². Æth.
— αγαλλιασθε] add. in aeternum Syr.Pst.
— ει δεον] † add. εστιν ς. AℵcC. 13. 31. K*s*L. *Orig.* i. 300b. | om. Bℵ*. *Clem.* 622.
— λυπηθεντες ABℵcC. rel. *Clem. Orig.* i. | -τας ℵ* L.
— ποικιλοις *Clem. Orig.* | -λαις C. (tentationibus variis quae transeunt super vos Syr.Pst.)
7. πολυτιμοτερον AB*Btly.Alford.*ℵC. Memph. ut vid. Arm. | πολυτιμωτερον 31. | πολυ τιμιοτερον L. | ‡ πολυ τιμιωτερον ς. B*Mai* (*Bch.* e sil.) 13. K*s.* Vulg. *s.* Æth. *Clem.* 622. *Orig.* i. 300b.
7. χρυσιου *Clem. Orig.* | -σου B.
— του απολλ.] om. Vulg. *Cl. Am.* (non *Fuld. Tol.*)
— δοξαν και τιμην ABℵC. 13. 31. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Arm. *Orig.* i. | ‡ τιμην και δοξαν ς. (KL εις δοξ.) Syr. Pst. *ut. vid.* Æth. επαινον και δοξαν *Clem.* [*s.*]
8. ουκ] ουχ B*.
— ιδοντες BℵC. Vulg. *s.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. *Polyc.* ad Phil. i. *Iren.* 238. 301. | ‡ ειδοτες ς. A. 13*s.* 31. K*s*L. Memph. *Clem.* 622. (ιδ. πιστευετε *Polyc.*)

3. misericordiam suam magnam *Cl.* | 4. in vobis *Cl.* | 6. exultabitis *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. [Theb.] Arm. Æth.

ὑμῶν τῆς πίστεως ‡ πολυτιμότερον″ χρυσίου τοῦ ἀπολ-
λυμένου διὰ πυρὸς δὲ δοκιμαζομένου, εὑρεθῇ εἰς ἔπαι-
νον καὶ ‡ δόξαν καὶ τιμὴν″ ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ
χριστοῦ· 8 ὃν οὐκ ‡ ἰδόντες″ ἀγαπᾶτε, εἰς ὃν ἄρτι μὴ
(8. ἀγαλλιᾶτε) ὁρῶντες πιστεύοντες δὲ ἀγαλλιᾶσθε χαρᾷ ἀνεκλαλή-
τῳ καὶ δεδοξασμένῃ, 9 κομιζόμενοι τὸ τέλος τῆς πί-
στεως ὑμῶν, σωτηρίαν ψυχῶν· 10 περὶ ἧς σωτηρίας
ἐξεζήτησαν καὶ ‡ ἐξηραύνησαν″ προφῆται οἱ περὶ τῆς
εἰς ὑμᾶς χάριτος προφητεύσαντες. 11 ‡ ἐραυνῶντες″
εἰς τίνα ἢ ποῖον καιρὸν ἐδήλου τὸ ἐν αὐτοῖς πνεῦμα
χριστοῦ, προμαρτυρόμενον τὰ εἰς χριστὸν παθήματα
καὶ τὰς μετὰ ταῦτα δόξας· 12 οἷς ἀπεκαλύφθη ὅτι οὐχ
ἑαυτοῖς ‡ ὑμῖν″ δὲ διηκόνουν αὐτά, ἃ νῦν ἀνηγγέλη
ὑμῖν διὰ τῶν εὐαγγελισαμένων ὑμᾶς † πνεύματι ἁγίῳ
ἀποσταλέντι ἀπ᾽ οὐρανοῦ, εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι
παρακύψαι.
(§ Theb.) B' 2 13 § Διὸ ἀναζωσάμενοι τὰς ὀσφύας τῆς διανοίας
ὑμῶν, νήφοντες, τελείως ἐλπίσατε ἐπὶ τὴν φερομένην
ὑμῖν χάριν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ χριστοῦ. 14 ὡς τέκνα
ὑπακοῆς, μὴ συνσχηματιζόμενοι ταῖς πρότερον ἐν τῇ
ἀγνοίᾳ ὑμῶν ἐπιθυμίαις, 15 ἀλλὰ κατὰ τὸν καλέσαντα
ὑμᾶς ἅγιον καὶ αὐτοὶ ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ γενή-
(c Lev. 11:44. — 19:2. Matt. 5:48.) θητε, 16 διότι γέγραπται, c Ἅγιοι ‡ ἔσεσθε,″ ὅτι ἐγὼ
ἅγιός †. 17 καὶ εἰ πατέρα ἐπικαλεῖσθε τὸν ἀπροσωπο-
λήμπτως κρίνοντα κατὰ τὸ ἑκάστου ἔργον, ἐν φόβῳ

praetiosior sit auro quod per ignem probatur, inveniatur in laudem et gloriam et honorem in revelationem Iesu Christi; 8 quem cum non videritis diligitis, in quem nunc quoque non videntes creditis; quem cum videritis, exultabitis laetitia inenarrabili et glorificata, 9 reportantes finem fidei vestrae, salutem animarum vestrarum. 10 De qua salute exquisierunt atque scrutati sunt prophetae qui de futura in vobis gratia prophetaverunt, 11 scrutantes in quod vel quale tempus significaret in eis spiritus Christi praenuntians eas quae in Christo sunt passiones et posteriores glorias; 12 quibus revelatum est quia non sibi ipsis, vobis autem, ministrabant ea quae nunc adnuntiata sunt vobis per eos qui evangelizaverunt vobis spiritu sancto misso de caelo, in quem desiderant angeli prospicere.

13 Propter quod succincti lumbos mentis vestrae, sobrii, perfecte sperate in eam quae offertur vobis gratiam in revelatione Iesu Christi. 14 Quasi filii oboedientiae, non configurati prioribus ignorantiae vestrae desideriis, 15 sed secundum eum qui vocavit vos sanctum et ipsi sancti in omni conversatione sitis, 16 quoniam scriptum est, Sancti estote, quia et ego sanctus sum. 17 Et si patrem invocatis eum qui sine acceptione personarum iudicat secundum uniuscuiusque opus, in timore incolatus

---

8. αγαλλιασθε ANC². 13. 31. KsL. *Polyc. Clem.* | -ατε BC**ut vid. Orig.* iii. 692ᶜ.
9. ὑμων ANC. 13. 31. KL. vv. | om. B. *Clem.* 622. *Orig. Int.* iii. 282ᵉ. | nostrae *Orig. Int.* i. 95ᵃ.
10. εξηραυνησαν AB**Rul. Mai.*N. | ‡ -ρευνησαν ς. B²*Rul. Mai.* C. 13. 31. KsL.
— υμας] ἡμας 13. K. *Syn. Ant.* Routh. iii. 299.
11. εραυνωντες B*N. | ‡ ερευν. ς. AB²C. 13. 31. KsL.
— εδηλου το] ἐδηλοῦτο 31. L.
— πνευμα] το πν. του 31.
— χριστου] om. B.
— προμαρτυρομενον] -ρουμενον A.
12. ὁτι] add. καυχασθε 13. (quicquid scrutabantur propterea quod non semetipsis inquirebant Syr. Pst.)
12. ουχ ἑαυτοις] ουκ αυτοις C². | ουχ ἑαυτον 13.
— ὑμιν δε ABNC. 13. 31. L. Vulg. Syr. Hcl. Æth. | ‡ ἡμιν δε ς. Ks. Syr. Pst. Memph. Arm. || add. και 13.
— ἁ 1º.] om. C.
— ανηγγελη] ανηγγελλη 31.
— πνευματι] † praem. εν ς. NC. 31. KsL. | om. AB. 13. Vulg. *Hil.* 586ᵈ.
— εις ἁ *Iren.* 140. *Clem.* 948. *Exc. Theod.* 971. 989. *Orig.* iii. 95ᵉ. 456ᵉ. 692ᶜ. 814ᵇ. *Orig. Int.* iii. 95ᵉ. | in quem Vulg. | quae ipsa Memph. | quem *Iren.* 337. *Orig. Int.* ii. 307ᵈ. | in qua re *Hil.*
13. νεφοντες B**Rul. Mai.*
14. συνσχηματιζομενοι ANC. rel. *Clem.* 562. | -μεναι B.
16. διοτι γεγραπται *Clem.* 561. | om. 13.
16. διοτι *Clem.* | διο NC.
— ἁγιοι] praem. ὁτι B. 31. Syrr. Pst. & Hcl. Æth. | om. ANC. 13. KsL. Vulg. *m.* Memph. Theb. *Clem.*
— εσεσθε ABNC. 13. Vulg. *Cl.* Syr. Hcl. Æth. *Clem.* | γινεσθε 31. L. | ‡ γενεσθε ς. Ks. *Am. m.* Syr. Pst. Memph. Theb. Arm.
— ὁτι] διοτι N. *Clem.*
— ἁγιος] † add. ειμι ς. A²C. 13. 31. KsL. Vulg. *m.* Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Theb. Arm. | om. A*BN. Æth. *Clem.*
17. κρινοντα] κρινουντα C.

---

7. *om.* sit *Cl.* | revelatione *Cl.* | 8. creditis, credentes autem *Cl.* (quem cum non videritis Am.* corr.¹) | 9. *om.* vestrarum *Cl.* | 12. sibimetipsis *Cl.* | nunc nunciate *Cl.* | 13. revelationem *Cl.* | 15. in omni conversatione sancti *Cl.* | 16. sancti eritis, quoniam ego *Cl.*

ABℵC 13.31. KL. τὸν τῆς παροικίας ὑμῶν χρόνον ἀναστράφητε· 18 εἰδό-
τες ὅτι οὐ φθαρτοῖς, ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ, ἐλυτρώθητε
ἐκ τῆς ματαίας ὑμῶν ἀναστροφῆς πατροπαραδότου,
19 ἀλλὰ τιμίῳ αἵματι ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου
χριστοῦ, 20 προεγνωσμένου μὲν πρὸ καταβολῆς κό-
σμου, φανερωθέντος δὲ ἐπ' ‡ ἐσχάτου″ τῶν χρόνων
21. πιστεύοντας δι' ὑμᾶς 21 τοὺς δι' αὐτοῦ ‡ πιστοὺς″ εἰς θεόν, τὸν ἐγεί-
ραντα αὐτὸν ἐκ νεκρῶν καὶ δόξαν αὐτῷ δόντα, ὥστε
¶ Theb. τὴν πίστιν ὑμῶν καὶ ἐλπίδα εἶναι εἰς θεόν.¶
3 22 Τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἡγνικότες ἐν τῇ ὑπακοῇ τῆς
ἀληθείας † εἰς φιλαδελφίαν ἀνυπόκριτον, ἐκ † καρδίας
ἀλλήλους ἀγαπήσατε ἐκτενῶς· 23 ἀναγεγεννημένοι
οὐκ ἐκ σπορᾶς φθαρτῆς, ἀλλὰ ἀφθάρτου, διὰ λόγου
[d] Es. 40:6—8. ζῶντος θεοῦ καὶ μένοντος †. 24 διότι [d] πᾶσα σὰρξ ὡς
χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ‡ αὐτῆς″ ὡς ἄνθος χόρτου·
24. τὸ ἄνθος [αὐτοῦ] ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος † ἐξέπεσεν· 25 τὸ δὲ
ῥῆμα κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα. τοῦτο δέ ἐστιν τὸ
ῥῆμα τὸ εὐαγγελισθὲν εἰς ὑμᾶς.
II. Γ' 1 [e] Ἀποθέμενοι οὖν πᾶσαν κακίαν καὶ πάντα δόλον
[e] Jac. 1:21. καὶ ὑποκρίσεις καὶ φθόνους καὶ πάσας καταλαλιάς,
2 ὡς ἀρτιγέννητα βρέφη τὸ λογικὸν ἄδολον γάλα ἐπι-

vestri tempore conversamini, 18 scientes quod non corruptibilibus, auro vel argento, redempti estis de vana vestra conversatione paternae traditionis, 19 sed practioso sanguine quasi agni inmaculati et incontaminati Iesu Christi, 20 praecogniti quidem ante constitutionem mundi, manifestati autem novissimis temporibus propter vos, 21 qui per ipsum fideles estis in deo qui suscitavit eum a mortuis et dedit ei gloriam, ut fides vestra et spes esset in deo.

22 Animas vestras castificantes in oboedientiam caritatis, in fraternitatis amore simplici, ex corde invicem diligite attentius, 23 renati non ex semine corruptibili sed incorruptibili, per verbum dei vivi et permanentis in aeternum. 24 Quia omnis caro ut faenum, et omnis gloria eius tamquam flos faeni: exaruit faenum, et flos decidit: 25 verbum autem domini manet in aeternum. Hoc est autem verbum quod evangelizatum est in vobis.

1 Deponentes igitur omnem malitiam et omnem dolum et simulationes et invidias et omnes detractiones, 2 sicut modo geniti infantes, rationabile et sine dolo lac concupiscite, ut

---

17. *αναστραφητε*] *αναστρεφομενοι* ℵ*. (corr.^c)
18. *φθαρτοις* ABℵ^cC. rel. *Clem.* 303. *Orig.* iii. 546^c. 726^c. | *-του* ℵ*.
— *αργυριῳ* ABℵ^cC. rel. *Clem. Orig.* iii. bis. | *-ριου* ℵ*.
— *αναστροφης*] post *πατροπαροδοτου* C. 31. | Contra, *Clem. Orig.* iii. 726^c.
19. *τιμιῳ*] praem. *τῳ* C. 31 *Scr.* | Contra, *Clem.* 303. *Orig.* iii. 546^c. 726^c.
20. *προεγνωσμενου* ABℵ^cC². rel. | *ανεγνωσ.* ℵ*. | *προσεγνωσ.* C*.
— *εσχατου* ABℵC. 13. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. | ‡ *-των* ς. 31. KsL. Vulg. Theb. Arm. Æth.
— *των χρονων*] *του χρονου* ℵ*. (corr.^c) | *των ἡμερων* 31.
— *ὑμας*] *ἡμας* A. (propter illud Æth.)
21. *πιστους* AB. Vulg. | ‡ *πιστευοντας* ς. ℵC. 31. KsL. Syrr.Pst.&Hcl. | *πιστευσαντας* 13. (*πιστευσαντες Polyc.* ad Phil. ii.)
— *εγειραντα* ABℵ^cC. rel. *Polyc.* | *-ροντα* ℵ*.
22. *αληθειας*] † add. *δια πνευματος* ς. 31. KsL. (*m.*) (Arm. *Zoh.*) (Æth.) | om. ABℵC. 13. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. *Usc. Clem.* 562.
22. *καρδιας*] † praem. *καθαρας* ς. ℵ*C. 13. 31. KsL. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. (ex corde puro et perfecto Syr.Pst. in corde sancto Memph.) | om. ABℵ^c. Vulg. Æth. ‖ add. *αληθινης* ℵ^c. Æth.
— *αγαπησατε*] *αγαπατε* 13.
23. *αναγεγεννημενοι*] *αναγενομενοι* 31.
— *σπορας* B. 13. 31. KsL. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. rel. | *φθορας* ACℵ.
— *αλλα*] *αλλ'* C. 31.
— *μενοντος*] † add. *εις τον αιωνα* ς. 31. KsL. Vulg. *Cl. Am.* Syr.Pst. (Arm.) Æth. ("semper") | om. ABℵC. 13. *Fuld. Demid.* Syr.Hcl. Memph.
24. *ὡς* 1°. BC. 31. KsL. Vulg. *Cl. Am. Fuld. Demid. Tol.* Syr.Hcl.mg. Memph. Arm. *Zoh.* Æth. *Orig.* i. 226^a. | om. Aℵ^c. 13. *Am.* * *Harl.* Syrr.Pst.&Hcl.txt. Arm. cdd. (vid. Esa. xl. 6. LXX.) *Hipp.* Phil. vi. 10 (164.) | *ὡσει* ℵ*.
— *πασα*] add. *ἡ* ℵ* (om.^c)
— *δοξα αυτης* ABℵ^cC. 13. K *Tf.* Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Æth. *Orig.* i. | *δοξα αυτου* ℵ*. | ‡ *δοξα ανθρωπου* ς. 31. KsL *sic.* Arm. vid. Esa. xl. 6. | *δοξα σαρκος Hipp.* Phil.
24. *ανθος* 2°.] † add. *αυτου* ς. C. 31. KsL. Vulg. *Cl.* Memph. Æth. *Hipp.* Phil. | om. ABℵ. 13. *Am.* Syrr. Pst.&Hcl. Arm. *Orig.* i. | vid. Es. xl. 7.
25. *το δε ῥημα το Hipp.* Phil. vi. 10 (164.) | om. A.
1. *ὑποκρισεις* Aℵ*C. rel. Vulg. Syr.Hcl. Arm. | *-σιν* Bℵ^c *ut vid.* Syr.Pst. Memph. Æth. *Clem.* 124. (praem. *την*) *Orig. Int.* iv. 508^a.
— *φθονους* AℵC. rel. | *φονους* B. | *φθονου* L. | *φθονον Clem.*
— *πασας καταλαλιας* (A)Bℵ^cC. 13. 31. Ks. Vulg. Syr.Hcl. Arm. (om. *πασας* A. Syr.Pst.Æth. *Clem.*) | *πασαν καταλαλιαν* ℵ*. Memph. *Clem.* (om. *πασαν*). | *πασης καταλαλιᾶς* L.
2. *αρτιγεννητα Orig.* iii. 550^d. 606^a. 607^b. 756^d. iv. 243^e. | *-γενητα* A. *Clem.* 124. simplices Syr.Pst.

19. immaculati Christi et incontaminati *Cl.* | 20. mundi const. *Cl.* | 22. in obedientia *Cl.* | 23. ex *om. Am.** | 24. ut *om. Am.** | flos ejus *Cl.* | in vos *Cl.*
2. rationabile sine dolo *Cl.*

Vulg.
Syrr. P. H.
Memph. (Theb.)
Arm. Æth.

ποθήσατε, ἵνα ἐν αὐτῷ αὐξηθῆτε *εἰς σωτηρίαν,"
3 ‡ εἰ" ἐγεύσασθε ὅτι χρηστὸς ὁ κύριος. 4 πρὸς ὃν προσ-
ερχόμενοι λίθον ζῶντα, [f] ὑπὸ ἀνθρώπων μὲν ἀποδε-
δοκιμασμένον, παρὰ δὲ θεῷ ἐκλεκτὸν ἔντιμον, 5 καὶ
αὐτοὶ ὡς λίθοι ζῶντες οἰκοδομεῖσθε οἶκος πνευματικός,
*εἰς" ἱεράτευμα ἅγιον, ἀνενέγκαι πνευματικὰς θυσίας
εὐπροσδέκτους † θεῷ διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ. 6 ‡ διότι"
περιέχει ἐν † γραφῇ, [g] Ἰδοὺ τίθημι ἐν Σιὼν λίθον ἀκρο-
γωνιαῖον ἐκλεκτὸν ἔντιμον, καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ
οὐ μὴ καταισχυνθῇ. 7 ὑμῖν οὖν ἡ τιμὴ τοῖς πιστεύου-
σιν· ‡ ἀπιστοῦσιν" δέ, ‡ [h] λίθος" ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ
οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας 8 καὶ
[i] λίθος προσκόμματος καὶ πέτρα σκανδάλου, οἳ προσ-
κόπτουσιν τῷ λόγῳ ἀπειθοῦντες, εἰς ὃ καὶ ἐτέθησαν·
9 ὑμεῖς δὲ [k] γένος ἐκλεκτόν, [l] βασίλειον ἱεράτευμα, ἔθνος
ἅγιον, [m] λαὸς εἰς περιποίησιν, ὅπως τὰς ἀρετὰς ἐξαγ-
γείλητε τοῦ ἐκ σκότους ὑμᾶς καλέσαντος εἰς τὸ θαυ-
μαστὸν αὐτοῦ φῶς· 10 [n] οἵ ποτε οὐ λαός, νῦν δὲ λαὸς
θεοῦ, οἱ οὐκ ἠλεημένοι, νῦν δὲ ἐλεηθέντες. 11 Ἀγαπη-
τοί, παρακαλῶ ὡς παροίκους καὶ παρεπιδήμους ἀπέ-
χεσθαι τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, αἵτινες στρατεύονται

[f] Ps. 118(117):22.
[g] Es. 28:16.
[h] Ps. 118(117):22.
[i] Esa. 8:14.
[k] Esa. 43:20.
[l] Exod. 19:6.
[m] Esa. 43:21.
[n] Hos. 1:9. 2:1, 23.

in eo crescatis in salutem, 3 si
tamen gustastis quoniam dul-
cis est dominus. 4 Ad quem
accedentes, lapidem vivum, ab
hominibus quidem reprobatum,
a deo autem electum et hono-
rificatum, 5 et ipsi tamquam
lapides vivi superaedificamini,
domus spiritalis, sacerdotium
sanctum, offerre spiritales ho-
stias acceptabiles deo per Ie-
sum Christum, 6 propter quod
continet scriptura, Ecce pono
in Sion lapidem summum an-
gularem electum praetiosum,
et omnis qui crediderit in eo
non confundetur. 7 Vobis igi-
tur honor credentibus: non
credentibus autem lapis quem
reprobaverunt aedificantes, hic
factus est in caput anguli 8 et
lapis offensionis et petra scan-
dali, his qui offendunt verbo
nec credunt, in quo et positi
sunt. 9 Vos autem genus elec-
tum, regale sacerdotium, gens
sancta, populus adquisitionis,
ut virtutes adnuntietis eius qui
de tenebris vos vocavit in ad-
mirabile lumen suum; 10 qui
aliquando non populus, nunc
autem populus dei; qui non
consecuti misericordiam, nunc
autem misericordiam consecuti.
11 Carissimi, obsecro tamquam
advenas et peregrinos abstinere
vos a carnalibus desideriis, quae

---

2. *αδολον* *Orig.* i. 512[b]. iii. *ter* iv. om. *Clem.* | praem. *και* 13. *Am. Tol.* Syrr. Pst.&Hcl. Arm. *Orig.* iii. 607[b]. *Orig. Int.* iii. 508[a]. (ipsum sermonem tanquam lac mundum et spiritualeSyr.Pst.)
— *αυξηθητε* *Clem.* | *αξιωθητε* 31.
— *εις σωτηριαν* ABℵC. 13. 31. K. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. *Clem. Orig. Int.* iii. | * om. ς. L.
3. *ει* ABℵ*. *Clem.* 124. | ‡ *ει περ* ς. ℵ[c]C. 31. KsL. Vulg. | *ειπερ sic* 13. (si gustastis et vidistis Syr.Pst.)
— *χρηστος*] *χς* (i.e. *χριστος*) 13. 31. KL. *χριστος* *Clem.*
4. *ὑπο* Aℵ. rel. | *ὑπ'* B. | *απο* C.
— *αποδεδοκιμασμενον*] *αποδεδοκιμενον* 31.
5. *λιθοι ζωντες* *Orig.* i. 757[b]. *Orig. Int.* ii. 418[d]. *Eus.* in Psal. 316[d]. *Hil.* 70[a]. | *λιθος οντες* ℵ* (corr[c].)
— *οικοδομεισθε* A*B. 13. 31. KL. *Clem.* in Cat. Niceph. ii. 697. *Orig.* i. (iii. 750[a]. iv. 202[e]. 223[c].) *Hil.* 70[a]. 80[d]. (582[d].) | *εποικοδομεισθε* A²ℵC. Vulg. | (seq. *και οικος* *Orig.* i. | om. *και* *Orig. Int.* ii.)
5. *πνευματικος*] *πν̄ς* (i.e. *πνευματος*) ℵ* (corr.[c])
— *εις ἱερατευμα* ABℵC. *Tol.* Memph. Arm. Æth. *Orig.* i. iv. (197[a].) 203[a]. *Orig. Int.* ii. *Hil.* 70[a]. *Eus.* in Psal. 316[d]. | *om. *εις* ς. 13. 31. KsL. Vulg. Syr.Hcl. *Clem.* ap. Niceph. *Orig.* iv. 223[c]. *Hil.* 80[d]. | (et estote templa spiritualia Syr.Pst).
— *ανενεγκαι* ABℵ[c]C. 31. KsLs. *Orig.* i. | *ανενεγκας* ℵ*. | *ενεγκαι* 13.
— *πνευματικας*] om. ℵ. Syr.Pst.
— *θεῳ*] † praem. *τῳ* ς. ℵ[c]. 31. KsL. *Orig.* i. | om. ABℵ*C. Arm. (13 n.l.)
6. *διοτι* ABℵC. 31. KL. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Arm. Æth. (13 n.l.) | ‡ *διο και* ς. | "enim" Syr.Pst.
— *εν γραφῃ* ABℵ. 13. (*εν † τῃ" γραφῃ* ς. 31. KL.) Syrr.Pst.&Hcl. Arm. | *ἡ γραφη* C. Vulg. (scriptum Æth.)
— *ακρογωνιαιον*] post *εκλεκτον* BC. 31. Syr.Pst. Memph. Arm. (vid. LXX. Esai. xxviii. 16.) sic *Barnab.* vi. | ante Aℵ. 13. KL. Vulg. Syr.Hcl. Æth.
— *επ' αυτῳ*] *επ' αυτον* ℵ*. (corr.[c]) sic *Barnab.* (vid. LXX. cod. Alex.)
7. *ὑμιν*] *ἡμιν* ℵ(* ?)
— *απιστουσιν* BℵC. Vulg. Syr.Hcl. Memph. (13 n.l.) | ‡ *απειθουσιν* ς. A. 31. KL. Syr.Pst. Arm. Æth. (vid. ver. 8.)
— *λιθος ὁν* ABℵ[c]C* *ut vid.* Vulg. (13 n.l.) | ‡ *λιθον ὁν* ς. ℵ*C² *ut vid.* 31. KL. (*λιθ. ὁν....κεφ. γωνιας*] om. Syr.Pst.)
— *εγεννηθη* K.
8. *λιθος προσκ.*] *λιθον προσ.* 31.
— *πετρα*] *πετραν* ℵ.
— *οἱ* ABℵC². KsL. (h. 13.) Vulg. | *ὁσοι* C*. 31. ‖ add. *και* ℵ[c].
— *απειθουντες*] AℵC. 13. 31. KsL. vv. | *απιστουντες* B. Vulg. (vid. ver. 7.)
9. *ὑμεις*] *ἡμεις* 31. *Clem.* 52.
10. *ηλεηθεντες* C.
11. *απεχεσθαι* Bℵ. 31. K. Vulg. *Clem.* 544. | *απεχεσθε* AC. 13. L. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Æth. *Cypr.* 12. 308. | add. vos Vulg. *Cypr. bis.* ‖ add. *απο* C*. Vulg. *Cypr. bis.*

3. gustatis *Am.* | 5. domus spiritales *Am.* | 6. et qui crediderit in eum *Cl.* | confunditur *Am.** | 10. secuti *Am.** | 11. obsecro vos *Cl.*

ABℵC. 13. 31. KL.

κατὰ τῆς ψυχῆς· 12 τὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν ἐν τοῖς
ἔθνεσιν ἔχοντες καλήν, ἵνα ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν ὑμῶν
ὡς κακοποιῶν, ἐκ τῶν καλῶν ἔργων ‡ ἐποπτεύοντες″
δοξάσωσιν τὸν θεὸν ἐν ἡμέρᾳ ἐπισκοπῆς.
Δ′ 4 13 ° Ὑποτάγητε † πάσῃ ἀνθρωπίνῃ κτίσει διὰ τὸν
° Rom. 13:1. κύριον· εἴτε βασιλεῖ ὡς ὑπερέχοντι· 14 εἴτε ἡγεμόσιν
ὡς δι᾽ αὐτοῦ πεμπομένοις εἰς ἐκδίκησιν † κακοποιῶν,
ἔπαινον δὲ ἀγαθοποιῶν· 15 ὅτι οὕτως ἐστὶν τὸ θέλημα
τοῦ θεοῦ, ἀγαθοποιοῦντας φιμοῦν τὴν τῶν ἀφρόνων
p Gal. 5:1, 13. ἀνθρώπων ἀγνωσίαν· 16 p ὡς ἐλεύθεροι, καὶ μὴ ὡς ἐπι-
κάλυμμα ἔχοντες τῆς κακίας τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλ᾽ ὡς
‡ θεοῦ δοῦλοι.″ 17 πάντας τιμήσατε, τὴν ἀδελφότητα
ἀγαπᾶτε, τὸν θεὸν φοβεῖσθε, τὸν βασιλέα τιμᾶτε.
q Eph. 6:5. Col. 3:22. 18 q Οἱ οἰκέται, ὑποτασσόμενοι ἐν παντὶ φόβῳ τοῖς
δεσπόταις, οὐ μόνον τοῖς ἀγαθοῖς καὶ ἐπιεικέσιν,
§ Theb. ἀλλὰ καὶ τοις σκολιοῖς. 19 τοῦτο γὰρ χάρις,§ εἰ διὰ
συνείδησιν θεοῦ ὑποφέρει τις λύπας πάσχων ἀδίκως.
20 ποῖον γὰρ κλέος εἰ ἁμαρτάνοντες καὶ κολαφιζόμενοι
ὑπομενεῖτε; ἀλλ᾽ εἰ ἀγαθοποιοῦντες καὶ πάσχοντες
ὑπομενεῖτε, τοῦτο χάρις παρὰ θεῷ. 21 εἰς τοῦτο γὰρ
ἐκλήθητε, ὅτι καὶ χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ὑμῶν, ὑμῖν
ὑπολιμπάνων ὑπογραμμὸν ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς

militant adversus animam,
12 conversationem vestram inter
gentes habentes bonam, ut in
eo quod detrahunt de vobis
tamquam de malefactoribus,
ex bonis operibus vos consi-
derantes glorificent deum in
die visitationis.
13 Subiecti estote omni hu-
manae creaturae propter deum,
sive regi quasi praecellenti,
14 sive ducibus tamquam ab eo
missis ad vindictam malefac-
torum, laudem vero bonorum;
15 quia sic est voluntas dei, ut
benefacientes obmutescere fa-
ciatis inprudentium hominum
ignorantiam, 16 quasi liberi, et
non quasi velamen habentes
malitiae libertatem, sed sicut
servi dei. 17 Omnes honorate,
fraternitatem diligite, deum
timete, regem honorificate.
18 Servi, subditi in omni ti-
more dominis, non tantum bo-
nis et modestis, sed etiam dis-
colis. 19 Haec est enim gratia,
si propter conscientiam dei sus-
tinet quis tristitias patiens
iniuste. 20 Quae enim gloria
est, si peccantes et colaphizati
suffertis? Sed si bene facientes
et patientes sustinetis, haec est
gratia apud deum. 21 In hoc
enim vocati estis, quia et
Christus passus est pro vobis,
relinquens vobis exemplum ut
sequamini vestigia eius, 22 qui

12. *ὑμων Clem.* 285. | *ὑμιν* ℵ.
— *εχοντες καλην*] ante *εν τοις εθνεσιν* KL. Syr.Pst. Memph. (*Clem. καλ. εχ.* 544.) | post A(B)ℵC. 13. 31. Vulg. (Syr.Hcl.) Æth. *Clem.* 285. *Cypr.* 12. 308. conversationem vestram irreprehensibilem habentes in gentibus *Polyc. Int.* x. ‖ om. *εχοντες* B.
— *καταλαλουσιν Clem.* 285. | *-λωσιν* 31. L. *Clem.* MS.
— *εποπτευοντες* BℵC. 31. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. *Cypr. bis.* | ‡ *εποπτευσαντες* ϛ. A. 13*s*. K*s*L. *Clem.*
— *δοξασωσιν Clem.* | *δοξασουτρεμουσιν* ℵ*. (corr.[c])
13. *ὑποταγητε*] † add. *ουν* ϛ. K*s*L. Vulg. *Cl.* Syr.Hcl. | om. ABℵC. 13. 31. *Am. Fuld. Demid. Tol. m.* Memph. Theb. Arm. Æth. *Eus.* c. Mcl. 151[a]. ("Et" Syr.Pst.)
— *ανθρωπινῃ*] om. ℵ*. (add.[c]) | post *κτισει* C. 31. *Eus.* c. Mcl.
— *δια*] mg.* 31.
14. *εκδικησιν*] *αδικησιν* C *ut vid.* ‖ † add. *μεν* ϛ. C *ut vid.* Syr.Hcl.* | om. ABℵ. 13. 31. KL. Vulg. *m.* Syrr.Pst.&Hcl.*txt.* Memph. Arm.
15. *αγαθοποιουντας Clem.* 544. | *-τες* C. | *αγαθοποιειν* 13. ‖ add. *ὑμας* C. 31. Syrr.Pst.&Hcl.
— *φιμουν*] praem. *και* 13. | om. *Clem.* | *φιμοιν* ℵ*. (corr.[c])
16. *θεου* ante *δουλοι* BℵC. 31. K. | ‡ post ϛ. A. 13. L. Vulg. *m.*
17. *παντας*] *παντες* ℵ.
— *αγαπατε*] *αγαπησατε* 31. KL.
18. *ὑποτασσομενοι*] post *εν παντι φοβῳ* ℵ.
— *δεσποταις*] add. *ὑμων* ℵ. | Contra, *Clem.* 296.
— *αλλα και Clem.* | om. *και* 31.
19. *χαρις*] add. *παρα τῳ θεῳ* C. (13 om. *τῳ*) *m.* Syrr.Pst.&Hcl.* Arm. (*η δια* B*Rl.*L.)
— *θεου* A²Bℵ. rel. *m.* Vulg. Syr.Hcl. Memph. Theb. Æth. | *αγαθην* C. Syrr. Pst.&Hcl. Arm. | *θεου αγαθην* A*. 13.
20. *κολαφιζομενοι*] praem. *κακοποιουντες* 31. (*κολαζομενοι* ℵ[c].)
20. *ὑπομενειτε* 1°.] *-μενετε* ℵ[c].
— *αλλ᾽ ει αγαθ. και πασχ. ὑπομ.*] om. L.
— *ὑπομενειτε* 2°.] om. C. (*-νετε* 31.)
— *τουτο*] add. *γαρ* A. 13. (vid. verr. 19, 21.) | om. *γαρ* B *Btly.* in coll. *Mai* ℵC. 31. KL. Vulg. *m.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.
— *θεῳ*] praem. *τῳ* A. 31.
21. *ὁτι και* Vulg. Syr.Pst. Memph. *ut vid.* Arm. Æth. | om. *και* A. Syr.Hcl. Theb.
— *χριστος επαθεν* ABC *ut vid.* 13. 31. K*s*L. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Theb. Æth. *Cypr.* 250. 259. | *ὁ χριστος απεθανεν* ℵ. Syr.Pst. (Arm.)
— *ὑπερ*] *περι* A.
— *ὑμων ὑμιν Elz.* ABℵC. 31. (*Am.*) (*Demid.*) (*Tol.*) *Harl.* Syr.Hcl. Theb.

12. quod detrectant *Cl.* | 13. subjecti igitur *Cl.* | 14. malorum *Am.* | 18. subditi estote *Cl.* | 19. dei conscientiam *Cl.* | 20. est gloria *Cl.* | et patienter sustinetis *Cl.* | 21. pro nobis vobis relinquens *Cl.*

Vulg.
Syrr. P. H.
Memph. [Theb.]
Arm. Æth.
[r] Esa. 53:9.
[s] Esa. 53:5.
24. μώλωπι [αὐτοῦ]
[t] Esa. 53:6.

ἴχνεσιν αὐτοῦ· 22 [r] ὃς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὑ-
ρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, 23 ὃς λοιδορούμενος
οὐκ ἀντελοιδόρει, πάσχων οὐκ ἠπείλει, παρεδίδου δὲ
τῷ κρίνοντι δικαίως· 24 ὃς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς
ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον, ἵνα ταῖς
ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι, τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν·
[s] οὗ τῷ μώλωπι † ἰάθητε. 25 [t] ἦτε γὰρ ὡς πρόβατα
† πλανώμενοι″ ἀλλ᾽ ἐπεστράφητε νῦν ἐπὶ τὸν ποιμένα
καὶ ἐπίσκοπον τῶν ψυχῶν ὑμῶν.

peccatum non fecit, nec dolus inventus est in ore eius, [23] qui cum malediceretur non maledicebat, cum pateretur non comminabatur, tradebat autem se iudicanti iniuste, [24] qui peccata nostra ipse pertulit in corpore suo per lignum, ut peccatis mortui iustitiae viveremus, cuius livore sanati estis: [25] eratis enim sicut oves errantes, sed conversi estis nunc ad pastorem et episcopum animarum vestrarum.

III.
[u] Eph. 5:22.
Col. 3:18.
[w] 1 Tim. 2:9.
6. ὑπήκουεν
[x] Gen. 18:12.

1 [u] Ὁμοίως † γυναῖκες ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις
ἀνδράσιν, ἵνα καὶ εἴ τινες ἀπειθοῦσιν τῷ λόγῳ, διὰ
τῆς τῶν γυναικῶν ἀναστροφῆς ἄνευ λόγου ‡ κερδηθή-
σονται,″ 2 ἐποπτεύσαντες τὴν ἐν φόβῳ ἁγνὴν ἀνα-
στροφὴν ὑμῶν· 3 [w] ὧν ἔστω οὐχ ὁ ἔξωθεν ἐμπλοκῆς
τριχῶν καὶ περιθέσεως χρυσίων ἢ ἐνδύσεως ἱματίων
κόσμος, 4 ἀλλ᾽ ὁ κρυπτὸς τῆς καρδίας ἄνθρωπος ἐν
τῷ ἀφθάρτῳ τοῦ ‡ πραέως″ καὶ ἡσυχίου πνεύματος, ὅ
ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πολυτελές. 5 οὕτως γάρ ποτε
καὶ αἱ ἅγιαι γυναῖκες αἱ ἐλπίζουσαι ‡ εἰς″ † θεὸν ἐκό-
σμουν ἑαυτάς, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν·
6 ὡς Σάῤῥα ὑπήκουσεν τῷ Ἀβραὰμ [x] κύριον αὐτὸν
καλοῦσα, ἧς ἐγενήθητε τέκνα ἀγαθοποιοῦσαι καὶ μὴ

[1] Similiter et mulieres subditae sint suis viris, ut et si qui non credunt verbo, per mulierum conversationem sine verbo lucrifiant, [2] considerantes in timore castam conversationem vestram. [3] Quarum sit non extrinsecus capillatura aut circumdatio auri aut indumenti vestimentorum cultus, [4] sed qui absconditus cordis est homo in incorruptibilitate quieti et modesti spiritus, quod est in conspectu dei locuplex. [5] Sic enim aliquando et sanctae mulieres sperantes in domino ornabant se, subiectae propriis viris, [6] sicut Sarra oboedivit Abrahae, dominum eum vocans, cuius estis filiae bene facientes et non

---

Arm. Æth. | ἡμων ἡμιν *St.* 3. Syr.Pst. Memph. | ἡμων ὑμιν 13. KL. Vulg. *Cl. Fuld. Cypr.* 250. 259.
22. εὑρεθη ABC rel. *Polyc.* ad Phil. iii. *Orig.* ii. 718f. iii. 225c. iv. 392e. 451b. *Eus.* Ecl. Pr. 234. | ηὑρεθη ℵK.
23. αντελοιδορει *Eus.* in Psal. 171e. *Cypr.* 250. *Lucif.* 247. | ελοιδορει ℵ*. (corr.c)
— δε *Cypr.* 250. | τε C.
— "judicanti se injuste" Vulg. *Cypr.* 250. 317.
24. ἡμων AℵC. rel. *Polyc.* ad Phil. viii. | ὑμων B.
— αυτος] post ανηνεγκεν 31. | om. *Polyc.*
— εν] om. ℵ*. (add.c)
— ἁμαρτιαις] add. ἡμων A. Æth. (om. *Polyc.*)
— ζησωμεν] συνζησωμεν C.
— μωλωπι] † add. αυτου ϛ. ℵ*L. (*Clem.* 463. ? Esai.) | om. ABℵcC. 13. 31. K. Vulg.
25. ητε γαρ] om. B.
— πλανωμενοι ABℵ. *Tol. Harl.* | ‡ -μενα ϛ. C. 13s. 31. KL.

25. αλλ᾽] αλλα B.
— επεστραφητε AB. 13. 31. KsL. | επιστραφητε ℵ. | επεστρεψατε C.
— ὑμων] ἡμων 31. L.
1. γυναικες] † praem. αἱ ϛ. ℵcC. 13. 31. KL. | om. ABℵ*.
— και ει Aℵ. 13. L. Vulg. | ει και C. 31. K. | ὡς και ει *Clem.* 292. (om. ἱνα). | ει B. Memph. Arm.
— απειθωσι 31. | απειθοιεν *Clem.*
— κερδηθησονται AB*Btly. Bch.* sic *Alford.* ℵC. 13. 31. KL. *Clem.* | ‡ -σωνται ϛ. B*Mai.* Vulg.
2. εποπτευσαντες *Clem.* 292. | -τευοντες ℵ*. (corr.c)
3. ουκ ὁ ℵ.
— τριχων] om. C. Arm. *Clem.* 292.
— και *Clem.* | η C. Vulg. *m.* Syr.Pst. *Cypr.* 317.
4. τῳ αφθαρτῳ *Clem.* 292. | om. τῳ ℵ*. (corr.c) || τῳ φαρτῳ A*. (corr. ant.)
— πρα. και ἡσυχιου A(ℵ)C. 13. 31. KL. Syr.Hcl. *Clem.* 292. | πραεως Bℵ. 13. 31. KL. | ‡ πραεος ϛ. AC. *Clem.* || om. και ℵ* (add.c) | ἡσυχιου και πραεως B. Vulg. *m.* Memph. *ut vid.* | ἡσυχιους ℵ*. || om. και ἡσυχ. Syr.Pst. Arm. 4 cdd. Æth.
4. του θεου *Clem.* | om. του K.
5. ποτε] τοτε 13.
— εκοσμουν ἑαυτας] ante αἱ ελπιζουσαι επι τον θεον ℵ.
— ελπιζ. εις ABC. 13. | ‡ ελπιζ. επι ϛ. ℵ. 31. KL. | (αἱ ελπ. .... θεον] om. Æth.)
— θεον] † praem. τον ϛ. ℵ. | om. ABC. 13. 31. KL.
6. ὑπηκουσεν AB*Mai*(sil. Bch.)ℵC. 13. KL. *Am.* Syr.Hcl. Arm. | -κουεν B*Btly. Blc. Alf.* 31. Vulg. *Cl. m.* Syr.Pst. Æth. [Memph.]
— εγενηθητε] εγεννηθ. K.

22. inventus est dolus *Cl.* | 23. judicanti se *Cl.* | 24 super lignum *Cl.* | vivamus *Cl.*
1. viris suis *Cl.* | 3. non sit *Cl.* | 4. est cordis *Cl.* | qui est *Cl.* | locuples *Cl.* | 5. in deo *Cl.* | 6. obediebat *Cl.*

A B ℵ C. 13. 31. KL.

7. συγκληρονόμοι (i.e. μῳ)

[y] 1 Cor. 7:3. Eph. 5:25. Col. 3:19.

[z] Rom. 12:17.

[a] Psa. 34(33):13—16.

11. ἐκκ. [δὲ]

φοβούμεναι μηδεμίαν πτόησιν. [7] [y] Οἱ ἄνδρες ὁμοίως,
συνοικοῦντες κατὰ γνῶσιν, ὡς ἀσθενεστέρῳ σκεύει τῷ γυναικείῳ ἀπονέμοντες τιμὴν ὡς καὶ ‡ συγκληρονόμοις″ χάριτος ζωῆς, εἰς τὸ μὴ ‡ ἐγκόπτεσθαι″ τὰς προσευχὰς ὑμῶν.
5 [8] Τὸ δὲ τέλος πάντες ὁμόφρονες, συμπαθεῖς,
φιλάδελφοι, εὔσπλαγχνοι, ‡ ταπεινόφρονες,″ [9] [z] μὴ
ἀποδιδόντες κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἢ λοιδορίαν ἀντὶ λοιδορίας, τοὐναντίον δὲ εὐλογοῦντες, † ὅτι εἰς τοῦτο
ἐκλήθητε ἵνα εὐλογίαν κληρονομήσητε. [10] [a] Ὁ γὰρ
θέλων ζωὴν ἀγαπᾶν, καὶ ἰδεῖν ἡμέρας ἀγαθὰς παυσάτω τὴν γλῶσσαν † ἀπὸ κακοῦ καὶ χείλη † τοῦ μὴ
λαλῆσαι δόλον. [11] ἐκκλινάτω * δὲ″ ἀπὸ κακοῦ καὶ
ποιησάτω ἀγαθόν, ζητησάτω εἰρήνην καὶ διωξάτω
αὐτήν. [12] ὅτι † ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ δικαίους, καὶ ὦτα
αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν, πρόσωπον δὲ κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακά. [13] καὶ τίς ὁ κακώσων ὑμᾶς, ἐὰν τοῦ ἀγαθοῦ
‡ ζηλωταὶ″ γένησθε; [14] ἀλλ᾽ εἰ καὶ πάσχοιτε διὰ

timentes ullam perturbationem.
[7] Viri similiter, cohabitantes secundum scientiam quasi infirmiori vaso muliebri, impertientes honorem tamquam et coheredibus gratiae vitae, ut ne impediantur orationes vestrae.
[8] In fine autem omnes unanimes, conpatientes, fraternitatis amatores, misericordes, humiles, [9] non reddentes malum pro malo vel maledictum pro maledicto, sed e contrario benedicentes, quia in hoc vocati estis ut benedictionem hereditate possideatis. [10] Qui enim vult vitam diligere et videre dies bonos, coherceat linguam suam a malo et labia eius ne loquantur dolum, [11] declinet autem a malo et faciat bonum, inquirat pacem et sequatur eam, [12] quia oculi domini super iustos et aures eius in praeces eorum, vultus autem domini super facientes mala. [13] Et quis est qui vobis noceat, si boni aemulatores fueritis? [14] Sed et si quid patimini

6. φοβουμεναι] -νοι L.
— πτοησιν] πτωσιν 13. | πτωησιν L.
7. οἱ] om. B.
— συνοικουντες Orig. iii. 637^c.) | συνομιλουντες ℵ*. (corr.^c) ‖ add. cum uxoribus vestris Syr.Pst. Æth.
— κατα γνωσιν] om. ℵ*. (corr.^c)
— σκευει Orig. iii. | μερει 13.
— συγκληρονομοις B*Btly* in coll. *Rul. Mai* ℵ^c. 13. 31. Vulg. Arm. | ‡ -μοι ς. AB*Bch.*CKL. Syr.Hcl. Memph. *ut vid.* (qu. -μοι pro -μωι [s. μῳ] coheredi *m.*) | -μους ℵ*. (eo quod etiam ipsae vobiscum haeredes erunt Syr.Pst. Æth.)
— χαριτος] praem. ποικιλης AℵC². Syr.Hcl. Memph. (vid. cap. iv. 10.) | om. BC*. 13. 31. KL. Vulg. *m.* Syr. Pst.
— ζωης] om. C².
— εγκοπτεσθαι ABℵ. | ‡ εκκοπτ. ς. C². 13*s*. 31. KL. (C* n.l.)
— τας προσευχας] ταις προσευχαις B.
8. ὁμοφρονες] add. εσεσθε K (-θαι L.) *m.* (Syr.Pst.) | om. *Clem.* 296.
— ταπεινοφρονες ABℵC. 13. *Am. Demid.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. *Clem.* | ‡ φιλοφρονες ς. 31. K. | φιλοφρ. ταπεινοφρονες L. modesti humiles Vulg. *Cl. m.* bis. | (φιλαδελφοι ad fin.] om. Æth.)
9. η λοιδοριαν αντι λοιδοριας *Polyc.* ii. | om. 13.
— ὁτι εις] † praem. ειδοτες ς. 31. L. Syr.Hcl.mg. | om. ABℵC. 13. K. Vulg. *m.* Syrr.Pst.&Hcl.txt. Memph. Arm. Æth.
10. ιδειν] post ἡμερας C. Vulg. *Cl.*
— γλωσσαν] † add. αυτου ς. ℵ. 31. KL. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. | om. ABC. 13.
— χειλη] praem. τα C*. (ιλη ℵ*. corr.^a) ‖ † add. αυτου ς. 31. L. Vulg. Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. | om. ABℵC. 13. K. *Fuld.* Syr.Hcl.
11. εκκλινατω δε ABC*. 31. *Am.*² *Tol. Harl.* Syr.Hcl. ("et" Æth.) | * om. δε ς. ℵC². 13. KL. Vulg. *Cl. Am.* Fuld.* Syr.Pst. Memph. Arm. (vid. LXX.)
— αγαθον ζητησατω] om. *St.* 3.
12. οφθαλμοι] † praem. οἱ ς. C². | om. ABℵC*. 13. 31. KL. Arm.
— δεησιν] praem. την C.
— fin.] add. ad delendum * eos ″ e terra Syr.Hcl.
13. εαν *Clem.* 303. | ει B (sic *Alf.*)
13. ζηλωται ABℵC. 13. Vulg. Syrr.Pst. &Hcl. Memph. Arm. Æth. *Clem.* | ‡ μιμηται ς. 31. KL.
— γενησθε Aℵ^cC. 13. 31. KL. | γενοισθε B. | γενεσθαι ℵ*.
14. αλλ᾽ ει και B(ℵ*)C. 31. KL. Vulg. *Clem.* 584. (αλλα ℵ*.) | ει δε και Aℵ^c. 13.
— πασχοιτε] -χητε 31. L. | πασχομεν *Clem.*
— μακαριοι] add. εσται ℵ. Arm. | om. rel. *Clem.*
— μηδε ταραχθητε AℵC. 13. 31. K. vv. *Clem.* | om. BL.
15. χριστον ABℵC. 13. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. *Clem.* 284. | ‡ θεον ς. 31. KL. (Æth.) (τον αυτον και χριστον Arm.
— ἁγιασατε *Clem.* | -σαντες 31.
— ἑτοιμοι] † add. δε ς. A. 31. KL. *Clem.* | om. B*Mai*ℵC. 13. Vulg. *m.* Memph. Arm. *Orig.* i. 468^d. 702^d. iii. 5^e. ("et estote parati" Syrr.Pst.&Hcl. Æth.)

6. pertimentes *Cl.* | 7. vasculo *Cl.* | impartientes *Cl.* | ut non *Cl.* | 8. in fide *Am.* | misericordes, *add.* modesti *Cl.* | 9. nec maledictum *Cl.* | 10. dies videre *Cl.* | 11. autem *om. Cl. Am. mg.*

Vulg.
Syrr. P. H.
Memph.
Arm. Æth.
[b] Esa. 8:12, 13.

16. καταλαλεῖσθε. om. ὑμ. ὡς κακοπ.

δικαιοσύνην, μακάριοι. [b] τὸν δὲ φόβον αὐτῶν μὴ φο-
βηθῆτε μηδὲ ταραχθῆτε· 15 κύριον δὲ τὸν ‡ χριστὸν″
ἁγιάσατε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν. ἕτοιμοι † ἀεὶ πρὸς
ἀπολογίαν παντὶ τῷ αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον περὶ τῆς
ἐν ὑμῖν ἐλπίδος, 16 * ἀλλὰ″ μετὰ πραΰτητος καὶ
φόβου· συνείδησιν ἔχοντες ἀγαθήν, ἵνα ἐν ᾧ
‡ καταλαλοῦσιν″ ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, καταισχυνθῶσιν
οἱ ἐπηρεάζοντες ὑμῶν τὴν ἀγαθὴν ἐν χριστῷ ἀνα-
στροφήν. 17 κρεῖττον γὰρ ἀγαθοποιοῦντας, εἰ ‡ θέλοι″
τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, πάσχειν ἢ κακοποιοῦντας· 18 ὅτι
καὶ χριστὸς ἅπαξ περὶ ἁμαρτιῶν ‡ ἀπέθανεν,″ δίκαιος
ὑπὲρ ἀδίκων, ἵνα ἡμᾶς προσαγάγῃ τῷ θεῷ, θανατω-
θεὶς μὲν σαρκί, ζωοποιηθεὶς δὲ † πνεύματι, 19 ἐν ᾧ καὶ
τοῖς ἐν φυλακῇ πνεύμασιν πορευθεὶς ἐκήρυξεν, 20 ἀπει-
θήσασίν ποτε, ὅτε ‡ ἀπεξεδέχετο″ ἡ τοῦ θεοῦ μακρο-
θυμία ἐν ἡμέραις Νῶε κατασκευαζομένης κιβωτοῦ,
εἰς ἣν ‡ ὀλίγοι,″ τουτέστιν ὀκτὼ ψυχαὶ διεσώθησαν
δι' ὕδατος· 21 ὃ καὶ ‡ ὑμᾶς″ ἀντίτυπον νῦν σώζει

propter iustitiam, beati. Timorem autem eorum ne timueritis, et non conturbemini,
15 dominum autem Christum sanctificate in cordibus vestris, parati semper ad satisfactionem omni poscenti vos rationem de ea quae in vobis est spe,
16 sed cum modestia et timore, conscientiam habentes bonam, ut in eo quod detrahunt de vobis confundantur qui calumniantur vestram bonam in Christo conversationem.
17 Melius est enim bene facientes, si velit voluntas dei, pati quam male facientes.
18 Quia et Christus semel pro peccatis mortuus est, iustus pro iniustis, ut nos offerret deo, mortificatus carne, vivificatus autem spiritu:
19 in quo et his qui in carcere erant spiritibus veniens praedicavit,
20 qui increduli fuerant aliquando, quando expectabat dei clementia in diebus Noe, cum fabricaretur arca, in qua pauci, id est octo animae salvae factae sunt per aquam.
21 Quod et vos nunc similis formae salvos fecit baptisma, non

15. *αει Clem. Orig.* i. bis. iii. | om. A. Syr.Pst. Arm. *Eus.* P.E. 7[c]. 14[d].
— *αιτουντι* Bℵ*C. rel. *Clem. Orig.* i. bis. iii. | *απαιτουντι* Aℵ[c]. | *επερωτωντι Orig.* in Prov. (Mai Nov. Bibl. vii. 37.) *Eus.* P.E. *bis* (mox *πιστεως Orig.* i. 468[d].)
16. *αλλα μετα* ABℵC. 13. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Arm. *Clem.* | * om. *αλλα* ς. 31. KL. *m.* Syr.Pst. (Æth.)
— *καταλαλουσιν* AℵC. 13. K. Vulg. | ‡ -*λωσιν* ς. 31. L. | -*λεισθε* B. *Clem.* 585. Syr.Hcl.*mg.*
— *ὑμων ὡς κακοποιων* AℵC. *Fuld.* ? *Tol. Harl.* Syrr.Pst.&Hcl.* Memph. Æth. | om. B. Vulg. *Cl. Am. m.* Syr. Hcl.txt. Arm. *Clem.*
— *επερεαζοντες* A. 13. L. | *επηρηαζ.* C*.
— *την αγαθην εν χριστῳ* ABℵ[c]. 13. 31. Vulg. *m.* Syrr.Pst.&Hcl.txt. Memph. Arm. (Æth.) | *την αγαθην εις χριστον* ℵ*. | *την εν χριστῳ αγαθην* KL. | *την εν χριστῳ ἁγνην* C. (Syr. Hcl.mg.) | *τὴν καλὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν ἐν χριστῷ Clem.*
17. *αγαθοποιουντες* C.
— *θελοι* ABℵC. 31. KL. *Clem.* 585. | ‡ *θελει* ς. 13*s.*
— *ει κακοπ.* ℵ*. (corr.[c]) L.
17. *κακοποιουντες* C.
18. *και*] om. ℵ. *Orig. Int.* i. 88[d].
— *ἁμαρτιων*] praem. *των* ℵ*. (om.[c]) ‖ add. *ἡμων* C[2] (ut vid.) Vulg. *Cl.* Syr. Pst. *Cypr.* 296. | add. *ὑπερ ἡμων* ℵC* ut vid. 13 *sic.* L. Memph. | add. *ὑπερ ὑμων* A. Arm. | add. hominum et propter nos Æth. | non habent B. 31. K. *Am. Tol.*
— *απεθανεν* AℵC. 13. Vulg. Syrr.Pst. &Hcl. Memph. Arm. Æth. *Cypr.* | ‡ *επαθεν* ς. B. 31. KL. (vid. ii. 21. iv. 1. et *πασχειν* in ver. 17.)
— *ἡμας* Aℵ*mg.*[c]C. 13*s.* KL. Vulg. Syr.Hcl.*mg.* Memph. Æth. *Petr. Alex.* Routh. iv. 46. *Cypr.* | *ὑμας* B. 31 *ut vid.* Syrr.Pst.&Hcl.txt. Arm. | om. ℵ*.
— *τῳ θεῳ Petr. Alex. Cypr.* | om. B. | om. *τῳ* C.
— *μεν*] ? om. A*.
— *πνευματι*] † praem. *τῳ* ς. 13. | om. ABℵC. 31. KL. Arm. *Orig.* iv. 135[a]. *Petr. Alex.*
19. *φυλακῃ*] add. *κατακεκλεισμενοις* C. *Tol. Harl.* | om. *Orig.* ii. 553[d]. iv. 135[a]. *Hil.* 306[a].
20. *απεξεδεχετο* ABℵCK *ut vid.* L. *Am. Fuld. Demid.* Arm. *Orig.* ii. 553[d]. iv. 135[a]. *cod. Orig. Int.* iii. 922[d]. (expectabant Vulg. *Cl.*) expectarent *Orig. Int.* i. 88[e]. spectaret *Tol.* retinerent *Harl.** sustinerent *Harl.*[2] (13 *n.l.*) | *ἁπαξ εδεχετο* 31. ("Codex *g.* [i. e. K.] hoc loco dubium me quodammodo reliquit inter *ἁπαξ ἐδέχετο* et *ἀπεξεδέχετο*" Matthaei.) | ‡ *ἁπαξ εξεδεχετο* ς. *Orig.* iii. 135[a]. *ed.*
20. *ἡ του θεου μακροθυμια Orig.* ii. iv. *Orig. Int.* iii. | *την του θεου μακροθυμιαν* ℵ*. *Orig. Int.* i.
— *ολιγοι* ABℵ. Vulg. *Orig.* ii. *Orig. Int.* i. iii. *Cypr.* 142. 152. | ‡ -*γαι* ς. C. 13*s.* 31. KL. Syr.Hcl. | om. Syr.Pst.
— *τουτεστιν Orig.* ii. | *τουτο εστιν* 31.
21. *ὁ St.* 3. ABℵ[c]*Tf.*C. 13. 31. KL. Vulg. Arm. *Orig. Int.* i. 88[e]. *Cypr.* 142. 152. | om. ℵ*. (? add.[1]) Æth. | *ᾧ Elz.*
— *και ὑμας* ABℵ. 31. Vulg. Syrr.Pst.& Hcl. Arm. *Orig. Int.* i. *Cypr.* bis. | ‡ *και ἡμας* ς. C. 13*s.* KL. Memph. Æth.
— *αντιτυπον νυν*] ante *και ἡμας* K. | *νυν αντιτυπον* ℵ. Vulg. (om. *νυν* Syr.Pst.)

16. *om.* de *Cl.* | 17. voluntas dei velit *Cl.* | 18. peccatis nostris *Cl.* | mortificatos *Am.*; *add.* quidem *Cl.* | vivificatos *Am.*** | 20. expectabant Dei patientiam *Cl.*

AB ℵ (C). 13. 31. KL. βάπτισμα, (οὐ σαρκὸς ἀπόθεσις ῥύπου, ἀλλὰ συνει-
δήσεως ἀγαθῆς ἐπερώτημα εἰς θεόν), δι' ἀναστάσεως
Ἰησοῦ χριστοῦ, 22 ὅς ἐστιν ἐν δεξιᾷ † θεοῦ πορευ-
θεὶς εἰς οὐρανόν, ὑποταγέντων αὐτῷ ἀγγέλων καὶ
ἐξουσιῶν καὶ δυνάμεων.
V. Ε' 6 1 Χριστοῦ οὖν παθόντος † σαρκὶ καὶ ὑμεῖς τὴν
αὐτὴν ἔννοιαν ὁπλίσασθε, ὅτι ὁ παθὼν † σαρκὶ πέπαυ-
ται ἁμαρτίας· 2 εἰς τὸ μηκέτι ἀνθρώπων ἐπιθυμίαις,
ἀλλὰ θελήματι θεοῦ τὸν ἐπίλοιπον ἐν σαρκὶ βιῶσαι
χρόνον. 3 ἀρκετὸς γὰρ † ὁ παρεληλυθὼς χρόνος † τὸ
‡ βούλημα″ τῶν ἐθνῶν ‡ κατειργάσθαι,″ πεπορευμένους
ἐν ἀσελγείαις, ἐπιθυμίαις, οἰνοφλυγίαις, κώμοις, πό-
τοις, καὶ ἀθεμίτοις εἰδωλολατρείαις· 4 ἐν ᾧ ξενίζον-
ται μὴ συντρεχόντων ὑμῶν εἰς τὴν αὐτὴν τῆς ἀσωτίας
ἀνάχυσιν, βλασφημοῦντες, 5 οἳ ἀποδώσουσιν λόγον
¶ C. τῷ ἑτοίμως ἔχοντι κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς.¶ 6 εἰς
τοῦτο γὰρ καὶ νεκροῖς εὐηγγελίσθη, ἵνα κριθῶσιν μὲν
§ Theb. κατὰ ἀνθρώπους σαρκί, ζῶσιν δὲ κατὰ θεὸν πνεύματι.
7 Πάντων δὲ τὸ τέλος ἤγγικεν· § σωφρονήσατε οὖν καὶ
νήψατε εἰς † προσευχάς, 8 πρὸ πάντων † τὴν εἰς ἑαυ-
c Prov. 10:12. τοὺς ἀγάπην ἐκτενῆ ἔχοντες, ὅτι c ἀγάπη ‡ καλύπτει″
πλῆθος ἁμαρτιῶν. 9 φιλόξενοι εἰς ἀλλήλους ἄνευ

carnis depositio sordium, sed conscientiae bonae interrogatio in deum, per resurrectionem Iesu Christi, 22 qui est in dextera dei, deglutiens mortem ut vitae aeternae heredes efficeremur, profectus in caelum, subiectis sibi angelis et potestatibus et virtutibus.
1 Christo igitur passo in carne et vos eadem cogitatione armamini, quia qui passus est carne desit a peccatis, 2 ut iam non hominum desideriis sed voluntati dei quod reliquum est in carne vivat temporis. 3 Sufficit enim praeteritum tempus ad voluntatem gentium consummandam, qui ambulaverunt in luxuriis, in desideriis, vinolentiis, comesationibus, potationibus et inlicitis idolorum cultibus; 4 in quo ammirantur non concurrentibus vobis in eandem luxuriae confusionem, blasphemantes; 5 qui reddent rationem ei qui paratus est iudicare vivos et mortuos. 6 Propter hoc enim et mortuis evangelizatum est, ut iudicentur quidem secundum homines in carne, vivant autem secundum deum in spiritu. 7 Omnium autem finis adpropinquavit: estote itaque prudentes et vigilate in orationibus, 8 ante omnia mutuam in vosmet ipsos caritatem habentes continuam, quia caritas

21. δι'] δια A.
22. θεου] † praem. του ς. Aℵ^c C. rel. | om. Bℵ*. ‖ add. deglutiens mortem ut vitae aeternae haeredes efficeremur Vulg. (et *Am. Fuld.* Arm.mg. in ed. Amstelod.)
1. παθοντος] αποθανοντος ℵ*. (corr.^c) ‖ † add. ὑπερ ἡμων ς. Aℵ^c. 13. KL. Syr.Hcl. Memph. (Arm. Æth. post σαρκι). | add. ὑπερ ὑμων ℵ*. 31. Syr.Pst. | om. BC. Vulg. Theb.
— και ὑμεις τ. αυτ..... σαρκι] om. 13.
— σαρκι 2°.] † praem. εν ς. 31. K. Vulg. *Cl.* | om. AB*Mai*ℵCL. *Am.* Arm.
— ἁμαρτιας Aℵ*C. | ἁμαρτιαις Bℵ^c. Vulg. ? Æth. (ab omnibus peccatis Syr.Pst.)
2. ανθρωπων (-πον ℵ*. corr.^c) | post επιθυμιαις C. Vulg. *Cl.*
— θεου] ανθρωπου ℵ*. (corr.^c)
3. γαρ] † add. ἡμιν ς. C. 13. 31. KL. | add. ὑμιν ℵ*. Memph. Æth. | om. ABℵ^c. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. *Clem.* 303.
3. παρεληλυθως] -θος ℵ*. (corr.^c) 13. | παραλ. A.
— χρονος] † add. του βιου ς. KL. | om. ABℵC. 13. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. *Clem.* | ante ὁ παρελ. χρον. 31.
— βουλημα ABℵC. 13. *Clem.* | ‡ θελημα ς. 31. KL.
— κατειργασθαι ABℵC² *ut vid.* *Clem.* (sic) (κατειργασασθαι C*.) | ‡ κατεργασασθαι ς. 13 *ut vid.* 31. KL.
— πορευομενους ℵ.
— οινοφλυγιαις AB² *Rul.Mai* ℵ^c C. *Clem.* | οινοφρυγιαις ℵ*. | οινοφλυγιοις B* *Rul.Mai.* | οινοφλογιαις Syr.Hcl.mg. *Graecè.*
— αθεμιτοις *Clem.* | -ταις C.
4. βλασφημουντες ABℵ^c C². 31. K (praem. και.)L. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Arm. (-ται B* *Mai*². -ταις* -τες² *Rl.*) (13 n.l.) | και βλασφημουσιν ℵ*C*. (Æth.) [Syr.Pst.]
5. οἱ αποδωσουσιν λογον] om. ℵ*. (add.^c)
— τῳ ἑτοιμως] οι (*ut vid.*) ἑτοιμως ℵ*. (corr.¹) (om. Syr.Pst.)
— εχοντι κριναι AℵC(² *ut vid.*) 13. 31. KL. Vulg. Memph. Arm. Æth. | κρινοντι B(C* *fortasse.*)
6. ζωσιν] ζησωσι ℵ^c.
7. και νηψ.] om. και ℵ*. (add.^c)
— προσευχας] † praem. τας ς. 31. KL. *Polyc.* ad Phil. vii. | om. ABℵ. 13. (προσευχην 13.)
8. παντων] † add. δε ς. 31. KL. Vulg. *Cl. Fuld. Demid. m.* Syr.Hcl. Memph. Theb. Æth. | om. A *ut vid.* Bℵ. 13. *Am. Tol. Harl.* Arm. ("Et" Syr.Pst.)
— αγαπη] praem. ἡ *Elz.* 31. | om. *St.* 3. ABℵ. 13. KL. *Clem. Rom.* 49.

22. deglutiens....efficeremur, *om. Luxov.* 1. passus est in carne *Cl.* | desiit *Cl.* | 2. desid. hominum *Cl.* | 3. consummandam his *Cl.* | *om.* in *ante* desid. *Cl.* | 7. adpropinquabit *Am.* | 8. omnia autem *Cl.* | vobismetipsis *Cl.* | continuam habentes *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. [Theb.] Arm. Æth. Rom. 12:6—8.

‡ γογγυσμοῦ·" [10] ἕκαστος καθὼς ἔλαβεν χάρισμα, εἰς
ἑαυτοὺς αὐτὸ διακονοῦντες ὡς καλοὶ οἰκονόμοι ποικί-
λης χάριτος θεοῦ· [11] [d] εἴ τις λαλεῖ, ὡς λόγια θεοῦ·
εἴ τις διακονεῖ, ὡς ἐξ ἰσχύος ἧς χορηγεῖ ὁ θεός· ἵνα
ἐν πᾶσιν δοξάζηται ὁ θεὸς διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ, ᾧ
ἐστιν ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώ-
νων. ἀμήν.
ϛ' 7 [12] Ἀγαπητοί, μὴ ξενίζεσθε τῇ ἐν ὑμῖν πυρώσει
πρὸς πειρασμὸν ὑμῖν γινομένῃ, ὡς ξένου ὑμῖν συμ-
βαίνοντος· [13] ἀλλὰ καθὸ κοινωνεῖτε τοῖς τοῦ χριστοῦ
παθήμασιν χαίρετε, ἵνα καὶ ἐν τῇ ἀποκαλύψει τῆς
[e] Matt. 5:10. δόξης αὐτοῦ χαρῆτε ἀγαλλιώμενοι. [14] [e] εἰ ὀνειδίζεσθε
ἐν ὀνόματι χριστοῦ, μακάριοι· ὅτι τὸ τῆς δόξης καὶ
¶ Theb. τὸ τοῦ θεοῦ πνεῦμα ἐφ' ὑμᾶς ἀναπαύεται. † ¶ [15] μὴ γάρ
τις ὑμῶν πασχέτω ὡς φονεὺς ἢ κλέπτης ἢ κακοποιὸς
ἢ ὡς ‡ ἀλλοτριεπίσκοπος·" [16] εἰ δὲ ὡς χριστιανός, μὴ
αἰσχυνέσθω, δοξαζέτω δὲ τὸν θεὸν ἐν τῷ ‡ ὀνόματι"
τούτῳ. [17] ὅτι ὁ καιρὸς τοῦ ἄρξασθαι τὸ κρίμα ἀπὸ
τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ· εἰ δὲ πρῶτον ἀφ' ἡμῶν, τί τὸ
[f] Prov. 11:31. τέλος τῶν ἀπειθούντων τῷ τοῦ θεοῦ εὐαγγελίῳ; [18] [f] καὶ
εἰ ὁ δίκαιος μόλις σώζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς
ποῦ φανεῖται; [19] ὥστε καὶ οἱ πάσχοντες κατὰ τὸ

cooperit multitudinem peccatorum, [9] hospitales invicem sine murmuratione, [10] unusquisque sicut accepit gratiam, in alterutrum illam administrantes sicut boni dispensatores multiformis gratiae dei; [11] si quis loquitur, quasi sermones dei, si quis ministrat, tamquam ex virtute quam administrat deus, ut in omnibus honorificetur deus per Iesum Christum, cui est gloria et imperium in saecula, amen.
[12] Carissimi, nolite peregrinari in fervore qui ad temtationem vobis fit, quasi novi aliquid vobis contingat, [13] sed communicantes Christi passionibus gaudete, ut et in revelationem gloriae eius gaudeatis exultantes. [14] Si exprobramini in nomine Christi, beati eritis, quoniam gloriae dei spiritus in vobis requiescit, ab aliis blasphematus, a vobis autem honorificatus. [15] Nemo enim vestrum patiatur quasi homicida aut fur aut maledicus aut alienorum appetitor: [16] si autem ut Christianus, non erubescat, glorificet autem deum in isto nomine. [17] Quoniam tempus ut incipiat iudicium de domu dei: si autem primum a nobis, qui finis eorum qui non credunt dei evangelio? [18] Et si iustus vix salvabitur, impius et peccator ubi parebunt? [19] Itaque et hi qui patiuntur secundum

8. *καλυπτει* AB. 13. K. Vulg. Syrr.Pst. &Hcl. *sic*. Memph. Theb. Arm. *Hil.* 626d. | ‡ *καλυψει* ϛ. ℵ. 31. L. Æth. co-operuit *m*.
9. *γογγυσμου* ABℵ. 13. Vulg. *m*. Syrr. Pst.&Hcl. Theb. Arm. ut vid. | ‡ *-μων* ϛ. 31. KL. [Memph. Æth.]
10. *καθως*] *εν ᾧ* L.
11. *ει τις* bis.] *η τις* A.
— *ει τις λαλ. ὡς λογ. θεου*] om. L. *Fuld**.
— *ἡς*] *ὡς* 31. KL.
— *δοξαζεται* 13.
— *εστιν*] om. A. 13. Arm.
— *των αιωνων*] om. 31. *Am.* Syr.Hcl. Arm. ed.
12. *πειρασ. ὑμιν Clem.* 585. | *πειρασ. ὑμων* 31.
13. *καθο St.* 3. ABℵ. 13. 31. KL. *Clem.* 585. | *καθως Elz.* Arm.
— *του χριστου Clem.* 585. | om. *του* B*Btly.* (non sic Alford diserte.)
— *χαρητε*] *χαρειτε* 13. L. | *χαιρετε Clem.*
14. *εν*] om. ℵ*. (add.c)
14. *χριστου*] praem. *Ιησου* 13. | Contra, *Cypr.* 90. 267.
— *δοξης*] add. *και δυναμεως* A. 13. Vulg. *Cl.* Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. (*Cypr.* bis.) | add. *και της δυναμεως αυτυυ* ℵ. (om. *αυτου*c.) | non habent B. 31. KL. *Am. Lux.* Syr.Pst. *Clem.* 585. *Tert.* Scorp. 12.
— *εφ' Clem.* | *επι* A *ut vid.*
— *αναπαυεται* Bℵ*. 31. KL. *Clem.* | *επαναπαυεται* A. | *επαναπεπαυεται* ℵc. | *αναπεπαυτε* (i.e. *-ται*) 13.
— fin.] † add. *κατα μεν αυτους βλασφημειται κατα δε ὑμας δοξαζεται* ϛ. 31. KL. (*Am.*) *Harl. Tol.* Syr.Hcl.* Theb. *Cypr.* 90. 267. | om. ABℵ. 13. Vulg. *Cl. Fuld. Demid.* Syrr.Pst.&Hcl.txt. Memph. Arm. Æth. *Tert.* Scorp. 12. *Clem.* non habet ad fin. loci laudati.
15. *φονευς*] add. *η λοιδορος* 31.
— *η κακοποιος Tert.* Scorp. 12. | om. K.
— *αλλοτριεπισκοπος* Bℵ. | *αλλοτριος επισκοπος* A. 31. | ‡ *αλλοτριοεπισκοπος* ϛ. 13*s*. KL. (om. *η ὡς αλλοτρ.* Syr.Pst.)
16. *χριστιανος*] *χρηστιανος* ℵ*.
— *δοξαζετω δε τον θεον*] *δοξαζεσθω δε ὁ θεος* 13.
— *τῳ ονοματι* ABℵ. 13. 31. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. *Tert.* Scorp. 12. | ‡ *τῳ μερει* ϛ. KL.
17. *ὁ καιρος*] om. *ὁ* Aℵ.
— *του θεου*] *του* mg. 31l.
— *αφ'*] *απο* B.
— *ἡμων* A*Bℵc. 13*s*. KL. Vulg. rel. | *ὑμων* A2ℵ*. 31. Æth.
— *τῳ του θεου ευαγγελιῳ*] *τῳ 'λογῳ' του θεου ευαγγελιῳ* ℵ*.
18. *ὁ ασεβης* AB2ℵ. 13. 31. KL. Vulg. Syr.Pst. Memph. Arm. Æth. *Orig. Int.* ii. 87e. | *ὁ δε ασ.* B**Mai.* Syr.Hcl.
— *ἁμαρτ.*] praem. *ὁ* Aℵ. | om. B. 13. 31. KL.

8. operit *Cl.* | 10. accipit *Am.* | 11. saecula saeculorum *Cl.* | 13. in revelatione *Cl.* | 14. beati eritis, quoniam quod est honoris gloriae et virtutis dei et qui est ejus spiritus super vos requiescit *Cl.* (*om.* "ab aliis blas. a vobis aut. honorificatus.") | 15. nemo autem *Cl.* | ut homicida *Cl.* | 17. tempus est *Cl.* | a domo *Cl.* | 19. hi *Cl.*

A B ℵ. 13. 31. KL. θέλημα τοῦ θεοῦ, † πιστῷ κτίστῃ παρατιθέσθωσαν
19. ἀγαθοποιΐαις τὰς ψυχὰς ‡ αὐτῶν″ ἐν ἀγαθοποιΐᾳ.
V. Ζ′ 8 [1] Πρεσβυτέρους * οὖν″ † ἐν ὑμῖν παρακαλῶ ὁ
συμπρεσβύτερος καὶ μάρτυς τῶν τοῦ χριστοῦ παθη-
μάτων, ὁ καὶ τῆς μελλούσης ἀποκαλύπτεσθαι δόξης
[g] Act. 20:28. κοινωνός, [2] [g] ποιμάνατε τὸ ἐν ὑμῖν ποίμνιον τοῦ θεοῦ,
ἐπισκοποῦντες μὴ ἀναγκαστῶς, ‡ ἀλλὰ″ ἑκουσίως
2. [κατὰ θεόν] * κατὰ θεόν,″ μηδὲ αἰσχροκερδῶς ἀλλὰ προθύμως·
[3] μηδ᾽ ὡς κατακυριεύοντες τῶν κλήρων ἀλλὰ τύποι
γινόμενοι τοῦ ποιμνίου· [4] καὶ φανερωθέντος τοῦ ἀρ-
χιποίμενος κομιεῖσθε τὸν ἀμαράντινον τῆς δόξης
στέφανον. [5] ὁμοίως νεώτεροι ὑποτάγητε πρεσβυτέ-
ροις, πάντες δὲ ἀλλήλοις † τὴν ταπεινοφροσύνην ἐγ-
[h] Prov. 3:34. Jac. 4:6. κομβώσασθε, ὅτι [h] ὁ θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται,
ταπεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν. [6] ταπεινώθητε οὖν ὑπὸ
τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ θεοῦ, ἵνα ὑμᾶς ὑψώσῃ ἐν
[i] Psa. 55(54):22. καιρῷ, [7] [i] πᾶσαν τὴν μέριμναν ὑμῶν ‡ ἐπιρίψαντες″
ἐπ᾽ αὐτόν, ὅτι αὐτῷ μέλει περὶ ὑμῶν. [8] νήψατε, γρηγο-

voluntatem dei, fideli creatori commendant animas suas in benefactis.
[1] Seniores ergo qui in vobis sunt obsecro consenior et testis Christi passionum, qui et eius quae in futuro revelanda est gloriae communicator. [2] Pascite qui est in vobis gregem dei, providentes non coactos sed spontanee secundum deum, neque turpis lucri gratia sed voluntarie, [3] neque ut dominantes in cleris, sed forme facti gregi ex animo: [4] et cum apparuerit princeps pastorum, percipietis inmarcescibilem gloriae coronam. [5] Similiter adulescentes subditi estote senioribus, omnes autem invicem humilitatem insinuate, quia deus superbis resistit, humilibus autem dat gratiam. [6] Humiliamini igitur sub potenti manu dei, ut vos exaltet in tempore visitationis, [7] omnem sollicitudinem vestram proicientes in eum, quoniam ipsi cura est de vobis. [8] Sobrii es-

19. πιστῳ] † praem. ὡς ϛ. 31. KL. Syrr.Pst.&Hcl. *Hil.* 1114[e]. | om. ABℵ. 13. Vulg. Memph. Arm. Æth. | πιστῶς τῳ 13.
— αυτων AℵKL. | ‡ ἑαυτων ϛ. 13s. 31. Vulg. | ante ψυχας 31. | om. B.
— αγαθοποιιᾳ Bℵ. 31. KL. Memph. | -ποιιαις A. 13. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Arm. [Æth.]
1. πρεσβυτερους ουν ABℵ. Vulg. Syr. Hcl.* Arm. | *om. ουν ϛ. 13s. 31. KL. Syr.Hcl.*txt.* Memph. | δε *m.* Syr. Pst. | etiam Æth.
— εν ὑμιν] † praem. τους ϛ. ℵ. 13s. 31. KL. Vulg. *m.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. | om. AB. (om. τους εν ὑμιν Arm.)
— αποκαλυπτεσθαι] post δοξης A.
2. θεου] χριστου B*Blc.*
— επισκοπουντες Aℵ[c]. 13. 31. KL. Vulg. *m.* (Syrr.Pst.&Hcl.) Memph. Arm. | om. Bℵ*.
— αναγκαστως] αναγκασικτως 13.
— αλλα Bℵ. 13. | ‡ αλλ᾽ ϛ. A. 31. KsL.
— ἑκουσιως] add. κατα θεον Aℵ. 13. 31. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Arm. Æth. (ad fin. ver. 3. *m.*) | *om. κατα θεον ϛ. BKL. Syr.Pst.
— μηδε Bℵ. 13. 31. K. Vulg. Syr.Hcl. Memph. | μη AL. Syr.Pst. Arm. Æth.
2. προθυμως] μακροθυμως 31.
3. om. ver. B.
4. στεφανον] ante δοξης 31.
5. ὁμοιως] add. δε ℵ*. 13. Syr.Hcl. (? add. postea οἱ 13.) | add. και οἱ 31. *m.* Arm. Æth. | praem. και Syr.Pst. | non habent ABℵ[c]KL. Vulg. Memph.
— πρεσβυτεροις] praem. τοις ℵ.
— αλληλοις] † add. ὑποτασσομενοι ϛ. 31. KL. Syr.Hcl. Æth. | om. ABℵ. 13. Vulg. *m.* Syr.Pst. Memph. Arm.
— ὁ θεος Aℵ. rel. *Clem.* 533. | om. ὁ B. *Clem.* ad Cor. xxx.
6. χειρα *Orig.* i. 489[b]. 641[c]. iii. 724[e]. | -ραν Aℵ.
— ὑψωσει 13.
— καιρῳ] add. επισκοπης A. 13. Vulg. *m.* Syr.Hcl.* Memph. Arm. Æth. (vid. cap. ii. 12.) | om. Bℵ. 31. KL. Syr. Hcl.txt. *Orig.* i. 489[b]. | in tempore congruo Syr.Pst.
7. επιριψαντες AB*ℵ. | ‡ επιρριψ. ϛ. B[2]. 13. 31. KL.
— μελει] μελλει 31. L.
— περι] ὑπερ 13.
— ὑμων] ἡμων ℵ*. (corr.[c]) 13. | de omnibus *m.*
8. ὁ αντιδ.] † praem. ὁτι ϛ. ℵ[c]. 13. 31. L. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. *Orig. Int.* ii. 86[b]. 164[e]. 195[b]. 416[e]. *Cypr.* 256. | om. ABℵ*K. *Orig.* iii. 162[a]. *Orig. Int.* iii. 372[b]. *Eus.* in Psal. 34[c]. *Lucif.* 216. | ὁ γαρ αντ. *Orig.* iii. 315[a]. (ὁ εχθρος ἡμων *Orig.* in Prov. Mai N. Biblioth. vii. 36. vid. iii. 338[e].)
8. διαβολος] praem. ὁ 13.
— τινα ante καταπ. Aℵ. 13. KL. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Æth. *Orig.* iii. bis. *Orig. Int.* ii. 86[b]. 164[e]. 195[b]. 267[a]. 416[e]. iii. iv. 606[b]. *Eus.* in. Psal. 35[a]. 58[a]. *Cypr. Lucif.* 216. | post 31. | om. B. *Orig. Int.* iii. 396[f].
— καταπιειν Bℵ. 31. KL *sic.* Memph. *Orig.* iii. 162[a]. *cod. Orig. Int.* iii. 396[f]. *Cypr. Hil.* 502[e]. (καταπιν ℵ*.) | καταπιει 13. | ‡ καταπιῃ ϛ. A. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Arm. Æth. *Orig.* iii. *bis.*) *Orig. Int.* ii. *quinquies.* iii. iv. *Eus.* in Psal. *bis. Lucif.* 216.
9. τῃ εν τῳ κοσμ.] την εν. τῳ κοσμ. ℵ*.
— τῳ κοσμῳ Bℵ. | *om. τῳ ϛ. A. 13. 31. KL.
— ὑμων] om. L. Syr.Hcl. | post αδελφοτητι 31. K.

19. commendent *Cl.*
2. in vobis est *Cl.* | coacte *Cl.* | spontaneae *Am.* | 3. formae facti gregis *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Arm. Æth.

ρήσατε, † ὁ ἀντίδικος ὑμῶν διάβολος ὡς λέων ὠρυόμε-
νος περιπατεῖ, ζητῶν τίνα ‡ καταπίειν·″ 9 ᾧ ἀντίστητε
στερεοὶ τῇ πίστει, εἰδότες τὰ αὐτὰ τῶν παθημάτων
τῇ ἐν * τῷ″ κόσμῳ ὑμῶν ἀδελφότητι ἐπιτελεῖσθαι.
Η΄ 10 Ὁ δὲ θεὸς πάσης χάριτος ὁ καλέσας ‡ ὑμᾶς″ εἰς
τὴν αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν χριστῷ [Ἰησοῦ] ὀλίγον
παθόντας, αὐτὸς ‡ καταρτίσει,″ † ‡ στηρίξει, σθενώ-
σει,″ † 11 αὐτῷ † τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
ἀμήν.
12 Διὰ Σιλουανοῦ ὑμῖν τοῦ πιστοῦ ἀδελφοῦ, ὡς λο-
γίζομαι, δι' ὀλίγων ἔγραψα παρακαλῶν καὶ ἐπιμαρτυ-
ρῶν ταύτην εἶναι ἀληθῆ χάριν τοῦ θεοῦ, εἰς ἣν
‡ στῆτε.″ 13 ἀσπάζεται ὑμᾶς ἡ ἐν Βαβυλῶνι συν-
εκλεκτή, καὶ Μάρκος ὁ υἱός μου. 14 ἀσπάσασθε
ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγάπης. εἰρήνη ὑμῖν πᾶσιν τοῖς
ἐν χριστῷ †. †.

11. σθενώσει, [θεμελιώσει].

tote, vigilate, quia adversarius
vester diabolus tamquam leo
rugiens circuit, quaerens quem
devoret; 9 cui resistite fortes
fide, scientes eandem passionem
ei quae in mundo est vestrae
fraternitatis fieri.
10 Deus autem omnis gratiae,
qui vocavit nos in aeternam
suam gloriam in Christo Iesu,
modicum passos ipse perficiet
confirmabit solidabitque. 11 Ip-
si imperium in saecula saecu-
lorum, amen.
12 Per Silvanum vobis fide-
lem fratrem, ut arbitror, bre-
viter scripsi, obsecrans et con-
testans hanc esse veram gratiam
dei, in qua et state. 13 Salutat
vos ecclesia quae est in Baby-
lone conelecta et Marcus filius
meus. 14 Salutate invicem in
osculo sancto. Gratia vobis
omnibus qui estis in Christo
Iesu.

ΠΕΤΡΟΥ Α̅.

10. ὑμας ABℵ. 13. 31. L. *Demid.* Syr. Hcl. Memph. Arm. Æth. | ‡ ἡμας ς. K. Vulg. Syr.Pst.
— δοξαν] praem. βασιλειαν και L.
— χριστῳ] praem. τῳ B.
— Ιησου A. 13. 31. KL. Vulg. Syrr.Pst. &Hcl.* Memph. Arm. Æth. | om. Bℵ. Syr.Hcl.txt.
— καταρτισει ABℵ. 13. Vulg. Arm. Æth. | ‡ -σαι ς. 31. KL. ‖ † add. ὑμας ς. 31. KL. Syr.Hcl.* Memph. Æth. | om. ABℵ. 13. Vulg. Syr.Hcl.*txt.* Arm. | qui dedit nobis cum sustinuerimus has afflictiones modicas ut corroboremur et confirmemur et stabiliamur in eo in aeternum. Syr.Pst.
— στηριξει σθενωσει ABℵ. 13. 31. KL. Vulg. Arm. Æth. | ‡ στηριξαι σθενωσαι ς. ‖ † add. θεμελιωσαι ς. Syr. Hcl. Memph. | θεμελιωσει ℵ. 13. 31. KL. Arm. | om. AB. Vulg. Syr.Pst. Æth.
11. το κρατος AB. *Am. Fuld.* Æth. | † praem. ἡ δοξα και ς. ℵL. Vulg. *Cl. Demid. Tol.* Syrr.(Pst.)&Hcl. laus potentia et gloria Syr.Pst. | το κρατος και ἡ δοξα 13. 31. Memph. Arm. | ἡ δοξα κρατος K.
— των αιωνων] om. B. Memph. Arm.
12. Σιλουανου] Σιλβανου B(?***.)
— του πιστου] ? om. του B*Btly.*? | post αδελφου 13.
— ταυτην] praem. και ℵ*. (om.c)
— του θεου] om. του 13.
— στητε ABℵ. 13. | ‡ ἑστηκατε ς. 31. KL. (vid. Rom. v. 2. 1 Cor. xv. 2.)
13. Βαβυλωνι] add. εκκλησια ℵ. (Vulg.) Syr.Pst. Arm. | non habent AB. rel. *Orig.* iii. 440b. *Euseb.* H.E. ii. 5 (65.)
14. αγαπης] ἁγιῳ Vulg. Syr.Pst. (vid. Rom. xvi. 16. 1 Cor. xvi. 20. 2 Cor. xiii. 12. 1 Thes. v. 26.)
— ειρηνη] -νης ℵ*.
— χριστῳ] † add. Ιησου ς. ℵ. 31. KL. Vulg. et *Am.* Syr.Hcl. Memph. Arm. | om. AB. 13 *ut vid. Fuld. Demid. Harl.* Syr.Pst. Æth.
— fin.] † add. αμην ς. ℵ. 31. KL. Vulg. *Cl. Fuld.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. | om. AB. 13. *Am. Harl.* Memph. Æth.

Subscriptio, Πετρου α̅ ABℵ. | του ἁγιου αποστολου Πετρου καθολικη επιστολη α̅ στιxx CΛς L. (de K. sil. Matthaei).

8. et vigilate *Cl.* | 9. in fide *Cl.* | fraternitati *Cl.* | 10. confirmavit *Am.* | 11. gloria et imperium *Cl.* | 12. fidelem fratrem vobis *Cl.* | in qua statis *Cl.* | 13. coelecta *Cl.* | 14. fin. *add.* amen *Cl.*

ΠΕΤΡΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Β'.

ABℵ[C]. 13. 31. KL.

Α'

1 Συμεὼν Πέτρος δοῦλος καὶ ἀπόστολος Ἰησοῦ
χριστοῦ τοῖς ἰσότιμον ἡμῖν λαχοῦσιν πίστιν ἐν δικαι-
οσύνῃ τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ χριστοῦ·
§C. 2 § χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη ἐν ἐπιγνώσει τοῦ
θεοῦ καὶ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν. 3 ὡς πάντα ἡμῖν
τῆς θείας δυνάμεως αὐτοῦ τὰ πρὸς ζωὴν καὶ εὐσέ-
βειαν δεδωρημένης διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ καλέσαν-
τος ἡμᾶς ‡ἰδίᾳ δόξῃ καὶ ἀρετῇ,'' 4 δι' ὧν τὰ μέγιστα
‡ καὶ τίμια ἡμῖν'' ἐπαγγέλματα δεδώρηται, ἵνα διὰ
τούτων γένησθε θείας κοινωνοὶ φύσεως, ἀποφυγόντες
τῆς ἐν *τῷ'' κόσμῳ ἐν ἐπιθυμίᾳ φθορᾶς. 5 καὶ αὐτὸ
τοῦτο δὲ σπουδὴν πᾶσαν παρεισενέγκαντες ἐπιχορη-
γήσατε ἐν τῇ πίστει ὑμῶν τὴν ἀρετήν, ἐν δὲ τῇ ἀρετῇ
τὴν γνῶσιν, 6 ἐν δὲ τῇ γνώσει τὴν ἐγκράτειαν, ἐν δὲ
τῇ ἐγκρατείᾳ τὴν ὑπομονήν, ἐν δὲ τῇ ὑπομονῇ τὴν
εὐσέβειαν, 7 ἐν δὲ τῇ εὐσεβείᾳ τὴν φιλαδελφίαν, ἐν δὲ
τῇ φιλαδελφίᾳ τὴν ἀγάπην. 8 ταῦτα γὰρ ὑμῖν ὑπάρ-

3. ὡς *[τὰ]'' πάντα

1 Simon Petrus servus et
apostolus Iesu Christi his qui
coaequalem nobis sortiti sunt
fidem in iustitia dei nostri et
salvatoris Iesu Christi. 2 Gra-
tia vobis et pax adimpleatur
in agnitione dei et Christi
Iesu domini nostri, 3 quomodo
omnia nobis divinae virtutis
suae quae ad vitam et pieta-
tem donata est per cognitionem
eius qui vocavit nos propria
gloria et virtute, 4 per quam
maxima et praetiosa nobis
promissa donavit, ut per haec
efficiamini divinae consortes
naturae, fugientes eius quae in
mundo est concupiscentiae
corruptionem. 5 Vos autem
curam omnem subinferentes
ministrate in fide vestra vir-
tutem, in virtute autem scien-
tiam, 6 in scientia autem ab-
stinentiam, in abstinentia au-
tem patientiam, in patientia
autem pietatem, 7 in pietate
autem amorem fraternitatis, in
amore autem fraternitatis ca-
ritatem. 8 Haec autem omnia si
vobiscum adsint et superent,

Inscriptio
ΠΕΤΡΟΥ Β̅
in ABℵ.
ΠΕΤΡΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ Β̅
in C. 13.
ΠΕΤΡΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ
in 31. K.
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
ΠΕΤΡΟΥ in L.

1. *Συμεων* Aℵ. 13. 31. KL. Æth. | *Σιμων* B. Vulg. Memph. Theb. (*Σειμων* B* *Mai* ed. 2.) | om. C *ut vid.*
— *και αποστολος*] om. Syr.Bdl.
— *ισοτιμον*] *-μοις* 13.
— *εν δικαιοσυνῃ*] *εις δικαιοσυνην* ℵ.
— *θεου*] *κυριου* ℵ. Theb. (om. *θεου και Ιησου* *Am.*)
— *σωτηρος*] add. *ἡμων* *Elz.* Syr.Bdl. Memph. Theb. Arm. cdd. Æth.
2. *Ιησου*] add. *χριστου* AℵL. *m.* Syrr. Bdl.&Hcl. Memph. Arm. Æth. | praem. *χριστου* 13. Vulg. *Cl.* | om. BC. 31. K. (om. ver. Theb.)
2. *του κυριου ἡμων* (om. *του θεου και Ιησου*) *Am. Fuld. Demid. Harl.*
3. *παντα*] praem. *τα* Aℵ. 13. | om. *τα* BC. 31. KL.
— *προς ζωην*] *προς τον θεον και ζωην* ℵ*. (corr.[c])
— *δεδωρημενης*] *-μενα* K. (donata sunt Vulg. *Cl.* donata est *Am.*)
— *ιδιᾳ δοξῃ και αρετῃ* AℵC. 13. Vulg. Memph. Theb. (Arm.) Æth. | ‡ *δια δοξης και αρετης* ς. B. 31. KL. Syrr. Bdl.&Hcl. *ut vid.* | sua inlustri virtute *m.* (bis.)
4. *μεγιστα και τιμια ἡμιν* (A)C. 13. 31. Vulg. Syrr.Bdl.&Hcl. (Memph. Theb.) (Arm.) (Æth.) (*ὑμιν* A. Syrr.Bdl.& Hcl.*mg.*) | *τιμια και μεγιστα ἡμιν* B. *m* (bis.) | *τιμια ἡμιν και μεγιστα* ℵKL. | ‡ *μεγιστα ἡμιν και τιμια* ς.
4. *κοινωνοι*] post *φυσεως* ℵ.
— *της*] *την* ℵ.
— *τῳ κοσμῳ* ABℵ. (Arm.) | *om. *τῳ* ς. C. 13*s*. 31. KL *sic.*
— *εν επιθυμιᾳ* AB. 31. K*s*L. Æth. *Platt* (om. in ed. Rom.) | *επιθυμιας και* C. | *επιθυμιας* 13. Vulg. Syr.Bdl. Memph. Theb. (Arm.) | *επιθυμιαν* ℵ. Syr.Hcl. ut vid. (postea *και φθορας* Syr.Hcl.mg. *Gr.* | (in cupiditate perditae vitae *m.*bis.)
5. *και αυτο τουτο δε* BC*. 31. KL. (Theb.) (Æth.) | *και αυτο δε τουτο* ℵC[2]. 13 *sic.* Syrr.Bdl.&Hcl. *sic* Arm. | *και αυτοι δε* A. | vos autem Vulg. [Memph.] sed et vos *m.*
— *πασαν* Syrr.Bdl.&Hcl.* | om. C. *Am.** (add.[1]) Syr.Hcl.*txt.* | omnes *m.*

---

1. iis qui *Cl.* | nobiscum *Cl.* | 2. cognitione *Cl.* | om. dei et Christi Jesu *Am.* | 3. donata sunt *Cl.* | 4. per quem *Cl.* | 5. omnem *om. Am**. (add.[1]) | 8. haec enim si *Cl.*

Vulg. Syrr. Bdl. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

χοντα καὶ πλεονάζοντα οὐκ ἀργοὺς οὐδὲ ἀκάρπους
καθίστησιν εἰς τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ
ἐπίγνωσιν· 9 ᾧ γὰρ μὴ πάρεστιν ταῦτα, τυφλός ἐστιν,
μυωπάζων, λήθην λαβὼν τοῦ καθαρισμοῦ τῶν πάλαι
αὐτοῦ ‡ ἁμαρτημάτων.″ 10 διὸ μᾶλλον, ἀδελφοί, σπου-
δάσατε βεβαίαν ὑμῶν τὴν κλῆσιν καὶ ἐκλογὴν ποιεῖ-
σθαι· ταῦτα γὰρ ποιοῦντες οὐ μὴ πταίσητέ ποτε.
11 οὕτως γὰρ πλουσίως ἐπιχορηγηθήσεται ὑμῖν ἡ εἴσο-
δος εἰς τὴν αἰώνιον βασιλείαν τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ
σωτῆρος Ἰησοῦ χριστοῦ.

9. ἁμαρτιῶν Β′

12 Διὸ ‡ μελλήσω″ ‡ ἀεὶ ὑμᾶς″ ὑπομιμνήσκειν περὶ
τούτων, καίπερ εἰδότας καὶ ἐστηριγμένους ἐν τῇ παρ-
ούσῃ ἀληθείᾳ. 13 δίκαιον δὲ ἡγοῦμαι, ἐφ᾽ ὅσον εἰμὶ ἐν
τούτῳ τῷ σκηνώματι, διεγείρειν ὑμᾶς ἐν ὑπομνήσει·
14 εἰδὼς ὅτι ταχινή ἐστιν ἡ ἀπόθεσις τοῦ σκηνώματός
μου, καθὼς καὶ ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς χριστὸς ἐδή-
λωσέν μοι. 15 σπουδάσω δὲ καὶ ἑκάστοτε ἔχειν ὑμᾶς
μετὰ τὴν ἐμὴν ἔξοδον τὴν τούτων μνήμην ποιεῖσθαι.

16 Οὐ γὰρ σεσοφισμένοις μύθοις ἐξακολουθήσαν-
τες ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
χριστοῦ δύναμιν καὶ παρουσίαν, ἀλλ᾽ ἐπόπται γενη-
θέντες τῆς ἐκείνου μεγαλειότητος. 17 λαβὼν γὰρ παρὰ
θεοῦ πατρὸς τιμὴν καὶ δόξαν φωνῆς ἐνεχθείσης αὐτῷ
τοιᾶσδε ὑπὸ τῆς μεγαλοπρεποῦς δόξης, a Οὗτός ἐστιν
ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, εἰς ὃν ἐγὼ εὐδόκησα. 18 καὶ

17. ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός μου οὗτός ἐστιν

a Matt. 3:17. 17:5. et parr.

non vacuos nec sine fructu vos constituent in domini nostri Iesu Christi cognitione: 9 cui enim non praesto sunt haec, caecus est et manu temptans, oblivionem accipiens purgationis veterum suorum delictorum. 10 Quapropter, fratres, magis agite ut per bona opera certam vestram vocationem et electionem faciatis: haec enim facientes non peccabitis aliquando. 11 Sic enim abundanter ministrabitur vobis introitus in aeternum regnum domini nostri et salvatoris Iesu Christi.

12 Propter quod incipiam vos semper commonere de his, et quidem scientes et confirmatos in praesenti veritate. 13 Iustum autem arbitror, quandiu sum in hoc tabernaculo, suscitare vos in commonitione, 14 certus quod velox est depositio tabernaculi mei, secundum quod et dominus noster Iesus Christus significavit mihi. 15 Dabo autem operam et frequenter habere vos post obitum meum ut horum memoriam faciatis.

16 Non enim doctas fabulas secuti notam fecimus vobis domini nostri Iesu Christi virtutem et praesentiam sed speculatores facti illius magnitudinis. 17 Accipiens enim a deo patre honorem et gloriam, voce delapsa ad eum huiuscemodi a magnifica gloria, Hic est filius meus dilectus, in quo mihi conplacui. 18 Et hanc vocem

---

5. *επιχορηγησατε*] *χορηγησατε* ℵ*. (corr.[1])
— *ὑμων*] *ἡμων* C.
7. *την ευσεβια* ℵ.
8. *ὑπαρχοντα* BℵC. 13. 31. KL. Syr.Hcl. Memph. Arm. | *παροντα* A. Syr.Bdl. *ut vid.* Theb. Æth. *ut vid.* (adsint Vulg. sint *m.*)
— *ακαρπους*] add. *ουδ* ℵ*. (corr.[1])
— *ἡμων Ιησου χριστου*] om. Syr.Hcl.
9. *ἁμαρτηματων* AℵK. Vulg. *m.* Arm. | ‡ *ἁμαρτιων* ς. BC. 13. 31. L.
10. *σπουδασατε*] add. *ἱνα δια των καλων εργων* A (et mox *ποιεισθε*) ℵ. Vulg. Syrr.Bdl.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. (*ὑμων εργων* A. Syr.Bdl. Æth.) | add. *δι᾽ αγαθων εργων ὑμων* 13. | non habent BC. 31. KL.
— *κλησιν*] *παρακλησιν* A.
— *ποτε*] om. A. Æth.
11. *ἡ εισοδος*] om. *ἡ* ℵ. ‖ add. *ἡ* K.
— *αιωνιον*] *-νιαν* C*.

11. *ἡμων*] post *και σωτηρος* A. Æth. | in utroque loco Syr.Bdl. (*bis* Memph. Theb.)
12. *μελλησω* ABℵC. Vulg. Memph. Theb. Arm. Æth. (13 n. l.) | ‡ *ουκ αμελησω* ς. 31. KL. Syrr.Bdl.&Hcl.
— *αει* ante *ὑμας* BC. 31. KL. Arm. (13 n. l.) | ‡ post ς. A. Vulg. Syrr. Bdl.*sic*&Hcl. Memph. Æth. (*αει περι τουτων ὑπομιμνησκειν ὑμας* ℵ.) | om. *αει* Theb.
— *καιπερ ειδοτας* ad fin. ver.] om. ℵ*. (marg.[c])
— *ειδοτας*] *ειδοντας* 13.
13. om. .... *διεγ. ὑμας* ℵ*. (mg.[c])
— *τῳ*] om. C* *ut vid.*
— *διεγειρειν*] *διεγεριν* ℵ[c].
— *ὑπομνησει*] praem. *τῃ* Aℵ. | om. BC. 13*s*. 31. KL.
14. *καθως και ὁ κυριος ἡμων*] om. ℵ.
15. *σπουδασω* ABC. rel. | *-ζω* ℵ. 31. Arm. satagite Syrr.Bdl.&Hcl.

15. *δε*] *τε* 13.
— *μνημην*] *μνειαν* 13.
16. *δυναμιν*] add. *τε* 13. 31.
— *γενηθεντες*] *γεννηθ.* A*.
17. *θεου*] praem. *του* ℵC. | om. AB. 13. 31. KL.
— *ενεχθεισης*] *ανεχθ.* C[3].
— *αυτῳ*] post *τοιασδε* C*. 13.
— *οὑτος εστιν ὁ υἱος μου ὁ αγαπητος* AℵC. 13. 31. KL. Vulg. Syrr.Bdl.& Hcl. Memph. Theb. Arm. (Æth.) | *ὁ υἱος μου ὁ αγαπ. μου οὑτος εστιν* B.
— *εις ὁν*] *εν ᾡ* 13.
— *εγω*] om. 13. Syr.Hcl.
— *ευδοκησα*] *ηυδοκ.* A. 13. 31. ‖ add. ipsum audite Vulg. *Cl.* (non *Am.*)

---

10. magis satagite *Cl.* | 12. confirmatos vos *Cl.* | 16. *om.* et praesentiam *Am.* | 17. *fin. add.* ipsum audite *Cl.*

ABℵC. 13 31. KL.

ταύτην τὴν φωνὴν ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐξ οὐρανοῦ
ἐνεχθεῖσαν σὺν αὐτῷ ὄντες ἐν ‡ τῷ ἁγίῳ ὄρει.″ 19 καὶ
ἔχομεν βεβαιότερον τὸν προφητικὸν λόγον, ᾧ καλῶς
ποιεῖτε προσέχοντες, (ὡς λύχνῳ φαίνοντι ἐν αὐχμηρῷ
τόπῳ, ἕως οὗ ἡμέρα διαυγάσῃ καὶ φωσφόρος ἀνα-
τείλῃ), ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν· 20 τοῦτο πρῶτον γινώ-
σκοντες, ὅτι πᾶσα προφητεία γραφῆς ἰδίας ἐπιλύσεως
οὐ γίνεται. 21 οὐ γὰρ θελήματι ἀνθρώπου ἠνέχθη
‡ προφητεία ποτέ,″ ‡ ἀλλὰ″ ὑπὸ πνεύματος ἁγίου φε-
ρόμενοι ἐλάλησαν † ἅγιοι θεοῦ ἄνθρωποι.

21. ποτὲ προφητεία
— ἐλάλησαν ἀπὸ θεοῦ

Γ II.

[b] Matt. 24:11.

[c] Jud. 4.

[b] 1 Ἐγένοντο δὲ καὶ ψευδοπροφῆται ἐν τῷ λαῷ,
ὡς καὶ ἐν ὑμῖν ἔσονται ψευδοδιδάσκαλοι, οἵτινες πα-
ρεισάξουσιν αἱρέσεις ἀπωλείας, [c] καὶ τὸν ἀγοράσαντα
αὐτοὺς δεσπότην ἀρνούμενοι, ἐπάγοντες ἑαυτοῖς ταχι-
νὴν ἀπώλειαν· 2 καὶ πολλοὶ ἐξακολουθήσουσιν αὐτῶν
ταῖς ‡ ἀσελγείαις,″ δι᾽ οὓς ἡ ὁδὸς τῆς ἀληθείας βλασ-
φημηθήσεται· 3 καὶ ἐν πλεονεξίᾳ πλαστοῖς λόγοις
ὑμᾶς ἐμπορεύσονται, οἷς τὸ κρῖμα ἔκπαλαι οὐκ ἀργεῖ,
¶ Theb. καὶ ἡ ἀπώλεια αὐτῶν οὐ νυστάζει.¶ 4 [d] εἰ γὰρ ὁ θεὸς
[d] Jud. 6. ἀγγέλων ἁμαρτησάντων οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ ‡ σειροῖς″
ζόφου ταρταρώσας παρέδωκεν εἰς κρίσιν ‡ τηρουμέ-
νους,″ 5 καὶ ἀρχαίου κόσμου οὐκ ἐφείσατο, ‡ ἀλλὰ″
ὄγδοον Νῶε δικαιοσύνης κήρυκα ἐφύλαξεν, κατακλυ-

nos audivimus de caelo allatam, cum essemus cum ipso in monte sancto, 19 et habemus firmiorem profeticum sermonem, cui bene facitis adtendentes quasi lucernae lucenti in caliginoso loco, donec lucescat dies et lucifer oriatur in cordibus vestris, 20 hoc primum intellegentes quod omnis prophetia scripturae propria interpraetatione non fit: 21 non enim voluntate humana allata est aliquando prophetia, sed spiritu sancto inspirati locuti sunt sancti dei homines.

1 Fuerunt vero et pseudoprophetae in populo, sicut et in vobis erunt magistri mendaces, qui inducent sectas perditionis, et eum qui emit eos dominum negant, superducentes sibi celerem perditionem, 2 et multi sequentur eorum luxurias, per quos via veritatis blasphemabitur, 3 et in avaritia fictis verbis de vobis negotiabuntur, quibus iudicium iam olim non cessat, et perditio eorum non dormitat. 4 Si enim deus angelis peccantibus non pepercit, sed rugientibus inferni detractos in tartarum tradidit in iudicium cruciandos reservari, 5 et originali mundo non pepercit, sed octavum Noe iustitiae praeconem custodivit.

---

18. ταυτην την φωνην .... ενεχθεισαν] ταυτης της φωνης .... ενεχθησις (i.e. -θεισης) 13. ‖ ἡμεις] ὑμεις *St.* 3 (sph.)
— εξ BC. 13. 31. K*s*L. | εκ του Aℵ.
— τῳ ἁγιῳ ορει BC*. 13. Arm. | ‡ τῳ ορει τῳ ἁγιῳ ϛ. AℵC³. 31. KL. Vulg.
19. βεβαιοτερον] -ωτερον A.
— αυχμηρῳ] αχμηρῳ A.
— ἡμερα] praem. ἡ ℵ. 13. 31. | om. ABCKL.
— διαυγασῃ] -σει 13.
— φωσφορος] εωσφορος Syr.Hcl.*mg. Gr.*
21. προφητεια ante ποτε BC. 13. 31. K. Syr.Hcl. Memph. Theb. | ‡ post ϛ. AℵL. Vulg. Syr.Bdl. Arm. [Æth. om. ου γαρ...ποτε Æth.]
— αλλα Bℵ. | ‡ αλλ᾽ ϛ. AC. 13*s*. 31. K*s*L.
— ελαλησαν] † add. οἱ ϛ. | om. ABℵC. 13. 31. KL.
— ἁγιοι θεου (A)ℵ. 13. 31. KL. Vulg. Syr.Bdl. Æth. (του θεου A.) | απο θεου B. Syr.Hcl. (Memph.) Arm. | απο θεου ἁγιοι C. | homines sancti (om. θεου) Theb.
1. εν τῳ λαῳ] om. ℵᶜ. Theb. | in mundo Syr.Bdl.
— ἑαυτοις] αυτοις B**Rul. Mai.* 31.
— απωλειαν] praem. την 13.
2. εξακολουθησουσιν] -σωσιν 13.
— ασελγειαις ABℵC. 13. 31. KL. Vulg. Syrr.Bdl.&Hcl. Theb. Arm. Æth. | ‡ απωλειαις ϛ. Memph. (vid. ver. 1.)
— ὁδος Bℵ*C. rel. Vulg. Syrr.Bdl.&Hcl. Memph. Arm. vid. *Clem.* 83. | δοξα Aℵᶜ. Theb. Æth.
3. ὑμας] post εμπορευσονται 31. | ante λογοις K.
— εμπορευσονται] εκπορευσ. ℵ*. (corr.ᶜ)
— ουκ αργει] καταργει 31.
— νυσταζει] -ταξει 31. KL.
4. ει] η ℵ*. (corr.*)
— σειροις ABℵC. | ‡ σειραις ϛ. 13*s*. 31. K*s*L. Syrr.Bdl.&Hcl. Memph. Arm. rudentibus Vulg. *Cl.* rugientibus *Am.* (sed indidit eos in incendium judicii ignoti Æth.)
4. ζοφου Bℵᶜ C. rel. | ζοφοις Aℵ*. | inferni Vulg.
— τηρουμενους B*Mai*C*. 31. KL. Syr. Hcl.txt. Arm. | κολαζομενους τηρειν Aℵ. (13 -ρεισθαι) (Syrr.Bdl.&Hcl.*) Memph. | *add. ead.* C². (vid. ver. 9.) | cruciandos in judicium (in jud. cruc. *Am.*) reservari Vulg. et moveant in cruciatu judicii Æth. | ‡ τετηρημενους ϛ. (? om. εις κρισιν B*Bch.*; ctra, *Bic.*)
5. αλλα ABℵCL. | ‡ αλλ᾽ ϛ. 13*s*. 31. K*s*.
— κοσμῳ] κοσμον ℵ*. (corr.ᶜ)
6. καταστροφῃ AℵC². 13. 31. KL. Vulg. Syrr.Bdl.&Hcl. Æth. | om. BC*. Memph. (Arm.)

19. dies *ante* lucescat *Am.*** *Cl.* (elucescat *Cl.*)
1. introducent *Cl.* | 2. sequuntur *Am.* | 3. *om.* in *Am**. | 4. rudentibus *Cl.* | cruciandos in iudicium *Cl.*

Vulg.
Syrr.Bdl. H.
Memph. (Theb.)
Arm. Æth.
[e] Jud. 7.
6. [καταστροφῇ]
[f] Jud. 8.
[g] Jud. 9.
[h] Jud. 10.
§ Theb.
13. ἀδικούμενοι μισθ. ἀδικ.
[i] Jud. 12.
13. ἐν ταῖς ἀπάταις
14. ἀκαταπάστους

σμὸν κόσμῳ ἀσεβῶν ἐπάξας, [6] [e] καὶ πόλεις Σοδόμων
καὶ Γομόῤῥας τεφρώσας καταστροφῇ κατέκρινεν,
ὑπόδειγμα μελλόντων ἀσεβεῖν τεθεικώς, [7] καὶ δίκαιον
Λὼτ καταπονούμενον ὑπὸ τῆς τῶν ἀθέσμων ἐν ἀσελ-
γείᾳ ἀναστροφῆς ‡ ἐρύσατο·″ [8] βλέμματι γὰρ καὶ ἀκοῇ
ὁ δίκαιος ἐγκατοικῶν ἐν αὐτοῖς ἡμέραν ἐξ ἡμέρας
ψυχὴν δικαίαν ἀνόμοις ἔργοις ἐβασάνιζεν· [9] οἶδεν
κύριος εὐσεβεῖς ἐκ πειρασμοῦ ῥύεσθαι, ἀδίκους δὲ εἰς
ἡμέραν κρίσεως κολαζομένους τηρεῖν· [10] [f] μάλιστα δὲ
τοὺς ὀπίσω σαρκὸς ἐν ἐπιθυμίᾳ μιασμοῦ πορευομέ-
νους καὶ κυριότητος καταφρονοῦντας. τολμηταί, αὐ-
θάδεις, δόξας οὐ τρέμουσιν βλασφημοῦντες· [11] [g] ὅπου
ἄγγελοι ἰσχύϊ καὶ δυνάμει μείζονες ὄντες, οὐ φέρουσιν
κατ᾽ αὐτῶν [παρὰ κυρίῳ] βλάσφημον κρίσιν. [12] [h] οὗτοι
δέ, ὡς ἄλογα ζῶα ‡ γεγεννημένα φυσικὰ″ εἰς ἅλωσιν
καὶ φθοράν, § ἐν οἷς ἀγνοοῦσιν βλασφημοῦντες ἐν τῇ
φθορᾷ αὐτῶν ‡ καὶ φθαρήσονται″ [13] κομιούμενοι
μισθὸν ἀδικίας. ἡδονὴν ἡγούμενοι τὴν ἐν ἡμέρᾳ τρυ-
φήν, [i] σπίλοι καὶ μῶμοι, ἐντρυφῶντες ἐν ταῖς ‡ ἀγά-
παις″ αὐτῶν συνευωχούμενοι ὑμῖν, [14] ὀφθαλμοὺς
ἔχοντες μεστοὺς μοιχαλίδος καὶ ἀκαταπαύστους ἁμαρ-
τίας, δελεάζοντες ψυχὰς ἀστηρίκτους, καρδίαν γε-
γυμνασμένην ‡ πλεονεξίας″ ἔχοντες, κατάρας τέκνα,

diluvium mundo impiorum inducens, [6] et civitates Sodomorum et Gomorraeorum in cinerem redigens eversione damnavit, exemplum eorum qui impie acturi sunt ponens, [7] et iustum Loth oppressum a nefandorum iniuria conversatione eruit: [8] aspectu enim et auditu iustus erat habitans apud eos qui de die in diem animam iustam iniquis operibus cruciabant: [9] novit dominus pios de temptatione eripere, iniquos vero in diem iudicii cruciandos reservare, [10] magis autem eos qui post carnem in concupiscentia inmunditiae ambulant dominationemque contemnunt. Audaces, sibi placentes, sectas non metuunt facere blasphemantes, [11] ubi angeli, fortitudine et virtute cum sint maiores, non portant adversum se execrabile iudicium: [12] hi vero velut inrationabilia pecora naturaliter in captionem et in perniciem in his quae ignorant blasphemantes in corruptione sua et peribunt, [13] percipientes mercedem iniustitiae, voluptatem existimantes diei dilicias, coinquinationes et maculae diliciis affluentes in conviviis luxuriantes vobiscum, [14] oculos habentes plenos adulterio et incessabili delicto, pellicentes animas instabiles, cor exercitatum avaritia habentes, maledictionis filii,

---

6. *ασεβειν*] *ασεβεσι* B.
7. *Λωτ*] *Λωθ* B*(*Rul.Mai.*) *Arm. Fuld.*
— *αναστροφης*] *-φη* A.
— *ερυσατο* B**Rul.Mai.* | ‡ *ερρυσ.* ϛ. AB²ℵC. 13. 31. KsL.
8. *ὁ δικ.* Syr.Hcl. | om. *ὁ* B.
9. *πειρασμου* Vulg. Syr.Bdl. Arm. Æth. | *-μων* ℵ*. (corr.ᶜ) 31. *Tol.* Syr.Hcl. Memph.
— *ῥυεσθαι*] *ῥυσασθαι* 31.
— *αδικους δε*] add. *περιφυλακισμενους* ℵ* Tregelles (sed *πεφυλακισμενους* Tisch.) corr.ᶜ
— *ἡμεραν*] *ηραν* ℵ.
10. *επιθυμιᾳ*] *-ας* ℵ*. | *-αις* C. Syrr.Bdl. &Hcl. Memph.
— *πορευομενους*] *πορνευομ.* 31.
— *καταφρονουντας*] *-τες* A.
— *δοξας ου τρεμουσιν βλασφημουντες*] sectas non metuunt introducere (facere *Am.*) blasphemantes Vulg.
11. *ου φερουσιν*] *ανον ουχ ὑποφερουσιν* K*mg.*
11. *παρα κυριῳ* BℵC. 31. KL. *Tol.* Syr. Hcl.* Arm. Domini *m.* | om. A. 13. Vulg. Syrr.Bdl.&Hcl.*txt.* Memph. Arm. *Gb.* Æth.
12. *οὑτοι δε*] *αυτοι δε* ℵ.
— *γεγεννημενα* ante *φυσικα* ABℵC. 13. (31.) Syrr.Bdl.&Hcl. Arm. | ‡ post ϛ. KL. (*m.*) naturaliter Vulg. [Æth.] | *γεγενημενα* *St.*3. A²ℵ. 13. KL. | *γενημενα* 31.
— *αγνοουσιν βλασφημουντες* Vulg. | *αγνοουντες βλασφημουσιν* ℵ.
— *και φθαρησονται* ABℵ*C*. *Am. Fuld.* Syr.Hcl. Æth. | ‡ *καταφθαρησονται* ϛ. ℵᶜC². 13*s.* 31. KL. Vulg. *Cl. m.* Syr.Bdl. Memph. Theb. Arm.
13. *κομιουμενοι* AℵᶜC. 13. 31. KL. Vulg. *m.* Syr.Hcl. Memph. Theb. Æth. | *αδικουμενοι* Bℵ*. Syr.Bdl. (Arm.)
— *τρυφην*] *τροφην* K.
— *αγαπαις* A(corr.¹)B. Vulg. Syrr.Bdl. &Hcl.*mg.* (Æth.) [Theb.] voluptatibus *m.* | ‡ *απαταις* ϛ. A*ℵC. 13. 31. KL. Syr.Hcl.txt. Memph. Arm.
13. *αυτων*] add. *σπιλαδες* C. | om. *αυτων* *Am.*
14. *μοιχαλιδος* BC. 31. KL. | *μοιχαλιας* Aℵ. 13.
— *ακαταπαυστους* ℵC. 31. KL. (Memph.) Theb. Arm. | *-παστους* AB. | *-παυστου* 13. Vulg. (Syrr.Bdl.&Hcl.) | incessabilis delicti Vulg. *Cl.* incessabili delicto *Am.* incessabiles delicti *Fuld.* indesinentis delicti *Tol.* incessabiles delectis *m.*
— *ἁμαρτιας*] *-τιαις* ℵ.
— *πλεονεξιας* ABℵC. 13. 31. K*sic*L. Vulg. Syrr.Bdl.&Hcl. Memph. Arm. | ‡ *πλεονεξιαις* ϛ. Theb. (cor exercitatum; cupidi et maledicti *m.*)

7. Lot *Cl.* | injuria ac luxuriosa conversatione eripuit *Cl.* | 9. reservare cruciandos *Cl.* | 10. metuunt introducere blas. *Cl.* | 12. sui peribunt *Cl.* | 13. voluntatem *Am.* | coinquinationis *Am.* | conviviis suis *Cl.* | 14. adulterii et incessabilis delicti pellicientes *Cl.*

ABℵC.
13. 31.
KL.

15. om. ὃς et leg. ἠγάπησαν

[k] Jud. 13.

[l] Jud. 16.

20. κυρίου '[ἡμῶν]"

[m] Matt. 12:45.

[n] Prov. 26:11.

22. κύλισμα

15 καταλιπόντες † εὐθεῖαν ὁδὸν ἐπλανήθησαν, ἐξακο-
λουθήσαντες τῇ ὁδῷ τοῦ Βαλαὰμ τοῦ Βοσόρ, ὃς
μισθὸν ἀδικίας ἠγάπησεν, 16 ἔλεγξιν δὲ ἔσχεν ἰδίας
παρανομίας· ὑποζύγιον ἄφωνον ἐν ἀνθρώπου φωνῇ
φθεγξάμενον ἐκώλυσεν τὴν τοῦ προφήτου παραφρο-
νίαν. 17 [k] οὗτοί εἰσιν πηγαὶ ἄνυδροι, * καὶ" ‡ ὁμίχλαι"
ὑπὸ λαίλαπος ἐλαυνόμεναι, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους
† τετήρηται. 18 [l] ὑπέρογκα γὰρ ματαιότητος φθεγγόμε-
νοι, δελεάζουσιν ἐν ἐπιθυμίαις σαρκὸς ἀσελγείαις,
τοὺς ‡ ὀλίγως" ‡ ἀποφεύγοντας" τοὺς ἐν πλάνῃ ἀναστρε-
φομένους, 19 ἐλευθερίαν αὐτοῖς ἐπαγγελλόμενοι, αὐτοὶ
δοῦλοι ὑπάρχοντες τῆς φθορᾶς· ᾧ γάρ τις ἥττηται,
τούτῳ [καὶ] δεδούλωται. 20 εἰ γὰρ ἀποφυγόντες τὰ
μιάσματα τοῦ κόσμου ἐν ἐπιγνώσει τοῦ κυρίου καὶ
σωτῆρος Ἰησοῦ χριστοῦ, τούτοις δὲ πάλιν ἐμπλακέν-
τες ἡττῶνται, [m] γέγονεν αὐτοῖς τὰ ἔσχατα χείρονα τῶν
πρώτων. 21 κρεῖττον γὰρ ἦν αὐτοῖς μὴ ἐπεγνωκέναι
τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης, ἢ ἐπιγνοῦσιν ‡ ὑποστρέψαι"
ἐκ τῆς παραδοθείσης αὐτοῖς ἁγίας ἐντολῆς. 22 συμ-
βέβηκεν † αὐτοῖς τὸ τῆς ἀληθοῦς παροιμίας, [n] Κύων
ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα· καί, Ὗς λουσαμένη
εἰς ‡ κυλισμὸν" βορβόρου.

Δ′ III.
1 Ταύτην ἤδη, ἀγαπητοί, δευτέραν ὑμῖν γράφω

15 derelinquentes rectam viam erraverunt, secuti sunt viam Balaam ex Bosor, qui mercedem iniquitatis amavit, 16 correptionem vero habuit suae vaesaniae: subiugale mutum in hominis voce loquens prohibuit prophetae insipientiam. 17 Hi sunt fontes sine aqua et nebulae turbinibus exagitatae, quibus caligo tenebrarum reservatur. 18 Superbia enim vanitatis loquentes pellicent in desideriis carnis luxuriae eos qui paululum effugiunt, qui in errore conversantur, 19 libertatem illis promittentes, cum ipsi servi sint corruptionis: a quo enim quis superatus est, huius et servus est. 20 Si enim refugientes coinquinationes mundi in cognitione domini nostri et salvatoris Iesu Christi, his rursus inplicati superantur, facta sunt eis posteriora deteriora prioribus: 21 melius enim erat illis non cognoscere viam iustitiae, quam post agnitionem retrorsum converti ab eo quod illis traditum est sancto mandato. 22 Contigit eis illud veri proverbii, Canis reversus ad vomitum suum, et, Sus lota in volutabro luti.

1 Hanc ecce vobis, carissimi, secundam scribo

15. καταλιποντες] -λειπ. AB²Mai ℵ. 13.
— ευθειαν] † praem. την ς. Arm. | om. ABℵC. 13. 31. KL.
— Βοσορ Aℵ^cC. 13. 31. KsL. Syr.Hcl. Memph. Æth. | Βεωρ B. Tol. Syr.Bdl. Theb. Arm. | Βεωορσορ ℵ*. corr. ℵ^c. (ex Bosor Vulg.)
— ὃς Aℵ^cC. 13. 31. KsL. | om. Bℵ*. Arm.
— ηγαπησεν AℵC. rel. | -σαν B. Arm.
16. εν] om. ℵ*. (corr.^c) Vulg. Cl.
— ανθρωπου AℵC². rel. | ανθρωποις B. | ανθρωπουν C*. | humana voce Orig. Int. ii. 321^c.
17. * και" ὁμιχλαι ABℵC. 13. (31.) vv. ut vid. (post λαιλαπος 13.) και ὁμιχλη 31. Syr.Hcl.mg. Graecè (et mox ελαυνομενη). | ‡ νεφελαι ς. L. Syr.Bdl. | om. usque ad τετηρηται K.
— ελαννωμενοι 13.
— σκοτους] † add. εις αιωνα ς. AC. 13. 31. L. Arm. Æth. Platt. (Tf.) (vid. Jud. 13.) | om. Bℵ. Vulg. Syrr.Bdl.& Hcl. Memph. Theb. Æth.
18. ματαιοτητος] ματαιοτητης B Btly. Mai ed². (ματαιοτης* Mai ed.¹) | μαθῆταιοτητος ℵ.
— ασελγειαις] praem. εν Elz. Vulg. | om. St. 3. ABℵC. 13. 31. KL.
— τους] του ℵ*.
— ολιγως ABℵ^c. 13. Vulg. Syrr.Bdl.& Hcl. Memph. Theb. Æth. | ‡ οντῶς ς. ℵ*C. 31. KL sic. Arm.
— αποφευγοντας ABℵC. 13. Vulg. Syrr.Bdl.&Hcl. | ‡ αποφυγοντας ς. 31. KL.
19. ελευθεριαν bis ℵ*. (corr.^c)
— αυτοι] ? praem. και B² Rul.
— ὑπαρχοντες] ουοντες A.
— και δεδουλ. Aℵ^cC. rel. Vulg. Syrr.Bdl. &Hcl. Arm. Orig. Int. ii. 174^d. | om. και Bℵ*. Memph. Theb. Æth.
20. κυριου] add. ἡμων AℵC. 13. L. Vulg. Syrr.Bdl.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | om. B. 31. K.
20. και σωτηρος] om. L. Memph. Æth.
21. κρειττον BC. 31. KsL. | κρεισσον Aℵ. 13.
— ην] post αυτοις A. (? om. ην A*.)
— επιγνουσιν] add. εις τα οπισω Aℵ. 13. Vulg. Æth. | om. BC. 31. KL. m. (Syrr.Bdl.&Hcl. vid. seqq.) Arm.
— ὑποστρεψαι BC. Syrr.Bdl.&Hcl. apostatare m. | ‡ επιστρεψαι ς. 31. KL. | ανακαμψαι Aℵ. 13.
— εκ BC. 31. KsL. | απο Aℵ. 13. Vulg.
22. συμβεβηκεν] † add. δε ς. ℵ^cC. 13. 31. KL. Vulg. Cl. Syrr.Bdl.&Hcl. | om. ABℵ*. Am. m. Theb. Arm. | γαρ Memph. "et" Æth.
— παροιμιας] παρανομιας sic 13.
— εξεραμα] εξερεμα K.

15. secuti viam Cl. | 16. mutum animal hominis voce Cl. | 18. superba Cl. | pelliciunt Cl. | 20. coinquinationis Am. | 22. contigit enim Cl. | suum vomitum Cl.

Vulg. Syrr. Bdl. H. Memph. Theb. Arm. Æth. ἐπιστολήν, ἐν αἷς διεγείρω ὑμῶν ἐν ὑπομνήσει τὴν
εἰλικρινῆ διάνοιαν, 2 [o] μνησθῆναι τῶν προειρημένων
[o] Jud. 17. ῥημάτων ὑπὸ τῶν ἁγίων προφητῶν καὶ τῆς τῶν ἀπο-
στόλων ‡ ὑμῶν″ ἐντολῆς, τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος·
[p] Jud. 18. 3 [p] τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες, ὅτι ἐλεύσονται ἐπ'
‡ ἐσχάτων″ τῶν ἡμερῶν * ἐν ἐμπαιγμονῇ″ ἐμπαῖκται,
κατὰ τὰς ἰδίας ‡ ἐπιθυμίας αὐτῶν″ πορευόμενοι 4 καὶ
λέγοντες, Ποῦ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία τῆς παρουσίας
αὐτοῦ; ἀφ' ἧς γὰρ οἱ πατέρες ἐκοιμήθησαν, πάντα
οὕτως διαμένει ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως. 5 Λανθάνει γὰρ
αὐτοὺς τοῦτο θέλοντας, ὅτι οὐρανοὶ ἦσαν ἔκπαλαι,
καὶ γῆ ἐξ ὕδατος καὶ δι' ὕδατος συνεστῶσα τῷ τοῦ
θεοῦ λόγῳ, 6 δι' ὧν ὁ τότε κόσμος ὕδατι κατακλυ-
[q] Jud. 15. σθεὶς ἀπώλετο, 7 [q] οἱ δὲ νῦν οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ ‡ τῷ
7. τῷ αὐτῷ αὐτοῦ″ λόγῳ τεθησαυρισμένοι εἰσὶν πυρὶ τηρούμενοι
εἰς ἡμέραν κρίσεως καὶ ἀπωλείας τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώ-
πων. 8 ἓν δὲ τοῦτο μὴ λανθανέτω ὑμᾶς, ἀγαπητοί,
[r] Psa. 90(89). 4. [r] ὅτι μία ἡμέρα παρὰ κυρίῳ ὡς χίλια ἔτη, καὶ χίλια
ἔτη ὡς ἡμέρα μία. 9 οὐ βραδύνει † κύριος τῆς ἐπαγγε-
λίας, ὥς τινες βραδυτῆτα ἡγοῦνται· ἀλλὰ μακροθυμεῖ
9. δι' ὑμᾶς εἰς ‡ ὑμᾶς,″ μὴ βουλόμενός τινας ἀπολέσθαι, ἀλλὰ
[s] 1 Thess. 5:2. πάντας εἰς μετάνοιαν χωρῆσαι. 10 [s] ἥξει δὲ † ἡμέ-
ρα κυρίου ὡς κλέπτης †, ἐν ᾗ οἱ οὐρανοὶ ῥοιζηδὸν

epistulam, in quibus excito vestram in commonitionem sinceram mentem, 3 ut memores sitis eorum quae praedixi verborum sanctorum prophetarum et apostolorum vestrorum, praeceptorum domini et salvatoris, 3 hoc primum scientes, quod venient in novissimis diebus in deceptionem inlusores iuxta proprias concupiscentias ambulantes, 4 dicentes Ubi est promissio aut adventus eius? ex quo enim patres dormierunt, omnia sic perseverant ab initio creaturae. 5 Latet enim eos hoc volentes quod caeli erant prius et terra de aqua et per aquam consistens dei verbo, 6 per quae ille tunc mundus aqua inundatus periit, 7 caeli autem qui nunc sunt et terra eodem verbo repositi sunt, igni reservati in diem iudicii et perditionis impiorum hominum. 8 Unum vero hoc non lateat vos, carissimi, quia unus dies apud dominum sicut mille anni et mille anni sicut dies unus. 9 Non tardat dominus promissis sicut quidam existimant sed patienter agit propter vos, nolens aliquem perire, sed omnes ad paenitentiam reverti. 10 Adveniet autem dies domini sicut fur, in quo caeli magno impetu

22. κυλισμον BC*. in volutatione sua *m.* | ‡ -μα ς. ANC². 13*s*. 31. KL. (in volutabro Vulg.)
1. ηδη] post αγαπητοι K. | om. Arm. Æth.
2. ὑμων ABℵC. 13 *ut vid.* 31. KL. Vulg. Arm. | ‡ ἡμων ς. Memph. Theb. Æth. | mandati domini nostri et servatoris (nostri om. Hcl.) quod (fuit) per manum apostolorum Syrr.Bdl.&Hcl.
3. γινωσκοντες] προγινωσκ. C* *ut vid.*
— ελευσονται] ελευσομαι 31*.
— εσχατων ABℵC². Vulg. Memph. Theb. Arm. Æth. | ‡ εσχατου ς. 13. 31. KL. Syrr.Bdl.&Hcl. | εσχατω C*.
— ἡμερων add. εν εμπαιγμονη ABℵ(C.) 13. Vulg. Syrr.Bdl.&Hcl. Memph. (Theb.) Æth. (om. εν C.) | *om. ς. 31. KL. Arm. ut vid.
— επιθυμιας ante αυτων BC. 13. 31. KL. | ‡ post ς. Aℵ. Vulg.

5. γη] om. K. | ἡ γη C.
— και δι' ὑδατος] Syr.Hcl.* (δια ℵ.)
— συνεστωσα Aℵ^cC. 13. 31. L. Vulg. | -στωσης B. | -στωσαι K. | -στωτα ℵ*.
6. δι' ὡν] δι' ὁν 31.
— ὁ τοτε] ὅ τε 13.
7. τῳ αυτου BBchℵC. 13. 31. KL. Æth. | τῳ αυτῳ *Elz.* AB*Mai.* Vulg. Memph. Theb. Arm. | αυτου *St.* 3. Syrr.Bdl.&Hcl.
— πυρι] praem. εν C*.
— απωλειας] ασεβειας A.
8. ὑμας] ἡμας C.
— παρα κυριῳ] παρα κυριου ℵ.
— και χιλια ετη] om. ℵ. | ἡ γὰρ ἡμέρα παρ' αὐτῷ χίλια ἔτη *Barnabas* iv. quoniam enim dies Domini sicut mille anni *Iren.* 321. ἡμέρα γὰρ κυρίου ὡς χίλια ἔτη *Hipp.* in Dan. 4. ἡμέρα δὲ κυρίου χίλια ἔτη *Hipp.* in Dan. 6.
9. κυριος] † praem. ὁ ς. 31. KL. | om. ABℵC. 13. Arm.

9. εις BC. 31. KL. (Memph.) Arm. | δι' Aℵ. 13. Vulg. *m.* Syrr.Bdl.&Hcl. Theb. Æth.
— ὑμας ABℵC. 13. 31. Vulg. *m.* Syrr. Bdl.&Hcl. Theb. Arm. Æth. | ‡ ἡμ. ς. KL. Memph.
— τινας] τινα 13. *Am. Tol. m.* Memph. Arm.
— παντας] -τες ℵ.
10. ἡμερα] † praem. ἡ ς. Aℵ(*Tf.*) 13*s*. 31. KL. Arm. | om. Bℵ(*Treg.*)C.
— κλεπτης] † add. εν νυκτι ς. C. 31. KL. Syr.Hcl. (vid. 1 Thess. v. 2.) | om. ABℵ. 13. Vulg. *m.* Syr.Bdl. Memph. Theb. Arm. Æth.
— οἱ ουρανοι ABC. 13. | om. οἱ ℵ. 31. KL. Arm. || add. μεν ℵ. 13. Memph.

1. vestram excito *Cl.* | commonitione *Cl.* | 2. a sanctis prophetis *Cl.* | 3. deceptione *Cl.* | 9. promissionem suam *Cl.* | *om.* sicut quidam existimant *Am.* | aliquos *Cl.* | 10. ut fur *Cl.*

ABℵC.
13. 31.
KL.

11. *τούτων οὕτως*

t Es. 65:17.
66:22.
Apoc. 21:1.
13. *καὶ τὰ ἐπαγγέλματα*

παρελεύσονται, στοιχεῖα δὲ καυσούμενα ‡ λυθήσεται,″
καὶ γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα ‡ εὑρεθήσεται.″
11 *Τούτων οὖν πάντων λυομένων, ποταποὺς δεῖ*
ὑπάρχειν ὑμᾶς ἐν ἁγίαις ἀναστροφαῖς καὶ εὐσεβείαις,
12 *προσδοκῶντας καὶ σπεύδοντας τὴν παρουσίαν τῆς*
τοῦ θεοῦ ἡμέρας, δι' ἣν οὐρανοὶ πυρούμενοι λυθήσον-
ται, καὶ στοιχεῖα καυσούμενα τήκεται; 13 t *καινοὺς δὲ*
οὐρανοὺς καὶ γῆν καινὴν κατὰ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ
προσδοκῶμεν, ἐν οἷς δικαιοσύνη κατοικεῖ. 14 *διό,*
ἀγαπητοί, ταῦτα προσδοκῶντες σπουδάσατε ἄσπιλοι
καὶ ἀμώμητοι αὐτῷ εὑρεθῆναι ἐν εἰρήνῃ, 15 *καὶ τὴν τοῦ*
κυρίου ἡμῶν μακροθυμίαν σωτηρίαν ἡγεῖσθε, καθὼς
καὶ ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν ἀδελφὸς Παῦλος κατὰ τὴν
‡ δοθεῖσαν αὐτῷ″ σοφίαν ἔγραψεν ὑμῖν, 16 *ὡς καὶ ἐν*
πάσαις † ἐπιστολαῖς, λαλῶν ἐν αὐταῖς περὶ τούτων·
ἐν ‡ αἷς″ ἐστιν δυσνόητά τινα, ἃ οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστή-
ρικτοι στρεβλοῦσιν, ὡς καὶ τὰς λοιπὰς γραφάς, πρὸς
τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀπώλειαν. 17 *Ὑμεῖς οὖν, ἀγαπητοί,*
προγινώσκοντες φυλάσσεσθε ἵνα μὴ τῇ τῶν ἀθέ-
σμων πλάνῃ συναπαχθέντες ἐκπέσητε τοῦ ἰδίου στη-

transient, elementa vero calore
solventur, terra autem et quae
in ipsa sunt opera exurentur.
11 Cum haec igitur omnia
dissolvenda sint, quales opor-
tet esse vos in sanctis conver-
sationibus et pietatibus, 12 ex-
pectantes et properantes in
adventu diei domini, per quam
caeli ardentes solventur et ele-
menta ignis ardore tabescent.
13 Novos vero caelos et novam
terram et promissa ipsius ex-
pectamus, in quibus iustitia
habitat. 14 Propter quod, ca-
rissimi, haec expectantes satis
agite inmaculati et inviolati ei
inveniri in pace, 15 et domini
nostri longanimitatem salutem
arbitramini, sicut et carissimus
frater noster Paulus secundum
datam sibi sapientiam scripsit
vobis, 16 sicut et in omnibus
epistulis, loquens in eis de his,
in quibus sunt quaedam diffi-
cilia intellectu, quae indocti et
instabiles depravant sicut et
ceteras scripturas ad suam ip-
sorum perditionem. 17 Vos
igitur, fratres, praescientes
custodite ne insipientium er-
rore transducti excidatis a

10. *λυθησεται* BℵC. | ‡ *-σονται* ϛ. A. 13. 31. KL.
— *και γη* ad fin. ver.] om. *Am. Fuld. Harl.*
— *και* 1°.] om. ℵ.
— *γη*] *ἡ γη* C. 31.
— *ευρεθησεται* BℵK. Syrr.Bdl.&Hcl.*mg.* Theb. Arm. (praem. "non" Bdl. Theb.) | *αφανισθησονται* C. | ‡ *κατακαησεται* ϛ. A. 13. L. Vulg. *Cl.* Syr.Hcl.txt. Memph. Æth. | *καταησεται* 31. (et terra et ea quae in ipsa opera omnia eorum omnium pereuntium, qualia debent edere exsecrabilibus escis et impietatibus, non expectantes praesentiam diei Domini (*sic*) *m.*
11. *ουν* Aℵ. 13*s.* (31.) KL. Vulg. Syrr. Bdl &Hcl.mg. Memph. Theb. Arm. (*ουν παντων οὕτως* 31.) | *οὕτως* BC. Syr.Hcl.txt. (om. *m.* Æth.) | praem. *δε* C.
— *δει*] *δη* 13. K.
— *ὑμας* Aℵ^c C. rel. Vulg. Syrr.Bdl.&Hcl. Theb. | *ἡμας* ℵ*. Memph. | om. B.
12. *προσδοκωντας*] praem. *τους* 31.
— *και σπευδοντας*] om. ℵ*. (add.^c)
— *θεου* Syrr.Bdl.&Hcl. Theb. Arm. | *κυριου* C. Vulg. *m.* Memph.
— *τηκεται*] *τακησεται* C. Vulg. Arm. | praem. *λυομενα* 13.
13. *γην*] post *καινην* Aℵ. 13. Vulg. | ante BC. 31. KL.
— *κατα* BℵC. 13*s.* 31. KL. Vulg. *Cl.* Syrr.Bdl.&Hcl. Memph. Arm. (sperando Æth.) | *και* A. *Am. Fuld. Harl. Demid.* Theb.
— *το επαγγελμα* BC. 13. 31. KL. (om. *το* C³.) | *τα επαγγελματα* Aℵ. Vulg. Memph. Theb. Arm.
— *προσδοκομεν* 13.
— *εν*] om. C*.
— *κατοικει*] *ενοικει* A. 13. | *παρελθόντος δὲ τοῦ σχήματος τούτου, καὶ ἀνανεωθέντος τοῦ ἀνθρώπου....ἔσται ὁ οὐρανὸς καινὸς καὶ ἡ γῆ καινή. ἐν τοῖς καινοῖς ἀναμενεῖ ὁ ἄνθρωπος ἀεὶ καινὸς καὶ προσομιλῶν τῷ θεῷ* *Iren.* 336, 7.
14. *σπουδασατε*] post *ασπιλοι* 13.
— *αμωμητοι*] *ανωμοι* A. 13.
15. *ηγεισθε*] *αγεισθαι* ℵ*. (corr.^c)
— *ἡμων*] post *αδελφος* K. Vulg.
— *δοθεισαν* ante *αυτῳ* ABℵC. 13. 31. K. Vulg. Syrr.Bdl.&Hcl. Memph. Theb. (Arm.) | ‡ post ϛ. L. | *οὔτε ἄλλος ὁμοιος ἐμοὶ δύναται κατακολουθῆσαι τῇ σοφίᾳ τοῦ μακαρίου καὶ ἐνδοξου Παύλου .... ὃς καὶ ἀπὼν ὑμῖν ἔγραψεν ἐπιστολάς.* *Polyc.* ad Phil. iii.
16. *πασαις*] † add. *ταις* ϛ. ℵ. 31. KL. Arm. | om. ABC. 13.

10. transeunt *Am.* | terra autem *ad. fin. ver. om. Am.* | 11. igitur haec *Cl.* | vos esse *Cl.* | 12. adventum *Cl.* | per quem *Cl.* | 13. secundum promissa *Cl.* | 14. satagite *Cl.* | 15. arbitremini *Cl.* | 17. traducti *Cl.*

Vulg. Syrr.Bdl. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

ριγμοῦ, 18 αὐξάνετε δὲ ἐν χάριτι καὶ γνώσει τοῦ
κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ χριστοῦ. αὐτῷ ἡ
δόξα καὶ νῦν καὶ εἰς ἡμέραν αἰῶνος. [ἀμήν].

propria firmitate, 18 crescite vero in gratia et in cognitione domini nostri et salvatoris Iesu Christi. Ipsi gloria et nunc et in die aeternitatis. amen.

ΠΕΤΡΟΥ Β̄.

16. αυταις] αυτοις A.
— αἱς ABℵ. 13. 31. Syrr.Bdl.&Hcl. | ‡ οἱς ς. CKL.
— εστιν] εισιν A. 13.
— στρεβλουσιν] στρεβλωσουσιν C*. | στρεβλωσιν C².
17. προγινωσκοντες | γινωσκοντες 31. | προγιγνωσκ. A. | ante αγαπητοι C.
— συναπαχθεντες] συναναχθεντες L*.

18. αυξανετε] αυξανεσθε C.
— γνωσει] πιστει 31.
— χριστου] add. et Dei patris Syrr. Bdl.&Hcl.
— και νυν] om. και K.
— fin. αμην AℵC. 13. 31. KL. Vulg. Syrr.Bdl.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. (Amen et Amen Æth.) | om. B. Harl.*

Subscriptio Πετρου β̄. ABℵ. | Πετρου καθολικη C. | του ἁγιου αποστολου Πετρου επιστολη δευτερα στιˣˣ ρνδ̄ L. | επιστολαι Πετρου ᾱ και β̄. 13. (De K. sil. Matt.)

18. diem *Cl.*

ΙΩΑΝΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Α΄.

ABℵC. 13. 31. KL. Α΄ 1 1 a Ὃ ἦν ἀπ᾽ ἀρχῆς, ὃ ἀκηκόαμεν, ὃ ἑωράκαμεν
τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, ὃ ἐθεασάμεθα καὶ αἱ χεῖρες
a Joh. 1:1. b Joh. 1:4. 1:14. ἡμῶν ἐψηλάφησαν περὶ τοῦ λόγου τῆς ζωῆς· 2 b(καὶ
ἡ ζωὴ ἐφανερώθη, καὶ ἑωράκαμεν, καὶ μαρτυροῦμεν
καὶ ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον, ἥτις ἦν
πρὸς τὸν πατέρα, καὶ ἐφανερώθη ἡμῖν·) 3 ὃ ἑωράκα-
μεν καὶ ἀκηκόαμεν, ἀπαγγέλλομεν *καὶ″ ὑμῖν, ἵνα
καὶ ὑμεῖς κοινωνίαν ἔχητε μεθ᾽ ἡμῶν· καὶ ἡ κοινωνία
δὲ ἡ ἡμετέρα μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ μετὰ τοῦ υἱοῦ
αὐτοῦ Ἰησοῦ χριστοῦ. 4 καὶ ταῦτα γράφομεν ‡ ἡμεῖς,″
c 2 Joh. 12. 4. χαρὰ ὑμῶν c ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν ᾖ πεπληρωμένη. 5 καὶ ‡ ἔστιν αὕτη″
ἡ ‡ ἀγγελία″ ἣν ἀκηκόαμεν ἀπ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἀναγγέλλο-
5. ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν μεν ὑμῖν, ὅτι ὁ θεὸς φῶς ἐστὶν καὶ σκοτία ‡ οὐκ ἔστιν
ἐν αὐτῷ″ οὐδεμία. 6 ἐὰν εἴπωμεν ὅτι κοινωνίαν ἔχομεν
μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ σκότει περιπατῶμεν, ψευδό-

1 Quod fuit ab initio, quod audivimus quod vidimus oculis nostris, quod perspeximus et manus nostrae temtaverunt, de verbo vitae: 2 et vita manifestata est, et vidimus et testamur et adnuntiamus vobis vitam aeternam, quae erat apud patrem et apparuit nobis: 3 quod vidimus et audivimus, et adnuntiamus vobis, ut et vos societatem habeatis nobiscum, et societas nostra sit cum patre et cum filio eius Iesu Christo. 4 Et haec scripsimus vobis ut gaudium nostrum sit plenum. 5 Et haec est adnuntiatio quam audivimus ab eo et adnuntiamus vobis, quoniam deus lux est et tenebrae in eo non sunt ullae. 6 Si dixerimus quoniam societatem habemus cum eo et in tenebris ambulamus, menti-

---

Inscriptio
ΙΩΑΝΟΥ Α̅ in B.
ΙΩΑΝΝΟΥ Α̅ in A.
ΙΩΑΝΝΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ Α̅ in ℵ.
ΙΩΑΝΝΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ 31. K.
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΤΟΥ ῾ΑΓΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ L.
Επιστολη α̅ Ιωαννου, ευαγγελικη θεολογια περι χριστου 13.

1. ὁ ην] ὀς ην B**Rul.*
— ἑωρ.] ἑορ. B**Rul.Mai.*
2. ἑωρ.] praem. ὁ B. | ἑορ. B**Rul.Mai.*
— απαγγελωμεν 13.
— την ζωην] om. K (ad fin. pag.)
3. ἑωρακαμεν και ακηκοαμεν] ακηκ. και ἑωρακ. και ℵ. ‖ (ἑορ. B**Rul.Mai.*)
— απαγγελλομεν] -λωμεν 13.
— και ὑμιν ABℵC. 13.(*Am.*)*Harl.* Syrr. Pst.&Hcl.* Theb. Arm. Æth. | *om. και ς. 31. KL. Vulg. *Cl.* Syr.Hcl.*txt.* Memph.
3. δε ABℵC[3]. 31. KL. Syr.Pst. Memph. (Æth.) | om. C.* 13. Vulg. *m.* Syr.Hcl. Theb. Arm. *Orig. Int.* ii. 200[b].
— ἡμετερα] add. ὑμων ℵ*. (corr.[c])
— μετα 2⁰.] om. 31. *Am**.
4. γραφομεν ἡμεις A*Bℵ. 13. *Harl.** Theb. | ‡ γραφ. ὑμιν ς. A(corr.[1])C. 31. KL. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth.
— ἡμων *St.* 3. Bℵ. 31. L. *Am. Fuld. Harl. Tol.* (Syr.Pst.) Theb. | ὑμων *Elz.* AC. 13. Ks. Vulg. *Cl. Demid.* Syr.Hcl. Memph. Arm. Æth. (gaudium nostrum quod est in vobis Syr.Pst. (vid. 2 Joh. 12.)
— πεπληρωμενη] add. εν ἡμιν C*.
5. εστιν ante αὐτη BℵC. 31. KL. Syr. Hcl.txt. | ‡ post ς. A. 13. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl.mg. (vid. ii. 25.)
— αγγελια AB*Blc.Mai*ℵ(e corr.[c])KL. Vulg. Syr.Pst. Arm. Æth. | ‡ επαγγελια ς. C. 13. 31. Syr.Hcl. Memph. Theb. (vid. ii. 25.) | απαγγελιας ℵ*. (corr. ut supra; sed manus satis antiqua fecit αγαπη της επαγγελιας).
5. ουκ εστιν ante εν αυτῳ B. 13. 31. Syr.Pst. Memph. Theb. Æth. *Orig.* i. 441[a]. iv. 78[e]. 231[d]. *Orig. Int.* i. 49[d]. | ‡ post ς. AℵCKL. Vulg. Syr.Hcl. Arm. *Orig.* i. 585[b]. iii. 982[b]. iv. 78[d]. 79[a]. 230[c]. ἐν αὐτῷ ἐστιν *Orig.* ii. 572[c].
6. εαν] add. γαρ A. | om. *Orig.* iv. 78[c].
— περιπατουμεν B. | Contra, *Clem.* 526 *Orig.* iv.
— ψευδομεθα .... περιπατωμεν ver. 7.] om. 31. marg. man. rec.
— ποιουμεν *Clem.* | ποιωμεν A.
7. τῳ φωτι *Clem.* 526. | om. τῳ 13.
— ὡς *Clem.* 526. | ὁ 31.
— εστιν] om. L. *Clem.*

---

1. audivimus et vidimus *Am.* | contrectaverunt *Cl.* | 3. *om.* et 2⁰. *Cl.* | cum 2⁰. *om. Am.** | 4. scribimus *Cl.* | ut gaudeatis et gaudium vestrum *Cl.* | 5. audimus *Am.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

μεθα καὶ οὐ ποιοῦμεν τὴν ἀλήθειαν· 7 ἐὰν δὲ ἐν τῷ
φωτὶ περιπατῶμεν, ὡς αὐτός ἐστιν ἐν τῷ φωτί, κοινω-
νίαν ἔχομεν μετ' ἀλλήλων, καὶ τὸ αἷμα Ἰησοῦ † τοῦ
υἱοῦ αὐτοῦ καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας.
8 ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν, ἑαυτοὺς πλα-
νῶμεν καὶ ἡ ἀλήθεια ‡ ἐν ἡμῖν οὐκ ἔστιν." 9 ἐὰν ὁμο-
λογῶμεν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, πιστός ἐστιν καὶ δίκαιος,
ἵνα ἀφῇ ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας, καὶ καθαρίσῃ ἡμᾶς ἀπὸ
πάσης ἀδικίας. 10 ἐὰν εἴπωμεν ὅτι οὐχ ἡμαρτήκαμεν,
ψεύστην ποιοῦμεν αὐτὸν καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ οὐκ ἔστιν
ἐν ἡμῖν.

mur et non facimus veritatem:
7 si autem in luce ambulamus
sicut et ipse est in luce, socie-
tatem habemus ad invicem, et
sanguis Iesu Christi filii eius
mundat nos omni peccato. 8 Si
dixerimus quoniam peccatum
non habemus, ipsi nos seduci-
mus et veritas in nobis non
est. 9 Si confiteamur peccata
nostra, fidelis et iustus est, ut
remittat nobis peccata nostra
et emundet nos ab omni ini-
quitate. 10 Si dixerimus quo-
niam non peccavimus, men-
dacem facimus eum et verbum
eius in nobis non est.

II.

2 1 Τεκνία μου, ταῦτα γράφω ὑμῖν ἵνα μὴ ἁμάρ-
τητε· καὶ ἐάν τις ἁμάρτῃ, παράκλητον ἔχομεν πρὸς
[d] 1 Joh. 4:10. τὸν πατέρα, Ἰησοῦν χριστὸν δίκαιον, 2 [d] καὶ αὐτὸς
ἱλασμός ἐστιν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν· οὐ περὶ τῶν
ἡμετέρων δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ ὅλου τοῦ κόσμου.
3 καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐγνώκαμεν αὐτόν, ἐὰν
τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν. 4 ὁ λέγων * ὅτι" ἔγνωκα
αὐτόν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ μὴ τηρῶν, ψεύστης
ἐστίν, καὶ ἐν τούτῳ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν· 5 ὃς δ' ἂν
[e] 1 Joh. 4:12. τηρῇ αὐτοῦ τὸν λόγον, ἀληθῶς [e] ἐν τούτῳ ἡ ἀγάπη
τοῦ θεοῦ τετελείωται. ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐν
αὐτῷ ἐσμεν. 6 ὁ λέγων ἐν αὐτῷ μένειν ὀφείλει, καθὼς
6. αὐτὸς [οὕτως] ἐκεῖνος περιεπάτησεν, καὶ αὐτὸς † περιπατεῖν.

1 Filioli mei, haec scribo vo-
bis ut non peccetis: sed et si
quis peccaverit, advocatum
habemus apud patrem, Iesum
Christum iustum, 2 et ipse est
propitiatio pro peccatis nostris,
non pro nostris autem tantum
sed etiam pro totius mundi.
3 Et in hoc scimus quoniam
cognovimus eum, si mandata
eius observemus. 4 Qui dicit
se nosse eum et mandata eius
non custodit, mendax est et in
eo veritas non est: 5 qui autem
servat verbum eius, vere in eo
caritas dei perfecta est: in hoc
scimus quoniam in ipso sumus.
6 Qui dicit se in ipso manere,
debet sicut ille ambulavit et
ipse ambulare.

---

7. εχωμεν 13. (et ii. 1).
— αλληλων] αυτου A* ut vid. *Tol. Clem. Tert.* de Pudic. 19.
— Ιησου] † add. χριστου ς. A. 13. 31. KL. Vulg. Syr.Hcl.* Memph. *Tert.* de Pudic. 19. | om. BℵC. *Fuld.* Syrr. Pst.&Hcl.txt. Theb. Arm. Æth. *Clem.*
8. ἑαυτους] ἑαυτοις C*.
— ἐν ἡμιν ante ουκ εστιν AC. 13. 31. K. Vulg. *m.* Syr.Hcl. Arm. *Cypr.* 211. 238. *Lucif.* 157. (praem. Dei Syr.Hcl.) | ‡ post ς. BℵL. Syr.Pst. Memph. Theb. Æth. *Tert.* de Pudic. 19. (vid. ver. 10.)
9. εστιν *Cypr.* 211. | om. ℵ*. (add.[c])
— και δικαιος *Cypr.* | om. και 31*. (add. man. rec.)
— ἁμαρτιας 2°.] add. ἡμων ℵC. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. (om. ἡμιν) Arm. Æth. | om. AB. rel. *m.*
— καθαριση] -σει AC². 13.
— ἡμας] om. C.
10. ουκ ἡμαρτηκαμεν ℵ.

1. πατερα *Orig.* iv. 24[b]. 39[b]. 154[d]. 159[a]. *Cypr.* 71. *Petr. Alex.* Routh. iv. 39. | θεον Arm. *Eus.* in Psal. 295[d]. | Deum patrem *Tert.* de Pudic. 19.
— δικαιον] praem. et immaculatum Arm.
2. εστιν] ante ἱλασμος A. Vulg. Syr.Pst. *Orig. Int.* i. 93[c]. ii. 221[c]. 239[e]. *Eus.* in Psal. 295[d]. *Cypr.* 71. *Hil.* 164[b]. | post B (*sic* Alford.) ℵC. 13. 31. KL. *Clem.* 309. *Orig.* i. 480[a]. (521[e].) (751[d].) ii. 829[b]. iii. 204[b]. iv. 24[b]. 39[c]. 155[a]. 159[a]. *Eus.* D.E. 385[c]. in Psal. 315[c]. *Petr. Alex.* Routh. iv. 39. *Tert.* de Pudic. 19.
— μονον] μονων B. Memph. Theb. *Orig.* i. 521[e]. | Contra, AℵC. rel. *Orig.* in locis rel.
— ὁλου] post του κοσμου 31. | Contra, *Clem.* 310. *Orig.* i. *bis.* iii. iv. 155[a]. 159[a]. *Eus.* D.E. in Psal. 315[d].
3. γινωσκομεν *Clem.* 310. | -κωμεν A.
— τηρωμεν *Clem.* | φυλαξωμεν ℵ*. (corr[c].)

4. λεγων ὁτι ABℵ. Syrr.Pst.&Hcl. *sic* Theb. *Clem.* 310. *Cypr.* 34. *Lucif.* 137. | *om. ὁτι ς. C. 13. 31. KL. Memph. Arm. Æth. *Clem.* 531. [Vulg.]
— και 2°. *Clem. Cypr. Lucif.* | om. A. 13.
— εν τουτῳ *Clem. bis. Cypr. Lucif.* | om. ℵ.
— αληθεια] add. του θεου ℵ. Æth. | om. rel. *Clem.* bis. *Cypr. Lucif.*
5. τηρῃ *Clem.* 310. | τηρει 13. K.
— εν τουτῳ] post ἡ αγαπη του θεου 31. Æth. | Contra, *Clem.*
6. και αυτος [οὑτως] περιπατειν *Clem.* 310. *Cypr.* 90. 175. 250. | om. L.
— αυτος] † add. οὑτως ς. ℵC. 13. 31. K. Syr.Hcl. (Memph.) Arm. | om. AB. Vulg. Syr.Pst. Theb. Æth. *Clem. Orig. Int.* i. 192[a]. *Cypr.* ter.

---

6. veritatem non facimus *Cl.* | 7. emundat nos ab *Cl.* | 9. est et justus *Cl.* | 10. faciemus *Am.** | non est in nobis *Cl.*
4. in hoc veritas *Cl.* | 5. in hoc *Cl.* | et in hoc scimus *Cl.*

ABℵC. B′ 13. 31. KL.

f Joh. 13:34.

3 7 ‡ Ἀγαπητοί,″ οὐκ ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν,
ἀλλ᾽ ἐντολὴν παλαιὰν ἣν εἴχετε ἀπ᾽ ἀρχῆς· ἡ ἐντολὴ
ἡ παλαιά ἐστιν ὁ λόγος ὃν ἠκούσατε †. 8 πάλιν f ἐντο-
λὴν καινὴν γράφω ἡμῖν, ὅ ἐστιν ἀληθὲς ἐν αὐτῷ καὶ
ἐν ὑμῖν, ὅτι ἡ σκοτία παράγεται, καὶ τὸ φῶς τὸ ἀλη-
θινὸν ἤδη φαίνει. 9 ὁ λέγων ἐν τῷ φωτὶ εἶναι καὶ τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῶν, ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶν ἕως ἄρτι.
10 ὁ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ φωτὶ μένει,
καὶ σκάνδαλον ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν. 11 ὁ δὲ μισῶν τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστίν, καὶ ἐν τῇ σκοτίᾳ
περιπατεῖ καὶ οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει, ὅτι ἡ σκοτία
ἐτύφλωσεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ· 12 γράφω ὑμῖν,
τεκνία, ὅτι ἀφέωνται ὑμῖν αἱ ἁμαρτίαι διὰ τὸ ὄνομα
αὐτοῦ. 13 γράφω ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ᾽
ἀρχῆς. γράφω ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι νενικήκατε τὸν
πονηρόν. 14 ‡ ἔγραψα″ ὑμῖν, παιδία, ὅτι ἐγνώκατε τὸν
πατέρα. ἔγραψα ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν
ἀπ᾽ ἀρχῆς. ἔγραψα ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι ἰσχυροί ἐστε
καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐν ὑμῖν μένει, καὶ νενικήκατε τὸν
πονηρόν. 15 μὴ ἀγαπᾶτε τὸν κόσμον, μηδὲ τὰ ἐν τῷ
κόσμῳ. ἐάν τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, οὐκ ἔστιν ἡ ἀγάπη
τοῦ πατρὸς ἐν αὐτῷ· 16 ὅτι πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ
ἐπιθυμία τῆς σαρκός, καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν,
καὶ ἡ ἀλαζονεία τοῦ βίου, οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ πατρός,

10. οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ

7 Carissimi, non mandatum novum scribo vobis, sed mandatum vetus quod habuistis ab initio: mandatum vetus est verbum quod audistis. 8 Iterum mandatum novum scribo vobis, quod est verum et in ipso et in vobis, quoniam tenebrae transierunt et lumen verum iam lucet. 9 Qui dicit se in luce esse et fratrem suum odit, in tenebris est usque adhuc. 10 Qui diligit fratrem suum, in lumine manet, et scandalum in eo non est: 11 qui autem odit fratrem suum, in tenebris est et in tenebris ambulat et nescit quo eat, quoniam tenebrae obcaecaverunt oculos eius. 12 Scribo vobis, filioli, quoniam remittuntur vobis peccata propter nomen eius. 13 Scribo vobis, patres, quoniam cognovistis eum qui ab initio est. Scribo vobis, adulescentes, quoniam vicistis malignum. 14 Scribo vobis, infantes, quia cognovistis patrem. [Scribo vobis, patres, quia cognovistis eum qui ab initio est.] Scripsi vobis, iuvenes, quia fortes estis et verbum dei in vobis manet et vicistis malignum. 15 Nolite diligere mundum neque ea quae in mundo sunt. Si quis diligit mundum, non est caritas patris in eo: 16 quoniam omne quod in mundo est, concupiscentia carnis est et concupiscentia oculorum et superbia vitae, quae non est ex

---

7. *αγαπητοι* ABℵC. 13. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. | ‡ *αδελφοι* ς. 31. KL. Æth.
— *εντολην*] om. 13. (habet *ου*).
— *ὑμιν*] add. *ὁ εστιν αληθες εν αυτῳ* 31*.
— *ηκουσατε*] † add. *απ᾽ αρχης* ς. 31. KL. | om. ABℵC. 13. Vulg. Syrr.Pst. &Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.
8. *αληθες*] post *εν αυτῳ* A. | *αληθ. και εν αυτῳ* ℵ.
— *ὑμιν* 2°. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl.txt. Memph. Theb. Arm. Æth. | *ἡμιν* A. 31. *Tol.* Syr.Hcl.mg.
— *σκοτια*] *σκια* A.
— *το αληθινον*] *τον αληθ.* ℵ*. (corr.ᶜ)
9. *μισων*] add. *ψευστης εστιν και* ℵ. Arm. Æth. *Cypr.* 305. *Lucif.* 137. | om. rel. *Orig.* iv. 78ᶜ. *Cypr.* 258. (vid. ver. 4.)
10. *εν αυτῳ* ante *ουκ εστιν* B. 13. 31. KL. Vulg. Syr.Hcl. Arm. | post AℵC. *m.* Syr.Pst. Memph. Theb. *Lucif.*
12. *αφεωνται*] *αφεονται* ℵ*. (corr.ᶜ) (13.) remittentur *Am.* Memph.
— *ὑμιν*] *ὑμων* 31. L *sic.*
13. *το πονηρον* ℵ.
14. *εγραψα ὑμ. παιδ.* ABℵC. 13. L. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. *Orig. Int.* iii. 27ᶜ. | ‡ *γραφω ὑμ. παιδ.* ς. 31. K. Arm. in cdd. quibusdam.) *Orig. Int.* ii. 300ᶠ. Vulg. vertit et *γράφω* ver. 13. et *ἔγραψα* ver. 14. per "scribo."
— *εγραψα ὑμιν πατ. ...... αρχης Orig. Int.* iii. 27ᶜ. | om. Vulg. *Cl. Am.* (non *Fuld. Demid. Harl.*)
— *τον απ᾽*] *το απ᾽* B.
— *του θεου* AℵC. rel. vv. *Orig. Int.* iii. | om. B. Theb.
15. *τῳ κοσμῳ Orig.* i. 300ᶜ. | om. *τῳ* 31.
— *ουκ εστιν*] post *εν αυτῳ* 31. | Contra, *Orig.* i. *Cypr.* 175. 208. 236.
— *πατρος* Bℵ. 31. KL. Vulg. Syrr.Pst. &Hcl. Memph. *sic.* Theb. Arm. *Orig.* i. *Cypr.* ter. | *θεου* AC. 13. *Harl.* Æth. *Orig. Int.* ii. 247ᵉ.
16. *αλλα* BC. | ‡ *αλλ᾽* ς. Aℵ. rel. *Orig.*
17. *αυτου Cypr.* 175. 208. 236. 308. *Lucif.* 244. | om. A. 13. Arm. *Zoh. Orig.* i. 300ᶜ.
— fin.] add. quemadmodum ille qui est in aeternum Theb. quomodo Deus manet in aeternum *Tol. Cypr.* 308. *Lucif.* quom. et Deus etc. *Cypr.* 308. quomodo et ipse manet in aeternum. *Cypr.* 311.
18. *εσχατη ὡρα Iren.* 206. *Orig.* iii. 476ᵃ. 699ᵈ. | *εσχατη τη ὡρα* C.
— *και* 1°. *Iren.* 206. *Orig.* iii. 699ᵈ. | om. K.
— *ὁτι* Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. *Iren. Orig.* i. 692ᵈ. iii. 699ᵈ. *Orig. Int.* iii. 851ᵈ.

8. est verum *Cl.* | quia *Cl.* | verum lumen *Cl.* | 11. quia *Cl.* | 12. remittentur *Am.* | 14. Scribo vobis juv. quoniam. *Cl.* (*om.* Scr. vobis patres....init. est. *Am. Cl.*) manet in vobis *Cl.* | 16. est in mundo *Cl.*

Vulg. Syrr. P.H. Memph. Theb. Arm. Æth.

‡ ἀλλὰ″ ἐκ τοῦ κόσμου ἐστίν. 17 καὶ ὁ κόσμος παρά-
γεται, καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ· ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα
τοῦ θεοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

Γ 4 18 Παιδία, ἐσχάτη ὥρα ἐστίν, καὶ καθὼς ἠκού-
g cap. 2:22. 4:3 2 Joh. 7. σατε[g] ὅτι † ἀντίχριστος ἔρχεται, καὶ νῦν ἀντίχριστοι
πολλοὶ γεγόνασιν, ὅθεν γινώσκομεν ὅτι ἐσχάτη ὥρα
ἐστίν. 19 ἐξ ἡμῶν ‡ ἐξῆλθαν,″ ἀλλ᾽ οὐκ ἦσαν ἐξ ἡμῶν·
εἰ γὰρ ‡ ἐξ ἡμῶν ἦσαν,″ μεμενήκεισαν ἂν μεθ᾽ ἡμῶν·
ἀλλ᾽ ἵνα φανερωθῶσιν ὅτι οὐκ εἰσὶν πάντες ἐξ ἡμῶν.
20. οἴδατε πάντες. 20 καὶ ὑμεῖς χρῖσμα ἔχετε ἀπὸ τοῦ ἁγίου, καὶ οἴδατε
πάντα. 21 οὐκ ἔγραψα ὑμῖν ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἀλή-
θειαν, ἀλλ᾽ ὅτι οἴδατε αὐτήν, καὶ ὅτι πᾶν ψεῦδος ἐκ
τῆς ἀληθείας οὐκ ἔστιν. 22 τίς ἐστιν ὁ ψεύστης, εἰ
μὴ ὁ ἀρνούμενος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ὁ χριστός;
οὗτός ἐστιν ὁ ἀντίχριστος, ὁ ἀρνούμενος τὸν πατέρα
καὶ τὸν υἱόν. 23 πᾶς ὁ ἀρνούμενος τὸν υἱὸν οὐδὲ τὸν
h 2 Joh. 9. πατέρα ἔχει· * [h] ὁ ὁμολογῶν τὸν υἱὸν καὶ τὸν πατέρα
ἔχει.″

5 24 Ὑμεῖς † ὃ ἠκούσατε ἀπ᾽ ἀρχῆς ἐν ὑμῖν μενέτω.
ἐὰν ἐν ὑμῖν μείνῃ ὃ ἀπ᾽ ἀρχῆς ἠκούσατε, καὶ ὑμεῖς ἐν
τῷ υἱῷ καὶ ἐν τῷ πατρὶ μενεῖτε. 25 καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ
ἐπαγγελία ἣν αὐτὸς ἐπηγγείλατο ἡμῖν, τὴν ζωὴν
τὴν αἰώνιον. 26 ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν περὶ τῶν πλανών-
των ὑμᾶς. 27 καὶ ὑμεῖς τὸ χρῖσμα ὃ ἐλάβετε ἀπ᾽ αὐτοῦ

patre, sed ex mundo est. 17 Et mundus transibit et concupiscentia eius: qui autem facit voluntatem dei, manet in aeternum.

18 Filioli, novissima hora est, et sicut audistis quia antichristus venit, nunc autem antichristi multi facti sunt, unde scimus quia novissima hora est. 19 Ex nobis prodierunt, sed non erant ex nobis: nam si fuissent ex nobis, permansissent utique nobiscum; sed ut manifesti sint quoniam non sunt omnes ex nobis. 20 Sed vos unctionem habetis a sancto, et nostis omnia. 21 Non scribsi vobis quasi ignorantibus veritatem sed quasi scientibus eam, et quoniam omne mendacium ex veritate non est. 22 Quis est mendax nisi qui negat quoniam Iesus non est Christus? Hic est antichristus, qui negat patrem et filium. 23 Omnis qui negat filium, nec patrem habet: qui confitetur filium, et patrem habet.

24 Vos quod audistis ab initio, in vobis permaneat. Si in vobis permanserit quod ab initio audistis, et vos in filio et patre manebitis. 25 Et haec est promissio quam ipse pollicitus est vobis, vitam aeternam. 26 Haec scripsi vobis de his qui seducunt vos. 27 Et vos unctionem quam accepistis ab eo, maneat

---

Cypr. 126. 152. *Lucif.* 195. | om. AL. Æth.

18. αντιχριστος] † praem. ὁ ϛ. Aℵ[c]. 13. 31. KsL. | om. Bℵ*C. Arm. *Orig.* i. 692[d]. iii. 699[d].

— αντιχρηστοι 31. (sed αντιχριστος) | Contra, *Clem.* 532. *Orig.* iii. 699[d].

— γινωσκομεν *Orig.* iii. 699[d]. *Cypr.* 126. | -κωμεν A. (εγνωκαμεν *Clem.*)

19. εξηλθαν ABC. | ‡ -θον ϛ. ℵ. 13s. 31. KL. *Clem.* 532. *Orig.* iv. 443[d].

— εξ ἡμων 2°. ante ησαν BC. Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Theb. *Tert.* de praescr. Haer. 3. | ‡ post ϛ. Aℵ. 13. 31. KL. Vulg. Arm. *Iren.* 206. *Clem.* *Orig.* iii. 316[e]. *Cypr.* 83. 126. 152. 197. *Lucif.* (Lu.) [Æth.] *Orig. Int.* iii. 70[b]. 279[b].

— μεμενηκεισαν *Clem.* | μεμενικασαν 13.

20. και 2°.] om. B. Theb.

— παντα AC. 13. 31. KL. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. | παντες Bℵ. Theb. | omnem hominem (παντα) Syr.Pst.

21. παν] om. C.

22. ὁ ψευστης] om. ὁ 13. Syr.Hcl.txt. (ctra, marg.)

— αρνουμενος] add. και ℵ*. (corr.[1])

— αντιχρηστος 31.

23. fin. ὁ ὁμολογων τον υἱον και τον πατερα εχει ABℵC. 13. Vulg. (*m.*) *Harl.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. (Æth.) *Orig.* i. 301[c]. iv. 281[d]. 282[a]. *Eus.* in Psal. 22[a]. (et filium et patrem habet *m.* *Cypr.* 265. 296. *Hil.* 907[e].) *Cypr.* (135.) (265.) (296.) (*Hil.* 907[e].) (*Lucif.* 171.) | * om. ϛ. 31. KL. Theb. *ut vid.* (lacuna in codice, sed "patrem" habet ad fin.)

24. ὑμεις] + add. ουν ϛ. 31. KL. ("etiam" Memph. Æth. δε Theb.) | om. ABℵC. 13. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Arm.

24. ηκουσατε] ακηκοατε ℵ.

— εν ὑμιν 2°.] om. εν ℵ*. (add.[c])

— μεινη] μένῃ K *sic* ap. Matthaeium.

— απ᾽ αρχης ηκουσατε ABC. rel. *Am.* Syr.Hcl. Arm. | ακηκοατε απ᾽ αρχης ℵ. Vulg. *Cl.* Syr.Pst. Memph. Theb.

— εν τῳ πατρι AℵC. rel. | om. εν B. Vulg. | (εν τῳ πνευματι 31.) ‖ εν τῳ πατρι ante εν τῳ υἱῳ ℵ. Syr.Pst.

25. ἡμιν AℵC. rel. vv. | ὑμιν B. *Am.* *Fuld.*

— αιωνιον] αιωνιαν B.

26. ταυτα] add. δε ℵ. Syr.Pst. (et hoc Æth.)

— πλανωντων] -νουντων A. | -νοντων 13.

27. χρισμα 1°. AℵC. rel. Vulg. | χαρισμα B.

— ελαβετε] -βατε B* *Rul. Mai.*

17. transit *Cl.* | 18. et nunc antich. *Cl.* | 22. is qui *Cl.* | *om.* non *Cl.* | 24. audistis ab initio *Cl.* | 25. repromissio *Cl.* | nobis *Cl.*

ABℵC. 13. 31. KL.

‡ μένει ἐν ὑμῖν,″ καὶ οὐ χρείαν ἔχετε ἵνα τις διδάσκῃ
ὑμᾶς, ἀλλ᾽ ὡς τὸ ‡ αὐτοῦ″ χρῖσμα διδάσκει ὑμᾶς περὶ
πάντων, καὶ ἀληθές ἐστιν καὶ οὐκ ἔστιν ψεῦδος, καὶ
καθὼς ἐδίδαξεν ὑμᾶς ‡ μένετε″ ἐν αὐτῷ. 28 καὶ νῦν,
28. ἔχωμεν τεκνία, μένετε ἐν αὐτῷ ἵνα ‡ ἐὰν″ φανερωθῇ, ‡ σχῶμεν″
παῤῥησίαν καὶ μὴ αἰσχυνθῶμεν ἀπ᾽ αὐτοῦ ἐν τῇ πα-
ρουσίᾳ αὐτοῦ. 29 ἐὰν εἰδῆτε ὅτι δίκαιός ἐστιν, γινώ-
29. ὅτι [καὶ] σκετε ὅτι * καὶ″ πᾶς ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην ἐξ
III. αὐτοῦ γεγέννηται. 1 ῎Ιδετε ποταπὴν ἀγάπην δέδωκεν
ἡμῖν ὁ πατήρ, ἵνα τέκνα θεοῦ κληθῶμεν, * καί ἐσμεν.″
[l] Joh. 17:25. [l] διὰ τοῦτο ὁ κόσμος οὐ γινώσκει ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ἔγνω
αὐτόν.
6 2 Ἀγαπητοί, νῦν τέκνα θεοῦ ἐσμεν, καὶ οὔπω
ἐφανερώθη τί ἐσόμεθα· οἴδαμεν † ὅτι ἐὰν φανερωθῇ,
ὅμοιοι αὐτῷ ἐσόμεθα, ὅτι ὀψόμεθα αὐτὸν καθώς
ἐστιν. 3 καὶ πᾶς ὁ ἔχων τὴν ἐλπίδα ταύτην ἐπ᾽ αὐτῷ
ἁγνίζει ἑαυτὸν καθὼς ἐκεῖνος ἁγνός ἐστιν. 4 πᾶς ὁ
ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὴν ἀνομίαν ποιεῖ, καὶ ἡ
ἁμαρτία ἐστὶν ἡ ἀνομία. 5 καὶ οἴδατε ὅτι ἐκεῖνος
ἐφανερώθη ἵνα τὰς ἁμαρτίας † ἄρῃ, καὶ ἁμαρτία ἐν
αὐτῷ οὐκ ἔστιν. 6 πᾶς ὁ ἐν αὐτῷ μένων οὐχ ἁμαρ-
[k] 3 Joh. 11. τάνει· [k] πᾶς ὁ ἁμαρτάνων οὐχ ἑώρακεν αὐτὸν οὐδὲ
ἔγνωκεν αὐτόν. 7 τεκνία, μηδεὶς πλανάτω ὑμᾶς· ὁ

in vobis: et non necesse habetis ut aliquis doceat vos, sed sicut unctio eius docet vos de omnibus, et verum est et non est mendacium, et sicut docuit vos manete in eo. 28 Et nunc, filioli, manete in eo, ut cum apparuerit habeamus fiduciam, et non confundamur ab eo in adventu eius. 29 Si scitis quoniam iustus est, scitote quoniam omnis qui facit iustitiam ex ipso natus est. 1 Videte qualem caritatem dedit nobis pater ut filii dei nominemur et simus. Propter hoc mundus non novit nos, quia non novit eum.

2 Carissimi, nunc filii dei sumus, et nondum apparuit quid erimus. Scimus quoniam cum apparuerit similes ei erimus, quoniam videbimus eum sicuti est. 3 Et omnis qui habet spem hanc in eo sanctificat se, sicut et ille sanctus est. 4 Omnis qui facit peccatum et iniquitatem facit, et peccatum est iniquitas. 5 Et scitis quoniam ille apparuit ut peccata tolleret, et peccatum in eo non est. 6 Omnis qui in eo manet non peccat, et omnis qui peccat non vidit eum nec cognovit eum. 7 Filioli, nemo vos

27. *μεν.* ante *εν ὑμιν* (A)BℵC. 13. 31. Vulg. (Syr.Pst.) Memph. Theb. Arm. Æth. (*ἡμιν* A* ut vid.) | ‡ post ς. KL. Syr.Hcl.
— *μενει*] *μενετω* 13. 31. Vulg. Syr.Hcl.
— *διδασκῃ*] *-κει* C. 13. KL.
— *αλλ᾽ ὡς* AℵC. rel. | *αλλα* B. Æth.
— *το αυτου* B*Alf.*ℵC Vulg. Syr.Hcl. Theb. Arm. (hic spiritus Memph. spiritus ejus Æth.) | ‡ *το αυτο* ς. A. 13. 31. KL. (unctio quae est a Deo Syr.Pst.)
— *χρισμα* 2°. ABℵᶜC. 31. K*s*L. Vulg. Theb. | *χαρισμα* 13. | *πνευμα* ℵ*. Memph. Æth.
— *αληθες*] *-θης* ℵ.
— *ψευδος*] *-δες* C *ut vid.*
— *και καθως*] om. *και* A. Theb.
—, 28. *μεν. εν αυτῳ και νυν τεκνια* | om. ℵ. (in alterutro loco *μενετε*).
— *μενετε* ABC(vid. ℵ supra) Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | ‡ *μενειτε* ς. 13*s*. 31. KL.
28. *και νυν τεκνια μενετε εν αυτῳ*] om. 31.

28. *τεκνια*] add. *μου* K. Memph. Theb. Æth.
— *ἱνα εαν* ABℵC. 13. Theb. Arm. Æth. (ut cum Vulg. Memph.) | ‡ *ἱνα ὁταν* ς. 31. KL. Syrr.Pst.&Hcl.
— *σχωμεν* ABℵᶜC. | ‡ *εχωμεν* ς. ℵ*. 13*s*. 31. KL.
— *αισχυνθωμεν*] *ενσχυνθωμεν* 31.
— *απ᾽ αυτου*] post *εν τῃ παρ. αυτου* ℵ. | ante ABC. rel. (ab eo, sed sit nobis fiducia in adventu ejus Syr.Pst.)
29. *ειδητε* BℵC. | *ιδητε* A. 31. KL. (13 n.l.)
— *ὁτι και* AℵC. 13. Vulg. *Cl. Fuld. Demid.* Syr.Pst. Theb. | *om. *και* ς. B. 31. KL. *Am. Harl. Tol.* Syr.Hcl. Memph. Arm. Æth.
— *γεγεννηται Elz.*] *γεγενηται* 31. *St.* 3. Syr.Hcl.*txt.* "fuit."
1. *δεδωκεν* BℵC. 31. K. | *εδωκεν* A. 13. L *sic.*
— *ἡμιν* AℵC. 13. 31. K²L. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | *ὑμιν* BK*.

1. *κληθωμεν* add. *και εσμεν* ABℵC. 13. Vulg. ("et sumus" *Fuld. Harl. Tol.*) Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. (2 MSS. penes Usc. et 1 penes Zoh.) Æth. | *om. ς. 31. KL. Arm. *Zoh.* (et simus Vulg. *Cl. Am. Demid.* et fecit nos Syr.Pst.)
— *ἡμας* ABℵᶜC. 13. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. ed. Æth. | *ὑμας* ℵ*. 31. KL. Arm. 1 MS.
2. *τεκνα*] post *θεου* 31. | ante *Orig.* iii. 797ᵈ.
— *οιδαμεν*] † add. *δε* ς. 31. KL. Syr.Pst. Memph. Æth. *Orig.* iii. 982ᵇ. | om. ABℵC. 13. Vulg. Syr.Hcl. Theb. Arm. *Orig.* i. 522ᶜ. iii. 797ᵈ.
— *οψωμεθα* 31.
3. *επ᾽ αυτῳ*] *εν αυτῳ* 31. | *επι τῳ κυριῳ Clem.* 530.
— *ἑαυτον Clem.* | *αυτον* 31*.

29. quoniam et omnis *Cl.*
3. hanc spem *Cl.* | 5. quia *Cl.* | peccata nostra *Cl.*

Vulg.
Syrr. P. H.
Memph. Theb.
Arm. Æth.

ποιῶν τὴν δικαιοσύνην δίκαιός ἐστιν, καθὼς ἐκεῖνος
δίκαιός ἐστιν. 8 ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν ἐκ τοῦ διαβόλου
ἐστίν, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς ὁ διάβολος ἁμαρτάνει. εἰς τοῦτο
ἐφανερώθη ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ἵνα λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ
διαβόλου. 9 πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ θεοῦ ἁμαρτίαν
οὐ ποιεῖ, ὅτι σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει· καὶ οὐ
δύναται ἁμαρτάνειν, ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννηται. 10 ἐν
τούτῳ φανερά ἐστιν τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ καὶ τὰ τέκνα
Δ΄ τοῦ διαβόλου. πᾶς ὁ μὴ ποιῶν δικαιοσύνην οὐκ ἔστιν
ἐκ τοῦ θεοῦ, καὶ ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ·
11 ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγγελία ἣν ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς,
ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους· 12 οὐ καθὼς Κάϊν ἐκ τοῦ
πονηροῦ ἦν, καὶ ἔσφαξεν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· καὶ
χάριν τίνος ἔσφαξεν αὐτόν; ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πο-
νηρὰ ἦν, τὰ δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ δίκαια.

seducat. Qui facit iustitiam, iustus est, sicut et ille iustus est: 8 qui facit peccatum, ex diabolo est, quoniam ab initio diabulus peccat. In hoc apparuit filius dei ut dissolvat opera diaboli. 9 Omnis qui natus est ex deo peccatum non facit, quoniam semen ipsius in eo manet, et non potest peccare, quoniam ex deo natus est. 10 In hoc manifesti sunt filii dei et filii diaboli. Omnis qui non est iustus non est ex deo, et qui non diligit fratrem suum; 11 quoniam haec est adnuntiatio quam audistis ab initio, ut diligamus alterutrum, 12 non sicut Cain ex maligno erat et occidit fratrem suum. Et propter quid occidit eum? quoniam opera eius maligna erant, fratris autem eius iusta.

[1] Joh. 15:18.

7 13 [1] Μὴ θαυμάζετε, ἀδελφοί †, εἰ μισεῖ ὑμᾶς ὁ
κόσμος. 14 ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι μεταβεβήκαμεν ἐκ τοῦ
θανάτου εἰς τὴν ζωήν, ὅτι ἀγαπῶμεν τοὺς ἀδελφούς·
ὁ μὴ ἀγαπῶν † μένει ἐν τῷ θανάτῳ. 15 πᾶς ὁ μισῶν
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἀνθρωποκτόνος ἐστίν· καὶ οἴδατε
ὅτι πᾶς ἀνθρωποκτόνος οὐκ ἔχει ζωὴν αἰώνιον ἐν
αὐτῷ μένουσαν. 16 ἐν τούτῳ ἐγνώκαμεν τὴν ἀγάπην,
ὅτι ἐκεῖνος ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔθηκεν· καὶ

13 Nolite mirari, fratres, si odit vos mundus. 14 Nos scimus quoniam translati sumus de morte in vitam, quoniam diligimus fratres: qui non diligit, manet in morte. 15 Omnis qui odit fratrem suum homicida est, et scitis quoniam omnis homicida non habet vitam aeternam in se manentem. 16 In hoc cognovimus caritatem dei, quoniam ille pro nobis animam suam posuit: et nos debemus

4. *την ἁμαρτ.*] om. *την* 31.
— *εστιν*] add. *και* ℵ*.
5. *οιδατε* ABC. rel. Memph. rel. *Tert.* de Pudic. 19. | *οιδαμεν* ℵ. Theb. Arm.
— *τας ἁμαρτιας*] † add. *ἡμων* ς. ℵC. 31. KL. Vulg. *Cl.* Syr.Pst. Theb. | om. AB. 13. *Am. Fuld. Harl. Tol.* Syr.Hcl. Memph. Arm. Æth. *Tert.*
— *αρει* 13.
— *εν αυτῳ*] post *ουκ εστιν* ℵ. Memph. Theb. Æth.
6. *ἑωρ.*] *ἑορ.* B* *Rul.*([2] *Verc.*)
7. *τεκνια* Bℵ. 31. KL. Vulg. *m.* Syrr. Pst.&Hcl.txt. Theb. Arm. Æth. | *παιδια* AC. 13. Syr.Hcl.*mg.* Memph. (*Lucif.* 137.)
— *μηδεις*] *μη τις* A. [C n.l]
— *την δικαιοσ.*] om. *την* ℵ*. (add.[c])
— *δικαιος* 2°. *Tert.* de Pudic. 19. | om. 13. (praem. Christus Syr.Pst.)
8. *ὁ* ab init. *Orig.* i. 233[a]. iv. 320[b]. 323([d])[e]. 324[c]. | *ὁ δε* A. *Tol.* Memph. Arm. Æth. *Lucif.* 137. "et" Syr.Pst.

8. *του θεου Orig.* i. 233[c]. iv. 323[d]. *Tert.* de Pudic. 19. | om. 13.
— *λυσῃ Orig* i. iv. 323[d]. | *λυσει* 13.
9. *γεγεννημενος Orig.* i. 232[ad]. iv. 323[d]. 324[c]. 325de. | *γεγενημενος* K. | *γεννωμενος Orig.* iv. 325[b].
10. *πας*] praem. *και* C* *ut vid.* Æth. | Contra, *Orig.* iv. 323[d]. *Cypr.* 308. *Lucif.* 138. 139.
— *ὁ μη ποι. δικαιοσ.*] qui non est justus Vulg. *m.* Syr.Hcl.*mg.* Theb. *ὁ μὴ ὢν δίκαιος Orig.* iv. 323[d]. *Cypr.* 305. *Lucif. bis.*
— *δικαιοσυνην*] praem. *την* AC. 31. K. (vid. ver. 7.) | om. Bℵ. 13. L.
11. *αγγελια* AB. 13. 31. KL. Vulg. | *επαγγελια* ℵC. Syr.Hcl. Memph. Theb. *Lucif.* bis. | *επαγγελεια* Syr.Hcl.mg. *Gr.* | mandatum *Harl.* Syr.Pst. Arm. Æth.
13. *μη*] praem. *και* ℵC*. Syr.Pst. Arm. Æth. | om. ABC[2]. 13. 31. KL. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Theb. *Lucif.* 138. 139.
— *θαυμαζετε*] -*ζητε* 31.

13. *αδελφοι*] † add. *μου* ς. KL. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. (Æth.) | om. ABℵC. 13. 31. Vulg. Arm. *Lucif.* bis.
14. *ἡμεις*] *ὑμεις* 13.
— *μεταβεβηκαμεν*] -*βηκεν* ℵ.
— *αδελφους*] add. *ἡμων* ℵ. Syr.Pst.
— *αγαπων*] † add. *τον αδελφον* ς. C. 31. KL. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. *Woide* Æth. | om. ABℵ. 13. Vulg. Theb. *Munt.* Arm. *Lucif.* 138. 139.
15. *αυτου*] *ἑαυτου* B. Vulg. *Cypr.* 212. 258. | om. *Clem.* 530.
— *οιδατε*] praem. *ουκ* 31.
— *εν αυτῳ* B. 13. 31. K. | *εν ἑαυτῳ* AℵCL*sic.* Vulg. *Cypr.* 305. *Lucif.* 138. 139.
16. *αγαπην*] add. *του θεου* Vulg. Arm. edd. (ipsius *m.*)
— *εθηκεν*] *τεθεικεν* (ante *την ψυχην αυτου*). 31*.

11. diligatis *Cl.* | 12. Cain qui *Cl.* | 13. nos *Am.* | 14. ad vitam *Cl.* | 15. in semetipso *Cl.* | 16. pro nobis animam suam *Cl.*

ABℵ(C.)
13. 31.
KL.

ἡμεῖς ὀφείλομεν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν τὰς ψυχὰς
‡ θεῖναι.″ 17 ὃς δ' ἂν ἔχῃ τὸν βίον τοῦ κόσμου, καὶ
θεωρῇ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ χρείαν ἔχοντα καὶ κλείσῃ
τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ, πῶς ἡ ἀγάπη τοῦ
θεοῦ μένει ἐν αὐτῷ; 18 τεκνία †, μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ
μηδὲ * τῇ″ γλώσσῃ, ‡ ἀλλὰ″ * ἐν″ ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ.
19 [καὶ] ἐν τούτῳ ‡ γνωσόμεθα″ ὅτι ἐκ τῆς ἀληθείας
ἐσμέν, καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ πείσομεν τὰς καρδίας
ἡμῶν· 20 ὅτι ἐὰν καταγινώσκῃ ἡμῶν ἡ καρδία, ὅτι
μείζων ἐστὶν ὁ θεὸς τῆς καρδίας ἡμῶν καὶ γινώσκει
πάντα. 21 ἀγαπητοί, ἐὰν ἡ καρδία † μὴ καταγινώσκῃ
ἡμῶν, παῤῥησίαν ἔχομεν πρὸς τὸν θεόν, 22 καὶ ὃ ἐὰν
αἰτῶμεν λαμβάνομεν ‡ ἀπ'″ αὐτοῦ, ὅτι τὰς ἐντολὰς
αὐτοῦ τηροῦμεν καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ποιοῦ-
μεν. 23 καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ, ἵνα ‡ πιστεύω-
μεν″ τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ χριστοῦ καὶ
ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, καθὼς ἔδωκεν ἐντολὴν ἡμῖν.
24 καὶ ὁ τηρῶν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει, καὶ
αὐτὸς ἐν αὐτῷ. καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι μένει ἐν
ἡμῖν, ἐκ τοῦ πνεύματος οὗ ἡμῖν ἔδωκεν.

19. τὴν καρδιάν

21. ἡ καρδιά [ἡμῶν] μὴ καταγιν. [ἡμῶν]

pro fratribus animas ponere.
17 Qui habuerit substantiam
mundi et viderit fratrem suum
necesse habere et clauserit
viscera sua ab eo, quomodo
caritas dei manet in eo? 18 Fi-
lioli, non diligamus verbo nec
lingua, sed opere et veritate.
19 In hoc cognoscimus quoniam
ex veritate sumus: et in con-
spectu eius suademus corda
nostra, 20 quoniam si reprae-
henderit nos cor nostrum,
maior est deus corde nostro et
novit omnia. 21 Carissimi, si
cor nostrum non reprehenderit
nos, fiduciam habemus ad
deum, 22 et quodcumque pe-
tierimus accipiemus ab eo, quo-
niam mandata eius custodimus
et ea quae sunt placita coram
eo facimus. 23 Et hoc est man-
datum eius, ut credamus in
nomine filii eius Iesu Christi et
diligamus alterutrum sicut de-
dit mandatum nobis. 24 Et
qui servat mandata eius, in
illo manet et ipse in eo: et in
hoc scimus quoniam manet in
nobis, de spiritu quem dedit
nobis.

16. θειναι ABℵC. | ‡ τιθεναι ϛ. 13 *utvid.* 31. KL.
17. εχῃ] εχει 13. L.
— θεωρῃ] -ρει 31. KL. [h. 13.]
— κλεισῃ] κλησει 13. L.
— μενεῖ B²KL.
18. τεκνια] † add. μου ϛ. 31. KL. Vulg. *Cl.* Syr.Pst. Memph. Theb. Æth. | om. ABℵC. *Am. m.* Syr.Hcl. Arm. *Clem.* 608. (13 n.l.)
— μηδε *Clem.* | και ℵ. Syr.Pst. Æth.
— τῃ γλωσσῃ ABC. 31. KL. ‖ *om. τῃ ϛ. ℵ. 13*s.* Arm. *Clem.*
— αλλα Aℵ. | ‡ αλλ' ϛ. BC. rel. *Clem.*
— εν εργῳ AB *Bly. Alford* ℵC. 31. L. Arm. *Clem.* | *om. εν ϛ. B*Mai.* 13*s.* K. Vulg.
19. και 1⁰. ℵC. 13. 31. KL. Syr.Pst. Theb. Arm. Æth. | om. AB. Vulg. Syr.Hcl. Memph. *Clem.* 608.
— γνωσομεθα ABℵC. Memph. Theb. Arm. *Clem.* (13 n.l.) | ‡ γινωσκομεν ϛ. 31. KL*sic.* Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Æth.
— εμπροσθεν] εκπροσθεν ℵ.
— τας καρδιας A²ℵC. 13. 31. KL. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Arm. ‖ την καρδιαν A*B. Syr.Pst. Theb. Æth.
20. εαν] αν A.

20. καταγινωσκῃ] -κει 13. L. | (καταγιγνωσκη ℵ.)
— ὁτι 2⁰. BℵC. 31. KL. Syrr.(Pst.)&Hcl. | om. A. 13. Vulg. Memph. Theb. Arm. Æth.
— μειζον K.
— θεος] κυριος C.
21. αγαπητοι ABC. rel. vv. | αδελφοι ℵ.
— εαν *Orig.* iii. 230ᵈ. 297ᶠ. | αν A.
— καρδια] † add. ἡμων ϛ. ℵC. 31. KL. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. *Cypr.* 325. | om. AB. 13. (ἡ συνειδησις ἡμων *Orig.* iii. 230ᵈ. et om. ἡμων 297ᶠ. conscientia nostra *Orig. Int.* iv. 486ᵃ.)
— καταγινωσκῃ BℵᶜC. rel. *Orig.* iii. *bis.* | -σκει A. 13. L. | -σκω ℵ* *sic.*
— ἡμων Aℵ. 13. 31. KL. Vulg. Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. *Orig.* iii. 297ᶠ. *Orig. Int.* iv. | om. BC. *Orig.* iii. 230ᵈ.
— εχομεν AℵC. 31. KsL. Vulg. *Orig.* iii. bis. *Cypr.* 325. | εχει B. | εχωμεν 13. *Lucif.* 140.
22. εαν] αν B. 31. *Orig.* iii. 230ᵉ.
— αιτωμεν] αιτωμεθα ℵ. *Orig.* iii.
— λαμβανομεν *Orig.* iii. | -νωμεν A. 31. | accipiemus Vulg. Syr.Hcl. Theb. *Cypr.* 325. *Lucif.* 140.

22. απ' ABℵC. 13. | ‡ παρ' ϛ. 31. KL. *Orig.* iii.
— τηρουμεν BC. 13. 31. L. *Lucif.* | -ρωμεν AℵK.
23. πιστευωμεν AℵC. 13. | ‡ πιστευσωμεν ϛ. B. 31. KL.
— τῳ ονοματι του υἱου αυτου Ιησου χριστου BℵC. rel. Vulg. rel. *Lucif.* 140. | τῳ ονοματι αυτου Ιησ. χριστῳ A. | τῳ υἱῳ αυτου Ιησ. χριστῳ 13. Æth.
— ἡμιν ABℵC. 13. 31. Vulg. rel. | om. KL.
24. και εν τουτῳ ABℵᶜC. rel. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. Æth. | om. και ℵ*. Theb.
— ἡμιν ante εδωκεν ABC. 13. 31. L. | post ℵK. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm.
1. τα πνευματα] praem. παντα K. | om. *Orig. Int.* iv. 670ᶜ.
— πιστευετε] -ητε 31.
— ψευδοπροφηται] γευδοπροφηται ℵ*. (corr.ᶜ)

17. hujus mundi *Cl.* | necessitatem *Cl.* | 18. filioli mei *Cl.* | neque lingua *Cl.* | 19. suadebimus *Cl.* | 22. et quidquid *Cl.*

Vulg. IV.
Syrr. P.H.
Memph. Theb.
Arm. Æth.
[m] 2 Pet. 2:1.
2 Joh. 7.
2. ἐν σαρ. ἐληλυθέναι
¶ C.
[n] cap. 2:22.

8 [1] Ἀγαπητοί μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε, ἀλλὰ
δοκιμάζετε τὰ πνεύματα, εἰ ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστίν, [m] ὅτι
πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐξεληλύθασιν εἰς τὸν κόσμον.
[2] ἐν τούτῳ γινώσκετε τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ· πᾶν πνεῦ-
μα ὃ ὁμολογεῖ Ἰησοῦν χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα,
ἐκ τοῦ θεοῦ ¶ ἐστίν. [3] καὶ πᾶν πνεῦμα ὃ μὴ ὁμολογεῖ
τὸν Ἰησοῦν † † ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἔστιν· καὶ τοῦτό ἐστιν
τὸ τοῦ ἀντιχρίστου, ὃ ἀκηκόατε ὅτι ἔρχεται, [n] καὶ νῦν
ἐν τῷ κόσμῳ ἐστὶν ἤδη. [4] ὑμεῖς ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστε,
τεκνία, καὶ νενικήκατε αὐτούς, ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ ἐν
ὑμῖν ἢ ὁ ἐν τῷ κόσμῳ. [5] αὐτοὶ ἐκ τοῦ κόσμου εἰσίν·
διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ κόσμου λαλοῦσιν, καὶ ὁ κόσμος
αὐτῶν ἀκούει. [6] ἡμεῖς ἐκ τοῦ θεοῦ ἐσμεν· ὁ γινώσκων
τὸν θεὸν ἀκούει ἡμῶν· ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ
ἀκούει ἡμῶν. ἐκ τούτου γινώσκομεν τὸ πνεῦμα τῆς
ἀληθείας καὶ τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης.
Ε' 9 [7] Ἀγαπητοί, ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὅτι ἡ ἀγά-
πη ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστίν, καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν ἐκ
τοῦ θεοῦ γεγέννηται καὶ γινώσκει τὸν θεόν· [8] ὁ
μὴ ἀγαπῶν οὐκ ἔγνω τὸν θεόν, ὅτι ὁ θεὸς

[1] Carissimi, nolite omni spiritui credere, sed probate spiritus si ex deo sint, quoniam multi pseudoprophetae exierunt in mundum. [2] In hoc cognoscitur spiritus dei. Omnis spiritus qui confitetur Iesum Christum in carne venisse, ex deo est: [3] et omnis spiritus qui solvit Iesum Christum, ex deo non est; et hic est antichristus, quod audistis quoniam venit, et nunc iam in mundo est. [4] Vos ex deo estis, filioli, et vicistis eum, quoniam maior est qui in vobis est quam qui in mundo. [5] Ipsi de mundo sunt: ideo de mundo locuntur, et mundus eos audit. [6] Nos ex deo sumus: qui novit deum, audit nos; qui non est ex deo, non audit nos. In hoc cognoscimus spiritum veritatis et spiritum erroris. [7] Carissimi, diligamus invicem, quoniam caritas ex deo est, et omnis qui diligit ex deo natus est et cognoscit deum. [8] Qui non diligit, non novit deum, quoniam deus caritas

2. *γινωσκετε* ABℵ^cC. rel. Syr.Hcl.Memph. Theb. Æth. cognoscite *Iren.* 207. | -*κεται* 31. K. cognoscitur Vulg. Syr.Pst. | -*κομεν* ℵ*. Arm.

— *Ιησουν*] post *χριστον* C. | Contra, *Iren. Cypr.* 288. *Lucif.* 217. (om. *χριστον* *Orig. Int.* ii. 70[b].)

— *εληλυθοτα* AℵC. rel. | *εληλυθεναι* B. Vulg. *Iren. Cypr. Orig. Int.* ii. iv. 562[a]. vid. *Polyc.* in ver. 3. (hunc versum *ut vid.* etiam spectantem.)

3. *ὁ μη ὁμολογει* MSS. vv. (*Polyc.* ad Phil. vii.) | qui solvit Vulg. *Iren.* 207. "Sententia enim eorum homicidialis, Deos quidem plures confingens et Patres multos simulans; comminuens autem et per multa *dividens* Filium Dei: quos.... Joannes in praedicta epistola fugere eos praecepit dicens,.... Et omnis spiritus qui solvit Jesum, non est ex Deo sed de antichristo est" *Iren.* "Non solvimus suscepti corporis hominem, cum sit scriptum apud Joannem, Omnis spiritus qui solvit Jesum non est ex Deo." *Orig. Int.* iii. 883[b]. *αὐτίκα γοῦν ἠγνόησεν* [*Νεστόριος*] *ὅτι ἐν τῇ καθολικῇ Ἰωάννου γέγραπτο ἐν τοῖς παλαιοῖς ἀντιγραφοῖς, ὅτι πᾶν πνεῦμα ὃ λύει τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ θεοῦ οὐκ ἔστι. ταύτην γὰρ τὴν διάνοιαν ἐκ τῶν παλαιῶν ἀντιγράφων περιεῖλον οἱ χωρίζειν ἀπὸ τοῦ τῆς οἰκονομίας ἀνθρώπου βουλόμενοι τὴν θεότητα· διὸ καὶ οἱ παλαιοὶ ἑρμηνεῖς αὐτὸ τοῦτο ἐπεσημήναντο, ὥς τινες εἶεν ῥαδιουργήσαντες τὴν ἐπιστολήν, λύειν ἀπὸ τοῦ θεοῦ τὸν ἄνθρωπον θελόντες.* Socr. Hist.. Eccles. vii. 32. (Forsitan e versione Latina haec desumpsit Socrates). qui negat *Tert.* de car. Chr. 24. qui autem negat *Cypr.* 288. negantes Christum in carne venisse et solventes Jesum *Tert.* adv. Marc. v. 16. nec quod Jesum Christum solvant *Tert.* de Jejun. 1. qui destruit *Lucif.* 217.

3. *τον Ιησουν*] om. Æth. *Tert. Cypr.* 288. ‖ om. *τον* ℵK. *Polyc.* | habent AB. 13. 31. L. ‖ † add. *χριστον* ς. 31. KL. *Am. Demid.* Theb. Arm. ed. *Polyc. Tert.* de car. Ch. | add. *κυριον* ℵ. | om. AB. 13. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. cdd. multi. Æth. *Iren. Lucif.* (*Cypr.*) ‖ † add. postea *εν σαρκι εληλυθοτα* ς. ℵ. (13.) 31. KL. Syrr. Pst.&Hcl. Arm. (*εν σαρκι εληλυθεναι* *Polyc. Tert.* (*Cypr.* 288.) *ἐληλυθῆναι* *sic* 13). sic habet Polyc. *πᾶς γὰρ ὃς ἂν μὴ ὁμολογῇ Ἰησοῦν χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθέναι ἀντίχριστός ἐστι.* vid. ver. 2. (sic etiam *Tert.* de car. Chr.) | om. AB. Vulg. Memph. Theb. Æth. *Iren. Lucif.*

3. *εκ*] om. KL.

— *ὁ ακηκοατε ὁτι* AB. rel. | *ὁτι ακηκοαμεν ὁτι* ℵ.

4. *τεκνια*] *τεκνα* 31.

6. *ὁς ουκ .... ακουει ἡμων* Bℵ. rel. vv. | om. AL.

— *εκ τουτου* Bℵ. rel. | *εν τουτῳ* A. Vulg. Memph. Theb.

7. *αγαπων*] add. *τον θεον* A. | add. fratrem *Demid. Tol.*

— *και πας ὁ αγαπων....* ver. 8. fin.] om. Syr.Hcl.

— *γινωσκει*] *γιγνωσκει* ℵ.

8. *ὁ μη αγαπων ουκ εγνω τον θεον* (A)B. (13). (31.) KL. vv. *Orig. Int.* iii. 29[d]. | om. ℵ*. (Syr.Hcl. supra) Arm. cdd. Æth. (*ὁ μη αγαπων ουκ εγνωκεν* tantum ℵ[c]. in marg.) | ad fin. ver. Syr.Pst.

— *ουκ εγνω* BKL. | *ου γεινωσκει* A. 13. Arm. | *ουκ εγνωκεν* ℵ[c]. 31. (*εκεγνωκε* 31*.)

3. *om.* Christum *Cl.* | de quo aud. *Cl.* | 7. nos invicem quia *Cl.*

ABℵ. 13. 31. KL. ἀγάπη ἐστίν. 9 ἐν τούτῳ ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη τοῦ
θεοῦ ἐν ἡμῖν, ὅτι τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ
ἀπέσταλκεν ὁ θεὸς εἰς τὸν κόσμον, ἵνα ζήσωμεν
δι' αὐτοῦ. 10 ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη, οὐχ ὅτι
ἡμεῖς ἠγαπήσαμεν τὸν θεόν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἠγά-
o cap. 2:2. πησεν ἡμᾶς, o καὶ ἀπέστειλεν τὸν υἱὸν αὐτοῦ
ς' ἱλασμὸν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν. 11 ἀγαπητοί, εἰ
οὕτως ὁ θεὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν
p Joh. 1:18. ἀλλήλους ἀγαπᾶν· 12 p θεὸν οὐδεὶς πώποτε τεθέαται·
ἐὰν ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν μένει, καὶ ἡ
ἀγάπη αὐτοῦ τετελειωμένη ‡ ἐν ἡμῖν ἐστίν.″ 13 ἐν τούτῳ
γινώσκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ μένομεν καὶ αὐτὸς ἐν ἡμῖν,
ὅτι ἐκ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ δέδωκεν ἡμῖν. 14 καὶ ἡμεῖς
τεθεάμεθα καὶ μαρτυροῦμεν ὅτι ὁ πατὴρ ἀπέσταλκεν
τὸν υἱὸν σωτῆρα τοῦ κόσμου. 15 ὃς ἂν ὁμολογήσῃ
ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὁ θεὸς ἐν αὐτῷ
μένει καὶ αὐτὸς ἐν τῷ θεῷ. 16 καὶ ἡμεῖς ἐγνώκαμεν καὶ
πεπιστεύκαμεν τὴν ἀγάπην ἣν ἔχει ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν.
ὁ θεὸς ἀγάπη ἐστίν, καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἐν τῷ
θεῷ μένει, καὶ ὁ θεὸς ἐν αὐτῷ.
17 Ἐν τούτῳ τετελείωται ἡ ἀγάπη μεθ' ἡμῶν, ἵνα
παῤῥησίαν ἔχωμεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ὅτι
καθὼς ἐκεῖνός ἐστιν καὶ ἡμεῖς ἐσμὲν ἐν τῷ κόσμῳ

est. 9 In hoc apparuit caritas
dei in nobis, quoniam filium
suum unigenitum misit deus in
mundum, ut vivamus per eum.
10 In hoc est caritas, non quasi
nos dilexerimus deum, sed quo-
niam ipse dilexit nos et misit
filium suum propitiationem
pro peccatis nostris. 11 Caris-
simi, si sic deus dilexit nos, et
nos debemus alterutrum dili-
gere. 12 Deum nemo vidit
umquam: si diligamus invi-
cem, deus in nobis manet, et
caritas eius in nobis perfecta
est. 13 In hoc intellegimus
quoniam in eo manemus et
ipse in nobis, quoniam de
spiritu suo dedit nobis. 14 Et
nos vidimus et testificamur
quoniam pater misit filium
salvatorem mundi. 15 Quicum-
que confessus fuerit quoniam
Iesus est filius dei, deus in eo
manet et ipse in deo. 16 Et
nos cognovimus et credimus
caritati dei, quam habet deus
in nobis. Deus caritas est, et
qui manet in caritate, in deo
manet et deus in eo.

17 In hoc perfecta est nobiscum
caritas, ut fiduciam habeamus
in die iudicii, quia sicut ille est
et nos sumus in hoc mundo.

9. *εν τοῦτο* 13. K.
— *απεσταλκεν Orig.* ii. 392e. | *απεστειλεν* K.
— ὁ θεος] om. *m.* Arm. *Usc.* Æth.
— *ζησωμεν Polyc.* ad Phil. viii. *Orig.* ii. | *ζωμεν* ℵ*. (corr.c)
10. *αγαπη*] add. *του θεου* ℵ. Memph. Theb.
— *ηγαπησαμεν* Aℵc. | *-πηκαμεν* B. | *-πησεν* ℵ*.
— *αυτος*] *εκεινος* A.
— *απεστειλεν*] *απεσταλκεν* ℵ.
11. *οφειλωμεν* 13.
12. *τετελειωμενη*] praem. *τετελειωται και* 13.
— *εν ημιν* 2⁰. ante *εστιν* Bℵ. | post *αγαπη αυτου* A. 13. 31. Vulg. | ‡ post *τετελ. εστιν* ς. KL. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.
13. *μενομεν*] *μενωμεν* 13. K. ‖ add. *και ἡμεις* 13.
— *δεδωκεν*] *εδωκεν* A. 13.
14. *τεθεαμεθα*] *εθεασαμεθα* A. (mox *μαρτοῦμεν St.* 3.)
15. *αν* Aℵ. rel. | *εαν* B.
— *ὁμολογησῃ*] *-γη* A. | *-γησει* 13.
— *Ιησους*] add. *χριστος* B. *m.* Arm. | "Christum" (om. *Ιησους*) *Tert.* adv. Prax. 31.
16. *πεπιστευκαμεν* Bℵ. 31. KL. Vulg. *Cl. Fuld. Demid.* | *πιστευομεν* A. 13. *Am. Tf. Tol.* Memph. | testificati sumus credidimus Theb.
— *αγαπην*] add. Dei *Am.* Arm.
— ὁ θεος 2⁰. AB. rel. *Clem.* 608. 652. *Orig.* ii. 751e. | om. ὁ ℵ.
— *εν αυτῳ*] add. *μενει* Bℵ. 31. KL. Syr.Hcl. Memph. (Theb.) Arm. *Cypr.* 199. | om. A. 13. Vulg. Æth. *Cypr.* 305. (om. *και ὁ θεος εν αυτῳ* Syr.Pst.)
17. *αγαπη*] add. *του θεου* Vulg. *Cl.* Theb. | *αυτου* Arm.
— *μεθ' ἡμων*] add. *εν ἡμιν* ℵ. | Contra, rel.
17. *εχωμεν*] *εχομεν* K.
— *ἡμερᾳ*] *αγαπῃ sic* ℵ.
— *εκεινος*] *κακεινος* 13.
— *εσμεν*] *εσομεθα* ℵ. | simus Theb. (om. Memph.)
18. *αλλα* B. | ‡ *αλλ'* ς AN rel. *Clem.* 608.
— ἡ *τελεια αγαπη m. Clem.* 608. 956. *Orig.* ii. (811b.) iii. 606c. *Orig. Int.* ii. 79c. 161e. iv. 539e. 602c. 609a. *Eus.* in Ps. (Mai. iv. 74.) *Tert.* Scorp. 12. de fuga 9. 14. | ἡ *αγαπη* ἡ *τελεια* 31.
19. *ἡμεις*] add. *ουν* A. 13. 31. Vulg. Syr.Pst. | om. BℵKL. Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. (et nos quoque Æth.)

10. ipse prior dil. *Cl.* | 13. in hoc cognoscimus *Cl.* | 14. filium suum *Cl.* | 15. quisquis *Cl.* | 16. credidimus *Cl.* | *om.* Dei *Am.*** *Cl.* | et *om.* *Am.** | 17. charitas Dei nobiscum. *Cl.*

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

τούτῳ. 18 φόβος οὐκ ἔστιν ἐν τῇ ἀγάπῃ, ‡ ἀλλά″ ἡ
τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον, ὅτι ὁ φόβος
κόλασιν ἔχει· ὁ δὲ φοβούμενος οὐ τετελείωται ἐν τῇ
ἀγάπῃ. 19 ἡμεῖς ἀγαπῶμεν †, ὅτι αὐτὸς πρῶτος ἠγά-
πησεν ἡμᾶς. 20 ἐάν τις εἴπῃ ὅτι Ἀγαπῶ τὸν θεόν, καὶ
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῇ, ψεύστης ἐστίν· ὁ γὰρ μὴ
ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ὃν ἑώρακεν, τὸν θεὸν ὃν
20. πῶς δύναται ἀγαπᾶν; οὐχ ἑώρακεν ‡ οὐ″ δύναται ἀγαπᾶν· 21 καὶ ταύτην τὴν
ἐντολὴν ἔχομεν ἀπ' αὐτοῦ, ἵνα ὁ ἀγαπῶν τὸν θεὸν
ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.

V. 10 1 Πᾶς ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ χριστὸς
ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννηται, καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν τὸν γεννή-
σαντα ἀγαπᾷ [καὶ] τὸν γεγεννημένον ἐξ αὐτοῦ. 2 ἐν
τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἀγαπῶμεν τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ,
ὅταν τὸν θεὸν ἀγαπῶμεν καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ
q Joh. 14:15. ‡ ποιῶμεν.″ 3 q αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ, ἵνα
τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν· καὶ αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ
βαρεῖαι οὐκ εἰσίν. 4 ὅτι πᾶν τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ
θεοῦ νικᾷ τὸν κόσμον· καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νική-
σασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν. 5 τίς * [δέ]″ ἐστιν
ὁ νικῶν τὸν κόσμον, εἰ μὴ ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς
ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ; 6 οὗτός ἐστιν ὁ ἐλθὼν δι' ὕδα-
τος καὶ αἵματος, Ἰησοῦς † χριστός· οὐκ ἐν τῷ ὕδατι

18 Timor non est in caritate, sed perfecta caritas foras mittit timorem; quoniam timor poenam habet, qui autem timet non est perfectus in caritate.
19 Nos ergo diligamus invicem, quoniam deus prior dilexit nos.
20 Si quis dixerit quoniam diligo deum, et fratrem suum oderit, mendax est: qui enim non diligit fratrem suum quem videt, deum quem non videt quomodo potest diligere?
21 Et hoc mandatum habemus a deo, ut qui diligit deum diligat et fratrem suum.

1 Omnis qui credit quoniam Iesus est Christus, ex deo natus est; et omnis qui diligit eum qui genuit, diligit eum qui natus est ex eo.
2 In hoc cognoscimus quoniam diligimus natos deo, cum deum diligamus et mandata eius faciamus.
3 Haec est enim caritas dei, ut mandata eius custodiamus: et mandata eius gravia non sunt,
4 quoniam omne quod natum est ex deo vincit mundum: et haec est victoria quae vincit mundum, fides nostra.
5 Quis est qui vincit mundum, nisi qui credit quoniam Iesus est filius dei?
6 Hic est qui venit per aquam et sanguinem, Iesus Christus: non in aqua solum, sed in

19. *αγαπωμεν*] † add. *αυτον* ς. 31. KL. | add. *τον θεον* ℵ. 13. Vulg. *Cl. Demid.* Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Arm. | invicem *Am.* | om. AB. Theb. *Fuld.* (nos scimus Theb.) | add. nos invicem et amemus dominum Æth.
— *αυτος* Bℵ. 31. KL. *Harl.* Syrr.Pst.& Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | *ὁ θεος* A. 13. Vulg.
— *ηγαπησεν*] *ηγαπηκεν* 13.
20. *ειπῃ*] om. ℵ*. sed add. man. ant.
— *ὁτι*] om. ℵ.
— *μισῃ*] -*σει* ℵ[c] *ut vid.* 13. 31. K.
— *αυτου* 2°.] om. 31.
— *ἑωρακεν* 1°.] *ἑωρα* K.
— *ου δυναται* Bℵ. Syr.Hcl. Theb. *Lucif.* 140. | ‡ *πως δυναται* ς. A. 13. 31. KL. Vulg. Syr.Pst. Memph. Arm. Æth.
— *αγαπαν*] -*πησαι* 13.
21. *εχομεν*] -*ωμεν* 13.
— *απ' αυτου* *Fuld.* vv. *Lucif.* 140. | *απο του θεου* A. Vulg. *Cl.*
— *θεον αγαπᾳ και τον*] om. A*B* *Rul.* ("in marg. a 1ª m." Alford.) | om. *και* 13.
1. *αγαπᾳ και* Aℵ. 31. KL. Vulg. *Cl. m.* Syrr.Pst.&Hcl. Arm. Æth. *Hil.* 1118[c]. | om. *και* B. 13. *Am. Demid Tol.* Theb. *Hil.* 907[c]. (om. *αγαπᾳ και τον γεγεννημενον* Memph. Wilk.)
— *τον γεγενν.*] *το γεγενν.* ℵ *Tf.* 31.
2. *ὁταν τον θεον αγαπωμεν*] *εν τῳ αγαπαν τον θεον* 13.
— *τα τεκνα*] *τον υἱον* Arm. "Dominum" tantum Æth.
— *ποιωμεν* B. Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. *Lucif.* 140. | ‡ *τηρωμεν* ς. A(vid. infra)ℵ. 13. (31.) KL. *Tol. Cav.* (*τηρουμεν* 31.) vid. ver. 3.
3. *αὑτη γαρ .... τηρωμεν* Bℵ. rel. *Clem.* (sed *δε* et *τηρησωμεν*) 608. (om. *γαρ*) *Lucif.* 140. (*ἱνα τας εντ. αυτ. τηρωμεν* om. Arm. cdd.) | om. A. s. om. ab *εντολας αυτου* ver. 2. ad eadem verba ver. 3.)
4. *αὑτη*] -*της* ℵ*. (corr.[c])
— *ἡμων*] *ὑμων* L *sic.* Æth.
5. *τις δε εστιν* ℵ. 13. K. *Demid. Tol. Cav.* Syr.Hcl. Memph. Arm. (Æth.) | *τις εστιν δε* B. | * om. *δε* ς. A. 31. L. Vulg. *Cl. Am.* Theb. *sic.* | quis enim Syr.Pst.
— *ὁ υἱος*] praem. *ὁ χριστος* 13. (Arm. MSS.)
6. *δι'* AB rel. | *δια* ℵ.
— *και αἱματος*] add. *και πνευματος* Aℵ. 13. *Tol. Cav.* Syr.Hcl. Memph. Theb. (Arm. Æth. praem.) | om. B. 31. KL. Vulg. et *Am. Fuld.* Syr.Pst. *Tert.* de Bapt. 16.
— *χριστος*] † praem. *ὁ* ς. 13*s.* Syr.Hcl. | om. ABℵ. 31. (K)L. Arm. (*χριστος Ιησους* K. Theb.)

19. diligamus Deum *Cl.*
1. diligit et eum *Cl.*

ABℵ. 13. 31. KL.

μόνον, ‡ ἀλλὰ″ ἐν τῷ ὕδατι καὶ * ἐν″ τῷ αἵματι· καὶ τὸ
πνεῦμά ἐστιν τὸ μαρτυροῦν, ὅτι τὸ πνεῦμά ἐστιν ἡ
ἀλήθεια· 7 ὅτι τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες† 8 † τὸ
πνεῦμα καὶ τὸ ὕδωρ καὶ τὸ αἷμα, καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ
ἕν εἰσιν. 9 εἰ τὴν μαρτυρίαν τῶν ἀνθρώπων λαμβάνο-
μεν, ἡ μαρτυρία τοῦ θεοῦ μείζων ἐστίν, ὅτι αὕτη
ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ θεοῦ, ‡ ὅτι″ μεμαρτύρηκεν περὶ
τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. 10 ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ
ἔχει τὴν μαρτυρίαν ἐν ‡ αὐτῷ·″ ὁ μὴ πιστεύων τῷ
θεῷ, ψεύστην πεποίηκεν αὐτόν, ὅτι οὐ πεπίστευκεν
εἰς τὴν μαρτυρίαν ἣν μεμαρτύρηκεν ὁ θεὸς περὶ τοῦ
υἱοῦ αὐτοῦ. 11 καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία ὅτι ζωὴν
11. ὁ θεὸς ἡμῖν αἰώνιον ἔδωκεν ἡμῖν ὁ θεός· καὶ αὕτη ἡ ζωὴ ἐν τῷ
υἱῷ αὐτοῦ ἐστίν. 12 ὁ ἔχων τὸν υἱὸν ἔχει τὴν ζωήν·
ὁ μὴ ἔχων τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ τὴν ζωὴν οὐκ ἔχει.

aqua et sanguine: et spiritus
est qui testificatur quoniam
Christus est veritas. 7 Quia
tres sunt qui testimonium dant,
8 spiritus et aqua et sanguis,
et tres unum sunt. 9 Si testi-
monium hominum accipimus,
testimonium dei maius est:
quoniam hoc est testimonium
dei, quod maius est, quia testi-
ficatus est de filio suo. 10 Qui
credit in filio dei, habet testi-
monium dei in se: qui non
credit, mendacem facit eum,
quoniam non credidit in testi-
monio quod testificatus est
deus de filio suo. 11 Et hoc
est testimonium, quoniam vi-
tam aeternam dedit nobis deus,
et haec vita in filio eius.
12 Qui habet filium, habet vi-
tam: qui non habet filium,
vitam non habet.

---

6. *μονον*] *μονῳ* B.
— *αλλα* A. | ‡ *αλλ'* ς. Bℵ. rel.
— *και εν τῳ* AB. 13. L. | * om. *εν* ς. ℵ. 31. K*s*. Vulg. (*εν τῳ αἱμ. και τῳ ὑδ.* 31. Arm.)
— *αἱματι* Bℵ. 13. 31. KL. vv. | *πνευματι* A. | add. idem *Tol.* Æth.
— *πνευμα m.* | Christus Vulg. (XPS pro SPS). Arm. Usc.
— *εστιν*] *τι* B* *Rul.*
7. *τρεις*] praem. *οἱ* ℵ. (Arm.)
—, 8. *μαρτυρουντες*] † add. *εν τῳ ουρανῳ* † *ὁ πατηρ ὁ λογος και το ἁγιον πνευμα,* † *και οὑτοι οἱ τρεις ἑν εισι.* [8] *και τρεις* † *εισιν οἱ μαρτυρουντες εν τῃ γῃ* ς. Vulg. *Cl.* Arm. *Usc.* et in codice *uno* tantum (ex 18 collatis), et hoc A.D. 1656 scripto. | quoniam tres sunt qui testimonium dicunt in terra spiritus aqua et sanguis: et hii tres unum sunt in Christo Jesu. Et tres sunt qui testimonium dicunt in caelo, Pater, Verbum, et Spiritus, et hii tres unum sunt. *m.* | Patres qui e sacris Scripturis omnia excitant quae vel Deitatem Domini nostri Jesu Christi vel numerum ternarium (de Trinitate disputantes) de his vocibus nihil habent, quamquam de mysterio Trinitatis ver. 8. explicant. | cod. 34. (saec. xvi.) habet ὅτι·· τρεῖς εἰσίν οἱ μαρτϋ | ροῦν'·' ἐν τῶ ὀυνῷ, πη̄ρ', λόγος, καὶ πν̄α ἅγιον, | καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς, ἕν ἐισϊ. Καὶ τρεῖς ἐισὶν ὁι μαρτϋ | ροῦντ'·' ἐν τῇ γῇ, πν̄α, ὕδωρ, καὶ ἅιμα, ἐι τὴν | μαρτϋρίαν τῶν ἀνω̃ν. | cod. 162. (Graeco-Lat.) saec. xv. ut vid. habet, ὅτϊ τρεῖς ἐισὶν | οἱ μαρτυροῦντ' ἀπὸ τοῦ ὀυνοῦ· πη̄ρ'· λόγος ϗ πν̄α ἁγι^c | ϗ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἑν ἐισὶ καὶ | τρεῖς ἐισὶν ὁι μαρτυροῦντ' | ἐπὶ τῆς γῆς· τὸ πν̄α τὸ ὑδωρ ϗ | τὸ αἷμα· ἐι τὴν μαρτυρίαν. | In uno cod. Neapolitano 83 (? 173 Scholz) adduntur haec in marg. a man. rec. (in *paucissimis* qui ex impressis exscripti sunt haec reperiuntur prout in ed. Steph. leguntur: sed hi non sunt testes). | om. ABℵ. 13. 31. KL. *Am.* Syrr. Pst. & Hcl. Memph. Theb. Arm. *Zoh.* et MSS. Æth. om. et codices minusculi quibus hoc capitulum legitur (exceptis tantum supra laudatis) *omnes*: i.e. codices textus epistolae hujus 188, et Lectionaria fere 60. om. et editiones 1ª. et 2ª. Erasmi, qui ipse e cod. 34. (ut promissa praestaret) in ed. 3ª. introduxit. non habent codices Latini antiquiores: in Latinis primum haec verba in margine invecta sunt: postea in textu, sed testes caelestes terrestribus postponuntur; et tandem idem est ordo quem tenet textus Clementinus. In codicibus MSS. et impressis Syriacis nullis haec reperiuntur nisi in quibus e Graecis hodiernis invecta sunt.
(" Dicit Dominus, *Ego et pater unum sumus.* Et iterum de patre et filio et spiritu sancto scriptum est, *Et hi tres unum sunt.*" *Cypr.* 195, 6. Haec e ver. 8. desumpta sunt et magna in parte a verbis Tertulliani pendent. "Ceterum *de meo sumet*, inquit, sicut ipse de patris. Ita connexus Patris in Filio et Filii in Paracleto tres efficit cohaerentes, alterum ex altero: qui tres *unum* sunt, non unus; quomodo dictum est; *Ego et Pater unum sumus*, ad substantiae unitatem non ad numeri singularitatem." Adv. Praxeam 25.)
8. *ἐν τῇ ἐπιστολῇ ὁ μαθητὴς Ἰωάννης τὸ πνεῦμα καὶ τὸ ὕδωρ καὶ τὸ αἷμα ἀνέγραψε τὰ τρία εἰς ἓν γινόμενα* *Orig.* iv. 143ᶜ. *δοῦλοι κυρίων πατρὸς καὶ υἱὸν πνεῦμα καὶ σῶμα* (vid. Ps. 123. 1.) *παιδίσκη δὲ κυρίας τοῦ ἁγίου πνεύμα-*

---

7. quoniam *Cl.* | dant in caelo, Pater Verbum et Spiritus sanctus, et hi tres unum sunt. [8] et tres sunt qui testimonium dant in terra *Cl.* | 8. et hi tres *Cl.* | 9. quoniam *Cl.* | 10. filium *Cl.* | credit 2⁰. *add.* filio *Cl.* in mg. *Am.* | quoniam non credit in testimonium *Cl.* | 11. ejus est *Cl.* | 12. filium 2⁰ add. Dei *Am.**

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.
r Joh. 20:31.

11 13 r Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν †, ἵνα εἰδῆτε ὅτι ζωὴν
ἔχετε αἰώνιον, ‡ τοῖς πιστεύουσιν″ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ
υἱοῦ τοῦ θεοῦ. 14 καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ παῤῥησία ἣν ἔχο-
μεν πρὸς αὐτόν, ὅτι ἐάν τι αἰτώμεθα κατὰ τὸ θέλημα
αὐτοῦ, ἀκούει ἡμῶν· 15 καὶ ἐὰν οἴδαμεν ὅτι ἀκούει
ἡμῶν ὃ ἂν αἰτώμεθα, οἴδαμεν ὅτι ἔχομεν τὰ αἰτήματα
ζ′ ἃ ᾐτήκαμεν ‡ ἀπ’″ αὐτοῦ. 16 ἐάν τις ἴδῃ τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ ἁμαρτάνοντα ἁμαρτίαν μὴ πρὸς θάνατον, αἰτή-
σει, καὶ δώσει αὐτῷ ζωήν, τοῖς ἁμαρτάνουσιν μὴ πρὸς
θάνατον. ἔστιν ἁμαρτία πρὸς θάνατον· οὐ περὶ ἐκεί-
νης λέγω ἵνα ἐρωτήσῃ. 17 πᾶσα ἀδικία ἁμαρτία ἐστίν,
καὶ ἔστιν ἁμαρτία οὐ πρὸς θάνατον. 18 οἴδαμεν ὅτι
πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ θεοῦ, οὐχ ἁμαρτάνει·
‡ ἀλλὰ″ ὁ γεννηθεὶς ἐκ τοῦ θεοῦ τηρεῖ ‡ αὐτόν,″ καὶ ὁ
πονηρὸς οὐχ ἅπτεται αὐτοῦ. 19 οἴδαμεν ὅτι ἐκ τοῦ

13 Haec scripsi vobis ut sciatis
quoniam vitam habetis aeter-
nam, qui creditis in nomine filii
dei. 14 Et haec est fiducia quam
habemus ad eum, quia quod-
cumque petierimus secundum
voluntatem eius, audit nos.
15 Et scimus quoniam audit nos
quicquid petierimus, scimus
quoniam habemus petitiones
quas postulamus ab eo. 16 Qui
scit fratrem suum peccare pec-
catum non ad mortem, petit,
et dabit ei vitam, peccantibus
non ad mortem. Est pecca-
tum ad mortem: non pro illo
dico ut roget quis. 17 Omnis
iniquitas peccatum est, et est
peccatum ad mortem. 18 Sci-
mus quoniam omnis qui natus
est ex deo non peccat, sed ge-
neratio dei conservat eum, et
malignus non tangit eum.
19 Scimus quoniam ex deo

τος ἡ ψυχή· τὰ δὲ τρία κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐστίν· οἱ γὰρ τρεῖς τὸ ἕν εἰσιν. ii. 821ᶠ. ἓν μόνον γέγονε Μωσῆς ὁ νόμος καὶ Ἡλίας ἡ προφητεία Ἰησοῦ τῷ εὐαγγελίῳ, καὶ οὐχ ὥσπερ ἦσαν πρότερον τρεῖς οὕτω μεμενήκασιν, ἀλλὰ γεγόνασιν οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἕν. iii. 565ᵉ.

9. *την*] om. B. *Cure.*

— *των ανθρωπων*] *του θεου* ℵ*. (corr.ᶜ)

— *λαμβανομεν*] *-νωμεν* 13.

— *ὁτι* 1⁰.] om. K. Arm.

— *ὁτι* 2⁰. ABℵ. 13. Vulg. Memph. Theb. | ‡ *ἡν* ς. 31. KL. Arm. (Syrr. ancc.) (Æth.) *Tert.* adv. Prax. 31. ‖ praem. quod majus est Vulg.

:0. *μαρτυριαν*] add. *του θεου* A. 13 *ut vid.* Vulg. Memph. Æth. ejus *m.* | om. Bℵ. 31. KL. Syrr. Pst.&Hcl. Theb. Arm.

— *αυτῳ* AB*Mai*KL. Syr.Hcl. | ‡ *ἑαυτῳ* ς. ℵ. 13*s.* 31. Vulg. *m.* Syr.Pst.

— *τῳ θεῳ* Bℵ. 31. KL. Syrr.Pst.&Hcl.txt. Memph. | *τῳ υἱῳ* A. (13 *n.l.*) Vulg. Syr.Hcl.mg. (Theb. Arm. ed. add. *θεου*) Æth. | om. *Am.** add. mg. | Jesu Christo *m.*

— *αυτον*] Deum *m.*

— *οὐ πεπιστευκεν* B. 31. KL. | *ουκ επιστευσεν* A. | *ουκ επιστευκεν sic* ℵ. | *ουκ επιστευ....* 13.

— *μεμαρτυρηκεν*] *εμαρτυρηκεν* ℵ.

11. *ἡμιν* ante *ὁ θεος* Aℵ. 13. KL. Syr.Pst. Memph. Arm. | post B. 31. Vulg. Syr.Hcl. Theb. (Æth.)

— *εστιν*] ante *ἡ ζωη* A. | om. *Am.*

12. *την ζωην*] *τον υἱον* 31 *sic.*

— *του θεου*] om. Vulg. *Cl. Tert.* adv. Prax. 31.

— *ουχ* A.

13. *ταυτα εγραψα ὑμιν*] † add. *τοις πιστευουσιν εις το ονομα του υἱου του θεου* ς. (31.) KL. (*του θεου του υἱου* 31*) | om. ABℵ. 13 *ut vid.* Vulg. Syrr.Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.

— *εχετε* ante *αιωνιον* AB. 13. 31. | post ℵK(L) Vulg. (*εχητε* L.)

— *τοις πιστευουσιν* Bℵ*. Syrr.Pst.&Hcl. | *οἱ πιστευοντες* Aℵᶜ. 13. Vulg. Memph. Theb. Æth. | ‡ *και ἱνα πιστευητε* ς. 31. KL. Arm.

14. *εχομεν*] *εχωμεν* A.

— *ὁτι εαν τι* Bℵ. 31². KL. Syr.Hcl. (Memph.) Theb. Arm. | *ὁτι αν* A. | *ὁτι ὁ εαν* 13. Vulg. Syr.Pst. Æth. | *ὁτι εαν* 31*.

— *θελημα*] *ονομα* A. (non 31. h. 13.) Æth.

— *ἡμων*] *ὑμων St.* 3.

15. *και εαν οιδ. ὁτι ακ. ἡμων* B(ℵᶜ.) 13. 31. KL. vv. (*αν* B.) | om. Aℵ*. | *και εαν ιδωμεν ὁτι ακουει ἡμων* ℵᶜ in marg. superiori. Memph. (om. *εαν* Vulg.)

15. *ὁ αν* ς. AB*Mai.* 13. 31. K. | *ὁ εαν* ℵL.

— *εχομεν*] *εχωμεν* ℵ. 13. | praem. *εαν* ℵ*. (corr.ᶜ)

— *απ'* Bℵ. 13. | ‡ *παρ'* ς. A. 31. KL.

16. *ιδῃ* ABℵ. 31. KL. *Clem.* 464. | *ειδῃ* 13. scit. Vulg. *Hil.* 538ᵇ.

— *αιτησις* et *δωσις* ℵ*. (*ς* in utroque eraso).

— *τοις ἁμαρτανουσιν μη Clem.* | *τοις μη ἁμαρτανουσιν μη* A.

— *ου περι*] praem. *και* 13. | Contra, *Orig.* i. 256.ᵇ *Orig. Int.* ii. 201ᵃ. *Tert.* de Pudic. 2.

— *ερωτησῃ Clem.* (add. *τις*) *Orig.* i. | *-σει* K*. | *-σης* ℵᶜ. Arm.

17. *ου προς* Syr.Pst. Memph.? Æth. *Platt.* | om. *ου* 13. Vulg. Syr.Hcl. Theb. Arm. Æth. *Rom.* | *μη προς Clem.* 464.

18. *αλλα* B*Btly. sic Alf. Orig.* iv. 358ᵇ. | ‡ *αλλ'* ς. AB*Mai*ℵ. 31. KL. (*αλλεγεννηθη ὁ δε γεννηθεις sic* 13.)

— *αυτον* A*B. | ‡ *ἑαυτον* ς. A(corr.¹) ℵ. 13*s.* 31. KL. Vulg. *Orig.* iv. 326ᵇ.

13. scribo *Cl.* | 15. quia audit *Cl.* | 16. petat et dabitur ei vita peccanti *Cl.* | 18. quia *Cl.*

A B ℵ. 13. 31. KL.

Vulg. Syrr. P. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

s 1 Cor. 10:14.

θεοῦ ἐσμεν, καὶ ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται.
20 οἴδαμεν δὲ ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ἥκει, καὶ δέδωκεν
ἡμῖν διάνοιαν ἵνα ‡ γινώσκομεν″ τὸν ἀληθινόν, καί
ἐσμεν ἐν τῷ ἀληθινῷ, ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ἰησοῦ χριστῷ.
οὗτός ἐστιν ὁ ἀληθινὸς θεὸς καὶ † ζωὴ αἰώνιος. 21 s Τεκ-
νία, φυλάξατε ‡ ἑαυτὰ″ ἀπὸ τῶν εἰδώλων. †.

sumus, et mundus totus in maligno positus est. 20 Et scimus quoniam filius dei venit, et dedit nobis sensum ut cognoscamus verum deum et simus in vero, filio eius: hic est verus deus et vita aeterna. 21 Filioli, custodite vos a simulachris.

ΙΩΑΝΟΥ Ā.

20. *οιδαμεν δε* Bℵ. 31. K. Memph. | *και οιδαμεν* A. 13. Vulg. *m.* Syrr. Pst.&Hcl. Theb. Arm. "quia scimus" *Hil.* 908ª. | *οιδαμεν* tantum L. Æth. | Et scimus quia filius Dei venit, et carnem induit nostri causa, et passus est et resurrexit a mortuis; adsumpsit nos et dedit nobis sensum &c. *m.* quia scimus quod filius Dei venit et concarnatus est propter nos et passus est et resurgens de mortuis assumsit nos et dedit nobis intellectum optimum ut intelligamus verum et simus in vero filio ejus Jesu Christo: hic est verus et vita aeterna et resurrectio nostra *Hil.*

20. *δεδωκεν* Bℵ. 31. KL. | *εδωκεν* A. 13.
— *γινωσκομεν* AB**Rul. Mai* ℵL. | ‡ -*κωμεν* ς. B². *Rul. Mai.* 13. 31. K.
— *τον αληθινον*] *το αληθ.* ℵ*. (corr.ᶜ) || add. *θεον* A. 13. Vulg. Memph. Arm. Usc. (Æth.) om. *m. Hil.*
— *εσμεν*] *ωμεν* Vulg. *m.* Arm. *Usc. Hil.*
— *εν τῳ αληθινῳ* om. Memph. | in vita Theb. | in verbo *m.*
— *Ιησου χριστῳ* Bℵᶜ. 13. 31. KL. *Demid. Tol. m.* vv. *Hil.* (*Ιησου χριστου* ℵ*.) | om. A. Vulg.
— *θεος*] om. *Am. m. Hil.*
— *ζωη*] † praem. *ἡ* ς. 31. L. Arm. | om. ABℵ. 13. K. | || add. *ἡ*. 31. KL.

20. fin.] add. et resurrectio nostra *m. Hil.*
21. *φυλαξατε*] *φυλαξασθαι* 13.
— *ἑαυτα* Bℵ*. 31. L. | ‡ *ἑαυτους* ς. Aℵᶜ. 13. K. vos Vulg. *Tert.* de Cor. 10.
— fin.] † add. *αμην* ς. 31. KL. Vulg. *Cl.* et *Fuld.* | om. ABℵ. 13. *Am. Tol. Demid.* Syrr. Pst.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.
Subscriptio. *Ιωανου α̅* B. | *Ιωαννου α̅* Aℵ. | *του ἁγιου και πανευφημου αποστολου Ιωαννου και θεολογου επιστολη καθολικη α̅ στιˣˣ σο̅δ.* L. | in 13. 31 nihil. de K sil. Matt.

20. *om.* Deus *Am.* | 21. fin. add. Amen *Cl.*

ΙΩΑΝΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Β′.

ABℵ. 13. 31. KL.
Vulg. Syrr. Bdl. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

1 Ὁ πρεσβύτερος ἐκλεκτῇ κυρίᾳ καὶ τοῖς τέκνοις
αὐτῆς, οὓς ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ, καὶ οὐκ ἐγὼ μόνος,
ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἐγνωκότες τὴν ἀλήθειαν, 2 διὰ τὴν
ἀλήθειαν τὴν μένουσαν ἐν ἡμῖν, καὶ μεθ’ ἡμῶν ἔσται
εἰς τὸν αἰῶνα· 3 ἔσται μεθ’ ἡμῶν χάρις ἔλεος εἰρήνη
παρὰ θεοῦ πατρός, καὶ παρὰ † Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ
υἱοῦ τοῦ πατρός, ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἀγάπῃ.

Α′
a 3 Joh. 2.
b 1 Joh. 2:7.

a 4 Ἐχάρην λίαν ὅτι εὕρηκα ἐκ τῶν τέκνων σου
περιπατοῦντας ἐν ἀληθείᾳ, καθὼς ἐντολὴν ἐλάβομεν
παρὰ τοῦ πατρός. 5 b καὶ νῦν ἐρωτῶ σε, κυρία, οὐχ
ὡς ἐντολὴν ‡ καινὴν γράφων σοι,″ ἀλλὰ ἣν ‡ εἴχαμεν″
ἀπ’ ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους. 6 καὶ αὕτη ἐστὶν
ἡ ἀγάπη, ἵνα περιπατῶμεν κατὰ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ.
αὕτη ‡ ἡ ἐντολή ἐστιν,″ καθὼς ἠκούσατε ἀπ’ ἀρχῆς

1 Senior electae dominae et natis eius, quos ego diligo in veritate, et non ego solus sed et omnes qui cognoverunt veritatem, 2 propter veritatem quae permanet in nobis et nobiscum erit in aeternum. 3 Sit nobiscum gratia misericordia pax a deo patre et a Christo Iesu filio patris in veritate et caritate.

4 Gavisus sum valde quoniam inveni de filiis tuis ambulantes in veritate sicut mandatum accepimus a patre. 5 Et nunc rogo te, domina, non tamquam mandatum novum scribens tibi, sed quod habuimus ab initio, ut diligamus alterutrum. 6 Et haec est caritas, ut ambulemus secundum mandata eius. Hoc mandatum est, ut quemadmodum audistis ab initio in

---

Inscriptio
ΙΩΑΝΟΥ Β̄
in B.
ΙΩΑΝΝΟΥ Β
in ℵ.
Ιωαννου επιστολη Β̄ in 13. (h. A.)
Ιωαννου επιστολη καθολικη δευτερα in 31
(*sic* fuit anno M.DCCC. LIII.)
ΙΩΑΝΝΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ Β̄
in K.
ΤΟΥ ʽΑΓΙΟΥ ΑΠΟΣ ΙΩ̄. ΤΟΥ ΘΕΟ-
ΛΟΓΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ
in L.

1. *εκλεκτῃ κυριᾳ*] *εκλ. τῃ κυριᾳ* 31.
— *και ουκ εγω* Bℵ. 13. 31. K. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | *ουκ εγω δε* A. Syr.Bdl. | *και ουκ εγω δε* L.
2. *μενουσαν* Bℵ. 31. KsL. | *ενοικουσαν* A. | *ουσαν* 13. Theb.
— *εσται*] *εστιν* 31. Syrr.Bdl.&Hcl. | quia et vobiscum erit, et vos in aeternum nobiscum eritis Arm.
3. *εσται μεθ’ ἡμων St.*3. Bℵ. 13. L. Syr.Bdl. Theb. Æth. sit vobiscum Vulg. *Cl.* (Syr.Hcl.) (nobiscum *Am.*) | *εσται μεθ’ ὑμων Elz.* 31. Ks. Memph. (Arm.) (gratia vobis et pax [om. *ελεος*] Syr.Hcl.) | om. A.
— *παρα θεου*] *απο θεου* ℵ*. (corr.^c)
— *και παρα*] om. *παρα* ℵ*. (add.^c) *Am.*
— *Ιησου*] † praem. *κυριου* ϛ. ℵ. 13. 31. KsL. *Tol.* Syr.Hcl. Memph. Arm. | om. AB. Vulg. Syr.Bdl. Theb. Æth.
— *του πατρος*] praem. *αυτου* ℵ*. (corr.^c)
4. *ελαβομεν* AB. 31. KL. Vulg. Syrr. Bdl.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | *ελαβον* ℵ. 13.
— *παρα*] *απο* A.
— *του πατρος*] om. *του* B.
5. *καινην* ante *γραφων σοι* Aℵ. 13. 31. Vulg. Memph. *Lucif.* 25. | ‡ post ϛ. BKL. Theb. ‖ *γραφω St.* 3. Arm. Æth.
5. *αλλα* Bℵ. 13. K. | *αλλ’* A. 31. L. ‖ add. *εντολην* ℵ. ‖ add. mandatum vetus Syr.Hcl.* (Æth.) | non add. *Lucif.*
— *ειχαμεν* Aℵ. | ‡ *ειχομεν* ϛ. BKL. | *ειχωμεν* 13. | *εχομεν* 31.
6. *εντολας αυτου*] add. ‘*ἱνα καθως*’ ℵ*.
— *ἡ εντολη* ante *εστιν* AB. 13. 31. K. *Am.* Syrr.Bdl.&Hcl. | ‡ post ϛ. ℵL. Vulg. *Cl.* Memph. Theb. Arm. *Lucif.* 25. ‖ add. *αυτου* ℵ. | Contra, *Lucif.* (ver. 6. Et hoc est praeceptum ejus ut incedamus in hoc quod audivistis antiquitus. Æth. om. cet.)
— *καθως*] praem. *ἱνα* Aℵ. 13. 31. K. Vulg. Memph. Theb. Arm. | non habent BL. Syrr.Bdl.&Hcl. *Lucif.*

---

3. vobiscum *Cl.* | Christo *om.* "a" *Am.* | 6. est enim mandatum *Cl.*

ABℵ.
13. 31.
KL.

Vulg.
Syrr. Bdl. H.
Memph. Theb.
Arm. Æth.
[c] 1 Joh. 2:18.
4:1.
8. ἃ εἰργασάμεθα
[d] 1 Joh. 2:23.

ἵνα ἐν αὐτῇ περιπατῆτε· 7 [c] ὅτι πολλοὶ πλάνοι ‡ ἐξῆλ-
θαν″ εἰς τὸν κόσμον, οἱ μὴ ὁμολογοῦντες Ἰησοῦν
χριστὸν ἐρχόμενον ἐν σαρκί· οὗτός ἐστιν ὁ πλάνος
καὶ ὁ ἀντίχριστος. 8 βλέπετε ἑαυτούς, ἵνα μὴ ‡ ἀπολέ-
σητε″ ἃ ‡ εἰργάσασθε,″ ἀλλὰ μισθὸν πλήρη ‡ ἀπολά-
βητε.″ 9 πᾶς ὁ ‡ προάγων″ καὶ μὴ μένων ἐν τῇ διδαχῇ
τοῦ χριστοῦ θεὸν οὐκ ἔχει· [d] ὁ μένων ἐν τῇ διδαχῇ †,
οὗτος καὶ τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱὸν ἔχει. 10 εἴ τις
ἔρχεται πρὸς ὑμᾶς καὶ ταύτην τὴν διδαχὴν οὐ φέρει,
μὴ λαμβάνετε αὐτὸν εἰς οἰκίαν, καὶ χαίρειν αὐτῷ μὴ
λέγετε· 11 ‡ ὁ λέγων γὰρ″ αὐτῷ χαίρειν, κοινωνεῖ τοῖς
ἔργοις αὐτοῦ τοῖς πονηροῖς.

B′
[e] 3 Joh. 13.
[f] 1 Joh. 1:4.

12 [e] Πολλὰ ἔχων ὑμῖν γράφειν οὐκ ‡ ἐβουλήθην″ διὰ
χάρτου καὶ μέλανος· ἀλλὰ ἐλπίζω ‡ γενέσθαι″ πρὸς
ὑμᾶς, καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλῆσαι, ἵνα [f] ἡ χαρὰ
‡ ὑμῶν″ ᾖ πεπληρωμένη. 13 ἀσπάζεταί σε τὰ τέκνα
τῆς ἀδελφῆς σου τῆς ἐκλεκτῆς. †.

coambuletis. 7 Quoniam multi seductores exierunt in mundum, qui non confitentur Iesum Christum venientem in carne. Hic est seductor et antichristus. 8 Videte vosmet ipsos, ne perdatis quae operati estis, sed ut mercedem plenam accipiatis. 9 Omnis qui praecedit et non manet in doctrina Christi, deum non habet: qui permanet in doctrina, hic et filium et patrem habet. 10 Si quis venit ad vos et hanc doctrinam non adfert, nolite recipere eum in domu nec ave ei dixeritis: 11 qui enim dicit illi ave, communicat operibus illius malignis.

12 Plura habens vobis scribere, nolui per chartam et atramentum: spero enim me futurum apud vos et os ad os loqui, ut gaudium vestrum sit plenum. 13 Salutant te filii sororis tuae electae.

ΙΩΑΝΟΥ B̄.

6. ἱνα post *απ' αρχης* ABℵ. 31. L. Syrr.Bdl.&Hcl. *Lucif.* | om. 13. K. (vid. supra) Vulg. Memph. Theb. Arm.

— *περιπατητε* AB. (13.) 31. K*s*(L). (-*τειτε* 13. L.) | *περιπατησητε* ℵ.

7. *εξηλθ.* ABℵ. Vulg. *m.* Syrr.Bdl.&Hcl. Theb. Arm. *Iren.* 207. (-*θαν* A. -*θον* Bℵ.) progressi sunt *Lucif.* 25. | ‡ *εισηλθον* ϛ. 13*s*. 31. KL. [Memph.]

— ὁ *αντιχρ.*] om. ὁ ℵ. (hi sunt seductores et antichristi Syr.Hcl. marg. hii fallaces et antechristi sunt (*sic*) *m.* isti sunt fallaces et antichristi *Lucif.*)

8. ἑ*αυτους*] *αυτους* KL. *Iren.* 207. *Lucif.* 25.

— *απολεσητε* ABℵ^{c}. 13. Vulg. Syrr. Bdl.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. *Iren. Lucif.* 25. (B *Bch.* 13. -*ται*) | *απολησθε* ℵ*. | ‡ *απολεσωμεν* ϛ. 31. KL.

— *ειργασασθε* Aℵ 13. Vulg. Syrr.Bdl.&Hcl.txt. Memph. Arm. Æth. *Iren. Lucif.* | ‡ *ειργασαμεθα* ϛ. B(*ηργ.**) 31. KL. Syr.Hcl.*mg.* Theb.

— *πληρη*] *πληρης* L.

— *απολαβητε* ABℵ. 13. Vulg. Syrr.Bdl. &Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. *Lucif.* | ‡ *απολαβωμεν* ϛ. 31. KL.

9. *προαγων* ABℵ. Vulg. Memph. Theb. Æth. | ‡ *παραβαινων* ϛ. 13. 31. KL. Syrr.Bdl.&Hcl. Arm. recedit *Lucif.* 25 *ter.* 26.

— *μενων*] add. '*και μη*' ℵ*.

— *διδαχῃ* 1°.] *αγαπῃ* 13.

— *διδαχῃ* 2°.] † add. *του χριστου* ϛ. 31. KL. Memph. Æth. (ejus Syrr.Bdl.&Hcl.* *Lucif.* 25. 26.) | om. ABℵ. 13. Vulg. Syr.Hcl.txt. Theb. Arm.

— *τον πατερα και τον υἱον* BℵKL. Vulg. *Cl.* Syrr.Bdl.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. *Lucif.* 25 *bis.* 26 *bis.* | *τον υἱον και τον πατερα* A. 13. (31.) *Am. Fuld. Demid. Harl. Tol.* (om. *τον* 2°. 31.)

10. *ταυτην*] post *την διδαχην* 31.

11. ὁ *λεγων γαρ* ABℵ. 13. 31. | ‡ ὁ *γαρ λεγων* ϛ. KL. *Iren.*Gr. 83. *Lucif.* 25.

— *αυτῳ*] om. K.

— fin.] add. Ecce praedixi vobis ne in diem domini condemnemini *m.* similiter in Latinis quibusdam aliis.

12. *εχων* A^{2}Bℵ^{c}. rel. | *εχω* A*ℵ*. Æth.

— *γραφειν*] *γραψαι* A.

— *εβουληθην* ABℵKL. | ‡ *ηβουληθην* ϛ. 13*s*. 31.

12. *αλλα ελπιζω* Bℵ. (31.) K(L.) Syrr. Bdl.&Hcl. Theb. (*αλλ'* 31. L.) | *ελπιζω γαρ* A. 13. Vulg. Memph. Arm. Æth.

— *γενεσθαι* ABℵ. 13. Vulg. Syr.Hcl. | ‡ *ελθειν* ϛ. 31. KL. *Tol.* Syr.Bdl. Theb. Arm. Æth. (videre Memph.)

— *στομα* 1°.] add. *τι* ℵ*. (corr.^{c})

— ὑ*μων* AB. 13. Vulg. Memph. Æth. | ‡ ἡ*μων* ϛ. ℵ. 31. KL. Syrr.Bdl.&Hcl. Arm. (vid. 1 Joh. i. 4.) | meum Theb.

— *πεπληρωμενη* ante ᾖ Bℵ. Vulg. *Cl.* (*ην* ℵ*corr.^{c}) | ‡ post A. 13. 31. KL. *Am.*

13. Saluta filios sororis tuae Syr.Hcl.*txt.* Æth. ‖ add. gratia vobiscum Syr.Hcl.* Arm. add. gratia et charitas vobiscum Æth.

— fin.] † add. *αμην* ϛ. 31. KL. *Fuld.* Syrr.Bdl.&Hcl. | om. ABℵ. 13. Vulg. et *Am.* Memph. Theb. Arm. Æth.

Subscriptio *Ιωανου* $\overline{β}$ B. | *Ιωαννου* $\overline{β}$ Aℵ. | *Ιωαννου επιστολη* $\overline{β}$ *στι*^{xx} $\overline{λ}$ L. tantum (13. 31. nihil. de K sil. Matt.)

7. fitetur *Am.** | venisse *Cl.* | carnem *Cl.* | 9. qui recedit *Cl.*; qui praecedet *Am.** ut vid. | permanet *Cl.* | Patrem et Filium *Cl.* | 11. operibus ejus *Cl.*; illius *Am.mg.* (om. txt.) | 12. plenum sit *Cl.*

ΙΩΑΝΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Γ'.

ΑΒℵ[C]. 13. 31. KL.
Vulg. Syrr. Bdl. H. Memph. Theb. Arm. Æth.
§ C.
a 2 Joh. 4.

[1] Ὁ πρεσβύτερος Γαΐῳ τῷ ἀγαπητῷ, ὃν ἐγὼ ἀγα-
Α' πῶ ἐν ἀληθείᾳ. [2] Ἀγαπητέ, περὶ πάντων εὔχομαί σε
εὐοδοῦσθαι καὶ ὑγιαίνειν, καθὼς εὐοδοῦταί σου ἡ
ψυχή. § [3] [a] ἐχάρην [γὰρ] λίαν ἐρχομένων ἀδελφῶν καὶ
μαρτυρούντων σου τῇ ἀληθείᾳ, καθὼς σὺ ἐν ἀληθείᾳ
περιπατεῖς. [4] μειζοτέραν τούτων οὐκ ἔχω χαράν, ἵνα
ἀκούω τὰ ἐμὰ τέκνα ἐν * τῇ" ἀληθείᾳ περιπατοῦντα.
[5] Ἀγαπητέ, πιστὸν ποιεῖς ὃ ἐὰν ἐργάσῃ εἰς τοὺς
ἀδελφοὺς καὶ ‡ τοῦτο" ξένους, [6] οἳ ἐμαρτύρησάν σου
τῇ ἀγάπῃ ἐνώπιον ἐκκλησίας, οὓς καλῶς ποιήσεις
προπέμψας ἀξίως τοῦ θεοῦ. [7] ὑπὲρ γὰρ τοῦ ὀνόματος
‡ ἐξῆλθαν" μηδὲν λαμβάνοντες ἀπὸ τῶν ‡ ἐθνικῶν."
[8] ἡμεῖς οὖν ὀφείλομεν ‡ ὑπολαμβάνειν" τοὺς τοιούτους,
ἵνα συνεργοὶ γινώμεθα τῇ ἀληθείᾳ. [9] Ἔγραψά * τι"
τῇ ἐκκλησίᾳ· ἀλλ' ὁ φιλοπρωτεύων αὐτῶν Διοτρεφὴς

[1] Senior Gaio carissimo,
quem ego diligo in veritate.
[2] Carissime, de omnibus ora-
tionem facio prospere te in-
gredi et valere, sicut prospere
agit anima tua. [3] Gavisus sum
valde venientibus fratribus et
testimonium perhibentibus ve-
ritati tuae, sicut tu in veri-
tate ambulas. [4] Maiorem ho-
rum non habeo gratiam quam
ut audiam filios meos in veri-
tate ambulantes. [5] Carissime,
fideliter facis quicquid operaris
in fratres, et hoc in pere-
grinos; [6] qui testimonium red-
diderunt caritati tuae in con-
spectu ecclesiae; quos bene
facies ducens digne deo. [7] Pro
nomine enim profecti sunt
nihil accipientes a gentibus.
[8] Nos ergo debemus suscipere
huiusmodi, ut cooperatores si-
mus veritatis. [9] Scripsissem
forsitan ecclesiae: sed is qui
amat primatum gerere in eis

Inscriptio
ΙΩΑΝΟΥ Γ̄
in B.
ΙΩΑΝΝΟΥ Γ in ℵ.
ΙΩΑΝΝΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ Γ̄ C. 13. (h. A.)
Ιωαννου καθολικη τριτη
in 31.
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΡΙΤΗ ΤΟΥ ʽΑΓΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ
in L.

3. *γαρ* ABC. 31. KL. Syrr.Bdl.&Hcl. Memph. | om. ℵ. 13. Vulg. Theb. Arm. Æth.
— *μαρτυρουντων*] *μαρτυρουν* B.
— *συ* BℵC. rel. Vulg. | om. A.
4. *τουτων ουκ εχω χαρ.* A(B)ℵ. 13. KL. Vulg. (Syr.Bdl.) Arm. (*εχων* B**Mai*) | *τουτων χαραν ουκ εχω* C. Æth. | *χαραν ταυτης ουκ εχω* 31. (Syr.Hcl.) (Memph. Theb.)
4. *χαραν* AℵC. rel. *Tol.* Theb. rel. | *χαριν* B. Vulg. Memph.
— *τῃ αληθ.* ABC*. | *om. *τῃ* ϛ. ℵC². 13*s*. 31. K*s*L.
5. *εργασῃ*] -*ζῃ* A.
— *και τουτο* ABℵC. Vulg. Syrr.Bdl.&Hcl. (et marg. *Graecè.*) Memph. Theb. Arm. Æth. | ‡ *και εις τους* ϛ. 13. 31. KL.
6. *οἱ*] *ὁ* K.
— *σου*] *σοι* 13.
— *οὑς*] *ου* B**Rul.Mai.*
— *ποιησεις προπεμψας* ABℵ. rel. *Am. Fuld.* Syr.Hcl. (Vulg. *Cl.*) | *ποιησας προπεμψεις* C. Arm. | om. *προπεμψας* Syr.Bdl. ut vid. *προπεψαι sic* Syr.Hcl. marg.)
7. *ονοματος*] add. *αυτου* *Elz.* Vulg. *Cl.* Syrr.Bdl.&Hcl.* Arm. 1 MS. Æth. | om. *St.*3. ABℵC. 13. 31. KL. *Am.* Syr.Hcl.txt. Memph. Theb. Arm.
7. *εξηλθαν* Bℵ. | ‡ -*θον* ϛ. AC. 13. 31. KL.
— *απο*] *παρα* 13.
— *των*] om. C.
— *εθνικων* ABℵC. 13. Gentilibus *Fuld. Tol.* Memph. Gentibus *Cl. Am.* Theb. | ‡ *εθνων* ϛ. 31. KL.
8. *ὑπολαμβανειν* ABℵC*. 13. Vulg. | ‡ *απολαμβανειν* ϛ. C². 31. KL.
— *γινωμεθα*] *γινομεθα* C. | *γενωμεθα* K.
— *αληθειᾳ* BℵᶜC. 13. 31. KL. Vulg. rel. | *εκκλησιᾳ* Aℵ*.
9. *εγραψα*] *εγραψας* B*Btly.Mai.* ‖ add. *αν* ℵᶜ. 13. Vulg. Syrr.Bdl.&Hcl.
— *τι* ante *τῃ εκκλ.* ABℵC. Memph. Theb. Arm. | *om. ϛ. ℵᶜ. 13. 31. KL. Vulg. Syrr.Bdl.&Hcl. Æth.

---

4. ambulare *Cl.* | 6. benefaciens deduces *Cl.* | 7. enim ejus *Cl.* | 9. genere *Am.*

ABℵC. 13. 31. KL.

Vulg. Syrr.Bdl. H. Memph. Theb. Arm. Æth.

οὐκ ἐπιδέχεται ἡμᾶς. 10 διὰ τοῦτο, ἐὰν ἔλθω, ὑπομνή-
σω αὐτοῦ τὰ ἔργα ἃ ποιεῖ, λόγοις πονηροῖς φλυαρῶν
ἡμᾶς· καὶ μὴ ἀρκούμενος ἐπὶ τούτοις, οὔτε αὐτὸς
ἐπιδέχεται τοὺς ἀδελφούς, καὶ τοὺς βουλομένους
κωλύει, καὶ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐκβάλλει. 11 Ἀγαπητέ,
μὴ μιμοῦ τὸ κακόν, ἀλλὰ τὸ ἀγαθόν. ὁ ἀγαθοποιῶν,
ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστιν· ὁ † κακοποιῶν οὐχ ἑώρακεν τὸν
B′ θεόν. 12 Δημητρίῳ μεμαρτύρηται ὑπὸ πάντων καὶ ὑπ'
[b] Joh. 21:24. αὐτῆς τῆς ἀληθείας· [b] καὶ ἡμεῖς δὲ μαρτυροῦμεν, καὶ
‡ οἶδας″ ὅτι ἡ μαρτυρία ἡμῶν ἀληθής ἐστιν.
Γ′ 13 [c] Πολλὰ εἶχον ‡ γράψαι″ * σοι,″ ἀλλ' οὐ θέλω
[c] 2 Joh. 12. διὰ μέλανος καὶ καλάμου σοι ‡ γράφειν″. 14 ἐλπίζω
δὲ εὐθέως ‡ σε ἰδεῖν,″ καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλήσο-
μεν. 15 εἰρήνη σοι. ἀσπάζονταί σε οἱ φίλοι. ἀσπάζου
τοὺς φίλους κατ' ὄνομα.

Diotripes non recipit nos.
10 Propter hoc, si venero, com-
moneam eius opera quae facit
verbis malignis garriens in nos,
et quasi non ei ista sufficiant,
nec ipse suscipit fratres, et eos
qui cupiunt prohibet, et de ec-
clesia eicit. 11 Carissime, noli
imitari malum, sed quod bo-
num est. Qui bene facit, ex
deo est: qui male facit, non
vidit deum. 12 Demetrio testi-
monium redditur ab omnibus
et ab ipsa veritate: et nos testi-
monium perhibemus, et nosti
quoniam testimonium nostrum
verum est.
13 Multa habui scribere tibi,
sed nolui per atramentum et
calamum scribere tibi: 14 spero
autem protinus te videre, et os
ad os loquemur. 15 Pax tibi.
Salutant te amici. Saluta
amicos per nomen.

ΙΩΑΝΟΥ Γ.

10. *εαν*] *αν* A.
— *ἡμας*] praem. *εις* C.
— *βουλομενους* ABℵ. rel. *Am. Fuld.* Syr.Hcl.*txt.* Memph. Æth. | *επιδεχομενους* C. Vulg. *Cl.* Syrr.Bdl.&Hcl. *marg.* Theb. Arm.
— *εκ της εκκλ.*] om. *εκ* B*Mai*ℵ.
11. *κακοποιων*] † praem. *δε* ς. 31. L. *Tol.* Memph. Arm. Æth. | om. ABℵC. 13. K. Vulg. Syr.Hcl. *sic.* Theb. ("Et" Syr.Bdl.)
— *ουκ* C.
— *ἑωρ.*] *ἑορ.* B**Rul.Mai.*
12. *ὑπ'*] *ὑπο* ℵC.
— *αληθειας* Vulg. Syr.Hcl.txt. | *εκκλησιας* A*?? ‖ praem. *εκκλησιας και της* C. Syrr.Bdl.&Hcl.marg. Arm.
— *οιδας* ABℵC. Vulg. Memph. Theb. Arm. Æth. | ‡ *οιδατε* ς. 13. 31. KL. Syrr.Bdl.&Hcl. (et marg. *Graecè.*)

12. *ἡ μαρτ. ἡμ. αληθ. εστιν* ABℵ. 13. KL. Vulg. Syrr.Bdl.&Hcl. Memph. Theb. Arm. | *αληθ. ἡμ. εστ. ἡ μαρτ.* C. | *αληθ. εστ. ἡ μαρτ. ἡμ.* 31. Æth.
13. *γραψαι σοι* ABℵC. 31. Vulg. *d.* Syrr.Bdl.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | ‡ *γραφειν* (*om. *σοι*) ς. 13. KL.
— *αλλ'*] *αλλα* B*Btly.* (ctra, *Mai*).
— *ου θελω*] *ουκ εβουληθην* A.
— *καλαμου*] *-μῳ* L. (*δια χαρτου και μελανος* Arm.)
— *σοι* ante *γρα.* BℵC. 31. KL. | post A. 13. Vulg. Syrr.Bdl.&Hcl. Memph. Theb. (om. *σοι* Arm.)
— *γραφειν* ABℵC. 31. | ‡ *γραψαι* ς. 13 ut vid. KL.
14. *σε* ante *ιδειν* ABC. 31. Vulg. | ‡ post ς. ℵ. 13. KL. Memph. (*Mai* om. *σε*, non sic in cod. *Alf.*) | venire ad te Theb.

14. *λαλησομεν*] *-σαμεν* ℵ*. (? corr.*) | *-σωμεν* K.
— *προς*] *προ* B**Rul.*
15. *οἱ φιλοι* BℵCKL. Vulg. Syrr.Bdl.&Hcl.*txt.* Memph. Theb. Arm. | *οἱ αδελφοι* A. 13. 31. Syr.Hcl.*mg.* Æth.
— *ασπαζου*] *ασπασαι* ℵ.
— *φιλους*] fratres Syr.Hcl.
— fin.] add. *αμην* L. Vulg. *Tol.*
Subscriptio *Ιωανου γ̄* B. | *Ιωαννου γ̄* Aℵ. | *Ιωαννου επιστολη γ̄* C. | *επιστολη γ̄ του ἁγιου αποστολου Ιωαννου στιχ^{χ} λβ̄* L. | nihil in 13. 31. de K sil. Matt.

10. commonebo *Cl.* | neque ipse *Cl.* | qui suscipiunt *Cl.* | 11. videt *Am.* | 12. sed et nos *Cl.* | 13. habui tibi scribere *Cl.* | 15. nominatim *Cl.*

ΙΟΥΔΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

ABℵ[C]. 13. 31. KL. Vulg. Syrr. Bdl H. Memph. Theb. Arm. Æth. Λ′

1 1 Ἰούδας Ἰησοῦ χριστοῦ δοῦλος, ἀδελφὸς δὲ Ἰα-
κώβου, τοῖς ἐν θεῷ πατρὶ ‡ ἠγαπημένοις″ καὶ Ἰησοῦ
χριστῷ τετηρημένοις κλητοῖς· 2 ἔλεος ὑμῖν καὶ εἰρήνη
καὶ ἀγάπη πληθυνθείη.
§ C. § 3 Ἀγαπητοί, πᾶσαν σπουδὴν ποιούμενος γράφειν
ὑμῖν περὶ τῆς κοινῆς * ἡμῶν″ σωτηρίας, ἀνάγκην
ἔσχον γράψαι ὑμῖν παρακαλῶν ἐπαγωνίζεσθαι τῇ
ἅπαξ παραδοθείσῃ τοῖς ἁγίοις πίστει. 4 παρεισέδυσαν
γάρ τινες ἄνθρωποι, οἱ πάλαι προγεγραμμένοι εἰς
τοῦτο τὸ κρῖμα, ἀσεβεῖς, τὴν τοῦ θεοῦ ἡμῶν ‡ χάριτα″
a 2 Pet. 2:1. μετατιθέντες εἰς ἀσέλγειαν, a καὶ τὸν μόνον δεσπότην
† καὶ κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν χριστὸν ἀρνούμενοι.
5 Ὑπομνῆσαι δὲ ὑμᾶς βούλομαι, εἰδότας † ἅπαξ ‡ πάν-
5. ὅτι Ἰησοῦς λαὸν — τα,″ ὅτι † κύριος λαὸν ἐκ γῆς Αἰγύπτου σώσας, τὸ
b 2 Pet. 2:4. δεύτερον τοὺς μὴ πιστεύσαντας ἀπώλεσεν. 6 b ἀγγέ-
λους τε τοὺς μὴ τηρήσαντας τὴν ἑαυτῶν ἀρχήν, ἀλλὰ

1 Iudas Iesu Christi servus, frater autem Iacobi, his qui in deo patre dilectis et Iesu Christo conservatis vocatis. 2 Misericordia vobis et pax et caritas adimpleatur.

3 Carissimi, omnem sollicitudinem faciens scribendi vobis de communi vestra salute, necesse habui scribere vobis depraecans supercertari semel traditae sanctis fidei. 4 Subintroierunt enim quidam homines, qui olim praescripti sunt in hoc iudicium, impii, dei nostri gratiam transferentes in luxuriam, et solum dominatorem et dominum nostrum Iesum Christum negantes. 5 Commonere autem vos volo, scientes semel omnia, quoniam Iesus populum de terra Aegypti salvans secundo eos qui non crediderunt perdidit, 6 angelos vero qui non servaverunt suum principatum,

---

Inscriptio
ΙΟΥΔΑ
in Bℵ.
ΙΟΥΔΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ
in AC. 13. K.
Ιουδα επιστολη καθολικη
in 31.
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
ΙΟΥΔΑ L.

1. *Ιησου* ante *χριστου* ABℵ. 13. 31. L. Vulg. Syrr.Bdl.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. *Orig.* iii. 463ᵈ. | post K. *Demid. Tol. Lucif.* 28. [C n.l.]
— *θεῳ Orig.* iii. 607.ᶜ *Lucif.* | *τῳ* A ap. Woide, per errorem.
— *ηγαπημενοις* ABℵ. Vulg. Syrr.Bdl.&Hcl. Memph. Theb. Arm. (Æth.) *Orig.* iii. 607ᶜ. *Lucif.* (13 n.l.) (praem. *εθνεσι τοις* Arm.) | ‡ *ἡγιασμενοις* ς. 31. KL.
— *και Ιης. χρ. τετηρ. Orig.* iii. | om. Syr.Hcl.

2. *και ειρηνη*] om. *και* K. | add. in domino Syr.Hcl.
3. *γραφειν*] praem. *του* ℵ.
— *κοινης ἡμων* ABℵC *ut vid.* (31.) (Vulg.) Syrr.Bdl.&Hcl. Theb. Arm. *Lucif.* 28. (13 n.l. *ὑμων* 31. Vulg.) | * om. *ἡμων* ς. KL. Memph. Æth. (vid. ed. Platt.)
— *σωτηριας*] add. *και ζωης* ℵ. | Contra, *Lucif.*
— *γραψαι*] *γραφειν* ℵ.
4. *παρεισεδυσαν*] *-δυησαν* B*Btly.Bch. Mai* ed. 2.
— *παλαι*] praem. *και* ℵ.
— *χαριτα* AB. | ‡ *χαριν* ς. ℵC. 13. 31. KL.
— *δεσποτην*] † add. *θεον* ς. 31. KL. Syrr.Bdl.&Hcl. | om. ABℵC. 13. Vulg. Memph. Theb. Arm. Æth. *Lucif.* 28.
5. *δε*] *ουν* C. (om. Theb. itaque *Lucif.* 28.)
— *ειδοτας*] *ειδοντας* 13. ‖ † add. *ὑμας* ς. ℵ. 31. KL. | om. ABC². 13. Vulg. Syrr.Bdl.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. *Lucif.* (C* n.l.)
5. *ἁπαξ* hic ABC. 13. 31. L. vv. | ante *λαον* ℵ. Arm. | ante *ὁτι* K. | ante *εκ γης Αιγ. Clem.* 280. (om. *Lucif.* 28.)
— *παντα* ABℵC². 13. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Arm. Æth. *Lucif.* (C* n.l.) | *παντας* Syr.Bdl. | ‡ *τουτο* ς. 31. (K)L. Theb. (ante *ἁπαξ* K.)
— *ὁτι*] † add. *ὁ* ς. C². 31. KL. Arm. *Clem.* 280. | om. ABℵ. 13. [C* n.l.]
— *κυριος* ℵC* ut vid. 31. KL. Syr.Hcl. | *θεος* C². *Tol.* Syr.Bdl. Arm. *Clem. Lucif.* | *Ιησους* AB. 13. Vulg. Memph. Theb. Æth.
6. *τε* BℵC. 13*s*. 31. KL.*m*. Syr.Bdl. Theb. Arm. Æth. *Clem.* 280. *Orig.* iii. 814ᶜ. *Lucif.* 28. | *δε* A. Vulg. Syr.Hcl. Memph.
— *αλλα Clem. Orig.* iii. | *αλλ'* C. 31.

1. qui sunt in deo *Cl.* | Christo Jesu *Cl.* | et vocatis *Cl.* | 4. *om.* "et" ante dominum *Am.**

ABℵC. 13. (31). KL.

ἀπολιπόντας τὸ ἴδιον οἰκητήριον, εἰς κρίσιν μεγάλης
ἡμέρας δεσμοῖς ἀϊδίοις ὑπὸ ζόφον τετήρηκεν· [7] [c] ὡς
Σόδομα καὶ Γόμορρα, καὶ αἱ ¶ περὶ αὐτὰς πόλεις, τὸν
ὅμοιον ‡ τρόπον τούτοις″ ἐκπορνεύσασαι καὶ ἀπελ-
θοῦσαι ὀπίσω σαρκὸς ἑτέρας, πρόκεινται δεῖγμα πυρὸς
αἰωνίου δίκην ὑπέχουσαι. [8] [d] ὁμοίως μέντοι καὶ οὗτοι
ἐνυπνιαζόμενοι σάρκα μὲν μιαίνουσιν, κυριότητα δὲ
ἀθετοῦσιν, δόξας δὲ βλασφημοῦσιν. [9] ὁ δὲ Μιχαὴλ
ὁ ἀρχάγγελος, ὅτε τῷ διαβόλῳ διακρινόμενος διελέ-
γετο περὶ τοῦ ‡ Μωυσέως″ σώματος, οὐκ ἐτόλμησεν
κρίσιν ἐπενεγκεῖν βλασφημίας, ‡ ἀλλὰ″ εἶπεν, Ἐπιτι-
μήσαι σοι κύριος. [10] [e] οὗτοι δὲ ὅσα μὲν οὐκ οἴδασιν
βλασφημοῦσιν· ὅσα δὲ φυσικῶς ὡς τὰ ἄλογα ζῷα
ἐπίστανται, ἐν τούτοις φθείρονται. [11] οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι
τῇ ὁδῷ τοῦ Κάϊν ἐπορεύθησαν, καὶ τῇ πλάνῃ τοῦ
Βαλαὰμ μισθοῦ ἐξεχύθησαν, καὶ τῇ ἀντιλογίᾳ τοῦ
Κορὲ ἀπώλοντο.

2 [f] [12] Οὗτοί εἰσιν * οἱ″ ἐν ταῖς ἀγάπαις ὑμῶν σπιλάδες,
συνευωχούμενοι, ἀφόβως ἑαυτοὺς ποιμαίνοντες· νεφέ-
λαι ἄνυδροι, ὑπὸ ἀνέμων ‡ παραφερόμεναι,″ δένδρα
φθινοπωρινὰ ἄκαρπα δὶς ἀποθανόντα ἐκριζωθέντα·
[13] [g] κύματα ἄγρια θαλάσσης ἐπαφρίζοντα τὰς ἑαυτῶν

[c] 2 Pet. 2:6. ¶ 31.

[d] 2 Pet. 2:10.

[e] 2 Pet. 2:12.

B

[f] 2 Pet. 2:13.

[g] 2 Pet. 2:17.

sed dereliquerunt suum domicilium, in iudicium magni diei vinculis aeternis sub caligine reservavit; [7] sicut Sodoma et Gomorra et finitimae civitates, simili modo exfornicatae et abeuntes post carnem alteram, factae sunt exemplum ignis aeterni poenam sustinentes. [8] Similiter et hii carnem quidem maculant, dominationem autem spernunt, maiestatem autem blasphemant. [9] Cum Michahel archangelus cum diabulo disputans altercaretur de Mosi corpore, non est ausus iudicium inferre blasphemiae, sed dixit, Imperet tibi dominus: [10] hii autem quaecumque quidem ignorant blasphemant, quaecumque autem naturaliter tamquam muta animalia norunt, in his corrumpuntur. [11] Vae illis, quia via Cain abierunt et errore Balaam mercede effusi sunt et contradictione Core perierunt.

[12] Hii sunt in aepulis suis maculae, convivantes sine timore, semet ipsos pascentes, nubes sine aqua quae a ventis circumferuntur, arbores autumnales infructuosae bis mortuae eradicatae, [13] fluctus feri maris despumantes suas con-

---

6. *απολιποντας Orig.* iii. | *απολειποντας* L. *Clem.* 1 MS. (*Orig.* iv. 247[d].)
— *δεσμοις*] add. *αλυτοις και* 13. | om. *Clem. Orig.* iii. 693[b]. 814[c]. *Orig. Int.* iii. 370[d]. | vinculis eos sanctorum angelorum sub tenebras reservabit *m. Lucif.* 28. (servavit.) *δεσμ. ἀϊδ. ὑπὸ ζόφον ἀγρίων ἀγγέλων Clem.* ‖ add. in tartaro constrictos *Orig. Int.* iv. 510[a]. ‖ add. constrictos *Orig. Int.* iv. 549[a].
7. *Σοδωμα* 13.
— *και αἱ*] ? om. *αἱ* C*.
— *τροπον* ante *τουτοις* ABℵC. 13. Syrr. Bdl.&Hcl. Memph. | ‡ post ς. KL. Arm. (simili modo Vulg. Theb. (Æth.) *Lucif.* 28. om. utrq. *m.*)
— *δειγμα*] praem. *δε* ℵ.
— *ὑπεχουσαι* BC. 13. KL. Vulg. | *ὑπερεχουσαι* A. | *ὑπεχουσιν* ℵ[c]. | *ουκ εχουσιν* ℵ*.
8. *ὁμοιως Clem.* 515. *Lucif.* 28. | *ὁμως* A.
— *κυριοτητα Lucif.* | *-τητας* ℵ. *Orig. Int.* i. 9[a]. | *κυριωτατον Orig.* iii. 475[b].
9. *ὁ δε* AℵC. 13. KL. Syrr.Bdl.&Hcl. Memph. Theb. | *ὁ τε* B. Æth. | cum Vulg. Arm.
9. *ὁτε* AℵC. 13. KL. | *τοτε* B. | qui Syrr.Bdl.&Hcl.
— *Μωυσεως* BℵC. 13. L. | ‡ *Μωσεως* ς. AK.
— *αλλα* AB. | ‡ *αλλ'* ς. ℵC. 13. KL.
— *κυριος* Vulg. Syrr.Bdl.&Hcl. *Orig. Int.* i. 9[b]. | *ὁ θεος* ℵ*. | *ὁ κυριος* ℵ[c].
12. *οὑτοι εισιν*] add. *γογγυσται μεμψιμυροι κατα τας* (add. *ιδιας* C[2].) *επιθυμιας αυτων πορευομενοι* ℵ*C[2]. (C* n.l.) Arm. | praem. eadem Theb. | eadem post *αγαπαις ὑμων* Æth. ‖ non habent ABℵ[c]. 13. 31. KL. Vulg. Syrr.Bdl.& Hcl. Memph.
— *οἱ* ante *εν ταις* AB*Btly.sic Alf.*ℵ[c]. 13. L. Syrr.Bdl.&Hcl. | * om. ς. B*Mai* (sil. *Bch.*)ℵ*C[2](ut vid. *n. l.**) K. Vulg. Memph. Theb.
— *αγαπαις* Bℵ. 13. KL. Vulg. Syrr. Bdl. &Hcl (et marg. *Graecè.*) Memph. Theb. Arm. Æth. *Lucif.* 28.) | *απαταις* AC.
— *ὑμων* BℵC. 13. KL. Syr.Hcl. Memph. Theb. Æth. *Lucif.* | *αυτων* A e corr.[1] Vulg. Syr.Bdl. Arm.
— *συνευωχουμενοι*] add. *ὑμιν* C. Memph. Theb. Arm. | om. Vulg. Syrr.Bdl.& Hcl. Æth. ut vid. *Lucif.* (*συνευοχ.* K.)
12. *ὑπο ανεμων*] *παντι ανεμῳ* ℵ. *Lucif.*
— *παραφερομεναι* AB*Btly.Bch.*ℵC. 13. KL. Syr.Hcl. ut vid. Theb. (Arm.) Æth. (*-νοι* B sic *Alford.Mai.*) | ‡ *περιφερομεναι* ς. Vulg. Syr.Bdl. (ut vid.) Memph. *Lucif.*
— *φθινοπωρικα* ℵ*. (corr.[c])
13. *κυματα*] post *αγρια* ℵ.
— *επαφριζοντα*] *απαφριζοντα* C. 13.
— *πλανηται*] *πλανητες* B.
— *ὁ ζοφος του σκοτους*] om. *ὁ* et *του* B.
— *αιωνα*] † praem. *τον* ς. Ks. | om. ABℵC. 13. L.
14. *επροφητευσεν* B*Rul.Bch.Mai* (*επροεφ.* B*Btly.* et e corr. *Rul.Mai*) | ‡ *προεφητευσεν* ς. A(ℵ)C. 13. KL. (*προεπροφητευσεν* ℵ *Tisch.*)
— *δε* Vulg. | om. A.
— *ὁ κυριος* ℵ.
— *ἁγιαις μυριασιν αυτου* AB. 13. KL. Vulg. | ‡ *μυριασιν ἁγιαις αυτου* ς. C. Syr.Hcl. Memph. Æth. (om. *αυτου* Syr.Bdl.) | *μυριασιν ἁγιων αγγελων* ℵ. Theb. Arm.

8. similiter et hi *Cl.* | 10. hi autem *Cl.* | 11. in via *Cl.* | in contrad. *Cl.* | 12. hi sunt *Cl.*

Vulg. Syrr. Bdl. H. Memph. (Theb.) Arm. Æth.

αἰσχύνας, ἀστέρες πλανῆται οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους
εἰς † αἰῶνα τετήρηται. 14 ‡ ἐπροφήτευσεν″ δὲ καὶ
τούτοις ἕβδομος ἀπὸ Ἀδὰμ Ἑνὼχ λέγων, Ἰδοὺ ἦλθεν
κύριος ἐν ‡ ἁγίαις μυριάσιν″ αὐτοῦ, 15 ποιῆσαι κρίσιν
κατὰ πάντων, καὶ ‡ ἐλέγξαι″ πάντας τοὺς ἀσεβεῖς †
περὶ πάντων τῶν ἔργων [ἀσεβείας] αὐτῶν ὧν ἠσέβη-
σαν, καὶ περὶ πάντων τῶν σκληρῶν ὧν ἐλάλησαν κατ'
αὐτοῦ ἁμαρτωλοὶ ἀσεβεῖς. 16 οὗτοί εἰσιν γογγυσταὶ
μεμψίμοιροι, κατὰ τὰς ἐπιθυμίας αὐτῶν πορευόμενοι,
h 2 Pet. 2:18. h καὶ τὸ στόμα αὐτῶν λαλεῖ ὑπέρογκα, θαυμάζοντες
i 2 Pet. 3.2. πρόσωπα, ὠφελείας χάριν. 17 i ὑμεῖς δὲ ἀγαπητοί,
μνήσθητε τῶν ῥημάτων τῶν προειρημένων ὑπὸ τῶν
k 2 Pet. 3:3. 2:1. ἀποστόλων τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, 18 k ὅτι
ἔλεγον ὑμῖν [ὅτι] ‡ ἐπ' ἐσχάτου χρόνου″ ἔσονται
ἐμπαῖκται κατὰ τὰς ἑαυτῶν ἐπιθυμίας πορευόμενοι τῶν
ἀσεβειῶν. 19 οὗτοί εἰσιν οἱ ἀποδιορίζοντες, ψυχικοὶ
Γ' πνεῦμα μὴ ἔχοντες. 20 ὑμεῖς δέ, ἀγαπητοί, ‡ ἐποικοδο-
¶ Theb. μοῦντες ¶ ἑαυτοὺς τῇ ἁγιωτάτῃ ὑμῶν πίστει,″ ἐν πνεύ-
ματι ἁγίῳ προσευχόμενοι, 21 ἑαυτοὺς ἐν ἀγάπῃ θεοῦ
τηρήσατε, προσδεχόμενοι τὸ ἔλεος τοῦ κυρίου ἡμῶν
22. οὓς μὲν ἐλεᾶτε διακρ. Ἰησοῦ χριστοῦ, εἰς ζωὴν αἰώνιον. 22 καὶ οὓς μὲν
‡ ἐλέγχετε″ ‡ διακρινομένους,″ 23 οὓς δὲ † σώζετε ἐκ † πυρὸς

fusiones, sidera errantia; quibus procella tenebrarum in aeternum servata est. 14 Prophetavit autem de his septimus ab Adam Enoch dicens, Ecce venit dominus in sanctis milibus suis, 15 facere iudicium contra omnes et arguere omnes impios de omnibus operibus impietatis eorum quibus impie egerunt et de omnibus duris quae locuti sunt contra eum peccatores impii. 16 Hii sunt murmuratores querelosi, secundum desideria sua ambulantes, et os illorum loquitur superbiam, mirantes personas quaestus causa. 17 Vos autem, carissimi, memores estote verborum quae praedicta sunt ab apostolis domini nostri Iesu Christi, 18 qui dicebant vobis quoniam in novissimo tempore venient inlusores secundum sua desideria ambulantes impietatum. 19 Hii sunt qui segregant semet ipsos, animales spiritum non habentes. 20 Vos autem, carissimi, superaedificantes vosmet ipsos sanctissimae vestrae fidei, in spiritu sancto orantes, 21 ipsos vos in dilectione dei servate expectantes misericordiam domini nostri Jesu Christi in vitam aeternam: 22 et hos quidem arguite iudicatos, 23 illos vero salvate de igne

15. *ελεγξαι* ABℵC. 13. KL *Tf.* | ‡ *εξελεγξαι* ϛ.
— *παντας τους ασεβεις*] *πασαν ψυχην* ℵ. ‖ † add. *αυτων* ϛ. KL. | om. ABℵC. 13. Vulg. Syrr.Bdl.&Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth.
— *ασεβειας* AB. 13. KL. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Æth. | om. ℵC. Syr.Bdl. Theb. Arm.
— *αυτων* ABC. 13. 31. KsL. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Arm. Æth. | om. ℵ. Syr.Bdl. Theb.
— *και περι παντων*] praem. propterea quod deseruerunt Dominum Syr.Hcl. marg.
— *σκληρων*] add. *λογων* ℵC. 13. Syrr. Bdl.&Hcl. Theb. Arm. (Æth.) | om. ABKL. Vulg. Memph.
— *κατ' αυτου*] om. Syr.Bdl.
16. *αυτων* 1°. ABℵ. 13. Ks. | *ἑαυτων* CL. Vulg.
— *αυτων* 2°.] *αυτω* A.
17. *ρηματων των προειρημενων* Vulg. | *προειρημενων ρηματων* A. *Lucif.* 28.
18. *ελεγον ὑμιν*] *ελεγεν ἡμιν* K. | om. *ὑμιν* Theb. *Lucif.* 28.
18. *ὁτι* 2°. AC. 13. KL*mg.* Vulg. Syrr.Bdl. &Hcl. Memph. Theb. Arm. Æth. | om. B*Btly.Mai* ℵL*txt.* *Lucif.*
— *επ' εσχατου* ABℵC. 13. | ‡ *εν εσχατῳ* ϛ. KsL. Vulg.
— *χρονου* ABℵC. 13. Syrr.(Bdl.)&Hcl. (praem. *του* Aℵ. 13.) | ‡ *χρονῳ* ϛ. KL. Vulg.
— *εσονται* Bℵ*C*KL. Syrr.Bdl.&Hcl. Arm. *Lucif.* | *ελευσονται* Aℵ^c^C². 13. Vulg. Memph. Theb. Æth. (vid. 2 Pet. iii. 3.)
— *τας ἑαυτων επιθυμιας* *Am.* | *τας επιθ. αυτων* ℵ. (*ἑαυτων*^c^.)
19. *αποδιοριζοντες*] add. *εαυτους* *Elz.* C. Vulg. | om. *St.* 3. ABℵ. 13. KL. *Fuld.* Syrr.Bdl &Hcl. (*sic*) Memph. Theb. Arm. Æth. *Lucif.* 28.
20. *ὑμεις*] *ἡμεις* C. Arm.
— *εποικοδ. ἑαυτους* ante *τῃ ἁγιωτ. ὑμων πιστει* ABℵ(C). 13. Vulg. Syr. Hcl. Memph. Theb. Æth. (*ἡμων* C.) | ‡ post ϛ. KsL. Syr.Bdl. Arm.
21. *ἑαυτους*] *ἑαυτοις* K.
— *θεου*] om. C³.
— *τηρησατε* Aℵ. 13. KL. Vulg. Memph. Æth. | *-σητε* C³. | *-σωμεν* BC* ut. vid. Syrr.Bdl.&Hcl. (*τηρειν* Arm.)
21. *προσδεχ.... αιωνιον*] om. *Am.*
22. *ελεγχετε* AC*. 13. Vulg. Memph. Arm. Æth. | *ελεατε* BℵC². Syr.Hcl. | ‡ *ελεειτε* ϛ. KL. | om. Syr.Bdl. ‖ *εκ του πυρος ἁρπαζοντες* hic Syr.Bdl. | *ἐκ πυρὸς ἁρπάζετε* *Clem.* 773.
— *διακρινομενους* ABℵC. 13. Vulg. Syrr.Bdl.&Hcl. Arm. (? Æth.) *Clem.* | ‡ *-μενοι* ϛ. KL. Memph. *ut vid.*
23. *οὑς δε* AℵC. 13. KL. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Arm. (Æth.) | om. hic B*Blc.Bch.Mai.* Syr.Bdl. | *δε* tantum *Clem* 773.
— *σωζετε*] † praem. *εν φοβῳ* ϛ. KL. (Syr.Bdl.) | om. hic ABℵC. 13. Vulg. Memph. Arm. Æth. | *ελεατε αυτους εν φοβῳ* Syr.Bdl. | *ελεειτε* hic *Clem.* 773.
— *πυρος*] † praem. *του* ϛ. | om. ABℵC. 13. KL. Arm. | om. *σωζετε εκ πυρος ἁρπαζοντες* Syr.Bdl.

13. servata est in aeternum *Cl.* | 14. autem et de *Cl.* | 15. contra Deum *Cl.* | 16. hi sunt *Cl.* | querulosi *Cl.* | eorum loquitur superbiam *Cl.* | 18. desideria sua *Cl.* | ambulantes in impietatibus *Cl.* | 19. hi sunt *Cl.* | 21. vosmet ipsos *Cl.* | expectantes *ad fin. ver.* om. *Am.*

ABℵC. 13.
KL.
Vulg. Syrr. Bdl. H. Memph. Arm. Æth. Δ'

ἁρπάζοντες, *οὓς δὲ ἐλεᾶτε ἐν φόβῳ,″ μισοῦντες καὶ
τὸν ἀπὸ τῆς σαρκὸς ἐσπιλωμένον χιτῶνα.
24 Τῷ δὲ δυναμένῳ φυλάξαι ὑμᾶς ἀπταίστους καὶ
στῆσαι κατενώπιον τῆς δόξης αὐτοῦ ἀμώμους ἐν
ἀγαλλιάσει, 25 μόνῳ † θεῷ σωτῆρι ἡμῶν, *διὰ Ἰησοῦ
χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν,″ δόξα † μεγαλωσύνη κρά-
τος καὶ ἐξουσία *πρὸ παντὸς τοῦ αἰῶνος″ καὶ νῦν καὶ
εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

rapientes, aliis autem misere-
mini in timore, odientes eam
quae carnalis est maculatam
tunicam.
24 Ei autem qui potest vos
conservare sine peccato et
constituere ante conspectum
gloriae suae immaculatos in
exultatione, 25 soli deo salva-
tori nostro per Iesum Christum
dominum nostrum, gloria
magnificentia imperium et
potestas ante omne saeculum
et nunc et in omnia saecula,
amen.

ΙΟΥΔΑ.

23. *ἁρπαζοντες* add. *οὓς δε ελεατε εν φοβῳ* ABℵ. 13. Vulg. Memph. Arm. (Æth.) | add. *εν φοβῳ* C. Syr.Hcl. | * om. ς. KL.

24. *ὑμας* *Elz.* B*Mai*(*diserte*)ℵC. 13. L. Vulg. Syrr.Bdl.&Hcl. Memph. Arm. Æth. | *ἡμας* A. | *αυτους* *St.* 3. B*Btly* e sil. *Bch.* K.

— *απταιστους*] add. *και ασπιλους* C. Syrr.Bdl.&Hcl. Arm.

— *κατενωπιον*] *ενωπιον* C.

— *αμωμους*] *αμεμπτους* A.

— fin.] add. in adventu domini nostri Jesu Christi Vulg. *Cl.*

25. *μονῳ*] † add. *σοφῳ* ς. KL. | om. ABℵC. 31. Vulg. Syrr.Bdl.&Hcl. Memph. Arm. Æth.

25. *δια Ιησου χριστου του κυριου ἡμων* ante *δοξα* ABℵC. 13. L. Vulg. Syrr. Bdl.&Hcl. Memph. (Arm.) (*και Ιησ.* Arm. om. *και* MSS.) (Jesus Christus Æth.) | *om. ς. K. ‖ *ᾧ δοξα* ℵ*. (corr.[c]) *Am.*

— *μεγαλ.*] † praem. *και* ς. KL. Vulg. *Cl.* Syr.Bdl. Memph. | om. ABℵC. 13. *Am. Fuld. Tol. Demid.* Syr.Hcl. Arm.

— *προ παντος του αιωνος* ante *και νυν* ABℵC. 13. L. Vulg. Syr.Hcl. Memph. Arm. Æth. | *om. ς. K. Syr.Bdl. | praem. postea "cum patre ejus bono et spiritu sancto vivificatore" Æth.

— *νυν*] add. *και αει* 13.

— *παντας*] om. ℵ. (non L.) Memph.

25. *αιωνας*] add. *των αιωνων* 13. L. Vulg. *Cl. Demid.* Syr.Hcl.mg. (Memph.)

— *αμην και αμην* Æth.

Subscriptio *Ιουδα* Bℵ. *Ιουδα επιστολη* A. | *του ἁγιου αποστολου Ιουδα επιστολη στι*[χχ] *ξη*. L. | *Ιουδα επιστολη καθολικη* C. (nihil 13. hiat 31.) | *ετελειωθη συν· θεῳ και ἡ του Ιουδα καθολικη επιστολη. δοξα σοι ὁ θεος, δοξα σοι ὁ θεος, δοξα σοι ὁ θεος, ὁ μακροθυμων επ' εμοι τῳ αναξιῳ δουλῳ σου* K. | postea *πραξεις των ἁγιων αποστολων και καθολικαι* A.

23. odientes et eam *Cl.* | 24. qui potens est *Cl.* | exultatione, *add.* in adventu Domini nostri Jesu Christi *Cl.* | 25. cui gloria *Am.* | et magnificentia *Cl.* | saecula saeculorum *Cl.*

Capita EPISTOLARUM CATHOLICARUM.

(vid. Zacagni Collectanea Monumentorum Veterum.)

Capitula JACOBI *Epistolae.*

[1]"Ἔκθεσις κεφαλαίων τῆς καθολικῆς Ἰακώβου ἐπιστολῆς, μεθ' ὧν περιέχει μερικῶν ὑποδιαιρέσεων τῶν διὰ κινναβάρεως."

α'. περὶ ὑπομονῆς καὶ πίστεως ἀδιακρίτου, καὶ περὶ ταπεινοφροσύνης πρὸς τοὺς πλουσίους. [i. 1].

(α'). ἐν ᾧ περὶ τῆς ἐν ἡμῖν [1]πειρώσεως" καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς παθῶν, ὅτι οὐ παρὰ θεοῦ τὸ αἴτιον· εἴ τι γὰρ ἀγαθὸν ἡμῖν, παρ' αὐτοῦ. [i. 13].

β'. περὶ πραΰτητος καὶ ἁγνείας καὶ πράξεως ἀγαθῆς μεταδοτικῆς ἐπὶ μακαρισμῷ, καὶ περὶ ἐπιστήμης καὶ συμμετρίας λόγου. [i. 19].

γ'. περὶ τῆς πρὸς ἕκαστον ἀγάπης ἀπροσωπολήπτου κατὰ νόμον. [iii. 1].

δ'. ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως μόνον ἀλλὰ καὶ ἐξ ἔργων, καὶ οὐκ ἐκ θατέρου [1]ἰδίως" ἀλλ' ἐξ ἀμφοῖν ἅμα δικαιοῦται ἄνθρωπος. [ii. 14].

ε'. ὅτι ἡ προπετὴς καὶ ἄτακτος γλῶσσα θανατοῖ τὸν κεκτημένον, ἧς κρατεῖν ἀνάγκη εἰς εὐφημίαν καὶ δόξαν[1] θεοῦ. [iii. 1].

(α'). ἐν ᾧ περὶ ἀναστροφῆς[2] ἀγαθῆς καὶ ἀμάχου πρὸς ἀλλήλους ἐκ φιλοδοξίας τῆς ἐπὶ σοφίᾳ ἀνθρωπίνῃ. [iii. 13].

(β'). περὶ θείας σοφίας. [iii. 17].

(γ'). ὅτι ἐκ ῥαθυμίας καὶ φιληδονίας ἔρις καὶ ἀκαταστασία καὶ ἡ πρὸς θεὸν ἔχθρα γίνεται. [iv. 1].

(δ'). περὶ μετανοίας πρὸς σωτηρίαν, καὶ περὶ τοῦ μὴ κρίνειν τὸν πλησίον. [iv. 7].

ϛ'. ὅτι οὐκ ἐν ἀνθρώπῳ ἀλλ' ἐν θεῷ τὰ διαβήματα [1]ἀνθρώπου" κατευθύνεται. [iv. 13].

(α'). ἐν ᾧ περὶ πλεονεξίας πλουσίων, καὶ τῆς ἐν κόσμῳ τρυφῆς αὐτῶν, καὶ περὶ δικαιοκρισίας θεοῦ. [v. 1].

(β'). περὶ μακροθυμίας καὶ ὑπομονῆς παθημάτων, καὶ περὶ ἀληθείας. [v. 10].

(γ'). παραινέσεις ἰδικαὶ ἑκάστῳ προσηκοῦσαι μετὰ πίστεως. [v. 13].

(δ'). ὅτι διακονητέον τῇ τοῦ [2]πλησίου" σωτηρίᾳ. [v. 19]. στίχοι κέ.

Varietas Lectionis Capitum Epistolarum Catholicarum ex editione Matthaeiana M.DCC.LXXXII.

Titulus ad omnes has Epistolas *sic* legitur:—[1]ἔκθεσις κεφαλαίων καθ' ἑκάστην ἐπιστολὴν τῶν καθολικῶν μεθ' ὧν περιέχουσιν ὑποδιαιρέσεων μερικῶν.
α'. [1] πυρώσεως.
δ'. [1] ἰδικῶς.
ε'. [1] add. τοῦ. [2] add. καὶ.
ϛ'. [1] ἀνδρὸς. [2] πλησίον.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

Capitula PETRI *Epistolae Primae.*

Κεφάλαια [1] Πέτρου ἐπιστολῆς πρώτης".

α'. περὶ τῆς ἐν χριστῷ ἀναγεννήσεως, καὶ περὶ ὑπομονῆς πειρασμῶν, καὶ περὶ σωτηριώδους πίστεως προκατηγγελμένης ὑπὸ τῶν προφητῶν. [i. 1.]

β'. περὶ ἐλπίδος καὶ ἁγιασμοῦ τῆς τε ὀφειλομένης ἐπὶ τῇ υἱοθεσίᾳ ἀσφαλοῦς ἀναστροφῆς. [i. 13].

γ'. περὶ τῆς ἐπαξίως τῆς υἱοθεσίας ζῆν ἐν χριστῷ πρὸς ὠφέλειαν καὶ τῶν ἔξωθεν εἰς δόξαν θεοῦ. [ii. 1].

δ'. περὶ τῆς πρὸς ἄρχοντας ὑποταγῆς καὶ φιλαδελφίας καὶ θεοσεβείας. [ii. 13].

(α'). ἐν ᾧ περὶ δούλων ὑποταγῆς καὶ ἀνεξικάκου ὑπομονῆς διὰ χριστόν. [ii. 18].

(β'). περὶ ὑπακοῆς γυναικῶν καὶ ὁμονοίας τῆς πρὸς τοὺς ἄνδρας, [1] καὶ σωτηρίας τῆς" ἐν πνεύματι εἰς τύπον Σάῤῥας. [iii. 1].

(γ'). περὶ τῆς ἄνδρων πρὸς γυναῖκας συμπεριφορᾶς. [iii. 7].

(δ'). περὶ τῆς [2] πρὸς ἅπαντας ἐπιεικοῦς ἀνεξικακίας, ἧς τύπος ἡ ἐπὶ Νῶε τοῦ θεοῦ φιλανθρωπία· ἐφ' ἡμᾶς δὲ ἡ διὰ τοῦ βαπτισματος τοῦ χριστοῦ συμπάθεια. [iii. 15 "ἕτοιμοι"].

ε'. περὶ ἀποθεσέως φαύλων πράξεων καὶ ἐπαναλήψεως τῶν ἐν πνεύματι καρπῶν κατὰ τὴν διαφορὰν τῶν χαρίσματων. [iv. 1].

ϛ'. ὅτι κοινωνία τῇ πρὸς χριστὸν κρατεῖν χρὴ τῶν φυσικῶν παθῶν, ἐλπίδι [1] τε" τῇ εἰς αὐτὸν φέρειν τὰς παρ' ἑτέρων [2] βλάβας." [iv. 12].

ζ'. παραίνεσις πρεσβυτέροις περὶ ἐπισκοπῆς τοῦ ποιμνίου. [v. 1].

(α'). ἐν ᾧ περὶ κοινῆς πάντων πρὸς ἕκαστον [1] ταπεινοφρωσύνης" εἰς νίκην τὴν κατὰ τοῦ διαβόλου. [v. 6].

η'. εὐχὴ ὑπὲρ τελειώσεως τῶν πιστευόντων. [v. 10]. [1] στίχοι κέ."

Capitula PETRI *Epistolae Secundae.*

Κεφαλαία [1] Πέτρου ἐπιστολῆς β'."

α'. περὶ κλήσεως τῆς ἐν πίστει ἔργοις βεβαιουμένης τοῖς [1] τῆς" ἀρετῆς, [2] καὶ ἐλπίδος" τῶν μελλόντων ἀγαθῶν· [i. 1].

β'. παραγγελία εἰς ὑπόμνησιν τῆς διδασκαλίας μετὰ τὴν ἀνάλυσιν αὐτοῦ, καὶ ὅπως ἐν ὄρει Θαβὼρ τῆς τοῦ θεοῦ περὶ [1] χριστοῦ" ἐπήκουσε φωνῆς. [i. 10].

γ'. πρόῤῥησις ἀπατηλῆς ἐπαναστάσεως αἱρετικῶν, ἀσεβείας τε αὐτῶν καὶ μελλούσης κολάσεως. [ii. 1].

δ'. ἐπανάληψις περὶ κακίας ἀνθρώπων αἱρετικῶν. [iii. 1].

(α'). ἐν ᾧ ὅτι αἰφνιδίως ἥξει χρίστος ἐπὶ συντελείᾳ τοῦδε τοῦ αἰῶνος, ὥστε δεῖν εὐτρεπίζεσθαι πάσῃ ἀρετῇ. [iii. 10]. [1] στίχοι ι'."

Inscriptio Ep. I Petri.
[1] τῆς πρ. ἐπιστ. καθολικῆς Πέτρου.
δ'. [1] ἐπὶ σωτηρίᾳ τγ. [2] add. ἄνδρων.
ϛ'. [1] δὲ. [2] πάθας.
ζ'. [1] ταπεινοφροσύνης.
η'. [1] om.

Inscriptio Ep. II Petri.
[1] τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς (post Praefationem.)
α'. [1] om. [2] ἐλπίδι (om. καὶ.)
β'. [1] τοῦ υἱοῦ.
δ'. [1] om.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ.

Capitula JOHANNIS *Epistolae Primae.*

Κεφαλαία [1]Ἰωάννου πρώτης ἐπιστολῆς."

α΄. εὐαγγελικὴ θεολογία [1]περὶ" χριστοῦ. [i. 1].
(α΄). ἐν ᾧ περὶ ἐξομολογήσεως καὶ προσοχῆς εἰς τὸ μὴ ἁμαρτάνειν. [i. 8].
(β΄). ὅτι [2]ἡ" τήρησις τῶν ἐντολῶν τοῦ θεοῦ τὴν γνῶσιν βεβαιοῖ. [ii. 4].

β΄. περὶ ἀγάπης ἧς ἄνευ ἀσέβεια. [ii. 7].
(α΄). ἐν ᾧ παραίνεσις περὶ χάριτος ἑκάστου καθ' ἡλικίαν, καὶ περὶ ἀποτροπῆς τῆς πρὸς τὸν κόσμον ἀγάπης. [ii. 12].

γ΄. περὶ ψευδαδελφῶν ἀρνησιθέων, καὶ ὅτι ἡ εἰς χριστὸν εὐσέβεια πατρὸς ὁμολογία· ἡ γὰρ τοῦ πατρὸς δοξολογία, τοῦ υἱοῦ ἐστιν θεολογία. [ii. 18.]
(α΄). ἐν ᾧ περὶ θείου καὶ πνευματικοῦ χαρίσματος ἐν ἁγιασμῷ ἐπ' ἐλπίδι εἰς γνῶσιν θεοῦ [ii. 26].
(β΄). ὅτι πᾶς ὁ ἐν χριστῷ ἐκτὸς ἁμαρτίας· ὁ γὰρ ἁμαρτάνων [1]ἐστὶ" τοῦ διαβόλου. [iii. 4].

δ΄. περὶ ἀγάπης τῆς εἰς τὸν πλησίον καὶ διαθέσεως μεταδοτικῆς. [iii. 10. "πᾶς ὁ μὴ"].
(α΄). ἐν ᾧ περὶ συνειδήσεως ἀγαθῆς τῆς ἐν πίστει Ἰησοῦ χριστοῦ. [iii. 21].
(β΄). περὶ διακρίσεως πνευμάτων ἐφ' ὁμολογίᾳ τῆς τοῦ [1]κυρίου" ἐνανθρωπήσεως. [iv. 1].

ε΄. περὶ φιλαδελφίας εἰς θεοσέβειαν. [iv. 7].

ϛ΄. περὶ θεολογίας υἱοῦ ἐν δόξῃ πατρός, καὶ περὶ νίκης τῆς κατὰ τοῦ πονηροῦ διὰ πίστεως Ἰησοῦ χριστοῦ εἰς ζωήν. [iv. 11].

ζ΄. περὶ ἀντιλήψεως τοῦ ἁμαρτάνοντος ἀδελφοῦ διὰ προσευχῆς, καὶ περὶ τοῦ μὴ ἁμαρτάνειν. [v. 16].
(α΄). ἐν ᾧ περὶ ἀποχῆς δαιμονικοῦ σεβάσματος. [v. 21]. [1]στίχοι κγ΄."

Capitula JOHANNIS *Epistolae Secundae.*

Κεφαλαία Ἰωάννου [1]δευτέρας ἐπιστολῆς."

α΄. Μετὰ τὸ προοίμιον περὶ ὀρθοῦ βίου ἐν ἀγάπῃ θεοῦ διὰ πίστεως εὐσεβοῦς ἀμεταθέτου. [4].
(α΄). ἐν ᾧ ὅτι οὐ δεῖ αἱρετικὸν ἐνοικίζειν ἢ χαιρετίζειν ἐφ' ἁμαρτίᾳ. [10].

β΄. ἐπαγγελία παρουσίας αὐτοῦ ἐπ' ἐλπίδι πρὸς ὠφελείαν. [12]. [1]στίχοι ε΄."

Capitula JOHANNIS *Epistolae Tertiae.*

Κεφαλαία Ἰωάννου [1]τρίτης ἐπιστολῆς."

α΄. εὐχὴ ὑπὲρ τελειώσεως καὶ [1]εὐχαριστίας" ἐφ' ὁμολογίᾳ φιλοξενίας τῶν ἀδελφῶν [2]διὰ χριστοῦ." [2].
(α΄). ἐν ᾧ περὶ [3]Διοτρεφοῦς φαυλότητος καὶ μισαδελφίας. [9].

β΄. περὶ Δημητρίου ᾧ μαρτυρεῖ τὰ κάλλιστα. [12].

γ΄. περὶ ἀφίξεως αὐτοῦ πρὸς αὐτοὺς [1]ἐν τάχει ἐπ' ὠφελείᾳ." [13].

Inscriptio Ep. I Johannis.
[1]τῆς α΄ ἐπιστ. τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ θεολογοῦ.
α΄. [1]om. [2]om.
γ΄. [1]ἐστὶν ἐκ.
δ΄. [1]χριστοῦ.
ζ΄. [1]om.

Inscriptio Ep. II Johannis.
[1]ἐπιστ. δευτ.
β΄. [1]om.

Inscriptio Ep. III Johannis.
[1]ἐπιστ. τριτ.
α΄. [1]εὐχαριστία apud Œcumenium. [2]διὰ χριστόν. [3]add. τῆς.
γ΄. [1]ἐπ' ὠφελ. ἐν τάχει.

Capitula JUDAE *Epistolae.*

Κεφαλαία [1] τῆς" Ἰούδα ἐπιστολῆς.

α΄. περὶ προσοχῆς τῆς εἰς χριστὸν πίστεως διὰ τὴν ἐπανάστασιν τῶν ἀσεβῶν καὶ ἀσελγῶν ἀνδρῶν. [5].

(α΄). ἐν ᾧ περὶ μελλούσης αὐτῶν κολάσεως καθ' ὁμοίωσιν τῶν πάλαι [1] ἁμαρτημάτων καὶ πονηριῶν." [5].

β΄. ταλανισμὸς αὐτῶν ἐπὶ τῇ πλάνῃ καὶ δυσσεβείᾳ καὶ ἀσελγείᾳ καὶ βλασφημίᾳ καὶ ἐπιπλάστῳ ὑποκρίσει τῆς εἰς ἀπάτην δωροδοκίας. [11].

γ΄. περὶ ἀσφαλείας αὐτῶν ἐπὶ τῇ πίστει, συμπαθείας τε καὶ φειδοῦς [1] εἰς τὸν πλησίον" ἐπὶ σωτηρίαν ἐν ἁγιασμῷ. [20].

δ΄. εὐχὴ ὑπὲρ αὐτῶν εἰς ἁγιασμὸν καὶ [1] παῤῥησίᾳ καθαρὰ" σὺν δοξολογίᾳ [2] χριστοῦ." [24].
[3] στίχοι ια΄."

Inscriptio Ep. Judae.
[1] om.
α΄. [1] ἁμαρτωλῶν τε καὶ πονηρῶν.

γ΄. [1] τοῦ πλησ.
δ΄. [1] παῤῥησίαν καθαρὰν. [2] θεοῦ. [3] om.

